

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT STATİSTİKA
KOMİTƏSİ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT TƏSNİFATI**

***İQTİSADI FƏALİYYƏT NÖVLƏRİ
TƏSNİFATI***
(ÜÇÜNCÜ VERSİYA)

AZT029-2008

Rəsmi nəşr

BAKİ - 2008

Azərbaycan Respublikasının
Standartlaşdırma, Metrologiya və
Patent üzrə Dövlət Komitəsində
təsdiq edilmişdir
Əmr № 155
"22" dekabr 2008-ci il

Azərbaycan Respublikası Dövlət
Statistika Komitəsinin **14 noyabr**
2008-ci il tarixli kollegiya qərarı
ilə təsdiq edilmişdir

İQTİSADI FƏALİYYƏT NÖVLƏRİ TƏSNİFATI

***Bu təsnifat Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin
icazəsi olmadan rəsmi nəşr kimi tam və ya qismən yenidən çap oluna, çoxaldıla
və ya yayıla bilməz***

Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf, Maliyyə, Vergilər,
Təhsil, Səhiyyə, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi,
Ədliyyə, Kənd təsərrüfatı, Gənclər və İdman, Rabitə və İnformasiya
Texnologiyaları, Sənaye və Energetika, Ekologiya və
Təbii Sərvətlər nazirlikləri,
Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura, Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə,
Dövlət Gömrük komitələri,
Ticarət və Sənaye Palatası
Dövlət Neft və “Azərkimya” Dövlət şirkətləri,
“Azəriqaz”, “Azərsu” və “Azərenerji” Səhmdar cəmiyyətləri,
Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi və
Milli Bank ilə

razılaşdırılmışdır.

***Təsnifat “2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi
statistikanın təkmilləşdirilməsinə dair Dövlət Proqramı”na uyğun
olaraq işlənib hazırlanmışdır.***

Təsnifat A.M.Vəliyevin rəhbərliyi ilə

R.A.Səlimov, A.H.Mansurov, F.H.Hacıyev, Q.F.Əliyev və L.H.Salam-zadə

Tərəfindən işlənib hazırlanmışdır.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT TƏSNİFATI

İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatı

AZT029-2008

Classification Of Economic Activities

Tətbiq edilmə tarixi 2009-01-01

Müqəddimə

İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının (İFNT) hazırkı, 3-cü versiyası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 26 dekabr tarixli, 2583 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın təkmilləşdirilməsinə dair” Dövlət Proqramının 4-cü bölməsinin 4.1 bəndinə və TACİS Proqramının “Statistika standartları” komponentinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının (İFNT) 3-cü versiyası İFNT-nin 2-ci versiyasının yenilənmiş redaksiyası hesab edilir və 2006-cı ildə AB-nin Qərarı ilə təsdiq olunmuş, Avropa Birliyində (AB) İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının (NACE) 2-ci redaksiyasına tam uyğun olaraq işlənilib hazırlanmışdır.

Əsasən statistika məqsədləri üçün hazırlanmış bu təsnifatdan bütün nazirliklər, idarələr, elmi-tədqiqat və digər maraqlı təşkilatlar istifadə edə bilər.

GİRİŞ

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Perspektiv iqtisadi proqnozların və iqtisadi-sosial siyasətin formalaşdırılması, küllü miqdarda iri həcmli iqtisadi statistik məlumatların işlənməsi və təhlil edilməsini, bu məlumatların istehsalçı, əmtəə (xidmət) və fəaliyyətə görə homogen (oxşar) qruplara bölünməsinə tələb edir. Statistik məlumatların qruplaşdırılması və təhlili müəyyən standartların tətbiqi vasitəsilə həyata keçirilir. Ümumi ünsiyyət vasitəsi rolunu oynayan belə standartlar təsnifatlar adlanır.

Uzun illər boyu müxtəlif ölkələrdə milli təsnifatlar yaradılmış və onlardan məlumatların işlənilib hazırlanması və təhlilində geniş istifadə edilmişdir. Bu təsnifatlar sistemləri ayrı-ayrı ölkələrin öz tələblərini ödəsə də, ümumi bazar iqtisadiyyatı şəraitində ölkələrarası iqtisadi əlaqələr genişləndikcə beynəlxalq müqayisələr üçün yararlı hesab edilə bilməzdi. Ona görə də beynəlxalq təsnifatlar sisteminin yaradılması milli təsnifatların beynəlxalq təsnifatlarla uzlaşdırılmasına, onların beynəlxalq tələblərə cavab verəcək şəkildə qurulmasına tələbat yarandı və nəticədə ümumsahə təsnifatından əmtəə təsnifatınadək xırdalanmış, təyinatına görə çox geniş çeşidli müasir beynəlxalq təsnifatlar sistemləri yaradıldı.

Bu sahədə birinci olaraq iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının yaradılması heç də təsadüfi deyildi. Belə ki, istər dövlətlər arasında, istərsə də dövlətlərlə iqtisadi proses iştirakçıları arasında əlaqə və maraq, hər şeydən əvvəl, onların göstərdiyi iqtisadi fəaliyyətlə bağlıdır. Bütün bunları nəzərə alaraq hələ 1948-ci ildə BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurası bütün iqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifatının ilkin versiyasını işləyib hazırlamış və təsdiq etmişdir. İqtisadi və Sosial Şura bu təsnifatı təsdiq edərkən BMT-yə üzv ölkələrin hökumətlərinə tövsiyə etmişdir ki, bu təsnifatları ya milli standart səviyyəsində qəbul etsinlər, ya da beynəlxalq müqayisələri təmin etmək məqsədilə öz təsnifatlarını bu təsnifatlarla uzlaşdırsınlar. Müasir tələblər nəzərə alınmaqla, 1989-cu ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının statistika üzrə komissiyası tərəfindən Beynəlxalq Standart Sahə Təsnifatı 3-cü redaksiyada (İSİC 3-cü red. BSST-3-cü red.) təsdiq edilmiş və onun BMT-yə daxil olan ölkələrdə yayılması nəzərdə tutulmuşdur.

Bundan əlavə, "Avropa Birliyində iqtisadi fəaliyyətin əsas sahə təsnifatı"nın (NACE-ABFT) 1961-ci ildən işlənilib hazırlanmasına başlanılmış və 1970-ci ildə Avropa Birliyi Statistika İdarəsi (Avrostat) tərəfindən təsnifat 1-ci redaksiyada (ABFT 1-ci red.) təsdiq edilmişdir. Lakin o vaxt ayrı-ayrı iştirakçı ölkələrin tələbləri arasında fərqlərin mövcudluğu, həmin təsnifatın Ümumavropa bazarı ölkələrində tətbiq edilməsinə imkan verməmişdir. 1986-cı ildə həmin təsnifata yenidən baxılmış və 1990-cı ildən Ümumavropa bazarı ölkələrində tətbiqi barəsində qərar qəbul edilmişdir.

İQTİSADI FƏALİYYƏT NÖVLƏRİNİN MİLLİ TƏSNİFATI

Milli təsnifat kimi “İqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifatı”nın I versiyası Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 8 dekabr 1992-ci il tarixli 653 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında beynəlxalq praktikada qəbul edilmiş uçot və statistika sisteminə keçilməsinin Dövlət Proqramı”nın tələblərinə uyğun olaraq Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən işlənilib hazırlanmış və 1996-cı ildə Dövlət Statistika Komitəsinin Kollegiyası tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının II versiyası 11 dekabr 2002-ci il tarixdə Dövlət Statistika Komitəsinin kollegiyası tərəfindən təsdiq edilmişdir. İqtisadi Fəaliyyət Növləri təsnifatının I versiyası əlaqədar təşkilatlar və eləcə də yerli statistika orqanları tərəfindən tam 5 il ərzində istifadə edildiyindən, istifadə şəraitində əldə edilən irad və təkliflər və eləcə də Avropa Birliyinin ABFT 2002 ilə əlaqədar əlavələri də təsnifatın II versiyasında öz əksini tapmışdır. II versiyanın hazırlanması ölkədə həyata keçirilən islahatlarla, Azərbaycanın sosial-iqtisadi vəziyyəti haqqında statistik məlumatların beynəlxalq standartlara uyğun olaraq digər dövlətlərin müvafiq məlumatları ilə müqayisəliliyinin təmin edilməsi ilə, habelə BMT-nin Statistika komissiyasının 2001-ci ilin mart ayının 6-9-da Nyu-Yorkda keçirilmiş otuz ikinci sessiyasında iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatında edilmiş dəyişikliklərlə bağlı olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının milli “İqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifatı” ilk dəfə yaradılarkən Avropa Birliyində iqtisadi fəaliyyətin əsas sahə təsnifatı (ABFT 1-ci variantının 3-cü versiyası) əsas götürülmüş və Avropa Birliyi Şurasının iqtisadi fəaliyyətin statistik təsnifləşdirilməsi haqqında 3037/90 sayılı 9 oktyabr 1990-cı il tarixli qərarına uyğun olaraq sinif koduna 5-ci səviyyə artırılmışdır. ABFT ona görə əsas götürülmüşdür ki, o BSST ilə müqayisədə daha genişdir və ondan BSST-ə keçmək əlavə heç bir problem yaratmır və Azərbaycanın Avropa ölkələri ilə iqtisadi əlaqələri daha sıxdır.

Avropa Birliyində fəaliyyət təsnifatı ilə əlaqədar gedən qlobal dəyişikliklərə əsasən iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının milli versiyasının təkrar işlənməsinə ehtiyac yarandı. Beləliklə iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının yeni üçüncü versiyası Avropa Birliyinin yeni Nace rev.2 redaksiyası əsasında işlənilib hazırlandı. Təsnifatın beynəlxalq versiyasında əks olunan bütün qlobal dəyişikliklər milli versiyada öz əksini tapmışdır.

İFNT kodu dördüncü səviyyəyədək ABFT kodu ilə üst-üstə düşür. Beşinci səviyyədə isə respublika iqtisadiyyatının xüsusiyyətlərini əks etdirən, lakin ABFT təsnifatında sərbəst kodla təsnif olunmayan iqtisadi fəaliyyətləri göstərir. Kodun beşinci rəqəmi '0' olan halda altsiniflə müvafiq sinif eyni fəaliyyət növünü təsnifləşdirir. İFNT-nın həm daxili, həm də beynəlxalq məqsədlər üçün istifadə edilməsini təmin etmək üçün 3-cü sütunda ABFT-nın, 4-cü sütunda isə BSST-nın kodları verilmişdir.

Təsnifatın əsasən kənd təsərrüfatı, sənaye, tikinti və nəqliyyata aid olan bölmələri genişləndirilmişdir.

İqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifatına görə iqtisadi fəaliyyət aşağıdakı kimi 21 seksiyaya bölünmüşdür:

- A - Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq (bölmə 01-03)
- B - Mədəncixarma sənayesi (bölmə 05-09)
- C - Emal sənayesi (bölmə 10-33)
- D - Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat (bölmə 35)
- E - Su təchizatı; Çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi (bölmə 36-39)
- F - Tikinti (bölmə 41-43)
- G - Topdan və pərakəndə ticarət; Avtomobillərin və motosikletlərin təmiri (bölmə 45-47)
- H - Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı (bölmə 49-53)
- İ - Yaşayışın təşkili və ictimai iaşə (bölmə 55-56)
- J - İnformasiya və rabitə (bölmə 58-63)
- K - Maliyyə və sığorta fəaliyyəti (bölmə 64-66)
- L - Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar (bölmə 68)
- M - Peşə, elmi və texniki fəaliyyət (bölmə 69-75)
- N - İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi (bölmə 77-82)
- O - Dövlət idarəetməsi və müdafiə; İcbari sosial təminat (bölmə 84)
- P - Təhsil (bölmə 85)
- Q - Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi (bölmə 86-88)
- R - İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət (bölmə 90-93)
- S - Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi (bölmə 94-96)
- T - Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; Fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət (bölmə 97-98)
- U - Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti (bölmə 99)

İqtisadi fəaliyyətin verilmiş 21 seksiyası latın əlifbasının hərfləri ilə işarə edilmiş və 01-dən 99-dək bölmələri (ehtiyat bölmələr də daxil edilməklə) özündə cəmləşdirir. Bu təsnifatda 21 seksiya, 88 bölmə, 272 qrup, 615 sinif və 751 altsinif yığılmışdır. İFNT-da ehtiyat altsinif kodları üçün sahələr nəzərdə tutulmuşdur ki, bu da zəruri hallarda metodoloji göstərişləri pozmadan yeni iqtisadi fəaliyyət növlərinin artırılmasına imkan verəcəkdir.

İQTİSADI FƏALİYYƏT

İstehsal fəaliyyəti və ya iqtisadi fəaliyyət (gələcəkdə fəaliyyət adlanacaqdır) müəyyən əmtəə və ya xidmətlərin istehsal edilməsinə kömək edən vasitələrin (avadanlığın, işçi qüvvəsinin, istehsal prosesinin, informasiya şəbəkəsinin, məhsul növlərinin) qarşılıqlı əlaqəsindən irəli gəlir. Fəaliyyət məhsul (əmtəə və xidmətlərin) məsrəfi, istehsal prosesi və məlumat istehsalı ilə xarakterizə olunur.

GİRİŞƏ ƏLAVƏ

İFNT-nin 3-cü versiyası beynəlxalq səviyyədə müqayisə oluna bilən statistik məlumatların toplanması, işlənməsi və təhlilinin təmin olunmasına imkan verir.

Milli səviyyədə İFNT-3 versiyasından aşağıdakı əsas məsələlərin həllində istifadə olunur:

- qeydiyyat vaxtı müəssisə və təşkilatlar (təsərrüfat subyektləri) tərəfindən bildirilmiş iqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifləşdirilməsi və kodlaşdırılması;
- təsərrüfat subyektlərinin faktiki həyata keçirdikləri əsas və digər iqtisadi fəaliyyət növlərinin müəyyən edilməsi;
- ayrı-ayrı iqtisadi fəaliyyət növlərinin dövlət tənzimlənməsinə aid normativ-hüquqi aktların işlənməsi;
- iqtisadi proseslərin inkişafı üzərində fəaliyyət növləri üzrə rəsmi statistika müşahidələrinin həyata keçirilməsi;
- milli hesablar sistemi prinsipi əsasında cəmiyyətin makroiqtisadi göstəricilərinin artım sürətinin proqnoz qiymətləndirilməsinin və iqtisadi inkişafının modelləşdirilməsinin aparılması;
- statistik vahidlərin dövlət registrində, digər məlumat registrlərində iqtisadi fəaliyyət növləri haqqında məlumatların kodlaşdırılması;
- dövlət hakimiyyəti orqanlarının tələbatlarının təmin edilməsinin və təhlili məsələlərinin həllində iqtisadi fəaliyyət növləri haqqında məlumatların idarə edilməsinin təmin olunması.

İFNT-3-ün **təsnifatlaşdırma obyektləri** - təsnifləşdirilən çoxluğun elementləridir – təsərrüfatın xüsusiləşməsinin müxtəlif səviyyəsi ilə, müstəqillik dərəcəsi ilə xarakterizə olunan birprofilli və çoxprofilli təsərrüfat subyektlərinin iqtisadi fəaliyyət növləridir.

Barələrində məlumatlar soruşulan və statistik dinamika sıraları tərtib olunan təsərrüfat subyektləri **statistik vahidlər (yaxud müşahidə vahidləri)** adlanır.

İqtisadi fəaliyyətin bu və ya digər növləri, konkret mal və xidmətlərin yaradılması üçün ehtiyatların (avadanlıq, işçi qüvvəsi, texnologiyalar, xammal, materiallar, enerji, məlumat ehtiyatları) birləşdiyi vaxt baş verir. İqtisadi fəaliyyət kapital qoyuluşu, istehsal prosesi və məhsul buraxılışı (xidmət göstərilməsi) ilə xarakterizə olunur.

Bir fəaliyyət növü bir adi (sadə) prosesdən ibarət ola bilər (məsələn, toxuculuq), lakin bir sıra alt prosesləri əhatə edə bilər ki, onlardan da hər biri özünün ayrıca təsnifat kateqoriyasına aid olur. Məsələn, avtomobillərin istehsalı fəaliyyətin bir növü sayılır, baxmayaraq ki, bu kompleks istehsal prosesi özündə tökmə, dəmirçilik işləri, qaynaq, yığma, rəngləmə və s. kimi fəaliyyətin alt növlərini birləşdirir. Əgər konkret komponentin hazırlanması istehsalın eyni bir

prosesinin tərkib hissəsi kimi təşkil olunmuşsa, onda birlikdə götürülmüş bütün proseslərə bir fəaliyyət növü kimi baxılır.

İFNT-nin 3-cü versiyasında bir tərəfdən **əsas** və **ikinci dərəcəli** fəaliyyət arasında, digər tərəfdən isə **köməkçi** fəaliyyət arasında fərq göstərilir.

Fəaliyyətin əsas və ikinci dərəcəli növlərinin məhsulları bazarda satış üçün və ya başqa növ istifadə üçün (məsələn, gələcəkdə satış və ya sonradan emal məqsədilə saxlamaq üçün) nəzərdə tutulur.

Əsas fəaliyyət o fəaliyyətdir ki, obyektin əlavə dəyərinə daha çox əmanət (pay) daxil edir və ya obyektin istənilən fəaliyyət növünün əlavə dəyərini üstələyir.

Əsas fəaliyyət növünü müəyyən etmək üçün meyar, məhsulun (xidməti) mal buraxılışı həcmində əlavə dəyəri hesab edilir. Belə hesablamada çətinlik olduqda işçi sayından, fəaliyyət növünə uyğun məşğul olan işçilərin artıq əmək xərclərindən istifadə olunur.

Əsas fəaliyyət növünə görə qruplaşma müəssisə və ya ev təsərrüfatında həmin fəaliyyət növünün maşın və ya əllə yerinə yetirilməsindən asılı olmayaraq həyata keçirilir.

İkinci dərəcəli iqtisadi fəaliyyət növü kimi vahidin mal istehsalına və ya xidmət göstərməsinə yardım edən, istənilən digər iqtisadi fəaliyyət növü nəzərdə tutulur.

Əsas və ikinci dərəcəli iqtisadi fəaliyyət növləri adətən müəyyən vaxtda iqtisadi fəaliyyətin məsələn, mühasibat hesabı, daşıma, saxlama, tədarük, satış, malların çəkilməsi, təmir və texniki xidmət və s. kimi **köməkçi növlərinin** iştirakı ilə həyata keçirilir. Beləliklə **iqtisadi fəaliyyətin köməkçi növləri** o növlərdir ki, onlar vahidlərin istehsal fəaliyyətinin əsas növlərini təmin etmək üçün, yəni yalnız bu vahidlər tərəfindəndən istifadə edilməsi üçün, aralıq mallarının tədarükü və xidməti həyata keçirilir.

Təsnifatda fəaliyyət növlərinin istehsal və qeyri-istehsal sferalarına bölünməsi nəzərdə tutulmur, mülkiyyət formasındakı, hüquqi statusundakı və ya fəaliyyət xarakterindəki fərqlər nəzərə alınmır, çünki, belə əlamətlər fəaliyyət növünün özünü xarakterizə etmir və başqa təsnifatların obyektini hesab edirlər.

İFNT-nin 3-cü versiyasına şəxsi istehlak üçün ev təsərrüfatları tərəfindən mal və xidmətin istehsalı üzrə bölmə daxil edilmişdir. Göstərilən xidmət və ya istehsal olunan məhsul dəqiq müəyyənləşdirildiyi hallarda, onların göstərilməsi (istehsalı) üzrə fəaliyyət IFNT-3-ün digər qruplaşmalarına daxil edilir.

Struktur baxımından təsnifat iki blokdan ibarətdir: eyniləşdirmədən və adlardan. Eyniləşdirmə blokunda təsnifləşdirmənin 5 səviyyəli iyerarxik sistemi və hərf-rəqəm əlifba kodundan istifadə etməklə ardıcıl kodlaşdırma sistemi tətbiq olunur. IFNT-3 təsnifatının kodlarında ikinci və üçüncü işarələr arasındakı mövcuddur ki, bu da ABFT-nin (NACE-nin) kodlaşma sisteminin saxlanması, dördüncü və beşinci işarələr arasındakı nöqtənin mövcudluğu isə ölkədə fəaliyyət növlərinin milli qruplaşmasının mövcudluğunu göstərir.

Kodun strukturu aşağıdakı şəkildə verilə bilər:

XX-bölmə

XX.X-qrup

XX.XX-sinif

XX.XX.X-altsinif

Burada seksiya iştirak etmir və o yalnız bölməni, qrupu, sinfi və altsinfi müəyyən edir. Məsələn, “Yapışqan istehsalı” 20.52.0 kodu ilə ifadə olunmuşdur ki, burada da 20 bölmənin kodunu, 20.5 qrupun kodunu, 20.52 sinfin kodunu və 20.52.0 altsinfin kodunu göstərir. C seksiyasının kodu (emal sənayesi) yapışqan istehsalı üzrə fəaliyyət kodunda iştirak etmir.

Hər bölməyə öz kodu verilir. Təsnifat hazırlanarkən bir sıra say altında olan kodlar ehtiyatda saxlanmışdır ki, bu da gələcəkdə kodlaşdırma sistemini dəyişdirmədən İFNT-3-ə yeni bölmələrin artırılmasına imkan verəcəkdir. Bu kodlar gələcəkdə yeni bölmələrin meydana çıxma biləcəyi ehtimal olunan seksiyalarda nəzərdə tutulmuşdur. İFNT-3-də və ABFT-2-də olduğu kimi 04, 34, 40, 44, 48, 54, 57, 67, 76, 86 və 89 bölmələrinin kodlarından istifadə edilməmişdir.

Əgər bölmədə qruplara bölünmə yoxdursa, onda aşağı səviyyədə “0” tətbiq olunur. Məsələn, “Baytarlıq fəaliyyəti” altsinfinə 75.00.0 kodu verilmişdir, ona görə ki, 75-ci “Baytarlıq fəaliyyəti” bölməsi nə qrupa, nə də siniflərə bölünməmişdir. “Pivə istehsalı” altsinfinə 11.05.0 kodu verilmişdir, çünki, “İçki istehsalı” (kod 11) bölməsinə bir qrup “İçki istehsalı” (kod 11.0) və bir neçə sinif daxildir.

“Sair” və ya “digər qruplara daxil edilməyən” tipli qrup və ya siniflər “9” rəqəmi ilə ifadə olunmuşdur. Məsələn, “Mədənçixarma sənayesinin digər qruplarına daxil edilməyən sair sahələri”- 08.9 qrupu, “Mədənçixarma sənayesinin digər qruplarına daxil edilməyən sair sahələri” - 08.99 sinifi və “Mədənçixarma sənayesinin digər qruplarına daxil edilməyən sair sahələri” 08-99.1 altsinifi kimi verilmişdir.

İFNT-3-də iqtisadi fəaliyyət növlərinin təsnifləşdirmə işarələri kimi təsnifatın müxtəlif səviyyələri üçün müxtəlif işarələrdən istifadə olunur. Ən yuxarı səviyyədə vahidin bu və ya digər qrupa daxil edilməsi istehsal və texnologiya ilə az bağlıdır. Belə ki, seksiya səviyyəsində əsas təsnifat əlamətləri kimi həm də, MHS-də istifadə edilən istehsal xidmətləri və məhsulların əsas xüsusiyyəti götürülür; bölmə və qrup səviyyəsində (2 və ya 3 işarəyə uyğun olaraq) – istehsal edilən və istifadə olunan mal və xidmətlərin xarakteri (növlər, təyinat və s.), istehsalın təşkili, xammalın növü və emal texnologiyası götürülür. Siniflərə ayırmanın əsas əlamətləri (4 işarə) hazırki sinfə daxil edilən statistik vahidlərin istehsal etdiyi, məhsulun əsas hissəsini təşkil edən mal və xidmətlərin növləridir. Bununla vahidlər tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyət növləri nöqtəyindən nəzərdən siniflərə daxil edilən vahidlərin ən böyük eyni növlüyü əldə olunur. Altsiniflər (5 işarəli) özündə ölkənin iqtisadi xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla siniflərin detallandırılmasını (xırdalanmasını) əks etdirir.

İFNT-3-ün İFNT-2-dən fərqləri

Avropa Birliyi fəaliyyət təsnifatı bazasında qurulmuş milli təsnifat əsasında qruplaşdırılmış iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistik məlumatların müqayisəliliyini təmin etmək üçün İFNT-3-də onların əlaqələndirilməsi həyata keçirilmişdir.

Təsnifatda sağ tərəfdə əvvəllər işlənilmiş İFNT-2-nin (3-cü sütununun) kodları və Beynəlxalq standart sahə təsnifatının (BSST-nin) (4-cü versiya) yeni redaksiyasının kodları verilmişdir. “*” işarəsi onu göstərir ki, İFNT-3 təsnifatında qrup kodları İFNT-2 təsnifatının və ya BSST-4 təsnifatının kodlarına qismən uyğun gəlir.

İFNT-3 təsnifatı İFNT-2 təsnifatı ilə müqayisədə, eynilə, ABFT-nin 2-ci redaksiyası ABFT-nin 1.1 redaksiyası ilə müqayisədə mühüm dəyişikliklərə məruz qalmışdır.

İFNT-2-də **kənd təsərrüfatı, ovçuluq və balıqçılıq** sahəsində mövcud olan seksiyalar İFNT-3-də birləşdirilmişdir. Bununla yanaşı yeni redaksiyada göstərilən seksiyanın detallandırılması artırılmışdır ki, bu da ölkə iqtisadiyyatında kənd təsərrüfatının əsas yerlərdən birini tutması ilə bağlıdır.

İFNT-3 təsnifatında C - “Emal sənayesi” seksiyasına aşağıdakı kimi yeni bölmələr artırılmışdır: 21-ci bölmə - “Əzcaçılıq məhsullarının istehsalı” və 26-cı bölmə - “Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı” (İFNT-2-nin 30-cu bölməsinə tam uyğun gəlmir). İFNT-3-də yeni bölmələr ayrılmışdır: 11-ci bölmə - “İçki istehsalı” və 31-ci bölmə - “Mebellərin istehsalı” (sonuncular qruplardan bölmələr səviyyəsinə qədər qaldırılmışdır).

İFNT-2-də “Emal sənayesi” seksiyasına daxil edilən 22 və 37-ci bölmələrdən başqa, əksər bölmələrdə dəyişikliklər baş verməmişdir, 22 və 37-ci bölmələrin fəaliyyət növləri İFNT-3-ün başqa seksiyalarına aid edilmişdir.

İFNT-2 təsnifatında müvafiq istehsalla birlikdə təsnifləşdirilən maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri İFNT-3 versiyasında fəaliyyət təsnifatında 33-cü “Maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri” kimi ayrıca bölmə kimi verilmişdir.

İFNT-3-ə yeni E - “Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi” seksiyası daxil edilmişdir. Bu seksiya İFNT-2-dən aşağıdakı bölmələri özündə birləşdirir: bölmə 90 (çirkli suların, tullantıların təmizlənməsi və oxşar fəaliyyətlər), bölmə 41 (suyun yığılması, təmizlənməsi və paylanması) və bölmə 37 (xammalın təkrar emalı). Bu seksiyaya həmçinin kommunal xidmətlərin göstərilməsi də daxil edilmişdir. Bu fəaliyyət növlərinin xırdalanma səviyyəsi nəzərə cərpacaq qədər artmışdır.

Tikilmə mərhələsinə əsaslanan bölmənin strukturunu dəyişdirmək üçün “xüsusi tikinti işləri” anlayışı verilmişdir (İFNT-2-də “Xüsusi işlər” kimi olmuşdur).

G seksiyasından - “Topdan və pərakəndə ticarət; avtomobillərin və motosikletlərin təmiri” (İFNT-2-də 50-ci bölmə) məişət məmulatlarının və şəxsi

istifadə əşyalarının təmiri çıxarılmışdır. Müqayisə məqsədilə İFNT-3-də 45-ci “Topdan və pərakəndə ticarət; avtomobillərin və motosikletlərin təmiri” bölməsi saxlanmış, məişət məmulatlarının və şəxsi istifadə əşyalarının təmiri isə 95.2 qrupuna daxil edilmişdir.

Əvvəlki H - “Mehmanxana və restoranlarla xidmətin göstərilməsi” seksiyasının (yeni redaksiyada I seksiyası) xırdalanma (detallaşma) səviyyəsi, bu seksiyaya daxil edilən fəaliyyət növlərinin çox tərəfliyi və ixtisaslaşmasını əks etdirmək məqsədilə nəzərə cərpacaq dərəcədə artmışdır.

İFNT-3-də yeni J “İnformasiya və rabitə” seksiyası yaradılmışdır. Buraya informasiya məhsullarının istehsalı və bölüşdürülməsi üzrə, bu məhsulların yayılması, rabitə və hesablama texnikası sahəsində texnologiyalar, məlumatların işlənməsi və s. üzrə fəaliyyətlərin bütün növləri daxil edilmişdir. Bu seksiyaya aşağıdakılar daxil edilmişdir:

bölmə 58	Nəşriyyat fəaliyyəti
bölmə 59	Kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının, istehsalı, səsyazma və musiqi nəşirləri ilə əlaqədar fəaliyyət
bölmə 60	Proqramların tərtib edilməsi və radio və televerilişlərin translyasiya edilməsi ilə əlaqədar fəaliyyət
bölmə 61	Rabitə
bölmə 62	Hesablama texnikasının proqramlaşdırılması, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət
bölmə 63	İnformasiya xidmətləri fəaliyyəti

İFNT-2 versiyasında bu fəaliyyət növləri “Emal sənayesi”, “Nəqliyyat və rabitə”, “Daşınmaz əmlak, icarə və xidmətlərin göstərilməsi ilə əlaqədar əməliyyatlar”, “Sair kommunal, sosial və fərdi xidmətlərin göstərilməsi” kimi verilmişdir.

K - “Maliyyə və sığorta fəaliyyəti”- seksiyasına iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının standart qaydaları çərçivəsindən kənara çıxan, sənaye istehsalı ilə əlaqədar iki yeni sinif daxil edilmişdir: 64.20 “Holding kompaniyalarının fəaliyyəti” və 64.30 “kredit və qiymətli kağızların buraxılması”.

İFNT-2-nin keçmiş K -“Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar, icarə və istehlakçılara xidmət göstərilməsi” seksiyası İFNT-3 versiyasında üç seksiya arasında bölüşdürülmüşdür. Daşınmaz əmlakla əlaqədar fəaliyyət MHS-dəki əhəmiyyətinə görə L seksiyasına aid edilmişdir. Qalan xidmətlər isə M və N seksiyaları arasında bölüşdürülmüşdür. Beləki, müəyyən texniki ixtisaslaşmanı birləşdirən, xüsusi bacarıq tələb edən fəaliyyət növləri M - “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” seksiyasına və istənilən təşkilat üçün xarakterik olan və xüsusi bacarıq tələb etməyən fəaliyyət növləri isə N - “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi” seksiyasına aid edilmişdir. Hesablama texnikası ilə bağlı olan fəaliyyət (İFNT-2-də bu K seksiyasına daxil olmuşdur) yeni J - “İnformasiya və

rabitə” seksiyasına daxil edilmişdir; hesablama texnikalarının təmiri isə İFNT-3 versiyasının S seksiyasına - “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” aid edilmişdir.

P - “Təhsil” seksiyasına idman, mədəniyyət və s. sahəsində öyrətmələrlə bağlı qruplaşmalar, həmçinin, təhsil sahəsində köməkçi fəaliyyətlər əlavə edilmişdir.

Ən çox “Səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi” seksiyası xırdalanmışdır (detallaşdırılmışdır), yəni bir bölmə əvəzinə üç bölmə yaradılmışdır. Baytarlıq fəaliyyəti buradan çıxarılaraq M - “Peşə, elmi və texniki fəaliyyət” seksiyasına daxil edilmişdir.

İFNT-2 versiyasının O - “Digər komunal, sosial və şəxsi xidmətlərin göstərilməsi” seksiyasından əsas qruplaşmalar çıxarılaraq İFNT-3 versiyasında E - “Su təchizatı, Çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi” seksiyasına aid edilmişdir. Əvvəlki O seksiyasında olan digər fəaliyyət növləri iki yeni seksiyaya: R - “Yaradıcılıq, mədəniyyət və əyləncə sahəsində fəaliyyət” və S - “Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi” seksiyaları arasında bölüşdürülmüşdür. Nəticədə incəsənət, kitabxana, idman sahəsində fəaliyyət və istirahətin təşkili üzrə sair fəaliyyət bölmə səviyyəsinə qədər “qaldırılmışdır” (R seksiyasının 91-93-cü bölmələri); kompüterlərin, şəxsi istifadə əşyalarının və məişət mallarının təmiri S seksiyasında 95-ci bölməyə daxil edilmişdir (İFNT-3 versiyası).

İFNT - 3 versiyasına izahlar

Müşahidə olunan vahidlərin bu və ya digər fəaliyyət növünə düzgün aid edilməsi məqsədilə İFNT-3 versiyasının quruluşundan əlavə, ona izahlar da işlənib hazırlanmışdır. Bu izahlar qruplaşmaların məzmununun açılmasına və (və ya) təsnifatın başqa qruplarına aid edilməsinə kömək göstərir. Bununla yanaşı yuxarıda göstərilən mövqelərə izahlar onlara daxil edilən bütün qruplaşmalara şamil edilir.

Anlayışların həcmi üzrə İFNT-3 versiyasının qruplaşmalarında dörd işarəyə qədər kodların izahları ABFT-nin 2-ci versiyasına oxşar qruplarının təsvirinə uyğundur. 5-ci işarə (altsiniflər) səviyyəsində izahlar verilməmişdir, belə ki, məcmu halda onlar sinfin izahlarında olan anlayışın həcminə uyğun gəlir.

Aşağıda **təsnifatın əsas qaydaları** verilmişdir.

Statistik vahidlər registrinə daxil edilən hər bir vahidə iqtisadi fəaliyyətin əsas növlərinə uyğun olaraq İFNT-3 versiyasının kodu verilməlidir. **Əsas fəaliyyət növü** – daha çox əlavə dəyər yaradan fəaliyyət növüdür.

Sadə hallarda, vahid yalnız bir fəaliyyətlə məşğuldursa, onda həmin vahidi İFNT-3 versiyasının müvafiq qrupuna daxil etmək lazımdır. Vahid bir neçə fəaliyyət növü (köməkçi fəaliyyətdən başqa) həyata keçirirsə, onda əsas fəaliyyət növü hər bir fəaliyyət növünün yaratdığı əlavə dəyərin payı ilə müəyyən olunur.

Mümkündür ki, vahidin fəaliyyət növünün nəzərə cərpacaq hissəsi eyni vaxtda İFNT-3-ün bir neçə sinfinə aid olur. Bu, statistik vahidin fəaliyyət

növlərinin şaquli integrasiyası (məsələn, meşənin qırılması taxta-şalban istehsalı ilə, gil karxanasının işlənməsi kərpic istehsalı ilə birləşdirilmişdir), üfiqi integrasiyası (məsələn, çörək-bulka məmulatlarının istehsalı şokalad qənnadı məmulatlarının istehsalı ilə birləşir) və ya istənilən birləşməsi halları baş verir. Belə məqamlarda vahid əsas qaydalara uyğun təsnifləşdirilməlidir.

Əgər vahid İFNT-3 versiyasının qruplaşmasının yalnız ikisinə aid olan fəaliyyət növü həyata keçirirsə və bir qruplaşma əlavə dəyərin 50%-dən çoxunu əks etdirirsə, onda bu fəaliyyət növü vahid üçün əsas sayılır.

Daha mürəkkəb hallarda, yəni vahid İFNT-3 versiyasının qruplaşmasına aid olan iki fəaliyyət növündən çox fəaliyyət həyata keçirdikdə və bu fəaliyyət növlərindən hər hansı biri əlavə dəyərin 50%-ni yaratmadıqda, əsas fəaliyyəti müəyyənləşdirmək üçün “yuxarıdan aşağıya” metodu tətbiq olunmalıdır.

Vahidlərin əsas iqtisadi fəaliyyət növlərinin “yuxarıdan aşağıya” metodu ilə müəyyən olunması

Bu metod iyerarxiya prinsipinə əsaslanır: vahidin qruplaşmada ən aşağı səviyyəyə daxil edilməsi yuxarı səviyyələrə uyğun gəlməlidir. Əvvəlcə yuxarı səviyyədə qrupu müəyyən etmək, sonra isə daha aşağı səviyyəyə keçmək lazımdır:

- əlavə dəyərin payı daha çox olan seksiyanı müəyyən etmək;
- bu seksiya daxilində əlavə dəyərin payı daha çox olan bölməni müəyyən etmək;
- bu bölmə daxilində əlavə dəyərin payı daha çox olan qrupu müəyyən etmək;
- bu qrup daxilində əlavə dəyərin payı daha çox olan sinfi müəyyən etmək.

Nümunə: hesabat vahidi aşağıdakı fəaliyyət növlərini yerinə yetirə bilər:

Seksiya	Bölmə	Qrup	Sınıf	Sınıfın adı	Əlavə dəyərin payı
C	25	25.9	25.91	Metal çəlləklərin və buna bənzər tutumluların istehsalı	10%
	28	28.1	28.11	Təyyarə, avtomobil və motosiklet mühərriklərindən başqa, mühərriklərin və turbinlərin istehsalı	6%
		28.2	28.24	Mexaniki ötürücülü cihazların istehsalı	5%
		28.9	28.93	İçki və bütün məmulatları da daxil olmaqla qida məhsullarının hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların	23%

Seksiya	Bölmə	Qrup	Sinif	Sinfin adı	Əlavə dəyərin payı
				istehsalı	
			28.95	Kağız və kartonun hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı	8%
G	46	46.1	46.14	Maşın, sənaye avadanlığı, gəmi və uçan aparatların topdan satışı üzrə agentlik fəaliyyəti	7%
		46.6	46.61	Kənd təsərrüfatı maşınları və avadanlıqlarının topdan satışı	28%
M	71	71.1	71.12	Mühəndis axtarışları və bu sahədə texniki məsləhətlərin verilməsi	13%

Seksiyanın müəyyən olunması:

C	EMAL SƏNAYESİ	52%
G	TOPDAN VƏ PƏRAKƏNDƏ TİCARƏT; AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MOTOSİKLETLƏRİN TƏMİRİ	35%
M	PEŞƏ, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	13%

Bölmənin müəyyən olunması:

Bölmə 25	Maşın və avadanlıqlardan başqa, hazır metal məmulatlarının istehsalı	10%
Bölmə 28	Maşın və avadanlıqların istehsalı	42%

Qrupun müəyyən olunması:

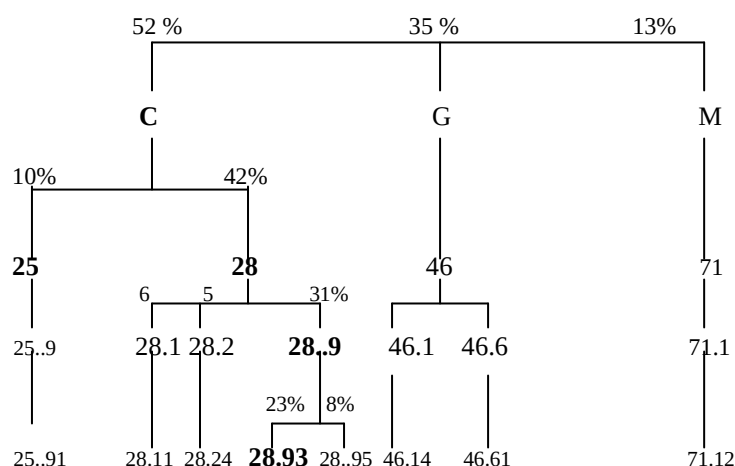
Qrup 28.1	Ümumi təyinatlı avadanlıqların istehsalı	6%
Qrup 28.2	Ümumi təyinatlı sair maşınların istehsalı	5%
Qrup 28.9	Xüsusi təyinatlı sair maşın və avadanlıqların istehsalı	31%

Sinfin müəyyən olunması

Sinif 28.93	İçki və bütün məmulatları da daxil olmaqla qida məhsullarının hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı	23%
Sinif 28.95	Kağız və kartonun hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı	8%

Nəticə etibarlı ilə əlavə dəyərin payının daha çox olduğu 46.61 – “Kənd təsərrüfatı maşınlarının və avadanlıqlarının topdan satışı” sinifi olmasına baxmayaraq, əsas iqtisadi fəaliyyət növü 28.93 - “İçki və bütün məmulatları da daxil olmaqla qida məhsullarının hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı”- sinfinə uyğun gəlir.

Bu nümunəni aşağıdakı sxem şəklində göstərmək olar:

Bir sıra seksiyalarda (məsələn, A və G seksiyaları) bu metodun tətbiq edilməsində öz xüsusiyyətlərinə malikdir ki, buna da aşağıda baxılacaqdır.

Seksiya A “Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq”

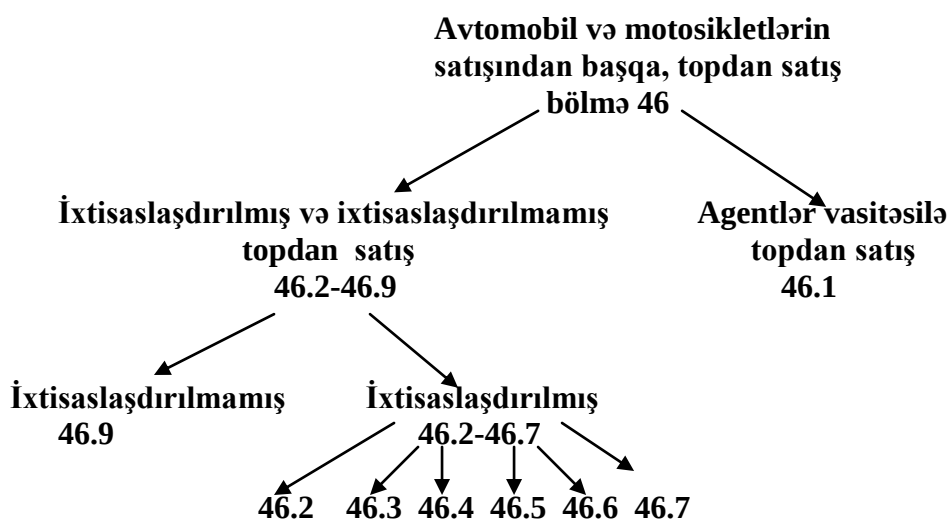
Kənd təsərrüfatında hər şeydən əvvəl əlavə dəyərin bölüşdürülməsində çətinliklər meydana çıxır. Məsələn, vahid üzüm becərir və eyni zamanda şərab istehsal edir və yaxud zeytun becərir və zeytun yağı istehsal edir. Belə hallarda əlavə dəyərin əvəz olunması meyarı istifadə edilmiş saatların sayı olacaqdır.

Seksiya G “Topdan və pərakəndə ticarət; avtomobillərin və motosikletlərin təmiri”

Bu seksiyada avtomobil satışından başqa topdan və pərakəndə satış bir-birindən ayrılır. Ola bilər ki, vahid ticarət fəaliyyətini müxtəlif formalarda həyata keçirsin. Əgər satılmış malların həcmi bir sinfə uyğun gəlmirsə və əlavə dəyər 50%-dən azdırsa, onda “yuxarıdan aşağıya” metodu ehtiyatla tətbiq edilməli və əlavə səviyyə nəzərə alınmalıdır.

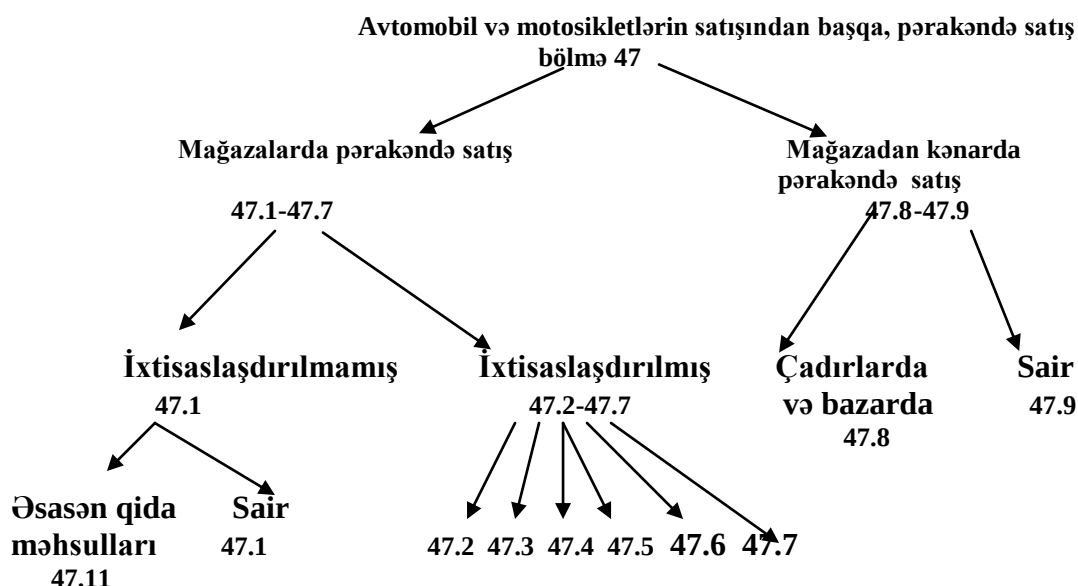
46-cı “Avtomobil və motosikletlərin satışından başqa, topdan satış” bölməsi 46.1 -“Mukafat müqabilində və ya müqavilə əsasında agentlər vasitəsilə topdan satış” qrupuna və 46.2-46.9 - “İxtisaslaşdırılmış və ixtisaslaşdırılmamış topdan satış” aqreqasiya olunmuş qruplara bölünür. Əvvəlcə əlavə dəyər əsasında müəyyənləşdirmək lazımdır ki, vahidi bu iki kateqoriyadan hansına aid etmək lazımdır. Əgər o 46.2-46.9 qruplarına daxil olursa, onda müəyyənləşdirmək lazımdır ki, bu ticarət “ixtisaslaşdırılmış” və ya “ixtisaslaşdırılmamış” hesab edilməli. Sonra “yuxarıdan aşağıya” metodundan istifadə etməklə, qrupdan siniflərə keçməklə seçim etmək lazımdır.

46-cı bölməni sxematik şəkildə aşağıdakı kimi göstərmək olar:

47-ci “Avtomobil və motosikletlərin satışından başqa, pərakəndə satış” bölməsi daxilində mağazalarda pərakəndə satış (47.1-47.7) və mağazadan kənarda pərakəndə satış (47.8-47.9) qrupları bir-birindən ayrılmalıdır. Əlavə dəyər əsasında əvvəlcə müəyyənləşdirmək lazımdır ki, vahid bu kateqoriyalardan hansına aid edilsin. Əgər vahid “Mağazalarda pərakəndə satış” (47.1-47.7) birləşmiş qrupuna daxil edilsə, onda ticarətin “ixtisaslaşdırılmış” və ya “ixtisaslaşdırılmamış” satış olması müəyyən olunmalıdır. Sonra “yuxarıdan aşağıya”- metodu ilə qrupdan sinfə seçimini həyata keçirmək lazımdır.

Sxematik olaraq 47-cı bölməni aşağıdakı kimi göstərmək olar:

“İxtisaslaşdırılmış” və “ixtisaslaşdırılmamış” topdan və pərakəndə satış arasındakı fərq satılmış malların aid olduğu siniflərin sayından asılıdır, harada ki, əlavə dəyərdə sinfin payı 5%-dən çox (lakin 50 % -dən az) olur.

a) əgər satılmış mallar topdan satışın (46.2-46.7 qrupları) və ya pərakəndə satışın (47.2-47.7 qrupları) 4 sinfinə aid olarsa, onda vahid ixtisaslaşdırılmış satışa aid edilir. Əlavə dəyər əsasında “yuxarıdan aşağıya” metodundan istifadə etməklə əsas fəaliyyət növünün müəyyən olunması kifayətdir.

Sınıf	A halında	B halında	C halında
47.21	30%	30%	20%
47.25	5%	15%	5%
47.62	45%	40%	35%
47.75	20%	15%	40%
Son təsnifat	47.62 sinfi	47.21sinfi	47.75 sinfi

b) əgər satılmış mallar topdan satışın (46.2-46.7 qrupları) və ya pərakəndə satışın (47.2-47.7 qrupları) 5 sinfinə aid olarsa, onda vahid ixtisaslaşdırılmış satışa aid edilir. Pərakəndə satış olduqda, o 47.1 qrupuna aid edilir.

Əgər içkilər və tütün məmulatları da daxil edilməklə qida məhsullarının payı əlavə dəyərin 35%-dən az olarsa, onda vahid 47.11 sinfində təsnifləşdiriləcək. Qalan bütün hallarda o 47.19 sinfinə aid edilir.

Sınıf	A halında	B halında	C halında
47.21	5%	20%	5%
47.22	10%	15%	5%
47.42	15%	10%	45%
47.43	25%	10%	40%
47.54	45%	45%	5%
Son təsnifat	47.19 sinfi	47.11sinfi	47.19 sinfi

Təsnifləşdirmənin bu spesifik qaydaları pərakəndə satışla məşğul olan vahidlər üçün əsas hesab edilir. Əgər bu fəaliyyət növündən başqa, vahid həm də xidmətin göstərilməsi və mal istehsalı ilə bağlı ikinci dərəcəli fəaliyyətlə məşğuldursa, onda uyğun sinifdə vahidlərin təsnifatı yalnız pərakəndə satış sahəsində iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar müəyyən olunacaq.

Seksiya K- “Maliyyə və sığorta fəaliyyəti” və seksiya M -”Peşə, elmi və texniki fəaliyyət”

K seksiyasında iki sinif iqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının ənənəvi qaydalarına uyğun gəlmir. Bunlar 64.20 -“Holdinq kompaniyalarının fəaliyyəti” və 64.30 -“Kredit və qiymətli kağızların buraxılması” sinifləridir. Bu vahidlərin mal satışından heç bir gəliri olmur və onlar işə işçi qəbul etmirlər (hüquqi işçi kimi iki-üç adamdan başqa). Onları həmçinin “poçt qutuları” adlandırırlar, beləki, onların adı və ünvanı vardır. Bəzi ölkələrdə onlar vergi imtiyazına görə çoxsaylı olurlar.

Həmçinin M seksiyasında 70.10 sinfini-“İdarəetmə fəaliyyəti” və 70.22 sinfini -“Kommersiya fəaliyyəti və idarəetmə məsələləri üzrə sair məsləhətlər”i ayırmaq lazımdır.

Bu siniflərə daha ətraflı baxaq:

1) 64.20 - “Holding kompaniyalarının fəaliyyəti” sinfinə holding şirkətlərin fəaliyyəti daxildir, burada əsas fəaliyyət–idarəetmə deyil, qrupların, şirkətlərin nəzarət fəaliyyətidir;

2) 64.30-“Kredit və qiymətli kağızların buraxılması” sinfinə iqtisadi fəaliyyətlər deyil, yalnız vahidin kapitalı daxil edilir;

3) 66.30 - “Fondların idarəedilməsi” sinfinə mükafat və ya müqavilə əsasında həyata keçirilən fəaliyyət daxildir;

4) 70.10 - “İdarəetmə fəaliyyəti” sinfinə mövcud birliyin sair bölmələrinin idarə olunması, maliyyə əməliyyatlarına nəzarət üzrə fəaliyyətlər daxildir;

5) 70.22 - “Kommersiya fəaliyyəti və idarəetmə məsələləri üzrə sair məsləhətlər” sinfinə müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması, inkişaf perspektivləri, marketinq və s. üzrə məsləhətlər daxildir.

Yuxarıda sadalanan bir neçə fəaliyyət növünü həyata keçirən vahidlərin əsas fəaliyyətini müəyyən etmək üçün əlavə dəyərə əsaslanmaq kifayətdir.

Siniflərin yuxarıda sadalanan əlavələri İFNT-2 versiyasının əsas dəyişiklikləridir.

Seksiya O “Dövlət idarəetməsi və müdafiə; icbari sosial təminat”

Fərdi sektor üçün istifadə olunan təsnifat meyarları, həmçinin, dövlət təşkilatları üçündə qəbul edilə bilər, beləki, heç də bütün dövlət təşkilatları bu seksiyada təsnifləşdirilmir. İFNT-3-ün digər bölmələrinə aid edilə bilən, milli, regional və yerli səviyyələrdə fəaliyyət göstərən vahidlər ilk öncə uyğun seksiyalarda (məsələn, təhsil P seksiyasında, səhiyyə və sosial xidmət Q seksiyasında təsnif olunurlar) təsnifləşdirilirlər. Məsələn, mərkəzi və yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən idarə olunan orta təhsil müəssisələri 85.3 qrupuna, həmin orqanlar tərəfindən idarə olunan xəstəxanalar isə 86.10 sinfinə aid edilir.

Seksiya T “Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; Fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət”

97-ci bölməyə yalnız muzzdlu işçilərin iştirakı ilə fərdi ev təsərrüfatları tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi fəaliyyət növləri daxil edilir. Bu fəaliyyətin nəticəsinə milli hesablar sistemində məhsul kimi baxılır. Bununla əlaqədar olaraq, həmçinin müəyyən tədqiqatlar aparmaq zəruriyyətini nəzərə alaraq bu bölmə İFNT-3-ə daxil edilmişdir. Muzzdla işləyən heyətin fəaliyyəti bu bölməyə

daxil edilməmişdir. Belə ki, yuma və təmizləmə kimi göstərilən xidmətlər 96.01 sinfinə, avtomobil parkları üzrə göstərilən xidmətlər isə 96.09 sinfinə daxil edilmişdir.

Bir sıra digər fəaliyyət növlərinin təsnifləşdirilməsi də öz xüsusiyyətlərinə malikdir.

Əsas fəaliyyət növləri binaların istismara verilməsi üçün lazım olan **tikinti elementlərinin və avadanlıqlarının quraşdırılması** ilə bağlı vahidlər F - “Tikinti” **seksiyasında** təsnifləşdirilirlər.

Tikinti üçün zəruri olanlardan başqa **maşın və avadanlıqların quraşdırılması** 33.2 - “Sənaye maşın və avadanlıqlarının quraşdırılması” qrupunda təsnifləşdirilir.

Təmir və texniki xidmət göstərən vahidlər avadanlığın növündən asılı olaraq aşağıdakı qruplarda təsnifləşdirilirlər:

“Hazır metal məmulatlarının, maşın və avadanlıqların təmiri” - 33.1 qrupunda;

“Xüsusi tikinti işləri” - 43-cü bölmədə;

“Avtomobillərə texniki xidmət və təmiri” – 45.2 qrupunda;

“Kompüterlərin, şəxsi istifadə əşyalarının və sair məişət mallarının təmiri” – 95-ci bölmədə.

Təyyarələrə, lokomotivlərə və gəmilərə texniki xidmət göstərən vahidlər həmin vahidləri istehsal edən vahidlərlərin daxil edildiyi siniflərə aid edirlər.

Subpodrat müqaviləsi əsasında fəaliyyət göstərən vahidlər **(subpodratçıların mükafat və ya müqavilə əsasında göstərdikləri fəaliyyət)** tikinti və ticarət sektorundan başqa, adətən istehsal və xidməti öz hesabına həyata keçirən vahidlə birlikdə, eyni yerdə təsnifləşdirilirlər, (məsələn, tikintidə əsas sifarişçi 41.10, subpodratçı isə 41.20 sinfində təsnif olunur).

Əsas sifarişçi təşkilat subpodratçını lazımi texniki xüsusiyyətlərlə təmin edir. Əsas sifarişçi subpodratçıya xammal və ya aralıq məhsulları göndərə də bilər, göndərməyə də. Məsələn, subpodratçının fəaliyyətinə metal emalı (xromlaşdırması), geyim istehsalı və onun bəzədilməsi və s. aid ola bilər.

Əgər əsas sifarişçi xammalın sahibidirsə və **bütün istehsal prosesini subpodratçı yerinə yetirirsə**, onda əsas sifarişçinin fəaliyyəti emal sənayesi kimi təsnifləşdirilmir.

Əsas sifarişçi yalnız istehsal hissəsinə görə subpodratçı ilə müqavilə bağlayırsa, onda onun fəaliyyəti emal sənayesinə aid edilir.

Qalan bütün hallarda əsas sifarişçinin fəaliyyəti G - “Topdan və pərakəndə ticarət; avtomobil və motosikletlərin təmiri” seksiyasına və ya M - “Peşə, texniki və elmi fəaliyyət” seksiyasına, yaxud da N - “İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi” seksiyasına aid edilir.

Məşğulluqla əlaqədar subpodratçının müqaviləsi olduğu hallarda müqavilənin davamlılığı və neçə sifarişçi ilə müqavilənin bağlanması nəzərə alınmalıdır:

- əgər müqavilə müvəqqətidirsə və bir sifarişçi ilə bağlanmışsa, onda subpodratçının və əsas sifarişçinin fəaliyyətini əsas fəaliyyət növünə görə təsnifləşdirmək lazımdır;

- əgər müqavilə müvəqqətidirsə və bir neçə sifarişçi ilə bağlanmışsa, onda əsas sifarişçinin fəaliyyətini əsas fəaliyyət növünə görə təsnifləşdirmək lazımdır, subpodratçının fəaliyyəti isə 78.20 - "Müvəqqəti işə düzəltmə agentliklərinin fəaliyyəti" sinfinə aid edilir;

- əgər müqavilə uzun müddətə (daimi əsasla) və bir sifarişçi ilə bağlanmışsa, onda subpodratçının və əsas sifarişçinin fəaliyyətini əsas fəaliyyət növünə görə təsnifləşdirmək lazımdır;

- əgər müqavilə uzun müddətə (daimi əsasla) və bir neçə əsas sifarişçi ilə bağlanmışsa, onda əsas sifarişçinin fəaliyyətini əsas fəaliyyət növünə görə təsnifləşdirmək lazımdır, subpodratçının fəaliyyəti isə 78.30 - "Sair əmək ehtiyatlarının təqdim edilməsi" sinfinə aid edilir.

Vahidlərin fəaliyyət növünün dəyişdirilməsi

Vahidlər özlərinin əsas fəaliyyət növünü birdən-birə, bəzən isə mövsümi amillərə görə müəyyən vaxt müddəti ərzində tədricən, yaxud da rəhbərliyin istehsalın strukturunu dəyişmək haqqında çıxardığı qərar nəticəsində dəyişə bilər. Tez-tez dəyişmələr nəticəsində qısamüddətli (aylıq və ya rüblük) və uzunmüddətli statistik məlumatlar arasında uyğunsuzluq meydana çıxır.

Vahid əlavə dəyər həcmindən hər birində təxminən 50%-ə bərabər iki növ fəaliyyət göstərdiyi halda, daha tez-tez dəyişikliklərdən qaçmaqdan ötrü **stabillik qaydası** hökm sürür ki, bu da öz növbəsində iqtisadi şəraitdə real dəyişikliyi əks etdirmir. Bu qayda ondan ibarətdir ki, iki il ərzində dəyişiklikdən qabaq ikinci dərəcəli iqtisadi fəaliyyət növü vahidin təsnifləşdirildiyi əsas iqtisadi fəaliyyət növünü üstələsin.

Müəssisələr registrində İFNT-in 2-ci nəşrinin tətbiqi

MÜNDƏRİCAT

Giriş

1. MÜƏSSİSƏLƏRİN REGİSTRİNİN HAZIRLANMASI

- 1.1. Birinci mərhələ: tətbiq planının hazırlanması**
- 1.2. Zəruri dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi və tədqiqat şəraitinin yaradılması**
- 1.3. Real müddətlər və iş qrafiki**
- 1.4. Müəssisələrin registrində vahidlər**
- 1.5. Dəyişikliklər haqqında bildiriş**

2. Mənbələr

- 2.1. Xarici mənbələr**
- 2.2. Daxili mənbələr**
- 2.3. Müəssisələrin fəaliyyətinin təsviri (daxili və ya xarici)**
- 2.4. Profilləşdirmə**

3. Müayinənin sənədləri

- 3.1. İşarələrdən istifadə**
- 3.2. Kodlaşdırmanın avtomatlaşdırılmış sistemləri**
- 3.3. Mətnin tanınması ilə avtomatik kodlaşdırılma (MMEAK) nümunəsi**

4. Nəzəriyyə məsələləri və onların praktikada tətbiqi

- 4.1. Nəzəriyyə və praktikada əsas fəaliyyət növlərinin müəyyən edilməsi**
- 4.2. Yeni kodların verilməsi üçün PRODKOM-dan istifadə**
- 4.3. Registr vahidlərinə yeni kodların verilməsi**
- 4.4. Dəyişdirmənin ehtimal matrisinin qurulması**

5. Müayinə vasitəsilə tətbiq

- 5.1. Müayinəyə hazırlıq**
- 5.2. Müayinə**
- 5.3. Keyfiyyət nəzarət**
- 5.4. Prioritetlərin (üstün tərəflərin) müəyyən edilmə qaydası**
- 5.5. Müəssisələr registrinin yenidən kodlaşdırılması**
- 5.6. Düzəlişlərin həyata keçirilməsi**
- 5.7. İkili kodlaşdırma**

6. Digər işlər

Qısaltmalar

MMEAK: Mətnin müəyyən edilməsi ilə avtomatik kodlaşdırılma

AMT (CPA): Avropa iqtisadi Birliyinin Fəaliyyət növləri üzrə məhsul təsnifatı

(İSİC): Beynəlxalq standart sahə təsnifatı

İFNT (NACE): Avropa Birliyinin İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatı

İFNT 1.1. nəşri: İFNT-nın 2003-cü il versiyası

İFNT 2-ci nəşri: İFNT 2008-ci il versiyası

İFNT+: İFNT Azərbaycan versiyası

MSO: milli statistika orqanı

Giriş

İqtisadi fəaliyyət seçmələrin strafikasiyası və əldə olunan məlumatların təhlil edilməsi üçün bazanı formalaşdıran müəssisələr registrinin əsas statistik göstəricisi hesab edilir. İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının iqtisadi inkişaf proseslərini düzgün əks etdirməsi üçün onlara müəyyən dövrdən bir baxılması zəruridir. Hər hansı bir dəyişiklik müəssisələrin ən azı bir neçə vahidinin kodlarının dəyişdirilməsinə səbəb olur.

İqtisadi fəaliyyət növləri sistemi daima yenidən baxılma prosesində olur. Bu proses Beynəlxalq standart sahə təsnifatından başlamışdır və hazırda Avropa Birliyinin İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatında davam etdirilir. Avropa Birliyi çərçivəsində statistik məlumatların təsvirində İFNT-in yeni versiyasından (İFNT-in 2-ci nəşri) 2008-ci ildən istifadə edilməsi haqqında qərar qəbul olunmuşdur. Bu o deməkdir ki, müəssisələr registrində İFNT-in 2-ci nəşri ən gec 2008-ci ildən tətbiq ediləcəkdir. Hazırda Avropa Birliyinin bütün ölkələri İFNT-dən və ya onun milli versiyalarından (İFNT+) istifadə edirlər. Beləliklə, İFNT-də dəyişiklikləri milli versiyalarda milli tələbləri əks etdirən, daha təfəssilatlı dəyişikliklərin aparılmasına səbəb olacaqdır.

Avropa Statistika Bürosunda (Avrostat) İFNT-in 2-ci nəşrinə keçid prosesinin tətbiq olunması üzrə məqsədli qrupun rəhbərlik etməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. 2005-ci ilin fevral ayından başlayaraq, Məqsədli qrup müəssisələr registri və statistika məhsullarında İFNT-in 2-ci nəşrini tətbiq edən AB-yə üzv dövlətlərə kömək üçün metodoloji materiallar hazırlayır. İlkin olaraq, bütün MSO-a tətbiq edilmə prosesində qarşılaşdıqları problemlərin bildirilməsi üçün sorğu vərəqəsi göndərilmişdir. Bundan sonra, nəticə etibarilə, məqsədli qrupun bu problemləri xüsusi sənəddə ümumiləşdirməsi haqqında yekdil fikir yaranmışdır. Avrostat müəssisələrin registri, seçmələr və retrospektiv (keçmişə aid) təhlil üzrə ümumi məlumatlar və konkret tövsiyələrdən ibarət dörd metodoloji izahatın nəşr edilməsinə razılıq vermişdir.

Bu metodoloji izahat müəssisələrin statistik registrinə həsr edilmişdir. Burada müxtəlif ölkələrin qabaqcıl təcrübəsindən nümunələr verilmişdir və oxucular onların ölkə şərtləri üçün ən çox uyğun gələn variantını seçə bilirlər. Bu sənəd Jon Peri, Stiv Veyl (Böyük Britaniya) və Arto Luxtionun (Avrostat) sıx

əməkdaşlığı, bir sıra digər mütəxəssislərin məsləhətləri və köməyi ilə Ton Bon (Niderland MSB) tərəfindən hazırlanmışdır.

Mövcud məlumatlar: Avrostatın sənədləri

İFNT-in 2-ci nəşrinin strukturu İFNT/AMT üzrə İşçi qrup tərəfindən 2005-ci ilin sentyabr ayında başa çatdırılmışdır. O Statistik proqramlar komitəsi tərəfindən təsdiq edilmiş, sonra isə AB Şurası və Avropa parlamentində baxılmışdır. 2006-cı ilin sonlarında Rəsmi jurnalda son variant nəşr olunmuşdur. Təsnifat 2008-ci ilin yanvar ayından etibarən qüvvəyə minmişdir. Daha sonra daima dəqiqləşdiriləcək izahedici qeydləri və uyğunluq cədvəllərini “Operation 2007” veb saytında tapmaq olar:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nacecpacon/info/data/en/index.htm>

1. Müəssisələrin registrinin hazırlanması

1.1. Birinci mərhələ: tətbiq planının hazırlanması

Ayrı-ayrı ölkələr səviyyəsində tətbiq üçün geniş miqyaslı layihənin hazırlanması kifayətdir. Onu yeddi əsas elementə bölmək olar:

- Milli təsnifatın işlənilib hazırlanması (Aİ-ə üzv dövlətlərin demək olar ki, hamısı, kiçik istisnalarla)
- İFNT/PRODKOM-un (Sənaye məhsullarının siyahısının) tətbiq edilməsi (Bir sıra ölkələrdə milli versiyanın işlənilib hazırlanmasından sonra)
- Müəssisələr registrini fəaliyyət növlərinin kodları ilə təmin edən inzibati idarələrle (ilkin məlumat mənbələri) əlaqə
- Qanunvericilik aktlarına yenidən baxılması və təsdiq edilməsi
- Müəssisələr registrində tətbiq edilməsi
- Sosial statistika müayinələri də daxil edilməklə, statistik məlumatların yığılması və işlənməsində tətbiq edilməsi
- İstifadəçilərlə əlaqə

Bu sənəddə söhbət əsasən təsnifatın müəssisələrin statistik registri və çıxış məlumatlarının registrində tətbiq edilməsi haqqında gedir.

1.2. Zəruri dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi və tədqiqat şəraitinin yaradılması

İFNT-in 2-ci nəşri və İFNT+-in və uyğunluq cədvəllərinin tərtib edilməsi üzrə işlərin başa çatmasından sonra təsnifatlardakı dəyişikliklərin miqyasının qiymətləndirilməsini MSO çərçivəsində müzakirə etməklə, yekunlaşdırmaq olar. Qiymətləndirmə avtomatik kodlaşdırma üçün yararlı olan vahidlərin (1-in 1-ə və

N-nin 1-ə) və yoxlanması lazım olan vahidlərin (1-in N-yə və M-in N-yə) sayına aid edilə bilər. Bunu razılaşdırılmış rəqəm və ya məqsədli məcmuların seçməsinin köməyi ilə etmək olar. Dəyişikliklər nəticəsinin və onların tətbiq metodlarının qiymətləndirilməsi mümkündür.

Hər şeydən əvvəl, bunun üçün tədqiqat vasitələrinin yaradılmasına ehtiyac ola bilər. Kodların dəyişdirilməsi haqqında bütün məlumatlar saxlanılmalıdır. Çünki, onların texniki səbəblərə görə registrdə dərhal istifadəsi mümkün deyildir. Razılaşdırılmış informasiyalar, eyni zamanda kodların verilməsi üçün üsulların məlumat bazasının olması vacibdir. Xüsusən kiçik müəssisələr üçün ən optimal yanaşma bir sıra metodologiyaların birləşdirilməsidir. Beləliklə, məlumat bazasına inzibati mənbələrdən kodlar, iqtisadi fəaliyyət növlərinin izahları, müəssisələrin sahə təhlili, statistik müayinələr və ehtimal modelləri transfer ediləcəkdir.

1.3. Real müddətlər və iş qrafiki

Müəssisələrin registri üçün yoxlama tarixi 1 yanvar 2008-ci il müəyyən edilmişdir. Bu tarixə registrin bütün vahidləri milli təsnifatın yeni versiyasının kodları ilə təmin edilməlidir. Belə olan halda, 2008-ci ildə müəssisələrin struktur statistikasını İFNT-in 2-ci nəşrindən istifadə edə bilər, milli hesablar üçün isə 2011-ci ilin sentyabr ayında tətbiq edilməsinə zəmanət verilməlidir. Ayrı-ayrı ölkələr İFNT-in 2-ci nəşrinə daha tez keçə bilər, digərləri isə müəssisələrin struktur statistikasını İFNT-nin 2-ci nəşrinə keçidi sərbəst şəkildə həyata keçirilməsini tələb edə bilərlər.

Müəssisələrin registrinin (tam) kodlaşdırılmasının hər hansı konkret müddətdə həyata keçirilməsi əsas deyildir. Registr 2008-ci ilin müayinələrinə hazırlıq üçün əsas kimi istifadə edilməzdən əvvəl yeni kodlara malik olmalıdır.

İşin MSO çərçivəsində və inzibati idarələrlə əlaqələndirilməsi ehtiyacına görə, bir tarixdə, yəni 2008-ci ilin yanvar ayının 1-də yerinə yetirilməsi məqsəduyğundur. Beləliklə, bu müddətə uyğun olaraq bütün vacib işləri bölmək lazımdır. Aşağıdakı cədvəldə qeyd edilən müddətləri “təxmini” vaxtlar kimi qiymətləndirmək lazımdır, onlar MSO-da işlərin vəziyyətindən asılı olacaqdır.

İş	Yerinə yetirilmə vaxtı
İFNT-in başa çatdırılması	Sentyabr 2005-ci il
İFNT tətbiq edilmə planı	Dekabr 2005-ci il
Registrdə dəyişikliklərin miqyasının ilkin qiymətləndirilməsi	Aprel 2006-cı il
İFNT-in milli versiyasının strukturunun tamamlanması, izahların, işarələrin, kodlaşdırma təlimatlarının, uyğunluq cədvəlləri və s.-in hazırlanması	İyun 2006-cı il (bəziləri üçün bir az gec)
Registrdə tətbiqin milli planının tamamlanması, daxili və xarici mənbələr, vacib müayinələr və ehtimal modelləri daxil edilməklə	İyul 2006-cı il (bəziləri üçün bir az gec)

Məlumatların toplanmasına başlanılması	Sentyabr 2006-cı il
İkili kodlaşdırmanı təmin edən registrin məlumat bazasının dəyişdirilməsi	Yanvar 2007-ci il
Alternativ mənbələrdən istifadə edilmədən vahidlərin digər təsnifata keçidi üçün ehtimal metodları	İyul 2007-ci il
Bütün vahidlərin keçidi üçün informasiyaların yığılması	2007-ci ilin oktyabrına qədər
Müəssisələrin registrində vahidlərin İFNT 1.1-ci və 2-ci nəşri üzrə kodlaşdırılması	2008-ci ilin yanvar ayından etibarən
Müəssisələrin registrində ikili kodlaşdırma	2008-ci ilin yanvar ayından 2010*-cu ilin dekabrına qədər

* İkili kodlaşdırmanın tamamlanma vaxtı milli hesabların hazırlanma qrafikindən asılıdır. Ola bilər ki, bunun üçün üç ilə ehtiyac olsun.

1.4. Müəssisələrin registrində vahidlər

Müəssisələrin registri haqqında AB-nin yeni Qərar layihəsinə uyğun olaraq təsnifata aid olan statistik vahidlər üç tipdən ibarət olacaq: yerli vahidlər, müəssisələr və müəssisə qrupları. Bununla bərabər, hüquqi şəxslər üçün təsnifat mühüm olmasa da, müəssisələr təsnifatına ziddiyət təşkil etməməsi üçün onlara da kod vermək lazım ola bilər. İnzibati mənbələrə gəldikdə isə, onlar iqtisadi fəaliyyətlər yazılması və ya mövcud olan İFNT ya da digər kodlaşdırma sistemlərinin kodları ilə hüquqi şəxslər haqqında məlumat təqdim edə bilərlər. Bunların hamısına İFNT-in 2-ci nəşrinin kodları verilməlidir. Bir çox ölkələrdə iqtisadi fəaliyyət növləri üzrədə vahidlərə (yerli) yeni kodlar verilir.

1.5. Dəyişikliklər haqqında bildiriş

Bir çox istifadəçilər üçün müəssisələrin registrində iqtisadi fəaliyyət növlərinin kodları mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Onların yenilənməsi vacibdir:

- Daxili istifadəçilər üçün (MSO) statistika sahəsində dəyişikliklərin müzakirə olunması az rol oynamır. Onların köməyi ilə statistika istehsalı və seçmələrdə dəyişikliklərin təhlil edilməsini, keyfiyyətin arzu olunan səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsini və təcrübə mübadiləsini həyata keçirmək mümkündür.
- Xarici istifadəçiləri dəyişikliklər haqqında veb-sayt, mətbuat ya da xüsusi sorğu xidməti vasitəsi ilə məlumatlandırmaq olar. Eyni zamanda, siyahı üzrə məlumatların göndərilməsi də mümkündür.

2. Mənbələr

Bir çox ölkələrdə registrlərin yeniləşdirilməsində inzibati mənbələr mühüm rol oynayır. Onlar İFNT-in 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsində də əhəmiyyət kəsb edə bilər.

2.1. Xarici mənbələr

Nə qədər ki, kənar (vergi ödəyicilərinin, sosial təminat xidmətlərinin, ticarət palatalarının) registrlərdən asılılıq var və ya registrin yerləşdirilməsində məhdudluğun nəticəsi olaraq, bu xarici mənbələrdən istifadə olunmasına və onların statistik ehtiyaclarla uyğunlaşdırılmasına ehtiyac yarana bilər. Bu prosesə daxildir:

- Dəyişikliklərin tətbiq edilmə zərurəti haqqında mənbələrin əvvəlcədən xəbərdar edilməsi. Bu ondan ötrü zəruridir ki, onlara dəyişiklikləri uyğun vaxtda yerinə yetirmələri üçün imkan verilsin.
- Xarici mənbələrin izahedici qeydlər, işarələr, uyğunluq cədvəlləri kimi materiallarla təmin edilməsi.
- Kompüter sistemləri və kodlaşdırma vasitələrinin uyğunlaşdırılmasına kömək göstərilməsi.
- Kod verən və ya nəzarəti həyata keçirən, sistemə xidmət göstərən (təqdimat, təlimat, təlim şəklində) xarici mənbələrin əməkdaşlarının məlumatlandırılması. Bunun vaxtında görülməsi vacibdir.

Bu kənar mənbələri özlərinin əvvəlki təsnifat kodları və sistemlərini saxlamaq fikrindən qurtaracaqdır.

MSO-nın müəssisələrin statistik registri ilə birgə inzibati mənbələrin də yeni təsnifatı eyni anda keçməsi ideal olardı. Belə olan halda, bu mənbələr müəssisələr üçün yeni kodların düzgün müəyyən edilməsinə imkan yaradardı. Əgər qanunlar buna imkan verirsə, xarici mənbələr MSO-a daxili kodları və əlavə məlumatları verməlidir. Bununla ikili işin görülməsinin qarşısı alınar və səmərəli əməkdaşlığa nail olunardı.

Məlumatların təqdim edilməsində əhəmiyyət kəsb edə bilən xarici mənbələr aşağıdakılardan ibarətdir:

- Ticarət palatası, vergi xidməti (ƏDV, əmək haqqı və s.), sosial təminat (fəaliyyət növləri, fəaliyyət);
- Ticarət təşkilatları, “sarı səhifələr”, telefon bələdçisi.

Xarici mənbələr orta ölçülü müəssisələr haqqında məlumatların təqdim olunmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

2.2. Daxili mənbələr

Həm xarici, həm də daxili mənbələrin köməyi ilə müəssisələrə lazımsız müraciətlərdən xilas olmaq olar. Əlbəttə ki, bu zaman İFNT-in 2-ci nəşrinin tətbiqi və istifadəsi üçün daxili mənbələr razılaşdırılmış olmalıdır. Beləliklə, əldə olan bütün məlumatların öyrənilməsi vacibdir:

- Mövcud statistik məlumatlar;

- Profillərinin təhlili yolu ilə əldə edilmiş böyük müəssisə və təşkilatlar haqqında məlumatlar;
- Kompetensiyaları çərçivəsində MSO-nun sahə mütəxəssislərindən əldə olunmuş məlumatlar;
- İFNT-in 2-ci nəşrinə keçid üçün əvvəlki İFNT-ə əsaslanmış İFNT+ (5-ci işarənin)-un mövcud kodları kifayət qədər ola bilər.

2.3. Müəssisələrin fəaliyyətinin təsviri (daxili və ya xarici)

Registr vahidlərinin təsnifləşdirilməsinin dəyişdirilməsində müəssisələrin iqtisadi fəaliyyətlərinin təsvirindən istifadə olunması məqsədəuyğundur. Onlarda İFNT-in 2-ci nəşrinə uyğun qruplaşdırmanın aparılması üçün kifayət qədər məlumat ola bilər. Müəssisə həm xarici mənbələrdə (məsələn, Vergilər müfəttişliyində, Ticarət palatasında), həm də statistika orqanlarında qeydə alına bilər. Təsvirin keyfiyyəti məlumatın toplanması metodundan asılı olaraq müxtəlif ola bilər. Beləliklə, mətnlərin sərbəst formada birləşdirilməsi və boşluqların doldurulması yaxşı nəticələr verir.

Fəaliyyət növlərinin təsvirinin keyfiyyəti müəyyən vaxtdan sonra aşağı düşür. Buna görə də, keyfiyyətin və ya doğruluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün təsvirlərə müddət qoyulmalıdır. Doğruluq səviyyəsinin aşağı olması hallarında müəssisələrə yenidən müraciət edilməlidir. Əgər təsvirlərlə müəssisələrin fəaliyyətləri və kodlaşdırma sistemləri arasında bir başa əlaqə yoxdursa, ola bilər ki, onlar yalnız kağız nüsxələrində mövcuddur. Hətta belə hallarda müəssisələrin yüklənməsinin azaldılması üçün kifayət qədər imkanlar var. Qeyri-statistik mənbələrin qanun ya da normalarda göstərilməmiş, amma müəssisələrin fəaliyyətləri haqqında real məlumatlardan ibarət olan müəssisələrin fəaliyyətləri haqqında təsvirlərindən daha geniş şəkildə istifadə etmək lazımdır.

2.4. Profilləşdirmə

Əsas müəssisələrin yeni kodlarının düzgün müəyyənləşdirilməsi metodlarından biri aşağıdakı müəyyənləşdirməyə malik olan, müəssisənin profilinin təhlili hesab edilir:

- “statistik vahidin yaradılması məqsədi ilə müəssisələr qrupunun hüquqi, təşkilati, uçot strukturunun və qrup çərçivəsində onların əlaqələrinin, həmçinin məlumatların toplanması üçün ən səmərəli strukturun təhlili metodu”.

Profilləşdirməni üç müxtəlif üsulla aparmaq olar ki, onlarda aşağıdakılardan ibarətdir:

- Şəxsi görüşlər: bəla qiymətə başa gəlir, amma böyük müəssisə və təşkilatlar üçün səmərəlidir;
- Strukturun müəyyən edilməsi üçün məlumatların toplanması məqsədi ilə digər əlaqə növləri (telefonla, faksla, elektron ya da adi poçtla);

- Nisbətən sadə qruplar üçün mövcud məlumatlar kifayət edə bilər, yəni inzibat mənbələrindən, müayinə ya da hətta veb-saytlardakı məlumatlardan istifadə etmək olar.

Profilləşdirmənin təhlilindən əldə edilən məlumat əsasında kodların verilməsi mümkün olan vahidlər azdır. Ancaq belə məlumatların əhəmiyyəti nisbətən yüksəkdir, belə ki, söhbət böyük vahidlərdən gedir. Əgər profilləşdirmənin aparılması əsasında əldə edilən məlumatları, qanunla qadağan edibsə, onda digər müntəzəm mənbələr ilə mübadilə etmək mümkündür.

3. Müayinənin sənədləri

Yenidən kodlaşdırma prosesində müxtəlif vasitələrdən istifadə etmək olar.

3.1. İşarələrdən istifadə edilməsi

Əslində, standartlaşdırılmış məlumat strukturundan istifadə işarələrin qurulma və tətbiqi imkanını təmin edir. İşarələr - struktur formasında təqdim olunan, tərkibində fəaliyyət növləri və məhsullar əks olunan, hərf və ya kodlara aid olan rəqəmli siyahılardır. Kodların işarələrin köməyi ilə verilməsi nəzərəcarpacaq dərəcədə sadədir. Kodların verilməsində fəaliyyət növlərinin izahlarının siyahısının verilməsi də faydalıdır. Beləliklə, bütün ölkələrdə işarələr müayinələrdən əldə olunan məlumatların qiymətləndirilməsi ya da fəaliyyət növləri haqqında mövcud məlumatların işlənməsini xeyli asanlaşdırma bilər.

İşarələr İFNT+ səviyyəsində üzv-dövlətlərin özləri tərəfindən işlənilir hazırlanır. Bu onu göstərir ki, bəzi dövlətlər, xüsusən də eyni dildə danışan dövlətlər eyni işi görməli olurlar. Burada Avrostat tərəfindən üzv-dövlətlərin işinin əlaqələndirilməsi mühüm rol oynaya bilər. İşarələr üzrə məlumatların axtarılması mexanizminin yaradılması da mümkündür.

3.2. Kodlaşdırmanın avtomatlaşdırılmış sistemi

Üzv-dövlətlərə sorğu vərəqəsinin göndərilməsindən sonra aydın olmuşdur ki, avtomatlaşdırılmış kodlaşdırma ya da daha proqresiv sistemlər çox az ölkələr tərəfindən istifadə edilir. Bəzən kodlaşdırma vasitələrinə axtarış sistemləri ilə təchiz edilmiş işarələr aid edilir. Bir qayda olaraq daha proqressiv sistemlərdən ikisini fərqləndirmək lazımdır gəlir:

- birincisi, bu sistem *dilçilik* bazasıdadır. Bu halda, izahlı mətnlər bir-biri ilə əlaqəlidir, sözün tanınması başqa qaydada yerləşə bilər. Belə metod dildən çox asılı olur, buna görə də 20 dildən istifadə edən Avrostat üçün çox yararlı deyildir.
- ikincisi, bu sətirlərin müqayisə edilməsindən istifadə sistemidir. Onlar izah və kodların saxlanması üsulu ilə işləyir. Əgər izahlar verilən kəmiyyəti aşarsa, o hesaba alınır və kod istifadə olunur. Kodların keyfiyyəti və izahların sayı arasında

müxtəlif kompromisləri təmin edən səviyyələrin müəyyənləşdirilməsi mümkündür. Belə sistemlər işarələrə çevrilmiş bütün dillərdə işləyir.

İşarələrin bütün dərəcələrinin qurulması üçün bütün kodlaşdırma vasitələrinə dair müfəssəl məlumatların olması zəruridir. Aydındır ki, keyfiyyətin tələb olunan standartlarına çatma nəticəsinin əldə edilməsindən əvvəl, yeni təsnifatın tətbiq edilməsi üçün kodlaşdırma sisteminə çox vaxt tələb olunacaqdır.

3.3. Mətnin tanınması ilə avtomatik kodlaşdırma nümunəsi (MMEAK)

MMEAK – sətirlərin müqayisə olunması sistemlərinin nümunələrindən biridir. Bu ümumiləşdirilmiş sistem Kanada MSİ tərəfindən yaradılmışdır və o hər hansı bir təsnifat ya da dillə bağlı deyildir. Bu səbəbdən də MMEAK-ı müxtəlif ölkələrdə və müxtəlif təsnifatlara (iqtisadi fəaliyyət növləri, məhsullar, peşələr və s.) tətbiq etmək mümkündür.

Yaxşı nəticələrin əldə edilməsi üçün MMEAK-a müxtəlif materialların əlavə edilməsi vacibdir. Belə materiallara aşağıdakılar daxildir:

- istifadə olunan təsnifatların bütün fəsilləri və izahlı qeydləri;
- təsnifatla əlaqəli bütün izahlar (məsələn, PRODKOM);
- müəssisələrin müayinəsindən əlavə mətn materialları.

MMEAK izahlara kod verir və fəaliyyət növlərinin izahlarının daha dəqiq olmasını tələb edir. Kodlaşdırma üçün sintaksis təhlildən istifadə olunur. Bu respondentlərin işlənməmiş mətnlərinin müqayisə edilə bilinməsi və kodların verilməsi məqsədi ilə MMEAK-ın məlumat bazasındakı mətnə uyğunlaşdırılması deməkdir. Məlumat bazası nə qədər çoxdursa, MMEAK-ın imkanları da bir o qədər genişdir. Bundan əlavə, kodlaşdırma və yenidən kodlaşdırma üçün *dəyişdirən faylın*, eyni zamanda *diskdə kifayət qədər yerin olması* vacibdir. Kodlaşdırmanın keyfiyyəti və kodlaşdırılmış təsvirlərin sayının qarşılıqlı əlaqə səviyyəsini də müəyyənləşdirmək mümkündür.

MMEAK-dan istifadə olunmasına dair nəticə

- MMEAK-ya geniş məlumat bazaları lazımdır. Bu o halda mümkündür ki, artıq registr təsvirlərlə birlikdə mövcuddur (MSO və digər mənbələrdə) və ya açıq suallarla sorğu vasitəsi ilə bütün vahidlər müayinə edilmişdir;
- müqayisə üçün zəruridir ki, məlumat bazaları özündə milli sahə təsnifatlarının, PRODKOM və digərlərinin bütün açıqlayıcı qeydlərinə malik olsun;
- MMEAK-dan əlverişli işarələrin yaradılması şəraitində digər təsnifatlar üçün istifadə edilməsi mümkündür.

MMEAK-ın vahidlərin kodlaşdırılması üçün yaxşı material olmasına baxmayaraq, bu sistemdən bütün ölkələrin istifadə etməsi məqsəduyğun deyildir. Onların bəziləri zəruri standartlara keçilməsinə hələlik hazır deyildir (məlumat

bazalarının qurulması böyük say tələb edir), digərləri isə MMEAK standartlarına uyğun gəlməyən kodlaşdırma sistemlərindən və ya işarələrdən artıq istifadə edirlər. Bundan əlavə, biz yeni vasitələrin işlənilib hazırlanmasına deyil, yeni kodlara keçilməsinə istiqamət götürməliyik.

4. Nəzəriyyə və onun praktikada tətbiq edilməsi haqqında suallar

4.1. Nəzəri və praktiki cəhətdən əsas fəaliyyət növlərinin müəyyən edilməsi

İFNT-nin girişində göstərilədiyi kimi statistik vahidlərin əsas iqtisadi fəaliyyət növləri, əgər mümkündürsə, əlavə dəyərdə onların payının tapılması yolu ilə müəyyən edilməlidir. Belə imkanın olmaması hallarında, bunun əvəzinə dolaylı məlumatlardan istifadə edilə bilər. Bu sənəddə belə məlumatlardan bəzilərinə baxılır. Bu və ya digər əvəzləmənin seçilməsi üzrə dəqiq göstəriş yoxdur. Konkret əvəzləmədən istifadə bir sıra amillərdən asılıdır, məsələn, baxılan statistik vahidlər haqqında məlumatların mövcudluğundan, xərclər və gəlir arasındakı nisbətdən, ölkədə qəbul olunmuş praktikadan. 2008-ci ilin yanvar ayının 1-dən başlayaraq, müəssisələrin registrində mövcud olan bütün statistik vahidlərin əsas və ikinci dərəcəli (əgər varsa) iqtisadi fəaliyyət növləri İFNT-in 2-ci nəşrinin kodlarına malik olmalıdır. Halbuki, hamı üçün çıxış vəziyyəti eynidir, həqiqətdə isə, mühüm fərqlər ola bilər. Əlavə dəyər meyarı ən çox müəssisə qruplarına, iri müəssisələrə tətbiq edilə bilər, amma yerli vahidlərə tətbiqi mümkünsüzdür.

4.2. Yeni kodların verilməsi üçün PRODKOM-dan istifadə

Yeni təsnifatın tətbiq edilməsində əsas problem statistik vahidlərin iqtisadi fəaliyyət növlərinin səmərəli və etibarlı yenidən kodlaşdırılması hesab edilir. Bunun üçün çoxsaylı metodlar mövcuddur ki, konkret vəziyyətdən asılı olaraq onları müxtəlif cür uyğunlaşdırmaq olar. Nə qədər ki, əsas fəaliyyət növünə yeni kodun verilməsi üçün informasiya məhduddur və yeni statistik məlumatların daxil olmasına qədər kod verilməlidir, mövcud olan bütün informasiya mənbələrindən səmərəli istifadə etmək lazımdır.

Belə mənbələrdən biri kimi PRODKOM siyahısına və ya onun milli versiyalarına əsaslanan məlumatlar xidmət edə bilər. Sözsüz, bu məlumatlar mənbəsi yalnız PRODKOM, yəni İFNT-in 1.1.-ci nəşrinin, C-E seksiyası çərçivəsində müşahidə olunan vahidlər üçün yararlıdır. Əgər PRODKOM müayinəsinə yeni Fəaliyyət növləri üzrə məhsul təsnifatı (AMT) daxil edilirsə, İFNT-in 2-ci nəşrinin siniflərinin istehsal həcmələri asanlıqla aqreqasiyaya təbə olur. Əks istehsalın həcmi əvvəlcə yeni kodlaşdırma sisteminə keçirmək lazımdır. Beləliklə, PRODKOM 2007 siyahısını ikili, yeni və köhnə təsnifatlara uyğun olarn kodlarla təmin etmək lazımdır.

4.3. Registr vahidlərinə yeni kodların verilməsi

2008-ci ilin yanvar ayına registrdə İFNT-in 2-ci nəşrinin bütövlükdə tətbiq edilməsi əsas vəzifədir. Yeni kodları yalnız müəssisələrə deyil, həm də yerli vahidlərə, müəssisələr qrupuna və əgər registrdə ayrıca mövcuddursa, iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə vahidlərə də (yerli) (İFNV/yerli İFNV) verilməlidir. Belə yenidən kodlaşdırma hər bir vahid üzrə ayrıca və ya vahidlər qrupları üzrə qiymətləndirməklə yerinə yetirilə bilər.

İri statistik vahidlər kiçik vahidlərdən daha çox müşahidəyə məruz qalırlar, məsələn, müayinə və ya mühasibat hesabatı vasitəsilə. Bu statistik vahidlər müəssisələrin profilinin tətbiq edilməsi əsasında təsis edilmiş ola bilər (bax. S4). Şəxsi əlaqələr və məlumatların tez-tez dəyişdirilməsinin köməyi ilə, kodlar iqtisadi fəaliyyət növləri haqqında faktiki məlumatlar əsasında verilə bilər. Burada ayrı-ayrı vahidlər səviyyəsində təsnifatın tətbiq edilməsi prioritet olmalıdır. Aydındır ki, əksər ölkələrdə vahidlərin hamısı belə fərdi uçota məruz qala bilməz, belə ki, zaman və imkanlar məhduddur. Beləliklə, “1-in n-ə” və “n-nin m-ə” hallarında qiymətləndirmə aparılmalıdır ki, bu vahidlərin nə qədər əhəmiyyətli olmasını və onlar üçün fərdi səviyyədə əsas fəaliyyət növünün düzgün kodunun əldə edilməsinə çoxlu səylərin göstərilməsinə ehtiyacın olub-olmamasına əmin olunsun.

Böyük statistik əhəmiyyətə malik olmayan vahidlərə qrup səviyyəsində yeni kodların verilməsi məqsədəuyğundur. İri müəssisələr haqqında mövcud olan seçmə müayinələrin və ehtimal modellərinin məlumatları əsasında qiymətləndirmənin aparılması mümkündür (bax. E4).

Belə metodların çatışmamazlığı ayrı-ayrı vahidlərə dəqiq kodların verilməsinin mümkünsüzlüyüdür. Buna görə də, onun tez-tez tətbiq edilməsi nəticəsində müəyyən xətlər qalır və getdikcə artır. Beləliklə, belə metodlara ehtiyatla yanaşmaq lazımdır və onu yalnız statistika üçün az əhəmiyyət daşıyan sahələrdə və ya kiçik vahidlərlə bağlı məsələlərdə tətbiq etmək lazımdır. Bu onu göstərir ki, fərdi səviyyədə bir çox kiçik vahidlərdə səhv kodlar ola bilər və bununla yanaşı aqreqasiya edilmiş səviyyədə kodların keyfiyyəti hər kəs tərəfindən qəbul oluna bilər.

Ola bilər ki, yalnız ən çox mümkün olan bərabərliyi daxil edən xüsusi uyğunluq cədvəlinin köməyi ilə sinif səviyyəsində bölünmə hallarında kiçik vahidlərin (və ya az əhəmiyyətli sahələrin vahidləri) təkrar kodlaşdırılması faydalı olsun. Statistiklər ən çox mümkün olan uyğunluq haqqında, ola bilər ki, peşəkarların tövsiyəsi əsasında qərar qəbul etməlidirlər. Kodun doğruluğunu daha sonra yoxlamaq olar. ikinci və üçüncü növ iqtisadi fəaliyyət növlərinə yeni kodların verilməsi üçün əhəmiyyətli dərəcədə əlavə səy tələb olunduğuna görə, bu problemə praktiki məqsədəuyğunluq nöqteyi-nəzərdən yanaşmaq lazımdır.

4.4. Dəyişdirmənin ehtimal matrisinin qurulması

Məlumatların olmaması və ya ehtiyat çatıxmamazlığı hallarında dəyişdirmə matrisi əsasında mümkün olan təkrar kodlaşdırma iş üçün faydalı ola bilər. Ehtimal kodlaşdırmanın köməyi ilə registr üçün aqreqasiya edilmiş (birləşdirilmiş) səviyyədə dəqiq məlumatların əldə olunması, hətta əgər ayrı-ayrı vahidlər səhv qruplaşdırılsa da mümkündür. Dəyişdirmə matrisinin qurulması üçün aşağıdakı işlər tələb olunur:

1. Zəruri məlumatlar olan bütün vahidlərin məlum dəqiqliklə təkrar kodlaşdırılması;
2. Bu vahidlərin yeni və köhnə kodlarla çarpaz cədvəllərinin qurulması;
3. Səhv kombinasiyaların ləğv edilməsi (təsnifat üzrə mütəxəssislər tərəfindən təqdim olunan təkrar kodlaşdırma cədvəlinin köməyi ilə müəyyən olunan);
4. Qalan məlumatlar əsasında faiz nisbətinin hesablanması (xüsusən, kiçik kəmiyyət hallarında ehtiyatlılıq göstərməklə);
5. Bütün digər relevant məlumatların nəzərə alınması, məsələn, vahidlərin ölçüsünün və ya hər hansı digər xüsusiyyətinin təsiri;
6. Yuxarıda qeyd olunan kifayət qədər sadə görünən bütün matrisilər ya da mürəkkəb göstəricilər bazasında daha mürəkkəb matris əsasında dəyişikliklərin həyata keçirilməsi.

Nəticələrin hər kəs tərəfindən qəbul edilən olmasına əmin olmaq üçün matrisinin testləşdirilməsi zəruridir. Bilmək lazımdır ki, ehtimal dəyişiklikləri zaman içərisində dəyişkənliyə uğrayır. Buna görə də, yeni təsnifat müəssisələrin registrində tətbiq edilməzdən əvvəl onların yoxlanması və dəqiqləşdirilməsi, korlanmış vahidlərin ən axırncı məlumat əsasında yenidən kodlaşdırılması tövsiyə olunur.

5. Müayinə vasitəsilə tətbiq

5.1. Müayinəyə hazırlıq

Birinci və ən əsas addım kimi yeni qeydləri daxil etməklə və başlanmış vahidlər çıxarmaqla dinamik məcmunun qurmaq vacibdir (baxmayaraq ki, “tarixi” vahidlər əhəmiyyət kəsb edə bilər). Vahidlərə bütün arzuolunmaz müraciətlərin qarşısının alınması üçün yalnız müəssisələrin registri şöbəsi deyil, bütün statistika şöbələri öz vahidlərini yoxlamalıdır. Sorğu vərəqələri hazırlanmalıdır. Açıq suallarla ümumi sorğu vərəqəsi bütün iqtisadi fəaliyyət növlərinə tətbiq edilə bilər, respondentlərdən və MSO-dan böyük səy tələb oluna bilər. Digər tərəfdən bu informasiya kodlaşdırma sisteminin kodunun müəyyən edilməsi üçün də istifadə oluna bilər.

Bağlanmış kateqoriyalarla sorğu vərəqəsinin istifadə edilməsi məlumatların toplanmasını əhəmiyyətli dərəcədə asanlaşdırır, amma həmişə optimal nəticələrə

gətirib çıxarmır. Buna görə də, sorğu vərəqələri sınaqdan keçirilməlidir. “Digər” kateqoriyasından tez-tez istifadəyə imkan verməyən mümkün olan cavablara baxıla bilər. Bu halda, optik hesablama sistemi kodlaşdırma vasitəsinə nisbətən daha səmərəli alət ola bilər.

Bu halda, kodlaşdırma vasitəsi yox, optik hesablama sistemi daha effektiv alət ola bilər.

Açıq və/və ya gizli suallardan istifadə edilməsi eyni zamanda məlumatların ötürülməsi vasitəsindən asılı olur. İnternet kimi interaktiv vasitələrdən istifadə edilərkən, sahənin müəyyən edilməsi üçün açıq suallar tətbiq oluna bilər, tələb olunan səviyyədə dəqiq iqtisadi fəaliyyət növünün müəyyən edilməsi üçün isə konkret suallar tətbiq edilməlidir. Bəzən təsvirin kodlaşdırılması üçün bunların hər ikisinə də ehtiyac olur.

Kağız daşıyıcılardan istifadə olunarkən, göndərişləri vahidlərin aid olduğu sahələrdən asılı olaraq fərqləndirmək mümkündür. Bu halda, dəqiq iqtisadi fəaliyyət növlərinin identifikasiyası üçün bağlı suallardan istifadə olunur, açıq suallardan isə - sahələr və təsnifat çərçivəsində əvvəlcədən görünməyən və ya bilinməyən fəaliyyət növləri üçün istifadə edilir.

Bir halda ki, müəssisələrin registrində İFNT+-un tətbiq edilməsi üçün registrin yenilənməsi tələb olunmur, suallar əvvəlcədən görünən sahələrdə fəaliyyət növlərinə, xidmətlərə, məhsullara istiqamətləndirilməlidir. Bunun üçün bağlı suallardan istifadə oluna bilər, açıq suallar isə tez-tez düzəlişlər üçün lazım olur. Tətbiq üzrə məqsədli qrup gizli sualların hazırlanmasını, xüsusən də, eyni dildə danışan və ya eyni İFNT+ strukturu olan ölkələr arasında işləri əlaqələndirə bilər.

5.2. Müayinə

Yenidən kodlaşdırma prosesində müxtəlif müayinələrdən istifadə edilə bilər:

- Registrlərin müayinəsi: əksər ölkələrdə müəssisələrin statistik registrlərinin aparılması və keyfiyyətinə nəzarət üzrə xüsusi müayinələr keçirilir. Onlardan tez-tez təsnifatların xüsusiyyətlərinin yoxlanması üçün istifadə olunur. Digər təsnifat sisteminə keçid zamanı müəssisələrin müntəzəm müayinəsinin keçirilməsindən əlavə, onlara sorğu vərəqələri göndərilə bilər.
- Məhsullar bazasında müayinə (istehsal sahələrində böyük müəssisələr PRODKOM müayinəsinin köməyi ilə müayinə edilir): məlumatları çox ehtiyatla işləmək lazımdır, çünki o əlavə dəyərə əsaslanır.
- Xüsusi müayinə: bir sıra ölkələrdə vahidlərin əsas fəaliyyət növlərinin müəyyən edilməsi üçün digər və ya əlavə müayinələr keçirilir.
- Kodların yenilənməsi prosesinə yalnız MSO həyata keçirilən müayinələr deyil, həm də, digər mənbələrin (MSO ilə birgə) keçirdiyi müayinələr də fayda verə bilər.

Kağız sorğuların əvəzində İnternetdən istifadə edilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edə bilər. Aşağıda bu dəyişikliyin bir sıra faydaları verilmişdir:

- İnternet ucuzdur;
- O inzibati yüklənməni azaldır;
- Məlum olmayan fəaliyyət növləri üçün kodlar daha dəqiq və əlavə səy göstərilmədən yığıla bilər;
- Məlumatların daha asan işlənməsi.

AB-yə üzv-dövlətlərin iqtisadiyyatında İnternetə girmələrin səviyyəsindən asılı olaraq nəticələr müxtəlif ola bilər. Bu xüsusən kiçik müəssisələrə aiddir. Hər halda, respondentlər İFNT+ 2008-ci il haqqında materiallar olan MSO-nun veb-saytı haqqında məlumatlandırılmalıdır. Bu saytda elektron şəkildə doldurmaq üçün sorğu vərəqəsi yerləşdirilə bilər. Müəssisəyə iqtisamətləndirilmiş ən sadə sual onun fəaliyyətinin ətraflı təsvirinin verilməsindən ibarət ola bilər.

Cavabları təqdim etməyən vahidlərlə iş üzrə strategiyanın işlənilib hazırlanması zəruridir. O yada salmaların sayı, ötürülmə vasitələri (poçt, telefon, elektron poçt) və s. haqqında qəbul olunmuş qərarı da özündə birləşdirir. Əlaqə yaradılması mümkün olmayan və ya rədd cavabları olan vahidlər ehtimal modelləri ilə təsnifləşdirilə bilər. Cavabların verilməməsinin qarşısını almaq üçün respondentə müayinənin əhəmiyyətini təsvir edən stimullaşdırıcı məktubdan da istifadə oluna bilər. MSO müayinəyə nə qədər diqqətlə hazırlansa da, respondentlərin müəyyən faizi cavab verməyə bilər (səhf ünvan, unudqanlıq, sorğu vərəqəsinin aydın olmayan məqsədləri). Yada salmalar göndərildikdən sonra layihənin təlimatını keçirmiş mütəxəssisləri dəstək xidməti və ya sorğu xidməti tərəfindən zənglərlə kifayətlənə bilərlər. Birbaşa əlaqə səhv başadüşmələri aradan qaldırmağa kömək edə və problemlərin açılmasına imkan verərdi.

5.3. Keyfiyyətin yoxlanması

Yeni kodların verilməsinin uğurla keçməsi üçün müayinələrdən əldə edilən məlumatlar tam və dəqiq olmalıdır. Xüsusən, məlumatları respondentlər göstərdikdə, bu məlumatların sorğu olunanlara uyğunluğunun yoxlanması vacibdir. Digər tərəfdən əl ilə kodların verilməsinə nəzarət edilməlidir. Buna görə də, mütəxəssis müayinədə məcmunun seçilməsinin keyfiyyətini yoxlamalıdır. Yoxlama müntəzəm olmalıdır. Bunun üçün əvvəlcə kodlaşdırmanı yerinə yetirəcək heyəti öyrətmək lazımdır. Bu sorğu vərəqələrinin istifadəsi ilə pilot müayinə keçirildikdən sonra problemlərin müəyyənləşdirilməsi və razılaşdırılmış və standart qərarların qəbul olunması üçün vaxt tələb olunur.

Kodlaşdırmanın keyfiyyəti statistik məlumatların işlənməsində yeni kodlardan istifadə edən statistika orqanları üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Keyfiyyətə zəmanət olmalıdır.

5.4. Prioritetlərin təyin edilmə qaydası

Bir sıra hallarda yeni kodun seçilməsi haqqında müxtəlif mənbələrin fikri üst-üstə düşür. Belə problemlər onların doğruluğunun qiymətləndirilməsindən asılı

olaraq müxtəlif mənbələrin prioritetlərinin təyin edilməsi yolu ilə həll edilir. Burada hər hansı tövsiyənin verilməsi çətinidir. Hər bir mənbənin mahiyyəti və məhdudiyyətinin öyrənilməsi vacibdir. Bu zaman məlumatları öz xüsusi müayinələrdən əldə etdiklərini və statistika mütəxəssisləri tərəfindən işlənilib hazırlanıqlarını nəzərə alaraq, MSO-nun məlumatlarına üstünlük verilir.

5.5. Müəssisələrin registrinin yenidən kodlaşdırılması

Bütün dəyişdirilənlər ayrıldıqdan sonra vahidlər onlar haqqında registrdə saxlanan köhnə məlumatlara uyğunlaşdırılmalıdır. Burada aşağıdakılara diqqət yetirmək lazımdır:

- Yeni kodlaşdırma sistemi müəssisələrin registrinə vaxtında daxil edilməlidir və bütün proqram vasitələri ilə uyğunlaşdırıla bilməlidir.
- Müəssisələrin registrində İFNT-in hər iki versiyasından bir neçə il ərzində istifadə olunmalıdır. Müəssisələrin registri və bütün proqram vasitələri ikili kodlaşdırma və məlumatların işlənməsi üçün nəzərdə tutulmalıdır. İkili kodlaşdırma növbəti statistik müayinə və yeni təsnifatın uğurlu tətbiqi üçün vacib şərt hesab edilir.
- Yeni təsnifata keçid üçün zaman tələb olunduğundan (əksər MSO üçün 1,5 ilə qədər), bu yoxlama dövrü ərzində bir sıra köhnə vahidlər öz fəaliyyətini dayandıra bilər və mümkündür ki, yeniləri yaranmış olsun. Bütün bunlar müayinənin baş məcmusundə nəzərə alınmalıdır.
- Yoxlama müddətinin müəyyənləşdirilməsi vacibdir. İlkin kodlaşdırmadan sonra əmələ gələn fəaliyyətlərdəki dəyişikliklər sonra identifikasiya edilə və yeniləşdirilə bilər. İkili kodlaşdırma dövrü ərzində həm yeni və həm də köhnə kodların yenilənməsinə ehtiyac yaranabilir.
- Çoxsaylı proseduraların tətbiq edilmə imkanı nəzərə alınaraq, İFNT-nin 2-ci nəşrinin koduna onun mənşəsini göstərən köməkçi göstəricilər əlavə edilməlidir. Doğruluq dərəcəsinin şərti ehtimal hallarında qiymətləndirilməsini uyğunluğun ehtimal matrisi əsasında hesablamaq olar.
- Elə etmək olar ki, registr vahidlərin üst-üstə düşməməsi, səhv kodlaşdırma və ya müəyyən zaman ərzində geri qalma nəticəsində fərqlərin yaranması səbəbindən meydana çıxan mövcud kodlarda xətlər haqqında xəbərdarlıq etsin.
- Müayinə həyata keçirildikdən sonra qeydiyyatın keçmiş vahidləri ilə ya əlaqə yaradılmalıdır, ya da onlar şərti olaraq nəzərə alınmalıdır. Təcrübələri nəzərə almaqla və ya modellərin köməyi ilə məlumsız kod verilə bilər. Keyfiyyət diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır. Həmçinin müəyyənləşdirmək lazımdır ki, hansı vahidlər şərti olaraq nəzərə alınmışdır.

5.6. Düzəlişlərin həyata keçirilməsi

Müayinə olunan vahidlərin sayının minimal olmasına baxmayaraq, yeni İFNT-yə keçidlə əlaqədar olaraq, kodların dəyişdirilməsi həmişə səhv kodların düzəldilməsinə ehtiyac yaradacaqdır.

İFNT-də dəyişikliklər daha əvvəl optimal izahı verilməyən sahələrdə getdiyindən, mövcud kodlarda nisbətən çox düzəlişlər olacağını nəzərə almaq lazımdır. Onlar ya iqtisadiyyatda real dəyişiklikləri, ya da mövcud köhnə xətalara əks etdirə bilər. Deməli, registrin dəyişən qarışıq hissəsi müayinə edilir.

Dəyişikliklərin aparılmasının üç imkanı mövcuddur:

- Artıq deyildi kimi, statistika və milli hesablar üçün retrospektiv təhlilin aparılması və dinamika sıralarının qurulmasının mümkünüyü böyük əhəmiyyət kəsb edir. Beləliklə, düzəlişlərə etinasızlıq üçün əsaslar yarana bilər. Ola bilər ki, onlara düzgün olmayan kod verilsin ki, bu da sonradan statistikaya uyğunlaşa bilər. Belə olan halda, ekstrimal nəticədən qaçmaq lazımdır.

- Bütün düzəlişlərin aparılması ən optimal variant sayılır. Belə olan halda, yalnız köhnə İFNT-dən yenisinə keçid sxemləri lazım olmayacaq, əlaqələndirmə nöqteyi-nəzərdən statistikləri xəbərdar etmə məqsədi olan düzəlişlərin xərc-nəticə sxemləri də vacib olacaqdır. Onda vahidlərin əhəmiyyət və ölçüsünü nəzərə almaqla, hər bir düzəlişin əhəmiyyətini qiymətləndirmək mümkün olacaqdır. Əlbəttə bu sözsüz statistika massivinə təsir göstərə bilər. Digər tərəfdən, bu düzəlişlər bu və ya digər səbəbdən sonra da edilə bilər.

- 3-cü qərar registrə bütün düzəlişlərin daxil edilməsi və statistikada tətbiq problemlərinin həllini statistika prosesində iştirak edənlərə qoymaqdan ibarətdir.

Əgər biz “1-in n-ə” və “n-nin m-ə” dəyişdirilmənin keyfiyyətini artırısaq, registrə dəyişikliklər (vahidlər yalnız “1-in n-ə” və “n-nin m-ə” siniflərindən çıxacaq, onlara daxil olmayacaq) aparırıq. Statistika nöqteyi-nəzərdən bütün vahidlərin yenidən kodlaşdırılması variantına üstünlük verilməlidir. Burada registrin və ehtiyatların həcmi üzrə məhdudiyyət çətinlik törədə bilər. Ola bilər ki, statistik məqsədlər üçün İFNT+-un beş işarəli səviyyəsində düzgün kod həmişə lazım olmasın. Burada statistika səviyyəsi də kifayət edə bilər.

Hansı metodun seçilməsinə baxmayaraq, keçid sxemləri və düzəliş cədvəllərinin əhəmiyyəti qeyd edilməlidir. Belə bölünmə ölkədə və avrozonada İFNT kodlarının keyfiyyət dəyişikliklərinin qiymətləndirilməsinə imkan verir. Əgər İFNT+-un tətbiq edilməsi üçün müəssisələrin təsvir edilməsindən istifadə olunursa, onda keyfiyyət haqqında hesabat təqdim edilməsi də lazımdır.

5.7. İkili kodlaşdırma

Əgər registri dərhal yeni versiyaya keçirmək mümkün olsaydı ideal ola bilərdi, amma bu onun çoxsaylı istifadəçilərinə böyük problemlər yaradardı. Buna görə də, iki təsnifat versiyasından eyni anda istifadə edilməsi üçün ikili kodlaşdırma dövrü vacibdir. Bu dövrün davamlılığı digər səbəblər arasında qısamüddətli

statistika və milli hesabların tələblərindən daha çox asılıdır. Hazırda iki ildən az olmayan müddət daha realdır.

İkili kodlaşdırma üçün əlavə ehtiyatlar tələb olunur. Bütün yeni vahidlər və ya dəyişikliklər yeni və köhnə kodların əl ilə işlənmə prosesi və ya avtomatik standartdan keçməlidir. Ehtiyat çatışmamazlığı səbəbindən ən əlverişli variant ikili kodlaşdırma dövrü ərzində bir keçid kodundan istifadə edilməsi ola bilər. Bu halda, iki sistem arasında ehtiyatların bölünməsi haqqında qərar qəbul edilməsinə ehtiyac olmazdı.

Bir vahid üçün iki ayrı kodun təyin edilmə zərurətindən qaçmaq üçün İFNT-in 1.1.-ci nəşri və İFNT-in 2-ci nəşrinin kodları müvəqqəti keçid kodu (bəzən “körpücük” adlandırılır) ilə əvəz edilə bilər. Bu keçid kodu (KK) köhnə və yeni İFNT+-un ən az struktur elementlərindən ibarətdir.

Məsələn:

Həyatın sığortalanması 6601 Köhnə	KK 66011	Həyatın sığortalanması	Həyatın sığortalanması 6511
	KK 66012	Həyatın sığortalanması	Təkrar sığortalanma 6520
Əmlakın sığortalanması 6603 Köhnə	KK 66031	Əmlakın sığortalanması	Əmlakın sığortalanması 6512
	KK 66032	Əmlakın sığortalanması	Təkrar sığortalama 6520

Üstünlük aydındır. İki kodun əldə olunması üçün iqtisadi fəaliyyət müayinəyə, kodlaşmaya, işlənməyə və qeydiyyatdan keçməyə yalnız bir dəfə məruz qalır. Üstünlük yalnız İFNT üzrə belə kodlaşdırma üçün xarakterik deyildir. Eyni zamanda keçid dövrü səviyyəsində göstəricilərin toplanması imkanı yaranacaq ki, bu da müayinə registrinə əsaslanan yeni təsnifata keçidi asanlaşdıracaqdır.

Nəticədə biz struktura, açıqlayıcı qeydlərə, göstərişlərə, köhnə və yeni İFNT arasında uyğunluq cədvəllərinə və mümkündür ki, maşın kodlaşdırması üçün axtarış cədvəlləri olan kodlaşdırma sistemi əldə etmiş olacağıq. Belə olan halda, Aİ üzv-dövlətlərinə öz aralarında əməkdaşlıq etmək məqsədəuyğundur, belə ki, bütün onlar eyni əsasdan (IFNT 1.1.-ci nəşr və IFNT-in 2-ci nəşri) istifadə edirlər. İFNT-in tətbiq ediləsi üzrə məqsədli qrup təcrübə mübadiləsi və işlərin əlaqələndirilməsi üçün platforma kimi istifadə edə bilər.

6. Digər işlər

Aşağıda zəruri tədbirlərin siyahısı verilmişdir:

- Müəssisələr registrində yeni kodların düzgünlüyünün yoxlanılması;
- Tövsiyə kimi: keçid və düzəliş sxeminin təkmilləşdirilməsi;

- Müəssisələr registrinin mənbələrinin, onlar tərəfindən təqdim olunan məlumatların obyektlərinin doğruluğu kimi yoxlanması;
- Statistik massiv və seçmələrin uyğunlaşdırılması;
- Maşın kodlaşdırması üçün vasitələrin mümkün təkrar uyğunlaşdırması;
- İFNT-dan istifadə edən registrlərin bütün yeni dəyişikliklər haqqında xəbərdar edilməsi;
- Müayinələrin nəticələrinin qiymətləndirilməsi və bu məlumatların yayılması.

Seçmə planının qurulması və cəkiyə görə qiymətləndirmənin metodoloji aspektləri üzrə izahat

MÜNDƏRİCAT

MÜQƏDDİMƏ

1. Giriş
2. Yeni İFNT əsasında seçmə
 - 2.1. Hədlili (senz) seçməyə keçidin nəticələri
 - 2.2. Panel seçməsi üçün nəticə
 - 2.3. Sadə təsadüfi seçmə
 - 2.4. Stratifikasiyalasdırılmış seçmələr üçün keçidin nəticəsi
 - 2.5. Seçmələrin yenidən planlaşdırılması üçün ehtiyatlar məsələsi
 - 2.6. Seçmənin yenidən bölünməsinin praktiki metodu
 - 2.7. Yeni İFNT-yə keçid qrafiki necə ola bilər
3. Yeni İFNT-yə uyğun olaraq (seçmə nəzəriyyəsinin dəyişən qiymətinə uyğun olaraq) cəkilərin tapılması
 - 3.1. Nəzəriyyə (cəki nəzəriyyəsi haqqında bax. Əlavə A)
 - 3.2. Təsnifatın dəyişdirilməsi hallarında tətbiq edilmə
 - 3.3. Yuxarıda təsvir olunan variantların xarakteristikalarının ümumiləşdirilməsi

Əlavə A

Bibliografiya

MÜQƏDDİMƏ

İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının (İFNT-in) yenidən baxılmış 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi bütün AB-yə üzv-dövlətlər üçün əsas vəzifələrdən biri hesab edilir. Onun yerinə yetirilməsi üçün müəssisələrin registri, təsərrüfat fəaliyyətlərinin müayinəsi və milli hesablar üzrə xeyli səy göstərilməsi tələb olunur. Burada ev təsərrüfatlarının müayinəsindən də bəhs edilir. IFNT-nin tətbiqində milli statistika orqanları bir sıra ciddi problemlərlə qarşılaşacaq:

- AB-yə üzv-dövlətlərdə tətbiq edilmə vaxtının əlaqələndirilməsi;
- statistikadan asılılıq;
- milli hesabların yenidən baxılmış IFNT-yə keçirilməsi;
- IFNT-in yenidən baxılmış versiyasına uyğun olaraq, müəssisələr registrinin bütün vahidlərinin yenidən kodlaşdırılması;
- iki təsnifatın aparılması zərurəti ilə əlaqədar çətinliklər;
- yeni IFNT şəraitində qiymətləndirmə (çəkirlərin tapılması);
- təsnifatın yeni və köhnə versiyaları üzrə nəticələrin eyni vaxtda qiymətləndirilməsi;
- qısamüddətli statistika üçün sahə çəki əmsalının tapılması;
- yeni təsnifatdan istifadə etməklə retrospektiv sıraların qurulması.

Bu sənəd IFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi üzrə məqsədli qrupun köməyi ilə hazırlanan dörd materialdan üçüncüsüdür:

1. Tətbiq edilmə planının işlənilib hazırlanması
2. Müəssisələr registrində IFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi
3. Seçmə planının tərtibi və çəkiyə görə qiymətləndirmənin metodoloji aspektləri
4. Təsnifatdakı dəyişikliklərlə əlaqədar dayandırılmış dinamika sıralarının yenidən qurulması üçün retrospektiv təhlil metodları

Bu təlimati sənədlərin məqsədi milli statistika orqanlarının mütəxəssislərinin tövsiyələrlə, qəbul olunmuş təcrübəsi nümunələrilə, “nəzarət siyahıları” ilə, metodologiyalarla və IFNT-nin (2-ci nəşr) tətbiqi üzrə kompleks layihələrin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan digər oxşar materiallarla təmin etməkdən ibarətdir. Bu sənəd Məqsədli qrupun digər üzvlərinin köməyi ilə Mark Vilyams (Böyük Britaniya MST) tərəfindən hazırlanmışdır. Zərurət olduğu hallarda, hazırkı sənəd təkrar gözdən keçiriləcəkdir.

Elektron versiya “Operation 2007” veb-saytındadır:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nacecpacon/info/data/en/index.htm> müntəzəm olaraq yeniləşdiriləcəkdir

1. Giriş

Bu material seçmə və qiymətləndirmə ilə əlaqədar problemlərə həsr olunmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, seçmənin tərtibi və təsnifatın dəyişdirilməsinin qiymətləndirilməsinin aparılması üçün aşağıda qeyd olunanlara əlavə ehtiyatların olmasını göstərir:

- statistika sahələrində dəyişikliklərlə (yeni iqtisadi fəaliyyət növləri və s.) əlaqədar olaraq seçmənin planlaşdırması metodlarına və qiymətləndirmənin aparılmasına yenidən baxılması;
- yeni və köhnə təsnifat üzrə eyni vaxtda qiymətləndirmə məlumatlarının təmin olunması məqsəd ilə seçmə və qiymətləndirmə metodlarının xüsusi modifikasiyası;
- yeni və köhnə təsnifat üzrə kifayət qədər doğru qiymətlərin eyni vaxtda hesablanma zərurəti nəticəsində seçmənin ümumi ölçüsünün artması (üstün olması);
- yeni təsnifatın tətbiq edilməsinin birinci ilində iqtisadi fəaliyyət növlərinin səhv təsnifləşdirilməsi səbəbindən dəqiqliyin azaldılmasının bərpa edilməsi;
- müxtəlif Avropa Qərarlarına (məsələn, struktur və qısamüddətli statistika haqqında Qərarlara) uyğun olaraq yeni təsnifatlar üçün zəruri olan detallaşdırma (təfsilatlaşdırma) səviyyəsinin artırılması. (Seçmənin ölçülərinin belə artması dəqiqliyi artırır);
- yeni və köhnə təsnifatlar üzrə yerinə yetirilmiş qiymətləndirmə məlumatları arasında uyğunluq qiymətləri.

Seçmə və qiymətləndirmə üzrə işin həcmi eyni zamanda böyük dərəcədə retrospektiv təhlilin detallaşdırma (təfsilatlaşdırma) səviyyəsindən də asılıdır. Digər tərəfdən, İFNT-də dəyişiklik seçmə və qiymətləndirmənin planlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsinə əhəmiyyətli dərəcədə yaxşı imkanlar verir.

2. Yeni İFNT şərtləri əsasında seçmə

Hazırda müəssisələrin müayinəsinin hamısında sahə göstəriciləri üzrə seçmələrin stratifikasiyası ilə İFNT-nin 1.1.-ci nəşrindən istifadə edilir. İndi bu müayinələrin yenidən planlaşdırılması lazımdır, belə ki, seçmənin aparılması üçün sahə təsnifatı kimi İFNT-nin 2-ci nəşrindən istifadə olunacaqdır. Seçmələrin aparılmasının müxtəlif növləri mövcuddur. Bura daimi vahidlər (panel) qruplarından istifadə etməklə son hədd seçməsi, sadə təsadüfi, təsadüfi stratifikasiya, sistemlik seçmələr və s. seçmələr daxildir. Hər şeydən əvvəl müxtəlif ölkələrin milli statistika orqanlarında həddi (senz) və stratifikasiya edilmiş seçmələrdən, həmçinin bu iki seçmənin birləşməsindən daha çox istifadə olunur.

2.1. Hədlə (senz) seçmə üçün keçidin nəticələri

Hədlə seçməyə yuxarıda müəyyən edilmiş həddin bütün vahidləri daxil edilir və bu həddən aşağı vahidlər ayrılır. Hədd hər-hansı göstərici əsasında müəyyən edilir, məsələn, məşğulluq və ya dövryyə və müxtəlif sahələrdə o müxtəlif ola bilər. Hədlər məcmularda vahidlərin sayı və iqtisadi fəaliyyətlərin əhatəsi arasında tarazlığın müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur (məsələn, hədd sahədə mal dövryyəsi 80 % və daha artıq olan müəssisələr üçün müəyyən edilmiş ola bilər). Mütəxəssis-metodoloqlar təsadüfi seçməyə üstünlük verirlər. Belə ki, sahə təsnifatlarının dəyişdirilməsi dövründə hədlə seçmədən təsadüfi seçməyə keçməyə geniş imkanlar yaranır. Hədlə seçmənin iki əsas kateqoriyası mövcuddur və biz aşağıda onları ayrı-ayrılıqda gözdən keçirəcəyik.

I tip – bütün sahələr üçün bir hədd

Əgər hədd sahələr üzrə fərqlənmirsə, onda keçid üzrə işlər azdır. Bu (vahid) həddi yeni kodlaşdırma strukturunda da saxlamaq olar. Burada yeganə dəyişiklik, yeni kodların yenidən kodlaşdırılmasının kompüter sistemləri ilə qəbul edilməsidir. Əlbəttə, retrospektiv məlumatların işlənməsində problemlər olacaq. Amma onlar seçmə çərçivəsindən çıxır və retrospektiv təhlil haqqında Sənəddə baxılacaqdır.

Məlum olduğu kimi, yeni sahə təsnifatında əvvəllər əhatə olunmayan, əlavə 4-ışarəli sahələr mövcuddur. Bütün sahələr üçün həddin dəyişdirilməsinə səbəb ola biləcək, bütün seçmələrin ölçülərinə ehtiyatla yanaşmaq lazımdır. Son həddin dəyişdirilməsinə zərurət dərəcəsinin müəyyən edilməsinə kömək edə biləcək, hər bir yeni sahədə müəssisələrin sayı haqqında registr məlumatları tələb olunur. Bundan əlavə, registrin müvafiq köməkçi göstəricilər (dövryyə, məşğulluq) haqqında məlumatlarından da istifadə etmək olar. Müəssisələrin sayı haqqında məlumatlar 2008-ci ildən gec olmayaraq hazırlanmalıdır.

II tip – hər bir sahə üçün müxtəlif hədd

Yeni sahə təsnifatı üzrə sahələrdə hədlərin müəyyən edilmə zərurəti olduğuna görə bu daha mürəkkəb haldır. Burada da həmçinin, yuxarıda müəyyənləşdirilmiş hər bir həddə sahədə müəssisələrin sayının mürəkkəb olmayan təhlilinin aparılması üçün registrin məlumatları lazım olacaqdır.

Bu məlumatlardan İFNT-in 1.1.-ci və İFNT-in 2-ci nəşrləri arasında uyğunluq cədvəlləri ilə birlikdə yeni sahələr üçün hesablama hədlərinin müəyyən edilməsində istifadə etmək olar. Yeni təsnifat üzrə seçmə normaya düşdükdən sonra, bu ilkin hədlərə yenidən baxmaq lazım gələcəkdir. Bir çox sahələr bütövlükdə üst-üstə düşəcək və onlarla heç bir problem olmayacaqdır, amma digər parametrlər üzrə uyğunluq problemlərini nəzərdən qaçıрмаq olmaz. Ola

bilər ki, iterativ (çoxdəfəli) metodlara müraciət edilsin, belə ki, müəssisələrin və müvafiq köməkçi göstəricilərin sayının çoxluğu müəssisələr registrində bu məlumatların keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması nəticəsində sahələr üzrə fərqlənə bilər.

2.2. Panel (daimi qruplar) seçməsi üçün nəticə

Vahidlərin daimi qrupunun seçməsi - bu seçmədə hər bir dövrdə eyni vahidlərin müayinədə iştirak etməsi deməkdir. Belə müayinədə məqsəd məcmu üzrə yekun qiymətləndirmə məlumatlarının əldə edilməsi deyil, hər şeydən əvvəl bu göstəricilərin dövrlər üzrə dəyişməsinin qiymətləndirilməsindən ibarətdir. Daimi qruplardan (panellərdən) çox vaxt qısamüddətli statistikada dəyişikliklərin ölçülməsində istifadə olunur. Panel seçmə müayinəsindən əldə edilən nəticələr illik müayinələrin daha dəqiq nəzarət yekun məlumatları ilə müqayisə edilir və hər il sonuncu illik məlumatlar çıxdıqdan sonra yenidən baxılır. Hədlə seçmələrdə istifadə olunan bir çox metodlar daimi vahidlərlə seçmələrə də tətbiq edilir. Belə ki, onların problemləri də oxşardır.

Bir şeyi dəqiq demək olar – sahə təsnifatlarının dəyişdirilməsi panellərin yenilənməsi və yenidən baxılmasına yaxşı imkan verir. Yeni təsnifatın sahələri üzrə yaxşı əhatəliliyə nail olunması vacibdir. Yeni sahələr və ya yeni ölçülər üzrə olmayan yekun məlumatların qiymətləndirilməsi üçün modelləşdirmə metodları və etalon sınaq metodları lazım ola bilər.

2.3. Sadə təsadüfi seçmə

Stratifikasiyanı tətbiq etmədən müayinənin seçməsini təsadüfi etmək olar. Doğrudan da, sahə təsnifatını seçməyə deyil, sahələr üzrə stratifikasiyaya imkan verən, respondentlərdən alınmış məlumatlara tətbiq etmək olar.

Belə vəziyyətə Böyük Britaniyada keçirilən Böyük Britaniyanın vergi xidmətinin “qazanıb – ödə” sistemində qeydiyyatdan keçmiş bütün iş yerlərindən 100 intervalla təsadüfi seçmədən istifadə etməklə gəlirlərin illik struktur müayinəsi nümunəsində baxmaq olar. Təxminən dörd milyon mizdli işçini əhatə edən seçmələrin iri ölçüsünün köməyi ilə əldə olunan məlumatlar, sonradan sahələr üzrə stratifikasiyalasdırılır və çox yaxşı keyfiyyətə malik olur. Planlaşdırmada sahə təsnifatından istifadə etməyən bu tip müayinələri keçirmək çox asandır, beləki, yeni sahə təsnifatı ilə iş seçmənin tərtib edilməsinə aid olmur və yalnız respondent-müəssisələrin post-stratifikasiyası mərhələsindən başlanır. Sözsüz, burada retrospektiv sıraların hesablanması zəruriliyi ilə əlaqədar problemlər ortaya çıxa bilər, amma bu Sənəddə belə suallara baxılmır.

Sadə təsadüfi seçmə stratifikasiyalasdırılmış seçmənin xüsusi halı hesab edilir ki, burada seçmə sahə təsnifatı üzrə aparılır, amma müəssisələrin ölçüləri üzrə stratifikasiya olmur. Aşağıda stratifikasiyalasdırılmış seçmələrdən nümunələr verilir.

2.4. Stratifikasiyalasdırılmış seçmələr üçün keçidin nəticəsi

Bir çox AB-yə üzv-dövlətlər özlərinin müəssisə müayinələrində stratifikasiyalasdırılmış təsadüfi seçmədən istifadə edir. Böyük Britaniyada adətən stratifikasiya İFNT-nın 1.1.-ci nəşrinin detallasdırmasının çox dəqiq səviyyəsi üzrə və müəssisələr registrindən əldə edilən məşğul olanların sayı əsasında dörd və altıncı qruplar arasında həyata keçirilir. Seçmənin ümumi həcmnin stratalar üzrə bölünməsi bir qayda olaraq Neymanın (Neyman 1934) optimal bölgü metodunun köməyi ilə həyata keçirilir. n_h seçməsinin həcmi h stratasında bərabərdir:

$$n_h = n \frac{N_h S_h}{\sum_{h=1}^L N_h S_h}$$

burada, L məcmuda strataların sayı, N_h - məcmunun h stratasında elementlərin sayı, S_h^2 - isə müayinədə istifadə olunan qiymətləndirmə modelinə uyğun olaraq məcmunun h stratasında elementlərin dispersiyası hesab edilir.

Məcmuda hər bir müəssisə yenidən təsnifatlasdırmadan keçməsi və İFNT-in 2-ci nəşrinin yeni kodunu almalı olması şərti ilə biz hər bir yeni stratada məcmunun ölçüsünü müəyyənəldirə bilərik. Bir halda ki, S_h^2 -i bütün məcmuya aid edilir, onda adətən biz onu S_h^2 üzrə, yəni seçmənin h stratasının elementlərinin dispersiyasında qiymətləndiririk.

Lakin bunun bəzi yeni stratalara tətbiq edilməsi mümkün olmaya bilər, nəticə etibarilə onda biz digər metodları axtarmalı olacağıq. Variantlardan biri ilkin müayinədə hər müəssisənin çəkisi əsasında, hər bir stratanı təşkil edən müvafiq müəssisələrdən belə qiymətlərin əldə edilməsidir. Həqiqətdə isə, S_h^2 -dən birbaşa istifadənin mümkün olması üçün onun qiyməti stratalarda həddindən çox fərqlənir. Buna görə də, burada əvvəlki dispersiyanın orta kəmiyyətinə və ya müəssisələr registrinin strata ölçüsü kimi, eyni zamanda məşğulluq və dövriyyə kəmiyyətləri üzrə stratalar səviyyəsində dispersiya qiymətinin modelləşdirilməsinə müraciət edilməsi zəruri olur.

Əgər bərpa olunan stratalar haqqında söhbət gedirsə, onda belə hallar üçün modelləşdirmədən istifadə edilməklə belə üsul çox münasibdir, belə ki, stratalardan hər hansı birinin xarakteristikası üzrə yeni “dispersiya”nın yaradılması mümkündür. Əgər registrdə hər hansı uyğun gələn köməkçi məlumat (məsələn, dövriyyə, məşğulların sayı) varsa, oxşar qaydada digər imkanlardan da məsələn, X – optimal bölünmədən (Serndal və digərləri, 1992) istifadə edilməsi də mümkündür.

h stratasında seçmənin optimal ölçüsü bərabərdir:

$$n_h = n \frac{N_h S_{xh}}{\sum_{h=1}^L N_h S_{xh}}$$

2.5. Seçmənin yenidən planlaşdırılması üçün ehtiyatlar məsələsi

Seçmənin yenidən planlaşdırması üçün xeyli ehtiyatların olması zəruridir. Buna görə də, praktiki cəhətdən, İFNT-nin yeni versiyasının gözləniləndi dövrə bütün seçmələrin dəyişdirilməsi məqsəduyğun deyildir. Bu halda, köhnə təsnifatdan yenisinə keçid üçün alternativ yanaşmalar tapılmalıdır.

2.6. Seçmənin yenidən bölüşdürülməsinin praktiki üsulu

Variantlardan biri kimi, mövcud seçməni yeni stratalara uyğun olaraq cədvələ, hər bir yeni stratada vahidlərin sayını isə bu stratada seçmənin yeni ölçüsünə çevirmək olar. Əlbəttə ki, məsələnin belə həlli ən optimal deyildir, lakin bölünmə üsulu belədir ki, optimal variantdan böyük kənara çıxmalar son qiymətlərin keyfiyyətinə çox cüzi təsir göstərəcəkdir. Bundan başqa, yeni seçmənin zəif sahələrinin aşkar olması imkanı yaranacaqdır. Bu tamamilə yeni sahələr ola bilər. Seçmə yeni sahələrin zəruri nəticələrlə təminatı üçün olduqca azsaylı ola bilər. Belə şəraitdə heç olmasa bir il işlədilmiş planlaşdırmanı (əlavə seçməyə apararı) tətbiq etmək məqsədə uyğun olardı. İşlədilmiş seçmənin qurulması – seçmənin zəif sahələrinin əlavə vahidlərlə tamamlanması prosesidir ki, bu da belə sahələrdə qiymətlərin keyfiyyətinin saxlanması imkanı verir.

Registrin bütün vahidləri yeni İFNT kodları aldıqdan sonra İFNT 1.1 nəşri və İFNT 2 nəşrinin uyğunluq qiymətini vermək olar. Bu İngiltərədə 2008-ci ilin əvvəlində mümkün olmasına, yəni seçmənin bölüşdürülməsi üzərində yeni işin başlanmasına imkan yaranmışdır. Bu o deməkdir ki, yeni təsnifat üzrə əsil planlaşdırma başlanan an, bizdə artıq, keyfiyyəti saxlamaq üçün seçmənin ölçüsünü, heç olmasa az müddətə də olsa (ola bilər bir ilə), haradan artırmaq lazım olduğunu göstərəcəkdir. Qısamüddətli statistikaya gəldikdə isə bu 2009-cu il ərzində baş verəcəkdir. Əlavə seçmələrin istifadəsi zamanı, seçmə dispersiyasının yaxşı qiymətlərini birinci ilin sonuna almaq mümkün olacaqdır ki, bu da 2010-cu ilin əvvəlinə Neyman üsulu bazasında optimal paylaşmaya malik olmağa imkan verəcəkdir. Təbii ki, MSO-nun rəhbərləri belə işlənmiş seçmənin həyata keçməsi haqqında saziş bağlamalı və bunun üçün ayrılmış vəsaitə malik olmalıdırlar. Ola bilər ki, üzv-ölkələr belə sazişə nail ola bilməsinlər. Belə olan halda, İFNT-nin tətbiq olunduğu ilk dövrlər çətin və seçmənin kiçik ölçülü olduğundan bəzi sahələr üzrə aşağı nəticələrlə ola bilər. Ola da bilər ki, seçməni (yeni) kifayətcə yaxşı nəzərə alınmış sahələrdən vahidləri götürüb və uğursuz sahələrə əlavə edərək yenidən bölüşdürmək imkanı yaransın. Aşağıda əlavə seçmələrin istifadəsi üzrə ümumi tövsiyələr verilir:

Əlavə seçmələr:

- Seçmənin bölünməsində iterativ metodlardan istifadə edin və təhlili yeni məlumatlar əsasında aparın.

- Müəssisələrin sayının təhlilini registrin yeni və köhnə kodlaşdırılmasında və müayinələrin seçilməsində aparın.
- Xüsusən az saylı sahələri tapın və seçmənin hissələrinin buraya yenidən bölünməsinə çalışın və ya seçmənin həcmi artırın - burada zaman əhəmiyyət kəsb edir.
- Yeni və köhnə kodların eyni vaxtda nəşr edilməsində hər iki sistem üçün kifayət qədər seçmə ilə təmin edilməsi məqsədi ilə bu dövrdə seçmənin ümumi həcmi artırılması tələb oluna bilər.
- Əgər yeni kodların dispersiya qiyməti üçün məlumat kifayət qədərdirsə, bütün yenidən bölünmə haqqında məsələ həll edilməlidir.
- Seçmə planının düzgün təşkil edilməsi üçün onun ölçülməsinə diqqətlə yanaşmaq lazımdır.

2.7. Yeni İFNT-yə keçid qrafiki necə ola bilər

Bəzən praktiki nümunəyə diqqət yetirilməsi mühümdür. Təsəvvür edin ki, qısamüddətli müayinədə yeni İFNT-yə keçidin təşkil olunması necə olar. Bunu aşağıdakı verilən cədvəl şəklində vermək olar.

Tutaq ki, 2008 və 2009-cu illər ikili kodlaşdırma və köhnə və yeni İFNT-nin yenilənməsinin minimal dövrü ola bilər. Əgər ikili kodlaşdırma və registrin ikili yenilənmə dövrünün davamlılığı iki il keçəcəksə, sonrakı modifikasiyanın keçirilməsi lazım gələcəkdir.

Yanvar 2008-ci il	Müəssisələr registrində bütün müəssisələr iki təsnifat üzrə kodlaşdırılır: İFNT 1.1.-ci nəşr və İFNT 2-ci nəşr
2008-ci il ərzində	İFNT 1.1.-ci nəşri üzrə seçmənin planlaşdırılmasının davam etdirilməsi, amma İFNT-in 2-ci nəşrində yeni stratalar üzrə mövcud seçmə cədvəlinə uyğunluğu üçün registrin məlumatının istifadəsi. Bu sxemdən yeni əsasda seçmənin planlaşdırılmasının birinci cəhdi kimi istifadə edin. Ölçü baxımından zəiflər üçün stratanı yeni İFNT-də hamı tərəfindən qəbul edilən nəticə üçün zəruri kəmiyyət kimi qiymətləndirin və seçmənin təkmilləşdirməsinin aparılmasının təqdir edilməsinə nail olun.
Yanvar 2009-cu il	Seçmənin İFNT-in 2-ci nəşri üzrə tərtib edilməsi. Yuxarıda göstəriləni kimi, əvvəlcə bu yeni sahələr və yeni stratalar üzrə cədvələ birləşdirilən sadəcə əvvəlki seçmədir, amma artıq yeni təsnifatın ən kiçik şərtlərini tərkibinə alan stratalar, seçmənin tamamlanması ilə yaxşılaşdırılmasıdır.
2009-cu il ərzində	Yeni əsasda müəssisələrdən məlumatlar alındıqdan sonra hər bir strata üzrə seçmənin dispersiya elementlərinin hesablanmasına başlamaq olar. Bu seçmə dispersiyaları təxmini məcmu dispersiyası kimi istifadə olunur və Neyman üzrə bölüşdürmənin tətbiqini mümkün edir.

Yanvar 2010-cu il	2009-cu il ərzində əldə olunan məlumatlardan istifadə etməklə, seçməni daha səmərəli bölüşdürmək olar. Əlavə seçmələrdən istifadəni dayandırmaq olar, müayinə İFNT-nın 2-ci nəşrinə uyğun olaraq keçirilmiş hesab ediləcəkdir.
----------------------	--

3. Yeni İFNT əsasında (seçmə nəzəriyyəsinin dəyişən qiymətinə uyğun olaraq) çəkirlərin tapılması

3.1. Nəzəriyyə (çəkirlərin tapılması nəzəriyyəsi haqqında, bax, Əlavə A)

Əlavə A-da çəki nəzəriyyəsinin təsviri verilmişdir. Bu seçmə müayinələrində dəyişən qiymət kontekstində çəkidir, qısamüddətli statistikada olduğu kimi daha böyük aqreatların yaradılması üçün indekslərdə isə ümumi çəki deyildir. Əlavə A-da Böyük Britaniyanın Milli Statistika Xidmətində tətbiq edilən kalibrləmə (dərəcəli) qiymət ümumiləşdirilmiş şəkildə ifadə edilmişdir. Bu qiymətlərin əsas ideyası kalibrləmə səhvləri olmadan tətbiq edilən kalibrlənmiş köməkçi qiymətlərin əldə olunması məqsədi ilə adi statistik qiymətin modifikasiyası üçün çəkinin tapılmasıdır. Nəzəriyyənin daha ətraflı təsvirini Əlavədə tapmaq olar.

3.2. Təsnifatın dəyişdirilməsi hallarında tətbiq edilmə

Biz təsnifatın dəyişdirilməsi şəraitində kalibrlənmiş ölçmənin tətbiq edilməsinin üç mümkün növünü ayırdıq. Amma əvvəlcə qısaca əsas başlanğıc şərtlərində dayanmaq.

- Vahidlər səviyyəsində məcmunun hər iki sistem üzrə təsnifləşdirilməsi üçün vacib olan bir ilə tələb var - tutaq ki, bu 1-ci ildir (keçid ili). Nəzərə almaq lazımdır ki, bu sistemlərdən birindən (hər şeydən əvvəl köhnə təsnifatdan) nə qədər seçmə planında istifadə edilir, seçmə çəkisi (a çəkisi) bu plana bağlanacaqdır.
- Keçid ilinə qədər bütün illər üzrə hər iki təsnifat (köhnə və təzə) üzrə aqreatların hesablanması əsas şərt olacaqdır. Bu tələb retrospektiv sıralara həsr edilmiş növbəti sənəddə təsvir edilmişdir.
- 1-ci il ərzində seçmədə köhnə təsnifatdan, sonrakı illərdə isə yenisindən istifadə ediləcəkdir.
- Keçid ili ərzində aqreatlar hər iki təsnifat (köhnə və təzə) üzrə hesablanmalıdır
- Keçid ilindən sonra aqreatlar yalnız yeni təsnifat üzrə hesablanmalıdır.

Aşağıda bu üç çəki növləri təsvir edilmişdir. Nəzərdə saxlayın ki, hər bir halda kalibrləmə metodu hər bir müəssisə üçün bir çəki üzrə verilir (a və g-nin hasili). Bu o deməkdir ki, istənilən sahənin yekun məlumatı sadəcə olaraq çəkinin və

dəyişkən müayinənin hasilidir, yəni bu sahənin bütün müvafiq müəssisələrinin toplanmış yekunudur.

1-ci variant

1-ci il

- Köhnə təsnifatdan istifadə etməklə kalibrlənmiş əmsalları (g çəkisi) hesablamaq.
- Köhnə təsnifat üzrə adi qiymətləndirmənin köməyi və yeni təsnifat üzrə sahənin qiymətləndirilməsinin köməyi ilə nəticələri əldə etmək.

İl >1-dən

- Yeni təsnifatdan istifadə etməklə, kalibrlənmiş əmsalları (g çəkisi) hesablamaq.
- Yeni təsnifat üzrə adi qiymətləndirmənin köməyi ilə nəticələri əldə etmək.

Lehinə

- Əvvəlki sıralarla tam uyğunluq (1-ci ilə qədər, yəni retrospektiv sıralarda uyğunsuzluq yoxdur).
- Müəssisələr registrinin yeni təsnifata uyğunlaşdırılması üçün vaxt vardır.
- Ekvivalent təsnifatlar (SST (2003) və SST (2007) üzrə dəyişikliyə məruz qalmayanlar) üzrə yekun məlumatlar əvvəlki kimi qalır.
- Çəkinin tapılmasının seçmə planı ilə uyğunlaşdırılmışdır.

Əleyhinə

- Dinamika sıralarında keçid ili ərzində yeni təsnifatın növbəti ilə keçməsi səbəbindən uyğunsuzluq (qırılması) ola bilər: bu təsnifat sistemləri arasındakı ayrılımların kəmiyyətindən asılıdır. Seçmənin ən az saylı stratalarında uyğunsuzluqlar xüsusən çox ola bilər.

2-ci variant

1-ci il +

- Yeni təsnifatdan istifadə etməklə kalibrlənmiş əmsalları (g çəkisi) hesablamaq
- Yeni təsnifat üzrə adi qiymətin köməyi və köhnə təsnifat üzrə sahənin qiymətləndirilməsinin köməyi ilə nəticələri əldə etmək.

- Köhnə təsnifat üzrə sahələrin dispersiyasını yeni təsnifat üzrə sahələrdə (sahə qiyməti) olduğu kimi hesablamaq.

Lehinə

- Yeni sıralarla tam uyğunluq (növbəti dinamika sıraları ilə uyğunsuzluq yoxdur).
- Bütün uyğunsuzluqlar keçid ilində bir dəfə baş verir.
- Sonrakı illərdəki çəki 1-ci ilin çəkisindən fərqlənmir.
- Birinci variantda olduğu kimi, ekvivalent təsnifatlar (SST (2003) və SST (2007) arasında dəyişikliyə məruz qalmayanlar) üzrə yekun məlumatlar əvvəlki kimi qalır.

Əleyhinə

- Müəssisələr registrinin yeni təsnifata uyğunlaşdırılması mümkün olmaya bilər, belə halda 1-ci il ərzində kəskin kənarlaşmalarla və ya digər qeyri-adi nəticələrlə problemlər baş verə bilər.
- 1-ci ildə çəki plana (seçməyə) uyğun deyildir.
- Köhnə təsnifat üzrə yerinə yetirilmiş dinamika sıralarında uyğunsuzluqlar.

3-cü variant

1-ci il

- Hər iki təsnifat sistemindən istifadə etməklə kalibrlənmiş əmsalları (g çəkisi) hesablamaq. Bu halda, məcmunun yekun qiyməti hər iki təsnifat üzrə ölçülmüş məşğulluğun (dövriyyənin) toplanması yolu ilə yenidən əldə edilir.
- Nəzərə almaq lazımdır ki, hər iki təsnifatda Ümumi qiymətləndirmə sistemindən (ÜQS) istifadə etməklə dispersiyanın hesablanması tələb olunur (Estevao və digərləri, 1995-ci il)

İl>1

- Yalnız yeni təsnifatdan istifadə etməklə kalibrlənmiş əmsalları (g çəki) hesablamaq
- Adi qiymətlərin köməyi ilə nəticələri əldə etmək.

Lehinə

- Hər iki ildə uyğunsuzluq minimal olmalıdır, belə ki, birinci ildə nəticələrin kalibrləşdirilməsi hər iki təsnifat sistemi üzrə həyata keçirilir. Bu çıxış

dəyişənləri və seçilmiş köməkçi dəyişənlər arasında bir sıra əlaqələrdən asılıdır.

- Müəssisələr registrinin yeni təsnifatı uyğunlaşdırılması üçün vaxt (il) var.
- Ekvivalent təsnifatlar (SST (2003) və SST (2007) arasında dəyişikliyə məruz qalmayan) üzrə yekun məlumatlar əvvəlki kimi qalacaqdır.
- Çəkilmə planla (seçmə ilə) razılaşdırılmışdır.

Əleyhinə

Əgər təsnifat əsaslı şəkildə fərqlənirsə, 1-ci ildə son çəkildə problemlər yarana bilər. (Məsələn, 1-ci ildə yeni təsnifatlardan biri üzrə seçmənin çox az olduqda seçmə köhnə təsnifatlar üzrə aparılır).

3.3. Yuxarıda təsvir olunan variantların xarakteristikalarının ümumiləşdirilməsi

Təsnifatların dəyişdirilməsi zamanı hər üç variantdan uğurla istifadə etmək olar. Onlar riskin artması və üstünlük qaydasında hesablanmışdır. **1-ci variantın** əsas çatışmazlığı, təsnifatların dəyişdirilməsində uyğunsuzluğun növbəti ildə baş verməsindən ibarətdir, bu vaxt onun keçidlə üst-üstə düşməsi daha məntiqi olardı. Bu variantın əsas üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu təsnifatdan ölçmə üçün istifadə edilənədək yeni təsnifatın tətbiq edilməsinə böyük vaxt verilmişdir.

2-ci variant uyğunsuzluğu bir il arxaya çəkir ki, bu da 1 və 2-ci illər arasında uyğunluğu təmin edir; buna görə də, uyğunsuzluq təsnifatın dəyişdiyi dövrdə baş verir. Burada müəssisələr registrində yeni təsnifatın 1-ci variantda olandan bir il əvvəl istifadə edilməsi ilə əlaqədar bəzi risklər var.

3-cü variantın əsas riski, birinci ildə əvvəlcədən təxmin edilməyən bəzi çəkilişin ortaya çıxmasıdır. Bu xüsusən köməkçi dəyişənlərlə (məşğulluq və ya dövryyə ilə) razılaşdırılmamış (və ya əlverişsiz uyğunlaşmalar) dəyişənlərə aiddir.

AB-nə üzv-dövlətlər üçün 1-ci variant ən sadəsidir. 3-cü variantın seçilməsinin xeyrinə zəruri işin aparılması yaxşı olardı, amma bu ehtiyatların mövcudluğundan asılıdır.

Əlavə A

Çəkilişin tapılması nəzəriyyəsi (seçmə müəyinələrindən istifadə etməklə dəyişənlərin qiymətləndirilməsi kontekstində)

Bu fəsildə İFNT-nin 2-ci nəşrinə keçid dövründə istifadəsi mümkün olan çəkinin bəzi imkanlarına baxılır. Əvvəlcə Böyük Britaniyanın Milli Statistika Xidmətində tətbiq edilən kalibrlənmiş qiymətləndirmənin qısa təsviri verilir.

Fərz edək ki, $\{1, k, \dots, N\}$ – birmənalı müəyyən edilmiş U son məqsəd məcmusunun ayrı-ayrı N elementlərin əlamətlərinin dəstidir. Birliyi (ümumiliyi) pozmadan fərz edək ki, $U = \{1, k, \dots, N\}$ -dir. J dəyişənin qiymətinin ölçülməsi üçün müayinə keçirilir. $y_k = (y_{k1}, \dots, y_{kJ})$ vektor qiymətinin köməyi ilə k məcmu elementi üçün $J \times 1$ müayinə dəyişkənini göstərək.

Fərz edək ki, müayinənin əsas vəzifəsi yekun qiymətin məcmusunun vektorunun qiymətləndirilməsidir

$$T_y = \sum_{k \in U} y_k = Y_U' 1_N$$

burada, Y_U $N \times J$ məcmusunun y qiymətinin matrisidir və aşağıdakı ifadədən alınır

$$Y_U = [y_1, y_2, \dots, y_N]',$$

1_N isə $N \times 1$ vahid vektorudur.

Fərz edək ki, U -nın ayrı-ayrı n elementləri s seçməsinə daxil edilmişdir,

$$s = \{k_1, \dots, k_n\} \subset U,$$

müayinə çərçivəsində müşahidə üçün götürülmüşdür. Belə ki, müayinənin məqsədi müayinədə olan $\{y_k; k_s\}$ məlumatı əsasında T_y qiymətinin əldə olunmasından ibarətdir. Yekun məlumatların “standart” qiymətləndirmə düsturlarının rolu, müayinədə əldə edilmiş yeganə məlumat olarsa, Xorvis-Tompson (N-T) qiymətləndirmə düsturu ilə yerinə yetirilir və aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

$$\hat{T}_y = \sum_{k \in s} d_k y_k$$

$d_k = 1/\partial_k$ - k vahidi üçün bütün seçmələr, ∂_k isə - k vahidi üçün seçməyə daxil olma ehtimalıdır. Düzdür, ümumilikdə müayinədə bəzi köməkçi dəyişənlərin mövcud olması mümkündür

$$x_k = (x_{k1}, \dots, x_{kp})',$$

y dəyişəni ilə tamamilə uyğundur. Bu məlumatın istifadə edilməsi T_y -nin məqsədli parametrinin qiymətinin dəqiqliyinin artırılmasına kömək edə bilər.

Bunun üçün digər üsullar arasından kalibrləşmədən istifadə edilə bilər. Kalibrlənmiş qiymətin əsas ideyası bunlardır. X dəyişəni üçün məcmunun yekun

məlumatı bilinməsinə baxmayaraq, fərz edək ki, biz N-T qiymət düsturundan istifadə etməklə, onları seçmə üzrə qiymətləndirməyə cəhd edirik.

Bu $\hat{T}_x = \sum_{k \in S} d_k x_k$ yolu ilə T_x qiymətinə gətirib çıxarar.

$\hat{T}_x$ -in bu qiymətləri müvafiq T_x məcmusunun yekun məlumatları ilə dəqiq uyğunluğu təmin etmir, bu da. “kalibrlənmiş səhv”ə gətirib çıxarır

$$\hat{T}_x - T_x.$$

Bu “səhv”lərdən qaçmaq üçün qiymət düsturunu dəyişdirək və d_k seçmələrinin çəkiliəri dəyişdirilməklə “kalibrlənmiş” qiymət düsturundan istifadə edirik, bu da bizə kalibrlənmiş qiymət düsturunda istifadə edilən yeni w_k çəkisini verir.

$$\hat{T}_{xC} = \sum_{k \in S} w_k x_k$$

Burada $\{w_k, k_s\}$ – araşdırılan kalibrləmə xətalari olmadan çəkidir, yəni

$$\hat{T}_{xC} - T_x = \sum_{k \in S} w_k x_k - T_x = 0$$

Belə şərait “kalibrləmə hədləri” adlandırılır. İdeya ondan ibarətdir ki, əgər “kalibrlənmiş” $\{w_k, k_s\}$ çəkiliəri x yekun məlumatlarının “qiymət”ində xətanı azaltmağa və ya aradan götürməyə qadirdirsə, onlar kalibrləmə qiymət düsturu istifadə edilməklə, y yekun qiymətində xətanı aşağı sala bilər:

$$\hat{T}_{yC} = \sum_{k \in S} w_k y_k$$

$\{w_k, k_s\}$ ağırlıqlarının yığmasının artıq sayı X_s -in seçmə məlumatları, seçmənin $\{d_k, k_s\}$ çəkiliərinin və T_x məcmusunun yekun məlumatlarının uçotu ilə kalibrləməyə hədd qoyulmasını təmin edir. Çəkiliərin “uyğun gələn” yığmasını seçmək üçün kalibrləmənin w_k çəkisinə seçmənin d_k çəkisinin modifikasiyası kimi baxmaq lazımdır, hansı ki, onlara ən az təsir göstərəcək. Bunun əsası var, belə ki, d_k çəkisinin istifadəsi müvafiq N-T qiymət düsturuna seçmə planı və uyğunluq dəyişmələrinin olmaması kimi zəruri xüsusiyyət verir (seçmənin böyüklüyünün artırılmasında qiymət düsturu ehtimal üzrə T_y doğru hədəflə uyğun gəlir).

Devil və Serndel (1992) T_y üçün kalibrləmənin qiymət düsturunun çoxunu müəyyən etmişdir və burada w_k çəkisi elə seçilmişdir ki, ara funksiyalar qurulmuş, d_k -dan w_k -ya ölçülmüş uzaqlaşma minimuma çatdırılmışdır. Onların məqsədi məhdud ixtisar edilməsidir.

$$Ep \left(\sum_{k \in S} G_k(w_k, d_k) \right)$$

ya da hər bir s seçməsində belə ixtisar $\sum_{k \in s} G_k(w_k, d_k)$ olar.

Əgər $\hat{T}_{xC} - T_x = \sum_{k \in s} w_k x_k - T_x = 0$ olarsa,

burada $G_k(w_k, d_k)$ sonra müəyyən ediləcək bəzi davamlılıq şərtlərini təmin edən w_k və d_k arasında kənarlaşma ölçüsü hesab edilir, EP isə s seçməsinin tərtib edilməsi üçün istifadə olunan seçmə planının səbəb olduğu ehtimal bölünməsi ilə əlaqədar riyazi gözləməni ifadə edir.

Məsafə funksiyası üçün geniş yayılmış variantlardan biri bu düsturdan ibarətdir

$$G_k(w_k, d_k) = \frac{(w_k - d_k)^2}{q_k d_k} \quad k \in s$$

daimi məlumatların müəyyən edilməsi üçün $q_k > 0$, $k \in s$. Bu halda həll aşağıdakı şəkildə olur:

$$w_k = d_k \times g_k$$

burada, $g_k = 1 + q_k (T_x - \hat{T}_x)' \left(\sum_{i \in s} q_i d_i x_i x_i' \right)^{-1} x_k$ -dir.

Bütün müayinələrdə tətbiq edilənlər üçün w_k çəkisi ilə kalibrələmənin yekun qiymət düsturunu

$$\hat{T}_{y_j} = \sum_{k \in s} w_k y_{kj} = \hat{T}_{y_j} + (T_x - \hat{T}_x)' \hat{B}_j \text{ şəkildə yazmaq olar,}$$

burada

$\hat{T}_{y_j} = \sum_{k \in s} d_k y_{kj}$, $T_{y_j} = \sum_{k \in U} y_{kj}$ üçün N-T qiymət düsturudur.

$\hat{B}_j$ isə, aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

$$\hat{B}_j = \left(\sum_{k \in s} q_k d_k x_k x_k' \right)^{-1} \left(\sum_{k \in s} q_k d_k x_k y_{kj} \right).$$

Ədəbiyyat

Estevo, V., Hidioglou, M.A. and Särndal, C.E. (1995) Methodological principles for a generalized estimation system at Statistics Canada. (Kanadanın MSI-də ümumi qiymət sisteminin metodoloji prinsipləri) J.Off.Stat. 11 181-204.

Neyman, J. (1934) On the two different aspects of the representative method: The method of stratified sampling and the method of purposive selection. (Reprezentativ seçmə metodunun iki müxtəlif aspektləri haqqında: seçmənin stratifikasiya metodu və məqsədyönlü seçmə metodu) J.R. Statist. Soc. 97 558-606.

Särndal, C. E, Swensson, B. and Wretman, J. (1992) Model Assisted Survey Sampling. (Modellərin köməyi ilə müayinənin seçməsinin tərtib edilməsi) New York: Springer.

RETROSPEKTİV TƏHLİL ÜZRƏ İZAHLAR

MÜNDƏRİCAT

1. I Bölmə. GİRİŞ

1.1. İzahatın ilkin şərtləri və tətbiq sahələri

1.2. Məzmunun qısa təsviri

2. II Bölmə. RETROSPEKTİV YENİDƏN HESABLAMA METODLARI

2.1. Fərdi məlumatların müfəssəl bərpasına əsaslanan metodlar (mikro-prinsip)

2.1.1. *Bu nə deməkdir?*

2.1.2. *“Mikrometod”un əsas üstünlükləri*

2.1.3. *Mikro məlumatlara əsaslanan metodun bəzi çatışmazlıqları*

2.1.4. *Mikro məlumatlara əsaslanan metoddan istifadə halları*

2.1.5. *Başdan-başa siyahıyaalınma və seçmə müayinə*

2.1.6. *Heç olmasa bir il ərzində ikili kodlaşdırma*

2.1.7. *Elementar iqtisadi fəaliyyət növləri səviyyəsində dəyişdirilmə*

2.1.8. *İki xüsusi hal: ikili kodlaşdırmaya keçməyən elementar fəaliyyət növü və ya vahid; keçid matrisindən istifadə zərurəti*

2.1.9. *Bilinməyən elementar fəaliyyət növlərində olan vahidləri necə hesablamaq (heç vaxt müşahidə edilməyib)?*

2.1.10. *Dəyişmə matrisi və ya “isti” dəyişiklik?*

2.2. Keçid əmsallarına əsaslanan metodlar (makrometodlar)

2.2.1. *“Proporsional metodlar” nə deməkdir?*

2.2.2. *Metodun ayrı-ayrı mərhələləri*

2.2.3. *Nümunə 1 (Almaniya FSI): 1991-ci ildə istehsal sahələrinin indekslər bazasının dəyişdirilməsi*

2.2.4. *Nümunə 2 (Kanada MSI): Topdan və pərakəndə ticarətin aylıq müayinəsi (TPTAM)#*

2.2.5. *Nümunə 3 (Kanada MSI): Əmək haqqı və iş vaxtının müayinəsi (ƏHİVM)*

2.2.6. *Proporsiyalara əsaslanan metodların üstünlük və çatışmazlıqları*

2.3. Nəzarət nöqtələri arasında interpolyasiyanın tətbiq edilməsinə əsaslanan metodlar

3. III BÖLMƏ: İFNT-in 2-ci nəşrində DİNAMİKA SİRALARINA KEÇİDƏ TƏLƏB

3.1.Giriş

3.2.Qanunvericilik tələbləri

4. IV BÖLMƏ: İSTİNADLAR VƏ CƏDVƏLLƏR

4.1.bölməsinə əlavələr

1. I BÖLMƏ: GİRİŞ

1.1. İzahın ilkin şərtləri və tətbiq sahələri

Yenidən baxılmış İFNT-nin AB-nin statistikasında tətbiq edilməsində İFNT 1-ci nəşr və İFNT 1.1.-ci nəşrinə aid olan bütün dinamika sıralarının uyğunsuzluğu fərz edilir. Belə dinamika sıraları bir çox statistika sahələri və onun müxtəlif növləri (indekslər, toplu məlumatlar) üçün mövcuddur ki, bunlar da müxtəlif dövrlər (ildə bir dəfə, rüblük və ya aylıq) üzrə və detallaşdırmanın müxtəlif səviyyələrində işlənir və dərc olunur. Uzun dövrlü dinamika sıraları bir çox istifadəçilər üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir: adətən onlardan artım sürətinin müəyyən edilməsi, mövsümi düzəlişlərin strukturunun müəyyənəndirilməsi və ya proqnoz modellərinin təqdim edilməsi üçün istifadə olunur.

Buna görə İFNT-nin yenidən baxılmış versiyasının tətbiq edilməsi üzərində işləyən statistiklər üçün, İFNT-nin 2-ci nəşrinin kateqoriyalarında dinamika sıralarının bərpa edilməsi əsas şərt hesab edilir. İFNT-nin 1-ci və 1.1-ci nəşrindən istifadə edən mövcud statistik dinamika sıralarının İFNT-nin 2-ci nəşrinin vahidlərində yenidən bərpa olunması “retrospektiv təhlil” adlanır və “proqnozlaşdırma”ya əks anlayış hesab edilir.

Bu İzahın məqsədi avropa statistika sistemində İFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi ilə məşğul olan mütəxəssislərin məlumatla təmin olunmasından ibarətdir. Burada gözdən keçirilən metodologiyaların təsviri təqdim edilmiş, eyni zamanda bəzi nümunələr və bu metodların “lehinə və əleyhinə” dəlillər verilmişdir. Burada təqdim edilən metodologiyalar müfəssəl və ya normativ hesab edilmir. Seçmə aşağıdakılar kimi bir çox amillərdən asılı olduğundan, həqiqətən də, “ən yaxşı metodologiya” mövcud deyildir:

- retrospektiv təhlilə aid olan statistikanın növləri (çıxış məlumatları, toplu göstəricilər, indekslər, artma sürətləri....)
- mikro məlumatların mövcudluğu
- “ikili kod”larla mikro məlumatların mövcudluğu (köhnə və yeni təsnifatlar üzrə)
- “ikili kodlaşdırma” dövrünün davamlılığı
- mövcud dinamika sıralarının dövriliyi
- soruşulan retrospektiv sıraların dövriliyi və detallaşdırılma səviyyəsi
- xərclərin səmərəliliyi problemləri və s.

Beləliklə, konkret dinamika sıralarının qurulması üçün retrospektiv metodun seçilməsi bir çox aspektlərə əsaslanmalıdır. Metodun seçilməsi qərarı yalnız konkret statistika sahəsinə əsaslanmamalıdır, həm də milli xüsusiyyətləri nəzərə almalıdır.

1.2. Məzmunun qısa təsviri

Bu Sənəddə təqdim edilən bütün metodlar müəssisələr registrinin (MR) bütün vahidlərinin, heç olmasa, hər hansı müəyyən dövrdə ikili kodlaşdırmasını (köhnə və yeni təsnifat üzrə) nəzərdə tutur. İFNT haqqında Qərarda ikili kodlaşdırma üçün konkret müddət göstərilməmişdir, amma statistikada 2008-ci ilin yanvar ayının 1-dən etibarən iqtisadi fəaliyyət növlərinin İFNT-nin 2-ci nəşrinə (və ya onun milli versiyasına) keçilməsi haqqında tələb var. AB-ya üzv-dövlətlərin çoxunda “ikili kodlaşdırma” ili 2008-ci il olacaqdır.

2.1. bölməsində verilən metodlar “mikro məlumat prinsipi”ndən istifadə olunmaqla xarakterizə edilir. Əsas ideya aşağıdakılardan ibarətdir: baxılan dinamiki sıralar ayrı-ayrı müşahidələri əks etdirən, müəssisələr registrinin və ya məlumat bazalarının mikro məlumatlarından bir başa əldə edilmişdir. “Mikro məlumatlar metodu” köhnə iqtisadi fəaliyyət kodunun (İFNT-nin 1.1-ci nəşrinə müvafiq olaraq) yeni iqtisadi fəaliyyət kodu (İFNT-nin 2-ci nəşri) ilə əvəz edilməsi və dinamika sıralarının yeni kod əsasında yenidən hesablanmasından ibarətdir. Bu metod dinamika sıralarının daha düzgün bərpasına imkan verir, amma böyük xərclər tələb edir və yüksək variasiya əmsalları ilə xarakterizə olunur.

2.2. bölməsində bəhs edilən metodlar “proporsional prinsip”ə əsaslanır və İFNT-in 1.1.-ci nəşrinin kateqoriyalarında əks olunan birləşdirilmiş məlumatların, statistikaya müvafiq olaraq hesablanmış, eyni zamanda həm köhnə, həm də yeni təsnifat üzrə toplanan proporsiya əsasında İFNT-nin 2-ci nəşrinin kateqoriyalarında əks olunan məlumatlara keçidini təmin edən “dəyişmə matrisi”indən istifadə edilir. Bu metodlar mikro məlumatlara əsaslanan metodlardan daha az vaxt və vəsait baxımından daha az xərc tələb edir, amma yalnız əvvəlki müşahidələrə yaxın nəticələr verir.

2.3. bölməsində bəhs edilən metodlarda “mikro məlumat prinsipi” və “proporsional prinsip” birləşdirilir, belə ki, onlar bir ili keçən dövr ərzində vahidlərin ikili kodlaşdırmasını tələb edir və “ikili kodlaşdırma”nın iki dövrü arasında interpolyasiyadan istifadə edir. Bu metodlara həm xərclər baxımından, həm də bərpa edilmiş dinamika sıralarının keyfiyyəti baxımından 2.1. və 2.2. bölmələrində verilmiş metodlar arasında aralıq həll kimi baxmaq olar. Bu sənədin 3-cü bölməsində bərpa olunmuş dinamika sıraları irəli sürülən tələblərə cavab vermişdir ki, bu da Avropa İqtisadi Birliyinin qanununa daxil edilmişdir və bütün AB-yə üzv-dövlətlər üçün məcburi hüquqi qüvvəyə malikdir.

4-cü bölmədə retrospektiv təhlil metodologiyası haqqında daha çox şey bilmək istəyənlər üçün bəzi əlavə faydalı məlumatlar verilmişdir, o cümlədən:

- göstərilən işlərin məzmununun və ya əsas müddəalarının qısa izahı ilə biblioqrafik göstərişlər;
- bu Sənədin əvvəlki hissələrində verilən metodlarını və digər problemlərini təsvir edən misallarla aydınlaşdıran cədvəl nümunələri.

Bu Sənəd kollektiv əməyin nəticəsidir: Emmanuel Rulin 2.1. bölməsini, Ulrix Eydman (Avrostat) – 2.2. bölməsini hazırlamışdır. “İFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi” üzrə digər materiallarda olduğu kimi bu Sənəd ehtiyac olarsa, təkmilləşdiriləcək. Son versiyanı “Operation 2007” veb-saytında tapmaq olar

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nacecpacon/info/data/en/index.htm>

2. II BÖLMƏ. RETROSPEKTİV YENİDƏN HESABLAMA METODLARI

2.1. Fərdi məlumatların müfəssəl bərpasına əsaslanan metodlar (mikro-prinsip)

2.1.1. Bu nə deməkdir?

Təsnifatın dəyişdirilməsi zamanı “mikro məlumatların hərtərəfli bərpası” hər bir statistik vahidə hər bir retropolyasiya dövründə yeni iqtisadi fəaliyyət kodunun verilməsini göstərir (yeni təsnifata uyğun olaraq). Kodun verilməsindən sonra yeni təsnifat əsasında hər bir sıranın bərpa edilməsi zəruridir.

Bu metodun vahidlər səviyyəsində istifadə edilməsində yalnız əsas fəaliyyət növlərinə müvafiq olaraq yeni kodların verilməsi işi yerinə yetirilir; məlumat bazasında hər hansı digər məlumat və ya rəqəm dəyişdirilmir. Sıranın yenidən qruplaşdırılması yeni təsnifat üzrə müəyyən edilən müxtəlif sahələrə uyğun gələn məlumatların sadə şəkildə toplanmasından ibarətdir. Bir halda ki, hər bir vahidə fəaliyyət növü kodunun verilməsi ətraflı və etibarlı məlumat bazasında həyata keçirilir, mikro məlumatlara əsaslanan metodlar makro məlumatlara əsaslanan məlumatlardan daha etibarlı nəticə verir.

2.1.2. “Mikro-metod”un əsas üstünlükləri

Makrometodla müqayisədə mikrometodun əsas üstünlüyü mikrometodun iqtisadiyyatın inkişaf strukturunu daha ətraflı əks etdirməsindən ibarətdir. Faktiki olaraq, birləşdirilmiş (aqreqa olunmuş) səviyyədə işlənən makro məlumatlara əsaslanan müxtəlif metodlarda hər bir bütöv il üçün sahələrin unikal dəyişmə matrislərindən istifadə edilir: məsələn, əgər t ilində S seksiyası yeni təsnifat üzrə x və y sahələrinə 30 % və 70 % proporsiyasında uyğun gəlsə, buna uyğun dəyişmə bütün retropolyar illərə tətbiq ediləcək. Buna görə də, bu metod ehtimal edir ki, müxtəlif illərin seksiyalarında qruplaşdırılmış vahidlər eyni daxili xarakteristikaya malikdir və t ilində müşahidə olunan 70/30 proporsiyası bütün dövr ərzində dəyişməz qalır. Bu çox güclü ehtimaldır və mikro metoddan istifadə edildiyi vaxt ona zərurət yoxdur, belə ki, burada hər bir vahid hər retropolyar ildə əsas fəaliyyət növünə uyğun olaraq yeni kod alır.

Mikrometodun digər əsas üstünlüyü ondan ibarətdir ki, onun üçün konkret dəyişənin seçilməsinə ehtiyac yoxdur: makrometodların istifadə edilməsində

retropolyasiyada istifadə olunacaq keçid əmsallarının identifikasiyası üçün çıxış dəyişəninə seçilməsi vacibdir. Bir qayda olaraq, bu əlavə dəyər və ya maddə işçilərin sayıdır. Nəticədə, dəyişmə matrisləri yalnız dəyişən məlumatların strukturu ilə müəyyən edilir, bu zaman digər mümkün olan dəyişənlər (məsələn, dövriyyə, investisiya və s.) tamamilə ayrı struktura malik ola bilər. İki metod arasındakı fərqi aşağıdakı nümunədə izləmək olar.

Fərz edək ki, S sahəsi (köhnə təsnifat) U1, U2 və U3 vahidlərindən ibarətdir, və onu aşağıdakı rəqəmlər xarakterizə edir:

	Dövriyyə	İşçilərin sayı	Əlavə dəyər
U1	100	1500	20
U2	200	2400	45
U3	150	2000	50
S sahəsi üzrə cəmi	450	5900	115

Fərz edək ki, yeni təsnifat üzrə üç vahidin yeni kodları S1, S1 və S2-ə uyğun gəlir. “Əlavə dəyər” dəyişənləri əsasında makrometodologiya yeni təsnifat kateqoriyalarında aşağıdakı məlumatı verəcək:

	Dövriyyə	İşçilərin sayı	Əlavə dəyər
S1 sahəsi	254	3335	65
S2 sahəsi	196	2565	50

Mikrometod aşağıdakı məlumatları verir:

	Dövriyyə	İşçilərin sayı	Əlavə dəyər
S1 sahəsi	300	3900	65
S2 sahəsi	150	2000	50

Makrometodologiyaya¹ müvafiq olaraq hesab edilir ki, S sahəsi (köhnə təsnifat) əlavə dəyər əsasında alınmış 65/115 və 50/115 proporsiyalarına uyğun olaraq S1 və S2 (yeni təsnifat) sahələrinə bölünür. Bu proporsiya hətta əgər bu həqiqətə uyğun deyilsə belə, digər dəyişənlərə də tətbiq edilir. Mikrometodologiya vahidlərdən uzaqlaşır və buna görə də, belə fərziyyəyə ehtiyacı qalmır.

Mikrometodologiyanın üçüncü üstünlüyü bilavasitə əsas fəaliyyət növünün təyin edilməsi ilə əlaqədar olan dəyişənlərə aiddir (əlavə dəyər və fəaliyyət növünün yerinə yetirilən hər bir vahidi üçün mümkün olan əvəzləyicilər). Nə qədər ki, mikrometoddan fərdi səviyyədə istifadə olunur, o əsas fəaliyyət növünü müəyyənləşdirən bu dəyişənlər arasında uyğunluğu təmin edir.

Nəhayət, daha bir üstünlüyü retropolyasiyadan sonra müxtəlif retpolyar sıraların uyğunluğudur, belə ki, müxtəlif sıralarda baxılan eyni statistik vahid

¹ Bu nümunə sadə makrometoda əsaslanır (yalnız bir dəyişən): digər makrometodlar tərkib dəyişənlərindən istifadə edir.

retropolyasiyada eyni şəkildə nəzərə alınacaqdır: bu vahidə verilən əsas fəaliyyət hər bir sırada bu vahidə aid olduğu kimi eyni olacaqdır.

2.1.3. Mikro məlumatlara əsaslanan metodun bəzi çatışmazlıqları

Mikrometodun əsas çatışmazlığı onun dəyəri hesab edilir: hər bir vahid üzrə və sıraya daxil edilmiş hər bir il üzrə işin aparılması vacibdir. Beləliklə, bu metodun dəyəri aqreqatlaşdırılmış məlumatların işlənməsində olandan daha yüksəkdir. Halbuki, xərcləri həddən artıq qiymətləndirməyə dəyməz, axı hər iki metodun (mikro və makro məlumatlara əsasən) başlanğıc fazasında hökmən hər bir vahidin iqtisadi fəaliyyətinin ikili kodlaşdırması həyata keçirilir. Deməli, hər iki metod üçün ilkin xərclər eynidir.

Mikrometod halında fərdi yanaşma (hər bir vahidin iqtisadi fəaliyyət növü) bütün retrospektiv sıralarda qorunur (saxlanır). Nəticədə, makrometodla müqayisədə mikrometodun xərcləri yüksək olur. Bu onunla əlaqədardır ki, vahidlərin yenidən kodlaşdırılmasından sonra sıranı (hər bir dəyişən üzrə bir-bir) ayrılıqda yenidən hesablamaq lazımdır. Mikro məlumatlar əsasında metodun yerinə yetirilməsində əlavə xərclər məlumatların bütün dəstinin yenidən işlənməsinin dəyərindən asılıdır.

2.1.4. Mikro məlumatlara əsaslanan metoddan istifadə halları

Mikrometod, müəssisə statistik vahid olduğu halda, dinamika sıralarının retropolyasiyası üçün xüsusən yararlıdır. Belə ki, müəssisələr statistikasının dinamika sıraları üçün hamısından yaxşı uyğun gəlir. Faktiki olaraq, sıralarda təsnifatın bu cür dəyişməsi hər bir vahidin əsas fəaliyyət növünün koduna sözsüz təsir göstərir. Bununla yanaşı, nəzərə almaq lazımdır ki, o bir sıra dəyişənlərə də təsir göstərə bilər, məsələn, əsas fəaliyyət növü ilə yaradılan dövriyyənin hissəsinə və ya böyük iqtisadi sahələrdə² yaradılan dövriyyənin hissəsinə.

Digər tərəfdən, statistik vahidi müəssisə olmayan sıralarda burada izah edilən mikrometodun köməyi ilə retropolyasiya aparmaq olmaz: bu qiymət indeksləri və daha böyük mənada müşahidə vahidi məhsul olan sıralardır. Aşağıda mikrometodun tətbiq edilməsinin daha ətraflı izahı verilmişdir: uçot vahidinin (iqtisadi fəaliyyət növü üzrə yerli vahid) ən detallaşdırılmış səviyyəsi üçün nəzərdə tutulmuş daha mürəkkəb (və retropolyasiya ilə daha dəqiq) metod: yalnız əsas fəaliyyət növünə aid olan digər metodlar.

Mikrometodlardan istifadə edilməsi milli statistika orqanları vahidlər tərəfindən iqtisadi fəaliyyət növlərinin³ yerinə yetirilməsi üzərində uzunmüddətli

² Müəssisələrin struktur statistikasına haqqında Qərarda qeyd olunan sıralar üçün, bu dəyişən "18 xx"

³ Bu əsas fəaliyyət növünün müəyyən edilməsi üçün onların iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bölünən dövriyyəsinə nəzərə alan, müəssisənin illik struktur müayinəsi çərçivəsində 20 nəfərdən çox işçisi olan müəssisələrin illik müşahidə edilən Fransa üçün xarakterikdir (20 nəfərdən az işçisi olan müəssisələrin müayinə edilməsi üçün seçmə istifadə olunur).

müşahidə əsasında vahidlərin əsas iqtisadi fəaliyyət növlərini yenidən kodlaşdırma imkanına malik olduqda sərfəlidir. Lakin, mikrometod yalnız müşahidə olunan vahidlərin sıralarında iqtisadi fəaliyyət haqqında tam məlumatın mövcudluğunda yararlıdır.

2.1.5. Başdan-başa siyahıyaalma və seçmə müayinə

Seçmə müayinələr əsasında əldə edilən dinamika sıralarının retropolyasiyasında məlumatların itirilməsi tətbiq edilən metoddan (mikro və ya makro məlumatlar) asılı deyildir. Burada mikrometodun makrometoddan üstünlüyü yoxdur.

Bu halda metod eynidir: mikrometodu çıxış məcmuda vahidin səhv təsnifləşdirilməsində başlayan vahidlərin təkrar təsnifləşdirilməsi prosesinə bərabərləşdirmək olar. Belə səhv təsnifləşdirmə yerdəyişməyə səbəb olmur (nəzərdə tutulur ki, bütün sahələr seçmədə düzgün təmsil olunub), amma dispersiyanı artırır. Bu onunla əlaqədardır ki, mövcud seçmə yeni təsnifatda verilən sahələr üçün həddən artıq az ola bilər. Siyahıyaalma hallarında və yuxarıda qeyd olunan hallarda seçmə müşahidələrdə oxşar səhv təsnifləşdirmələri yoxlamaq qeyri-mümkündür, belə ki, statistik nəticələrdə strukturun bütün çıxış məcmularına baxılır.

2.1.6. Heç olmasa bir il ərzində ikili kodlaşdırma

Mikrometod üçün əsas fəaliyyət növləri üzrə vahidlərin ikili kodlaşdırması heç olmazsa, ən azı bir il (ya da bir hesabat ili) vacibdir. Belə ikili kodlaşdırma, verilmiş il ərzində hər bir vahidin köhnə təsnifatdakı əsas fəaliyyət növündən yeni təsnifata keçməsinə təmin edir. Bu uyğunluq bu vahidləri əks etdirən sıraların bütün illərinə (dövlətlərinə) tətbiq edilir. İkili kodlaşdırma üçün bir neçə metoddan istifadə edilə bilər. Metodlardan ən sadəsi bu vahidlərə onların köhnə və yeni təsnifatlarda əsas fəaliyyət növlərinin izah edilməsi istəyi ilə müraciət edilməsidir. Bu halda vahidlər tərəfindən ətraflı izahedici qeydlərin verilməsi vacibdir.

Lakin bu metod azalan metodda olduğu kimi, əsas fəaliyyət növünün müəyyən edilməsinə imkan vermir. Azalan metod ondan ibarətdir ki, əvvəlcə İFNT-nin əsas seksiyası, sonra İFNT-nin əsas bölməsi, və s. iqtisadi fəaliyyət növünün hər bir elementar vahidi tərəfindən yaradılan əlavə dəyərin payına uyğun olaraq əsas sinifə qədər müəyyən edilir. Azalan metodun tətbiq edilməsi üçün vahid tərəfindən yerinə yetirilən hər bir fəaliyyət növünə uyğun gələn əlavə dəyərin payını və ya heç olmazsa əlavə dəyərin əvəzedicisi kimi ola biləcək dəyişənin bilmək lazımdır.

2.1.7. Elementar iqtisadi fəaliyyət növləri səviyyəsində dəyişdirilmə

İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatı dəyişdirilərkən, vahidlər üçün hər bir elementar fəaliyyət növündə köhnə və yeni təsnifatlar üzrə yaradılmış əlavə dəyər haqqında məlumatları təqdim etmək çox ağırdır. Buna görə də zəruri informasiyanın əldə edilməsi üçün aralıq təsnifatdan istifadə daha üstün tutulur.

Əlavə dəyər payı sorğusunda vahidlərə verilən aralıq təsnifat elə işlənilir ki, vahidin əsas fəaliyyət növünün yeni və köhnə təsnifatlar üzrə səhsiz identifikasiyasını təmin edir. Belə aralıq təsnifat iki təsnifatın birbaşa törəməsi hesab edilir. O, aşağıda bu bölmənin Əlavəsində daha ətraflı izah edilmişdir.

Fərz edək ki, köhnə təsnifat yalnız iki, A və B siniflərindən ibarətdir. Bu iki sinifi bir tərəfdən A1, A2 və A3-ə, digər⁴ tərəfdən isə B1 və B2-yə bölmək mümkündür.

Həmçinin fərz edək ki, yeni təsnifatda yuxarıda göstərilən siniflərə əsaslanan aşağıdakı yenidən qurma istifadə edilmişdir:

- **Yeni X sinfi A1 altsinifdən ibarətdir;**
- **Yeni Y sinfi A2, A3, və B1 altsiniflərindən ibarətdir;**
- **Yeni Z sinfi B2 altsinifindən ibarətdir.**

Növbəti təsnifat köhnə və yeni təsnifatlar⁵ arasında aralıq təsnifat olacaq:

M= {A1}; N= {A2,A3}, O={B1}, P={B2}

Buna görə də aralıq təsnifatın köməyi ilə yeni və köhnə təsnifatı bir dəfəyə təyin etmək olar:

A = {M, N}, B = {O, P}

X={M}, Y = {N, O}, Z = {P}

Köhnə və yeni təsnifatlardakı (məsələn, aralıq təsnifatında istifadə etməklə) vahidlərin elementar fəaliyyət növlərinin müşahidə imkanı fəaliyyət növlərinin retropolyasiyasının təşkil edilməsi üçün böyük üstünlük hesab edilir. Əgər, məsələn, kim isə bütün sahələr üzrə və altsahələrlə⁶ maraqlanırsa, iki təsnifat üzrə bütün elementar fəaliyyət növlərinin müşahidəsi sahələr və alt sahələr üzrə eyni

⁴ Altsiniflərə belə bölünmə sözün ciddi mənasında altsiniflər və sinifləri müəyyən edən məhsullara uyğun gələ bilər; ola bilər ki, belə altsiniflər əvvəl yaradılma zərurətində qüvvədə ola bilər və təsnifat prosesini asanlaşdırmaq üçün artıq mövcud ola bilər.

⁵ Həmişə daha yüksək detallaşdırma səviyyəsində bir sıra aralıq təsnifat yaradılma imkanı vardır, amma onların hamısı "minimal" (ən detallaşdırılmış) aralıq təsnifatdan çıxarılır

⁶ Sahəyə eyni əsas fəaliyyət növünə sahib olan vahidləri, eyni zamanda, onların ola biləcək ikinci dərəcəli fəaliyyət növü daxildir. Altsahəyə əsas fəaliyyət növündən asılı olmayaraq bütün vahidlərin bütün ikinci dərəcəli fəaliyyət növləri (İFNT kodunun eynisi ilə) daxildir.

vaxtlı (eyni informasiyaya əsasən) və razılaşdırılmış retropolyasiyaya ilə təmin edir. Bu ona görə mümkündür ki, fərdi səviyyədə əsas fəaliyyət növü yeni təsnifatın kateqoriyalarında əks olunmuş bütün elementar fəaliyyət növlərinin müşahidəsi əsasında müəyyən edilir.

Digər daha əhəmiyyətli üstünlük ondan ibarətdir ki, yeni nomenklatura üzrə bütün elementar fəaliyyət növlərinin müşahidəsi bütün retropolyasiya metodlarının əsaslandığı “daimi struktur” şərtinin zəifləməsinə təmin edir. Makrometodda “ikili kodlaşdırma ili”nin müşahidəsi üzrə müəyyən olunan yeni və köhnə təsnifatlar arasındakı keçid strukturu sıranın bütün illərinə tətbiq olunur. Mikrometodda “daimi strukturlar”ın bu ehtimalı böyük əhəmiyyət kəsb etmir, belə ki, aqreqatlaşdırılmış səviyyəyə yox, müəssisələr səviyyəsinə aiddir. Mikrometodda işlənmə elementar fəaliyyət növü səviyyəsində getdiyi vaxt, “daimi strukturlar” ehtimalı elementar fəaliyyət növləri səviyyəsinə tətbiq edilir.

Faktiki olaraq, aşağı səviyyədə “daimi strukturlar” (hər hansı retropolyasiya metodologiyasında ehtimal edilir) ehtimalı nə qədər çox olursa, o qədər də o zəif olur, deməli, retrospektiv sıralarda iqtisadiyyatın struktur inkişafı müşahidə olunur.

Yeni təsnifata keçidin məqsədi iqtisadi fəaliyyətin elementar növü olduğu vaxt, yeni yaranmanın matrisi müəyyən olunur. Sonra onlar retropolyasiya ilinə aid olan hər bir elementar fəaliyyət növünə tətbiq edilir. Hər bir retrospektiv il üzrə keçid matrisi hər bir müəssisəyə verilmiş əsas fəaliyyət növü əsasında müəyyən olunur. Yuxarıda təsvir olunmuş qaydalar gözdən keçirilən il ərzində hər bir vahidin fəaliyyət növünün tərkibindəki mümkün olan dəyişikliyi ən yaxşı nəzərə alır. Aşağıdakı nümunədə bu metodologiyanın prinsip və üstünlüklərini nümayiş etdirmək mümkündür.

Fərz edək ki, köhnə təsnifat iki qrupdan, A və B qruplarından ibarətdir və onlardan hər biri iki sinifə bölünmüşdür: A1, A2 və B1, B2.

Fərz edək ki, yeni təsnifat köhnədən aşağıdakı şəkildə fərqlənir: A2 sinifi A21 və A22 altsiniflərinə bölünmüşdür, A1 və A21-dən ibarət olan yeni U qrupu və A22, B1 və B2-dən ibarət olan yeni V qrupu mövcuddur. Aşağıda bir təsnifatdan digərinə müvafiq keçid göstərilmişdir:

Köhnə təsnifat		Yeni təsnifat	
	A1	A1	
	A2	A21	
		A22	
	B1	B2	
	B2	B2	

E vahidinə baxaq, ikili kodlaşdırma ilində əlavə dəyərin payı belədir⁷:

T ili	
A1	10
A21	10
A22	20
B1	20
B2	10

T ilində azalan metoda əsasən əsas fəaliyyət növü köhnə təsnifata müvafiq olaraq A-ya (40 30-a qarşı) və yeni təsnifata müvafiq olaraq V-yə (50 20-yə qarşı) bərabərdir. Daha sonra, bu ikili kodlaşdırma çərçivəsində E müəssisəsinin elementar fəaliyyət növü A2 T ilində müvafiq olaraq 1/3 və 2/3 proporsiyasında A21 və A22 fəaliyyət növlərinə bölünmüşdür.

İndi fərz edək ki, R ilində, yəni aşağıdakı retropolyasiya ilində köhnə təsnifat üzrə əlavə dəyərin payı bərabərdir:

R ili	
A1	30
A2	12
B1	10
B2	10

Beləliklə, köhnə təsnifat üzrə E vahidinin əsas fəaliyyət növü A (42 20-yə qarşı) olmuşdur. Mikrometodun əsas fəaliyyət növünə bilavasitə tətbiqi halında, R ilində E müəssisəsinin A kodu (köhnə təsnifat) T ilinin keçid matrislərinin bazasında V koduna (yeni təsnifat) çevrilə bilər və əksinə, T ilinin elementar fəaliyyət növünün daha detallandırılmış səviyyəsinə müraciət edərkən, biz A fəaliyyətinin 1/3, 2/3 proporsiyasında A21 və A22 fəaliyyət növlərinə bölgüsünü əldə edirik və beləliklə, yeni təsnifat üzrə müvafiq əlavə dəyər payını qiymətləndirə bilərik:

⁷ Yeni təsnifat A2 sinifinin A21 və A22 siniflərinə sadə bölünməsindən ibart olduğuna görə, bu misalda ikili kodlaşdırma yeni kodlaşdırmadan fərqlidir.

R ili	
A1	30
A2	12
B1	10
B2	10

Biz nəticəyə gələ bilərik ki, “yenidən hesablanmış retrospektiv əsas fəaliyyət” V (34 28- qarşı) deyil U-dur. Ən yüksək detallaşdırma səviyyəsində (vahidin elementar fəaliyyət növü) retropolyasiya R və T illəri arasındakı dövrdə vahidlərin strukturunun dəyişməsinə nəzərə alır ki, bu da gerçəkliyi daha düzgün əks etdirir.

2.1.8. İki xüsusi hal: ikili kodlaşdırmaya keçməyən elementar fəaliyyət növü və ya vahid; keçid matrisindən istifadə zərurəti

Yuxarıda izah edilən qaydaları (elementar fəaliyyət növü səviyyəsində işlənən) yalnız ikili kodlaşdırma ilində (T ilində) müşahidə olunan və qeydə alınmış elementar fəaliyyət növlərinə tətbiq etmək olar. İki şərtin nəzərə alınması vacibdir:

- birincisi, E müəssisəsinin R ili üzrə əldə etmək istədiyimiz retrospektiv məlumatları T ilində müşahidə edilməlidir,
- ikincisi, T ilində R ilinin retropolyasiyasında olan S elementar fəaliyyəti müşahidə olunmalıdır.

Bu iki şərtə uyğun gələn iki konkret hala baxaq. Faktiki olaraq, onları birləşdirmək olar: əslində, söhbət T (ikili kodlaşdırma) ilində müşahidə olunmamış (eyni vahiddə) elementar fəaliyyət növünün uçotundan (onun yeni təsnifatda yenidən kodlaşdırmasından) gedir. T ilində müşahidə olunmamış vahidlə (ya T ilində mövcud olmamışdır, ya seçməyə daxil olmamışdır, ya da məlumatları verməmişdir) vahidlərin elementar fəaliyyət növü müşahidəsinin olmadığı hallarında uyğun gəlir.

Bu hallar üçün mümkün olan həll yolu keçid matrislərindən⁸ istifadə edilməsi ola bilər. Onlar çoxlu sayda müşahidə əsasında müəyyən edilir və beləliklə, orta kəmiyyətə uyğun gəlir (bax, aşağıda). Burada makrometodda olan eyni prinsip tətbiq olunur, ancaq bu sənəddə izah olunandan bir az fərqlidir. Bundan əlavə,

⁸ Bax. Aşağıda dəyişmə matrisinin müəyyən edilməsi.

keçid matrislərini onların modifikasiyasının yeni təsnifatda müəyyən edilməsi məqsədi ilə elementar fəaliyyət növlərinin retropolyasiyasının vasitəçiliyi olmadan tətbiq edilir. Bu modifikasiyanın əldə edilməsindən sonra yuxarıda izah olunan mikrometod tətbiq edilə bilər. Buna görə də, bu üsulu mikro və makro metodların kombinasiyası hesab etmək olar.

2.1.9. Elementar fəaliyyət növləri bilinməyən olan vahidləri necə hesablamaq (heç vaxt müşahidə edilməyib)?

Ola bilər ki, R ilinin retropolyasiyasında olan vahidin elementar fəaliyyət növləri qeyri-məlum (məsələn, nəlumatlar toplanmamışdır, vahid müayinə edilməmişdir və ya hesabatla cəlb edilməmişdir) olsun. Mümkün olan həll müəssisənin əsas fəaliyyət növünün vasitəçiliyi olmadan retropolyasiyanın tətbiq edilməsindədir. Burada iki hal ortaya çıxır:

- Vahid T ikili kodlaşdırma ilində müayinə edilmişdir, amma R ilində müayinə olunmamışdır. Bu halda R ilində əsas fəaliyyət növünün T ilində olduğu kimi olmasını guman etmək olar.
- Vahid T ilində müayinə edilməmişdir. Bu halda yeganə mümkün həll yolu yeni təsnifatda R ilinin əsas fəaliyyət növünün müəyyən edilməsi üçün keçid matrisinin tətbiq edilməsidir. Burada mikrometod (vahidin bilavasitə işlənməsi) və makrometod (dəyişmə matrisindən istifadə edilməsi) birləşir.

2.1.10. Dəyişmə matrisi və ya “isti” dəyişiklik?

Dəyişmə matrisi köhnə təsnifatda i kodlu elementin (elementar fəaliyyət növü, əsas fəaliyyət növü və s.) yeni təsnifatda j kodunu alması ehtimalını təmin edir. Bu ehtimallar T ikili kodlaşdırma ilində çıxış məcmusunda müşahidə olunan empirik tezliklər əsasında müəyyən edilir. Köhnə təsnifatın i sinifində "yenidən yaranma"⁹ iki əsas növü təsir göstərə bilər:

- ya yeni təsnifatın j sinfinə (kodun dəyişdirilməsi və ya dəyişdirilməməsi ilə) tam uyğunluq (birin birə) mövcuddur
- ya da i sinfi yeni təsnifatda iki ya da daha çox siniflərə bölünmüşdür (birin birşoxuna müvafiq olaraq).

Birinci halda yalnız bir dəyişmə əmsali $c_{i,j} = 1$ mövcuddur (i sinfinin bütün digər elementləri 0-a bərabərdir). İkinci halda 0-dan fərqli və 0 və 1 arasında olan bir çox əmsallar olacaq ki, bunların cəmi də 1-ə bərabərdir. Göstərilən hallardan ikincisində elementar fəaliyyət növünün yenidən kodlaşdırılması üçün belə

⁹ Qeyd etmək lazımdır ki, hətta i və j sinifləri müxtəlif olsa, köhnə təsnifatda vahidin i əsas fəaliyyət növünün yeni təsnifatda j əsas fəaliyyət olacağını hesab etmək düzgün deyil. Bu vahidin yalnız bir fəaliyyət növünü həyata keçirdiyi hallarda mümkündür. Bu halda yeni təsnifatda əsas fəaliyyət növünün identifikasiyasına aşağıdakı metodun tətbiq edilməsi təsir göstərə bilər.

dəyişmə matrisinin istifadə edilməsi müəssisələrin həyata keçirdiyi fəaliyyət növlərini suni şəkildə dəyişdirə bilər.

Məsələn, fərz edək ki, A sinifi (köhnə təsnifat) yeni təsnifatda U və V siniflərinə bölünmüşdür.

Fərz edək ki, izahın sadələşdirilməsi üçün A fəaliyyətini həyata keçirən bütün vahidlərdə o yeganədir (buna görə də, köhnə təsnifatda i əsas fəaliyyət A-ya bərabərdir).

Fərz edək ki, bu müəssisələrin 70 faizi üçün A köhnə fəaliyyəti yeni U fəaliyyət növünə uyğundur, 20 faiz köhnə A fəaliyyəti yeni U və V fəaliyyət növlərinə uyğundur (60 % və 40 % proporsiyasında), 10 faiz üçün A fəaliyyəti isə V fəaliyyət növünə uyğundur.

Onda keçid əmsallarının müəyyən edilməsi aşağıdakı nəticələri ¹⁰ verəcək:

$$C_{A,U} = 82\%$$

$$C_{A,V} = 18\%$$

Beləliklə, bu keçid əmsallarının Y-1 ilində retropolyasiyada olan və yalnız A fəaliyyətini (köhnə təsnifat üzrə) həyata keçirən vahidlərə tətbiq edilməsi U və V fəaliyyət növlərinə uyğun olaraq 82 % və 18 % kəmiyyətləri ilə hər bir vahidi əlaqələndirir (əlavə dəyər və ya muzzdlu işçilərin sayı üzrə). Belə olan halda, yeni təsnifat üzrə əsas fəaliyyət növlərinin identifikasiyası bütün vahidlər üçün U fəaliyyətini verəcək və onlardan heç biri hətta onlardan 10 %-i ikili kodlaşdırma ilində belə fəaliyyəti müşahidə edilmiş olsa da, əsas fəaliyyət növü V kimi olmayacaqdır.

Beləliklə, yuxarıda izah olunmuş riskin aradan qaldırılması vacibdir. Burada müxtəlif həll yollarının olması mümkündür:

- Birincisi, elementar fəaliyyət növlərinin iki mərhələli retropolyasiyasının tətbiq edilməsidir:
 - 1-ci pillə - köhnə elementar fəaliyyət¹¹ retropolyasiya edilməklə yeni fəaliyyət növlərinin sayının təsadüfi müəyyən edilməsi;
 - 2-ci pillə - birinci pillədə əldə edilmiş nəticə əsasında bir ya da daha çox fəaliyyət növünün yeni təsnifatda müəyyən edilməsi.
- İkinci prosedura daha sadə tətbiq edilmə ilə yuxarıda izah olunmuş risk üzərində nəzarət üçün istifadə edilə bilər: dəyişmə matrisinin əvəzinə "isti əvəzləmə" tətbiq edilir. O problemlili olan vahidlərin retropolyasiyası¹² ilə əlaqə üzrə "yaxın" vahidlərin tapılması ilə bitir. Elementar vahidlərin retropolyasiyası "yaxın vahid"¹³ vəziyyətində olduğu kimi həyata keçirilir.

¹⁰ Biz burada əmsalın ölçülməmiş dəyişmə əsasında hesablanması haqqında hipotezi qəbul edirik: əlavə dəyər və işçilərin sayı üzrə ölçmə əmsalları bir az dəyişdirə bilər.

¹¹ Bu T "ikili kodlaşdırma" ilində müşahidə əsasında edilir.

¹² Çünki, bu fəaliyyət növü T ikili kodlaşdırma ilində bu vahiddə müşahidə edilməmişdir.

¹³ Bu "yaxın qonşu" T ikili kodlaşdırma ilində müşahidə olunan elementar fəaliyyəti həyata keçirməlidir.

Yuxarıda izah olunan risk retrospektiv elementar fəaliyyət növləri üçün dəyişmə matrisinin istifadə edilməsi ilə məhdudlaşdırılır. Əgər bu matrislər əsas fəaliyyət növünün vasitəsiz retropolyasiyası üçün tətbiq edilsə, o olmur. Faktiki olaraq, bu sonuncu halda yeganə məqsəd yeganə əsas fəaliyyət üçün eyni kodun identifikasiyasıdır. C_{ij} müxtəlif əmsallarının tətbiq edilməsi heç bir risklə müşahidə olunmur.

Əsas fəaliyyət növünə vasiləsiz retropolyasiya prosedurasının tətbiq edilməsində, həm də aşağıdakıların nəzərə alınması vacibdir.

Fərz edək ki, vahid aşağıdakı üç R-2, R-1 və R retropolyasiya illərində eyni A əsas fəaliyyət növünü həyata keçirir. Tutaq ki, onun üç ilin hər birində elementar fəaliyyət növləri üzrə heç bir məlumat yoxdur. Bundan əlavə, fərz edək ki, R ilində dəyişmə matrisindən istifadə edilməklə retropolyasiya prosedurası A əsas fəaliyyətini X əsas fəaliyyətinə çevirir. O zaman bu A fəaliyyətinin X-ə çevrilməsi R-1 və R-2 illərində də qəbul ediləcəkdir ki, yenidən təsadüfi müəyyən etmədən istifadə olunacaqdır.

2.2. Keçid əmsallarına əsaslanan metodlar (makrometodlar)

..... onların müxtəlif statistika sahələrində tətbiq edilməsi (real və ya misallarda) daxil edilməklə; “lehinə və əleyhinə” müxtəlif metodlar. Növbəti başlıq Almaniya FSI və Kanada MSI-i tərəfindən təqdim olunan bir sıra çox qiymətli məqalə və sənədlərə həsr edilmişdir. Sənədin sonunda bibliografiyada dəqiq istinad mənbələri verilmişdir.

2.2.1. “Proporsional metodlar” nə deməkdir?

“Proporsional metod” xüsusən də baxılan dinamika sıralarının yeni inkişaf xəttinin müəyyən edilməsinin birinci cəhdində, retrospektiv hesablamaların sadə yerinə yetirilmə qaydalarını tələb edir. Keçid dövrü yeni və köhnə təsnifat sistemlərinin istifadə edilməsi ilə xarakterizə edilir. Daha sonra yeni təsnifatda tarixi sıranın qurulması üçün köhnə təsnifatda dinamika sıralarının tarixi hissəsinə proporsiya üsulu, başqa sözlə “keçid əmsalları” adlanan dəst tətbiq edilir. Proporsional metod makro səviyyədə tətbiq edilir. Onun ən sadə forması olan, keçid əmsallarının yalnız vahidlərin sayı əsasında qiymətləndirildiyi formada ayrı-ayrı vahidlərin mikroməlumatlarına müraciət olunması tələb olunmur. Belə olan halda, retrospektiv hesablama metodu ehtiyatlar və zaman baxımından az xərc tələb edir, amma o yalnız təkrar gözdən keçirilmənin dinamika sıralarına təsiri dərin təhlil edilmədən, əvvəlki müşahidələrdə həyata keçirilməsi mümkün olan qiymətlərə yaxınlaşır.

Sadədən mürəkkəbə doğru

Proporsional metod yeni təsnifata uyğun olaraq qurulmuş əvvəlki dinamika sıralarının artma sürətinə təkrar baxılmış səviyyədə tətbiq edilməsi ilə eyni mənaya malikdir. Özünün ən sadə formasında bu prosedura bütün tarixi sıralarda proporsiyanın bilinməyən üzvünün tapılması qaydasını izləyir. Amma daha çətin metodlar da mövcuddur və əmsallar konkret illər üzrə dəqiqləşdirilir və öz növbəsində mütəxəssislərin və ya daha çox və ya daha az asan qiymətləndirmə üsullarının rəyi əsasında edilə bilər.

Dinamika sıralarının müxtəlif hissələri arasında meydana gələn uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün xüsusi tədbirlər görülməlidir.

Proporsional metodlar əsasında olan ehtimallar

Proporsional metod yalnız qiymətləri dəyişdirir və bu qiymətlərin qurulması üçün istifadə olunan mikro məlumatlar aid edilmir. Belə olan halda mikro və makro məlumatlar arasında əlaqə itir. Ehtimala əsaslanan eyni əmsallar dəstindən istifadə edilməsində, yeni və köhnə təsnifatlarda baxılan dəyişənlərin bölünməsi dəyişməz qalır. Məsələn, İFNT-nin 1.1.-ci versiyasının sahələrinin məlumatları üçün İFNT-nin 2-ci nəşrinin konkret sahələrinə aid olan dövrəyə proporsiyası zaman ərzində dəyişə bilər.

Bu bölmənin qalan hissəsində biz əvvəlcə proporsional metodun tətbiq edilməsinin ayrı-ayrı mərhələlərinə baxaq. Bu qısa (nəzəri) giriş Almaniya Federal Statistika İdarəsinin və Kanada MSİ-dən nümunələri ilə tamamlanır. Bölmənin sonunda onun bəzi çatışmazlıqlarının aradan qaldırılması yolları göstərilməklə proporsional metodun “lehinə və əleyhi”nə baxılacaqdır.

2.2.2. Metodun ayrı-ayrı mərhələləri

Uyğunluq cədvəlləri – başlanğıc nöqtəsi

Uyğunluq cədvəlləri yeni və köhnə təsnifat sistemləri arasında əlaqələrin qurulmasının başlanğıc mövqeyi hesab edilir. Bu cədvəllərdə köhnə və yeni təsnifatlar arasında qarşılıqlı əlaqə əks olunmuşdur ki, bunun əsasında da iki sistem arasında keçid haqqında məlumat hazırlanır (əsasən, keyfiyyətli). Bu cədvəllər istifadəçilərinin köhnə və yeni kodlar arasında qarşılıqlı əlaqəsinin başa düşülməsi, sahə dəyişikliklərinin diapazonunun qiymətləndirilməsi və qiymətləndirmənin tarixi fasiləsizliyinə yenidən baxmanın təsirinin aydınlaşdırılması kömək göstərir. Uyğunluq cədvəli statistika işçilərinə keçid əmsallarının hesablanması üçün baza kimi xidmət göstərir.

Uyğunluq cədvəli detallaşdırmanın müxtəlif dərəcələrinə sahib ola bilər. Böyük uyğunluq cədvəlləri köhnə və yeni sistemlər arasında müqayisələrlə ətraflı izahedici qeydlərə malik ola bilər. Lakin, bir sistemdən digərinə məlumatların keçirilməsi üçün uyğunluq cədvəli ilə birlikdə hər bir kateqoriya çərçivəsində

bütün sahələrin siyahıları (1) və köhnə və yeni sistemlərin (əlavə və çıxardılma) sahə diapazonunda dəyişikliklərin (2) olması kifayət edir.

1-ci mərhələ - Keçid əmsallarının qiymətləndirilməsi

Keçid əmsalları – bu aqreqatlaşdırılmış sahə səviyyələrində məlumatların ölçülmüş yenidən bölünməsinə əsaslanan parametrlərdir və köhnə və yeni sistemlər ¹⁴ arasında fərqi əks etdirir. Onu mümkün olan ən detallaşdırma səviyyəsində hesablamaq lazımdır.

Uyğunluq cədvəlləri istifadə etməklə, keçid əmsallarını vahidlərin sayı əsasında hər bir təsnifat üçün hesablamaq olar. Keçid əmsallarını həmçinin dövryyə, işçilərin sayı, əmək haqqı, satış və s. kimi dəyişənlər (göstəricilər) əsasında da hesablamaq mümkündür. Bunun üçün mikro səviyyədə məlumatlar tələb olunur. Bu dəyişənlərdən asılı olaraq müxtəlif əmsallar dəstindən istifadə edilməsi mümkündür.

Keçid əmsalları hər bir sahənin nə qədər dəyişməsinə (ya vahidlərdən, ya da dəyişənlərdən), yerdəyişmə harada, hansı sahələr arasında və hansı istiqamətdə olduğunu göstərir. Məlum mənada, keçid əmsalları uyğunluq cədvəllərinin miqdar təmsilçisidir.

Əmsalları bir və ya bir sıra müvəqqəti nöqtələrdə (hədlərdə) hesablamaq mümkündür. Zamanın müxtəlif anlarının ölçülməsinin üstünlüyü bir zaman nöqtəsində ölçülmüş keçid əmsallarının faydalılığının yoxlanması imkanının olmasıdır. Nəzəri baxımdan, dinamika sırlarının bütün nöqtələri üçün keçid əmsallarının hesablanması ideal olardı, lakin praktiki cəhətdən bunun üçün daha çox xərc tələb olunur. İki müxtəlif nöqtədə əmsalların hesablanması və intropolyasiya yolu ilə aralıq zaman nöqtələri üçün əmsalların əldə olunması kompromis ola bilər.

Yaxşı olardı ki, heç olmasa bir ilin məlumatları əsasında iki təsnifat arasında keçid olan, keçid əmsallarının hesablanması həyata keçirilsin. Keçid əmsallarının keyfiyyətinin artırılması məqsədi ilə ikili kodlaşdırma dövrünün, məsələn, bir il artırılması tövsiyə olunur ki, yeni təsnifatın normal səviyyəyə çatmasına vaxt verilsin və artıq təyin olunmuş düzəlişin məlumatlarının köməyi ilə əmsalların hesablanması imkanı əldə olunsun.

2-ci mərhələ - Keçid əmsalları ilə köhnə təsnifatdan qiymətləndirmənin uyğunlaşdırılması

Yeni təsnifat üzrə sahə qiymətləndirməsinin ikinci mərhələsində köhnə təsnifatın sahə qiymətlərinin çəkili məbləği şəklində əldə olunur ki, burada çəki kimi keçid əmsallarından istifadə olunur. Nümunə kimi köhnə təsnifat üzrə iki müxtəlif A_1 və A_2 sahələrindən əmələ gələn yeni təsnifat üzrə iki hissədən ibarət

¹⁴ Köhnə və yeni təsnifatlar üzrə sahə toplu məlumatların hesablanmasında istifadə olunan kalibrələnmiş əmsalların hesablama metodları haqqında məlumat, bax. İFNT-in 2-ci nəşrinə tətbiq edilmə kontekstində seçmə və qiymət üzrə Sənəd.

olan A sahəsini götürək. Keçid əmsalları yeni A sahəsində A_2 -yə nisbətən A_1 -ni nisbi qiymətinin göstəricisidir. Bu 2.2.3 və 2.2.4 bölmələrində praktiki nümunələrlə daha ətraflı göstərilmişdir. Bəzən (bütün dinamiki sıralara yalnız bir keçid əmsalı dəstinin tətbiq edildiyi halda) belə hesablamaları “çəkili xətti kombinasiya” adlandırırlar.

3-cü mərhələ - Üç zaman kəsiyində qiymətlərin birləşdirilməsi

Retrospektiv təhlilin ümumi məqsədi əvvəlki təsnifatın kateqoriyalarında əks olunan mövcud sıralardan yeni təsnifatın tarixi sıralarının bərpa olunmasıdır. Bu “tarixi” sıralar üç kəsikdən ibarətdir:

- yalnız köhnə təsnifatda mövcud olan zaman müvəqqəti kəsik. Bu o kəsikdir ki, onun üçün keçid əmsalları hesablanmışdır.
- yeni və köhnə təsnifatlar iştirak edən müvəqqəti keçid kəsiyi. Bu kəsikdə keçid əmsallarını “müşahidə” etmək olar.
- yalnız yeni təsnifat istifadə edilən, sonuncu müvəqqəti kəsik.

Zaman kəsiyin qiymətinin əldə olunması metodundan asılı olmayaraq, adətən uyğunsuzluq birinci (tarixi) və ikinci (keçid) kəsikləri arasında olur. Bu uyğunsuzluq əsas etibarilə müşahidə sahəsində dəyişikliyə səbəb olur ki, bunun nəticəsində də təsnifatın dəyişməsinin nəticəsi hesab edilir.

Bu mərhələdə birləşdirmə sıçramanın yüngülləşdirilməsi məqsədi ilə həyata keçirilir. Üsullardan biri keçid kəsiyi səviyyəsinə qədər yenidən yaranan tarixi kəsiyin artırılmasıdır ki, bunun köməyi ilə sıçrama aradan götürülür; ikincisi sıçramanın “bölünməsi”ndən ibarətdir, yəni onun aylar və illər üzrə bölünməsidir. Digər variantlarda mövcuddur. Bu mərhələdə sıraların təhlili üçün müəttəxəssislərin ekspert qiymətləndirmələri tələb olunur.

4-cü mərhələ - uyğunluğun təmin edilməsi üçün son düzəlişlər

Fasiləsiz dinamika sıralarının yeni cədvəllərinin qurulmasından sonra eyni anda additivliyin bərpa olunması lazım ola bilər.

5-ci mərhələ - Mövsümi düzəlişlər

Retrospektiv təhlilin əsas vəzifələrindən biri zaman müvəqqəti sıranın yaradılmasından ibarətdir ki, sonralar bu mövsümi düzəlişlərin aparılması üçün əsas olur. Yuxarıda izah olunan prosedura mövsümi dəyişikliklər edilməklə biləvasitə sıraların əldə edilməsi üçün nəzərdə tutulmamışdır.

2.2.3. Nümunə 1 (Almaniya FSI): 1991-ci ildə istehsal sahələrinin indekslər bazasının dəyişdirilməsi

Sualın tarixi

1995-ci ilin yanvar ayında İqtisadi fəaliyyət növlərinin beynəlxalq təsnifatının 1979 il nəşri (SYPRO) ⁽¹⁵⁾ yeni WZ 93 ⁽¹⁶⁾, İFNT-in 1.1.-ci nəşrinin dörd işarəli səviyyəsinə uyğun gələn təsnifatla əvəz edilmişdir ki, burada da sonradan siniflər altsiniflərə (beşişarəli səviyyə) bölünür.

Təsnifatın dəyişdirilməsi SYPRO və istehsal statistikasına üçün məhsulların təsnifatının 1989-cu il nəşri (GP 89) əsasında 1994-cü il dekabr ayı üzrə, 1991-ci ildən 1994-cü ilədək bütün ayları daxil etməklə əldə olunan məlumatların yeni təsnifatda hesablanması zərurətinə gətirib çıxarmışdır. GP 89 təsnifatından, təxminən 1000 məhsul üzrə aylıq istehsal həcmi indeksinin yenilənməsi üçün yığılan maya dəyəri və dəyər məlumatları üzrə sorğu nomenklaturası kimi istifadə edilmişdir.

Onun tətbiq edilməsi üçün vacib olan sadə və kiçik müddətli olduğuna görə makrometod seçilmişdir. Bundan əlavə, retrospektiv təhlil çərçivəsində mikro məlumatlara yol ya məhdud, ya da mümkün ola bilərdi.

Yenidən bölünmə əmsallarının hesablanması

SYPRO-a uyğun olaraq formalaşdırılan aylıq məlumatların WZ 93 təsnifatına keçirilməsi üçün GP 89-a daxil olan hər bir məhsulun WZ 93-ün yeni fəsilələrinə yerləşdirilməsi qərarına gəlinmişdir. Bunun üçün WZ 93-ün əsasında yerli vahidlər iqtisadi fəaliyyət növü üzrə formalaşdırılmış və GP 89-a müvafiq olaraq məhsullar üzrə müəyyənləşdirilmişdir. Belə ki, SYPRO da həmçinin GP 89 vasitəsilə müəyyən edilmişdir, SYPRO-nun məlumatlarının WZ 93-də yaradılması üçün əmsalları (ümumi istehsal həcmindən) hesablamaq olar. Cədvəl 1-də yuxarıda izah olunmuş metod SYPRO-nun iqtisadi fəaliyyət növlərinin iki sinifinin WZ 93-ün dörd işarəli fəsilində 3 üzrə bölünməsi nümunəsi sxematik şəkildə təqdim olunmuşdur.

Cədvəl 1: SYPRO üçün bölünmə əmsallarının hesablanması

S_j	GP_{ij}	BPW_{ij} €	BPW_j €	A_{ij}	W_k pro rata	W_k yekun	BPW_k €
S_1	GP_{11} GP_{21} GP_{31}	150 100 250		0.3 0.2 0.5	W_1 W_2 W_3	W_1	650
Cəmi S_1	GP_1	500	500	1.0		W_2	350
S_2	GP_{12} GP_{22} GP_{32}	100 400 500		0.1 0.4 0.5	W_1 W_2 W_3	W_3	500
Cəmi S_2	GP_2	1000	1000	1.0			

¹⁵ Systematik der Wirtschaftszweige (Ausgabe 1979), Fassung für die Statistik im Produzierenden Gewerbe – İqtisadi fəaliyyət növlərinin sahə təsnifatı (1979-cu il nəşri), istehsal sahələrinin statistikasına üçün versiya.

¹⁶ Klassifikation der Wirtschaftszweige – İqtisadi fəaliyyət növlərinin sahə təsnifatı (1993-cü il nəşri)

Burada, S_j = SYPRO üzrə j (dörd işarəli fəsil) iqtisadi fəaliyyətin sinifi

W_k = WZ 93 üzrə k iqtisadi fəaliyyətin (dörd işarəli fəsil) sinifi

GP_{ij} = j iqtisadi fəaliyyət sinifində (GP 89-a müvafiq olaraq) yerləşən I məhsulu

BPW_{ij} = j sinfində olan GP fəsilələrinin ümumi istehsal həcmi (alman markası ilə)

BPW_j = j sinfinin ümumi istehsal həcmi (SYPRO)

BPW_k = k iqtisadi fəaliyyət siniflərinin ümumi istehsal həcmi (WZ 93)

A_{ij} = SYPRO-nun ümumi istehsal həcmələrinin WZ 93-də bölünməsi üçün əmsallar

A_{ij} əmsallarından indeksin hesablanmasına daxil olan bütün mütləq qiymətlərin yenidən hesablanması üçün istifadə olunmuşdur. İstehsal həcminin indekslərində bu əlavə dəyərlər üzrə məlumatların çəkilməsi üçün zəruridir.

Keçid əmsallarının hesablanması

SYPRO-ya əsaslanan indekslərin keçirilməsi üçün, WZ 93 indekslərində j iqtisadi fəaliyyət sinifləri üçün, k iqtisadi fəaliyyət sinifləri üçün müvafiq U_{jk} keçid əmsalları tələb olunurdu. Cədvəl 2-də bu U_{jk} əmsallarının necə hesablandığı göstərilmişdir.

Cədvəl 2: SYPRO-nun keçid əmsallarının qurulması

W_k	GP_{ij}	BPW_{ij} (€)	S_j pro rata	U_{jk}
W_1	GP_{11}	150	S_1	0.231
	GP_{32}	500	S_2	0.769
Cəmi W_1		650		1.000
W_2	GP_{31}	250	S_1	0.714
	GP_{12}	100	S_2	0.286
Cəmi W_2		350		1.000
W_3	GP_{21}	100	S_1	0.200
	GP_{22}	400	S_2	0.800
Cəmi W_3		500		1.000

WZ 93-ün iqtisadi fəaliyyət siniflərinin ümumi istehsal həcmi SYPRO-nun müxtəlif siniflərinin ümumi istehsal həcmələrindən ibarətdir. Beləliklə, yeni təsnifatın siniflərinin formalaşdırılması üçün SYPRO siniflərinə müvafiq olaraq hər bir aqreqatlaşdırmada “çəki strukturu”nun hesablanması mümkün ola bilər.

Cədvəl 3-də 35.42 iqtisadi fəaliyyətin yeni sinfi (Velosiped istehsalı) nümunəsində SYPRO keçid əmsallarının hesablanması göstərilmişdir. WZ 93-ün bu sinfinə SYPRO-nun 3324 sinfi (Velosiped istehsalı) və SYPRO-nun 3327 sinfinin bir hissəsi (Motosikl və velosipedlərin ehtiyat hissələrinin istehsalı) də keçirilmişdir.

Cədvəl 3: Keçid əmsallarının hesablanması nümunəsi

İqtisadi fəaliyyət növünün sinfi		35.42 iqtisadi fəaliyyət sinfinə keçirilmiş istehsalın həcmi	Keçid əmsalları
WZ 93	SYPRO	(1000 €)	U_{jk}
3542 Velosiped istehsalı	3324 Velosiped istehsalı	1 059 322	0.669
	3327 Motosikl və velosipedlər üçün ehtiyat hissələrinin istehsalı	524 115	0.331
Cəmi		1 583 437	1.000

Yekunda, SYPRO-nun 3324 sinfinin 1,06 milyard alman markası dəyərində ümumi istehsal həcmi WZ 93-ün 35.42 sinfinə keçirilmişdir, SYPRO-nun 3327 sinfinin 0,5 milyard alman markası dəyərində ümumi istehsal həcmi isə bu sinfə keçirilmişdir. Daha sonra WZ 93-ün 35.42-nin dörd işarəli fəslinin istehsal həcmi indeksinin tendensiyası U_{jk} keçid əmsalları ilə birləşdirilən, SYPRO 3324 və 3327 siniflərinin iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə vahidlərin iki indeksi ilə göstərilmişdir.

Keçid əmsallarının tətbiq edilməsi

Üzünmüddətli indeks sıralarını hesablamamışdan əvvəl $1991 = 100$ də SYPRO-nun indekslər bazasının dəyişdirilməsi lazım idi.

Cədvəl 4: Keçid əmsallarının tətbiq edilməsi – (1) SYPRO-nun indekslər bazasının dəyişdirilməsi

SYPRO-nun iqtisadi fəaliyyət sinifləri	Dövr	İstehsalın həcm indeksləri (təqvim ayı)	
		1985 = 100 bazası	1991 = 100 (bazanın dəyişdirilməsi)
3324 Velosiped istehsalı	1988	110.3	70.1
	1989	136.0	86.4
	1990	161.2	102.4
	1991	157.4	100.0
3327 Motosikl və velosipedlər üçün ehtiyat hissələri istehsalı	1988	77.8	95.5
	1989	123.0	150.9
	1990	98.6	121.0
	1991	81.5	100.0

Növbəti mərhələnin məqsədi WZ 93-ün 3542 sinfinin indeksinin əldə edilməsi üçün U_{jk} keçid əmsallarının köməyi ilə bazası dəyişdirilmiş SYPRO-nun indekslərinin birləşdirilməsidir. Belə üsulla U_{jk} keçid əmsallarının köməyi ilə WZ 93-ün 35.42 iqtisadi fəaliyyətinin hər hansı sinfinin qurulması mümkündür.

Cədvəl 5: Keçid əmsallarının tətbiq edilməsi – (2) SYPRO-nun yeni bazasına keçirilmiş indekslərin aqreqasiya edilməsi (birləşdirilməsi)

İqtisadi fəaliyyət sinifləri		U_{jk} keçid əmsalları	İstehsalın həcm indeksi (təqvim ayı) 1991 = 100		
SYPRO	WZ 93		1988	1989	1990
3324		66.9	70.1	86.4	102.4
3327		33.1	95.5	150.9	121.0
	3542		78.5	107.7	108.6

2.2.4. Nümunə 2 (Kanada MSİ): Topdan və pərakəndə ticarətin aylıq müayinəsi (MWRTS)

Kanada MSİ üçün illər ərzində sahə təsnifatı kimi Standart sahə təsnifatının (SST) və Sahə təsnifatının Şimali Amerika sistemlərinin (STŞAS) müxtəlif versiyalarından istifadə etmişdir. Kanada MSİ-də keçirilmiş əsas müayinələrdən biri olan topdan və pərakəndə ticarətin aylıq müayinəsi (MWRTS) SST əsasında qruplaşdırılmışdır və istehsal sektorları üzrə satışın həcmi və maddi-texniki ehtiyatların qiymətləndirilməsinin əldə olunması üçün 1980-ci illərin sonlarında işlənib hazırlanmışdır.

STŞAS-yə keçirilməsi məqsədi ilə MWRTS müayinəsinin yenidən planlaşdırılması zərurəti ortaya çıxmışdır, belə ki, müayinənin mövcud sistemi seçmənin dəyişdirilməsinə imkan vermirdi. Keçid planına və retropolyasiyaya 2003-cü uçuş ilində müayinənin keçirilməsi və onunla paralel olaraq 2003-cü ilin sonunda STŞAS-yə əsaslanan qiymətləndirmənin nəşr edilməsi daxil edilmişdir.

MWRTS müayinəsinin stratifikasiyası və seçməsi 1998-ci ildə yeniləşdirilmişdir. Bununla əlaqədar olaraq iki müxtəlif qayda tətbiq edilmişdir, biri 1998-ci ilə qədər olan məlumatlar üçün nəzərdə tutulmuşdur (onların 1998-ci ilin nəticələrinə uyğunluğa gətirilməsi məqsədi ilə), digəri isə 1998-ci ildən başlayaraq və daha sonrakı məlumatlar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu işin həyata keçirilməsi üçün “makrometod” seçilmişdir. Növbəti bölmə Kanadanın Statistika cəmiyyətinin illik iclası üçün 2003-cü ilin iyun ayında S.Forter tərəfindən hazırlanan məruzəyə əsaslanır.

Keçid əmsallarının qiymətləndirilməsi

$\alpha_{ij}(a,m)$ keçid əmsalları j qrupuna (yeni təsnifatda) keçirilmiş i qrupunun (köhnə təsnifatda) ümumi kəmiyyətinə faiz nisbətini əks etdirir. MWRTS müayinəsində keçid əmsallarının qiyməti 1998-ci ilin yanvar ayı və 2001-ci ilin dekabr ayı ərəfəsində olan 48 aylıq dövrün seçmə məlumatları əsasında hesablanmışdır. Mütəxəssislər tərəfindən seçilib ayrılmış və mütləq dəyərdə 0,3 % -dən az təşkil edən əmsallardan istifadə edilməmişdir və yenidən bölünmüşdür. Bunun hesabına sıraların sayı 1000-dən 230-a düşmüşdür. Qalan sıralar regional fərqlərin, mövsümi dəyişikliklərin və ya ekstrimal qiymətlərin tapılması üçün qrafik təhlilə məruz qalmışdır. Nəticədə, 1991-ci ildən 1997-ci ilə kimi aylıq əmsalların 1998-ci ildə 2001-ci ilə qədər müvafiq aylar üçün hər bir region üzrə hesablanmış əmsalların orta kəmiyyəti üzrə qiymətləndirilməsi qərara alınmışdır.

Beləliklə, keçid əmsallarını aşağıdakı şəkildə yazmaq olar:

$$\hat{\alpha}_{ij}^r(1991, m) = \dots = \hat{\alpha}_{ij}^r(1997, m) = \frac{1}{k} \sum_{\alpha=1998}^{2001} \delta_{ij}^r(a, m) \alpha_{ij}^r(a, m) \quad m=1, \dots, 12 \text{ üçün}$$

burada, k dəyişəni aşağıdakı şəkildə müəyyən olunan $\delta_{ij}^r(a, m)$ indikatorinin dəyərinə (4 il ərzində) bərabərdir:

$$\delta_{ij}^r(a, m) = \begin{cases} 0 & \text{əgər } \alpha_{ij}(a, m) \text{ i; yararsız hesab edilmişdir; digər.} \\ 1 & \end{cases}$$

Bunun hesabına orta hesablamadan ekstremal qiymətlər çıxarılır. Alınan əmsallar təshih olunur ki, a ilinin, m ayının, r regionunun və i köhnə təsnifatında (SST) sahə qruplarının hər bir kombinasiyası üzrə 100% yekun əldə edilsin

Köhnə təsnifatlardan və keçid əmsallarından qiymətlərin birləşdirilməsi

Yeni təsnifatda hər bir sahə qrupu üçün köhnə təsnifatdan hər bir qrupun bütün qiymətlərinin xətti kombinasiyasından istifadə olunmuşdur. Yeni təsnifatda a ilində və m ayında j sahə qruplarının $X_j(a, m)$ ümumi qiyməti aşağıdakı şəkllə malikdir:

$$X_j(a, m) = \sum_i \alpha_{ij}(a, m) X_i(a, m)$$

burada, $X_j(a, m)$ – köhnə təsnifatda i sahə qruplarının məcmusudur. Təsnifatın xətti çəkisi $\alpha_{ij}(a, m)$ keçid əmsallarıdır.

STŞAS təsnifatında sıraların fasiləsizliyi

Yeni təsnifat (STŞAS) üzrə sıralar üç hissəyə bölünmüşdür. Birinci hissə üçün qiymətlər (1991-ci ilin yanvar ayından 1997-ci ilin dekabr ayına qədər)

hesablanmış keçid əmsallarından istifadə olunmaqla əldə edilmişdir. İkinci hissə 1998-ci ilin yanvar ayından başlayır və köhnə seçməyə əsaslanan müayinənin dayandırıldığı zaman başa çatır. Sıraların bu ikinci hissəsi üçün STŞAS-nin sıraları sahələrin müşahidə olunan keçid əmsalları bazasında məlumat qiymətləri üzrə əldə olunmuşdur.

Üçüncü hissə, yeni müayinənin keçirilməsi ilə başlayır. Bir neçə ay ərzində bir müayinənin digərini üstələməsi baş verir (onların paralel keçirildiyi və test edildiyi halda). Ehtimal edilirdi ki, yeni müayinəyə keçid zamanı təsnifatların dəyişdirilməsinə, eyni zamanda, digər metodoloji xarakterli səbəblərə görə uyğunsuzluq baş verəcəkdir. Yeni müayinəyə müvafiq olaraq səviyyələrə tarixi sıraların salınması məqsədi ilə bu zaman ərzində daimi mültikativ düzəlişlərin tətbiq edilməsi yolu ilə modernləşdirilmiş sıraların səviyyəsinin düzəldilməsi üçün yoxlama müddətinin nəticələrindən istifadə edilməsi planlaşdırılmışdır.

1998-ci ilin yanvar ayında hesablanmış əmsallarda eksperimental əmsallara keçiddə olan uyğunsuzluqlar da müşahidə edilmişdir. Bu effektin azaldılması üçün 1998-ci il üzrə modernləşdirilmiş bütün məlumatlar hesablama əmsallarının köməyi ilə yenidən hesablanmışdır (yəni 1998-ci il daxil edilməklə, dörd illik ortalama əsasında hesablanmış əmsallar). Həqiqətən də 1998-ci il əmsalları digər üç ilin orta kəmiyyətindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənirdi. Orta kəmiyyətin hesablamalarından ekstremal qiymətlər çıxarılmışdır. İki ilk hissə arasında uyğunsuzluq sıraların birinci hissəsinin 1998-ci ilin dekabr ayına qədər davam etməsi hesabına aradan qaldırılmışdır.

Səhvlərin mənbələri

Potensial səhvlərin birinci mənbəsi seçmə məcmusunun özü hesab edilir. 1998 və 2001-ci illər arasında verilmiş ayda təsnifləşdirmə səhvi yalnız bu konkret aya təsir etmir, eyni zamanda müvafiq olaraq 1991 və 1997-ci illər arasındakı dövrün hər bir müvafiq ayına da təsir edir. Düzgün qruplaşdırılmamış vahidlərin təsirinin azaldılması üçün onlardan böyük olanları əl ilə yoxlanmış və ehtiyac olanda yenidən kodlaşdırılmışdır. 1998-ci ildən seçmə məcmularının düzəldilməsində yeni təsnifatda (STŞAS) hesablanmış sıralar da düzəldilmişdir.

İkinci növ xətlər keçmiş illərin keçid əmsallarının qiymətləndirilməsi üçün son illərdə (1998-2001-ci illər) hesablanmış keçid əmsallarının istifadəsində baş verir. Belə metod, köhnə təsnifat üzrə bölünmə ildən ilə stabil olduqda yararlıdır. Əgər stabil deyilsə, onda biz ehtimal edə bilərik ki, 1997-ci ildəki xəta riski 1991-ci ildəkindən az olacaqdır. Əksər hallarda sabitlik haqqında qərar qəbul olunmuşdur.

Düzdür, yuxarıda göstərilən üsulla hesablanan keçid əmsalları sahədə böyük dəyişikliklərin olduğu hallarda tətbiq edilmir (daha doğrusu tətbiq etmək olmaz). Əgər sahə müşahidənin başlanğıcında böyük əhəmiyyətə (qiymətə) malik deyilsə, onda bu illər ərzində keçid əmsallarına azalma yönündə, digər sahələrin əmsallarına isə - yüksəlmə yönündə baxmaq olar.

Düzəltmə səviyyəsi mikro səviyyədə yeni təsnifatın xüsusi qruplaşdırmasının nəticələri və mütəxəssis qiymətləndirməsindən asılıdır. Bu növ düzəlişlər əmsalların zaman ərzində dəyişməsinin modelləşdirilməsinə imkan verir. Müşahidələrin sayının az olması səbəbindən təhlil zamanı təqvim və iş/əməliyyat günlərində düzəlişlər həyata keçirilməmişdir. Bir dəyişən üçün hesablanmış, amma digəri üçün istifadə olunan əmsalların tətbiq olunması da əlavə xətlərin mənbəyidir. MWRTS müayinəsində iki dəyişən, satış və ehtiyatlar maraq oyadır. Əmsalların hesablanması üzrə bütün işlər satış həcminə əsaslanmaqla yerinə yetirilmişdir. Ehtiyat sıraları modernləşdirilmiş satış sırası nisbətinin tətbiq edilməsi yolu ilə hesablanmışdır.

2.2.5. Nümunə 3 (Kanada MSİ): Əmək haqqı və iş vaxtının müayinəsi (ƏHİVM)

Tarixi sıraların Standart sahə təsnifatı 1980-ci ildən (SST80) Sahə təsnifatının Şimali Amerika sisteminə (STŞAS) keçidi

SST80-nin sıralarının STŞAS-a keçirilməsi üçün 1998-ci ilin üç ardıcıl ayından və 1999-cu ilin üç ayının əlavə dövründən ibarət olan iki dövrün məlumatlarından istifadə edilmişdir. STŞAS-nin SST-dan mikro məlumatların yenidən kodlaşdırılması üçün Kanada MSİ-nin müəssisələr registrindən əldə olunan bu dövr üzrə məlumatlardan istifadə olunmuşdur. Daha sonra STŞAS-nin hər bir detallaşdırılmış sahəsi üzrə SST-in hər bir detallaşdırılmış sahəsinin kombinasiyası üçün, hər bir əyalət və dəyişən¹⁷ üçün qiymətlər hesablanmışdır. Bu qiymətlərin SST 1980-də (əyalət və dəyişənlər üzrə) detallaşdırılmış səviyyəsinin müvafiq qiymətinə bölünməsi yolu ilə daha sonra 1991-ci ilin yanvar ayından 2000-ci ilin dekabr ayına qədər bütün dövrün SST 1980 qiymətlərinin STŞAS-nin qiymətlərinə keçirilməsi üçün istifadə edilmiş yenidən hesablama əmsalları yaradılmışdır.

Yeni sıraların əldə olunmasından sonra onların uyğunluğu təhlil edilmişdir. Məlumat sıralarına tarixi düzəlişlər daxil edilmişdir (1996-cı ilin may ayında II mərhələdən başlayaraq surəti çıxarılan). Təhlil sıralarının çox olması səbəbindən hər bir əyalət üzrə ən əhəmiyyətli dəyişənlər (göstəricilər) təhlilə məruz qalmışdır (məsələn, orta həftəlik gəlir, işçilərin sayı və s.)

İstifadəçilər bilməlidirlər ki, istifadə olunan metodda bəzi məhdudiyyətlər var. Metodun məhdudiyyətinə əvvəlki dövrlərdə müəssisələrin məcmusu üzrə STŞAS-nin müəssisələri haqqında, eyni zamanda, zaman ərzində məqsədli məcmularda (işçilərlə müəssisə) olan dəyişikliklər (müəssisənin yaradılması və fəaliyyətinin dayandırılması) üzrə məlumatın olmaması səbəb olur. Sıralama nəticəsində əldə olunan bütün aylıq məlumatların yenidən kodlaşdırılması üçün informasiya mövcud olsaydı başqa cür olardı. Məsələn, 10 il ərzində bir sıra əyalətlərdə yeni

¹⁷ ƏHİVM müayinəsi onbir əsas dəyişən üzrə rəqəmləri verir, bunun bazasında bütün digər istehsal dəyişənləri hesablanır.

sahələr yaranmış, digərləri isə yox olmuşdur. Bu sıraların yenidən yaradılmasının keyfiyyətinə, xüsusən, əgər qiymət əmsallarının yenidən hesablanması əksinə hərəkət edilərsə mənfi təsir göstərir.

Bunun əvəzinə, keçid əmsallarına əsaslanan metodun istifadəsi nəticəsində, dəyişikliklərin daha yüksək aqreqatlaşdırılmaya əsaslanma bilməsi üçün STŞAS-nin 4-işarəli sıraların yığılması ilə sıx əlaqədə olan modellər 1991-2000-ci illər ərzində bəzi hallarda tamamilə oxşar ola bilər. Bu hallarda STŞAS-nin 4-işarəli sıraların sıx əlaqəsi 2001-ci ilin yanvar ayında, bu daha detallaşdırılmış sıralardan hər biri ayrı-ayrı təhlil edildiyi müddətdə başa çatır.

2.2.6. Proporsiyalara əsaslanan metodların üstünlük və çatışmazlıqları

Üstünlüklər

Əgər proporsional metod “makro səviyyə”də tətbiq edilirsə, ayrı-ayrı vahidlərin mikro məlumatlarına müraciət edilməsi zərurəti öz mənasını itirir. Beləliklə, bu ehtiyatlar və zaman baxımından az xərci olan retrospektiv hesablama metodudur, amma bu təkrar gözdən keçirmənin dinamika sıralarına təsirinin dərin təhlil edilməmiş təxmini həllini verir.

Çatışmazlıqlar

Onların yeni standartlara keçirilməsi məqsədi ilə köhnə sistemin məlumatlarına əmsalların tətbiq edilməsi həqiqətə yaxın nəticəni verir ki, həqiqətdə necə ola bilərdi.

- Tarixi və keçid hissələrində hər bir zaman nöqtələri üçün və hər bir dəyişənin təmsil etdiyi maraq üzrə keçid əmsallarının hesablanması ən yaxşı həll yolu ola bilərdi. Lakin hər şeydən əvvəl ehtiyatların məhdudiyyəti səbəbindən bir ildə (ya da digər uçot dövrü) və bir dəyişən üzrə (məsələn, işçilərin sayı) yalnız bir keçid əmsalının dəsti hesablanır ki, bu da daha sonra digər dəyişənə (məsələn, əmək haqqına) tətbiq olunur. Əvvəlki hesablamaların qiymətləri ilə bu əmsalların birləşməsi ümumilikdə seçilən uçot dövründən asılı olan daimi çəkilərə təsir göstərir.

Belə variant qısa dövrlər üçün uyğun gələrdi. Amma əmsallar əsasında olan ehtimal yeni iqtisadi strukturun köhnədən əsas fərqlərini xarakterizə edən daha uzun dövrlər üçün yararsız olur.

- LAKİN keçid əmsallarını heç olmasa bir neçə (“yoxlama”) il üçün hesablamaq olar. Onların əsasında bir zaman üçün hesablanmış keçid əmsallarının yararlılığını müəyyən etmək mümkündür.

- BUNDAN ƏLAVƏ, belə müqayisə nəzarətinin nəticələri və ya sadəcə mütəxəssislərin rəyini bir neçə ilin keçid əmsallarının düzəlişləri üçün

istifadə etmək mümkündür (məsələn, 90-cı illərin əvvəllərində DVD satıcıları üçün daha az əmsallar). Xüsusi əhəmiyyətli sahələrin keçid əmsallarının mikro səviyyədə dəqiqləşdirilməsi mümkündür.

- SON OLARAQ, makrometodlara sahə qruplarının tərkibində zaman ərzində olan mühüm dəyişikliklərlə və xüsusən əvvəlcə məcmuya daxil olmayan vahidlər problemi ilə əlaqədar çətinliklər aid deyil.
- Əgər ilin hər bir ayına eyni uyğunluq tətbiq edilsə, bərpa olunan keçmiş sıranın mövsümi şəkli pozulmuş olacaq.
- İqtisadi təsnifat sisteminin sahə tərkibinin innovasiya proseslərini əks etdirə bilməsi üçün böyük dəyişikliklər olmalıdır. Yeni təsnifat prinsipləri hər şeydən əvvəl tarixi məlumatların iqtisadi reallığını əks etdirmir.

İlkin nəticə

Yəqin ki, praktikada heç kim yalnız makro və mikro metodlara etibar etməyəcək. Makrometodun əsas üstünlüyü aşağı maliyyə xərclərində və sürətindədir. Onların əsas çatışmazlığı isə, onların ən sadə şəkildə tətbiq ediləndə belə nəticələr yalnız qısa zaman dövründə mühüm olur. Həqiqətən bu çatışmazlıqların bəzilərinin mikrometodlar daxil edilməklə, müxtəlif üsulların köməyi ilə aradan qaldırılması mümkündür.

2.3. Nəzarət nöqtələri arasında interpolyasiyanın tətbiq edilməsinə əsaslanan metodlar (mikro və makro metodların birləşdirilməsi)

Fasiləli (arası kəsilmiş) dinamika sıralarının bərpa olunmasını mikro səviyyədə, makro səviyyədə və ya hər ikisinin kombinasiyasının köməyi ilə həyata keçirmək mümkündür. Bu bölmədə iki dövr üçün (statistikanın dövriliyindən asılı olaraq ay, rüb və ya il) mikro səviyyədə vahidlərin yenidən kodlaşdırılmasını tələb edən metodlar təqdim edilmişdir. Əsas vəzifə bərpa olunan dinamika sıralarında mövcud olan neçə dövr üçün keçid əmsallarının hesablanmasıdır. “İkili kodlaşdırma” ilə iki dövr A və B kimi işarələnmişdir, eyni zamanda “nəzarət dövrü” adlandırılmışdır (optimal dövrü mütəxəssislər müəyyən etməlidir).

Mikro məlumat metodunun məlumatlarına uyğun olaraq A və B dövrlərində yeni təsnifatın kodları verilir. Daha sonra aqreqatlaşdırılmış hesablama məlumatlarının İFNT-in 1.1.-ci nəşrindən İFNT-in 2-ci nəşrinə keçirilməsi üçün keçid əmsallarının iki sırası əldə olunur. A və B arasındakı dövrlər üçün əmsallar əlavə edilir. Nəticədə bu əlavə edilmiş əmsallardan qiymətləndirmə məlumatlarına keçilməsi və sıraların gözdən keçirilməsi üçün istifadə olunur. A və B dövrləri arasına əmsalların əlavə edilməsi İFNT bölünməsində ola biləcək irəliləmənin hesablanmasına imkan verir. Belə ki,

“Kompüterin pərakəndə satışı” qrupunda vahid proporsiya sözsüz 1982-ci ildən artmışdır. Bu irəliləyiş xətti olmaya bilər, buna görə də burada xətti olmayan intropolyasiyadan istifadə etmək olar.

Əmsalların bir sırası bütün müşahidə olunan dəyişənlər üçün istifadə oluna bilər (məsələn, dövriyyə, əlavə dəyər, işçilərin sayı və s.) və ya yalnız maraqlı olan bir dəyişən üçün (məsələn, dövriyyə üçün bir sıra, əlavə dəyər üçün digər və s.). Bir ümumi sıradan istifadə dəyişənlər arasında uyğunluğu təmin edir. Buna görə də əlavə dəyərin dövriyyəyə nisbəti toxunulmaz qalacaq.

Amma bir əmsal dəstinin bir müşahidə olunan dəyişən üçün istifadə edilməsi İFNT-in 1.1-ci nəşrindən İFNT-in 2-ci nəşrinə keçid prosesində baş verən müxtəlif bölünmələri daha yaxşı əks etdirir. Məsələn, İFNT-in 2-ci nəşrinin bir sinfi əlavə dəyərin böyük hissəsini tərkibinə aldığı zaman İFNT-in 1.1.-ci nəşrinin sinfinin İFNT-in 2-ci nəşrinin iki sinfinə bölünməsi. Bu halda, əlavə dəyər və dövriyyənin belə əlaqələrindən istifadə edilməsi İFNT-in 2-ci nəşrinin konkret sinfində böyük əlavə dəyərin yerinin dəyişdirilməsini əks etdirmir.

Yuxarıda izah olunan metodun mümkün variantı bir sırada (ikisinin arasından), A və B-yə əsasən hesablanmış əmsalların birləşdirilməsindən və bu keçid əmsallarının dinamika sıralarının bütün dövrlərinə sonrakı tətbiqindən ibarətdir. Sadə proporsional metodların istifadəsində olduğu qədər olmasa da, bu kifayət qədər ağır işdir.

III BÖLMƏ: İFNT-nin 2-ci nəşrində DİNAMİKA SIRALARINA KEÇİDƏ TƏLƏB

2.3. Giriş

İFNT-nin 2-ci nəşri haqqında Qərarın yerinə yetirilməsində Avropa Komissiyası İFNT-nin 2-ci nəşrinin iqtisadi fəaliyyət növlərinin bütün statistikaya tətbiq olunmasını tələb edir. Nəticədə, İFNT-nin 1.1-ci nəşrində istifadə olunan mövcud statistika dinamika sıralarının fasiləli olması məlum olur ki, bu da iqtisadi statistikanın istifadəçiləri üçün böyük problemlər yaradır. Buna görə də, İFNT-nin 2-ci nəşrinin uğurlu tətbiq edilməsi üçün dinamika sıralarında İFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi mühüm rol oynayır.

Avropa statistika sistemi (ASS) istifadəçilərin istəklərini nəzərə alaraq, dəqiq əlaqələndirilmiş işin köməyi ilə İFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiq edilməsi üçün bütün mümkün cəhdləri edir. Lakin burada “köhnə” İFNT-də istifadə olunan (bir çox hallarda “yeni” İFNT-də olduğu kimi, bölünmə və detallaşdırma olmayan) məlumatların keçirilməsi və iqtisadi əhəmiyyətə malik olan dinamika sıralarının təqdim edilməsi arasında kompromis mövcuddur. Məsələn, İFNT-in 2-ci nəşrinin kateqoriyalarının 30, 40 və daha çox illər üzrə keçmiş dövrləri əhatə edən statistika dinamika sıralarında istifadə edilməsi o dövrdə bəzi iqtisadi fəaliyyət növlərinin olmaması səbəbi ilə hər zaman mümkün olmur. Beləliklə, ASS

çərçivəsində retrospektiv məlumatların əldə olunması üçün mümkün zaman intervalının əsaslı surətdə qiymətləndirilməsi vacibdir.

Növbəti bölmədə bütün AB-yə üzv-dövlətlərdə yerinə yetirilməsi vacib olan və Avropa iqtisadi cəmiyyətinin qanunvericiliyinə daxil edilən, dinamika sıralarının bərpa edilməsində təqdim olunmuş tələblər bir-bir sayılmışdır. Bu bölmə daxil olan məlumatlar nəzərə alınmaqla daima yeniləşdiriləcəkdir.

2.4. Qanunvericilik tələbləri

İFNT-nin 2-ci nəşrinin tətbiqi AB-nın qanunvericilik aktları statistika sahələrinə də toxunur, belə ki, iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə statistikanın işlənməsi bu qanunlarla nizama salınır. Belə qanunvericilik aktları (Şura və Komissiyaın Qərarı) xüsusən məlumatların işlənməsində detallaşdırma səviyyəsinə, dövriliyə və başlanğıc dövrünə aid olan hesabat üzrə üzv-dövlətlərin öhdəliklərini müəyyən edir. Aşağıdakı cədvəldə statistika sahələri, tətbiq edilmənin başlanğıc illəri (yəni məlumatın mövcudluğu) və bərpa olunmuş dinamika sıraları və ya ikili hesabat verilməsinin mövcud şərtləri bir-bir sayılmışdır.

Statistika sahələri	Hesabat dövrü	İFNT-in 2-ci nəşri üzrə məlumatların birinci verilişi	Retrospektiv dinamikı sıralar: Davamlılıq	Retrospektiv dinamikı sıraların verilməsi	İkili kodlaşdırma üçün hesabat ili
Energetika	2008	2009-cu ilin noyabr ayı	-	-	-
İşçi qüvvəsinin müayinəsi	2008	2008-ci ilin iyun ayı	könüllülük əsasında	könüllülük əsasında	könüllülük əsasında
Müəssisələrin strukrur müayinəsi	2008	2009-cu ilin oktyabr ayı	könüllülük əsasında	könüllülük əsasında	2008
AB-nin gəlirlər və həyat səviyyəsi müayinəsi	2008	2009-cu ilin dekabr ayı	-	-	2008
Elm və texnika	2008	2009-cu ilin oktyabr ayı	2003-2007 illər	2009-cu ilin oktyabr ayı	2009-2010
Xarici filialların (daxili) xidmətlər ticarəti	2008	2010-cu ilin avqust ayı	könüllülük əsasında	könüllülük əsasında	2008
İşçi qüvvəsinin dəyərinin müayinəsi	2008	2010-cu ilin iyun ayı	-	-	2008
Qısamüddətli statistika	2009	2009-cu ilin mart ayı	1998-2008	2009-cu ilin mart ayı	-
İşçi qüvvəsinin dəyərinin indeksi	2009	2009-cu ilin iyun ayı	2000-2008	2009-cu ilin iyun ayı	
İnformasiya cəmiyyəti	2009	2009-cu ilin oktyabr ayı	Öyrənilir: əsas göstəricilərin siyahısı üçün 2003-2008	Öyrənilir: 2009-cu ilin iyun ayı	2009
Tədiyə balansı	2010	2011-ci ilin sentyabr ayı	2008-2009-cu illər	2011-ci ilin sentyabr ayı	2009
Xarici filialların (xarici) xidmət ticarəti	2010	2012-ci ilin sentyabr ayı	2008-2009-cu illər	2012-ci ilin sentyabr ayı	-

Milli hesablar	2010 (illik məlumatlar) 2011-ci il 2-ci rüb (rüblük məlumatlar)	2011-ci ilin sentyabr ayı	Öyrənilir: 1990-2010 (konkret dəyişənlər, yeni sıralar: 1995-2010)	Öyrənilir: iki paketdə: 2011-ci ilin sentyabr ayı və 2012-ci ilin sentyabr ayı.	-
Əmək haqqı müayinəsinin strukturu	2010	2012-ci ilin iyun ayı	-	-	-
Avropa kənd təsərrüfatı hesabı	2010	2011-ci ilin sentyabr ayı	1995-2010-cu illər	2011-ci ilin sentyabr ayı	-
Tullantılar statistikasına haqqında Qərar	2008	2010-cu ilin iyun ayı	Avrostat 2008-ci ilin məlumatları bazasında 2004 və 2006-cı illəri bərpa edir	-	2008 könüllü əsasda yalnız əsas dəyişikliklər
Müəssisələr registri	2008	2008-ci ilin may ayı	Könüllülük əsasında	-	Törəmənin davamlılığı
Cəmiyyətdə peşə təhsilinin müayinəsi	2010	2012-ci il	-	-	-
Vakansiyaların müayinəsi	2009	2009-cu ilin iyun ayı	Könüllülük əsasında	Könüllülük əsasında	2008

- retrospektiv sıralar və ikili kodlaşdırma tələbinin olmadığını əks etdirir

3. IV BÖLMƏ: İSTİNADLAR VƏ CƏDVƏLLƏR

3.1. bölməsinə əlavə

Aralıq təsnifatın tərtib olunmasına nümunə

Köhnə təsnifat	
A	A1
	A2
	A3

B	B1
	B2

C	C1
	C2
	C3

D	D1
	D2

Aralıq təsnifat	
AX	A1

AY	A2
----	----

AZ	A3
----	----

BY	B1
	B2

CY	C1
----	----

CU	C2
	C3

DU	D1
DV	D2

Yeni təsnifat	
X	A1

Y	A2
	B1
	B2
	C1

Z	A3
---	----

U	C2
	C3
	D1

V	D2
---	----

Aralıq təsnifat köhnə və yeni təsnifatın birbaşa törəməsidir: AU, AV, BX, BZ, BU, BV, CX, CZ, CV, DX, DY və DZ kodları boş sıralara (iki kod dayandırılmamışdır) uyğun olduğu üçün verilməmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, aralıq təsnifatın bəzi kodları ya yeni təsnifatın kodlarına, ya da köhnə təsnifatın kodlarına uyğun gəlir: $AX=X$, $AZ=Z$, $BY=B$ və $DV=V$.

A1, A2 və s., D1, D2 elementləri köhnə və ya yeni təsnifatın kodlarının “bölünməsi”ni əks etdirir; bu bölünmə fəaliyyət növü, məhsul və ya məhsul qruplarının bölünməsi ilə əlaqədar ola bilər. Burada göstərilən detallaşdırmanın yuxarıdakı bölgüsü belə aralıq təsnifat üçün vacibdir: C1, C3 elementləri (C2, C3) sıralarından daha informativ deyil; B1, B2 üçün qanuna uyğundur. Digər tərəfdən, aralıq təsnifatın kodlarının sayı (8) – bu nümunədə ən az mümkündür və o nəzəri saydan əhəmiyyətli dərəcədə azdır ($4 \cdot 5$ -dən 20).

Dəyişmə matrisləri

Dəyişmə matrisi – bu $I \cdot J$ ölçülmə matrisidir, burada I – köhnə təsnifatın siniflərinin sayıdır, J isə - yeni təsnifatın siniflərinin sayıdır. c_{ij} matrislərinin ümumi elementi köhnə təsnifatda “i” kodlu fəaliyyət yeni təsnifatda “j” kodunu əldə etməsi ehtimalıdır. Beləliklə, $c_{i,j} = 1$ dir. Bu ehtimallar ikili kodlaşdırma ilində müşahidə olunan vahidlərdə ölçülmüş empirik dəyişmələrlə müəyyən olunur. Dəyişmə matrislərinin identifikasiyası üçün vacib olan informasiya vahidin elementar və əsas iqtisadi fəaliyyət növüdür.

Əgər statistik vahidlərin böyüklüyünü nəzərə alan şərti dəyişmə matrisi qurulsa, onların əsas fəaliyyəti və ya onlar tərəfindən yerinə yetirilən elementar fəaliyyət növlərinin sayı dəqiqliklə əldə oluna bilər.

**İQTİSADI FƏALİYYƏT NÖVLƏRİ TƏSNİFATININ ÜÇÜNCÜ VERSİYASINA
ƏLAVƏ**

BÖLMƏ QRUP SİNİF ALTSİNİF	A D L A R I	N A C E	I S I C
1	2	3	4

A SEKSİYASI KƏND TƏSƏRRÜFATI, MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI VƏ BALIQCILIQ

01	BİTKİÇİLİK VƏ HEYVANDARLIQ, OVÇULUQ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	01	01
011	BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	011	011
0111	DƏNLİ (ÇƏLTİK İSTİSNA OLMAQLA), PAXLALI VƏ YAĞLI BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0111	0111
01111	DƏNLİ (ÇƏLTİK İSTİSNA OLMAQLA) BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0111	0111
01112	PAXLALI BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0111	0111
01113	YAĞLI BİTKİLƏRİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ	0111	0111
0112	ÇƏLTİYİN BECƏRİLMƏSİ	0112	0112
01120	ÇƏLTİYİN BECƏRİLMƏSİ	0112	0112
0113	TƏRƏVƏZ, BOSTAN, KÖKÜMEYVƏLİ VƏ KÖKÜYUMRULARIN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
01131	TƏRƏVƏZ, BOSTAN, KÖKÜMEYVƏLİ VƏ KÖKÜYUMRULARIN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
01132	ŞƏKƏR ÇUĞUNDURUNUN VƏ ONUN TOXUMUNUN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
01133	GÖBƏLƏYİN VƏ YERDOMBALANIN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
01134	KARTOFUN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
0114	ŞƏKƏR QAMIŞININ BECƏRİLMƏSİ	0114	0114
01140	ŞƏKƏR QAMIŞININ BECƏRİLMƏSİ	0114	0114
0115	TÜTÜNÜN BECƏRİLMƏSİ	0115	0115
01150	TÜTÜNÜN BECƏRİLMƏSİ	0115	0115
0116	LİFLİ BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
01161	LİFLİ BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
01162	PAMBIĞIN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
0119	DİGƏR BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
01191	YEM BİTKİLƏRİNİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
01192	YABANI DƏRMAN BİTKİLƏRİ XAMMALININ YİĞİLMƏSİ	0119	0119
01193	GÜLLƏRİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
01199	DİGƏR BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
012	ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	012	012
0121	ÜZÜMÜN BECƏRİLMƏSİ	0121	0121
01210	ÜZÜMÜN BECƏRİLMƏSİ	0121	0121
0122	TROPİK VƏ SUBTROPİK MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0122	0122
01220	TROPİK VƏ SUBTROPİK MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0122	0122
0123	SİTRUS MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0123	0123
01230	SİTRUS MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0123	0123
0124	TUMLU VƏ ÇƏYİRDƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
01241	TUMLU VƏ ÇƏYİRDƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
01242	QOZ-FINDIY VƏ SAİR GİLƏMEYVƏ MƏHSULLARININ BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
0125	DİGƏR AĞACLARIN, KOL BİTKİLƏRİNİN VƏ QƏRZƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0125	0125
01250	DİGƏR AĞACLARIN, KOL BİTKİLƏRİNİN VƏ QƏRZƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0125	0125
0126	YAĞLI MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0126	0126

01260	YAĞLI MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0126	0126
0127	İÇKİ İSTEHSALI ÜÇÜN BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0127	0127
01271	İÇKİ İSTEHSALI ÜÇÜN BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0127	0127
01272	ÇAY YARPAĞININ BECƏRİLMƏSİ	0127	0127
0128	ƏDVİYYAT, ƏTRİYYAT VƏ DƏRMAN BİTKİLƏRİNİN BECƏRİLMƏSİ	0128	0128
01280	ƏDVİYYAT, ƏTRİYYAT VƏ DƏRMAN BİTKİLƏRİNİN BECƏRİLMƏSİ	0128	0128
0129	DİGƏR ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0129	0129
01290	DİGƏR ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0129	0129
013	BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)	013	013
0130	BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)	0130	0130
01300	BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)	0130	0130
014	HEYVANDARLIQ	014	014
0141	SÜDLÜK İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0141	0141
01410	SÜDLÜK İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0141	0141
0142	DİGƏR İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN VƏ CAMIŞLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0142	0141
01420	DİGƏR İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN VƏ CAMIŞLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0142	0141
0143	AT, EŞŞƏK VƏ QATIRLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0143	0142
01430	AT, EŞŞƏK VƏ QATIRLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0143	0142
0144	DƏVƏLƏRİN VƏ MAYALARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0144	0143
01440	DƏVƏLƏRİN VƏ MAYALARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0144	0143
0145	QOYUN VƏ KEÇİLƏRİN YETİŞDİRİLMƏSİ	0145	0144
01450	QOYUN VƏ KEÇİLƏRİN YETİŞDİRİLMƏSİ	0145	0144
0146	DONUZLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0146	0145
01460	DONUZLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0146	0145
0147	EV (KƏND TƏSƏRRÜFATI) QUŞLARININ YETİŞDİRİLMƏSİ	0147	0146
01471	EV (KƏND TƏSƏRRÜFATI) QUŞLARININ YETİŞDİRİLMƏSİ	0147	0146
01472	YUMURTA İSTEHSALI	0147	0147
0149	DİGƏR HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0149	0149
01491	ARILARIN BECƏRİLMƏSİ, ARI BALININ VƏ ARI MUMUNUN İSTEHSALI	0149	0149
01492	BARAMA QURDUNUN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BARAMA İSTEHSALI	0149	0149
01493	XƏZ DƏRİLİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ XƏZ DƏRİ İSTEHSALI	0149	0149
01499	DİGƏR HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ	0149	0149
015	HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	015	015
0150	HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	0150	0150
01500	HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	0150	0150
016	KƏND TƏSƏRRÜFATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	016	016
0161	BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	0161	0161
01611	BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	0161	0161
01612	İRRİQASIYA SİSTEMİNİN İSTİSMARI	0161	0161
01613	BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ DİGƏR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0161	0161
0162	HEYVANDARLIQ SAHƏSİNDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0162	0162
01620	HEYVANDARLIQ SAHƏSİNDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0162	0162
0163	KƏND TƏSƏRRÜFATI BİTKİLƏRİ MƏHSULLARININ EMALI		
	ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0163	0163
01630	KƏND TƏSƏRRÜFATI BİTKİLƏRİ MƏHSULLARININ EMALI		
	ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0163	0163
0164	ƏKİLMƏYƏ (TOXUM FONDUNUN FORMALAŞDIRILMASINA) HAZIRLIQ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0164	0164
01640	ƏKİLMƏYƏ (TOXUM FONDUNUN FORMALAŞDIRILMASINA) HAZIRLIQ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0164	0164
017	OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	017	017
0170	OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0170	0170
01700	OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0170	0170
02	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI VƏ BU SAHƏDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ	02	02
021	MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	021	021

0210	MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	0210	0210
02100	MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	0210	0210
022	AĞAC TƏDARÜKÜ	022	022
0220	AĞAC TƏDARÜKÜ	0220	0220
02200	AĞAC TƏDARÜKÜ	0220	0220
023	YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YİĞİLMASI	023	023
0230	YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YİĞİLMASI	0230	0230
02301	YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YİĞİLMASI	0230	0230
02302	YABANI BİTƏN MEŞƏ GÖBƏLƏKLƏRİNİN VƏ YERDOMBALANLARININ, MEYVƏLƏRİNİN, GİLƏMEYVƏLƏRİN, QOZLARIN VƏ DİGƏR YEYİLƏN MEŞƏ MƏHSULLARININ YİĞİLMASI	0230	0230
02309	YABANI BİTƏN DİGƏR QEYRİ-AĞAC MEŞƏ MƏHSULLARININ YİĞİLMASI	0230	0230
024	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	024	024
0240	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0240	0240
02400	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0240	0240
03	BALIQÇILIQ VƏ BALIQYETİŞDİRMƏ	03	03
031	BALIQÇILIQ	031	031
0311	DƏNİZ BALIQÇILIĞI	0311	0311
03110	DƏNİZ BALIQÇILIĞI	0311	0311
0312	ÇAYLARDA, GÖLLƏRDƏ, SU ANBARLARINDA (ŞİRİN SULARDA) BALIQÇILIQ	0312	0312
03120	ÇAYLARDA, GÖLLƏRDƏ, SU ANBARLARINDA (ŞİRİN SULARDA) BALIQÇILIQ	0312	0312
032	BALIQYETİŞDİRMƏ	032	032
0321	DƏNİZ BALIQYETİŞDİRİLMƏSİ	0321	0321
03210	DƏNİZ BALIQYETİŞDİRİLMƏSİ	0321	0321
0322	ŞİRİN SU HÖVZƏLƏRİNDƏ BALIQYETİŞDİRMƏ	0322	0322
03220	ŞİRİN SU HÖVZƏLƏRİNDƏ BALIQYETİŞDİRMƏ	0322	0322

B SEKSIYASI MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİ

05	DAŞ KÖMÜR VƏ LİQNİT HASİLATI	05	05
051	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	051	051
0510	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	0510	0510
05100	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	0510	0510
052	LİQNİTİN HASİLATI	052	052
0520	LİQNİTİN HASİLATI	0520	0520
05200	LİQNİTİN HASİLATI	0520	0520
06	XAM NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI	06	06
061	XAM NEFT HASİLATI	061	061
0610	XAM NEFT HASİLATI	0610	0610
06100	XAM NEFTİN HASİLATI	0610	0610
062	TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI	062	062
0620	TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI	0620	0620
06200	TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI	0620	0620
07	METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	07	07
071	DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI	171	171
0710	DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI	1710	1710
07100	DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI	1710	1710
072	ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	072	072
0721	URAN VƏ TORİUM FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	0721	0721
07210	URAN VƏ TORİUM FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	0721	0721
0729	DİGƏR ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	0729	0729
07291	QIYMƏTLİ METALLARIN VƏ QIYMƏTLİ DAŞLARIN İSTEHSALI (QIYMƏTLİ METALLARIN FİLİZLƏRDƏN, KONSENTRATLARDAN ALINMASI)	0729	0729
07299	DİGƏR ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI	0729	0729

08	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİ	08	08
081	DAŞ, QUM VƏ GİL HASİLATI	081	081
0811	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARI, ƏHƏNG DAŞI, GİPS, TƏBAŞİR VƏ ŞİST HASİLATI	0811	0810
08111	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ HASİLATI	0811	0810
08112	ƏHƏNG DAŞININ VƏ GİPSİN HASİLATI	0811	0810
08113	TƏBAŞİR VƏ SUSUZLAŞDIRILMAMIŞ DELOMİTİN HASİLATI	0811	0810
08114	ŞİST HASİLATI	0811	0810
0812	ÇINQIL VƏ QUM KARXANALARININ İŞLƏNİLMƏSİ, GİL VƏ KAOLİN HASİLATI	0812	0810
08121	ÇINQIL VƏ QUMUN HASİLATI	0812	0810
08122	GİL VƏ KAOLİN HASİLATI	0812	0810
089	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ	089	089
0891	KİMYA SƏNAYESİ VƏ GÜBRƏ İSTEHSALI ÜÇÜN MİNERAL XAMMAL HASİLATI	0891	0891
08910	KİMYA SƏNAYESİ VƏ GÜBRƏ İSTEHSALI ÜÇÜN MİNERAL XAMMAL HASİLATI	0891	0891
0892	TÖRF HASİLATI	0892	0892
08920	TÖRF HASİLATI	0892	0892
0893	DUZ HASİLATI	0893	0893
08930	DUZ HASİLATI	0893	0893
0899	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ	0899	0899
08991	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ	0899	0899
08992	TƏBİİ ASFALT VƏ BİTUM HASİLATI	0899	0899
09	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİ SAHƏSİNƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	09	09
091	NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	091	091
0910	NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0910	0910
09101	NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0910	0910
09102	NEFT VƏ TƏBİİ QAZIN HASİLATI ÜÇÜN QUYULARIN QAZILMASI	0910	0910
099	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	099	099
0990	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0990	0990
09900	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0990	0990

C SEKSİYASI. EMAL SƏNAYESİ

10	QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	10	10
101	ƏT MƏHSULLARININ İSTEHSALI (EMALI)	101	101
1011	ƏT İSTEHSALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ (QUŞ ƏTİNDƏN BAŞQA)	1011	1010
10110	ƏT İSTEHSALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ (QUŞ ƏTİNDƏN BAŞQA)	1011	1010
1012	EV QUŞLARI VƏ DOVŞAN ƏTİNİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1012	1010
10120	EV QUŞLARI VƏ DOVŞAN ƏTİNİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1012	1010
1013	ƏT MƏMULATLARI İSTEHSALI	1013	1010
10131	KOLBASA, SOSİSKA, SALYAMI, PAŞTET, BEKON VƏ SAİR ƏT MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1013	1013
10132	ƏT, QUŞ VƏ EVDOVŞANI ƏTİNDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1013	1010
102	BALIQ, XƏRCƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	102	101
1020	BALIQ, XƏRCƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1020	1020
10201	BALIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1020	1020

10202	BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1020	1020
103	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	103	103
1031	KARTOFUN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1031	1030
10311	KARTOFUN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1031	1030
10312	KARTOF UNUNUN İSTEHSALI	1031	1030
1032	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZ ŞİRƏLƏRİNİN İSTEHSALI	1032	1030
10320	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZ ŞİRƏLƏRİNİN İSTEHSALI	1032	1030
1039	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1039	1030
10391	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1039	1030
10392	MEYVƏ VƏ YA TƏRƏVƏZDƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1039	1030
10393	CEM, MARMELAD VƏ JELENİN İSTEHSALI	1039	1030
104	BİTKİ VƏ HEYVAN YAĞLARI VƏ PİYLƏRİNİN İSTEHSALI	104	404
1041	YAĞ VƏ PİYLƏRİN İSTEHSALI	1041	1040
10411	TƏMİZLƏNMƏMİŞ YAĞ VƏ PİYLƏRİN İSTEHSALI	1041	1040
10412	TƏMİZLƏNMİŞ YAĞ VƏ PİYLƏRİN İSTEHSALI	1041	1040
1042	MARQARİN VƏ QARIŞDIRILMIŞ YEYİNTİ PİYLƏRİNİN İSTEHSALI	1042	1040
10420	MARQARİN VƏ QARIŞDIRILMIŞ YEYİNTİ PİYLƏRİNİN İSTEHSALI	1042	1040
105	SÜD MƏHSULLARININ İSTEHSALI	105	105
1051	SÜDÜN EMALI VƏ PENDİR İSTEHSALI	1051	1050
10511	SÜD VƏ SÜD MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1051	1050
10512	PENDİR VƏ KƏSMİK İSTEHSALI	1051	1050
1052	DONDURMA İSTEHSALI	1052	1050
10520	DONDURMA İSTEHSALI	1052	1050
106	DƏYİRMƏN-DİNG SƏNAYESİ MƏHSULLARININ, NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	06	106
1061	DƏYİRMƏN-DİNG SƏNAYESİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1061	1061
10611	BUĞDA EMALI SƏNAYESİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1061	1061
10612	DƏNLİ BİTKİLƏRDƏN UN VƏ YARMA İSTEHSALI	1061	1061
1062	NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1062	1062
10620	NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1062	1062
107	UN VƏ UN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	107	107
1071	ÇÖRƏK İSTEHSALI; UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLMƏYƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1071	1071
10710	ÇÖRƏK İSTEHSALI; UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLMƏYƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1071	1071
1072	SUXARI VƏ PEÇENYE İSTEHSALI, UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1072	1071
10720	SUXARI VƏ PEÇENYE İSTEHSALI, UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1072	1071
1073	MAKARON, ƏRİŞTƏ VƏ OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1073	1074
10730	MAKARON, ƏRİŞTƏ VƏ OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1073	1074
108	SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	108	107
1081	ŞƏKƏR (QƏND) İSTEHSALI	1081	1072
10810	ŞƏKƏR (QƏND) İSTEHSALI	1081	1072
1082	KAKAO, ŞOKOLAD VƏ ŞƏKƏRDƏN QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1082	1073
10820	KAKAO, ŞOKOLAD VƏ ŞƏKƏRDƏN QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1082	1073
1083	ÇAY VƏ KOFE İSTEHSALI (EMALI)	1083	1079
10830	ÇAY VƏ KOFE İSTEHSALI (EMALI)	1083	1079
1084	ƏDVİYYAT VƏ ŞİRƏLƏRİN İSTEHSALI	1084	1079
10840	ƏDVİYYAT VƏ ŞİRƏLƏRİN İSTEHSALI	1084	1079
1085	HAZIR YEMƏKLƏRİN İSTEHSALI	1085	1075
10850	HAZIR YEMƏKLƏRİN İSTEHSALI	1085	1075
1086	UŞAQ QIDALARININ VƏ PƏHRİZ ƏRZAQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1086	1079

10860	UŞAQ QIDALARININ VƏ PƏHRİZ ƏRZAQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1086	1079
1089	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1089	1079
10890	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1089	1079
109	HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI	109	108
1091	FERMALARDA SAXLANAN HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI	1091	1080
10910	FERMALARDA SAXLANAN HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI	1091	1080
1092	EV HEYVANLARI ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI	1092	1080
10920	EV HEYVANLARI ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI	1092	1080
11	İÇKİ İSTEHSALI	11	11
110	İÇKİ İSTEHSALI	110	110
1101	DİSTİLLƏ EDİLMİŞ VƏ TƏMİZLƏNMİŞ SPİRTLİ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1101	1101
11011	DİSTİLLƏ EDİLMİŞ VƏ TƏMİZLƏNMİŞ SPİRTLİ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1101	1101
11012	QICQIRMA MATERİALLARINDAN ETİL SPİRTİNİN İSTEHSALI	1101	1101
1102	ÜZÜMDƏN ŞƏRAB İSTEHSALI	1102	1102
11020	ÜZÜMDƏN ŞƏRAB İSTEHSALI	1102	1102
1103	SİDR VƏ BAŞQA GİLƏMEYVƏ ŞƏRABLARININ İSTEHSALI	1103	1102
11030	SİDR VƏ BAŞQA GİLƏMEYVƏ ŞƏRABLARININ İSTEHSALI	1103	1102
1104	QICQIRMA MATERİALLARINDAN DİSTİLLƏ EDİLMƏMİŞ SAİR İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1104	1102
11040	QICQIRMA MATERİALLARINDAN DİSTİLLƏ EDİLMƏMİŞ SAİR İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1104	1102
1105	PİVƏ İSTEHSALI	1105	1103
11050	PİVƏ İSTEHSALI	1105	1103
1106	SƏMƏNİ PİVƏSİNİN İSTEHSALI	1106	1103
11060	SƏMƏNİ PİVƏSİNİN İSTEHSALI	1106	1103
1107	MİNERAL SULAR VƏ DİGƏR SULARIN BUTULKALARDA İSTEHSALI; ALKOQOLSUZ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1107	1104
11071	MİNERAL SULAR VƏ DİGƏR SULARIN BUTULKALARDA İSTEHSALI	1107	1104
11072	DİGƏR ALKOQOLSUZ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1107	1104
12	TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	12	12
120	TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	120	120
1200	TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1200	1200
12000	TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1200	1200
13	TOXUCULUQ SƏNAYESİ	13	13
131	TOXUCULUQ LİFİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ	131	131
1310	TOXUCULUQ LİFİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13101	PAMBIĞIN İLKİN EMALI	1310	1311
13102	PAMBIQ PARÇA LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13103	DARAMA MAŞININDA YUN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13104	KAMVOL YUN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13105	KƏTAN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13106	TƏBİİ İPƏK, SÜNİ VƏ SİNTETİK LİFLƏRİN HAZIRLANMASI	1310	1311
13107	TİKİŞ SAPLARININ İSTEHSALI	1310	1311
13108	SAİR TOXUCULUQ LİFLƏRİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
132	PARÇA İSTEHSALI	132	131
1320	PARÇA İSTEHSALI	1320	1312
13201	PAMBIQ PARÇALARIN İSTEHSALI	1320	1312
13202	MAŞINLA DƏRANIB ƏYRİLMİŞ LİFLƏRDƏN YUN PARÇALARIN İSTEHSALI	1320	1312
13203	EVDƏ DƏRANIB ƏYRİLMİŞ LİFLƏRDƏN YUN PARÇALARIN İSTEHSALI	1320	1312
13204	İPƏK PARÇALARIN İSTEHSALI	1320	1312

133	PARÇALARIN VƏ TOXUCULUQ MƏMULATLARININ BƏZƏDİLMƏSİ	133	131
1330	PARÇALARIN VƏ TOXUCULUQ MƏMULATLARININ BƏZƏDİLMƏSİ	1330	1313
13300	PARÇALARIN BƏZƏDİLMƏSİ	1330	1313
139	DİGƏR TOXUCULUQ PARÇALARININ İSTEHSALI	139	139
1391	TOXUCULUQ KƏTANLARININ İSTEHSALI	1391	1391
13910	TOXUCULUQ KƏTANLARININ İSTEHSALI	1391	1391
1392	GEYİMDƏN BAŞQA HAZIR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1392	1392
13921	GEYİMDƏN BAŞQA HAZIR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1392	1392
13922	YATAQ, YEMƏK OTAĞI, TUALET VƏ MƏTBƏX AĞLARININ İSTEHSALI	1392	1392
1393	XALÇA VƏ XALÇA MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1393	1393
13930	XALÇA VƏ XALÇA MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1393	1393
1394	KANAT (BURAZ), KƏNDİR, İP VƏ TOR İSTEHSALI	1394	1394
13940	KANAT (BURAZ), KƏNDİR, İP VƏ TOR İSTEHSALI	1394	1394
1395	TOXUNULMAYAN TOXUCULUQ MATERIALLARI VƏ ONLARDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1395	1399
13950	TOXUNULMAYAN TOXUCULUQ MATERIALLARI VƏ ONLARDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1395	1399
1396	TEXNİKİ ÜSULLA HAZIRLANAN DİGƏR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1396	1399
13960	TEXNİKİ ÜSULLA HAZIRLANAN DİGƏR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1396	1399
1399	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1399	1399
13990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1399	1399
14	GEYİM İSTEHSALI	14	14
141	XƏZLİ GEYİMLƏRDƏN BAŞQA GEYİM İSTEHSALI	141	141
1411	DƏRİDƏN GEYİM İSTEHSALI	1411	1410
14110	DƏRİDƏN GEYİM İSTEHSALI	1411	1410
1412	XÜSUSİ (İŞ) GEYİMİN İSTEHSALI	1412	1410
14120	XÜSUSİ (İŞ) GEYİMİN İSTEHSALI	1412	1410
1413	ÜST GEYİMİN İSTEHSALI	1413	1410
14130	ÜST GEYİMİN İSTEHSALI	1413	1410
1414	ALT PALTARI İSTEHSALI	1414	1410
14140	ALT PALTARI İSTEHSALI	1414	1410
1419	SAİR GEYİM VƏ AKSESUARLARIN İSTEHSALI	1419	1410
14191	BAŞ GEYİMLƏRİNİN İSTEHSALI	1419	1410
14199	SAİR GEYİM VƏ AKSESUARLARIN İSTEHSALI	1419	1410
142	XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	142	142
1420	XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1420	1420
14200	XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1420	1420
143	TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	143	143
1431	TRİKOTAJ CÖRAB MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1431	1430
14311	TRİKOTAJ CÖRAB MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1431	1430
14312	TRİKOTAJ PULOVERLƏRİN, CEMPERLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1431	1430
1439	DİGƏR TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1439	1430
14390	DİGƏR TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1439	1430
15	DƏRİ VƏ DƏRİDƏN MƏMULATLARIN, AYAQQABILARIN İSTEHSALI	15	15
151	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ, DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	151	151
1511	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ VƏ HAZIRLANMASI	1511	1511
15110	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ VƏ HAZIRLANMASI	1511	1511
1512	DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1512	1512
15120	DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1512	1512

152	AYAQQABI İSTEHSALI	152	152
1520	AYAQQABI İSTEHSALI	1520	1520
15201	GÖN-DƏRİ AYAQQABILARIN İSTEHSALI	1520	1520
15202	DİGƏR MATERİALLARDAN OLAN AYAQQABILARIN İSTEHSALI	1520	1520
16	MEBELDƏN BAŞQA AĞACIN EMALI VƏ AĞACDAN MƏMULATLARIN VƏ TIXACIN İSTEHSALI; HOPDURMA VƏ HÖRMƏ MATERİALLARIN İSTEHSALI	16	16
161	TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI	161	161
1610	TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI	1610	1610
16100	TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI	1610	1610
162	AĞACDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI, MANTAR, NAZİK YONQARLAR VƏ HÖRMƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI	162	162
1621	ŞPON, FANER VƏ AĞAC LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	1621	1621
16210	ŞPON, FANER VƏ AĞAC LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	1621	1621
1622	YIĞMA PARKET DÖŞƏMƏLƏRİN İSTEHSALI	1622	1622
16220	YIĞMA PARKET DÖŞƏMƏLƏRİN İSTEHSALI	1622	1622
1623	AĞAC TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ XARRATLIQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1623	1622
16230	AĞAC TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ XARRATLIQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1623	1622
1624	TAXTA TARALARIN İSTEHSALI	1624	1623
16240	TAXTA TARALARIN İSTEHSALI	1624	1623
1629	AĞAC VƏ MANTARDAN, NAZİK YONQARLARDAN VƏ HÖRMƏ ÜÇÜN MATERİALLARDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1629	1629
16290	AĞAC VƏ MANTARDAN, NAZİK YONQARLARDAN VƏ HÖRMƏ ÜÇÜN MATERİALLARDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1629	1629
17	KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI	17	17
171	KAĞIZ KÜTLƏSİ, KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI	171	170
1711	KAĞIZ KÜTLƏSİ (SELLÜLOZ) İSTEHSALI	1711	1701
17110	KAĞIZ KÜTLƏSİ (SELLÜLOZ) İSTEHSALI	1711	1701
1712	KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI	1712	1701
17120	KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI	1712	1701
172	KAĞIZ VƏ KARTONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	172	170
1721	BÜZMƏLƏNMİŞ KARTON VƏ KAĞIZ, KARTON VƏ KAĞIZ TARALARIN İSTEHSALI	1721	1702
17210	BÜZMƏLƏNMİŞ KARTON VƏ KAĞIZ, KARTON VƏ KAĞIZ TARALARIN İSTEHSALI	1721	1702
1722	TƏSƏRRÜFAT-MƏİŞƏT VƏ SANİTAR-GİGİYENİYA TƏYİNATLI KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1722	1709
17220	TƏSƏRRÜFAT-MƏİŞƏT VƏ SANİTAR - GİGİYENİYA TƏYİNATLI KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1722	1709
1723	DƏFTƏRXANA, KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1723	1709
17230	DƏFTƏRXANA, KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1723	1709
1724	DİVAR KAĞIZLARININ İSTEHSALI	1724	1709
17240	DİVAR KAĞIZLARININ İSTEHSALI	1724	1709
1729	KAĞIZ VƏ KARTONDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1729	1709
17290	KAĞIZ VƏ KARTONDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1729	1709
18	POLİQRAFIYA FƏALİYYƏTİ VƏ YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN DAŞIYICILARA ÇOXALDILMASI	18	18
181	POLİQRAFIYA FƏALİYYƏTİ VƏ BU SAHƏDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	181	181
1811	QƏZETLƏRİN ÇAP EDİLMƏSİ	1811	1811
18110	QƏZETLƏRİN ÇAP EDİLMƏSİ	1811	1811
1812	DİGƏR POLİQRAFIYA MƏHSULLARININ (QƏZETLƏRDƏN ƏLAVƏ) ÇAP EDİLMƏSİ	1812	1811
18121	DİGƏR POLİQRAFIYA MƏHSULLARININ (QƏZETLƏRDƏN ƏLAVƏ) ÇAP EDİLMƏSİ	1812	1811
18122	ÇAP İŞLƏRİNİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ		

	İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏR	1812	1811
18123	BÜTÜN NÖV QIYMƏTLİ KAĞIZ BLANKLARININ HAZIRLANMASI		
	VƏ SATIŞI ÜZRƏ FƏALİYYƏT	1812	1811
18124	CİDDİ HESABAT BLANKLARININ HAZIRLANMASI	1812	1811
1813	ÇAP İŞLƏRİ	1813	1812
18130	ÇAP İŞLƏRİNİN HAZIRLANMASI	1813	1812
1814	CİLDLƏMƏ VƏ BƏZƏK İŞLƏRİ	1814	1812
18140	CİLDLƏMƏ VƏ BƏZƏK İŞLƏRİ	1814	1812
182	DAŞIYICILARA YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI		
	VƏ ÇOXALDILMASI	182	182
1820	DAŞIYICILARA YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI		
	VƏ ÇOXALDILMASI	1820	1820
18201	SƏS YAZILARININ SURƏTİNİN ÇIXARILMASI	1820	1820
18202	VİDEOYAZILARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI	1820	1820
18203	MAŞIN DAŞIYICILARININ MƏLUMATLARININ SURƏTİNİN		
	ÇIXARILMASI	1820	1820
19	KOKS VƏ TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI	19	19
191	KOKS İSTEHSALI	191	191
1910	KOKS İSTEHSALI	1910	1910
19100	KOKS İSTEHSALI	1910	1910
192	TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI	192	192
1920	TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1920	1920
19200	TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI, O CÜMLƏDƏN NEFT		
	MƏHSULLARINDAN BRİKETLƏR	1920	1920
20	KİMYA SƏNAYESİ	20	20
201	ƏSAS KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN, GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN,		
	İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ VƏ SİNTETİK KAUCUKUN		
	İSTEHSALI	201	201
2011	SƏNAYE QAZLARININ İSTEHSALI	2011	2011
20110	SƏNAYE QAZLARININ İSTEHSALI	2011	2011
2012	BOYAQ MADDƏLƏRİ VƏ PİQMENTLƏRİN İSTEHSALI	2012	2011
20120	BOYAQ MADDƏLƏRİ VƏ PİQMENTLƏRİN İSTEHSALI	2012	2011
2013	SAİR ƏSAS QEYRİ-ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2013	2011
20130	SAİR ƏSAS QEYRİ-ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2013	2011
2014	SAİR ƏSAS ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2014	2011
20140	SAİR ƏSAS ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2014	2011
2015	GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN İSTEHSALI	2015	2012
20150	GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN İSTEHSALI	2015	2012
2016	İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ İSTEHSALI	2016	2013
20160	İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ İSTEHSALI	2016	2013
2017	İLKİN FORMADA SİNTETİK KAUCUK İSTEHSALI	2017	2013
20170	İLKİN FORMADA SİNTETİK KAUCUK İSTEHSALI	2017	2013
202	AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	202	202
2020	AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2020	2021
20200	AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2020	2021
203	BOYA VƏ LAKLARIN İSTEHSALI	203	202
2030	BOYA, LAK VƏ BUNA BƏNZƏR ÖRTÜKLƏRİN, MƏTBƏƏ		
	BOYALARININ VƏ MASTİKALARIN İSTEHSALI	2030	2022
20300	BOYA, LAK VƏ BUNA BƏNZƏR ÖRTÜKLƏRİN, MƏTBƏƏ		
	BOYALARININ VƏ MASTİKALARININ İSTEHSALI	2030	2022
204	SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ		
	CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN, ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA		
	VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	204	202
2041	SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ		
	CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN İSTEHSALI	2041	2023
20410	SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ		
	CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN İSTEHSALI	2041	2023
2042	ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	2042	2023
20420	ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	2042	2023
205	SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	205	202

2051	PARTLAYICI MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2051	2029
20510	PARTLAYICI MADDƏLƏRİN İSTEHSALI	2051	2029
2052	YAPIŞQAN İSTEHSALI	2052	2029
20520	YAPIŞQAN İSTEHSALI	2052	2029
2053	EFİR YAĞLARININ İSTEHSALI	2053	2029
20530	EFİR YAĞLARININ İSTEHSALI	2053	2029
2059	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏMİŞ SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2059	2029
20591	FOTOMATERIALARIN İSTEHSALI	2059	2029
20599	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏMİŞ SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2059	2029
206	SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	206	203
2060	SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	2060	2030
20600	SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	2060	2030
21	ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	21	21
211	ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	211	210
2110	ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	2110	2100
21100	ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	2110	2100
212	ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERIALLARININ İSTEHSALI	212	210
2120	ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERIALLARININ İSTEHSALI	2120	2100
21200	ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERIALLARININ İSTEHSALI	2120	2100
22	REZİN VƏ PLASTMAS MƏMULATLARIN İSTEHSALI	22	22
221	REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	221	221
2211	REZİN ŞİN TƏKƏR VƏ KAMERALARIN İSTEHSALI VƏ BƏRPASI	2211	2211
22110	REZİN ŞİN, TƏKƏR VƏ KAMERALARIN İSTEHSALI VƏ BƏRPASI	2211	2211
2219	SAİR REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2219	2219
22191	REZİNDƏN SƏNAYE TƏYİNATLI MƏHSULLARIN VƏ YARIMFABRIKATLARIN İSTEHSALI	2219	2219
22192	REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2219	2219
22193	MÜXTƏLİF NÖV MÖHÜRLƏRİN VƏ ŞTAMPLARIN HAZIRLANMASI	2219	2219
222	PLASTMAS MƏMULATLARIN İSTEHSALI	222	222
2221	PLASTİK LÖVHƏLƏRİN, ZOLAQLARIN, BORULARIN, PROFİLLƏRİN İSTEHSALI	2221	2220
22210	PLASTİK LÖVHƏLƏRİN, ZOLAQLARIN, BORULARIN, PROFİLLƏRİN İSTEHSALI	2221	2220
2222	ƏMTƏLƏRİN QABLAŞDIRILMASI ÜÇÜN PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2222	2220
22220	ƏMTƏLƏRİN QABLAŞDIRILMASI ÜÇÜN PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2222	2220
2223	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ EDİLƏN PLASTİK KÜTLƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2223	2220
22230	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ EDİLƏN PLASTİK KÜTLƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2223	2220
2229	SAİR PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2229	2220
22290	SAİR PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2229	2220
23	DİGƏR QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	23	23
231	ŞÜŞƏ VƏ ŞÜŞƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	231	231
2311	ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN İSTEHSALI	2311	2310
23110	ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN İSTEHSALI	2311	2310
2312	ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ EMALI	2312	2310
23120	ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ EMALI	2312	2310
2313	İÇİBOŞ ŞÜŞƏ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2313	2310
23130	İÇİBOŞ ŞÜŞƏ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2313	2310
2314	ŞÜŞƏ LİFİN İSTEHSALI	2314	2310
23140	ŞÜŞƏ LİFİN İSTEHSALI	2314	2310

2319	TEXNİKİ ŞÜŞƏ MƏMULATLARI DAXİL OLMAQLA SAİR ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI VƏ EMALI	2319	2310
23190	TEXNİKİ ŞÜŞƏ MƏMULATLARI DAXİL OLMAQLA SAİR ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI VƏ EMALI	2319	2310
232	ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	232	239
2320	ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2320	2391
23200	ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2320	2391
233	GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	233	239
2331	SAXSI LÖVHƏCİKLƏRİN VƏ LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	2331	2392
23310	SAXSI LÖVHƏCİKLƏRİN VƏ LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	2331	2392
2332	KƏRPİC, KİRƏMİT VƏ YANDIRILMIŞ GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2332	2392
23320	KƏRPİC, KİRƏMİT VƏ YANDIRILMIŞ GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2332	2392
234	SAİR ÇİNİ VƏ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	234	239
2341	TƏSƏRRÜFAT VƏ DEKORATİV SAXSI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2341	2393
23410	TƏSƏRRÜFAT VƏ DEKORATİV SAXSI MƏMULATLARIN IN İSTEHSALI	2341	2393
2342	SAXSI SANİTAR - TEXNİKİ MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2342	2393
23420	SAXSI SANİTAR - TEXNİKİ MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2342	2393
2343	SAXSI İZOLYATORLARIN VƏ SAXSI İZOLYASIYA ARMATURUNUN İSTEHSALI	2343	2393
23430	SAXSI İZOLYATORLARIN VƏ SAXSI İZOLYASIYA ARMATURUNUN İSTEHSALI	2343	2393
2344	SAİR TEXNİKİ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2344	2393
23440	SAİR TEXNİKİ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2344	2393
2349	SAİR SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2349	2393
23490	SAİR SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2349	2393
235	SEMENT, ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI	235	239
2351	SEMENT İSTEHSALI	2351	2394
23510	SEMENT İSTEHSALI	2351	2394
2352	ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI	2352	2394
23520	ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI	2352	2394
236	BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	236	239
2361	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN BETONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2361	2395
23610	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN BETONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2661	2695
2362	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN GİPS MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2362	2395
23620	TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN GİPS MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2362	2395
2363	ƏMTƏƏ BETONUNUN İSTEHSALI (HAZIR BETON QARIŞIĞI)	2363	2395
23630	ƏMTƏƏ BETONUNUN İSTEHSALI (HAZIR BETON QARIŞIĞI)	2363	2395
2364	QURU BETON QATIŞIĞININ İSTEHSALI	2364	2395
23640	QURU BETON QATIŞIĞININ İSTEHSALI	2364	2395
2365	LİFLİ SEMENTDƏN (AZBESTSEMENTDƏN) MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2365	2395
23650	LİFLİ SEMENTDƏN (AZBESTSEMENTDƏN) MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2365	2395
2369	BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2369	2395
23690	BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2369	2395
237	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI	237	239
2370	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI	2370	2396
23700	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI	2370	2396
239	ABRAZİV MƏMULATLARIN VƏ SAİR QEYRİ-METAL		

	MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	239	239
2391	ABRAZİV MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2391	2399
23910	ABRAZİV MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2391	2399
2399	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR		
	QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2399	2399
23990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR		
	QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2399	2399
24	METALLURGIYA SƏNAYESİ	24	24
241	ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	241	241
2410	ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	2410	2410
24100	ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	2410	2410
242	POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ		
	HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	242	242
2420	POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ		
	HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2420	2410
24200	POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ		
	HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2420	2410
243	ÇUQUN VƏ POLADIN SAİR İLKİN EMALI	243	241
2431	SOYUQ DARTMA	2431	2410
24310	SOYUQ DARTMA	2431	2410
2432	ENSİZ ZOLAQLARIN VƏ LENTLƏRİN SOYUQ YAYILMASI	2432	2410
24320	ENSİZ ZOLAQLARIN VƏ LENTLƏRİN SOYUQ YAYILMASI	2432	2410
2433	MƏHSULLARIN SOYUQ ŞƏKİLDƏ ŞTAMPLANMASI		
	VƏ ƏYİLMƏSİ	2433	2410
24330	MƏHSULLARIN SOYUQ ŞƏKİLDƏ ŞTAMPLANMASI		
	VƏ ƏYİLMƏSİ	2433	2410
2434	MƏFTİL İSTEHSALI	2434	2410
24340	MƏFTİL İSTEHSALI	2434	2410
244	ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI	244	242
2441	NƏCİB (QİYMƏTLİ) METALLARIN İSTEHSALI	2441	2420
24410	NƏCİB (QİYMƏTLİ) METALLARIN İSTEHSALI	2441	2420
2442	ALÜMİNİUM İSTEHSALI	2442	2420
24420	ALÜMİNİUM İSTEHSALI	2442	2420
2443	QURĞUŞUN, SİNK VƏ QALAY İSTEHSALI	2443	2420
24430	QURĞUŞUN, SİNK VƏ QALAY İSTEHSALI	2443	2420
2444	MİS İSTEHSALI	2444	2420
24440	MİS İSTEHSALI	2444	2420
2445	SAİR ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI	2445	2420
24450	SAİR ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI	2445	2420
2446	NÜVƏ YANACAĞININ EMALI	2446	2420
24460	NÜVƏ YANACAĞININ EMALI	2446	2420
245	METAL TÖKMƏ	245	243
2451	ÇUQUN TÖKMƏ	2451	2431
24510	ÇUQUN TÖKMƏ	2451	2431
2452	POLAD TÖKMƏ	2452	2431
24520	POLAD TÖKMƏ	2452	2431
2453	YÜNGÜL METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2453	2432
24530	YÜNGÜL METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2453	2432
2454	SAİR ƏLVAN METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2454	2432
24540	SAİR ƏLVAN METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2454	2432
25	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARDAN BAŞQA HAZIR METAL		
	MƏMULATLARININ İSTEHSALI	25	25
251	METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ MƏMULATLARININ		
	İSTEHSALI	51	251
2511	METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN		
	İSTEHSALI	2511	2511
25110	METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN		
	İSTEHSALI	2511	2511
2512	METAL QAPI VƏ PƏNCƏRƏLƏRİN İSTEHSALI	2512	2511
25120	METAL QAPI VƏ PƏNCƏRƏLƏRİN İSTEHSALI	2512	2511

252	METAL SİSTERNLƏRİN, RADİATORLARIN VƏ ÇƏNLƏRİN İSTEHSALI	252	251
2521	MƏRKƏZİ İSTİLİK RADİATORLARININ VƏ QAZANLARININ İSTEHSALI	2521	2512
25210	MƏRKƏZİ İSTİLİK RADİATORLARININ VƏ QAZANLARININ İSTEHSALI	2521	2512
2529	METALDAN SAİR SİSTERNLƏRİN, ÇƏNLƏRİN VƏ KONTEYNERLƏRİN İSTEHSALI	2529	2512
25290	METALDAN SAİR SİSTERNLƏRİN, ÇƏNLƏRİN VƏ KONTEYNERLƏRİN İSTEHSALI	2529	2512
253	MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	253	251
2530	MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	2530	2513
25300	MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	2530	2513
254	SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540	2520
2540	SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540	2520
25400	SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540	2520
255	METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI	255	259
2550	METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI	2550	2591
25500	METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI	2550	2591
256	METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ, MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ	256	259
2561	METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ	2561	2592
25610	METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ	2561	2592
2562	MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ	2562	2592
25620	MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ	2562	2592
257	BIÇAQ MƏMULATLARININ, ALƏTLƏRİN VƏ DƏMİR MƏMULATLARININ İSTEHSALI	257	259
2571	BIÇAQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2571	2593
25710	BIÇAQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2571	2593
2572	QIFIL VƏ HƏNCAMA İSTEHSALI	2572	2893
25720	QIFIL VƏ HƏNCAMA İSTEHSALI	2572	2893
2573	ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	2573	2593
25730	ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	2573	2593
259	SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARIN İSTEHSALI	259	259
2591	METAL ÇƏLLƏKLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR TUTUMLULARIN İSTEHSALI	2591	2599
25910	METAL ÇƏLLƏKLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR TUTUMLULARIN İSTEHSALI	2591	2599
2592	YÜNGÜL METALLARDAN QABLAŞDIRMA MATERİALLARININ İSTEHSALI	2592	2599
25920	YÜNGÜL METALLARDAN QABLAŞDIRMA MATERİALLARININ İSTEHSALI	2592	2599
2593	MƏFTİL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2593	2599
25930	MƏFTİL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2593	2599
2594	BƏRKİDİCİ MƏMULATLARIN, ZƏNCİRLƏRİN VƏ YAYLARIN İSTEHSALI	2594	2599
25940	BƏRKİDİCİ MƏMULATLARIN, ZƏNCİRLƏRİN VƏ YAYLARIN İSTEHSALI	2594	2599
2599	SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2599	2599
25990	SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2599	2599
26	KOMPÜTER, ELEKTRON VƏ OPTİK MƏHSULLARIN İSTEHSALI	26	26
261	ELEKTRON DETALLARININ VƏ PLATALARININ İSTEHSALI	261	261
2611	ELEKTRON DETALLARININ İSTEHSALI	2611	2610
26110	ELEKTRON DETALLARININ İSTEHSALI	2611	2610
2612	ELEKTRON PLATALARININ İSTEHSALI	2612	2610

26120	ELEKTRON PLATALARININ İSTEHSALI	2612	2610
262	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	262	262
2620	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	2620	2620
26200	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	2620	2620
263	RABİTƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	263	263
2630	RABİTƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2630	2630
26301	ELEKTRO VƏ RADİOELEMENTLƏRİN İSTEHSALI	2630	2630
26302	ÖTÜRÜCÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI	2630	2630
26303	SƏSİ VƏ TƏSVİRİ QƏBUL ETMƏK, YAZMAQ VƏ GÖSTƏRMƏK ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	2630	2630
26304	ƏMƏLİYYAT-AXTARIŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN İŞLƏNİLMƏSİ, İSTEHSALI	2630	2630
264	MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	264	264
2640	MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2640	2640
26400	MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2640	2640
265	NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI; BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI	265	265
2651	NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI	2651	2651
26510	NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI	2651	2651
2652	BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI	2652	2652
26520	BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI	2652	2652
266	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	266	266
2660	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	2660	2660
26600	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	2660	2660
267	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	267	267
2670	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2670	2670
26700	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2670	2670
268	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	268	268
2680	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	2680	2680
26800	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	2680	2680
27	ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	27	27
271	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ, TRANSFORMATORLARIN VƏ ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI	271	271
2711	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARIN İSTEHSALI	2711	2710
27111	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARIN İSTEHSALI	2711	2710
27112	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARININ TƏMİRİ	2711	2710
2712	ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI	2712	2710
27120	ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI	2712	2710
272	BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI	272	272
2720	BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI	2720	2720
27200	BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI	2720	2720
273	ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	273	273
2731	OPTİK LİFLƏRDƏN KABEL İSTEHSALI	2731	2731
27310	OPTİK LİFLƏRDƏN KABEL İSTEHSALI	2731	2731
2732	DİGƏR ELEKTRON VƏ ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ KABELLƏRƏRİN İSTEHSALI	2732	2732
27320	DİGƏR ELEKTRON VƏ ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ KABELLƏRİN İSTEHSALI	2732	2732
2733	ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	2733	2733
27330	ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	2733	2733

274	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	274	274
2740	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2740	2740
27400	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2740	2740
275	MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	275	275
2751	ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	2751	2750
27511	ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	2751	2750
27512	ELEKTRİK QIZDIRICI MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	2751	2750
2752	QEYRİ-ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	2752	2750
27520	QEYRİ-ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI	2752	2750
279	SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	279	279
2790	SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2790	2790
27900	SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2790	2790
28	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	28	28
281	ÜMUMİ TƏYİNATLI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	281	281
2811	TƏYYARƏ, AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLET MÜHƏRRİKLƏRİNDƏN BAŞQA, MÜHƏRRİKLƏRİN VƏ TURBİNLƏRİN İSTEHSALI	2811	2811
28110	TƏYYARƏ, AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLET MÜHƏRRİKLƏRİNDƏN BAŞQA, MÜHƏRRİKLƏRİN VƏ TURBİNLƏRİN İSTEHSALI	2811	2811
2812	HİDRAVLİK VƏ PNEVMATİK SİSTEMLƏRİN İSTEHSALI	2812	2812
28120	HİDRAVLİK VƏ PNEVMATİK SİSTEMLƏRİN İSTEHSALI	2812	2812
2813	NASOS VƏ KOMPRESSORLARIN İSTEHSALI	2813	2813
28130	NASOS VƏ KOMPRESSORLARIN İSTEHSALI	2813	2813
2814	KRAN VƏ KLAPANLARIN İSTEHSALI	2814	2813
28140	KRAN VƏ KLAPANLARIN İSTEHSALI	2814	2813
2815	ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜ ELEMENTLƏRİN, DİŞLİ ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ YASTIQLARIN İSTEHSALI	2815	2814
28150	ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜ ELEMENTLƏRİN, DİŞLİ ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ YASTIQLARIN İSTEHSALI	2815	2814
282	ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞINLARIN İSTEHSALI	282	281
2821	SOBALAR VƏ SOBA ODLUQLARININ İSTEHSALI	2821	2815
28210	SOBALAR VƏ SOBA ODLUQLARININ İSTEHSALI	2821	2815
2822	QALDIRICI NƏQLİYYAT AVADANLIĞININ İSTEHSALI	2822	2816
28220	QALDIRICI NƏQLİYYAT AVADANLIĞININ İSTEHSALI	2822	2816
2823	KOMPÜTER VƏ PEREFERİYA AVADANLIQLARINDAN BAŞQA OFİS AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2823	2817
28230	KOMPÜTER VƏ PEREFERİYA AVADANLIQLARINDAN BAŞQA OFİS AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2823	2817
2824	MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜLÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI	2824	2818
28240	MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜLÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI	2824	2818
2825	QEYRİ-MƏİŞƏT SOYUDUCULARI VƏ VENTİLYASIYA AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2825	2819
28250	QEYRİ-MƏİŞƏT SOYUDUCULARI VƏ VENTİLYASIYA AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2825	2819
2829	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2829	2819
28290	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2829	2819
283	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	283	282
2830	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ VƏ ONLARA HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2830	2821
28301	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ VƏ ONLARA HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2830	2821
28302	KƏND TƏSƏRRÜFATI VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ TƏMİRİ		
284	DƏZGAHLARIN İSTEHSALI	284	282
2841	METALKƏSİCİ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2841	2822
28410	METALKƏSİCİ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2841	2822

2849	SAİR DƏZGAHLARIN İSTEHSALI	2849	2822
28490	SAİR DƏZGAHLARIN İSTEHSALI	2849	2822
289	XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	289	282
2891	METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2891	2823
28911	METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2891	2823
28912	METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	2891	2823
2892	DAĞ-MƏDƏN ÇIXARMA, NEFTÇIXARMA SƏNAYESİ, KARXANA İŞLƏRİ VƏ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2892	2824
28920	DAĞ-MƏDƏN ÇIXARMA, NEFTÇIXARMA SƏNAYESİ, KARXANA İŞLƏRİ VƏ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2892	2824
2893	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA QIDA MƏHSULLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2893	2825
28930	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA QIDA MƏHSULLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2893	2825
2894	TOXUCULUQ, TİKİŞ, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2894	2826
28940	TOXUCULUQ, TİKİŞ, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2894	2826
2895	KAĞIZ VƏ KARTONUN HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2895	2829
28950	KAĞIZ VƏ KARTONUN HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2895	2829
2896	PLASTİK KÜTLƏ VƏ REZİNİN EMALI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2896	2829
28960	PLASTİK KÜTLƏ VƏ REZİNİN EMALI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2896	2829
2899	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2899	2829
28991	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2899	2829
28992	YANĞINSÖNDÜRMƏ LƏVAZİMATININ, İLKİN YANĞINSÖNDÜRMƏ VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA XİDMƏT, YANĞINSÖNDÜRMƏ VASİTƏLƏRİNİN KEYFİYYƏTİNİN BƏRPASI		
29	AVTOMOBİL, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI	29	29
291	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	291	291
2910	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	2910	2910
29101	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	2910	2910
29102	YANĞINSÖNDÜRMƏ TEXNİKASI MƏHSULUNUN İSTEHSALI VƏ ALINMASI, SINAQLARIN KEÇİRİLMƏSİ	2910	2910
29103	AVTOMOBİL MÜHƏRRİKLƏRİNİN İSTEHSALI	2910	2910
292	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI	292	292
2920	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI	2920	2920
29200	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI	2920	2920
293	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN VƏ LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	293	293
2931	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN ELEKTRON VƏ ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2931	2930
29310	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN ELEKTRON VƏ ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2931	2930

2932	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN DİGƏR HİSSƏLƏRİN VƏ LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	2932	2930
29320	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN DİGƏR HİSSƏLƏRİN VƏ LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	2932	2930
30	SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	30	30
301	GƏMİQAYIRMA	301	301
3011	GƏMİLƏRİN VƏ ÜZƏN QURĞULARIN QAYIRILMASI	3011	3011
30110	GƏMİLƏRİN VƏ ÜZƏN QURĞULARIN QAYIRILMASI	3011	3011
3012	TURİST- İDMAN GƏMİLƏRİNİN QAYIRILMASI	3012	3012
30120	TURİST- İDMAN GƏMİLƏRİNİN QAYIRILMASI	3012	3012
302	DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	302	302
3020	DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	3020	3020
30200	DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	3020	3020
303	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	303	303
3030	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	3030	3030
30300	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	3030	3030
304	HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	304	304
3040	HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	3040	3040
30400	HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	3040	3040
309	DİGƏR QRURLARA DAXİL EDİLMƏYƏN NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	309	309
3091	MOTOSİKLETLƏRİN İSTEHSALI	3091	3091
30910	MOTOSİKLETLƏRİN İSTEHSALI	3091	3091
3092	VELOSİPEDLƏRİN VƏ ƏLİL ARABALARININ İSTEHSALI	3092	3092
30920	VELOSİPEDLƏRİN VƏ ƏLİL ARABALARININ, ONLARA HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	3092	3092
3099	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	3099	3099
30990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	3099	3099
31	MEBELLƏRİN İSTEHSALI	31	31
310	MEBELLƏRİN İSTEHSALI	310	310
3101	OFİS VƏ TİCARƏT MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜÇÜN MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3101	3100
31010	OFİS VƏ TİCARƏT MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜÇÜN MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3101	3100
3102	MƏTBƏX MEBELLƏRİNİN İSTEHSALI	3102	3100
31020	MƏTBƏX MEBELLƏRİNİN İSTEHSALI	3102	3100
3103	DÖŞƏKLƏRİN İSTEHSALI	3103	3100
31030	DÖŞƏKLƏRİN İSTEHSALI	3103	3100
3109	SAİR MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3109	3100
31090	SAİR MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3109	3100
32	SAİR SƏNAYE MƏHSULLARININ İSTEHSALI	32	32
321	ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARI VƏ SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN İSTEHSALI	321	321
3211	SİKKƏLƏRİN VƏ MEDALLARIN KƏSİLMƏSİ	3211	3211
32110	SİKKƏLƏRİN VƏ MEDALLARIN KƏSİLMƏSİ	3211	3211
3212	ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ İSTEHSALI	3212	3211
32120	ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ İSTEHSALI	3212	3211
3213	AZQIYMƏTLİ MATERIALLARDAN ZƏRGƏRLİK MƏMULATININ (SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN) İSTEHSALI	3213	3212
32130	AZQIYMƏTLİ MATERIALLARDAN ZƏRGƏRLİK MƏMULATININ İSTEHSALI (SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN) İSTEHSALI	3213	3212
322	MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI	322	322
3220	MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI	3220	3220
32200	MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI	3220	3220
323	İDMAN MALLARININ İSTEHSALI	323	323
3230	İDMAN MALLARININ İSTEHSALI	3230	3230

32300	İDMAN MALLARININ İSTEHSALI	3230	3230
324	OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	324	324
3240	OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	3240	3240
32400	OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	3240	3240
325	TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	325	325
3250	TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	3250	3250
32500	TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	3250	3250
329	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MÜXTƏLİF MƏHSULLARIN İSTEHSALI	329	329
3291	SÜPÜRGƏ VƏ ŞOTKA İSTEHSALI	3291	3290
32910	SÜPÜRGƏ VƏ ŞOTKA İSTEHSALI	3291	3290
3299	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MƏHSULLARIN İSTEHSALI	3299	3290
32990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MƏHSULLARIN İSTEHSALI	3299	3290
33	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN QURASHDIRILMASI VƏ TƏMİRİ	33	33
331	HAZIR METAL MƏMULATLARININ, MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	331	331
3311	HAZIR METAL MƏMULATLARININ TƏMİRİ	3311	3311
33110	HAZIR METAL MƏMULATLARININ TƏMİRİ	3311	3311
3312	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3312	3312
33120	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3312	3312
3313	ELEKTRON VƏ OPTİK AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3313	3313
33130	ELEKTRON VƏ OPTİK AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3313	3313
3314	ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	3314	3314
33140	ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	3314	3314
3315	GƏMİLƏRİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3315	3315
33150	GƏMİLƏRİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3315	3315
3316	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇUŞ APARATLARININ TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3316	3315
33160	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇUŞ APARATLARININ TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3316	3315
3317	DİGƏR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3317	3315
33170	DİGƏR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT	3317	3315
3319	DİGƏR AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3319	3319
33190	DİGƏR AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	3319	3319
332	SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI	332	332
3320	SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI	3320	3320
33200	SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI	3320	3320

**D SEKSIYASI. ELEKTRİK ENERJİSİ, QAZ, BUXAR VƏ
KONDİSİYALAŞDIRILMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT**

35	ELEKTRİK ENERJİSİ, QAZ, BUXAR VƏ KONDİSİYALAŞDIRILMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	35	35
351	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI, ONUN ÖTÜRÜLMƏSİ VƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	351	351
3511	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI	3511	3510
35110	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI	3511	3510
3512	ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÖTÜRÜLMƏSİ	3512	3510
35120	ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÖTÜRÜLMƏSİ	3512	3510
3513	ELEKTRİK ENERJİSİNİN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3513	3510
35130	ELEKTRİK ENERJİSİNİN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3513	3510
3514	ELEKTRİK ENERJİSİNİN SATIŞI	3514	3510
35140	ELEKTRİK ENERJİSİNİN SATIŞI	3514	3510
352	QAZIN İSTEHSALI, QAZABƏNZƏR YANACAĞIN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	352	352
3521	QAZIN İSTEHSALI	3521	3520

35210	QAZIN İSTEHSALI	3521	3520
3522	QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3522	3520
35220	QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3522	3520
3523	QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ SATIŞI	3523	3520
35231	QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ SATIŞI	3523	3520
35232	QAZ MƏHSULLARININ SATIŞI	3523	3520
353	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	353	353
3530	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	3530	3530
35300	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	3530	3530

**E SEKSIYASI. SU TƏCHİZATI; ÇİRKLI SULARIN VƏ
TULLANTILARIN TƏMİZLƏNMƏSİ**

36	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	36	36
360	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	60	360
3600	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	3600	3600
36000	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	3600	3600
37	ÇİRKLI SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	37	37
370	ÇİRKLI SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	70	370
3700	ÇİRKLI SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	3700	3700
37000	ÇİRKLI SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	3700	3700
38	TULLANTILARIN YIĞILMASI, EMALI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ; İSTEHSALAT TULLANTILARINDAN TƏKRAR İSTİFADƏ EDİLMƏSİ	38	38
381	TULLANTILARIN YIĞILMASI	381	381
3811	TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN YIĞILMASI	3811	3811
38110	TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN YIĞILMASI	3811	3811
3812	TƏHLÜKƏLI TULLANTILARIN YIĞILMASI	3812	3812
38120	TƏHLÜKƏLI TULLANTILARIN YIĞILMASI	3812	3812
382	TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ	382	382
3821	TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ	3821	3821
38210	TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ	3821	3821
3822	TƏHLÜKƏLI TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ	3822	3822
38220	TƏHLÜKƏLI TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ	3822	3822
383	İSTEHSALAT TULLANTILARINDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	383	383
3831	SINIQ ƏŞYALARIN SÖKÜLMƏSİ	3831	3830
38310	SINIQ ƏŞYALARIN SÖKÜLMƏSİ	3831	3830
3832	ÇƏŞİDLƏŞDİRİLMİŞ MATERİALLARDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	3832	3830
38320	ÇƏŞİDLƏŞDİRİLMİŞ MATERİALLARDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	3832	3830
39	DİGƏR TULLANTILARIN YIĞILMASI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	39	39
390	DİGƏR TULLANTILARIN YIĞILMASI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	390	390
3900	DİGƏR TULLANTILARIN YIĞILMASI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	3900	3900
39001	DİGƏR TULLANTILARIN YIĞILMASI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	3900	3900
39002	SANİTAR, DƏRMAN VƏ OXŞAR XİDMƏTLƏR	3900	3900
39003	RADİOAKTİV VƏ İONİZƏ ŞÜALARI VERƏN MADDƏLƏRİN TULLANTILARININ SAXLANMASI VƏ BASDIRILMASI	3900	3900
39004	TOKSİKİ İSTEHSALAT TULLANTILARININ ÜTİLİZASIYASI VƏ ZƏRƏRSİZLƏŞDİRİLMƏSİ	3900	3900
39005	ƏLVAN METAL, TƏRKİBİNDƏ QIYMƏTLİ METALLAR VƏ DAŞLAR OLAN SƏNAYE VƏ İSTEHSALAT TULLANTILARININ TƏDARÜKÜ, EMALI VƏ SATIŞI	3900	3900

F SEKSIYASI. TİKİNTİ

41	BİNALARIN TİKİNTİSİ	41	41
411	TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ	411	410
4110	TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ	4110	4100
41100	TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ	4110	4100
412	YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ	412	410
4120	YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ	4120	4100
41200	YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ	4120	4100
41202	MƏNZİL TİKİNTİSİ	4120	4100
42	MÜLKÜ TƏYİNATLI İNŞAAT İŞLƏRİ	42	42
421	YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI, DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	421	421
4211	AVTOMOBİL YOLLARI, YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI	4211	4210
42110	AVTOMOBİL YOLLARI, YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI	4211	4210
4212	DƏMİR YOLLARI VƏ YERALTI DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	4212	4210
42120	DƏMİR YOLLARI VƏ YERALTI DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	4212	4210
4213	KÖRPÜ VƏ TUNELLƏRİN TİKİNTİSİ	4213	4210
42131	KÖRPÜ VƏ TUNELLƏRİN TİKİNTİSİ	4213	4210
42132	MAYE VƏ TƏBİİ QAZ TƏSƏRRÜFATI OBYEKTlərİNİN QURAŞDIRILMASI VƏ İSTİSMARI		
42133	ENERGETİKA OBYEKTlərİNİN, AVADANLIQLARIN VƏ QURĞULARIN QURAŞDIRILMASI, SAZLANMASI VƏ TƏMİRİ		
42134	YANĞINDAN MÜHAFİZƏ BİNALARININ, QURĞULARININ, OTAQLARININ TİKİLMƏSİ, YENİDƏN QURULMASI VƏ TƏMİRİ		
422	MÜLKİ TƏYİNATLI DİGƏR OBYEKTlərİN TİKİNTİSİ	422	422
4221	BÖRÜ KƏMƏRLƏRİNİN TİKİNTİSİ	2221	2220
42210	BÖRÜ KƏMƏRLƏRİNİN TİKİNTİSİ	2221	2220
4222	RABİTƏ VƏ ELEKTRİK XƏTLƏRİNİN ÇƏKİLMƏSİ	4222	4220
42220	RABİTƏ VƏ ELEKTRİK XƏTLƏRİNİN ÇƏKİLMƏSİ	4222	4220
429	DİGƏR MÜLKİ TİKİNTİ OBYEKTlərİNİN TİKİNTİSİ	429	429
4291	SU QURĞULARININ TİKİNTİSİ	4291	4290
42910	SU QURĞULARININ TİKİNTİSİ	4291	4290
4299	DİGƏR MÜLKÜ TİKİNTİLƏR	4299	4290
42990	DİGƏR MÜLKÜ TİKİNTİLƏR	4299	4290
43	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	43	43
431	BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ VƏ TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI	431	431
4311	BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ	4311	4311
43111	BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ	4311	4311
43112	DAĞ-MƏDƏN İŞLƏRİ, DAĞ VƏ BURUQ QAZMALARININ APARILMASI	4311	4311
4312	TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI	4312	4312
43120	TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI	4312	4312
4313	KƏŞFİYYAT QAZINTISI	4313	4312
43130	KƏŞFİYYAT QAZINTISI	4313	4312
432	ELEKTRİK VƏ SU KƏMƏRİ SİSTEMLƏRİNİN VƏ SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI	432	432
4321	ELEKTRİK QURAŞDIRMA İŞLƏRİ	4321	4321
43211	ELEKTRİK QURAŞDIRMA İŞLƏRİ	4321	4321
43212	LİFT VƏ ESKALATORLARIN QURAŞDIRILMASI	4321	4321
43213	YANĞINDAN MÜHAFİZƏ SİSTEMLƏRİNİN VƏ VASİTƏLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI, TEXNİKİ XİDMƏTİ VƏ TƏMİRİ		
4322	SANİTAR-TEXNİKİ İŞLƏRİ, İSTİLİK VƏ HAVANIN KONDİSİYALANDIRILMASI SİSTEMLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4322	4322
43221	SANİTAR-TEXNİKİ İŞLƏRİ, İSTİLİK VƏ HAVANIN KONDİSİYALANDIRILMASI SİSTEMLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4322	4322
43222	AVTOMATİK YANĞINSÖNDÜRMƏ SİSTEMLƏRİ		
4329	SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI	4329	4329
43290	SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI	4329	4329
433	BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI İŞLƏR	433	433
4331	SUVAQ İŞLƏRİ	4331	4330
43310	SUVAQ İŞLƏRİ	4331	4330

4332	XARRATLIQ VƏ DÜLGƏRLİK İŞLƏRİ	4332	4330
43320	XARRATLIQ VƏ DÜLGƏRLİK İŞLƏRİ	4332	4330
4333	DÖŞMƏ ÖRTÜYÜNÜN QURULMASI VƏ DİVARA ÖRTÜYÜN ÇƏKİLMƏSİ	4333	4330
43330	DÖŞMƏ ÖRTÜYÜNÜN QURULMASI VƏ DİVARA ÖRTÜYÜN ÇƏKİLMƏSİ	4333	4330
4334	RƏNGLƏMƏ VƏ ŞÜŞƏ SALMA İŞLƏRİ	4334	4330
43340	RƏNGLƏMƏ VƏ ŞÜŞƏ SALMA İŞLƏRİ	4334	4330
4339	SAİR BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI TİKİNTİ İŞLƏRİ	4339	4330
43390	SAİR BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI TİKİNTİ İŞLƏRİ	4339	4330
439	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	439	439
4391	BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN ÖRTÜKLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4391	4390
43910	BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN ÖRTÜKLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4391	4390
4399	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	4399	4390
43990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	4399	4390

G SEKSİYASI. TOPDAN VƏ PƏRAKƏNDƏ TİCARƏT; AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MOTOSİKLETLƏRİN TƏMİRİ

45	TOPDAN VƏ PƏRAKƏNDƏ TİCARƏT; AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MOTOSİKLETLƏRİN TƏMİRİ	45	45
451	AVTOMOBİLLƏRİN SATIŞI	451	451
4511	AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI	4511	4510
45111	AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4511	4510
45112	AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4511	4510
4519	SAİR AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI	4519	4510
45190	SAİR AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI	4519	4510
452	AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ	452	452
4520	AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ	4520	4520
45200	AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ	4520	4520
453	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN SATIŞI	453	453
4531	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATIN TOPDAN SATIŞI	4531	4530
45310	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN TOPDAN SATIŞI	4531	4530
4532	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4532	4530
45320	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4532	4530
454	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	454	454
4540	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	4540	4540
45400	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	4540	4540
46	AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLETLƏRİN SATIŞINDAN BAŞQA, TOPDAN SATIŞ	46	46
461	MÜKAFAT MÜQABİLİNDƏ VƏ YA MÜQAVİLƏ ƏSASINDA AGENTLƏR VASİTƏSİLƏ TOPDAN SATIŞ	461	461
4611	KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALLARININ, DİRİ HEYVANLARIN, TOXUCULUQ XAMMALININ VƏ YARIMFABRİKATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4611	4610
46110	KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALLARININ, DİRİ HEYVANLARIN, TOXUCULUQ XAMMALININ VƏ YARIMFABRİKATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4611	4610

4612	YANACAQ, FİLİZ, METAL VƏ KİMYƏVİ VASİTƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4612	4610
46120	YANACAQ, FİLİZ, METAL VƏ KİMYƏVİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4612	4610
4613	AĞAC VƏ TİKİNTİ MATERIALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4613	4610
46130	AĞAC VƏ TİKİNTİ MATERIALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4613	4610
4614	MAŞIN, SƏNAYE AVADANLIĞI, GƏMİ VƏ UÇAN APARATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4614	4610
46140	MAŞIN, SƏNAYE AVADANLIĞI, GƏMİ VƏ UÇAN APARATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4614	4610
4615	MEBEL, MƏİŞƏT MALLARI, DƏMİR MƏMULATI VƏ SAİR METAL MƏMULATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4615	4610
46150	MEBEL, MƏİŞƏT MALLARI, DƏMİR MƏMULATI VƏ SAİR METAL MƏMULATLARINTOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4615	4610
4616	TOXUCULUQ MƏMULATLARI, PARÇA, GEYİM, AYAQQABI, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4616	4610
46160	PARÇA, GEYİM, AYAQQABI XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4616	4610
4617	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4617	4610
46171	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4617	4610
46172	ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN İDXALI	4617	4610
46173	TÜTÜN MƏMULATININ İDXALI	4617	4610
46174	ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4617	4610
46175	TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4617	4610
4618	AYRI-AYRI MƏHSULLARIN VƏ YA MƏHSUL QRUPLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ İXTİSASLAŞMIŞ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4618	4610
46180	AYRI-AYRI MƏHSULLARIN VƏ YA MƏHSUL QRUPLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ İXTİSASLAŞMIŞ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4618	4610
4619	GENİŞ ÇEŞİDLİ MALLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4619	4610
46190	GENİŞ ÇEŞİDLİ MALLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4619	4610
462	KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALININ VƏ DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	462	462
4621	TAXILIN, EMAL OLUNMAMIŞ TÜTÜNÜN, TOXUMLARIN VƏ HEYVANLAR ÜÇÜN YEMİN TOPDAN SATIŞI	4621	4620
46210	TAXILIN, EMAL OLUNMAMIŞ TÜTÜNÜN, TOXUMLARIN VƏ HEYVANLAR ÜÇÜN YEMİN TOPDAN SATIŞI	4621	4620
4622	GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4622	4620
46220	GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4622	4620
4623	DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	4623	4620
46230	DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	4623	4620
4624	DƏRİ VƏ GÖNÜN TOPDAN SATIŞI	4624	4620
46240	DƏRİ VƏ GÖNÜN TOPDAN SATIŞI	4624	4620
463	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	463	463
4631	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZİN TOPDAN SATIŞI	4631	4630
46310	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZİN TOPDAN SATIŞI	4631	4630
4632	ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4632	4630
46320	ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4632	4630
4633	SÜD MƏHSULLARI, YUMURTA, YEYİNTİ YAĞLARI VƏ PİYLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4633	4630
46330	SÜD MƏHSULLARI, YUMURTA, YEYİNTİ YAĞLARI VƏ PİYLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4633	4630
4634	ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4634	4630
46340	ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4634	4630
4635	TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4635	4630
46350	TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4635	4630

4636	ŞƏKƏR, ŞOKOLAD VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4636	4630
46360	ŞƏKƏR, ŞOKOLAD VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4636	4630
4637	KOFƏ, ÇAY, KAKAO VƏ ƏDVİYYATIN TOPDAN SATIŞI	4637	4630
46370	KOFƏ, ÇAY, KAKAO VƏ ƏDVİYYATIN TOPDAN SATIŞI	4637	4630
4638	BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUCKALAR DA DAXİL OLMAQLA SAİR ƏRZAQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4638	4630
46380	BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUCKALAR DA DAXİL OLMAQLA SAİR ƏRZAQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4638	4630
4639	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDAN SATIŞI	4639	4630
46390	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDAN SATIŞI	4639	4630
464	İSTEHLAK TƏYİNATLI QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	464	464
4641	TOXUCULUQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4641	4641
46410	TOXUCULUQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4641	4641
4642	GEYİM VƏ AYAQQABININ TOPDAN SATIŞI	4642	4641
46420	GEYİM VƏ AYAQQABININ TOPDAN SATIŞI	4642	4641
4643	ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4643	4649
46430	ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4643	4649
4644	ÇİNİ VƏ ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN VƏ TƏMİZLƏYİCİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4644	4649
46440	ÇİNİ VƏ ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN, DİVAR KAĞIZLARININ VƏ TƏMİZLƏYİCİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4644	4649
4645	ƏTİRLƏRİN VƏ KOSMETİKA MALLARININ (SABUN DA DAXİL OLMAQLA) TOPDAN SATIŞI	4645	4649
46450	ƏTİRLƏRİN VƏ KOSMETİKA MALLARININ (SABUN DA DAXİL OLMAQLA) TOPDAN SATIŞI	4645	4649
4646	ƏCZAÇILIQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4646	4649
46460	ƏCZAÇILIQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4646	4649
4647	MEBEL, XALÇA VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4647	4649
46470	MEBEL, XALÇA VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4647	4649
4648	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4648	4649
46480	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4648	4649
4649	İSTEHLAK TƏYİNATLI SAİR QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4649	4649
46491	İSTEHLAK TƏYİNATLI SAİR QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4649	4649
46492	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN DÖVRİYYƏSİ (QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN, ONLARDAN HAZIRLANAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI)	4649	4649
465	KOMPÜTERLƏRİN VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	465	465
4651	KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ TOPDAN SATIŞI	4651	4651
46510	KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ TOPDAN SATIŞI	4651	4651
4652	ELEKTRON VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
46521	ELEKTRON VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
46522	ƏMƏLİYYAT AXTARIŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN		

	QEYRİ-LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
46523	ƏMƏLİYYAT AXTARIŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ-LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN ÖLKƏYƏ GƏTİRİLMƏSİ	4652	4652
466	SAİR MAŞINLARIN, AVADANLIQLARIN VƏ YARDIMÇI MATERİALLARIN TOPDAN SATIŞI	466	465
4661	KƏND TƏSƏRRÜFATI MAŞINLARININ VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4661	4653
46610	KƏND TƏSƏRRÜFATI MAŞINLARININ VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4661	4653
4662	DƏZGAHLARIN TOPDAN SATIŞI	4662	4659
46620	DƏZGAHLARIN TOPDAN SATIŞI	4662	4659
4663	DAĞ-MƏDƏN VƏ TİKİNTİ, O CÜMLƏDƏN MÜLKİ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4663	4659
46630	DAĞ-MƏDƏN VƏ TİKİNTİ, O CÜMLƏDƏN MÜLKİ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4663	4659
4664	TOXUCULUQ SƏNAYESİ ÜÇÜN MAŞINLARIN, TİKİŞ VƏ TRİKOTAJ MAŞINLARININ TOPDAN SATIŞI	4664	4659
46640	TOXUCULUQ SƏNAYESİ ÜÇÜN MAŞINLARIN, TİKİŞ VƏ TRİKOTAJ MAŞINLARININ TOPDAN SATIŞI	4664	4659
4665	OFİS MEBELLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4665	4659
46650	OFİS MEBELLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4665	4659
4666	OFİS MAŞINLARI VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4666	4659
46660	OFİS MAŞINLARI VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4666	4659
4669	SAİR MAŞIN AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4669	4659
46690	SAİR MAŞIN AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4669	4659
467	SAİR İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TOPDANSATIŞ	467	466
4671	YANACAĞIN TOPDAN SATIŞI	4671	4661
46711	YANACAĞIN TOPDAN SATIŞI	4671	4661
46712	NEFT MƏHSULLARININ VƏ SƏMT QAZININ TOPDAN SATIŞI	4671	4661
4672	METAL VƏ METAL FİLİZİNİN TOPDAN SATIŞI	4672	4662
46720	METAL VƏ METAL FİLİZİNİN TOPDAN SATIŞI	4672	4662
4673	MEŞƏ MATERİALLARININ, TİKİNTİ MATERİALLARININ VƏ SANİTAR-TEXNİKİ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4673	4663
46730	MEŞƏ MATERİALLARININ, TİKİNTİ MATERİALLARININ VƏ SANİTAR-TEXNİKİ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4673	4663
4674	DƏMİR MƏMULATLARININ, SU KƏMƏRİ VƏ İSTİLİK ŞƏBƏKƏSİ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4674	4663
46740	DƏMİR MƏMULATLARININ, SU KƏMƏRİ VƏ İSTİLİK ŞƏBƏKƏSİ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4674	4663
4675	KİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI	4675	4669
46750	KİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI	4675	4669
46752	GÜBRƏ VƏ AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI	4675	4669
4676	SAİR ARALIQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4676	4669
46760	SAİR ARALIQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4676	4669
4677	TULLANTILARIN VƏ QIRINTILARIN TOPDAN SATIŞI	4677	4669
46770	TULLANTILARIN VƏ QIRINTILARIN TOPDAN SATIŞI	4677	4669
469	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	469	469
4690	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	4690	4690
46901	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	4690	4690
46902	PREKURSORLARIN İDXALI, İXRACI, TRANZİT NƏQL EDİLMƏSİ VƏ İSTEHSALI	4690	4690
47	AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLETLƏRİN SATIŞINDAN BAŞQA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	47	47
471	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	471	471
4711	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏSASƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711

47111	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏSASƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
47112	ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
47113	TÜTÜN MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
4719	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA SAİR MƏHSULLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4719	4719
47191	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA SAİR MƏHSULLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4719	4719
47192	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN DÖVRİYYƏSİ (QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN, ONLARDAN HAZIRLANAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏLUMATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI)	4719	4719
472	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	472	472
4721	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4721	4721
47210	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4721	4721
4722	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4722	4721
47220	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4722	4721
4723	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4723	4721
47230	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4723	4721
4724	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ÇÖRƏK-BULKA MƏMULATLARININ , UN VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4724	4721
47240	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ÇÖRƏK-BULKA MƏMULATLARININ , UN VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4724	4721
4725	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4725	4722
47250	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4725	4722
4726	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TÜTÜN MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4726	4723
47260	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TÜTÜN MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4726	4723
4729	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DİGƏR ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4729	4721
47290	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DİGƏR ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4729	4721
473	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	473	473
4730	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730
47301	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730
47302	NEFT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730
474	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İNFORMASIYA VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ		

	PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	474	474
4741	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
47411	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
47412	ƏMƏLİYYAT AXTARIŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
4742	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TELEKOMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4742	4741
47420	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TELEKOMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4742	4741
4743	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AUDIO VƏ VIDEO AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4743	4742
47430	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AUDIO VƏ VIDEO AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4743	4742
475	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA EV ÜÇÜN SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	475	475
4751	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4751	4751
47510	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4751	4751
4752	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DƏMİR MƏMULATLARININ, LAK-BOYA MADDƏLƏRİNİN VƏ ŞÜŞƏNİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4752	4752
47520	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DƏMİR MƏMULATLARININ, LAK-BOYA MADDƏLƏRİNİN VƏ ŞÜŞƏNİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4752	4752
4753	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA XALÇA, DİVAR VƏ DÖŞƏMƏ ÜÇÜN ÖRTÜKLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4753	4753
47530	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA XALÇA, DİVAR VƏ DÖŞƏMƏ ÜÇÜN ÖRTÜKLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4753	4753
4754	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4754	4759
47541	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4754	4759
47542	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOBİL TELEFONLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI VƏ TƏMİRİ	4754	4759
4759	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEBELLƏRİN, İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR MƏİŞƏT CİHAZLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4759	4759
47590	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEBELLƏRİN, İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR MƏİŞƏT CİHAZLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4759	4759
476	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İSTİRAHƏT VƏ ƏİLƏNCƏ ÜÇÜN MƏHSUL VƏ AVADANLIQLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	476	476
4761	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KİTABLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4761	4761
47610	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KİTABLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4761	4761
4762	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA QƏZETLƏRİN VƏ DƏFTƏRXANA LƏVAZİMATLARININ		

	PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4762	4761
47620	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA QƏZETLƏRİN VƏ DƏFTƏRXANA LƏVAZİMATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4762	4761
4763	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MUSİQİ VƏ VİDEO YAZILARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4763	4762
47630	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MUSİQİ VƏ VİDEO YAZILARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4763	4762
4764	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İDMAN MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4764	4763
47640	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İDMAN MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4764	4763
4765	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA OYUN VƏ OYUNCAQLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4765	4764
47650	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA OYUN VƏ OYUNCAQLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4765	4764
477	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	477	477
4771	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GEYİMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771	4771
47711	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GEYİMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771	4771
47712	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TRİKOTAJ VƏ CORAB MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771	4771
4772	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AYAQQABI VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4772	4771
47720	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AYAQQABI VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4772	4771
4773	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏZCAÇILIQ MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4773	4772
47730	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏZCAÇILIQ MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4773	4772
4774	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TİBB VƏ ORTOPEĐİYA MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4774	4772
47740	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TİBB VƏ ORTOPEĐİYA MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4774	4772
4775	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOSMETİKA VƏ ƏTRİYYAT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4775	4772
47750	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOSMETİKA VƏ ƏTRİYYAT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4775	4772
4776	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN, TOXUMLARIN, GÜBRƏLƏRİN, EV HEYVANLARININ VƏ EV HEYVANLARI ÜÇÜN YEMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4776	4773
47760	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN, TOXUMLARIN, GÜBRƏLƏRİN, EV HEYVANLARININ VƏ EV HEYVANLARI ÜÇÜN YEMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4776	4773
4777	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4777	4773
47770	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4777	4773
4778	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR YENİ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4778	4773

47780	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR YENİ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4778	4773
4779	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KÖHNƏ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4779	4774
47790	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KÖHNƏ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4779	4774
478	ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	478	478
4781	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4781	4781
47810	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4781	4781
4782	ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ, GEYİMLƏRİN VƏ AYAQQABILARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4782	4782
47820	ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ, GEYİMLƏRİN VƏ AYAQQABILARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4782	4782
4789	ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA SAİR MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4789	4789
47890	ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA SAİR MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4789	4789
479	MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	479	479
4791	POÇT VƏ YA İNTERNET İLƏ SİFARİŞLƏRİ YERİNƏ YETİRƏN FİRMALAR VASİTƏSİLƏ PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4791	4791
47910	POÇT VƏ YA İNTERNET İLƏ SİFARİŞLƏRİ YERİNƏ YETİRƏN FİRMALAR VASİTƏSİLƏ PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4791	4791
4799	MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4799	4799
47990	MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	4799	4799

H SEKSİYASI. NƏQLİYYAT VƏ ANBAR TƏSƏRRÜFATI

49	YERÜSTÜ VƏ BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ	49	49
491	ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	491	491
4910	ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	4910	4911
49100	ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	4910	4911
492	DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	492	491
4920	DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	4920	4912
49201	DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	4920	4912
49202	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ DAŞINMASI	4920	4912
493	SAİR QURUYOL NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	493	492
4931	ŞƏHƏR VƏ ŞƏHƏRƏTRAFI SƏRNIŞIN QURUYOL NƏQLİYYATI FƏALİYYƏTİ	4931	4921
49310	ŞƏHƏR VƏ ŞƏHƏRƏTRAFI SƏRNIŞIN QURUYOL NƏQLİYYATI FƏALİYYƏTİ	4931	4921
4932	TAKSİ FƏALİYYƏTİ	4932	4922
49320	TAKSİ FƏALİYYƏTİ	4932	4922
4939	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QURU YOL SƏRNIŞIN NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	4939	4922
49391	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QURU YOL SƏRNIŞIN NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	4939	4922
49392	AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ BEYNƏLXALQ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	4939	4922
494	YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ	494	494
4941	YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ	4941	4923
49411	YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ	4941	4923
49412	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATI		

	VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	4941	4923
49413	AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ BEYNƏLXALQ YÜK DAŞINMASI	4941	4923
4942	YERDƏYİŞMƏ İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	4942	4923
49420	YERDƏYİŞMƏ İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	4942	4923
495	BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	495	493
4950	BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	4950	4930
49501	BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ QAZŞƏKİLLİ MATERIALLARIN NƏQLİ	4950	4930
49502	BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ MAYEŞƏKİLLİ MATERIALLARIN DAŞINMASI	4950	4930
49503	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	4950	4930
50	SU NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	50	50
501	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	501	501
5010	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5010	5011
50101	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5010	5011
50102	EKSKURSIYA, GƏZİNTİ VƏ TURİST GƏMİLƏRİNİN XİDMƏTLƏRİ	5010	5011
502	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	502	501
5020	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5020	5012
50201	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5020	5012
50202	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	5020	5012
503	DAXİLİ SU NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	503	503
5030	DAXİLİ SU NƏQLİYYATI VASİTƏSİ İLƏ (ÇAYLARDA) SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5030	5021
50300	DAXİLİ SU NƏQLİYYATI VASİTƏSİ İLƏ (ÇAYLARDA) SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5030	5021
504	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	504	502
5040	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5040	5022
50401	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5040	5022
50402	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	5040	5022
51	HAVA NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	51	51
511	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI	511	511
5110	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI	5110	5110
51100	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI	5110	5110
512	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	512	512
5121	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5121	5120
51211	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5121	5120
51212	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5121	5120
5122	KOSMİK NƏQLİYYATIN FƏALİYYƏTİ	5122	5120
51221	KOSMİK NƏQLİYYATIN FƏALİYYƏTİ	5122	5120
51222	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN KOSMİK NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	5122	5120
52	ANBAR TƏSƏRRÜFATI VƏ YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	52	52
521	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	521	521
5210	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	5210	5210
52101	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	5210	5210
52102	GÖMRÜK ANBARLARININ, MÜVƏQQƏTİ SAXLANC ANBARLARININ, SƏRBƏST ANBARLARIN TƏSİS EDİLMƏSİ	5210	5210
522	SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	522	522
5221	YERÜSTÜ NƏQLİYYATLARIN YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5221	5221
52210	YERÜSTÜ NƏQLİYYATLARIN YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5221	5221
5222	SU NƏQLİYYATLARININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5222	5222
52220	SU NƏQLİYYATLARININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5222	5222
5223	HAVA NƏQLİYYATININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5223	5223
52230	HAVA NƏQLİYYATININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5223	5223
5224	YÜKLƏRİN NƏQLİYYAT EMALI	5224	5224
52240	YÜKLƏRİN NƏQLİYYAT EMALI	5224	5224
5229	SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	5229	5229
52290	SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	5229	5229
52292	GÖMRÜK BROKERİ, GÖMRÜK DAŞIYICISI, GÖMRÜK ƏRAZİSİNDƏ MALLARIN EMALI VƏ GÖMRÜK ƏRAZİSİNDƏN KƏNARDA MALLARIN EMALI	5229	5229
53	POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	53	53

531	POÇT FƏALİYYƏTİ	531	531
5310	POÇT FƏALİYYƏTİ	5310	5310
53101	POÇT FƏALİYYƏTİ	5310	5310
53102	SÜRƏTLİ POÇT XİDMƏTİ	5310	5310
532	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	532	532
5320	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	5320	5320
53200	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	5320	5320

I SEKSIYASI. YAŞAYIŞIN TƏŞKİLİ VƏ İCTİMAİ İAŞƏ

55	YAŞAYIŞ ÜÇÜN YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	55	55
551	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	551	551
5510	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5510	5510
55100	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5510	5510
552	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	552	551
5520	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5520	5510
55200	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5520	5510
553	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	553	552
5530	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5530	5520
55300	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5530	5520
559	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	559	559
5590	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5590	5590
55900	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5590	5590
56	İÇKİ VƏ YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	56	56
561	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	561	561
5610	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	5610	5610
56100	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	5610	5610
56102	ŞADLIQ EVLƏRİNİN XİDMƏTLƏRİ	5610	5610
56103	ÇAYXANALAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5610	5610
562	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	562	562
5621	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ	5621	5621
56210	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ	5621	5621
5629	YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
56290	YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
56292	YEMƏKXANALAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
563	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏRƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	563	563
5630	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏRƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5630	5630
56300	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏRƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5630	5630

J SEKSİYASI. İNFORMASIYA VƏ RABİTƏ

58	NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ		
581	KİTAB NƏŞRİ, DÖVRİ NƏŞRLƏRİN VƏ SAİR NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ	581	581
5811	KİTAB NƏŞRİ	5811	5811
58110	KİTAB NƏŞRİ	5811	5811
5812	MƏLUMAT KİTABLARININ VƏ ÜNVAN SİYAHILARININ NƏŞRİ	5812	5812
58120	MƏLUMAT KİTABLARININ VƏ ÜNVAN SİYAHILARININ NƏŞRİ	5812	5812
5813	QƏZET NƏŞRİ	5813	5813
58130	QƏZET NƏŞRİ	5813	5813
5814	JURNAL VƏ DÖVRİ NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ	5814	5813
58140	JURNAL VƏ DÖVRİ NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ	5814	5813
5819	SAİR NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ	5819	5819
58190	SAİR NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ	5819	5819
582	PROQRAM TƏMİNATININ NƏŞRİ	582	582
5821	KOMPÜTER OYUNLARININ NƏŞRİ	5821	5820
58210	KOMPÜTER OYUNLARININ NƏŞRİ	5821	5820
5829	SAİR PROQRAM TƏMİNATININ NƏŞRİ	5829	5820
58290	SAİR PROQRAM TƏMİNATININ NƏŞRİ	5829	5820
59	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI, SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞİRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	59	59
591	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	591	591
5911	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5911	5911
59110	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5911	5911
5912	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ HAZIRLANMASINDAN SONRA FƏALİYYƏT (YİĞİLMƏSİ)	5912	5912
59120	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ HAZIRLANMASINDAN SONRA FƏALİYYƏT (YİĞİLMƏSİ)	5912	5912
5913	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ YAYIMI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5913	5913
59130	KİNOFİLMƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ YAYIMI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5913	5913
5914	KİNOFİLMƏRİN NÜMAYİŞİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5914	5914
59140	KİNOFİLMƏRİN NÜMAYİŞİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5914	5914
592	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	592	592
5920	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5920	5920
59200	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5920	5920
60	PROQRAMLARIN TƏRTİB EDİLMƏSİ, RADIO VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	60	60
601	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	601	601
6010	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6010	6010
60100	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6010	6010
602	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	602	602
6020	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6020	6020
60200	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6020	6020
61	RABİTƏ	61	61
611	SİMLİ RABİTƏ XƏTLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	611	611

6110	SİMLİ RABİTƏ XƏTLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	6110	6110
61101	SİMLİ TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6110	6110
61102	TELEFON RABİTƏSİ	6110	6110
61103	TELEQRAF RABİTƏSİ	6110	6110
61104	TELEKS	6110	6110
612	SİMSİZ RABİTƏ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	612	612
6120	SİMSİZ RABİTƏ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	6120	6120
61201	SİMSİZ TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6120	6120
61202	MOBİL TELEFON RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	6120	6120
613	PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	613	613
6130	PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	6130	6130
61300	PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ	6130	6130
619	SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	619	619
6190	SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6190	6190
61900	SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6190	6190
61902	İNTERNET RABİTƏSİ	6190	6190
62	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ, BU SAHƏDƏ MƏSLƏHƏTLƏR VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	62	62
620	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ, BU SAHƏDƏ MƏSLƏHƏTLƏR VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	620	620
6201	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ	6201	6201
62010	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ	6201	6201
6202	HESABLAMA TEXNİKASI VASİTƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6202	6202
62021	HESABLAMA TEXNİKASI VASİTƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6202	6202
62022	SAİR MƏSLƏHƏTLƏR VƏ PROQRAM TƏMİNATININ GÖNDƏRİLMƏSİ	6202	6202
62023	İNFORMASIYA MÜHAFİZƏ VASİTƏLƏRİNİN LAYİHƏLƏNDİRİLMƏSİ VƏ İSTEHSALI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	6202	6202
6203	HESABLAMA SİSTEMLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ	6203	6202
62030	HESABLAMA SİSTEMLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ		
6209	MƏLUMAT TEXNOLOGİYALARI VƏ HESABLAMA TEXNİKASI SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	6209	6209
62090	MƏLUMAT TEXNOLOGİYALARI VƏ HESABLAMA TEXNİKASI SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	6209	6209
63	İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ FƏALİYYƏTİ	63	63
631	MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT; WEB-SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ	631	631
6311	MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT	6311	6311
63110	MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT	6311	6311
6312	WEB SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ	6312	6312
63120	WEB SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ	6312	6312
639	SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ FƏALİYYƏTİ	639	639
6391	MƏLUMAT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	6391	6391
63910	MƏLUMAT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	6391	6391
6399	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ	6399	6399
63991	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ	6399	6399
63992	ŞƏBƏKƏLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	6399	6399

K SEKSİYASI MALİYYƏ VƏ SİĞORTA FƏALİYYƏTİ

64	MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ (SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI ÜZRƏ XİDMƏTLƏRDƏN BAŞQA)	64	64
641	PUL VASİTƏÇİLİYİ	641	641
6411	MƏRKƏZİ BANKIN FƏALİYYƏTİ	6411	6411
64110	MƏRKƏZİ BANKIN FƏALİYYƏTİ	6411	6411
6419	DİGƏR PUL VASİTƏÇİLİYİ	6419	6419
64190	DİGƏR PUL VASİTƏÇİLİYİ	6419	6419
642	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	642	642
6420	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	6420	6420
64200	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	6420	6420
643	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSIYA FONDLARININ		

	VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	643	643
6430	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSİYA FONDLARININ		
	VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	6430	6430
64300	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSİYA FONDLARININ		
	VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	6430	6430
649	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATINDAN BAŞQA DİGƏR MALİYYƏ		
	VASİTƏÇİLİYİ	649	649
6491	MALİYYƏ LİZİNQİ	6491	6491
64910	MALİYYƏ LİZİNQİ	6491	6491
6492	KREDİTİN VERİLMƏSİ	6492	6492
64920	KREDİTİN VERİLMƏSİ	6492	6492
64922	LOMBARDLARIN FƏALİYYƏTİ	6492	6492
6499	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MALİYYƏ		
	VASİTƏÇİLİYİ	6499	6499
64991	QİYMƏTLİ KAĞIZLAR BAZARININ PROFESSIONAL İŞTİRAKÇILARININ		
	FƏALİYYƏTİ (BROKER, DİLER, QİYMƏTLİ KAĞIZLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ,		
	QARŞILIQLI ÖHDƏLİKLƏRİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ (KLİRİNG), DEPOZİTAR)		
64992	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MALİYYƏ		
	VASİTƏÇİLİYİ	6499	6499
65	SİĞORTA, TƏKRAR SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI	65	65
651	SİĞORTA	651	651
6511	HƏYATIN SİĞORTASI	6511	6511
65110	HƏYATIN SİĞORTASI	6511	6511
6512	SİĞORTANIN SAİR NÖVLƏRİ (HƏYATIN SİĞORTALANMASINDAN BAŞQA)	6512	6512
65120	SİĞORTANIN SAİR NÖVLƏRİ (HƏYATIN SİĞORTALANMASINDAN BAŞQA)	6512	6512
652	TƏKRAR SİĞORTALAR	652	652
6520	TƏKRAR SİĞORTALAR	6520	6520
65200	TƏKRAR SİĞORTALAR	6520	6520
653	PENSİYA TƏMİNATI	653	653
6530	PENSİYA TƏMİNATI	6530	6530
65300	PENSİYA TƏMİNATI	6530	6530
66	MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ SİĞORTA SAHƏSİNDƏ		
	YARDIMÇI FƏALİYYƏT	66	66
661	MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	661	661
6611	MALİYYƏ BAZARLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ	6611	6611
66110	MALİYYƏ BAZARLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ	6611	6611
6612	FOND BAZARI VƏ BİRJA ƏMƏLİYYATLARI	6612	6612
66121	FOND BAZARI VƏ BİRJA ƏMƏLİYYATLARI	6612	6612
66122	ƏMTƏƏ BİRJASININ FƏALİYYƏTİ	6612	6612
6619	MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT	6619	6619
66190	MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT	6619	6619
662	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI		
	FƏALİYYƏT	662	662
6621	RİSK VƏ ZƏRƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ	6621	6621
66210	RİSK VƏ ZƏRƏRİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ	6621	6621
6622	SİĞORTA AGENTLƏRİNİN VƏ MAKLERLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6622	6622
66220	SİĞORTA AGENTLƏRİNİN VƏ MAKLERLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6622	6622
6629	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI		
	FƏALİYYƏT	6629	6629
66291	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI		
	FƏALİYYƏT	6629	6629
66292	QEYRİ-DÖVLƏT PENSİYA FONDLARININ FƏALİYYƏTİ	6629	6629
663	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	663	663
6630	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6630	6630
66300	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6630	6630
L SEKSİYASI. DAŞINMAZ ƏMLAKLA ƏLAQƏDAR ƏMƏLİYYATLAR			
68	DAŞINMAZ ƏMLAKLA ƏLAQƏDAR ƏMƏLİYYATLAR	68	68
681	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	681	681
6810	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	6810	6810

68100	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	6810	6810
682	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARA VƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	682	682
6820	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARA VƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	6820	6820
68200	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARA VƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	6820	6820
683	HAQQI ÖDƏNİLMƏKLƏ VƏ YA MÜQAVİLƏ ƏSASINDA DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR	683	682
6831	DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6831	6820
68310	DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6831	6820
6832	DAŞINMAZ ƏMLAKIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6832	6820
68320	DAŞINMAZ ƏMLAKIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6832	6820
M SEKSIYASI. PEŞƏ, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT			
69	HÜQUQ VƏ MÜHASİBAT UÇOTU SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	69	69
691	HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	691	691
6910	HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	6910	6910
69100	HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	6910	6910
69102	XÜSUSİ NOTARIUSLARIN FƏALİYYƏTİ	6910	6910
69103	VƏKİLLİK FƏALİYYƏTİ	6910	6910
692	MÜHASİBAT UÇOTU VƏ AUDİT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	692	692
6920	MÜHASİBAT UÇOTU VƏ AUDİT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6920	6920
69201	MÜHASİBAT UÇOTU VƏ VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6920	6920
69202	AUDİTOR FƏALİYYƏTİ	6920	6920
70	MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	70	70
701	MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	701	701
7010	MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	7010	7010
70100	MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	7010	7010
702	İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	702	702
7021	İCTİMAİ ƏLAQƏLƏRİN SAXLANILMASI VƏ MƏLUMAT MÜBADİLƏSİ	7021	7020
70210	İCTİMAİ ƏLAQƏLƏRİN SAXLANILMASI VƏ MƏLUMAT MÜBADİLƏSİ	7021	7020
7022	KOMMERSİYA FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ SAİR MƏSLƏHƏTLƏR	7022	7020
70220	KOMMERSİYA FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ SAİR MƏSLƏHƏTLƏR	7022	7020
71	MEMARLIQ, MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI; TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏR VERİLMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	71	71
711	MEMARLIQ, MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏLƏRDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ	711	711
7111	MEMARLIQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7111	7110
71111	MEMARLIQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7111	7110
71112	LAYİHƏ İŞLƏRİ	7420	7421
71113	GEOLOJİ-KƏŞFİYYAT VƏ GEODEZİYA AXTARIŞ İŞLƏRİ	7420	7421
71114	KARTOQRAFIYA FƏALİYYƏTİ	7420	7421
71115	I VƏ II MƏSULİYYƏT SƏVİYYƏLİ BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN DÖVLƏT STANDARTLARINA UYGUN OLARAQ LAYİHƏLƏNDİRİLMƏSİ VƏ MÜHƏNDİS AXTARIŞI	7420	7421
7112	MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ	7112	7110
71120	MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ	7112	7110
712	TEXNİKİ SİNAQ VƏ NƏZARƏT	712	712
7120	TEXNİKİ SİNAQ VƏ NƏZARƏT	7120	7120
71201	TEXNİKİ SİNAQ VƏ NƏZARƏT	7120	7120
71202	TƏHLÜKƏ POTENSİALLI OBYEKTŁƏRDƏ İSTİSMAR OLUNAN AVADANLIQLARIN VƏ TEXNİKİ QURĞULARIN DİAQNOSTİKASI VƏ DİGƏR TEXNİKİ YOXLAMALARIN KEÇİRİLMƏSİ	7120	7120
72	ELMİ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	72	72
721	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ		

	İŞLƏMƏLƏR	721	721
7211	BIOTEXNOLOGİYA SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATLAR		
	VƏ İŞLƏMƏLƏR	7211	7210
72110	BIOTEXNOLOGİYA SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATLAR		
	VƏ İŞLƏMƏLƏR	7211	7210
7219	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ SAİR TƏDQIQATLAR VƏ		
	İŞLƏMƏLƏR (BIOTEXNOLOGİYADAN BAŞQA)	7210	7210
72190	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ SAİR TƏDQIQATLAR VƏ		
	İŞLƏMƏLƏR (BIOTEXNOLOGİYADAN BAŞQA)	7210	7210
722	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATLAR		
	VƏ İŞLƏMƏLƏR	722	722
7220	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATLAR		
	VƏ İŞLƏMƏLƏR	7220	7220
72200	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQIQATLAR		
	VƏ İŞLƏMƏLƏR	7220	7220
73	REKLAM FƏALİYYƏTİ VƏ BAZARIN ÖYRƏNİLMƏSİ	73	73
731	REKLAM FƏALİYYƏTİ	731	731
7311	REKLAM AGENLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7311	7310
73110	REKLAM AGENLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7311	7310
7312	KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN REKLAM XİDMƏTİ		
	GÖSTƏRİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİ	7312	7310
73120	KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN REKLAM XİDMƏTİ		
	GÖSTƏRİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİ	7312	7310
732	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN		
	ÖYRƏNİLMƏSİ	732	732
7320	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN		
	ÖYRƏNİLMƏSİ	7320	7320
73200	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN		
	ÖYRƏNİLMƏSİ	7320	7320
74	DİGƏR PEŞƏKAR, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	74	74
741	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	741	741
7410	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	7410	7410
74100	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	7410	7410
742	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	742	742
7420	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7420	7420
74200	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7420	7420
743	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	743	749
7430	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	7430	7490
74300	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	7430	7490
749	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ		
	VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	749	749
7490	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ		
	VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	7490	7490
74900	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ		
	VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	7490	7490
75	BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ	75	75
750	BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ	750	750
7500	BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ	7500	7500
75000	BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ	7500	7500
	N SEKSIYASI. İNZİBATI VƏ YARDIMÇI XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ		
77	KİRAYƏ VƏ LİZİNQ FƏALİYYƏTİ	77	77
771	AVTOMOBİLLƏRİN VƏ YÜNGÜL AVTOFURQONLARIN İCARƏSİ VƏ LİZİNQI	71	771
7711	MİNİK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQI	7711	7710
77110	MİNİK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQI	7711	7710
7712	YÜK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQI	7712	7710
77120	YÜK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQI	7712	7710
772	MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ		
	ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ	772	772

7721	İDMAN VƏ İSTİRAHƏT ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ MALLARIN İCARƏSİ	7721	7721
77210	İDMAN VƏ İSTİRAHƏT ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ MALLARIN İCARƏSİ	7721	7721
7722	VİDEOLENTLƏRİN VƏ DİSKLƏRİN KİRAYƏSİ	7722	7722
77220	VİDEOLENTLƏRİN VƏ DİSKLƏRİN KİRAYƏSİ	7722	7722
7729	SAİR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ	7729	7729
77290	SAİR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ	7729	7729
773	SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR ƏŞYALARIN KİRAYƏSİ	773	773
7731	KƏND TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7731	7730
77310	KƏND TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7731	7730
7732	TİKİNTİ MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7732	7730
77320	TİKİNTİ MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7732	7730
7733	HESABLAMA TEXNİKASINI DAXİL ETMƏKLƏ OFİS AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7733	7730
77330	HESABLAMA TEXNİKASINI DAXİL ETMƏKLƏ OFİS AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7733	7730
7734	SU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7734	7730
77340	SU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7734	7730
7735	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7735	7730
77350	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ	7735	7730
7739	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İCARƏSİ	7739	7730
77390	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İCARƏSİ	7739	7730
774	MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ	774	774
7740	MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ	7740	7740
77400	MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ	7740	7740
78	MƏŞĞULLUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	78	78
781	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	781	781
7810	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7810	7810
78100	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7810	7810
78102	AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VƏTƏNDAŞLARININ XARİCİ ÖLKƏLƏRDƏ İŞƏ DÜZƏLMƏLƏRİNDƏ VASİTƏÇİLİK FƏALİYYƏTİ	7810	7810
782	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	782	782
7820	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7820	7820
78200	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7820	7820
783	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	783	783
7830	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7830	7830
78300	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7830	7830
79	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN VƏ TUROPERATORLARIN ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞ ETMƏ XİDMƏTİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	79	79
791	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN VƏ TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	791	791
7911	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7911	7911
79110	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7911	7911
7912	TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	7912	7912
79120	TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	7912	7912
799	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	799	799
7990	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	7990	7990
79900	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA		

	ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	7990	7990
80	İSTİNTAQN APARILMASI VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİNATI	80	80
801	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	801	801
8010	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	8010	8010
80100	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	8010	8010
802	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	802	802
8020	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	8020	8020
80200	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	8020	8020
803	İSTİNTAQN APARILMASI	803	803
8030	İSTİNTAQN APARILMASI	8030	8030
80300	İSTİNTAQN APARILMASI	8030	8030
81	BİNALAR VƏ MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	81	81
811	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	811	811
8110	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8110	8110
81100	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8110	8110
812	TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	812	812
8121	BİNALARIN ƏSASLI TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI	8121	8121
81210	BİNALARIN ƏSASLI TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI	8121	8121
8122	SAİR İSTEHSAL VƏ YAŞAYIŞ BİNALARININ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI	8122	8129
81220	SAİR İSTEHSAL VƏ YAŞAYIŞ BİNALARININ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI	8122	8129
8129	TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT	8129	8129
81290	TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT	8129	8129
813	MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	813	813
8130	MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8130	8130
81300	MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8130	8130
82	BİZNESİN MÜHAFİZƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ İNZİBATİ VƏ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	82	82
821	BİZNESİN MÜHAFİZƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ İNZİBATİ VƏ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	821	821
8211	MÜƏSSİSƏLƏRİN, TƏŞKİLATLARIN İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİNİN KOMPLEKS FƏALİYYƏTİ	8211	8211
82110	MÜƏSSİSƏLƏRİN, TƏŞKİLATLARIN İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİNİN KOMPLEKS FƏALİYYƏTİ	8211	8211
8219	FOTOSURƏT, SƏNƏDLƏRİN HAZIRLANMASI VƏ SAİR XÜSUSİ İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8219	8219
82190	FOTOSURƏT, SƏNƏDLƏRİN HAZIRLANMASI VƏ SAİR XÜSUSİ İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8219	8219
822	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	822	822
8220	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8220	8220
82200	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8220	8220
823	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	823	823
8230	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	8230	8230
82300	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	8230	8230
829	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN MÜHAFİZƏSİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	829	829
8291	ÖDƏNİŞLƏRİN YIĞILMASI VƏ KREDİT ƏMƏLİYYATLARI HAQQINDA HESABATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8291	8291
82910	ÖDƏNİŞLƏRİN YIĞILMASI VƏ KREDİT ƏMƏLİYYATLARI HAQQINDA HESABATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8291	8291
8292	QABLAŞDIRMA	8292	8292
82920	QABLAŞDIRMA	8292	8292
8299	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN DƏSTƏKLƏNMƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	8299	8299
82990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN DƏSTƏKLƏNMƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	8299	8299

**O SEKSIYASI. DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ VƏ MÜDAFİƏ; İCBARI
SOSIAL TƏMİNAT**

84	DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ VƏ MÜDAFİƏ; İCBARI SOSIAL TƏMİNAT	84	84
841	ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ; SOSIAL-İQTİSADI İDARƏETMƏ	841	841
8411	ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ	8411	8411
84111	ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ	8411	8411
84112	YERLİ ÖZÜNÜİDARƏETMƏ ORQANLARININ FƏALİYYƏTİ	8411	8411
8412	SOSIAL PROQRAMLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	8412	8412
84120	SOSIAL PROQRAMLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	8412	8412
8413	İQTİSADI FƏALİYYƏTİN SƏMƏRƏLİ APARILMASINA YARDIM VƏ ONUN TƏNZİMLƏNMƏSİ	8413	8413
84130	İQTİSADI FƏALİYYƏTİN SƏMƏRƏLİ APARILMASINA YARDIM VƏ ONUN TƏNZİMLƏNMƏSİ	8413	8413
842	DÖVLƏT TƏRƏFİNDƏN CƏMİYYƏTƏ BÜTÖVLÜKDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	842	842
8421	BEYNƏLXALQ FƏALİYYƏT	8421	8421
84210	BEYNƏLXALQ FƏALİYYƏT	8421	8421
8422	MÜDAFİƏ FƏALİYYƏTİ	8422	8422
84220	MÜDAFİƏ FƏALİYYƏTİ	8422	8422
8423	ƏDLİYYƏ VƏ ƏDALƏT MƏHKƏMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8423	8423
84230	ƏDLİYYƏ VƏ ƏDALƏT MƏHKƏMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8423	8423
8424	İCTİMAİ QAYDALARIN VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	8424	8423
84240	İCTİMAİ QAYDALARIN VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	8424	8423
8425	FÖVQƏLADƏ HALLAR ZAMANI TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	8425	8423
84251	FÖVQƏLADƏ HALLAR ZAMANI TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	8425	8423
84252	MÜƏSSİSƏLƏRİN VƏ YAŞAYIŞ MƏNTƏQQƏLƏRİNİN MÜQAVİLƏ ƏSASINDA YANĞINLARDAN QORUNMASI	8425	8423
843	MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	843	843
8430	MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8430	8430
84300	MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8430	8430

P SEKSIYASI. TƏHSİL

85	TƏHSİL	85	85
851	MƏKTƏBƏQQƏDƏR TƏHSİL	851	851
8510	MƏKTƏBƏQQƏDƏR TƏHSİL	8510	8510
85100	MƏKTƏBƏQQƏDƏR TƏHSİL	8510	8510
852	İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)	852	852
8520	İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8520	8510
85200	İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8520	8510
853	ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	853	852
8531	ÜMUMİ ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8531	8521
85311	ÜMUMİ ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8531	8521
85312	HAZIRLIQ KURSLARININ FƏALİYYƏTİ	8531	8521
8532	ORTA TEXNİKİ VƏ PEŞƏ TƏHSİLİ	8532	8522
85320	ORTA TEXNİKİ VƏ PEŞƏ TƏHSİLİ	8532	8522
854	ALİ TƏHSİL	854	853
8541	NATAMAM ALİ TƏHSİL	8541	8530
85410	NATAMAM ALİ TƏHSİL	8541	8530
8542	ALİ TƏHSİL	8542	8530
85420	ALİ TƏHSİL	8542	8530
855	TƏHSİLİN SAİR NÖVLƏRİ	855	854
8551	BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMAN SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8551	8541
85510	BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMAN SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8551	8541
8552	MƏDƏNİYYƏT SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8552	8542

85520	MƏDƏNİYYƏT SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8552	8542
8553	SÜRÜCÜ HAZIRLAYAN MƏKTƏBLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8553	8549
85530	SÜRÜCÜ HAZIRLAYAN MƏKTƏBLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8553	8549
8559	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN TƏHSİL SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	8559	8549
85590	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN TƏHSİL SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	8559	8549
856	TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	856	855
8560	TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	8560	8550
85600	TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	8560	8550

Q SEKSIYASI. ƏHALİYƏ SƏHİYYƏ VƏ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

86	SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	86	86
861	XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	861	861
8610	XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	8610	8610
86100	XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	8610	8610
862	HƏKİM PRAKTİKASI VƏ STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	862	862
8621	ÜMUMİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8621	8620
86210	ÜMUMİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8621	8620
8622	XÜSUSİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8622	8620
86220	XÜSUSİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8622	8620
8623	STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8623	8620
86230	STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8623	8620
869	SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	869	869
8690	SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	8690	8690
86900	SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	8690	8690
87	SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	87	87
871	ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	871	871
8710	ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8710	8710
87100	ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8710	8710
872	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏRƏ, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	872	872
8720	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏRƏ, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8720	8720
87200	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏR, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8720	8720
873	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	873	873
8730	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8730	8730
87300	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN		

	GÖSTƏRİLMƏSİ	8730	8730
879	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSİAL TƏMİNAT	879	879
8790	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSİAL TƏMİNAT	8790	8790
87900	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSİAL TƏMİNAT	8790	8790
88	YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	88	88
881	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİN İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN		
	YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	881	881
8810	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİN İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN		
	YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8810	8810
88100	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN		
	YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8810	8810
889	YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SAİR SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	889	889
8891	UŞAQLARA GÜNDÜZ VAXTI QULLUQ ETMƏ	8891	8890
88910	UŞAQLARA GÜNDÜZ VAXTI QULLUQ ETMƏ	8891	8890
8899	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SAİR		
	SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8899	8890
88990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN YAŞAYIŞLA TƏMİNATSIZ SAİR		
	SOSİAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8899	8890

R SEKSIYASI. İSTİRAHƏT, ƏYLƏNCƏ VƏ İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

90	İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ		
	MƏDƏNİ-KÜTLƏVİ ƏYLƏNCƏLİ TƏDBİRLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ	90	90
900	İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ		
	MƏDƏNİ-KÜTLƏVİ ƏYLƏNCƏLİ TƏDBİRLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ	900	900
9001	SƏHNƏ SƏNƏTİ	9001	9000
90010	SƏHNƏ SƏNƏTİ	9001	9000
90012	MUSİQİÇİLƏR	9001	9000
9002	SƏHNƏ SƏNƏTİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	9002	9000
90020	SƏHNƏ SƏNƏTİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	9002	9000
9003	İNCƏSƏNƏTİN SAİR SAHƏLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9003	9000
90030	İNCƏSƏNƏTİN SAİR SAHƏLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9003	9000
9004	TEATR VƏ KONSERT ZALLARININ FƏALİYYƏTİ	9004	9000
90040	TEATR VƏ KONSERT ZALLARININ FƏALİYYƏTİ	9004	9000
91	KİTABXANA, ARXİV, MUZEYLƏRİN VƏ DİGƏR MƏDƏNİYYƏT		
	MÜƏSSİSƏLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	91	91
910	KİTABXANA, ARXİV, MUZEYLƏRİN VƏ DİGƏR MƏDƏNİYYƏT		
	MÜƏSSİSƏLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	910	910
9101	KİTABXANA VƏ ARXİVLƏRİN FƏALİYYƏTİ	9101	9101
91010	KİTABXANA VƏ ARXİVLƏRİN FƏALİYYƏTİ	9101	9101
9102	MUZEYLƏRİN FƏALİYYƏTİ	9102	9102
91020	MUZEYLƏRİN FƏALİYYƏTİ	9102	9102
9103	TARİXİ YERLƏRİN VƏ BİNALARIN MÜHAFİZƏSİ		
	SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏTİ	9103	9102
91030	TARİXİ YERLƏRİN VƏ BİNALARIN MÜHAFİZƏSİ		
	SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏTİ	9103	9102
9104	NƏBATƏT BAĞLARININ, HEYVANXANALARIN VƏ QORUQLARIN		
	FƏALİYYƏTİ	9104	9103
91040	NƏBATƏT BAĞLARININ, HEYVANXANALARIN VƏ QORUQLARIN		
	FƏALİYYƏTİ	9104	9103
92	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	92	92
920	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	920	920
9200	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9200	9200
92000	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9200	9200
93	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏNİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ İDMAN VƏ		
	DİGƏR FƏALİYYƏT	93	93
931	İDMAN SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	931	931
9311	İDMAN OBYEKTlərİNİN İSTİSMARİ VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ	9311	9311
93110	İDMAN OBYEKTlərİNİN İSTİSMARİ VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ	9311	9311

9312	İDMAN KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ	9312	9312
93120	İDMAN KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ	9312	9312
9313	FİTNES KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ	9313	9311
93130	FİTNES KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ	9313	9311
9319	İDMAN SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	9319	9319
93190	İDMAN SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT	9319	9319
932	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	932	932
9321	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏ PARKLARININ FƏALİYYƏTİ	9321	9321
93210	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏ PARKLARININ FƏALİYYƏTİ	9321	9321
9329	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT	9329	9329
93290	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT	9329	9329

S SEKSİYASI. DİGƏR SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

94	İCTİMAİ BİRLİKLƏRİN (TƏŞKİLATLARIN) FƏALİYYƏTİ	94	94
941	KOMMERSİYA, SAHİBKAR VƏ PEŞƏKAR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	941	941
9411	KOMMERSİYA VƏ SAHİBKAR TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9411	9411
94110	KOMMERSİYA VƏ SAHİBKAR TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9411	9411
9412	PEŞƏKAR TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9412	9412
94120	PEŞƏKAR BİRLİKLƏRİN (İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9412	9412
942	HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	942	942
9420	HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	9420	9420
94200	HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	9420	9420
949	SAİR İCTİMAİ BİRLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	949	949
9491	DİNİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9491	9491
94910	DİNİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9491	9491
9492	SİYASİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9492	9492
94920	SİYASİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9492	9492
9499	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9499	9499
94990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9499	9499
95	KOMPÜTERLƏRİN, ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ, MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ	95	95
951	KOMPÜTERLƏRİN VƏ RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	951	951
9511	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9511	9511
95110	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9511	9511
9512	RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9512	9512
95120	RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9512	9512
952	ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ	952	952
9521	MƏİŞƏT ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9521	9521
95210	MƏİŞƏT ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9521	9521
9522	MƏİŞƏT TEXNİKASININ VƏ BAĞ TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9522	9522
95220	MƏİŞƏT TEXNİKASININ VƏ BAĞ TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9522	9522
9523	AYAQQABI VƏ DƏRİDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9523	9523
95230	AYAQQABI VƏ DƏRİDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9523	9523
9524	MEBELLƏRİN VƏ EV ÜÇÜN OXŞAR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9524	9524
95240	MEBELLƏRİN VƏ EV ÜÇÜN OXŞAR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9524	9524
9525	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TƏMİRİ	9525	9529
95251	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TƏMİRİ	9525	9529
95252	QİYMƏTLİ METALLARDAN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARDAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏMİRİ	9525	9529
9529	SAİR ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ	9529	9529

95290	SAİR ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ	9529	9529
96	SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	96	96
960	SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	960	960
9601	TOXUCULUQ VƏ XƏZ MƏMULATLARININ YUYULMASI, KİMYƏVİ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ BOYANMASI	9601	9601
96010	TOXUCULUQ VƏ XƏZ MƏMULATLARININ YUYULMASI, KİMYƏVİ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ BOYANMASI	9601	9601
9602	BƏRBƏRXANA VƏ GÖZƏLLİK SALONLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9602	9602
96020	BƏRBƏRXANA VƏ GÖZƏLLİK SALONLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9602	9602
9603	DƏFN MƏRASİMLƏRİNİN TƏŞKİLİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9603	9603
96030	DƏFN MƏRASİMLƏRİNİN TƏŞKİLİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9603	9603
9604	FİZİKİ RAHATLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9604	9609
96040	FİZİKİ RAHATLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9604	9609
9609	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9609	9609
96090	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9609	9609

T SEKSIYASI. EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ; FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN EV TƏSƏRRÜFATLARININ İSTEHSAL ETDİYİ MAL VƏ XİDMƏTLƏRƏ DAİR FƏALİYYƏT

97	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	97	97
970	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	970	970
9700	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	9700	9700
97000	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	9700	9700
97002	MUZDLU İŞƏ GÖRƏ ƏMƏK HAQQINDAN GƏLİR VERGİSİ ÖDƏYƏN FİZİKİ ŞƏXS	9700	9700
98	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	98	98
981	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	981	981
9810	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	9810	9810
98100	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	9810	9810
982	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	982	982
9820	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9820	9820
98200	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9820	9820

U SEKSIYASI. TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

99	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	99	99
990	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	990	990
9900	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9900	9900
99000	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9900	9900

BÖLMƏ QRUP SİNİF ALTSİNİF	A D L A R I	N A C E	I S I C
1	2	3	4

A SEKSIYASI KƏND TƏSƏRRÜFATI, MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI VƏ BALIQCILIQ

Bu seksiya bitki və heyvan mənşəli təbii ehtiyatların istifadəsini özündə cəmləşdirir. Buraya bitkiçilik, heyvandarlıq, meşəçilik, balıqçılıq, digər bitkilərin becərilməsi, heyvanların fermalarda və digər oxşar məskunlaşdıqları yerlərdə yetişdirilməsi daxil edilir.

01 qrupuna ("Bitkiçilik və heyvandarlıq, ovçuluq və bu sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi") iqtisadi fəaliyyətin iki əsas növü daxil edilmişdir: bitki mənşəli məhsulların istehsalı (bitkiçilik) və heyvan mənşəli məhsulların istehsalı (heyvandarlıq). Bu seksiya həmçinin genetik dəyişdirilmiş bitki və heyvanların yetişdirilməsini, açıq və bağlı sahələrdə bitkilərin becərilməsini, kənd təsərrüfatına münasibətdə köməkçi xidmətlərin göstərilməsini və eləcə də ovçuluğu çoxaltma və onlardan məhsul alma məqsədilə vəhşi heyvanların ovunu, bu sahələrdə xidmətlərin göstərilməsini özündə birləşdirir.

01.5 qrupu ("heyvandarlıqla əlaqəli bitkiçilik") ixtisaslaşmaları olmadan həm bitkiçilik məhsullarının, həm də heyvandarlıq məhsullarının istehsalını birləşdirir.

Bu seksiyaya daxil deyil:

- kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı
(qida və içki məhsullarının istehsalı – 10 və 11-ci bölmələrdə, tütünün ilkin emalından başqa tütün məmulatlarının istehsalı – 12-ci bölmədə təsnifləşdirilir);
- mənzərə bağçılığı üzrə xidmətlərin göstərilməsi – 8130-da təsnif olunur;
- torpağın hazırlanması (torpaq işləri, düyü plantasiyalarının drenajı) – F seksiyasında təsnif olunur;
- komission və kooperativ təşkilatları vasitəsilə kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı – G seksiyasında təsnif olunur.

01 BİTKİÇİLİK VƏ HEYVANDARLIQ, OVÇULUQ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ **01 01**

011 BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ **011 011**

Bu qrup birillik (iki vegetasiya dövründən çox olmadan) bitkilərin becərilməsini; bu bitkilərin toxumlarının becərilməsini birləşdirir.

0111 DƏNLİ (ÇƏLTİK İSTİSNA OLMAQLA), PAXLALI VƏ YAĞLI BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ **0111 0111**

Bu sinif özündə açıq torpaqda dənli (çəltik istisna olmaqla), paxlalı və yağlı bitkilərin becərilməsini birləşdirir.

01111 DƏNLİ (ÇƏLTİK İSTİSNA OLMAQLA) BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ **0111 0111**

Bu altsinfə daxildir:

- buğda, çovdar, yulaf, arpa, qarğıdalı və digər dənli bitkilərin becərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyil:

- şəkər qarğıdalısı istehsalı (01.13-də təsnif olunur).
- çəltik becərilməsi (01.12-də təsnif olunur);
- yem qarğıdalısının becərilməsi (01.19-da təsnif olunur);
- yağlı meyvələrin becərilməsi (01.26-da təsnif edilir);
- qarabaşəğın becərilməsi (01.19-da təsnif olunur);

01112 PAXLALI BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ

0111 0111

Bu altsinfə daxildir:

- maş, türk noxudu, mərcimək, lupin, noxud və qabıqlı noxudun becərilməsi;
- soya paxlalarının becərilməsi.

01113 YAĞLI BİTKİLƏRİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ

0111 0111

Bu altsinfə daxildir:

- yer fındıqlarının (araxis), raps, saflor, küncüt, günəbaxan toxumlarının, pambıq toxumlarının və s. becərilməsi.

0112 ÇƏLTİYİN BECƏRİLMƏSİ

0112 0112

01120 ÇƏLTİYİN BECƏRİLMƏSİ

0112 0112

0113 TƏRƏVƏZ, BOSTAN, KÖKÜMEYVƏLİ VƏ KÖKÜYUMRULARIN BECƏRİLMƏSİ

0113 0113

01131 TƏRƏVƏZ, BOSTAN, KÖKÜMEYVƏLİ VƏ KÖKÜYUMRULARIN BECƏRİLMƏSİ

0113 0113

Bu altsinfə daxil edilir:

- ənginar, qulaqçar, kələm, gül kələmi və brokollar, kahı, kəsmi, ispanaq və s. yaşıl və kökü yumru tərəvəzlərin becərilməsi.
- xiyarın, badımcanın, pomidorun, qarpızın, yemişin və s. becərilməsi;
- kökün, turpun, sarımsağın, soğanın və s. becərilməsi.
- tərəvəzlərinin toxumlarının becərilməsi (istehsalı).

Bu sinifə daxil edilmir:

- ədviyyatların becərilməsi (01.28-də təsnif edilir).

01132 ŞƏKƏR ÇUĞUNDURUNUN VƏ ONUN TOXUMUNUN BECƏRİLMƏSİ

0113 0113

Bu altsinfə daxil edilir:

- şəkər çuğundurunun becərilməsi;
- şəkər çuğundurunun toxumunun becərilməsi (digər çuğundur istisna olmaqla).

01133 GÖBƏLƏYİN VƏ YERDOMBALANIN BECƏRİLMƏSİ

0113 0113

Bu altsinfə daxil edilir:

- göbələk və trüfəllərin becərilməsi.

Bu sinifə daxil edilmir:

- göbələk tellərinin becərilməsi (0130-da təsnif edilir).

01134 KARTOFUN BECƏRİLMƏSİ	0113	0113
Bu altsinfə daxil edilir: - kartofun, batatın (şirib kartofun), maniokun və s. becərilməsi.		
0114 ŞƏKƏR QAMIŞININ BECƏRİLMƏSİ	0114	0114
01140 ŞƏKƏR QAMIŞININ BECƏRİLMƏSİ	0114	0114
Bu altsinfə daxildir: - şəkər qamışının becərilməsi. Bu sinifə daxil edilmir: - şəkər çuğundurunun becərilməsi (01132-də təsnif edilir).		
0115 TÜTÜNÜN BECƏRİLMƏSİ	0115	0115
01150 TÜTÜNÜN BECƏRİLMƏSİ	0115	0115
Bu altsinfə daxildir: - tütünün becərilməsi, yarpaqların yığılması və qurudulması. Bu sinifə daxil edilmir: - tütün məmulatlarının istehsalı (1200-də təsnif edilir).		
0116 LİFLİ BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
Bu sinif lifli bitkilərin becərilməsini, o cümlədən pambıq, cut, kətan, kənaf, çətənə və s. kimi bitkilərin toxumlarının formalaşdırılmasını birləşdirir.		
01161 LİFLİ BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
Bu altsinfə daxildir: - müxtəlif lifli bitkilərin becərilməsi; - toxuculuq lifləri alınan bitkilərin rیشələri;		
01162 PAMBIĞIN BECƏRİLMƏSİ	0116	0116
0119 DİGƏR BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
01191 YEM BİTKİLƏRİNİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ	0119	0119
Bu altsinfə daxildir: - yem bitkiləri toxumlarının istehsalı (otlar da daxil olmaqla); - yemlik paxla və yemlik noxud kimi paxlalılar fəsiləsinə aid olan bitkilərin becərilməsi və qurudulması. - çuğundur (şəkər çuğundurundan başqa) toxumlarının becərilməsi.		
01192 YABANI DƏRMAN BİTKİLƏRİ XAMMALININ YIĞILMASI	0119	0119
Bu altsinfə daxildir: - əsasən farmasiyada və ya insektisitlər, funqisitlər kimi, həmçinin buna oxşar məqsədlər üçün istifadə edilən bitkilərin becərilməsi.		

01193 GÜLLƏRİN VƏ ONLARIN TOXUMLARININ BECƏRİLMƏSİ**0119 0119**

Bu altsinfə daxildir:

- güllərin becərilməsi;
- gül toxumlarının becərilməsi;
- bəzək (dekorativ) bitkilərinin becərilməsi;
- kəsilmiş güllər və gül qönçələri.

01199 DİGƏR BİRİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ**0119 0119**

Bu altsinfə daxildir:

- tərkibində yüksək miqdarda nişasta və ya inulin olan mayaotunun, kökü yumruların və meyvəköklülərin qozalarının becərilməsi;
- biyan istehsalı;
- digər qruplara daxil edilməyən kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- qarpızın, yemişin becərilməsi (0113-də təsnif olunur);
- digər tərəvəzlərin becərilməsi (0113-də təsnif olunur);
- zeytunun istehsalı (01220-də təsnif olunur);
- içki istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi (01271-də təsnif olunur);
- ədviyyat istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi (01280-də təsnif olunur);
- qərzəkli meyvələrin becərilməsi (01250-də təsnif olunur);
- meşə məhsullarının və digər yabanı bitən xam materialların yığılması (0210-də təsnif olunur);
- tərəvəz şitillərinin becərilməsi.

012 ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ**012 012**

Bu qrup özündə çoxillik bitkiləri, yəni vegetasiya dövrü iki mövsümdən çox olan və hər mövsümdə yarpaqları tökülən, lakin vegetasiyası davam edən bitkiləri birləşdirir. Bu qrupa həmçinin bu bitkilərin toxum üçün becərilməsi də daxildir.

0121 ÜZÜMÜN BECƏRİLMƏSİ**0121 0121****01210 ÜZÜMÜN BECƏRİLMƏSİ****0121 0121**

Bu altsinfə daxildir:

- yemək, şərab və kişmiş hazırlanması üçün üzüm istehsalı;
- fərdi qaydada üzümdən şərab hazırlanması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- şərab istehsalı (11020-də təsnif olunur).

0122 TROPİK VƏ SUBTROPİK MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ**0122 0122****01220 TROPİK VƏ SUBTROPİK MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ****0122 0122**

Bu altsinfə daxildir:

- subtropik və sitrus meyvələrinin istehsalı (avakado, banan, xurma əncir, manqo, ananas və s.);
- şəxsi istehsal edilmiş zeytundan yağ hazırlanması.

Bu sinfə daxil deyildir:

- şəxsi istehsalı olmayan zeytundan yağ hazırlanması

0123	SİTRUS MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0123	0123
01230	SİTRUS MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0123	0123
	Bu altsinfə daxildir: - qreypprutun, limonların, portağalların, mandarinlərin və s. becərilməsi.		
0124	TUMLU VƏ ÇƏYİRDƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
01241	TUMLU VƏ ÇƏYİRDƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
	Bu altsinfə daxildir: - meyvə istehsalı: alma, gavalı, ərik, çiyələk, giləmeyvələr, moruq, albalı, şaftalı, xurma və s. Bu altsinfə daxil deyildir: - meyvə-tərəvəz bitkiləri: pomidor, qarpız, yemiş, xiyar və s. istehsalı (0113-də təsnif olunur);		
01242	QOZ-FINDIQ VƏ SAİR GİLƏMEYVƏ MƏHSULLARININ BECƏRİLMƏSİ	0124	0124
	Bu altsinfə daxildir: - qaragilə, qarağat, motmotu, kivi, çiyələk, moruq və s. kimi giləmeyvələrin becərilməsi; - meyvələrin tumlarının becərilməsi; - badam, şabalıd, fındıq, püstə, qoz və s. becərilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - hind qozunun becərilməsi (0126-da təsnif edilir).		
0125	DİGƏR AĞAQLARIN, KOL BİTKİLƏRİNİN VƏ QƏRZƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0125	0125
01250	DİGƏR AĞAQLARIN, KOL BİTKİLƏRİNİN VƏ QƏRZƏKLİ MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0125	0125
	Bu altsinfə daxil deyildir: - yerfındığı istehsalı (01119-da təsnif olunur); - kəsmi köklərinin və mayaotu qozalarının istehsalı (01119-da təsnif olunur); - qoz, fındıq, şabalıd, badam və püstə becərilməsi (01242-də təsnif olunur)		
0126	YAĞLI MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0126	0126
01260	YAĞLI MEYVƏLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0126	0126
	Bu altsinfə daxildir: - hind qozunun, zeytunun, sair yağlı palma qozlarının və onların meyvələrinin becərilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - soya paxlasının, yerfındığının və digər yağlı toxumların becərilməsi (0111-də təsnif edilir)		
0127	İÇKİ İSTEHSALI ÜÇÜN BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0127	0127
01271	İÇKİ İSTEHSALI ÜÇÜN BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ	0127	0127
	Bu altsinfə daxildir: - kofe, kakao kimi içki istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi		

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təzə "istiotlar", cəfəri, tarxun istehsalı (0113-də təsnif olunur);
- kakao istehsalı (10820-də təsnif olunur);
- qəhvənin emalı (10830-da təsnif olunur);

01272 ÇAY YARPAĞININ BECƏRİLMƏSİ

0127 0127

Bu altsinfə daxildir:

- çayın becərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- çay və matı qarışığının hazırlanması (10830-da təsnif edilir).

0128 ƏDVİYYAT, ƏTRİYYAT VƏ DƏRMAN BİTKİLƏRİNİN BECƏRİLMƏSİ

0128 0128

01280 ƏDVİYYAT, ƏTRİYYAT VƏ DƏRMAN BİTKİLƏRİNİN BECƏRİLMƏSİ

0128 0128

Bu altsinfə daxildir:

- dəfnə yarpağı, reyhan, cırə, zirə, darçın, mixək, zəncəfil və s. kimi ədviyyat istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təzə "istiotlar", cəfəri, tarxun istehsalı (0113-də təsnif olunur)

0129 DİGƏR ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ

0129 0129

01290 DİGƏR ÇOXİLLİK BİTKİLƏRİN BECƏRİLMƏSİ

0129 0129

Bu altsinfə daxildir:

- kauçuk yığılması üçün geveanın becərilməsi;
- yeni il üçün küknaq ağaclarının becərilməsi;
- şirə əldə edilməsi üçün ağacların yetişdirilməsi;
- toxuculuq məmulatları istehsalı üçün bitkilərin yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- güllərin, kəsilmiş güllər və gül qönçələrinin yetişdirilməsi (01193-də təsnif edilir);
- təbii mühtdə ağaclardan və ya kauçukabənzər ağaclardan şirə çəkilməsi.

013 BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)

013 013

0130 BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)

0130 0130

01300 BİTKİLƏRİN ÇOXALDILMASI (ƏKİLMƏSİ)

0130 0130

Bu altsinfə daxil edilir:

- əkmə üçün bitkilərin becərilməsi;
- bəzək üçün nəzərdə tutulmuş bitkilərin becərilməsi;
- qələmlərin, calaq qələmlərinin soğanaqlarının yetişdirilməsi;
- meşə şitilliklərindən başqa şitillik məhsullarının yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- toxumluq üçün bitkilərin becərilməsi (01.1 və 01.2-də təsnif edilir);
- meşə şitillikləri məhsullarının yetişdirilməsi (02.10-da təsnif edilir).

014 HEYVANDARLIQ

014 014

Bu qrupa daxildir:

- dəniz heyvanlarından başqa bütün heyvanların yetişdirilməsi.

Bu qrupa daxil edilmir:

- kənd təsərrüfatı heyvanlarının saxlanması üzrə xidmətin və onlara qulluq göstərilməsi (0162-də təsnif edilir);
- dəniz heyvanlarının yetişdirilməsi (0170-də təsnif edilir);
- kəsilmiş heyvanların dəri və gönlərinin istehsalı (1011-də təsnif edilir).

0141 SÜDLÜK İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0141 0141

01410 SÜDLÜK İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0141 0141

Bu altsinfə daxildir:

- südlük istiqamətli iribuynuzlu mal-qaranın yetişdirilməsi;
- təzə inək və camış südünün istehsalı;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- heyvanların saxlanması və onlara qulluq edilməsi (01620-də təsnif olunur);
- südün emalı (10511-də təsnif olunur).

0142 DİGƏR İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN VƏ CAMIŞLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0142 0141

Bu sinfə daxil edilir:

- ət üçün iribuynuzlu mal-qaranın və camışın yetişdirilməsi;
- öküz, kəl, yak və s. kimi iş üçün iribuynuzlu mal-qaranın və camışın yetişdirilməsi;
- buğa məninin istehsalı.

01420 DİGƏR İRİBUYNUZLU MAL-QARANIN VƏ CAMIŞLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0142 0141

0143 AT, EŞŞƏK VƏ QATIRLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0143 0142

01430 AT, EŞŞƏK VƏ QATIRLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0143 0142

Bu altsinfə daxildir:

- at, eşşək və qatırların yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- çapma və qaçış atlarının saxlanması üçün tövlələrin və atsürmə məktəblərinin fəaliyyəti

0144 DƏVƏLƏRİN VƏ MAYALARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0144 0143

01440 DƏVƏLƏRİN VƏ MAYALARIN YETİŞDİRİLMƏSİ 0144 0143

Bu altsinfə daxildir:

- dəvə və mayaların yetişdirilməsi;
- dəvə südünün istehsalı.

0145 QOYUN VƏ KEÇİLƏRİN YETİŞDİRİLMƏSİ 0145 0144

01450 QOYUN VƏ KEÇİLƏRİN YETİŞDİRİLMƏSİ 0145 0144

Bu altsinfə daxil edilir:

- qoyun və keçilərin yetişdirilməsi;
- yuyulmamış xam qoyun və keçi yunu və tükünün istehsalı;
- xam qoyun və keçi südünün istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- qoyunların muzdlı və ya müqavilə əsasında digər təşkilatlar

- tərəfindən qırılması (01620-də təsnif olunur);
- didilmiş yunun istehsalı (10110-da təsnif olunur);
- keçİ südünün emalı (1051-də təsnif olunur).

0146 DONUZLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ **0146 0145**

01460 DONUZLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ **0146 0145**

0147 EV (KƏND TƏSƏRRÜFATI) QUŞLARININ YETİŞDİRİLMƏSİ **0147 0146**

01471 EV (KƏND TƏSƏRRÜFATI) QUŞLARININ YETİŞDİRİLMƏSİ **0147 0146**

Bu altsinfə daxil edilir:

- toyuq, hindtoyuğu, qaz, ördək və firəngtoyuğu kimi quşların yetişdirilməsi;
- quşların yetişdirilməsi üçün inkubatorlardan istifadə edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyil:

- ixtisaslaşdırılmış fermalarda dəvəquşu, qırqovul və s. kimi digər quşların yetişdirilməsi (01499-da təsnif olunur);
- lələk və tük istehsalı (10120-də təsnif olunur).

01472 YUMURTA İSTEHSALI **0147 0147**

Bu altsinfə daxil edilir:

- ev (kənd təsərrüfatı) quşlarından yumurtalarının istehsalı

0149 DİGƏR HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ **0149 0149**

01491 ARILARIN BECƏRİLMƏSİ, ARI BALININ VƏ ARI MUMUNUN İSTEHSALI **0149 0149**

01492 BARAMA QURDUNUN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BARAMA İSTEHSALI **0149 0149**

01493 XƏZ DƏRİLİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ XƏZ DƏRİ İSTEHSALI **0149 0149**

Bu altsinfə daxil edilmir:

- ovlama və tutma nəticəsində alınan xəz dəri istehsalı (0170-də təsnif edilir).

01499 DİGƏR HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ **0149 0149**

Bu altsinfə daxildir:

- evdovşanlarının və digər tüklü heyvanların yetişdirilməsi;
- it və pişik kimi ev heyvanlarının yetişdirilməsi;
- fermalarda narın tükün, sürünən heyvanların və quşların dərilərinin istehsalı;
- dəvəquşu, emu (kənd təsərrüfatı quşlarından başqa) kimi digər heyvanların yetişdirilməsi;
- zəli yetişdirilməsi;
- fermalarda yerüstü xərcəngkimilərin, yağış soxulcanlarının, yeyilən ilbizlərin və s. yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- kənd təsərrüfatı quşlarının yetişdirilməsi (01471-də təsnif olunur);
- heyvanların ovlanması nəticəsində alınmış gön və dərilərin istehsalı (0170-də təsnif olunur);
- fermalarda qurbağaların, timsahların, və dəniz tısbağalarının yetişdirilməsi ((0311, 0312-də təsnif olunur);
- balıqların yetişdirilməsi (0311, 0312-də təsnif olunur);
- mühafizə itlərinin öyrədilməsi (80200-də təsnif olunur);

- ev heyvanlarının (itlər, pişiklər) öyrədilməsi və onlara qulluq (93290-da təsnif olunur).

015 HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	015 015
0150 HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	0150 0150
01500 HEYVANDARLIQLA ƏLAQƏLİ BİTKİÇİLİK	0150 0150

Bu altsinfə daxildir:

- bitkiçilik və heyvandarlıq istehsalında ixtisaslaşdırılmamış bitkiçilik və heyvandarlıq məhsulları, bu şərtlə ki, bir sahədə ixtisaslaşdırılmanın səviyyəsi əldə edilən ümumi məhsulun 66 faizindən artıq olmasın.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- heyvanların yetişdirilməsi (014-də təsnif edilir);
- bitkilərin becərilməsi (001,002,003-də təsnif edilir).

016 KƏND TƏSƏRRÜFATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	016 016
---	----------------

Bu qrupa daxil edilir:

- kənd təsərrüfatı sahəsində kanar təşkilatlar tərəfindən xidmətin və oxşar xidmətlərin kənd təsərrüfatı məhsullarının yığılması məqsədilə göstərilməsi.

0161 BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	0161 0161
01611 BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ	0161 0161

Bu altsinfə daxildir:

- muzz və ya müqavilə əsasında bitkiçilik sahəsində xidmətlərin göstərilməsi:

- əkin yerinin hazırlanmasında,
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin səpilməsində,
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi və böyüdülməsində,
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin çilənməsi, o cümlədən havadan,
- meyvə ağaclarının və üzüm tənəklərinin budanmasında,
- çəltiyin başqa yerə köçürülməsi, şəkər çuğundurunun seyrəldilməsində,
- məhsulun yığılması və kənd təsərrüfatı bitkilərinin bazarda satışa hazırlanmasında, yəni təmizlənməsi, düzülməsi, sortlara ayrılması, artıq şeylərdən təmizlənməsi, isladılması, soyudulması və böyük hissələrlə qablaşdırılmasında;
- bitkilərin xəstəliklərdən və həşərat-ziyanvericilərdən, o cümlədən gəmiricilərdən qorunmasında:
 - kənd təsərrüfatı torpaqlarının kənd təsərrüfatı işləri üçün yararlı, ətraf mühitin qorunması nöqtəyi nəzərdən yaxşı vəziyyətdə saxlanması

Bu altsinfə həmçinin daxil edilir:

- kənd təsərrüfatı maşınlarının əməliyyatçı və onların ekipajı ilə birlikdə verilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- məhsulun ilkin emalı (0163-də təsnif edilir);
- kənd təsərrüfatı ərazilərinin drenajı (4312-də təsnif edilir);
- landşaft (mənzərə) dizaynı (7111-də təsnif edilir);
- landşaftın (mənzərənin) abadlaşdırılması (8130-də təsnif edilir);
- kənd təsərrüfatı sahəsində aqronomların və iqtisadçı mütəxəssislər tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi (7490-də təsnif edilir);

- kənd təsərrüfatı sərgiləri və yarıməkalarının təşkili (8230-da təsnif edilir).

01612 İRRIQASIYA SİSTEMİNİN İSTİSMARI

0161 0161

Bu altsinfə daxil edilir:
- kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün irriqasiya sistemlərindən istifadə edilməsi.

01613 BİTKİÇİLİK SAHƏSİNDƏ DİGƏR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0161 0161

0162 HEYVANDARLIQ SAHƏSİNDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0162 0162

01620 HEYVANDARLIQ SAHƏSİNDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0162 0162

Bu altsinfə daxil edilir:

- muzzdlə və ya müqavilə əsasında heyvandarlıq sahəsində xidmətlərin göstərilməsi:
- süni mayalandırma ilə əlaqədar xidmətlərdə;
- sürünün vəziyyətinin müayinə edilməsi, mal-qaranın sürülməsi, mal-qaranın otarılması kənd təsərrüfatı quşlarının axtalanması, toyuq hinlərinin və qəfəslərinin təmizlənməsi və s. üzrə xidmətlərdə;
- heyvanların bəslənilməsi, artırılması və məhsuldarlığının stimullaşdırılması üzrə fəaliyyətdə;
- heyvanların saxlanması və onlara qulluq edilməsində;
- atların yetişdirilməsində;
- qoyunların qırılmasında.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- heyvanların saxlanması üçün yerin (ərazinin) verilməsi (6820-də təsnif olunur);
- heyvanların vaksinə edilməsi (7500-da təsnif olunur);
- heyvanların daşınması üzrə xidmətlərin göstərilməsi (7739-da təsnif olunur);
- evdə heyvanların yetişdirilməsinə kömək (qulluq etmə, yemləmə) üzrə xidmətlərin göstərilməsi (9609-də təsnif olunur);
- baytarlıq fəaliyyətləri (75000-də təsnif olunur).

0163 KƏND TƏSƏRRÜFATI BİTKİLƏRİ MƏHSULLARININ EMALI ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0163 0163

01630 KƏND TƏSƏRRÜFATI BİTKİLƏRİ MƏHSULLARININ EMALI ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0163 0163

Bu altsinfə daxil edilir:

- xammal satışı üçün bitkilərin emalı (təmizlənməsi, doğranması, seçilməsi, dezinfeksiyası);
- pambığın qopardılması;
- tənəkə yarpaqlarının emalı, qurudulması;
- kakao paxlalarının emalı, təmizlənməsi;
- daşınma və saxlama üçün meyvələrin parafinlənməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- istehsalçı tərəfindən kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı (01.1, 01.2, 01.3-də təsnif edilir);
- toxum fondunun emalı ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi (0164-də təsnif edilir);
- tənəkə yarpaqlarının emalı (12.00-da təsnif edilir);
- ticarət vasitəçiləri və kooperativləri tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi (46-da təsnif edilir);
- kənd təsərrüfatı xammalı ilə topdan ticarət (46.2-də təsnif edilir).

0164 ƏKİLMƏYƏ (TOXUM FONDUNUN FORMALAŞDIRILMASINA) HAZIRLIQ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ **0164 0164**

01640 ƏKİLMƏYƏ (TOXUM FONDUNUN FORMALAŞDIRILMASINA) HAZIRLIQ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ **0164 0164**

Bu altsinfə daxil edilir:

- toxumun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə məhsulun ilkin emalı üzrə xidmətlərin göstərilməsi (xırda, həşaratlar, gəmiricilər tərəfindən və ya toxumların maşınla yığılması zamanı zədələnmiş, yetişməmiş toxumların qatışıqlarla çilənməsi, onların yaxşı şəraitdə saxlanmasının təmin edilməsi üçün kiflənmədən təmizlənməsi). Buraya həmçinin toxumlara əmtəə şəklini vermək üçün onların təmizlənməsi, doqranması, dezinfeksiyası, habelə şəkli dəyişmiş taxılın genetik emalı daxil edilir.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- toxumluc üçün bitkilərin becərilməsi (01.1, 01.2-də təsnif edilir);
- yağ əldə edilməsi üçün toxum emalı (10.41-də təsnif edilir);
- müxtəlif növ toxum əldə edilməsi üçün elmi araşdırmaların aparılması (72.11-də təsnif edilir).

017 OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ **017 017**

0170 OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ **0170 0170**

01700 OVÇULUQ VƏ VƏHŞİ HEYVANLARIN YETİŞDİRİLMƏSİ VƏ BU SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ **0170 0170**

Bu altsinfə daxil edilir:

- qida hazırlanması, dəri, gön alınması və ya tədqiqat işində istifadə etmək, heyvanat parkında yerləşdirmək və ya ev şəraitində bəsləmək üçün heyvanların ovlanması və tutulması;
- ov və heyvanların tutulması nəticəsində xəzlik dəri, quşların və sürünən heyvanların dərisinin istehsalı;
- morj və suitiləri kimi dəniz məməlilərinin tutulması;
- kommersiya məqsədləri üçün vəhşi heyvanların ovlanması və yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- fermalarda heyvanların yetişdirilməsi nəticəsində xəzlik dəri, quşların və sürünən heyvanların dərisinin istehsalı (0149-cu sinifdə təsnif olunur);
- növünü saxlamaq məqsədi ilə vəhşi heyvanlar istisna olmaqla fermalarda heyvanların yetişdirilməsi (014-də təsnif olunur);
- balinaların tutulması (03110-də təsnif olunur);
- sallaqxanalarda dəri və gön istehsalı (1011-də təsnif olunur);
- həvəskar-idman ovçuluğu (9319-də təsnif olunur);
- ovçuluğun inkişafına yardım göstərən ictimai təşkilatların fəaliyyəti (9499-də təsnif olunur).

02 MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI VƏ BU SAHƏDƏ XİDMƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ **02 02**

Bu bölməyə meşəçilik və meşəsalma daxildir. Meşəçilik özündə “kök üstə meşə”nin istehsalını, həmçinin yabanı bitən meşə məhsullarının əldə olunmasını və toplanmasını birləşdirir. Meşə tədarükünə aiddir: ağac qabığının (tıxacın) istehsalı, ilkin emal olunmuş ağac (yanacaq ağacı, saxtanı möhkəmləndirmək üçün ağac, ağac kütləsi). Bu fəaliyyət həm meşələrdə, həm də xüsusi meşə meydançalarında (plantasiyalarda) həyata keçirilə bilər.

021 MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	021 021
0210 MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	0210 0210
02100 MEŞƏÇİLİK VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI İLƏ BAĞLI SAİR FƏALİYYƏT	0210 0210

Bu altsinfə daxildir:

- ağacları sıra ilə əkilən meşənin salınması: tinglərin əkilməsi, başqa yerə köçürülməsi, çıxarılması, meşələrin və qırılacaq meşə sahəsinin qorunması və seyrəldilməsi;
- cavan pöhrə meşələrin yetişdirilməsi;
- meşəkəsmə materiallarının yetişdirilməsi;
- meşə şitilliklərinin fəaliyyəti.
- toxuma üçün istifadə edilən bitki materiallarının yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- yeni il küknarlarının yetişdirilməsi (01290-da təsnif olunur);
- meşə şitilçiliyindən başqa şitilçilik (01300-da təsnif olunur);
- göbələklərin və yabanı bitən qeyri-ağac meşə məhsullarının toplanması (02301-da təsnif olunur);
- ağac yonqarlarının istehsalı (16100-da təsnif olunur).

022 AĞAC TƏDARÜKÜ	022 022
0220 AĞAC TƏDARÜKÜ	0220 0220
02200 AĞAC TƏDARÜKÜ	0220 0220

Bu altsinfə edilir:

- ağac emalı sənayesi üçün girdə şalban və ağacların istehsalı;
- meşənin möhkəmləndirilməsi, şaxtanın möhkəmləndirilməsi üçün ağac, çay sahilini bərkitmək, elektrik dirəkləri üçün girdə şalban istehsalı;
- yanacaq odunu istehsalı;
- energetika məqsədləri üçün ağac tədarükü tullantılarının emalı;
- ağac kömürünün istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- yeni il küknarlarının yetişdirilməsi (01290-da təsnif olunur);
- sıra ilə əkilən meşənin yetişdirilməsi: tiqlərin əkilməsi, əlavə əkilməsi, çıxarılıb başqa yerdə əkilməsi, meşələrin və qırılacaq meşələrin seyrəldilməsi və qorunması (02100-da təsnif olunur);
- ağac yonqarlarının istehsalı (16100-da təsnif olunur);
- distilyasiya ilə ağac kömürünün istehsalı (2014-da təsnif olunur).

023 YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YIĞILMASI	023 023
0230 YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YIĞILMASI	0230 0230
02301 YABANI BİTƏN QEYRİ-AĞAC MƏHSULLARININ YIĞILMASI	0230 0230

Bu altsinfə göbələklər və yetdombalanı, giləmeyvələr və qozlar, balata, quttaperça, kitrə və oxşar təbii qatran, probka, bitki şirələri və ekstraktları, bitki tükələri, palıd qozları və şabalıdları, şibyə və s. Kimi yabanı bitən qeyri-ağac məhsullarının toplanması daxil edilir.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- probka ağaclarından başqa, yuxarıda adları çəkilmiş bütün

- məhsullarının məqsədyönlü alınması (yetiştirilməsi) (01-də təsnif edilir);
- göbələk və trüfəllərin becərilməsi (01.13-də təsnif edilir);
- giləmeyvə və ya qozların becərilməsi (01.25-də təsnif edilir);
- isitmə üçün meşə materiallarının yığılması (0220-də təsnif edilir);
- ağac yonqarının istehsalı (16.10-də təsnif edilir).

02302	YABANI BİTƏN MEŞƏ GÖBƏLƏKLƏRİNİN VƏ YERDOMBALANLARININ, MEYVƏLƏRİNİN, GİLƏMEYVƏLƏRİN, QOZLARIN VƏ DİGƏR YEYİLƏN MEŞƏ MƏHSULLARININ YIĞILMASI	0230	0230
02309	YABANI BİTƏN DİGƏR QEYRİ-AĞAC MEŞƏ MƏHSULLARININ YIĞILMASI	0230	0230
024	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	024	024
0240	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0240	0240
02400	MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI (MEŞƏ BECƏRMƏ VƏ AĞAC TƏDARÜKÜ) SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	0240	0240

Bu altsinfə daxil edilir:

1. mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında meşə təsərrüfatı ilə bağlı aşağıdakı xidmət növlərinin göstərilməsi:
 - meşənin inventarizasiyası üzrə;
 - meşənin idarə olunması üzrə;
 - meşənin qiymətləndirilməsi üzrə;
 - meşənin yanğından mühafizəsi üzrə;
 - meşənin ziyanvericilərdən qorunması üzrə;
2. mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında meşə tədarükü ilə bağlı aşağıdakı xidmət növlərinin göstərilməsi:
 - meşə ərazisində qabığı soyulmamış tirlərin daşınması.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- meşə şitilliklərinin fəaliyyəti (02.10-də təsnif edilir);
- kənd təsərrüfatı torpaqlarının drenajı (43.12-də təsnif edilir);
- tikinti meydançalarının təmizlənməsi (43.12-də təsnif edilir).

03	BALIQCILIQ VƏ BALIQYETİŞDİRMƏ	03	03
-----------	--------------------------------------	-----------	-----------

Bu bölməyə daxil edilir:

- dünya okeanlarının açıq sularında və daxili dənizlərin sularında su bioehtiyatlarından istifadə edilməsi, yəni balıqların tutulması, xərçəngkimilərin, balıqqulağı və s. kimi mirvari, süngər və sair bioehtiyatların tutulması və toplanması;
- balıqyetləşdirmə və su heyvanlarının və bitkilərinin becərilməsi və su bioehtiyatlarının təkrar istehsalı üçün zəruri olan fəaliyyətin göstərilməsi (məsələn, mirvari malyuskunun calaqla edilməsi);
- balıqların, xərçəngkimilərin və molyuskaların balıqtutma gəmilərinin göyərtələrində emalı.

Bu bölməyə daxil edilmir:

- birbaşa balıq ovunu həyata keçirməyən gəmilərdə və sahildə yerləşən balıq zavodlarında balığın emalı (1020-də təsnif olunur);
- gəmilərin qayırılması və təmiri (301-də, 3315-də təsnif olunur);
- həvəskar-idman balıqcılığı (9319-də təsnif olunur).

031 BALIQCILIQ**031 031**

Bu qrupa daxil edilir:

- təbii su mühitində yaşayan balıqların , xərçəngkimilərin və molyuskaların tutulması;
 - insan tərəfindən istehlak edilmək üçün okeanlarda və başqa sulara yayılmış bitkilərin toplanması;
 - su hovuzlarında balıqların yetişdirilməsi üçün (yəni balıq və digər suda yaşayanların ehtiyatlarının artırılması üçün) balıqların tutulması.
- Fəaliyyətin göstərilən növləri əl ilə, qarmaqların, torların və balıq qayıqlarının köməyi ilə, balıqovlama gəmilərinin göyərtəsindən həyata keçirilir.

0311 DƏNİZ BALIQCILIĞI**0311 0311****03110 DƏNİZ BALIQCILIĞI****0311 0311**

Bu altsinfə daxil edilir:

- Dünya okeanının açıq rayonlarında və daxili dəniz sularında balıqçılıq;
- balinaların tutulması;
- xərçəngkimilər və molyuskaların tutulması (ovu);
- dəniz tısbağalarının, dəniz kirpilərinin və s. ovu.

Bu altsinfə həmçinin daxil edilir:

- bilavasitə balıq ovunu həyata keçirən gəmilərdə balığın emalı;
- dəniz süngərlərinin, mərcanlarının və dəniz yosunlarının əldə edilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- balinalardan başqa, dəniz məməlilərinin tutulması. Misal üçün morjların və suitilərin ovlanması (01.70-də təsnif edilir);
- gəmi balıq zavodunda balinaların emalı (10.11-də təsnif edilir);
- gəmi balıq zavodunda və ya quruda xərçəngəbənzər və molyuskaların, balıqların emalı (10.20-də təsnif edilir);
- gəminin heyəti ilə birgə icarəsi (50.10-də təsnif edilir);
- balıq ovuna nəzarət (84.24-də təsnif edilir);
- həvəskar-idman xarakterli balıq ovu və bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi (93.19-da təsnif edilir)

0312 ÇAYLARDA, GÖLLƏRDƏ, SU ANBARLARINDA (ŞİRİN SULARDA) BALIQCILIQ**0312 0312****03120 ÇAYLARDA, GÖLLƏRDƏ, SU ANBARLARINDA (ŞİRİN SULARDA) BALIQCILIQ****0312 0312**

Bu altsinfə daxil edilir:

- çaylarda, göllərdə, su hövzələrində və süni göllərdə balıqçılıq;
- şirin suda yaşayan xərçəngəbənzər və molyuskaların tutulması (ovlanması);
- şirin su hövzələrində heyvanların tutulması (ovlanması);
- şirin su hövzələrində olan bitkilərin yığılması.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- xərçəngəbənzər, molyuska və balıqların emalı (10.20-də təsnif edilir);
- balıq tutulmasına nəzarət (84.24-də təsnif edilir);
- həvəskar- idman xarakterli balıq ovu və bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi (93.19-da təsnif edilir).

032 BALIQYETİŞDİRMƏ**032 032**

Bu qrupa yaşayış mühitinin yaxşılaşdırılması (təbii ilə müqayisə etdikdə) sayəsində sayının artırılması məqsədi ilə dəniz və şirin su canlılarının (balıqların, molyuskaların, dəniz bitkilərinin, timsahların amfibiyaqların) yetişdirilməsi üzrə fəaliyyət, yəni balıqyetişdirmə daxil edilir.

0321 DƏNİZ BALIQYETİŞDİRİLMƏSİ**0321 0321****03210 DƏNİZ BALIQYETİŞDİRİLMƏSİ****0321 0321**

Bu altsinfə daxil edilir:

- istrydyənin, omarların, lanqust, krevetlərin, xərçənglərin yetişdirilməsi;
- qidada istifadə üçün istrydyələrin seleksiyası, yetişdirilməsi və saxlanması;
- mirvari əldə edilməsi üçün molyuskaların seleksiyası, yetişdirilməsi və saxlanması;
- qırmızı yosunların və digər yeyilən dəniz yosunlarının yetişdirilməsi;
- dəniz balıqyetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- qurbağaların çoxaldılması (03.22-də təsnif edilir);
- idman balıqçılığı üçün sifarişçilərin fəaliyyəti (93.19-da təsnif edilir)

0322 ŞİRİN SU HÖVZƏLƏRİNDƏ BALIQYETİŞDİRMƏ**0322 0322****03220 ŞİRİN SU HÖVZƏLƏRİNDƏ BALIQYETİŞDİRMƏ****0322 0322**

Bu altsinfə daxil edilir:

- şirin su hövzələrində balıq yetişdirilməsi (dekorativ balıqların yetişdirilməsində daxil olmaqla);
- xərçəngəbənzər və molyuskaların yetişdirilməsi, seleksiyası;
- şirin su hövzələrində balıq yetişdirilməsi;
- qurbağaların yetişdirilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- duzlu suyu olan çənlərdə balıq yetişdirilməsi (03.21-də təsnif edilir);
- idman balıqçılığı üçün sifarişçilərin fəaliyyəti (93.19-da təsnif edilir).

B SEKSIYASI MƏDƏNÇİXARMA SƏNAYESİ

Bu seksiya təbiətdə bərk halda (kömür və filiz), maye halında (neft) və ya qaz halında (təbii qaz) rast gəlinən təbii sərvətlərin hasilatını özündə birləşdirir. Təbii sərvətlərin hasilatı yeraltı və açıq yataqların işlənməsi və eləcə də buruqların istismarı ilə həyata keçirilə bilər.

Bu seksiyaya xammalın realizasiyaya hazırlanması ilə bağlı aşağıdakı proseslər daxil edilir: neftin bölünməsi, xırdalanması, qurudulması, seçilməsi, zənginləşdirilməsi, aqlomerasiyası və suyunun çəkilməsi. Bu fəaliyyət növlərini adətən təbii sərvətləri əldə edən vahidlər həyata keçirirlər.

Təbii sərvətlərin hasilatı əsas təbii sərvət növünə görə bölmələrdə qruplarda və siniflərdə təsnifləşdirilir. 05 və 06 qrupları istilik enerjisi ilə bağlı təbii sərvətləri (kömür və liqnit hasilatı, xam neft və təbii qaz hasilatı; bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi) özündə birləşdirir; 07 və 08 qrupları isə istilik enerjisindən başqa (metal filizlərinin hasilatı, mədənçixarma sənayesinin digər sahələri) digər təbii sərvətlərin hasilatını nəzərdə tutur.

Bəzi əməliyyatlar, xüsusən, maye karbohidrogenlərin hasilatı müqavilə əsasında və ya mukafatlandırma yolu ilə həyata keçirilə bilər (09-da təsnif olunur).

Bu seksiyaya həmçinin kömür və filizin aqlomerasiyası da daxil edilir.

Bu seksiyaya daxil edilmir:

- hasil edilmiş təbii sərvətlərin emalı (C seksiyası – “Emal sənayesi”);
- hasil edilmiş təbii sərvətlərin sonrakı işlənmələri olmadan tikintidə istifadə olunması (F seksiyası – “Tikinti”);
- təbii və mineral suların mənbələrdən və quyulardan butulkalara doldurulması (11.07-də təsnif olunur);
- təbii sərvətlərin yeraltı və açıq hasilatı ilə bağlı olmayan dağ suxurlarının və minerallarının, bəzi torpaq qatlarının doğranması, xırdalanması və digər formalarda işlənməsi (23.91-də təsnif olunur).

05	DAŞ KÖMÜR VƏ LİQNİT HASİLATI	05	05
051	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	051	051
0510	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	0510	0510
05100	DAŞ KÖMÜRÜN HASİLATI	0510	0510

Bu altsinfə daxildir:

- daş kömürün yeraltı və ya açıq üsulla çıxarılması;
- daş kömürün yuyulması, iriliyinə(təsnifatına və qəlbirlənməsinə) görə bölünməsi, xırdalanması və s;
- daş kömürün laylardan çıxarılması;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- liqnitin hasilatı (0520-də təsnif edilir);
- torfun hasilatı (0892-də təsnif edilir);
- müqavilə əsasında və ya mükafatlandırma yolu ilə daş kömürün hasilatı üzrə xidmətlərin göstərilməsi (0990-da təsnif edilir);
- daş kömürün hasilatı üçün kəşfiyyat işlərinin aparılması(0990-da təsnif edilir);
- koks sobalarında bərk yanacağın istehsalı (1910-da təsnif edilir);
- daş kömür briketlərinin istehsalı (1920-də təsnif edilir);
- daş kömürün hasilatı üçün ərazinin hazırlanması (4312-də təsnif edilir).

052	LİQNİTİN HASİLATI	052	052
0520	LİQNİTİN HASİLATI	0520	0520
05200	LİQNİTİN HASİLATI	0520	0520

Bu altsinfə daxildir:

- liqnitin yeraltı və ya açıq üsulla çıxarılması;
- liqnitin yuyulması, dehidrasiyası, xırdalanması;
- liqnitin aqlomerasiyası.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- daş kömürün hasilatı (0510-da təsnif edilir);
- torfun hasilatı (0892-də təsnif edilir);
- müqavilə əsasında və ya mükafatlandırma yolu ilə daş kömürün hasilatı üzrə xidmətlərin göstərilməsi (0990-da təsnif edilir);
- daş kömürün hasilatı üçün kəşfiyyat işlərinin aparılması(0990-da təsnif edilir);
- liqnit briketlərinin istehsalı (1920-də təsnif edilir);

06	XAM NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI	06	06
-----------	---------------------------------------	-----------	-----------

Bu bölməyə xam neftin hasilatı, bituminoz şistlərindən və

qumdaşından xam neftin istehsalı, qaz və maye karbohidrogenlərinin istehsalı daxildir.

Bu bölməyə neft və qaz yataqlarının istismar işləri daxil edilir:

- neft və qazın yataqdan daşınana qədərki nəzərdə tutulan bütün fəaliyyət növləri.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında neft və ya qaz yataqlarında qazma xidmətlərinin göstərilməsi (09.10-da təsnif edilir);
- neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatı (09.10-da təsnif edilir);
- neft məhsullarının təmizlənməsi (19.20-də təsnif edilir);
- geodeziya axtarış fəaliyyəti (71.12-də təsnif edilir).

061 XAM NEFT HASİLATI

061 061

0610 XAM NEFT HASİLATI

0610 0610

06100 XAM NEFTİN HASİLATI

0610 0610

Bu altsinfə daxildir:

- xam neftin hasilatı;
- bituminoz şistlərdən və qumdaşından xam neft istehsalı;
- neftin susuzlaşdırılması, duzsuzlaşdırılması və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müqavilə əsasında və ya mukafatlandırma yolu ilə neftin və qazın hasilatı ilə əlaqədar olan xidmətlər (09101-də təsnif olunur);
- neft məhsullarının istehsalı (19200-də təsnif olunur);
- neft emalı prosesində duru neftdən qazların azad edilməsi (19200-də təsnif olunur);
- neft boru kəmərləri işinin təşkil edilməsi (49502-də təsnif olunur);
- neft və qaz yataqlarının kəşfiyyatı (7111-də təsnif olunur).

062 TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI

062 062

0620 TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI

0620 0620

06200 TƏBİİ (YANAR) QAZ HASİLATI

0620 0620

Bu altsinfə daxildir:

- qaz halında olan xam karbohidrogenlərin (təbii qazın) çıxarılması və istehsalı;
- kondensatın ayrılması;
- maye karbohidrogen fraksiyalarının ayrılması və dehidrasiyası;
- daşımaq üçün təbii qazın kondensasiya edilməsi, reqazifikasiyası;
- qazın desulfurasiyası.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- və qazın hasilatı ilə əlaqədar olan xidmətlər qaz hasilatı ilə əlaqədar olan xidmətlər (09101-də təsnif olunur);
- neft emalı prosesində duru neftdən qazların azad edilməsi (19200-də təsnif olunur);
- qaz boru kəmərləri işinin təşkil edilməsi (49501-də təsnif olunur);
- kəşfiyyat axtarış fəaliyyəti (7112-də təsnif olunur).

07 METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI**07 07**

Bu bölməyə daxildir:

- metal filizlərinin və təbii metalların açıq və şaxta üsulu ilə çıxarılması;
- filizin hazırlanması:
- filizin xırdalanması, üyüdülməsi və yuyulması,
- maqnitlə və ya qravitasiya üsulu ilə filizin zənginləşdirilməsi,
- filizin flotasiyası, iriliyinə (qəlbirlənməsinə və təsniflənməsinə) görə bölünməsi, qurudulması, kalsiləşdirilməsi və yandırılması.

Bu bölməyə daxil deyildir:

- uran və torium filizlərinin çıxarılması (07210-da təsnif olunur);
- alüminium oksidinin istehsalı (24420-də təsnif olunur);
- dəmir kolçedanının yandırılması (20130-da təsnif olunur);
- domna peçlərinin istehsalı (24-də təsnif olunur).

071 DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI**171 171****0710 DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI****1710 1710****07100 DƏMİR FİLİZİNİN HASİLATI****1710 1710**

Bu altsinfə daxildir:

- özündə daha çox dəmir saxlayan qiymətli filizin hasilatı;
- dəmir filizinin zənginləşdirilməsi və aqlomerasiyası.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dəmir və maqnit kolçedanının çıxarılması və zənginləşdirilməsi (08910-də təsnif olunur).

072 ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI**072 072****0721 URAN VƏ TORİUM FİLİZLƏRİNİN HASİLATI****0721 0721****07210 URAN VƏ TORİUM FİLİZLƏRİNİN HASİLATI****0721 0721**

Bu altsinfə daxildir:

- uran və torium filizlərinin hasilatı;
- belə filizlərin ilkin zənginləşdirilməsi;
- sarı kekin (uran qarışığının) istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- diaqnostika üçün radioaktiv maddələrin istehsalı (2120-də təsnif olunur);
- metal uranın istehsalı (24460-da təsnif olunur).
- uranın əridilməsi və təmizlənməsi (2446-da təsnif olunur).

0729 DİGƏR ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI**0729 0729****07291 QIYMƏTLİ METALLARIN VƏ QIYMƏTLİ DAŞLARIN İSTEHSALI (QIYMƏTLİ METALLARIN FİLİZLƏRDƏN, KONSENTRATLARDAN ALINMASI)****0729 0729****07299 DİGƏR ƏLVAN METAL FİLİZLƏRİNİN HASİLATI****0729 0729**

Bu altsinfə daxildir:

- tərkibində qiymətli əlvan metallar üstünlük təşkil edən filizlərin hasilatı və zənginləşdirilməsi:
- alüminium (boksitlər), mis, qurğuşun, sink, qalay,

manqan, xrom, nikel, kobalt, molibden, tantal, vanadium və s.

- qiymətli metallar: qızıl, gümüş, platin.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- uran və torium filizlərinin hasilatı və zənginləşdirilməsi (07210-da təsnif olunur);
- alüminium oksidin, nikel və mis daşının istehsalı (244-də təsnif olunur).

08	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİ	08	08
081	DAŞ, QUM VƏ GİL HASİLATI	081	081
0811	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARI, ƏHƏNG DAŞI, GİPS, TƏBAŞİR VƏ ŞİST HASİLATI	0811	0810
08111	DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ HASİLATI	0811	0810
	Bu altsinfə daxil edilir: - abidə və tikinti üçün açıq üsulla daş hasilatı, mərmərin, qranitin qaba emalı; - daşın parçalanması və xırdalanması; Bu altsinfə daxil edilmir: - kimya sənayesi və gübrə istehsalı üçün mineral xammal hasilatı (08.91-də təsnif edilir); - karxanalardan başqa daşların kəsilməsi, bəzədilməsi və emalı (23.70-də təsnif edilir)		
08112	ƏHƏNG DAŞININ VƏ GİPSİN HASİLATI	0811	0810
	Bu altsinfə daxil edilir: - əhəng daşının hasilatı; - anhidrit və gips daşının hasilatı.		
08113	TƏBAŞİR VƏ SUSUZLAŞDIRILMAMIŞ DELOMITİN HASİLATI	0811	0810
	Bu altsinfə daxil edilir: - təbaşir və delomitin hasilatı.		
08114	ŞİST HASİLATI	0811	0810
0812	ÇINQIL VƏ QUM KARXANALARININ İŞLƏNİLMƏSİ, GİL VƏ KAOLİN HASİLATI	0812	0810
08121	ÇINQIL VƏ QUMUN HASİLATI	0812	0810
	Bu altsinfə daxil edilir: - sənaye və tikinti üçün qum və çinqil hasilatı; - daş, qum və çinqillərin doğranması və xırdalanması. Bu altsinfə daxil deyildir: - bituminoz qumun hasilatı (06100-də təsnif olunur); - kimya sənayesi və gübrə istehsalı üçün mineral xammal hasilatı (08910-da təsnif olunur).		
08122	GİL VƏ KAOLİN HASİLATI	0812	0810
	Bu altsinfə daxildir: - gil, odadavamlı gil və kaolin hasilatı.		
089	MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ	089	089

0891 KİMYA SƏNAYESİ VƏ GÜBRƏ İSTEHSALI ÜÇÜN MİNERAL XAMMAL HASİLATI**0891 0891****08910 KİMYA SƏNAYESİ VƏ GÜBRƏ İSTEHSALI ÜÇÜN MİNERAL XAMMAL HASİLATI****0891 0891**

Bu altsinfə daxildir:

- təbii fosforitlər və təbii kalium duzlarının hasilatı;
- təbii kükürdün hasilatı;
- dəmir və maqnit kolçedanının hasilatı və zənginləşdirilməsi;
- təbii barium-sulfat (barit) və barium-karbonat (viterit), təbii boratlar, təbii maqnezium sulfatının (kiserit) hasilatı;
- mineral boyalar və flüorit hasilatı;
- zind hasilatı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- duz hasilatı və istehsalı (08930-da təsnif olunur);
- dəmir kolçedanının yandırılması (20130-da təsnif olunur);
- azot birləşmələri və kimyəvi gübrələrin istehsalı (20150-də təsnif olunur).

0892 TORF HASİLATI**0892 0892****08920 TORF HASİLATI****0892 0892**

Bu altsinfə daxildir:

- torfun istehsalı;
- torfun aqlomerasiyası.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müqavilə əsasında və ya mükafatlandırma yolu ilə torfun istehsalı (0990-da təsnif olunur);
- torfdan yanacaq briketlərinin istehsalı (1920-də təsnif olunur);
- bitkilər üçün torf əsasında qatışıqların istehsalı (2015-də təsnif olunur);
- torfdan məmulat istehsalı (23990-də təsnif olunur).

0893 DUZ HASİLATI**0893 0893****08930 DUZ HASİLATI****0893 0893**

Bu altsinfə daxildir:

- əritmə və sorub çıxartma da daxil olmaqla duzun yeraltı yataqlardan çıxardılması;
- dəniz suyunun və digər duzlu suların günəş altında buxarlandırılması yolu ilə duzun istehsalı;
- şor suların və digər duzlu məhlulların istehsalı;
- duzun xırdalanması, təmizlənməsi, ələnməsi, rafinasiyası və yodlaşdırılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- duzlu suyun təmizlənməsi yolu ilə içməli suyun istehsalı (3600-da təsnif olunur);
- insan istehlakı üçün duzun emalı (duzun yodlaşdırılması və s.).

0899 MƏDƏNÇİXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ**0899 0899****08991 MƏDƏNÇİXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR QRUPLARINA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR SAHƏLƏRİ****0899 0899**

Bu altsinfə daxildir:

- yeraltı və ya açıq üsulla müxtəlif mineral və materialların hasilatı:
 abraziv materiallar, azbest, diatomit, təbii qrafit, steatin (talk);
 çöl şpatı və s;
 daş-qaş, kvars, mika və s.
 təbii asfalt və bitum.

08992 TƏBİİ ASFALT VƏ BİTUM HASİLATI

0899 0899

Bu altsinfə daxildir:

- təbii asfalt və bitum hasilatı.

09 MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİ SAHƏSİNƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

09 09

091 NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

091 091

0910 NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0910 0910

09101 NEFT VƏ TƏBİİ QAZ HASİLATI SAHƏSİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0910 0910

Bu altsinfə daxildir:

- mizd və ya müqavilə əsasında yerinə yetirilən, neft və qaz hasilatı ilə əlaqədar xidmətlər, neft və qaz quyularının borularının sementlənməsi, quyuların bağlanması və müvəqqəti dayandırılması və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- quyuların geofiziki tədqiqi, geoloji və seysmik kəşfiyyat işləri və s. (711-də təsnif olunur).

09102 NEFT VƏ TƏBİİ QAZIN HASİLATI ÜÇÜN QUYULARIN QAZILMASI

0910 0910

Bu altsinfə daxildir:

- maili istiqamətlənmiş qazma və təkrar qazma; zərbə qazması; qazma qurğusunun yerində qurulması, təmiri və sökülməsi.

099 MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

099 099

0990 MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0990 0990

09900 MƏDƏNÇIXARMA SƏNAYESİNİN DİGƏR SAHƏLƏRİNDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

0990 0990

Bu altsinfə mukafatlandırma və müqavilə əsasında digər faydalı qazıntıların hasilatı üzrə aşağıdakı xidmətlər daxil edilir:

- nümunələrin götürülməsi və geoloji tədqiqatlar daxil olmaqla yataqların kəşfiyyatı və işlənməsi üzrə;
 - şaxtalarda çəkmə və drenaj üzrə;
 - kəşfiyyat qazması da daxil olmaqla, qazma üzrə.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- üçüncü tərəf üçün şaxta və karxanaların istismarı (mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında);
 - faydalı qazıntıların hasilatı və karxanaların işlənməsi üçün maşın və avadanlıqların təmiri (33.12-də təsnif edilir);
 - mukafatlandırma və müqavilə əsasında quyuların geofiziki, geokəşfiyyat

və seysmokəşfiyyat tədqiqatı.

C SEKSIYASI. EMAL SƏNAYESİ

Emal sənayesi yeni məhsul əldə edilməsi üzrə materialların, maddələrin və ya onların komponentlərinin emalı (mexaniki, fiziki və kimyəvi xarakterinin dəyişməsi) üzrə bütün fəaliyyət növlərini əhatə edir. Son material kimi əsasən, kənd təsərrüfatı xammalını, meşəçilik və balıqçılıq məhsullarını, dağ suxurları və minerallarını göstərmək olar.

Aralı dəyişiklik, yenilənmə və ya məhsulların dəyişdirilməsi də emal sənayesinə aid edilir.

İstehsal olunmuş məhsul istehlaka həm hazır ola bilər və ya həm də sonrakı işlənmə üçün yarımfabrikat rolunu oynaya bilər. Məsələn, alüminium tullantısı məhsulu alüminium məftilin istehsalı üçün həm xammal kimi, həm də alüminium məhsulların istehsalı üçün emal oluna bilər.

İxtisaslaşmış komponent və detalların və həmçinin maşın və avadanlıqların hissə və vasitələrinin istehsalı adətən hissə və vasitələrin aid olduğu maşın və avadanlıqların istehsalı qrupuna aid edilir. Lakin bununla yanaşı qeyd etmək lazımdır ki, ixtisaslaşmış plastik hissələrin və vasitələrin formalaşdırma və formaya salma metodu ilə istehsalı 22.2 qrupuna aid edilir.

Maşın və avadanlıqların ixtisaslaşmamış komponentlərinin istehsalı, məsələn, mühərriklərin, porşenlərin, elektrik motorlarının, elektrik bəndlərinin, klapanların, çarxların, podşipniklərin istehsalı hansı maşın və avadanlıqların tərkibinə bu komponentlərin daxil olmasından asılı olmayaraq, C seksiyasının ("Emal sənayesi") müvafiq qruplarında təsnifləşdirilir.

Istehsal olunan məhsulları təşkil edən komponentlərin yığılması emal sənayesinə aid edilir.

Bəzən hazır məhsullar, tullantıların əsasında hazırlansa belə "Emal sənayesi"yə daxil edirlər. Məsələn, tullantılardan gümüşün istehsalı "Emal sənayesi"yə daxil edilmişdir.

Bu seksiyaya daxil edilmir:

- kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı (A seksiyası);
- meşə tədarükü (A seksiyası);
- dağ suxurlarının və minerallarının hasilatı (B seksiyası);
- sənaye avadanlığı və maşınlarına texniki xidmət və ixtisaslaşmış təmir (33-də təsnif olunur);
- ixtisaslaşmış maşın və avadanlıqların quraşdırılması (33.20-də təsnif olunur);
- tullantıların emalı və başqa məqsədlə istifadəsi, tullantıların təkrar xammala çevrilməsi (38.3-də təsnif olunur);
- avtonəqliyyat vasitələrinin təmiri (45-də təsnif olunur);
- bilavasitə yerində istifadə üçün qida məhsullarının istehsalı (56-da təsnif olunur);
- tikinti meydançasında həyata keçirilən obyektlərin tikintisi və onların yaradılması üzrə ayrı-ayrı əməliyyatlar (F seksiyası);
- ticarət üçün malların qablaşdırılması və bükülməsi, satış üçün butulkalara maye məhsulların doldurulması, sifarişlə kompüterlərin yığılması, tullantıların seçilməsi, fərdi sifarişlə metalın kəsilməsi, yeni deyil, dəyişdirilmiş məhsulun (sifarişçinin tələbatına uyğun) istehsalı (G seksiyası);
- şəxsi istifadə üçün kompüter və əşyaların təmiri (95-də təsnif olunur).

10 QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI

10 10

Bu sinifə heyvanlar üçün hazır yemlər və qida məhsullarının istehsalı üçün heyvandarlıq, balıqçılıq və bitkiçilik məhsullarının emalı daxil edilir. Bura həmçinin qeyri qida yarımfabrikatları da daxil edilir.

101	ƏT MƏHSULLARININ İSTEHSALI (EMALI)	101	101
1011	ƏT İSTEHSALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ (QUŞ ƏTİNDƏN BAŞQA)	1011	1010
10110	ƏT İSTEHSALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ (QUŞ ƏTİNDƏN BAŞQA)	1011	1010
Bu altsinfə daxildir: - təzə, soyudulmuş və dondurulmuş ətin cəmdək, yarım cəmdək şəklində istehsalı; - təzə, soyudulmuş və ya dondurulmuş ətin bölünmüş (tikə) şəkildə istehsalı; - ət məhsullarının konservləşdirilməsi. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - salmaqdan alınan xam dəri və gön, o cümlədən xəz dəri istehsalı; - heyvan mənşəli yeməli piylərin əridilməsi; - əlavə yeyinti məhsullarının emalı; - didilmiş yun istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - kənd təsərrüfatı quşlarının piylərinin istehsalı (1012-də təsnif olunur). - ətin çəkilib bükülməsi (8292-də təsnif olunur).			
1012	EV QUŞLARI VƏ DOVŞAN ƏTİNİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1012	1010
10120	EV QUŞLARI VƏ DOVŞAN ƏTİNİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1012	1010
Bu altsinfə daxildir: - quşların kəsilməsi; - quş ətinin hazırlanması; - təzə və ya dondurulmuş ətin hissələrlə istehsalı; - dovşanların və buna bənzər heyvanların kəsilməsi; - evdovşanlarının və buna bənzər heyvanların ətinin hazırlanması; - ev quşlarının ətinin konservləşdirilməsi; - lələk və tük istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - müəssisələrin və topdansa ticarət təşkilatlarının öz hesabına quş ətinin çəkilib bükülməsi (46320-də təsnif olunur); - muzd və ya müqavilə əsasında quş ətinin çəkilib bükülməsi (82920-də təsnif olunur).			
1013	ƏT MƏMULATLARI İSTEHSALI	1013	1010
10131	KOLBASA, SOSİSKA, SALYAMI, PAŞTET, BEKON VƏ SAİR ƏT MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1013	1013
Bu altsinfə daxildir: - ət məhsullarının istehsalı: kolbasa, sosiska, salyami, paştet, rulet, bud, bekon, ekstrat və s.			
10132	ƏT, QUŞ VƏ EVDOVŞANI ƏTİNDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1013	1010
Bu altsinfə daxildir: - qurudulmuş, duzlanmış və hissə verilmiş ət istehsalı; - hazır ət xörəklərinin istehsalı.			

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müəssisələrin və topdansatış ticarəti təşkilatlarının öz hesabına ətin, quş və evdovşanı ətinin çəkilib bükülməsi (46320-də təsnif olunur);
- muzzd və ya müqavilə əsasında ətin, quş və evdovşanı ətinin çəkilib bükülməsi (82920-də təsnif olunur).

102 BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ

102 101

1020 BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ

1020 1020

10201 BALIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI

1020 1020

Bu altsinfə daxildir:

- balıq, xərçəngkimi və molyuska məhsullarının: soyudulması, dondurulması, qurudulması, hissə verilməsi, duzlanması, germetik taralarda konservləşdirilməsi;
- balıq, xərçəngkimi və molyuska məhsullarının istehsalı
- hazır balıq yeməklərinin istehsalı;
- isti emala məruz qalmış balıqlar;
- balıq filesi hazırlanması;
- qida üçün balıq unu istehsalı;
- xərçəngəbənzər, molyuska və balıqdan qeyri qida unu əldə edilməsi;
- digər qruplara daxil olmayan balıq məhsullarının istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxil edilir:

- balıqların konservləşdirilməsi və emalı ilə məşğul olan gəmilərin fəaliyyəti;
- dəniz yosunlarının emalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- həm balıq tutulması və həm də konservləşdirmə ilə məşğul olan gəmilərin fəaliyyəti (03.11-də təsnif edilir);
- xüsusi gəmilərdə balinaların emalı (10.11-də təsnif edilir);
- dəniz məməlilərinin və balıqların yağlarının istehsalı (10.41-də təsnif edilir);
- hazır balıq yeməklərinin istehsalı (10.85-də təsnif edilir);
- balıq suplarının istehsalı (10.89-də təsnif edilir);
- dəniz məhsullarından yağ və piylərin istehsalı (10411-də təsnif olunur);
- balıq qorğalarının istehsalı (10890-da təsnif olunur).

10202 BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKALARIN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ

1020 1020

Bu altsinfə daxildir:

- balıqlar, xərçəngkimilər və molyuskaların konservləşdirilməsi və emalı: soyudulması, dondurulması, qurudulması, qaxac edilməsi, duzlanması, məhlula salınması, konservləşdirilməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- balıqların ancaq emalı və konservləşdirilməsi ilə məşğul olan gəmilərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- balıqların həm tutulması, həm də emalı və konservləşdirilməsi ilə məşğul olan gəmilərin fəaliyyəti (031-də təsnif olunur);

103 MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ

103 103

1031 KARTOFUN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1031 1030
10311 KARTOFUN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1031 1030
Bu altsinfə daxildir: - kartofun emalı və saxlanması - buzlanmış halda hazırlanmış kartof istehsalı - kartofdan qurudulmuş sıyıq istehsalı - kartofdan qəlyanaltılar istehsalı - kartof çipsalarının istehsalı	
Bu altsinfə həmçinin daxildir: - kartofun mexaniki şəkildə təmizlənməsi.	
10312 KARTOF UNUNUN İSTEHSALI	1031 1030
Bu altsinfə daxildir: - narın və kobud üyüdülmüş kartof ununun istehsalı	
1032 MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZ ŞİRƏLƏRİNİN İSTEHSALI	1032 1030
10320 MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZ ŞİRƏLƏRİNİN İSTEHSALI	1032 1030
Bu altsinfə daxildir: - konsentrat və nektarların istehsalı; - meyvə və tərəvəz şirələrinin istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - meyvə içkisinin istehsalı (11072-də təsnif olunur).	
1039 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN EMALI VƏ KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1039 1030
10391 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN KONSERVLƏŞDİRİLMƏSİ	1039 1030
Bu altsinfə daxildir: - meyvə, qoz və ya tərəvəzin konservləşdirilməsi: dondurulması, qurudulması, yağa və ya sirkəyə qoyulması, germetik tarada konservləşdirilməsi və s. - meyvələrin, fındıqların və tərəvəzin konservləşdirilməsi; - germetik taralarda konservləşdirmə; - meyvə tərəvəzlərdən qida məhsullarının istehsalı; - cem, marmelad və qida jelelərinin istehsalı; - fındıqların yandırma, duzlama və digər üsullarla istehsalı; - fındıqlardan qida məhsullarının istehsalı;	
Bu altsinfə həmçinin daxil edilir: - meyvə tərəvəzlərdən salad hazırlanması; - tərəvəzin təmizlənməsi və kəsilməsi; - soya pendirinin hazırlanması.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - meyvə və qozun şəkərlə konservləşdirilməsi (10820-də təsnif olunur); - qurudulmuş paxlalı bitkilərdən üyüdülmüş narın və kobud un istehsalı (1082-də təsnif olunur); - meyvə və tərəvəz şirələrinin istehsalı (1032-də təsnif olunur); - tərəvəzlərdən hazır yeməklərin istehsalı (1085-də təsnif olunur).	

10392 MEYVƏ VƏ YA TƏRƏVƏZDƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI **1039 1030**

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qurudulmuş paxlalı tərəvəzdən un istehsalı (10611-də təsnif olunur).

10393 CEM, MARMELAD VƏ JELENİN İSTEHSALI **1039 1030**

104 BİTKİ VƏ HEYVAN YAĞLARI VƏ PIYLƏRİNİN İSTEHSALI **104 404**

1041 YAĞ VƏ PIYLƏRİN İSTEHSALI **1041 1040**

10411 TƏMİZLƏNMƏMİŞ YAĞ VƏ PIYLƏRİN İSTEHSALI **1041 1040**

Bu altsinfə daxildir:

- təmizlənməmiş zeytun, soya paxlası, palma, günəbaxan, pambıq toxumu, qarğıdalı, kətan və ayırpəncəsi toxumu yağlarının istehsalı;
- yağlı bitkilərin toxum və məhsullarından narın və kobud üyüdülmüş piysizləşdirilməmiş un istehsalı;
- qeyri-qida heyvan yağları və piylərinin istehsalı;
- balıq və dəniz məməliləri yağının istehsalı.

Qeyd:

- yağ istehsalında pambıq toxumu tullantısı, cecə tullantısı və başqa tullantılar bu sinifdə əlavə xammaldan alınan məhsul hesab olunur.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əridilmiş piy və digər yeməli heyvan piylərinin təmizlənməsi və saflaşdırılması (10110-da təsnif olunur);
- qarğıdalının nəm halda xırdalanması (10620-də təsnif olunur);
- efir yağlarının istehsalı (20530-da təsnif olunur).

10412 TƏMİZLƏNMİŞ YAĞ VƏ PIYLƏRİN İSTEHSALI **1041 1040**

Bu altsinfə daxildir:

- təmizlənməmiş zeytun, soya paxlası və s. yağların istehsalı;
- bitki yağlarının emalı: yuyulması, bişirilməsi, oksidləşdirilməsi, polimerləşdirilməsi, qurudulması, bərkidilməsi və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mövcud təsərrüfatın öz istehsalı olan zeytundan zeytun yağının istehsalı (01220-də təsnif olunur);
- qeyri-qida heyvan yağları və piylərinin istehsalı (10411-də təsnif olunur);
- balıq və dəniz məməlilərindən piy istehsalı (10411-də təsnif olunur);

1042 MARQARİN VƏ QARIŞDIRILMIŞ YEYİNTİ PIYLƏRİNİN İSTEHSALI **1042 1040**

10420 MARQARİN VƏ QARIŞDIRILMIŞ YEYİNTİ PIYLƏRİNİN İSTEHSALI **1042 1040**

Bu altsinfə daxildir:

- marqarin istehsalı;
- piy qarışıqlarının və analogi pastaya bənzər məhsulların istehsalı;
- digər qarışıq mətbəx yağlarının istehsalı

105	SÜD MƏHSULLARININ İSTEHSALI	105	105
1051	SÜDÜN EMALI VƏ PENDİR İSTEHSALI	1051	1050
10511	SÜD VƏ SÜD MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1051	1050

Bu altsinfə daxildir:

- təzə yağlı südün pasteurizə edilmiş, sterilizə edilmiş, qomoqenizə edilmiş, ultra qırmızı şüalarla şüalandırılmış, həmçinin yüksək istilikdə digər emala məruz qalmış süd istehsalı
- təzə duru süddən pasteurizə edilmiş, sterilizə edilmiş, qomoqenizə edilmiş qaymaq istehsalı
- şəkərli və şəkərsiz quru və qatılaşdırılmış süd istehsalı
- yağ istehsalı
- yoqurt istehsalı
- zərdab istehsalı
- kazein və ya laktoza istehsalı
- qatıq , ayran və digər süd məhsullarının istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təzə inək südünün istehsalı (01410-da təsnif olunur);
- qoyun, keçi, dəvə, madyan və s. südünün istehsalı (0143, 0144, 0145-də təsnif olunur);
- süd əvəzedicilərinin istehsalı.

10512	PENDİR VƏ KƏSMİK İSTEHSALI	1051	1050
1052	DONDURMA İSTEHSALI	1052	1050
10520	DONDURMA İSTEHSALI	1052	1050

Bu altsinfə daxildir:

- qaymaqlı dondurmanın və dondurmanın digər növlərinin, həmçinin dondurulmuş desertlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dondurma kafələrinin fəaliyyəti (56100-də təsnif olunur).

106	DƏYİRMAN-DİNG SƏNAYESİ MƏHSULLARININ, NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI	106	106
1061	DƏYİRMAN-DİNG SƏNAYESİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1061	1061
10611	BUĞDA EMALI SƏNAYESİ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1061	1061

Bu altsinfə daxildir:

- buğda emalı: paxlalı bitkilərdən, meyvəköklü bitkilərdən və ya kök yumrusu olan bitkilərdən, yaxud yeməli qozlardan kobud və ya narın üyüdülmüş un istehsalı
- dənli bitkilərdən hazır səhər yeməklərinin istehsalı
- çörək, pirojna, biskvit, fəsəli hazırlanması üçün hazır un qatışıqlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kartofunun istehsalı (1031-də təsnif olunur);
- qarğıdalının isladılmış halda xırdalanması (1062-də təsnif olunur).

10612 DƏNLİ BİTKİLƏRDƏN UN VƏ YARMA İSTEHSALI**1061 1061**

Bu altsinfə daxildir:

- dənli bitkilərin emal edilməsi: taxıl, arpa, çovdar, qarğıdalıdan un, yarma, kobud üyüdülmüş un, dənələrin istehsalı
- düyünün emal edilməsi: təmizlənmiş, döyülmüş, buxara verilmiş və ya forması dəyişdirilmiş düyü istehsalı, düyü ununun istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kobud və ya narin üyüdülmüş kartof ununun istehsalı (10312-də təsnif olunur)
- qarğıdalının isladılmış şəkildə xırdalanması (10620-də təsnif olunur)

1062 NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI**1062 1062****10620 NİŞASTA VƏ NİŞASTA MƏHSULLARININ İSTEHSALI****1062 1062**

Bu altsinfə daxildir:

- düyüdən, kartofdan, qarğıdalıdan və sairədən nişasta istehsalı;
- qarğıdalının isladılmış halda xırdalanması;
- qlükoza, qlükoza şirəsi, maltoza və s. istehsalı;
- qlitin istehsalı;
- tapiok istehsalı;
- qarğıdalı yağı istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- laktoza istehsalı (10511-də təsnif olunur)
- şəkər çuğundurundan və ya qamışından şəkər istehsalı (10810-də təsnif olunur);
- süni bal və karamel istehsalı (1082-də təsnif olunur).

107 UN VƏ UN MƏMULATLARININ İSTEHSALI**107 107****1071 ÇÖRƏK İSTEHSALI; UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLMƏYƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI****1071 1071****10710 ÇÖRƏK İSTEHSALI; UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLMƏYƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI****1071 1071**

Bu altsinfə daxildir:

- çörək və bulkanın istehsalı;
- uzun müddət saxlanıla bilməyən təzə piroq, pirojna, tort və s. kimi unlu qənnadı məmulatlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- un məhsullarının (makaron) istehsalı (10730-də təsnif olunur);
- kafe-yeməxanaların fəaliyyəti (56100-də təsnif olunur).
- uzun müddət saxlanıla bilən unlu qənnadı məmulatların istehsalı (1072-də təsnif olunur).

1072 SUXARI VƏ PEÇENYE İSTEHSALI, UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI**1072 1071****10720 SUXARI VƏ PEÇENYE İSTEHSALI, UZUN MÜDDƏT SAXLANILA BİLƏN UNLU QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI****1072 1071**

Bu altsinfə daxildir:

- suxarı, peçenye və "quru" çörək-bulka məmulatlarının istehsalı;
- uzun müddət saxlanıla bilən unlu qənnadı məmulatlarının və tortların (pirojnaların) istehsalı;
- şirin və ya duzlu qəlyanaltı məhsullarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- kartofdan qəlyanaltı məhsullarının istehsalı (10.31-də təsnif edilir).

1073 MAKARON, ƏRİŞTƏ VƏ OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI **1073 1074**

10730 MAKARON, ƏRİŞTƏ VƏ OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI **1073 1074**

Bu altsinfə daxildir:

- un məhsullarının: makaron, bişirilmiş və bişirilməmiş, iç qoyulmuş və iç qoyulmamış lapşa istehsalı;
- kuskus istehsalı.
- dondurulmuş və konservlərdə makaron məmulatlarının istehsalı

Bu altsinfə daxil edilmir:

- kuskus əsasında hazır yeməklərin istehsalı (10.85-də təsnif edilir);
- makaron məmulatlarının əsasında suplarının istehsalı (10.89-da təsnif edilir).

108 SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI **108 107**

1081 ŞƏKƏR (QƏND) İSTEHSALI **1081 1072**

10810 ŞƏKƏR (QƏND) İSTEHSALI **1081 1072**

Bu altsinfə daxildir:

- şəkərqamışı, şəkərçuğunduru, ağcaqayın, palma şirələrindən şəkərin (saxarozanın) və şəkər əvəzedicilərinin istehsalı və rafinasiyası;
- şəkər siroplarının istehsalı;
- melassa istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qlükoza, qlükoza siropu, maltoza istehsalı (10620-də təsnif olunur).

1082 KAKAO, ŞOKOLAD VƏ ŞƏKƏRDƏN QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1082 1073**

10820 KAKAO, ŞOKOLAD VƏ ŞƏKƏRDƏN QƏNNADI MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1082 1073**

Bu altsinfə daxildir:

- kakao-yağ, kakao-piy, kakaodan duru yağ, kakao tozu istehsalı;
- şokolad və şokolad qənnadı məmulatının istehsalı;
- şəkərli qənnadı məmulatlarının istehsalı;
- saqqız istehsalı;
- meyvələrin qabığından və bitkilərin digər hissələrindən şəkərlənmiş meyvə, qoz, fındıq istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- saxaroza istehsalı (10810-da təsnif olunur).

1083 ÇAY VƏ KOFE İSTEHSALI (EMALI) **1083 1079**

10830 ÇAY VƏ KOFE İSTEHSALI (EMALI) **1083 1079**

Bu altsinfə daxildir:

- kofeinin ayrılması və kofenin qovrulması;
- kofe məhsullarının: döyülmüş kofe, həll edilə bilən kofe, kofe cövhəri və konsentratı istehsalı;
- kofe əvəzedicilərinin istehsalı;
- çay və matı qarışığının hazırlanması;
- çay paketlərinə qablaşdırılma da daxil olmaqla çayın qablaşdırılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- inulin istehsalı (1062-də təsnif olunur);
- içki, pivo, şərab və sərinləşdirici içkilərin istehsalı (11-də təsnif olunur);
- ot tinkturalarının (nanə, minaçiçəyi, çobanyastığı və başqalarının) istehsalı (2110-də təsnif olunur);
- çay plantasiyaları ilə bağlı çay fabriklərinin fəaliyyəti;
- müalicəvi vasitə kimi istifadə edilən ot tinkturalarının istehsalı.

1084 ƏDVİYYAT VƏ ŞİRƏLƏRİN İSTEHSALI

1084 1079

10840 ƏDVİYYAT VƏ ŞİRƏLƏRİN İSTEHSALI

1084 1079

Bu altsinfə daxildir:

- sous və ədviyyatların istehsalı:
- mayonez,
- xardal unu və xardal tozu,
- xardal və s.
- sirkə istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ədviyyat istehsalı üçün bitkilərin yetişdirilməsi (01280 –də təsnif olunur);
- xörək duzunun istehsalı (08930-da təsnif olunur).

1085 HAZIR YEMƏKLƏRİN İSTEHSALI

1085 1075

10850 HAZIR YEMƏKLƏRİN İSTEHSALI

1085 1075

Bu altsinfə daxil edilir:

- ət və quş ətindən hazır yeməklərin istehsalı;
- balıq ətindən hazır yeməklərin istehsalı;
- tərəvəzdən hazır yeməklərin istehsalı;
- milli və yerli yeməklərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- bir komponentdən ibarət və ya təzə məhsullardan yeməklərin istehsalı (10-da təsnif edilir);
- “fast food” istehsalı (10.89-da təsnif edilir);
- hazır yeməklərlə topdan ticarət (46.38-də təsnif edilir);
- hazır yeməklərlə pərakəndə ticarət (47.11 və 47.29-da təsnif edilir);
- hazır yeməklər istehsal edən təşkilatların fəaliyyəti (56.29-da təsnif edilir).

1086 UŞAQ QIDALARININ VƏ PƏHRİZ ƏRZAQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI

1086 1079

10860 UŞAQ QIDALARININ VƏ PƏHRİZ ƏRZAQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI

1086 1079

Bu altsinfə daxildir:

- xüsusi pəhriz təyinatlı ərzaq məhsullarının istehsalı:
- uşaqlar üçün süd qarışıqları;
- körpələr üçün südlü və digər qidalı məhsullar;

- uşaqlar üçün yemək;
- bədənə münasib çəkisini qoruyub saxlamaq üçün azkalorili və kalorisi azaldılmış yeməklər;
- müxtəlif xəstəliklər zamanı tətbiq edilən pəhriz yeməkləri;
- tərkibində natrium az olan və natriumsuz yeməklər
- qlutinsiz yeməklər;
- ağır iş yerinə yetirən adamlar, xüsusən idmançılar üçün yeməklər;
- karbohidratların metabolizmi pozulmuş adamlar (diabetiklər) üçün yeməklər.

1089 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI

1089 1079

10890 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QIDA MƏHSULLARININ İSTEHSALI

1089 1079

Bu altsinfə daxildir:

- şorba və ət bulyonlarının istehsalı;
- maya, yumurta tozu və s. istehsalı;
- “fast food” hazırlanması;
- digər qruplara daxil edilməyən qida əlavələri və digər qida məhsullarının hazırlanması;
- maya istehsalı;
- ət, balıq, xərçəngəbənzər və molyuskalardan cövhərlərin istehsalı;
- süd əvəzedicilərinin istehsalı;
- yumurta tozu, yumurta sarısı, yumurta emalı məhsulları;
- süni konsentratların istehsalı;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- meyvə və tərəvəzlərdən məhsulların istehsalı (10.39-da təsnif edilir);
- dondurulmuş pizzaların istehsalı (10.85-də təsnif edilir);
- alkoqollu içkilərin, araqların, pivələrin, çaxırların və digər sərinləşdirici içkilərin istehsalı (11-də təsnif edilir).

109 HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI

109 108

1091 FERMALARDA SAXLANAN HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI

1091 1080

10910 FERMALARDA SAXLANAN HEYVANLAR ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI

1091 1080

Bu altsinfə daxildir:

- fermalarda saxlanan heyvanlar üçün yem əlavələri də daxil olmaqla hazır yemlərin istehsalı;
- fermalarda saxlanan heyvanlar üçün qarışdırılmamış (yekcins) yemlərin hazırlanması;
- sallaqxanalardan tullantıları emal etməklə, heyvanlar üçün yemlərin istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- heyvanların yemlənməsi üçün balıq unu istehsalı (10202-də təsnif olunur);
- yağlı bitkilərdən cecə istehsalı (10411-də təsnif olunur);
- heyvanları yemləmək üçün yağ və piydən (1041-də təsnif edilir), dəyirman tullantılarından (1061-də təsnif edilir) məhsulların istehsalı.

1092 EV HEYVANLARI ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI

1092 1080

10920 EV HEYVANLARI ÜÇÜN HAZIR YEMLƏRİN İSTEHSALI**1092 1080**

Bu altsinfə daxil edilir:

- it, pişik, quş, balıq və digər ev heyvanları üçün hazır yemlərin istehsalı;
- sallaqxanalardan tullantıları emal etməklə, heyvanlar üçün yemlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- heyvanları yemləmək üçün balıq ununun istehsalı (10.20-də təsnif edilir);
- cecə istehsalı (10.41-də təsnif edilir);
- heyvanları yemləmək üçün yağ və piydan (10.41-də təsnif edilir), dəyirman tullantılarından (10.61-də təsnif edilir) məhsulların istehsalı.

11 İÇKİ İSTEHSALI**11 11**

Bu qrupa daxil edilmir:

- meyvə və tərəvəzlərdən şirə istehsalı (10.32-də təsnif edilir);
- süd məhsullarının istehsalı (10.51-də təsnif edilir);
- kofe və çaydan içkilərin istehsalı (10.83-də təsnif edilir).

110 İÇKİ İSTEHSALI**110 110****1101 DİSTİLLƏ EDİLMİŞ VƏ TƏMİZLƏNMİŞ SPİRTLİ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI****1101 1101****11011 DİSTİLLƏ EDİLMİŞ VƏ TƏMİZLƏNMİŞ SPİRTLİ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI****1101 1101**

Bu altsinfə daxildir:

- distillə edilmiş spirtli içkilərin: viski, brendi, cin və likyorun istehsalı;
- distillə edilmiş spirtlə qarışdırılmış içkilərin istehsalı;
- distillə edilmiş spirtli qarışıqların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- distillə edilməmiş spirtli içkilərin istehsalı (11020, 11030-da təsnif olunur);
- sintez zamanı alınan spirtin istehsalı (2014-də təsnif olunur);
- butulkaya doldurma (əgər bu fəaliyyət mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında yerinə yetirilirsə, 46.34 və ya 82.92-də təsnif edilir)

11012 QICQIRMA MATERIALLARINDAN ETİL SPİRTİNİN İSTEHSALI**1101 1101****1102 ÜZÜMDƏN ŞƏRAB İSTEHSALI****1102 1102****11020 ÜZÜMDƏN ŞƏRAB İSTEHSALI****1102 1102**

Bu altsinfə daxildir:

- üzümdən şərab istehsalı;
- süfrə şərabının istehsalı;
- yüksək sortlu şərab (xüsusi rayonlarda istehsal edilən) istehsalı;
 - köpüklənən şərab istehsalı;
 - qatılaşdırılmış üzüm şirəsindən şərab istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- üzümü yetişdirmiş təsərrüfat tərəfindən şərab istehsalı (01271-də təsnif olunur);
- şərabın emal edilmədən butulkalara tökülməsi və qatılaşdırılması (46340, 82920-də təsnif olunur).

1103 SİDR VƏ BAŞQA GİLƏMEYVƏ ŞƏRABLARININ İSTEHSALI**1103 1102**

11030 SİDR VƏ BAŞQA GİLƏMEYVƏ ŞƏRABLARININ İSTEHSALI	1103 1102
Bu altsinfə daxil edilir: - alkoqol tərkibli sidr, armud və digər giləmeyvə şərablarının istehsalı; - tərkibində giləmeyvə şərabları olan qarışıq içkilərin istehsalı. Bu altsinfə daxil edilmir: - butulkaya doldurma (əgər bu fəaliyyət mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında yerinə yetirilirsə, 46.34 və ya 82.92-də təsnif edilir)	
1104 QIÇQIRMA MATERIALLARINDAN DİSTİLLƏ EDİLMƏMİŞ SAİR İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1104 1102
11040 QIÇQIRMA MATERIALLARINDAN DİSTİLLƏ EDİLMƏMİŞ SAİR İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1104 1102
Bu altsinfə daxildir: - vermut və buna bənzər şərabların istehsalı.	
1105 PİVƏ İSTEHSALI	1105 1103
11050 PİVƏ İSTEHSALI	1105 1103
Bu altsinfə daxildir: - pivə, el, porter kimi səmənindən içkilərin istehsalı; - alkoqolsuz və ya zəifalkoqollu pivə istehsalı.	
1106 SƏMƏNİ PİVƏSİNİN İSTEHSALI	1106 1103
11060 SƏMƏNİ PİVƏSİNİN İSTEHSALI	1106 1103
1107 MİNERAL SULAR VƏ DİGƏR SULARIN BUTULKALARDA İSTEHSALI; ALKOQOLSUZ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1107 1104
11071 MİNERAL SULAR VƏ DİGƏR SULARIN BUTULKALARDA İSTEHSALI	1107 1104
11072 DİGƏR ALKOQOLSUZ İÇKİLƏRİN İSTEHSALI	1107 1104
Bu altsinfə daxildir: - alkoqolsuz içkilərin istehsalı: dadverən qatışıqlar və şəkər əlavə edilmiş və edilməmiş alkoqolsuz içkilər: limonad, oranjad, kola və meyvə içkilərinin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - meyvə və tərəvəz şirəsinin hazırlanması (10320-də təsnif olunur); - südlü içkilərin istehsalı (1051-də təsnif olunur); - kofe, çay, matı əsasında hazırlanan içkilərin istehsalı (1032-də təsnif olunur); - spirtli içkilərin istehsalı (1101-1105 dək təsnif olunur); - spirtsiz şərab istehsalı (1102-də təsnif olunur); - spirtsiz pivə istehsalı (1105-də təsnif olunur); - buz istehsalı (35.30-da təsnif olunur); - butulkaya doldurma (əgər bu fəaliyyət mukafatlandırma və ya müqavilə əsasında yerinə yetirilirsə, 46.34 və ya 82.92-də təsnif edilir)	
12 TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	12 12

120 TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	120	120
1200 TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1200	1200
12000 TÜTÜN MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1200	1200
Bu altsinfə daxildir: - tütün məmulatının: siqaret və siqar, siqaret tütünü, borucuq şəklində tütün, çeynənilən tütün, iylənilən tütün istehsalı; - "homogenləşdirilmiş" və ya "bərpa edilmiş" tütün istehsalı; - tütün yarpaqlarının emalı		
Bu altsinfə daxil deyildir: - tütünün becərilməsi, yarpaqların yığılması və qurudulması (0115, 0163-də təsnif olunur).		
13 TOXUCULUQ SƏNAYESİ	13	13
131 TOXUCULUQ LİFİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ	131	131
1310 TOXUCULUQ LİFİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
13101 PAMBIĞIN İLKİN EMALI	1310	1311
Bu altsinfə daxildir: - pambığın ilkin emalı - pambığın çeşidlərə ayrılması - pambığın çiyiddən təmizlənməsi		
13102 PAMBIQ PARÇA LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
Bu altsinfə daxildir: - parça lifinin hazırlanması, daranması əməliyyatı; - toxuculuq və trikotaj sənayesi üçün kağız ipliyn, süni və ya sintetik lif əlavə edilmiş ipliyn istehsalı.		
Bu altsinfə daxil deyildir: - tikiş üçün sap istehsalı (13107-də təsnif olunur).		
13103 DARAMA MAŞININDA YUN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
Bu altsinfə daxildir: - yun lifinin hazırlanması üzrə əməliyyatlar: yunun yağsızlaşdırılması və karbonlaşdırılması, darama; - toxuculuq, trikotaj və digər istehsal üçün yun ipliyn və ya sintetik və süni liflər əlavə edilmiş ipliyn istehsalı.		
13104 KAMVOL YUN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ	1310	1311
Bu altsinfə daxildir: - kamvol yunun daranması; - toxuculuq, trikotaj və digər istehsal üçün kamvol yun ipliyn, yaxud süni və sintetik lif əlavə edilməklə ipliyn istehsalı; - yarımkamvol yunun hazırlanması və əyirilməsi (daraqla tam daranmamış, maşınla daramaqla).		

13105 KƏTAN LİFİNİN ƏYİRİLMƏSİ**1310 1311**

Bu altsinfə daxildir:

- kətanın çırpılması;
- toxuculuq, trikotaj və digər istehsal üçün kətan ipliyn və ya süni və sintetik lif əlavə edilmiş ipliyn istehsalı.

13106 TƏBİİ İPƏK, SÜNİ VƏ SİNTETİK LİFLƏRİN HAZIRLANMASI**1310 1311**

Bu altsinfə daxildir:

- ipək lifinin sarınması, yuyulması və burulması;
- ipək tullantısının daranması;
- toxuculuq, trikotaj və digər istehsal üçün ipək ipliyn, sintetik və ya süni lif əlavə edilmiş ipək ipliyn istehsalı;
- sintetik və ya süni ipliyn tekstura edilməsi, bir neçə ipin bir ip şəklində burulması, toplanması, sapa çevrilməsi, sintetik və süni kompleks sapların isladılması.

13107 TİKİŞ SAPLARININ İSTEHSALI**1310 1311**

Bu altsinfə daxildir:

- qarışıqlar da daxil olmaqla, ixtiyari toxuculuq materiallarından tikiş sapının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- trikotaj parçalarının istehsalı üçün ipliyn istehsalı (13101, 13106, 13108-də təsnif olunur).

13108 SAİR TOXUCULUQ LİFLƏRİNİN HAZIRLANMASI VƏ ƏYİRİLMƏSİ**1310 1311**

Bu altsinfə daxildir:

- cut və ya ağac lıqı kimi digər toxuculuq liflərinin hazırlanması və əyirilməsi üzrə əməliyyatlar

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- kağız ipliynin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sintetik və ya süni lif və kəpitkə istehsalı, sintetik və süni liflərdən iplik istehsalı (xüsusi möhkəm olan və xalça istehsalı üçün lazım olan iplik də daxil olmaqla) (20600-də təsnif olunur);
- şüşə lifin istehsalı (23140-da təsnif olunur);
- azbest ipliyn əyirilməsi (23990-də təsnif olunur).

132 PARÇA İSTEHSALI**132 131****1320 PARÇA İSTEHSALI****1320 1312****13201 PAMBIQ PARÇALARIN İSTEHSALI****1320 1312**

Bu altsinfə daxildir:

- sintetik və süni iplikli və ya pambıqdan enli parçaların istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- topa şəklində və qaytada (məxmərlər, plüš və s.) parçalar, cuna, saçaqlı parçalar istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- döşəmə üçün toxunma örtüyün istehsalı (13930-da təsnif olunur);

- qeyri-parça materiallarının istehsalı (13950-də təsnif olunur);
- ensiz parçaların istehsalı (13990-da təsnif olunur);
- trikotaj parçalarının istehsalı (13910-da təsnif olunur).

13202 MAŞINLA DARANIB ƏYRİLMİŞ LİFLƏRDƏN YUN PARÇALARIN İSTEHSALI

1320 1312

Bu altsinfə daxildir:

- yundan, süni və sintetik ipliklərdən yun tipli enli parçaların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- döşəmə üçün toxunma örtüyün istehsalı (13930-da təsnif olunur);
- qeyri-parça materiallarının istehsalı (13950-də təsnif olunur);
- trikotaj parçaların istehsalı (13910-da təsnif olunur).

13203 EVDƏ DARANIB ƏYRİLMİŞ LİFLƏRDƏN YUN PARÇALARIN İSTEHSALI

1320 1312

Bu altsinfə daxildir:

- evdə daranıb əyrilmiş gışdən, süni və ya sintetik iplikli gış qarışığından enli parçalar istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- döşəmə üçün toxunma örtüyün istehsalı (13930-da təsnif olunur);
- qeyri-parça materiallarının istehsalı (13950-də təsnif olunur);
- trikotaj parça məmulatların istehsalı (13910-da təsnif olunur).

13204 İPƏK PARÇALARIN İSTEHSALI

1320 1312

Bu altsinfə daxildir:

- ipək, süni və ya sintetik ipliklərdən ipək tipli enli parçaların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- toxunulmayan materialların istehsalı (13950-də təsnif olunur).

133 PARÇALARIN VƏ TOXUCULUQ MƏMULATLARININ BƏZƏDİLMƏSİ

133 131

1330 PARÇALARIN VƏ TOXUCULUQ MƏMULATLARININ BƏZƏDİLMƏSİ

1330 1313

13300 PARÇALARIN BƏZƏDİLMƏSİ

1330 1313

Bu altsinfə daxildir:

- paltarlar da daxil olmaqla, öz istehsalı olmayan parçaların və toxuculuq məmulatlarının bəzədilməsi, rənglənməsi, naxış vurulması (o cümlədən termonaxış vurulması);
- paltar da daxil olmaqla, öz istehsalı olmayan parçaların təmizlənməsi, qurudulması, hamarlanması, qaynadılması, xoflanması, təmir edilməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- cinslərin solğunlaşdırılması (ağardılması);
- plisse edilmə və toxuculuq məmulatları üçün oxşar əməliyyatlar;
- məmulatlara su keçirtməmək qabiliyyətinin vermək üçün əməliyyatlar, rezin örtüklərinin vurulması və s.;
- toxuculuq məmulatların üzərinə naxış vurma.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- rezin əsas komponent olduqda rezin ilə örtülmüş və ya rezindən ibarət olan su keçirməyən parçaların istehsalı.

139 DİGƏR TOXUCULUQ PARÇALARININ İSTEHSALI **139 139**

1391 TOXUCULUQ KƏTANLARININ İSTEHSALI **1391 1391**

13910 TOXUCULUQ KƏTANLARININ İSTEHSALI **1391 1391**

Bu altsinfə daxildir:

- toxuculuq kətanlarının işlənməsi və istehsalı:
xovlu (məxmər, plyuş) və maxer tipli kətanlar
pəncərə örtüyünün və tor parçaların Raşel tipli və oxşar maşınlarda istehsalı,
digər toxuculuq kətanlarının istehsalı
- süni xəz istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- raşel-maşınlarında və analoji maşınlarda krujeva torlu və tül kətanının istehsalı (13990-da təsnif olunur);
- toxuculuq məmulatların istehsalı (14.39-da təsnif olunur).

1392 GEYİMDƏN BAŞQA HAZIR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1392 1392**

13921 GEYİMDƏN BAŞQA HAZIR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1392 1392**

Bu altsinfə daxildir:

- istənilən toxuculuq materialından, o cümlədən trikotaj parçalardan hazır məmulatların istehsalı:
- ədyallar, o cümlədən yol şalları,
- sıyrılmış pambıq və pərgü ədyallar,
balışlar, o cümlədən divan balışları, yumşaq kəkillər, yataq torbalarının istehsalı;
- məişət, təsərrüfat və digər təyinatlı hazır məmulatlar istehsalı:
- qardinalar, port'yerlər, pəncərə pərdələri, yataq örtükləri, mebel və maşınlar üçün çexollar və s.,
- brezentlər, günlüklər, kempinq və paruslar
üçün mallar, günəşdən qoruyan jalyuzlər, avtomobillər
üçün çexollar və s.,
- yelkənlər, bayraqlar, vımpellər...
- tozu təmizləmək üçün əskilər, hamam lifi və oxşar məmulatlar,
xilasedici jiletlər, paraşütlərin istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- elektrik yorğanların toxunulmuş hissələrinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- texniki tələbat üçün toxuculuq məmulatlarının istehsalı (13990-da təsnif olunur).

13922 YATAQ, YEMƏK OTAĞI, TUALET VƏ MƏTBƏX AĞLARININ İSTEHSALI **1392 1392**

1393 XALÇA VƏ XALÇA MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1393 1393**

13930 XALÇA VƏ XALÇA MƏMULATLARININ İSTEHSALI **1393 1393**

Bu altsinfə daxildir:

- toxuculuq materiallarının, o cümlədən döşəmə keçələrinin: xalçalar, xalça məmulatları, palazlar və həsirlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hörmə materiallardan həsir istehsalı (16290-da təsnif olunur);
- qabıqdan, rezindən, plastmas materiallardan döşəmə örtüyünün istehsalı (16290, 22192 və 22230-da təsnif olunur);
- linoleum və digər qeyri-plastmas döşəmə örtüyünün istehsalı (2223-də təsnif olunur).

1394 KANAT (BURAZ), KƏNDİR, İP VƏ TOR İSTEHSALI

1394 1394

13940 KANAT (BURAZ), KƏNDİR, İP VƏ TOR İSTEHSALI

1394 1394

Bu altsinfə daxildir:

- rezin və ya plastmas qabıqla qorunan və ya qorunmayan, örtüklə və ya örtüksüz, suitələyən və ya islanan toxuculuq lifindən ip, kəndir, kanat və tros istehsalı;
- ip, kanat, kəndir və kanatdan (burazdan) tor istehsalı;
- kəndir və tor lifdən mə'mulatin: hazır tor, balıqçılıq toru, gəmilərdə istifadə olunan qoruyucu tor, boşalmada istifadə olunan amortizator, yükün asılması üçün takelaj ilmə, metal halqalı tros və ya kəndirlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- saç üçün torların istehsalı (14199-da təsnif olunur).
- metal məftillərin istehsalı (2593-də təsnif olunur);
- idman ovçuluğu üçün məmulatların istehsalı (3230-da təsnif olunur).

1395 TOXUNULMAYAN TOXUCULUQ MATERIALLARI VƏ ONLARDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

1395 1399

13950 TOXUNULMAYAN TOXUCULUQ MATERIALLARI VƏ ONLARDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

1395 1399

Bu altsinfə 13 və 14 qruplarına daxil edilməyən toxuculuq materialları daxil edilir.

1396 TEXNİKİ ÜSULLA HAZIRLANAN DİGƏR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1396 1399

13960 TEXNİKİ ÜSULLA HAZIRLANAN DİGƏR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1396 1399

Bu altsinfə daxil edilir:

- lent və digər ensiz parçaların istehsalı;
- etiket, emblem və s. istehsalı;
- dekorativ məmulatların istehsalı;
- plastik kütlə ilə örtülmüş parçaların istehsalı;
- metal və metallaşdırılmış ipliyn, rezin sapın, üzərinə toxuculuq materialı çəkilməmiş kordanın və üzərinə plastik kütlə çəkilməmiş toxuculuq ipliynin istehsalı;
- müxtəlif toxuculuq materiallarının istehsalı (yüksəkkeyfiyyətli kimyəvi saplardan şin kordalarının, kətan kalkaların, rəssamlar üçün kətan səthin, təyyarə burtu üçün araya qoyulan parçalar və analogi toxuculuq məmulatlarının, nişasta və yapışqan çəkilməmiş parçaların istehsalı);

- müxtəlif toxuculuq məmulatlarının istehsalı (toxuma fitillərin, qazla qızdırılan torların və onların hazırlanması üçün boruşəkilli parçaların, şlanqların, qolların, konveyer lentlərinin və ötürücü qayıqların, ələmə və süzgəcdən keçirmə üçün parçaların istehsalı);
- avtomobillər üçün qarnitur istehsalı;
- digər qruplara daxil edilməyən üst təbəqəsinə material çəkilmiş, və ya əvəz edilmiş toxuculuq məmulatları;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- ağər əsasən rezin təşkil etmişdirsə, üzərinə rezin çəkilmiş konveyer lentləri və ötürücü qayıqların istehsalı (22.19-da təsnif edilir);
- bərkitmə üçün plastik kütlədən və kauçukdan plastina istehsalı (22.19 və 22.21-də təsnif edilir);
- metal lifin istehsalı (25.93-də təsnif edilir).

1399 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1399 1399

13990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR TOXUCULUQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1399 1399

Bu altsinfə daxildir:

- ensiz toxunma parçaların, o cümlədən əsası arğacsız hörülən və yapışdırıcı maddə ilə birləşdirilən parçaların istehsalı;
- fətr istehsalı;
- etiket, emblem və digər oxşar məmulatların istehsalı;
- dekorativ məmulatların: tesma, qotaz, pompon istehsalı;
- tül və digər torşəkilli parçaların, krujeva məmulatlarının, krujeva zolaqların və ayrıca naxışların istehsalı;
- nazik plastmas qatı ilə örtülmüş hopdurma parçaların istehsalı;
- toxuculuq materiallarından pambığın və pambıqdan məmulatların: salfetlərin və tamponların istehsalı;
- metallaşdırılmış iplik, bafta sap, rezin sap, toxuculuq materialı və ya toxuculuq ipliindən örtüyü olan korda, plastmas və ya rezin pərdəli sarğı ilə örtülü olan zolaqların istehsalı;
- müxtəlif toxuculuq materiallarının: möhkəm süni iplikdən şin kordu, kətan kalka, rəssamların ehtiyacı üçün astarlanmış giş, loşenka və oxşar sıx toxunma parçalar, qatran və ya nişasta ilə örtülmüş parçaların istehsalı;
- müxtəlif toxuculuq məmulatlarının: toxuculuq piltəsi, qazla qızdırılan tor və metaləridən tor üçün yumru toxunma kətan, şlanqlar, konveyer və transportyor üçün lentlər və kəmərlər, ələk parçası, süzgəc parçası istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- keçə parçalardan döşəmə örtüklərinin istehsalı (13930-da təsnif olunur);
- toxuculuq xammalından pambıq, gigiyenik salfetlər və tamponların istehsalı (1722-də təsnif olunur).

14 GEYİM İSTEHSALI

14 14

141 XƏZLİ GEYİMLƏRDƏN BAŞQA GEYİM İSTEHSALI

141 141

1411 DƏRİDƏN GEYİM İSTEHSALI

1411 1410

14110 DƏRİDƏN GEYİM İSTEHSALI**1411 1410**

Bu altsinfə daxildir:

- dəridən və dəri əvəzedicisindən geyim istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dəridən idman əlcəklərinin və idman papaqlarının istehsalı (3230-da təsnif olunur);
- xəz məmulatlarının istehsalı (1420-də təsnif olunur);
- yanğın söndürənlər üçün qoruyucu geyimlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur).

1412 XÜSUSİ (İŞ) GEYİMİN İSTEHSALI**1412 1410****14120 XÜSUSİ (İŞ) GEYİMİN İSTEHSALI****1412 1410**

Bu altsinfə daxildir:

- xüsusi geyimin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ayaqqabı istehsalı (15201 və 15202-də təsnif olunur);
- rezin və ya plastmasdan tikilməyən, ancaq yapışdırılan geyimin istehsalı (22192, 22290-da təsnif olunur);
- yanğın söndürənlər üçün qoruyucu geyimlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- paltarların təmiri (95290-da təsnif olunur).

1413 ÜST GEYİMİN İSTEHSALI**1413 1410****14130 ÜST GEYİMİN İSTEHSALI****1413 1410**

Bu altsinfə daxildir:

- parçadan müxtəlif üst geyiminin: trikotaj və ya toxunma materialları, qeyri-toxunma materiallarından kişi və qadınlar üçün üst geyiminin: plashlar, paltolar, kostyumlar, pencəklər, şalvarlar, yubkalar, donlar və s. istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- sifarişlə geyim tikilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- xəz materiallardan paltar istehsalı (14200-də təsnif olunur);
- rezin və ya plastmasdan tikilməmiş, ancaq yapışdırılmış paltarların istehsalı (22192, 22290-da təsnif olunur);
- yanğın söndürənlər üçün qoruyucu geyimlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- paltarların təmiri (95290-da təsnif olunur).

1414 ALT PALTARI İSTEHSALI**1414 1410****14140 ALT PALTARI İSTEHSALI****1414 1410**

Bu altsinfə daxildir:

- parçalardan, trikotaj və toxunma materiallardan, krujeva və başqa materiallardan kişi, qadın və uşaqlar üçün alt paltarlarının:
- köynək, mayka, üzgüçü tumanı, pijama, gecə köynəyi, ev xalası, bluzka, qısa tuman, büsmhalter, korsetlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- paltarların təmiri (95290-da təsnif olunur).

1419 SAİR GEYİM VƏ AKSESUARLARIN İSTEHSALI

1419 1410

14191 BAŞ GEYİMLƏRİNİN İSTEHSALI

1419 1410

Bu altsinfə daxildir:

- şlyapa və kepiklərin istehsalı;
- xəz papaqların istehsalı.

14199 SAİR GEYİM VƏ AKSESUARLARIN İSTEHSALI

1419 1410

Bu altsinfə daxildir:

- körpə uşaqlar və idman üçün alt paltarlarının istehsalı;
- digər ləvazimatların: əlcək, qayış, şal, qalstuk, boyun yaylıqları və saç üçün torların istehsalı;
- şlyapa və papaqların istehsalı

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- toxuculuq materiallarından ayaqqabı üstlərinin istehsalı;
- xəz papaqların istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qoruyucu papaqların istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- idman əlcəkləri və idman papaqlarının istehsalı (32300-da təsnif olunur);
- yanğın söndürənlər üçün qoruyucu geyimlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- paltarların təmiri (95290-da təsnif olunur).

142 XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

142 142

1420 XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1420 1420

14200 XƏZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

1420 1420

Bu altsinfə daxildir:

- xəz və digər tük örtüyü olan dərilərin rənglənməsi və aşılınması: lətinə təmizləmə, yağ hopdurma, ağartma, aşılama, qırılma, didmə və rəngləmə;
- xəz məmulatların: paltar və ləvazimatların, zolaq və kətan tipli xəz dəri dəstlərinin, xalçaların, yumşaq kəkillərin, cilalanmış məmulatların istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- süni xəz və ondan məmulatların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- xəz dərilərin istehsalı (01491, 01700-da təsnif olunur);
- xam dəri və gön istehsalı (10110-da təsnif olunur);
- parça və ya trikotaj əsasda uzun saçlıq süni xəz istehsalı (1320, 13910-da təsnif olunur);
- xəz papaqların istehsalı (14191-da təsnif olunur);
- xəzlə bəzək vurulmuş paltarların istehsalı (14199-da təsnif olunur);
- xəzdən hissələri olan ayaqqabı və ya çəkmələrin

- istehsalı (15202-də təsnif olunur);
- xəz məmulatlarının bəzənməsi və rənglənməsi (1511-də təsnif olunur).

143	TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	143	143
1431	TRİKOTAJ CORAB MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1431	1430
14311	TRİKOTAJ CORAB MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1431	1430
	Bu altsinfə daxildir: - gödək corab, kolqotka da daxil olmaqla corab məmulatlarının istehsalı		
14312	TRİKOTAJ PULOVERLƏRİN, CEMPERLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1431	1430
	Bu altsinfə daxildir: - trikotaj və toxunma puloverlərin, cemperlərin, sviterlərin, köynəklərin və oxşar məmulatın istehsalı.		
1439	DİGƏR TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1439	1430
14390	DİGƏR TRİKOTAJ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1439	1430
	Bu altsinfə daxil edilir: - pulover istehsalı; - cemper istehsalı; - jilet və anoloji malların istehsalı.		
	Bu altsinfə daxil edilmir: - trikotaj parçalarının istehsalı (13.91-də təsnif edilir); - trikotaj corabların istehsalı (14.31-də təsnif edilir).		
15	DƏRİ VƏ DƏRİDƏN MƏMULATLARIN, AYAQQABILARIN İSTEHSALI	15	15
151	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ, DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR OXŞAR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	151	151
1511	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ VƏ HAZIRLANMASI	1511	1511
15110	DƏRİNİN AŞILANMASI, RƏNGLƏNMƏSİ VƏ HAZIRLANMASI	1511	1511
	Bu altsinfə daxildir: - təbii üz hissəli dərinin istehsalı; - zəmpə, perqament dəri, laklanmış və metallaşdırılmış dəri istehsalı; - kompozisiya edilmiş dəri istehsalı; - dərinin aşılınması, rənglənməsi; - tük örtüyü olan xəz və dərilərin aşılınması və hazırlanması		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - xam dəri və gön istehsalı (10110-da təsnif olunur) - dəri paltarların istehsalı (14110-da təsnif olunur) - təbii dəridən istifadə olunmadan süni dəri istehsalı (22191, 22290-da təsnif olunur) - heyvandarlıq fermalarının fəaliyyətinin bir hissəsi kimi dəri və gön istehsalı (014-də təsnif olunur)		

1512 DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI **1512 1512**

15120 DƏRİDƏN ÇAMADAN, ÇANTA VƏ DİGƏR MƏMULATLARIN İSTEHSALI **1512 1512**

Bu altsinfə daxildir:

- dəri üçün istifadə olunan texnologiyadan istifadə etməklə kartondan, fibradan, plastmasdan, toxuculuq materiallarından, dəridən, kompozisiya edilmiş dəridən çamadan, çanta və buna oxşar məmulatların istehsalı;
- saatlar üçün qeyri-metal qayıqların istehsalı;
- dəridən və dəri kompozisiyalarından digər məmulatların: aralıq qatların, ötürücü qayıqların istehsalı;
- yəhər məmulatlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dəridən geyim istehsalı (14110-da təsnif olunur)
- dəridən əlcək və şlyapa istehsalı (14199-da təsnif olunur)
- ayaqqabı istehsalı (15201 və 15202-də təsnif olunur)
- saatlar üçün metal qayıqların və bilərziklərin istehsalı (26520-də təsnif olunur)
- velosipedlər üçün oturacaqların istehsalı (3092-də təsnif olunur)
- texniki ehtiyaclar üçün təhlükəsizlik kəmərlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur)

152 AYAQQABI İSTEHSALI **152 152**

1520 AYAQQABI İSTEHSALI **1520 1520**

15201 GÖN-DƏRİ AYAQQABILARIN İSTEHSALI **1520 1520**

Bu altsinfə daxildir:

- istənilən təyinatlı və istənilən texnologiya ilə gön-dəri ayaqqabıların istehsalı
- ayaqqabıların gön-dəri detallarının istehsalı: ayaqqabının üst hissəsi və onun detalları, ayaqqabı altı, daban hissəsi və s.

15202 DİGƏR MATERIALLARDAN OLAN AYAQQABILARIN İSTEHSALI **1520 1520**

Bu altsinfə daxildir:

- istənilən təyinatlı, istənilən materialdan (gön-dəridən başqa) və istənilən texnologiya ilə ayaqqabı istehsalı, tökmə formalaşdırma da daxil olmaqla
- getr, qunc və analoji məmulatların istehsalı
- digər materiallardan ayaqqabı detallarının istehsalı: ayaqqabının üst hissəsi, altı, daban hissəsi və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- toxuculuq materiallarından pəncə-dabanı olmayan ayaqqabıların istehsalı (14199-da təsnif olunur)
- asbestdən ayaqqabı istehsalı (23990-da təsnif olunur)
- ortopediya ayaqqabılarının istehsalı (32500-də təsnif olunur)

16 MEBELDƏN BAŞQA AĞACIN EMALI VƏ AĞACDAN MƏMULATLARIN VƏ TIXACIN İSTEHSALI; HOPDURMA VƏ HÖRMƏ MATERIALLARIN İSTEHSALI

16 16

Bu bölməyə ağac emalı və tikintiyə yarar ağaclar, panellər, faner, tara, parket, tikinti konstruksiyaları və qurma tikililər kimi ağac məmulatları daxil edilir. Ağac emalı mişarlama, yonma, profilləmə, doğrama və quraşdırma özündə birləşdirir. Beləliklə, şalbandan taxta hazırlanır, tikintiyə yarar ağaclar yonulmuş, pardaxlandırılmış və gələcəkdə taranın istehsalı üçün istifadə edilən taxta-şalbanın əldə edilməsi üçün xarrat dəzgahında emal edilir.

Taxta zavodundan və ağacın saxlanması üzrə müəssisələrdən başqa ağac emalı müəssisələri müəyyən məhsul növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşdırılır.

Bu bölməyə daxil edilmir:

- mebel istehsalı (31-də təsnif edilir);
- istehsala aid edilməyən dülgər əməliyyatları (43.32, 43.3 və 43.39-da təsnif edilir).

161 TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI

161 161

1610 TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI

1610 1610

16100 TAXTA-ŞALBANIN KƏSİLMƏSİ VƏ YONULMASI, ODUNCAĞIN HOPDURULMASI

1610 1610

Bu altsinfə daxildir:

- oduncağın kəsilməsi, yonulması və mexaniki emalının əməliyyatları;
- buruq lifli oduncağın, faner şponlarının istehsalı;
- taxta dəmir yolu şpallarının istehsalı;
- döşəmə üçün yığılmamış ağac örtüyü istehsalı;
- ağac yonqarı unu və kəpəyi istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- oduncağın qurudulması;
- oduncağın konservantlar və ya digər maddələrlə kimyəvi emalı və ya hopdurulması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ağac tədarükü, yaş oduncağın istehsalı (02020-də təsnif olunur);
- yapışqanlı fanerlər üçün lazımınca nazik olan faner təbəqələrinin istehsalı (1621-də təsnif olunur);
- qont, çiləkən və profil verilmiş məmulatların istehsalı (1623-də təsnif olunur);
- preslənmiş oduncağın istehsalı (16230-da təsnif olunur).

162 AĞACDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI, MANTAR, NAZİK YONQARLAR VƏ HÖRMƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI

162 162

1621 ŞPON, FANER VƏ AĞAC LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI

1621 1621

16210 ŞPON, FANER VƏ AĞAC LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI

1621 1621

Bu altsinfə daxil edilir:

- şpon və 6 mm-dən az olmayan yapışqanlı fanerlər üçün lövhə istehsalı;
- faner lövhələrin istehsalı;
- termoaktiv plastik kütlə və ya əridilmiş metal ilə hopdurmanın istifadəsi yolu ilə fiziki, kimyəvi və ya termik üsullar ilə sıxlaşdırılmış ağac lövhələrinin, blokların, tirlərin və profillənmiş məmulatların istehsalı;
- ağac yonqarlı lövhələrin istehsalı;
- ağac lifli lövhələrin istehsalı;

- presslənmiş yonqarların istehsalı.

1622 YIĞMA PARKET DÖŞƏMƏLƏRİN İSTEHSALI 1622 1622

16220 YIĞMA PARKET DÖŞƏMƏLƏRİN İSTEHSALI 1622 1622

Bu altsinfə döşəmə örtüyü üçün parket lövhələrin, blokların və digər panellərin istehsalı daxildir

Bu altsinfə daxil edilmir:

- Döşəmə üçün dəst olmayan ağac örtüklərinin istehsalı (16.10-da təsnif edilir).

1623 AĞAC TİKİNTİ KONSTRUKSIYALARI VƏ XARRATLIQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI 1623 1622

16230 AĞAC TİKİNTİ KONSTRUKSIYALARI VƏ XARRATLIQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI 1623 1622

Bu altsinfə daxildir:

- başlıca olaraq tikinti sənayesində istifadə olunmaq üçün nəzərdə tutulmuş ağac məmulatlarının:

- dam üçün tir, çatı və üzlük elementlərinin,
- qapı, pəncərə, pəncərə taxtası və onlar üçün çərçivələrin,
- pilləkən və artırmaların,
- fıqurlu ağac məmulatların, taxtapuş çiləkən və qontun,
- döşəmələrin örtülməsi üçün parket lövhələrin, bloklar və panel şəklində yığılmış digər ağac məmulatlarının istehsalı;
 - ağacdən yığma evlərin və onların hissələrinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mətbəxdə, kitabxanada və s. quraşdırılan divar şkaflarının istehsalı (3101, 3102, 3103-də təsnif olunur);
- ağacdən hərəkət edən arakəsmələrin istehsalı (3101, 3102, 3103-də təsnif olunur)

1624 TAXTA TARALARIN İSTEHSALI 1624 1623

16240 TAXTA TARALARIN İSTEHSALI 1624 1623

Bu altsinfə daxildir:

- qutu, yeşik, qəfəs, baraban və digər oxşar ağac taraların istehsalı;
- altlıq, stellaj və digər yük platformalarının istehsalı;
- ağac çəllək, çən, kadok və digər çəllək məmulatlarının istehsalı;
- ağac kabel barabanlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- çamadanların istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- toxunma şeylərdən qutu istehsalı (16290-da təsnif olunur).

1629 AĞAC VƏ MANTARDAN, NAZİK YONQARLARDAN VƏ HÖRMƏ ÜÇÜN MATERIALLARDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI 1629 1629

16290 AĞAC VƏ MANTARDAN, NAZİK YONQARLARDAN VƏ HÖRMƏ ÜÇÜN MATERIALLARDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI 1629 1629

Bu altsinfə daxildir:

- müxtəlif ağac məmulatlarının:

- süpürgə və şotka üçün dəstə və əsaslar,
- taxta ayaqqabı qəlibi və genəltmə, paltarasılan,
- ağacdən mətbəx avadanlığı, məişətdə işlənən şeylər, palto və şlyapa üçün asılqanlar,
- ağacdən dekorativ məmulat və heykəlciklər, ağac intarsiya və inkrustasiya,
- zərgərlik bəzəyi üçün futlyar və mücrülər, bıçaq məmulatları və ağacdən oxşar məmulatlar,
- ağac makara, babina, tikiş sapı üçün çarx və yonulmuş oduncaqdan oxşar məmulatlar,
- başqa kateqoriyalara aid edilməyən ağacdən digər məmulatların istehsalı.
- təbii mantarın emalı
- təbii mantardan və preslənmiş mantar qırıntılarından hazırlanmış məmulatların o cümlədən, döşəmə üçün örtüklərin istehsalı
- hörmə şeylərin və hörmə üçün materiallardan hazırlanan məmulatların (həsirlərin, şirmaların) istehsalı;
- səbətlərin və sair hörmə məmulatlarının istehsalı;
- girdin və preslənmiş oduncaqdan və ya onun əvəzedicilərindən sair yanacaq materiallarının istehsalı;
- şəkil və güzgülər üçün ağac çərçivələrinin istehsalı;
- çətilər, əl ağacları və s. üçün məmulatların istehsalı;
- boruların istehsalı üçün nəzərdə tutulmuş blokların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- çamadanların istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- ağacdən ayaqqabı hissələrinin istehsalı (15201 və 15202-də təsnif olunur);
- kibrit istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- saat korpuslarının istehsalı (26520-də təsnif olunur);
- mebel istehsalı (310-da təsnif olunur);
- makara və toxuculuq sənayesi üçün oxşar məmulatların istehsalı (2894-da təsnif olunur);
- ağac oyuncaqların istehsalı (3240-da təsnif olunur);
- bijuteriya istehsalı (3213-də təsnif olunur);
- süpürgə və şotkaların istehsalı (32910-da təsnif olunur);
- tabud istehsalı (3299-da təsnif olunur).

17 KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI

17 17

171 KAĞIZ KÜTLƏSİ, KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI

171 170

1711 KAĞIZ KÜTLƏSİ (SELLÜLOZ) İSTEHSALI

1711 1701

17110 KAĞIZ KÜTLƏSİ (SELLÜLOZ) İSTEHSALI

1711 1701

Bu altsinfə daxildir:

- mexaniki, kimyəvi (həll etmə və həll etməmə) və ya yarımkimyəvi üsulla ağardılmış, yarımağardılmış və ya ağardılmamış sellüloz istehsalı;
- mürəkkəbin yox edilməsi və kağız makulaturasından sellüloz istehsalı.

1712 KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI

1712 1701

17120 KAĞIZ VƏ KARTON İSTEHSALI

1712 1701

Bu altsinfə daxildir:

- sonradan sənaye emalı üçün nəzərdə tutulmuş kağız və karton istehsalı;
- örtüklü və ya hopdurulmuş karton və kağız istehsalı;
- möhkəmləndirilmiş və büzmələnməmiş kağız istehsalı;
- qəzet kağızı və digər mətbəə və yazı kağızlarının istehsalı;
- sellüloz pambığının və sellüloz liflərdən kağız parçalarının istehsalı;
- rulonlarda və ya vərəqlədə karbon və mumdan hazırlanmış kağızların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- büzmələnməmiş karton istehsalı (17210-da təsnif olunur);
- kağızdan məmulat istehsalı (17220, 17230, 17240, 21250-də təsnif olunur);
- cilalama kağızlarının istehsalı (2391-də təsnif olunur);
- örtüyün və hopdurumanın materialı əsas olduqda örtüklü və ya hopdurulmuş karton və kağız istehsalı.

172	KAĞIZ VƏ KARTONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI	172	170
1721	BÜZMƏLƏNMİŞ KARTON VƏ KAĞIZ, KARTON VƏ KAĞIZ TARALARIN İSTEHSALI	1721	1702
17210	BÜZMƏLƏNMİŞ KARTON VƏ KAĞIZ, KARTON VƏ KAĞIZ TARALARIN İSTEHSALI	1721	1702

Bu altsinfə daxildir:

- büzmələnməmiş kağız və karton istehsalı;
- büzmələnməmiş kağız və kartondan tara istehsalı;
- kartondan qatlanan tara istehsalı;
- eynitipli kartondan tara istehsalı;
- sair kağız və kartondan tara istehsalı;
- kağız kisə və paketlərin istehsalı;
- kağız üçün qovluq və digər oxşar dəftərxana məmulatının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- zərf və açıqcaların istehsalı (17230-da təsnif olunur);
- perslənmiş və müəyyən formaya salınmış qabların istehsalı o cümlədən, yumurta üçün (1729-da təsnif olunur).

1722	TƏSƏRRÜFAT-MƏİŞƏT VƏ SANİTAR-GİGİYENİYA TƏYİNATLI KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1722	1709
17220	TƏSƏRRÜFAT-MƏİŞƏT VƏ SANİTAR - GİGİYENİYA TƏYİNATLI KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1722	1709

Bu altsinfə daxildir:

- təsərrüfat təyinatlı və şəxsi gigiyena üçün kağızlardan, sellüloz pambığından məmulat istehsalı:
 - təmizləyici nazik kağızların istehsalı;
 - kağızdan burun və əl-üz dəsmallarının, stolun örtülməsi üçün salfetlərin istehsalı;
 - tualet kağızlarının istehsalı;
 - gigiyenik salfetlərinin və piltələrinin, körpələr üçün uşaq bələklərinin və uşaq əskilərinin istehsalı;
 - kağız stəkan, boşqab və məcməyilərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sellülozdan pampiq istehsalı (1712-də təsnif olunur).

1723 DƏFTƏRXANA, KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1723 1709
17230 DƏFTƏRXANA, KAĞIZ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	1723 1709

Bu altsinfə daxildir:

- istifadə olunmaq üçün hazır olan çap və yazı kağızlarının istehsalı;
- kompüterlərin çap qurğuları üçün kağız istehsalı
- istifadə üçün hazır olan özü surətçıxaran kağızların istehsalı;
- istifadə olunmaq üçün hazır olan surətçıxarma kağızlarının istehsalı;
- istifadə olunmaq üçün hazır olan yapışqanlı kağızların istehsalı;
- zərf və açıqcaların istehsalı;
- korrespondensiyanı, həmçinin yazışma ləvazimatlarını əks etdirən yazı kitabçalarını, poçt dəstlərini saxlamaq üçün yeşik, çanta və oxşar məmulatların istehsalı

1724 DİVAR KAĞIZLARININ İSTEHSALI	1724 1709
17240 DİVAR KAĞIZLARININ İSTEHSALI	1724 1709

Bu altsinfə daxildir:

- divar kağızlarının və vinil örtüklü divar kağızları da daxil olmaqla oxşar məmulatların istehsalı;
- toxunma örtüyü olan divar kağızlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyil:

- bloklarla kağız və karton istehsalı (17.12-də təsnif edilir);
- plastik kütlədən divar örtüklərinin istehsalı (22.29-da təsnif edilir).

1729 KAĞIZ VƏ KARTONDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1729 1709
17290 KAĞIZ VƏ KARTONDAN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI	1729 1709

Bu altsinfə daxildir:

- etiketlərin istehsalı;
- süzgəc kağızı və kartonunun istehsalı;
- kağız və kartondan bobina, makara və ya qapaqların istehsalı;
- yumurta və digər məhsullar üçün müəyyən formaya salınmış karton qabların istehsalı;
- məişət məmulatlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- oyun kartlarının istehsalı (32400-də təsnif olunur);
- kağız və kartondan oyun və oyuncaqların istehsalı (32400-də təsnif olunur);

18 POLİQRAFIYA FƏALİYYƏTİ VƏ YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN DAŞIYICILARA ÇOXALDILMASI	18 18
181 POLİQRAFIYA FƏALİYYƏTİ VƏ BU SAHƏDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	181 181
1811 QƏZETLƏRİN ÇAP EDİLMƏSİ	1811 1811
18110 QƏZETLƏRİN ÇAP EDİLMƏSİ	1811 1811

Bu altsinfə daxil edilir:

- dörd gündən az olmayaraq dövrü çap edilən qəzet və digər nəşrlər;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- çap formasında nəşr (publikasiya) (58.1-də təsnif edilir);
- sənədlərin fotosurəti (82.19-da təsnif edilir).

**1812 DİGƏR POLİQRAFİYA MƏHSULLARININ (QƏZETLƏRDƏN ƏLAVƏ)
ÇAP EDİLMƏSİ**

1812 1811

**18121 DİGƏR POLİQRAFİYA MƏHSULLARININ (QƏZETLƏRDƏN ƏLAVƏ)
ÇAP EDİLMƏSİ**

1812 1811

Bu altsinfə daxildir:

- surətçixarma maşınlarının, kompüterlərin çap qurğularının, qabarıq çap üçün dəzgahların, fotosurət avadanlığının və ya isti qabarıq çap üçün dəzgahların köməyi ilə jurnal və digər dövri nəşrlərin, kitab və kitabçaların, musiqi notlarının, xəritələrin, atlasların, plakatların, reklam kataloqlarının, proqramlar və digər reklam materiallarının, poçt, mülkiyyətə hüquq verən sənədlərin markalarının və aksizlərin, iş blanklarının, çek və digər qiymətli kağızların, gündəliklərin, uçot jurnallarının, albomların, təqvimlərin, blankların və s. dəftərxana ləvazimatının çap edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- etiketlərin çap edilməsi (17290-da təsnif olunur);
- nəşriyyat fəaliyyəti (581-də təsnif olunur).

**18122 ÇAP İŞLƏRİNİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ
İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏR**

1812 1811

Bu altsinfə daxildir:

- digər surətçixarma materialları üçün məhsul istehsalı: proyeksiya plyonkalarının, maketlərin nəşrinin, fotoformaların qurulması üçün nişanların qoyulması və s.;
- rəqəm məlumatlarının hazırlanması: məsələn məlumatların aktuallaşdırılması, onların seçilməsi, maşın daşıyıcılarında qrafik məlumatların işlənməsi üzrə digər fəaliyyət.

**18123 BÜTÜN NÖV QIYMƏTLİ KAĞIZ BLANKLARININ HAZIRLANMASI
VƏ SATIŞI ÜZRƏ FƏALİYYƏT**

1812 1811

18124 CİDDİ HESABAT BLANKLARININ HAZIRLANMASI

1812 1811

1813 ÇAP İŞLƏRİ

1813 1812

18130 ÇAP İŞLƏRİNİN HAZIRLANMASI

1813 1812

Bu altsinfə daxildir:

- məlumatın yığılması, şəklinin çəkilməsi o cümlədən, rəqəm üsulu ilə;
- sənədlərin, mətnin orjinallarının hazırlanması o cümlədən, kompüter vasitəsilə;
- rəqəm məlumatlarının kompüterdə hazırlanması;
- məlumat bazalarının yaradılması o cümlədən, elektron şəkildə (İnternetə daxil olmaqla);
- fotoyma və ofset çapı üçün çap formalarının hazırlanması;
- oyma üçün sinindirlərin istehsalı;
- reproduksiya prosesləri o cümlədən, fotopolimer çap lövhələrinin hazırlanması;
- qabarıq basmanaxışlı təsvirin alınması üçün forma və ştampların hazırlanması;
- bədii işlər o cümlədən, litoqrafiya daşlarının və hazır ağac formalarının istehsalı;
- çap işlərinin hazırlanması üçün sair işlər.

Bu altsinfə daxil edilmir:
- ixtisaslaşmış dizayner fəaliyyəti (74.10-da təsnif edilir).

1814 CİLDLƏMƏ VƏ BƏZƏK İŞLƏRİ **1814 1812**

18140 CİLDLƏMƏ VƏ BƏZƏK İŞLƏRİ **1814 1812**

Bu altsinfə daxildir:

- quraşdırma, tikib calama, yapışdırma, kəsmə, qızıl suyuna salma yolu ilə çap vərəqlərinin kitab, kitabça, dəftər jurnal, kataloq şəklində yığılması və bəzək vurulması;
- quraşdırma, yazı basma, dəsmə, sancaqlama, ştamplama, yapışdırma yolu ilə kağız və ya kartondan hazırlanmış çap vərəqlərinə, məsələn, rəsmi blanklara, etiketlərə, vizit kartoçkalarına, təqvimlərə, reklam ədəbiyyatına bəzək vurulması;
- CD-ROM üçün bəzək vurma üzrə xidmətlərin göstərilməsi;
- bəzək vurma üzrə sair xidmətlərin göstərilməsi (cildlərin hazırlanması, Brayl dilində korlar üçün nəşrlərin hazırlanması və s.)

182 DAŞIYICILARA YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI VƏ ÇOXALDILMASI **182 182**

1820 DAŞIYICILARA YAZILMIŞ MƏLUMATLARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI VƏ ÇOXALDILMASI **1820 1820**

18201 SƏS YAZILARININ SURƏTİNİN ÇIXARILMASI **1820 1820**

Bu altsinfə daxildir:

- qramofon vallarının, kompakt disklərin, musiqi və digər səs materialları yazılmış plyonkaların orijinal nüsxədən surətinin çıxarılması.

18202 VİDEOYAZILARIN SURƏTİNİN ÇIXARILMASI **1820 1820**

Bu altsinfə daxildir:

- kompakt disklərin və hərəkətli şəkillər, digər video-yazılar yazılmış plyonkaların orijinal nüsxədən surətinin çıxarılması.

18203 MAŞIN DAŞIYICILARININ MƏLUMATLARININ SURƏTİNİN ÇIXARILMASI **1820 1820**

Bu altsinfə daxildir:

- disklərin, proqram və məlumatlar yazılmış lentlərin orijinal nüsxəsindən surətinin çıxarılması.

19 KOKS VƏ TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI **19 19**

Bu bölməyə koks, butan, propan, yanacaq, neft, benzin və həmçinin neft emalı məhsullarının istehsalı daxil edilir.

Bu bölməyə daxil edilmir:

- istehsal yerində qaz hasilatı (metan, etan, butan, propan) (0620-də təsnif olunur);
- neft emalı zamanı alınan neftkimya məhsullarının istehsalı (20-də təsnif olunur);
- sənaye qazlarını istehsalı (2011-də təsnif olunur);
- yüksək dərəcədə təmiz qazın istehsalı (2014-də təsnif olunur);
- qazabənzər yanacağın (neft qazından başqa), kömür qazının, maye qazın,

məişət qazının, generator qazının istehsalı (3521-də təsnif olunur).

191 KOKS İSTEHSALI	191 191
1910 KOKS İSTEHSALI	1910 1910
19100 KOKS İSTEHSALI	1910 1910
Bu altsinfə daxildir: - koks və yarımkoksların istehsalı; - koks qazının istehsalı; - pek və pek kokslarının istehsalı; - koksların aqlomerasiyası; - koks peçlərinin istismarı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - daş kömüründən briketlərin istehsalı (1920-də təsnif olunur).	
192 TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI	192 192
1920 TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI	1920 1920
19200 TƏMİZLƏNMİŞ NEFT MƏHSULLARININ İSTEHSALI, O CÜMLƏDƏN NEFT MƏHSULLARINDAN BRİKETLƏR	1920 1920
Bu altsinfə daxildir: - motor yanacaqlarının: benzinin, ağ neftin istehsalı; - yüngül, orta, ağır distilyat yanacaqları, etan, butan, propan kimi qaz halında olan neft-zavod qazlarının istehsalı; - sürtkü yağlarının və yenidən emal edilmiş yağların emalı da daxil olmaqla konsistent sürtkülərin istehsalı; - neft kimya sənayesi üçün və yol örtüyündə istifadə üçün məhsulların istehsalı; - ağ spirt, vazelin, parafin kimi müxtəlif məhsulların istehsalı; - neft məhsullarından briketlərin istehsalı; - karbohidrogen qatışıqlarının istehsalı (yəni neftə spirtin əlavə edilməsi);	
Bu altsinfə həmçinin daxildir: - daş kömüründən və liqnitdən briketlərin istehsalı - torfdan briketlərin istehsalı	
20 KİMYA SƏNAYESİ	20 20
201 ƏSAS KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN, GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN, İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ VƏ SİNTETİK KAUCUKUN İSTEHSALI	201 201
2011 SƏNAYE QAZLARININ İSTEHSALI	2011 2011
20110 SƏNAYE QAZLARININ İSTEHSALI	2011 2011
Bu altsinfə daxildir: - sənaye və ya səhiyyə məqsədləri üçün sıxılmış və ya mayeləşdirilmiş qazların: • bəsit qazların, • maye və sıxılmış havanın, • qarışıq sənaye qazlarının, • soyuducu amillərin,	

- karbon dioksidi (karbon qazı) kimi qeyri metalların qeyri-üzvi oksigenli birləşmələri,
- müdafiə (izolyasiyaedici) qazlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- metan, etan, butan və propanın alınması (06200-də təsnif olunur);
- neft emalı zamanı etan, butan və propan kimi yanacaq qazlarının istehsalı (19200-də təsnif olunur);
- kömür, tullantılar və s. əsasında yanacaq qazlarının alınması (3521-də təsnif olunur)

2012 BOYAQ MADDƏLƏRİ VƏ PİQMENTLƏRİN İSTEHSALI

2012 2011

20120 BOYAQ MADDƏLƏRİ VƏ PİQMENTLƏRİN İSTEHSALI

2012 2011

Bu altsinfə daxildir:

- ixtiyari xammaldan əsas formada və ya konsentrat şəklində boyaq maddəsi və piqment və s. istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- flyuoresent maddələr və lyuminoforlar şəklində istifadə edilən məhsulların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hazır boyaq və piqmentin istehsalı (20300-də təsnif olunur).

2013 SAİR ƏSAS QEYRİ-ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI

2013 2011

20130 SAİR ƏSAS QEYRİ-ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI

2013 2011

Bu altsinfə daxildir:

- nüvə yanacağının istehsalında alınan radioaktiv elementlərin, qazların sənaye elementlərinin və metallardan əlavə kimyəvi elementlərin istehsalı;
- azot turşusundan başqa, qalan qeyri-üzvi turşuların istehsalı;
- amonyakdan başqa, digər qeyri-üzvi birləşmələrin, tortaların və qələvilərin istehsalı;
- digər qeyri-üzvi komponentlərin istehsalı;
- yandırılmış dəmir kolçedanının istehsalı;
- distillə edilmiş suyun istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- azot və sulfat turşularının istehsalı (20150-də təsnif olunur);
- amonyak istehsalı (20150-də təsnif olunur);
- xlorlu amonium istehsalı (20150-də təsnif olunur);
- kalium-nitrat və kalium-nitrit istehsalı (20150-də təsnif olunur);
- amonium-fosfatın, amonium-karbonatın istehsalı (20150-də təsnif olunur);
- sənaye qazlarının istehsalı (2011-də təsnif olunur);
- ətirli distillə edilmiş suyun istehsalı (2053-də təsnif olunur);
- əsas metalların istehsalı (24-də təsnif olunur)

2014 SAİR ƏSAS ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI

2014 2011

20140 SAİR ƏSAS ÜZVİ KİMYƏVİ MADDƏLƏRİN İSTEHSALI

2014 2011

Bu altsinfə daxildir:

- sair əsas üzvi (kimyəvi) maddələrin istehsalı;
- doydurulmuş və doydurulmamış qeyri-dövri karbohidrogenlər,
- doydurulmuş və doydurulmamış dövri karbohidrogenlər, sintetik etil spirti də daxil olmaqla dövri və dövri olmayan spirtlər,
- sirkə turşusu da daxil olmaqla mono və yarımkarbonat turşular,
- aldehidlər, ketonlar, xiononlar və dual və ya çoxhədli oksigen birləşmələri də daxil olmaqla digər oksigen birləşmələrinin funksional qrupları,
- aminlər də daxil olmaqla üzvi azot birləşmələrinin funksional qrupları;
- oduncağın destilə edilməsi yolu ilə alınan məhsullar daxil olmaqla digər üzvi birləşmələrin istehsalı;
- ağac kömürünün istehsalı;
- asfalt istehsalı;
- sintetik ətirli maddələrin istehsalı;
- daş kömür qatranının distilləsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ilkin formalarda plastik kütlə istehsalı (20160-da təsnif olunur);
- ilkin formalarda sintetik kauçuk istehsalı (20170-də təsnif olunur);
- salisil və O-asetilsalisilli turşuların istehsalı (21100-də təsnif olunur);
- təmizlənməmiş qliserin istehsalı (20410-da təsnif olunur);
- efir yağlarının istehsalı (20530-da təsnif olunur).

2015 GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2015 2012

20150 GÜBRƏ VƏ AZOT BİRLƏŞMƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2015 2012

Bu altsinfə daxildir:

- gübrələrin:
- təmiz və ya qarışıq azot, fosfor və ya kalium gübrələri,
- sidik cövhəri, təbii fosforitlər və ya təbii kalium duzlarının istehsalı;
 - azot tərkibli birləşmələrin:
 - azot turşusu, sulfoazot turşusu, amonyak, xlorlu amonium, kalium-nitrit və kalium-nitrat, ammonium-fosfat, ammonium karbonatın istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- dibçəkdə güllər üçün torf əsasında qatışıqların istehsalı
- güllər üçün qum, torpaq, gil və minerallar əsasında qatışıqların istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- zıncı hasilatı (08910-da təsnif olunur);
- pestisidlər kimi aqrokimyəvi məhsulların istehsalı (20200-də təsnif olunur).

2016 İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ İSTEHSALI

2016 2013

20160 İLKİN FORMALARDA PLASTİK KÜTLƏ İSTEHSALI

2016 2013

Bu altsinfə daxildir:

- ilkin formalarda plastik kütlələrin:
- etilen, propilen, stiro, xlorvinil, asetatvinil, akril plastmasının polimerləri,
- poliamidlər,
- fenol və epoksid qatranları və poliuretanlar,
- alkid və mürəkkəb poliefir qatranları və poliefirlər,
- üzvi silisinin polimerləri (silikonlar),
- polimerlər əsasında iondəyişdiricili qatranların (polimer ionitlərinin) istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- sellülozun ilkin emalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- plastik kütlənin emalı (3832-də təsnif olunur);
- süni və sintetik liflərin, ipliğin və sapların istehsalı (2060-da təsnif olunur).

2017 İLKİN FORMADA SİNTETİK KAUCUK İSTEHSALI

2017 2013

20170 İLKİN FORMADA SİNTETİK KAUCUK İSTEHSALI

2017 2013

Bu altsinfə daxildir:

- ilkin formalarda sintetik kauçukun:
- sintetik kauçukun,
- faktisa (rezin qarışıqlar üçün plastifikatorun) və latekslərin istehsalı;
 - sintetik və təbii kauçukların qarışığının və kauçuka oxşar qatranların (məsələn, balatlar) istehsalı.

202 AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI

202 202

2020 AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI

2020 2021

20200 AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI

2020 2021

Bu altsinfə daxildir:

- insektisidlərin, rodentisidlərin, funqisidlərin, qerbisidlərin istehsalı;
- cücərmənin qarşısını alan maddələrin istehsalı;
- bitkilərin hündürlüyünün tənzimləyicilərinin istehsalı;
- dezinfeksiya edən maddələrin istehsalı;
- digər kateqoriyalara daxil edilməyən sair aqrokimyəvi məhsulların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- azot birləşmələrinin və gübrələrin istehsalı (20150-də təsnif olunur).

203 BOYA VƏ LAKLARIN İSTEHSALI

203 202

2030 BOYA, LAK VƏ BUNA BƏNZƏR ÖRTÜKLƏRİN, MƏTBƏƏ BOYALARININ VƏ MASTİKALARIN İSTEHSALI

2030 2022

20300 BOYA, LAK VƏ BUNA BƏNZƏR ÖRTÜKLƏRİN, MƏTBƏƏ BOYALARININ VƏ MASTİKALARININ İSTEHSALI

2030 2022

Bu altsinfə daxildir:

- boya, mina və lakların istehsalı;
- hazır pigment, səsboğan, boyaların istehsalı, şüşəyoxşar mina və şirələrin, maye cilaların və analoji məhsulların istehsalı;

- mastikaların istehsalı;
- malalar və ya oxşar odadavamsız rəngsaz malaları və rəng astarlarının istehsalı;
- mürəkkəb üzvi həlledicilərin və durulaşdırıcıların, hazır boya və lak həlledicilərinin istehsalı;
- mətbəə boyalarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- boya və boya maddələrinin istehsalı (20120-də təsnif olunur);
- mürəkkəb və tuş istehsalı (20599-da təsnif olunur).

204 SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN, ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

204 202

2041 SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN İSTEHSALI

2041 2023

20410 SABUN VƏ YUYUCU TOZLARIN, TƏMİZLƏYİCİ VƏ CİLALAYICI VASİTƏLƏRİN İSTEHSALI

2041 2023

Bu altsinfə daxildir:

- səthi aktiv üzvi preparatların istehsalı;
- sabun istehsalı;
- qliserin istehsalı;
- səthi aktiv preparatların:
- maye və bərk halda yuyucu vasitələr, mayelər və sintetik yuyucu vasitələr (detergentlər),
- qabların yuyulması üçün vasitələr,
- parçaların yumşaldılması üçün preparatların istehsalı;
 - təmizləyici və cilalayıcı vasitələrin:
- otaqlarda havanın tərəvətləndirilməsi və pis qoxunun yox edilməsi üçün vasitələr,
- süni mumlar və mumdan düzəldilmiş məmulatlar,
- dəri üçün cilalayıcı vasitələr və kremlər,
- ağac üçün cilalayıcı vasitələr və kremlər,
- kuzovlar, şüşələr və metallar üçün cilalayıcı vasitələr,
- təmizləyici pasta və tozların istehsalı.

2042 ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2042 2023

20420 ƏTRİYYAT VƏ KOSMETİKA VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2042 2023

Bu altsinfə daxildir:

- ətriyyat və kosmetika vasitələrinin:
- ətir və tualet sularının;
- kosmetik və qrimləyici vasitələrin;
- dərini günəşdən yanmaqdan qoruyan və qaralmağa yardım edən vasitələrin;
- manikür və pedikür üçün vasitələrin;
- - saç üçün şampunların, lakların, saçın burulması və düzəlməsi üçün vasitələrin;
- dişlərə və ağız boşluğuna gigiyenik qulluq, o cümlədən diş protezləri üçün fiksator diş pastaları və tozları vasitələri,
- üz qırxmada əvvəl və sonra istifadə üçün vasitələrin;
- dezodorantlar və vanna üçün duzların;
- depilyatorların (tüklərin yox edilməsi) istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- efir yağlarının ayrılması və təmizlənməsi (20530-da təsnif olunur).

205 SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI **205 202**

2051 PARTLAYICI MADDƏLƏRİN İSTEHSALI **2051 2029**

20510 PARTLAYICI MADDƏLƏRİN İSTEHSALI **2051 2029**

Bu altsinfə daxildir:

- tullayıcı partlayıcı maddələrin istehsalı;
- partlayıcı maddələrin istehsalı;
- pirotexnika məmulatlarının istehsalı.

2052 YAPIŞQAN İSTEHSALI **2052 2029**

20520 YAPIŞQAN İSTEHSALI **2052 2029**

Bu altsinfə daxildir:

- jelatin və onun törəmələrinin, yapışqan və sair hazır yapışdırıcı maddələrin, o cümlədən rezin əsaslı yapışdırıcı maddələrin istehsalı.

2053 EFİR YAĞLARININ İSTEHSALI **2053 2029**

20530 EFİR YAĞLARININ İSTEHSALI **2053 2029**

Bu altsinfə daxildir:

- təbii ətirli məhsullardan essensiyanın istehsalı;
- qatran maddələrinin istehsalı;
- ətirli distillə edilmiş suların istehsalı;
- ətir və ya qida istehsalı üçün ətirli maddə qarışığının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sintetik ətirli maddələrin istehsalı (20140-da təsnif olunur);
- ətir və kosmetik vasitələrin istehsalı (20420-də təsnif olunur).

2059 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏMİŞ SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI **2059 2029**

20591 FOTOMATERİALLARIN İSTEHSALI **2059 2029**

Bu altsinfə daxildir:

- fotoplastinkaların, fotoplyonkaların, işığa həssas kağızın və sair işığa həssas materialların istehsalı;
- fotoqrafiya işlərində istifadə edilmək üçün kimyəvi tərkiblərin istehsalı

20599 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏMİŞ SAİR KİMYƏVİ MƏHSULLARIN İSTEHSALI **2059 2029**

Bu altsinfə daxildir:

- müxtəlif kimyəvi məhsulların:
 - digər kateqoriyalara daxil edilməyən peptonlar və peptonların törəmələri, ağardıcı birləşmələr və onların törəmələri,
 - kimyəvi cəhətdən forması dəyişdirilmiş yağ və piylər,
 - toxunma və dəri məmulatlarının bəzənməsində istifadə olunan materiallar,

- ənənəvi və bərk lehimləmədə, qaynaq etmədə istifadə olunan toz və pastalar,
- metalın aşınması üçün istifadə olunan maddələr,
- sementlərə əlavə üçün komponentlər,
- aktivləşdirilmiş kömür, sürtkü yağının əlavələri, vulkanizasiya prosesi üçün hazır sürətləndiricilər, katalizatorlar və sənaye təyinatlı sair kimyəvi məhsullar,
- antifrizlər, antideetonatorlar, hidravlik ötürmələr üçün mayelər,
- diaqnostik tərkiblər və laboratoriya reaktivlərinin istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- mürəkkəb və tuş istehsalı.

206 SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	206 203
2060 SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	2060 2030
20600 SÜNİ VƏ SİNTETİK KİMYƏVİ LİFLƏRİN İSTEHSALI	2060 2030
Bu altsinfə daxildir: - süni və ya sintetik liflərdən kəpitkə istehsalı; - kardodarama və ya əyirməyə digər hazırlıq prosesini keçməmiş süni və ya sintetik ştapel ipliynin istehsalı; - çox möhkəm iplik də daxil olmaqla süni və ya sintetik lifli ipliyn istehsalı; - süni və ya sintetik lifsiz sapın və ya zolaqların istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - tikiş üçün süni və sintetik liflərdən sapların istehsalı (13107-də təsnif olunur); - sintetik və ya süni liflərin ayrılması (131-də təsnif olunur).	
21 ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	21 21
211 ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	211 210
2110 ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	2110 2100
21100 ƏSAS ƏCZAÇILIQ MƏHSULLARININ İSTEHSALI	2110 2100
Bu altsinfə daxildir: - əczaçılıq sənayesində, dərman istehsalında istifadə etmək üçün tibbi aktiv preparatların tədqiqi, hazırlanması və istehsalı; - ilan zəhərinin istehsalı; - qan emalı. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - vəzlərin emalı və vəz ekstratlarının istehsalı.	
212 ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERİALLARININ İSTEHSALI	212 210
2120 ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERİALLARININ İSTEHSALI	2120 2100
21200 ƏCZAÇILIQ PREPARATLARININ VƏ MATERİALLARININ İSTEHSALI	2120 2100

Bu altsinfə daxildir:

- dərmanların:
- antizərdab və qanın digər ünsürləri,
- uoksinlər,
- homeopatik preparatlar da daxil olmaqla müxtəlif dərmanların istehsalı;
- hamiləliyə qarşı hormonal dərmanların və zahiri istifadə üçün, hamiləliyə qarşı kimyəvi vasitələrin istehsalı;
- stomatologiyada və sümüklərin yenidən qurulmasında istifadə olunan sement istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- dərman sarğılarının, tənziqlərin, bandajların, ketqutun və yaranın tikilməsi üçün hazır materialların istehsalı;
- otlar əsasında hazırlanan dərman preparatlarının istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- bitkilər (nanə və s.) əsasında hazırlanan tinkturalar (1083-də təsnif olunur);
- stomatologiyada istifadə edilən sementlərin istehsalı (3250-də təsnif olunur);
- sümük toxumalarının bərpası üçün istifadə edilən sementlərin istehsalı (3250-də təsnif olunur);
- cərrahiyədə istifadə edilən pərdələrin istehsalı (3250-də təsnif olunur);
- əczaçılıq mallarının topdan və pərakəndə satışı (4646, 4773-də təsnif olunur);
- əczaçılıq sənayesində istifadə edilmək üçün tədqiqatlar, işləmələr və tibbi aktiv maddələrin istehsalı (721-də təsnif olunur);
- əczaçılıq mallarının qablaşdırılması (8292-də təsnif olunur)

22 REZİN VƏ PLASTMAS MƏMULATLARIN İSTEHSALI

22 22

221 REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

221 221

2211 REZİN ŞİN TƏKƏR VƏ KAMERALARIN İSTEHSALI VƏ BƏRPASI

2211 2211

22110 REZİN ŞİN, TƏKƏR VƏ KAMERALARIN İSTEHSALI VƏ BƏRPASI

2211 2211

Bu altsinfə daxildir:

- nəqliyyat vasitələri, avadanlıq və digər məqsədlər üçün pnevmatik rezin şinlərin:
- pnevmatik şinlərin,
- kamerasız və ya kameralı şinlərin istehsalı;
- şinlər üçün rezin kameralar istehsalı;
- protektorların yeniləşdirilməsi üçün qabarıq tədarüklər, şinlərin qarşılıqlı dəyişilən protektorları və ya fleplərinin istehsalı.
- rezin şin və təkərlərin bərpası.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təmir üçün rezin materialların istehsalı (22191-də təsnif olunur);
- şin, təkər və kameraların təmiri, dəyişilməsi və qurulması (45200-də təsnif olunur).
- deşilmiş şinlərin və təkərlərin təmiri (45200-də təsnif olunur).

2219 SAİR REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI **2219 2219**

22191 REZİNDƏN SƏNAYE TƏYİNATLI MƏHSULLARIN VƏ YARIMFABRİKATLARIN İSTEHSALI **2219 2219**

Bu altsinfə daxildir:

- təbii və sintetik rezindən vulkanlaşdırılmış və vulkanlaşdırılmamış digər məmulatların və möhkəmləndirilmiş rezindən məmulatların:
- rezin yarımfabrikatların:
- rezin plitələr, təbəqələr, zolaqlar, tirlər və profillərin istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- təmir üçün rezin materialların istehsalı.

22192 REZİN MƏMULATLARIN İSTEHSALI **2219 2219**

Bu altsinfə daxildir:

- rezindən məmulatların:
- borular, şlanqlar və xortumlar,
- konveyer və nəqliyyat kəmərləri və lentləri,
- sanitariya-gigiyena və əczaçılıq məmulatları, prezervativlər, soksalar, qızdırıcılar və s.
- geyim əşyaları,
- döşəmə üçün örtüklər,
- rezinləşdirilmiş toxuculuq məmulatları,
- rezin saplar və kəndirlər,
- rezinləşdirilmiş parçalar,
- rezin halqalar, cihazlar, möhürlər,
- diyircəklər üçün rezin örtükləri,
- doldurulan rezin döşəklərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- şinlər üçün kord parçaların istehsalı (13990-da təsnif olunur);
- rezinlənmiş ipdən paltar istehsalı (14120-də təsnif olunur);
- rezin ayaqqabıların istehsalı (15202-də təsnif olunur);
- rezin əsasında yapışqan və yapışdırıcı maddələrin istehsalı (20520-də təsnif olunur);
- protektorların bərpası üçün qabarıq tədarüklərin istehsalı (22110-da təsnif olunur);
- hava ilə doldurulmuş mühafizə salların və qayıqlarının istehsalı (30120-də təsnif olunur);
- məsaməli rezindən tarıma çəkilməmiş döşəklərin istehsalı (31030-da təsnif olunur);
- rezindən idman avadanlığının istehsalı (32300-də təsnif olunur);
- rezin oyuncaqların istehsalı (32400-də təsnif olunur);
- rezinin regenerasiyası (382-də təsnif olunur).

22193 MÜXTƏLİF NÖV MÖHÜRLƏRİN VƏ ŞAMPLARIN HAZIRLANMASI **2219 2219**

222 PLASTMAS MƏMULATLARIN İSTEHSALI **222 222**

2221 PLASTİK LÖVHƏLƏRİN, ZOLAQLARIN, BORULARIN, PROFİLLƏRİN İSTEHSALI **2221 2220**

22210 PLASTİK LÖVHƏLƏRİN, ZOLAQLARIN, BORULARIN, PROFİLLƏRİN İSTEHSALI **2221 2220**

Bu altsinfə daxildir:

- plastik kütlədən yarımfabrikatların:
 - plastik lövhələrin, zolaqların, blokların, pərdələrin, folqaların, lentlərin istehsalı;
- plastik kütlədən hazır məmulatların:
 - plastik borular, şlanqlar, qollar, şlanq və qollar üçün düyünlərin istehsalı;
 - selofan pərdələrin və zolaqların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ilkin formalarda plastik kütlə istehsalı (20160-da təsnif olunur);
- optika cihazlarının plastik elementlərinin istehsalı (26700-də təsnif olunur);
- məsaməli plastik kütlədən üz çəkilməmiş döşəklərin istehsalı (31030-da təsnif olunur);
- təbii və sintetik rezindən rezin məmulatlarının istehsalı (22.1-də təsnif olunur).

2222 ƏMTƏLƏRİN QABLAŞDIRILMASI ÜÇÜN PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2222 2220

22220 ƏMTƏLƏRİN QABLAŞDIRILMASI ÜÇÜN PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2222 2220

Bu altsinfə daxildir:

- əmtələrin qablaşdırılması üçün plastik məmulatların:
 - plastik kisə, çanta, qutu, yeşik, çamadan, böyük balon və butulkaların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- plastik yol məmulatlarının istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- qablaşdırılma (82920-də təsnif olunur).

2223 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ EDİLƏN PLASTİK KÜTLƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2223 2220

22230 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ EDİLƏN PLASTİK KÜTLƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2223 2220

Bu altsinfə daxildir:

- tikintidə istifadə edilən plastik kütlə məmulatlarının:
 - plastik qapılar, pəncərələr, qapı və pəncərə çərçivələri, altlıqlar, jalyüzlər, pərdələr, döşəmə yaşmaqları,
 - baklar, rezervuarlar,
 - döşəmələrin, divarların və tavanların rulon və ya lövhə şəklində plastik örtüyü,
- plastik sanitariya-texniki məmulatların (vannalar, duşlar, çanaqlar, unitazlar, suaxıdan kiçik bakların) istehsalı;
- vinil və ya linoleumdan döşəmələr üçün örtüklərin istehsalı;
- süni daş (məsələn, mramor) istehsalı

2229 SAİR PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2229 2220

22290 SAİR PLASTİK MƏMULATLARIN İSTEHSALI

2229 2220

Bu altsinfə daxildir:

- plastik kütlədən yeməxana, mətbəx qabları və tualet ləvazimatlarının istehsalı;

- müxtəlif plastik məmulatların, məsələn:
plastik qoruyucu dəbilqələr, izoləedici armaturalar, işıqlandırıcı armaturaların hissələrini, dəftərxana və məktəb ləvazimatı, geyim əşyaları, mebel üçün furniturların, heykəlciklər, ötürücü zolaqların və nəqliyyat qayıqlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yol üçün plastik məmulatın istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- plastik ayaqqabıların istehsalı (15202-də təsnif olunur);
- tibb və diş müalicəsi üçün plastmas ləvazimatın istehsalı (32500-də təsnif olunur);
- optika cihazlarının plastik elementlərinin istehsalı (26700-də təsnif olunur);
- plastik mebellərin istehsalı (310-da təsnif olunur);
- məsaməli plastik kütlədən üz çəkilməmiş döşəklərin istehsalı (31030-da təsnif olunur);
- plastik idman inventarının istehsalı (32300-də təsnif olunur);
- plastik kütlədən oyuncaqların istehsalı;
- döşəmə üçün lineleum və möhkəm qeyri-plastik örtüklərin istehsalı (32990-da təsnif olunur);
- kaskaların və s. qoruyucu geyimlərin istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- plastik kütlədən aftologiya elementlərinin istehsalı (3250-də təsnif olunur);
- plastik kütlədən tibbi və stomatologiya məmulatlarının istehsalı (3250-də təsnif olunur);

23 DİGƏR QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI

23 23

231 ŞÜŞƏ VƏ ŞÜŞƏDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI

231 231

2311 ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN İSTEHSALI

2311 2310

23110 ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN İSTEHSALI

2311 2310

Bu altsinfə daxildir:

- armaturlaşdırılmış, rəngli və rənglənmiş şüşə də daxil olmaqla şüşə təbəqəsinin istehsalı.

2312 ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ EMALI

2312 2310

23120 ŞÜŞƏ TƏBƏQƏSİNİN FORMALAŞDIRILMASI VƏ EMALI

2312 2310

Bu altsinfə daxildir:

- bərkimiş və ya çoxlaylı şüşənin istehsalı;
- şüşə güzgülərin istehsalı;
- şüşə tavaların istehsalı;
- şüşədən çoxlaylı izolyatorların istehsalı;
- zərbəyə davamlı izolə edilmiş şüşə istehsalı.

2313 İÇİBOŞ ŞÜŞƏ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

2313 2310

23130 İÇİBOŞ ŞÜŞƏ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

2313 2310

Bu altsinfə daxildir:

- şüşə və büllurdan butulka və digər boruların istehsalı;
- şüşədən və yaxud büllurdan stəkanların və digər mətbəx qablarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- şüşə oyuncaqların istehsalı (32400-də təsnif olunur).

2314 ŞÜŞƏ LİFİN İSTEHSALI**2314 2310****23140 ŞÜŞƏ LİFİN İSTEHSALI****2314 2310**

Bu altsinfə daxildir:

- şüşə lifin, o cümlədən şüşə pambığın və ondan qeyri parça materiallarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- şüşə lifindən parçaların istehsalı (13960-da təsnif olunur);
- kodlanmış məlumatı ötürmək üçün optik-liflərdən kabellərin istehsalı (273-də təsnif olunur);
- təsvirləri endoskopiya üçün işıqlandırma, təsvirləri birbaşa almaq üçün liflərin və optik liflərdən kabellərin istehsalı (27200-də təsnif olunur).

2319 TEXNİKİ ŞÜŞƏ MƏMULATLARI DAXİL OLMAQLA SAİR ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI VƏ EMALI**2319 2310****23190 TEXNİKİ ŞÜŞƏ MƏMULATLARI DAXİL OLMAQLA SAİR ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN İSTEHSALI VƏ EMALI****2319 2310**

Bu altsinfə daxildir:

- laboratoriya, gigiyena və əczaçılıqda işlədilən şüşə avadanlıqların istehsalı;
- qol saati və sair saatlar üçün şüşələrin, optik şüşələrin və optik emalı keçməyən optik şüşə elementlərin istehsalı;
- bijuteriyada istifadə olunan şüşə məmulatların istehsalı;
- şüşə izolyasiya armaturalarının və şüşə izolyatorların istehsalı;
- döşənmə üçün şüşə blokların istehsalı;
- şüşə oxların və borucuqların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- şprislərin istehsalı (32500-də təsnif olunur);
- emaldan keçən optik elementlərin istehsalı (26700-də təsnif olunur).

232 ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI**232 239****2320 ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI****2320 2391****23200 ODADAVAMLI MƏMULATLARIN İSTEHSALI****2320 2391**

Bu altsinfə daxildir:

- odadavamlı materiallardan tikinti məhlulunun istehsalı;
- odadavamlı saxsı məmulatların:
- silikat unundan saxsı odadavamlı məmulat,
- odadavamlı kərpic və bloklar,
- odadavamlı saxsı qablar, birləşdirici borular, forsunkalar, borular və borucuqların istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- tərkibində maqnezit, dolomit, xromit olan məmulatların istehsalı.

233 GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI**233 239**

2331 SAXSI LÖVHƏCİKLƏRİN VƏ LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	2331 2392
23310 SAXSI LÖVHƏCİKLƏRİN VƏ LÖVHƏLƏRİN İSTEHSALI	2331 2392
Bu altsinfə daxildir: - buxarların və divarların üzünün çəkilməsi üçün odadavamsız saxsı lövhələrin, mozaika lövhələrinin və s. istehsalı; - döşəmək üçün odadavamlı lövhələrin və blokların istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - odadavamlı saxsı materialların istehsalı (23200-də təsnif olunur).	
2332 KƏRPİC, KİRƏMİT VƏ YANDIRILMIŞ GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2332 2392
23320 KƏRPİC, KİRƏMİT VƏ YANDIRILMIŞ GİLDƏN SAİR TİKİNTİ MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2332 2392
Bu altsinfə daxildir: - gildən odadavamsız tikinti materiallarının: • saxsı kərpicin, dam kirəmitinin, boru calaqların, saxsı boruların istehsalı; - döşəmə üçün yandırılmış gildən lövhələrin istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - tikintidə istifadə olunan odadavamlı saxsı məmulatların istehsalı (2320-də təsnif olunur); - döşəmək üçün saxsı yol örtüklərinin istehsalı (234-də təsnif olunur).	
234 SAİR ÇİNİ VƏ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	234 239
2341 TƏSƏRRÜFAT VƏ DEKORATİV SAXSI MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2341 2393
23410 TƏSƏRRÜFAT VƏ DEKORATİV SAXSI MƏMULATLARIN IN İSTEHSALI	2341 2393
Bu altsinfə daxildir: - yeməxana saxsı qablarının və digər təsərrüfat və tualet saxsı ləvazimatlarının istehsalı; - heykəlciklərin və sair dekorativ saxsı məmulatların istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - saxsı oyuncaqların istehsalı (32400-də təsnif olunur); - saxta zərgərlik (bijuteriya) məmulatlarının istehsalı (32130-da təsnif olunur).	
2342 SAXSI SANİTAR - TEXNİKİ MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2342 2393
23420 SAXSI SANİTAR - TEXNİKİ MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2342 2393
Bu altsinfə daxildir: - saxsı sanitariya-texniki məmulatların o cümlədən, çanaq, vanna, bide və s. istehsalı; - sair saxsı məmulatlarının istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - odadavamlı saxsıların istehsalı (23200-də təsnif olunur); - saxsı tikinti materiallarının istehsalı (23310, 233-də təsnif olunur).	

2343 SAXSI İZOLYATORLARIN VƏ SAXSI İZOLYASIYA ARMATURUNUN İSTEHSALI	2343 2393
23430 SAXSI İZOLYATORLARIN VƏ SAXSI İZOLYASIYA ARMATURUNUN İSTEHSALI Bu altsinfə daxildir: - saxsı elektrik izolyatorlarının və izolyasiya armaturlarının istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - odadavamlı saxsı məmulatların istehsalı (23200-də təsnif olunur).	2343 2393
2344 SAİR TEXNİKİ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2344 2393
23440 SAİR TEXNİKİ SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI Bu altsinfə daxildir: - saxsı laboratoriya, kimya və sənaye məmulatlarının istehsalı; - saxsı və dəmir maqnitlərin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyil: - süni daş istehsalı (22.23-də təsnif edilir); - odadavamlı saxsı məmulatların istehsalı (23.20-də təsnif edilir); - keramikadan tikinti materiallarının istehsalı (23.3-də təsnif edilir)	2344 2393
2349 SAİR SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2349 2393
23490 SAİR SAXSI MƏMULATLARIN İSTEHSALI Bu altsinfə daxildir: - əmtəələrin daşınması və qablaşdırılması üçün istifadə olunan saxsı küpələrin, balonların, krujkaların, bardaqların və oxşar məmulatların istehsalı; - digər qruplara daxil edilməyən saxsı məmulatların istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - odadavamlı saxsı məmulatın istehsalı (23200-də təsnif olunur); - saxsı tikinti materiallarının istehsalı (23310, 233-də təsnif olunur).	2349 2393
235 SEMENT, ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI	235 239
2351 SEMENT İSTEHSALI	2351 2394
23510 SEMENT İSTEHSALI Bu altsinfə daxildir: - klinker və hidravlik sementin, o cümlədən portland, gillorpaq sementin, şlak və superfosfat sementin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyil: - stomatologiya üçün sement istehsalı; - odadavamlı qarışıqların, betonların istehsalı (23200-də təsnif olunur); - sementdən məmulatların istehsalı; - istifadə üçün hazır beton qarışıqların istehsalı (23630, 23640-da	2351 2394

təsnif olunur).

2352 ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI **2352 2394**

23520 ƏHƏNG VƏ GİPS İSTEHSALI **2352 2394**

Bu altsinfə daxildir:

- söndürülməmiş, söndürülmüş və hidravlik əhənglərin istehsalı.
- gips istehsalı;
- susuzlaşdırılmış (yandırılmış) dolomit istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gipsdən məmulatların istehsalı (23.62 və 23.69-da təsnif edilir).

236 BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN MƏMULATLARIN İSTEHSALI **236 239**

2361 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN BETONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI **2361 2395**

23610 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN BETONDAN MƏMULATLARIN İSTEHSALI **2661 2695**

Bu altsinfə daxildir:

- betondan, sementdən və süni daşlardan tikintidə istifadə etmək üçün məmulatların:
- lövhəciklərin, lövhələrin, kərpiclərin, sipərlərin, təbəqələrin panellərin, boruların, dayaqların və s. istehsalı.
- bina və qurğuların tikilməsi üçün sementdən, betondan və süni daşdan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı.
- kirəmit, tava daşı, kərpic, lövhə, təbəqə, panel, boru və sütunların istehsalı.

2362 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN GİPS MƏMULATLARININ İSTEHSALI **2362 2395**

23620 TİKİNTİDƏ İSTİFADƏ ETMƏK ÜÇÜN GİPS MƏMULATLARININ İSTEHSALI **2362 2395**

Bu altsinfə daxildir:

- tikintidə istifadə etmək üçün gips məmulatlarının:
- panellərin, tavaların, lövhələrin istehsalı.

2363 ƏMTƏƏ BETONUNUN İSTEHSALI (HAZIR BETON QARIŞIĞI) **2363 2395**

23630 ƏMTƏƏ BETONUNUN İSTEHSALI (HAZIR BETON QARIŞIĞI) **2363 2395**

Bu altsinfə daxil deyil:

- odadavamlı sementlərin istehsalı (23200-də təsnif olunur).

2364 QURU BETON QATIŞIĞININ İSTEHSALI **2364 2395**

23640 QURU BETON QATIŞIĞININ İSTEHSALI **2364 2395**

Bu altsinfə daxildir:

- toz şəklində tikinti məhlulunun istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- odadavamlı tikinti məhlulunun istehsalı (23200-də təsnif olunur);
- əmtəə betonunun istehsalı (2363-də təsnif olunur).

2365 LİFLİ SEMENTDƏN (AZBESTSEMENTDƏN) MƏMULATLARIN İSTEHSALI 2365 2395

23650 LİFLİ SEMENTDƏN (AZBESTSEMENTDƏN) MƏMULATLARIN İSTEHSALI 2365 2395

Bu altsinfə daxildir:

- sementlə, gipslə və ya digər mineral əlaqələndirici materiallarla qatışdırılmış bitki xammalından (ağac yunu, saman, qargı, qamış) tikinti materiallarının istehsalı;
- azbestsement və sellüloz lifli sementdən və ya oxşar materiallarından məmulatların istehsalı:
- büzmələnməmiş təbəqələr, digər təbəqələr, panellər, kirəmitlər, borular, borucuqlar, rezervuarlar, novalçalar, kasalar, durulducu çənlər, qablar, mebellər, pəncərə çərçivələri və s.

2369 BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI 2369 2395

23690 BETON, GİPS VƏ SEMENTDƏN SAİR MƏMULATLARIN İSTEHSALI 2369 2395

Bu altsinfə daxildir:

- beton, gips, sement və ya süni daşdan sair məmulatların istehsalı:
- heykəllərin, mebelin, bəlyeqlərin və qorelyeqlərin, güldanların, gül dibçəklərinin istehsalı.

237 DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI 237 239

2370 DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI 2370 2396

23700 DEKORATİV VƏ TİKİNTİ DAŞLARININ KƏSİLMƏSİ, EMALI VƏ NAXIŞLANMASI 2370 2396

Bu altsinfə daxildir:

- taxtapuş materialı kimi tikintidə, qəbiristanlıq təsərrüfatında, yol işlərində istifadə etmək üçün daşların kəsilməsi, emalı, naxışlanması;
- karxanada kobud hazırlanan daşın yenidən emalı üzrə əməliyyatlar;
- daşdan mebel istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- karxanaların operatorlarının həyata keçirdiyi fəaliyyət, məsələn, kobud emal olunmuş böyük kəsimli daşın hasilatı (08111-də təsnif olunur) üzrə fəaliyyət.
- dəyirman daşlarının, abraziv daşlarının və oxşar məmulatların istehsalı (23910-da təsnif olunur).

239 ABRAZİV MƏMULATLARIN VƏ SAİR QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI 239 239

2391 ABRAZİV MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2391 2399
23910 ABRAZİV MƏMULATLARIN İSTEHSALI	2391 2399
Bu altsinfə daxildir: - dəyirman daşlarının, itiləyici və ya pardaxlayıcı daşların yumşaq əsasda abraziv materiallar da daxil olmaqla təbii və ya süni abraziv materiallarının istehsalı; - süni korundun istehsalı.	
2399 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2399 2399
23990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QEYRİ-METAL MİNERAL MƏHSULLARIN İSTEHSALI	2399 2399
Bu altsinfə daxildir: - qeyri-metal mineral ipliklərin və parçaların, onlardan məmulatların, o cümlədən paltarların, papaqların, ayaqqabıların, kordanın, kəndirlərin, kağızların və s.istehsalı; - mineral xam maldan və ya sellülozdan friksion materialların istehsalı və onlardan yığılmamış məmulatlar; - mineral izolyasiya materiallarının istehsalı: şlak pambığı, mineral silikat yunu və ya mineral pambığın oxşar növləri, laylanmış vermikulit, köpdürülmüş laylanmış vermikulit köpdürülmüş gil və oxşar istilik və səskeçirməyən və ya səsudan materiallar; - digər mineral maddələrdən məmulatın istehsalı: emal olunmuş mika və mikadan, torfdan, qrafitdən (elektrik məhsullarından başqa) hazırlanan məmulatlar; - təbii asfaltdan və ya oxşar materialdan (təbii asfalt və ya bitum neft bitumu, mineral qatranlar əsasında bitominoz qarışıqlar) məmulatların istehsalı; - süni korund istehsalı; - süni qrafit və ya qrafit əsasında hazırlanmış məhsulların istehsalı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - şüşə pambığın və şüşə pambığından məmulatların istehsalı (23140-da təsnif olunur); - qrafitdən elektrod istehsalı (27.90-da təsnif edilir); - kömür və qrafit ara qatlarının istehsalı (28.29-da təsnif edilir).	
24 METALLURGIYA SƏNAYESİ	24 24
241 ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	241 241
2410 ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	2410 2410
24100 ÇUQUN, POLAD VƏ FERROƏRİNTİ İSTEHSALI	2410 2410
Bu altsinfə AKPB üzrə müqaviləyə müvafiq olaraq dəmir və polad sənayesinin fəaliyyəti daxildir: - filizin və dəmir qırıntısının reduksiyası nəticəsində çuqunun və poladın istehsalı:	

- tökmə və yeniləşdirilmiş çuqunun istehsalı;
- dəmir filizinin bilavəsitə reduksiyasından alınan qara metal məhsullarının, həmçinin külçə, dənəvər şəkilli və oxşar formalarda digər məsaməli ferroməhsulların istehsalı;
- konvertorlarda, elektrik peçlərində və digər qurğularda polad istehsalı;
- yüksək karbohidrogenli ferromanqan və parıldayan çuqun istehsalı;
 - fasiləsiz tökmə zamanı alınan məhsullar daxil olmaqla isti və soyuq yayma üsulu ilə polad məhsulların istehsalı;
- külçələrin və digər ilkin formaların və yarım məhsulların istehsalı;
- isti yayılmış enli zolağın və ya ensiz zolağın, lentin, tavaların, təbəqə dəmirin və ya enli tavaların istehsalı və fasiləsiz örtüklənməsi
- soyuq yayılmış enli zolağın, tavaların və təbəqə dəmirin istehsalı və fasiləsiz örtüklənməsi;
- sinklənmiş təbəqə dəmirin, elektrolit üsulu ilə xrom çəkilmiş təbəqə dəmirin, emal olunmamış (qara) tavaların istehsalı;
- isti yayılmış yayma polad prokatının (çubuqlar və yayılmış) istehsalı;
- isti yayılmış böyük çeşidli və kiçik çeşidli profillərin və spunt dirəklərin istehsalı;
- relslərin və digər qızğın yayılmış dəmir yolu materiallarının istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- yalnız səthi emaldan keçmiş deyil, həmçinin başqa qruplarda təsnif olunmayan üzlənmiş və ya üzlənməmiş isti yayılmış məmulatların və soyuq yayılmış enli zolaqların və təbəqələrin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- isti yayılmış yastı məhsulların soyuq reduksiyası metodu ilə və ya soyuq yayılmış, üzlənmiş, yaxud üzlənməmiş məhsullar (AKPB) uzununa kəsilərək soyuq yayılmış, üzlənmiş və ya üzlənməmiş eni 500 mm-ə qədər olan ensiz lentlərin (AKPB-də nəzərə alınmayan) istehsalı (24320-də təsnif olunur);
- çuqundan, dəmirdən və ya poladdan dənələrin və tozların istehsalı;
- yüksək karbonlu ferromanqandan başqa ferroərintilərin istehsalı;
- döymə yarım fabrikatların, tədarüklərin və dəmir parçalarının istehsalı;
- çuqun və polad tökmələrin istehsalı (2451 və 2452-də təsnif edilir).

242 POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	242	242
2420 POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2420	2410
24200 POLADDAN BORU, İÇİ BOŞ PROFİLLƏR VƏ BİRLƏŞDİRİCİ HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2420	2410

Bu altsinfə daxildir:

- isti yayma, isti sıxma və ya isti dartma, soyuq dartma və ya soyuq yayma üsulu ilə tikişsiz polad boru istehsalı;
- isti və ya soyuq formalaşdırma və qaynaq, formalaşdırma və soyuq dartma və ya isti formalaşdırma və reduksiya üsulu ilə qaynaqlı boruların istehsalı;
- polad borular üçün birləşdirici hissələrin istehsalı;
- yastı flanslar və poladdan döyülmüş halqalı flanslar;
 - qaynaq üçün poladdan birləşdirici hissələr;
 - poladdan vintli birləşdirici hissələr və digər birləşdirici hissələr.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- tökmə boru və boruların istehsalı (24.52-də təsnif edilir).

243	ÇUQUN VƏ POLADIN SAİR İLKİN EMALI	243	241
2431	SOYUQ DARTMA	2431	2410
24310	SOYUQ DARTMA	2431	2410
	Bu altsinfə daxildir: - soyuq dartma, cilalama və ya təmizləmə üsulu ilə polad çubuqların və profillərin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - məftil istehsalı (24340-da təsnif olunur).		
2432	ENSİZ ZOLAQLARIN VƏ LENTLƏRİN SOYUQ YAYILMASI	2432	2410
24320	ENSİZ ZOLAQLARIN VƏ LENTLƏRİN SOYUQ YAYILMASI	2432	2410
	Bu altsinfə daxildir: - isti yayılmış məhsulların təkrar soyuq yayım üsulu ilə rulon və ya eni 600 mm-dən az (AKPB-ə müvafiq deyil) düz lent şəklində üzlənmiş və ya üzlənməmiş yastı polad prokatın istehsalı.		
2433	MƏHSULLARIN SOYUQ ŞƏKİLDƏ ŞTAMPLANMASI VƏ ƏYİLMƏSİ	2433	2410
24330	MƏHSULLARIN SOYUQ ŞƏKİLDƏ ŞTAMPLANMASI VƏ ƏYİLMƏSİ	2433	2410
	Bu altsinfə daxildir: - yayma maşınında ardıcıl formalaşdırma üsulu ilə və ya pressin köməyi ilə polad yastı yayma elementlərin əyilməsi üsulu ilə açıq profillərin istehsalı.		
2434	MƏFTİL İSTEHSALI	2434	2410
24340	MƏFTİL İSTEHSALI	2434	2410
	Bu altsinfə daxildir: - soyuq dartma və çəkmə üsulu ilə polad məftilin istehsalı. Bu altsinfə daxil edilmir: - polad çubuq və profil istehsalı (24.31-də təsnif edilir);		

- qaynaq, lehimləmə və metallaşdırma üçün məftil istehsalı;
- tıkanlı məftil istehsalı (25.93-də təsnif edilir).

244 ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI **244 242**

2441 NƏCİB (QİYMƏTLİ) METALLARIN İSTEHSALI **2441 2420**

24410 NƏCİB (QİYMƏTLİ) METALLARIN İSTEHSALI **2441 2420**

Bu altsinfə daxildir:

- əsas nəcib (qiymətli) metalların istehsalı;
- emal olunmamış nəcib (qiymətli) metalların istehsalı və təmizlənməsi: qızıl, gümüş, platin və s.
 - nəcib (qiymətli) metalların ərintilərinin istehsalı;
 - nəcib (qiymətli) metallardan yarımfabrikatların istehsalı;
 - qeyri-nəcib (qiymətsiz) metalların üzərinə gümüşdən örtüyün çəkilməsi;
 - qeyri-nəcib (qiymətsiz) metalların və ya gümünün üzərinə qızıldan örtüyün çəkilməsi istehsalı;
 - qızılın, gümüşün və ya qeyri-nəcib (qiymətsiz) metalların üzərinə platindən və platin qruplu metallardan örtüyün çəkilməsi;
 - çəkmə yolu ilə nəcib (qiymətli) metallardan məftil istehsalı;
 - nəcib (qiymətli) metallardan folqa istehsalı (hər hansı səthi nazik qat ilə örtmək üçün).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əlvan metalların tökülməsi (2453, 2454-də təsnif olunur);
- nəcib metallardan zərgərlik məmulatlarının istehsalı (3212-də təsnif olunur).

2442 ALÜMİNİUM İSTEHSALI **2442 2420**

24420 ALÜMİNİUM İSTEHSALI **2442 2420**

Bu altsinfə daxildir:

- alüminium oksidindən alüminium istehsalı;
- alüminium tullantılarının və qırıntılarının elektroliz saflaşdırılması üsulu ilə alüminium istehsalı;
- alüminium ərintilərinin istehsalı;
- alüminiumdan yarımfabrikatların istehsalı.
- alüminium oksidin istehsalı;
- çəkmə yolu ilə alüminium məftillərinin istehsalı;
- alüminiumdan folqa istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əlvan metalların tökülməsi (2453, 2454-də təsnif olunur).

2443 QURĞUŞUN, SİNK VƏ QALAY İSTEHSALI **2443 2420**

24430 QURĞUŞUN, SİNK VƏ QALAY İSTEHSALI **2443 2420**

Bu altsinfə daxildir:

- filizdən qurğuşunun, sinkin və qalayın istehsalı;
- qurğuşunun, sinkin və qalayın tullantılarının və qırıntılarının elektroliz saflaşdırılması üsulu ilə qurğuşun, sink və qalay istehsalı;
- qurğuşun, sink və qalay ərintilərinin istehsalı;
- qurğuşundan, sinkdən və qalaydan yarımfabrikatlar istehsalı;
- qalaydan folqa istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əlvan metalların tökülməsi (2453, 2454-də təsnif olunur).

2444 MİS İSTEHSALI

2444 2420

24440 MİS İSTEHSALI

2444 2420

Bu altsinfə daxildir:

- filizdən mis istehsalı;
- mis tullantılarının və qırıntılarının elektroliz saflaşdırılması üsulu ilə mis istehsalı;
- mis ərintilərinin istehsalı;
- qoruyucu məftillərin, millərin və əriyən qoruyucular üçün lövhələrin istehsalı;
- mis yarımfabrikatlarının istehsalı;
- çəkmə yolu ilə misdən məftil istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- əlvan metalların tökülməsi (24.53 və 24.54-də təsnif edilir).

2445 SAİR ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI

2445 2420

24450 SAİR ƏLVAN METALLARIN İSTEHSALI

2445 2420

Bu altsinfə daxildir:

- filizdən və ya oksidlərdən xrom, manqan, nikel və s. istehsalı;
- xromun, manqanın, nikelin və s. bu metalların tullantılarından və qırıntılarından elektroliz və aliminotermik saflaşdırma üsulu ilə istehsalı;
- xrom, manqan, nikel və s. əlvan metalların ərintilərinin istehsalı;
- xrom, manqan, nikel və s. əlvan metalların yarımfabrikatlarının istehsalı;
- çəkmə yolu ilə xrom, manqan, nikel və s. əlvan metallardan məftil istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- əlvan metalların tökülməsi (2453, 2454-də təsnif olunur).

2446 NÜVƏ YANACAĞININ EMALI

2446 2420

24460 NÜVƏ YANACAĞININ EMALI

2446 2420

Bu altsinfə daxildir:

- saflaşdırılmış uran istehsalı;
- nüvə reaktoru üçün yanacaq ayıran elementlərin istehsalı;
- sənaye və səhiyyə məqsədləri üçün radioaktiv elementlərin istehsalı;
- radioaktiv tullantıların emalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- uran və torium filizlərinin hasilatı və saflaşdırılması;
- sarı kekin (uran konsentratının) istehsalı (07210-da təsnif olunur).

245 METAL TÖKMƏ	245 243
Bu qrupa daxildir: - başqa təşkilatların sifarişi ilə hazırlanan yarımfabrikatların və müxtəlif tökmələrin istehsalı. Bu qrupa daxil deyildir: - borucuqlar və oxşar elementlər (242-də təsnif olunur), boylerlər, radiatorlar (2529, 2830-da təsnif olunur), tökmə məişət məmulatları (25990-da təsnif olunur) kimi hazır tökmə məmulatların istehsalı və onlar üçün hissələr.	
2451 ÇUQUN TÖKMƏ	2451 2431
24510 ÇUQUN TÖKMƏ	2451 2431
Bu altsinfə daxildir: - çuqundan yarımfabrikatların tökülməsi; - boz çuqundan məmulatların tökülməsi; - yastı kürə şəkilli qrafit çuqunu məmulatlarının tökülməsi; - döymə çuqundan məmulatların tökülməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - metal məmulatların istehsalı prosesinin hissəsi hesab edilən istifadə olunan dəmirin tökülməsi (24-31-cı bölmələrdə təsnif olunur).	
2452 POLAD TÖKMƏ	2452 2431
24520 POLAD TÖKMƏ	2452 2431
Bu altsinfə daxildir: - poladdan yarımfabrikatların tökülməsi; - poladdan məmulatların tökülməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - metal məmulatların istehsalı prosesinin hissəsi hesab edilən tökülmə (24-31-ci bölmələrdə təsnif olunur).	
2453 YÜNGÜL METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2453 2432
24530 YÜNGÜL METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2453 2432
Bu altsinfə daxildir: - alüminiumdan, manqandan, titandan, berilliumdan, skandiumdan, itriumdan yarımfabrikatların tökülməsi; - yüngül metallardan məmulatların tökülməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - metal məmulatın istehsalı prosesinin hissəsi hesab edilən tökülmə (24-31-ci bölmələrdə təsnif olunur).	
2454 SAİR ƏLVAN METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2454 2432
24540 SAİR ƏLVAN METALLARIN TÖKÜLMƏSİ	2454 2432
Bu altsinfə daxildir: - ağır metallardan məmulatların istehsalı; - qiymətli metallardan məmulatların istehsalı.	

Bu altsinfə daxil deyildir:

- metal məmulatların istehsalı prosesinin hissəsi hesab edilən tökmə (24-31-ci bölmələrdə təsnif olunur).

25 MAŞIN VƏ AVADANLIQLARDAN BAŞQA HAZIR METAL MƏMULATLARININ İSTEHSALI

25 25

Bu bölməyə statik funksiyaları yerinə yetirmək üçün nəzərdə tutulmuş tamamilə (qatışıqlarsız) metal məmulatların istehsalı daxildir.
Buraya həmçinin silah və hərbi sursatların istehsalı da daxil edilir.

Bu bölməyə daxil edilmir:

- təmir və texniki xidmət (331-də təsnif olunur);
- binalarda avadanlıqların quraşdırılması məsələ, mərkəzi istilik sistemlərinin (4322-də təsnif olunur).

251 METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ MƏMULATLARININ İSTEHSALI

251 251

2511 METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2511 2511

25110 METALDAN TİKİNTİ KONSTRUKSİYALARI VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN İSTEHSALI

2511 2511

Bu altsinfə daxildir:

- bina və qurğuların aparıcı metal konstruksiyaalarının karkaslarının istehsalı;
- sənaye qurğuları və avadanlıqları (peçlərin, qaldırıcı - nəqliyyat avadanlıqlarının aparıcı konstruksiyaaları) üçün metaldan karkasların istehsalı;
- binaların əsasən metaldan yayma-tikinti konstruksiyaalarının istehsalı;
- tikinti meydanlarında köməkçi baraklar, sərgilərin modul elementləri, pavilyonlar və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmilərin bölmələrinin istehsalı (30110-da təsnif olunur);
- gəmilərin qazanxanaları və ya mərkəzi istilik sistemləri üçün məmulatların istehsalı (2530-da təsnif olunur);
- dəmir yolları üçün avadanlıqların istehsalı (30110-da təsnif olunur).

2512 METAL QAPI VƏ PƏNCƏRƏLƏRİN İSTEHSALI

2512 2511

25120 METAL QAPI VƏ PƏNCƏRƏLƏRİN İSTEHSALI

2512 2511

Bu altsinfə daxildir:

- metal qapıların, pəncərə bloklarının, qapı laylarının, pəncərə çərçivələrinin, pəncərə qapaqlarının, darvazaların istehsalı.

252 METAL SİSTERNLƏRİN, RADİATORLARIN VƏ ÇƏNLƏRİN İSTEHSALI

252 251

2521 MƏRKƏZİ İSTİLİK RADİATORLARININ VƏ QAZANLARININ İSTEHSALI

2521 2512

25210 MƏRKƏZİ İSTİLİK RADIATORLARININ VƏ QAZANLARININ İSTEHSALI	2521 2512
Bu altsinfə daxil edilmir: - elektrik sobalarının və su qızdırıcılarının istehsalı (27.51-də təsnif edilir).	
2529 METALDAN SAİR SİSTERNLƏRİN, ÇƏNLƏRİN VƏ KONTEYNERLƏRİN İSTEHSALI	2529 2512
25290 METALDAN SAİR SİSTERNLƏRİN, ÇƏNLƏRİN VƏ KONTEYNERLƏRİN İSTEHSALI	2529 2512
Bu altsinfə daxildir: - tutumu 300 litrdən çox olan metal çənlərin, bakların sistemlərin və bu kimi oxşar tutumların istehsalı; - sıxılmış və ya maye qaz üçün metal çənlərin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - tutumu 300 litrdən az olan metal çəlləklərin, bakların, barabanların, bankaların, yeşiklərin, vedrələrin istehsalı (259-da təsnif olunur); - nəqliyyat konteynerlərinin istehsalı (2920-də təsnif olunur); - zirehli hərbi maşınlarının istehsalı (3040-da təsnif olunur).	
253 MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	253 251
2530 MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	2530 2513
25300 MƏRKƏZİ İSTİLİK QAZANLARINDAN BAŞQA BUXAR QAZANLARININ İSTEHSALI	2530 2513
Bu altsinfə daxildir: - su buxarı və sair buxar almaq üçün buxar qazanların istehsalı; - buxar qazanlarının hissələrinin və köməkçi avadanlıqlarının istehsalı: kondensatorlar, ekonomayzerlər, buxar qızdırıcıları, buxar yığıcılar və akkumulyatorlar; - nüvə reaktorlarının istehsalı; - gəmi və güc qazanxanaları üçün hissələrin istehsalı. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - əlaqədar layihə və tikinti işləri ilə birlikdə boru və bütöv təzyiq sistemlərinin sonrakı işləməsinə də əhatə edən boru kəməri sistemlərinin qurulması. Bu altsinfə daxil deyildir: - izotopların bölüşdürülməsi üçün qurğuların istehsalı (28990-da təsnif olunur); - mərkəzi istilik qazanlarının istehsalı (2521-də təsnif olunur); - buxar turbinlərinin istehsalı (2811-də təsnif olunur).	
254 SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540 2520
2540 SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540 2520
25400 SİLAH VƏ HƏRBİ SURSAT İSTEHSALI	2540 2520
Bu altsinfə daxildir: - tankların və digər döyüş maşınlarının istehsalı; - artilleriya mərmilərinin və ballistik raketlərin	

- istehsalı;
- yüngül silahların istehsalı;
- döyüş sursatının istehsalı;
- hava və qaz tapançalarının istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- ov, idman və müdafiə üçün odlu silahların və bunlar üçün döyüş sursatının istehsalı;
- bomba, mina və torpedo kimi partlayıcı materialların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- partladıcıların, fişənglərin, detonatorların və signal raketlərinin istehsalı (20510-da təsnif olunur);
- qılıncların, xəncərlərin, süngülərin istehsalı (25990-da təsnif olunur);
- pulun və qiymətli şeylərin daşınması üçün zirehli avtomobillərin istehsalı (29100-də təsnif olunur);
- kosmik gəmilərin istehsalı (3030-da təsnif olunur);
- tank və s. hərbi nəqliyyat vasitələrinin istehsalı (3040-da təsnif olunur).

255 METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI

255 259

2550 METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI

2550 2591

25500 METALIN DÖYÜLMƏSİ, PRESLENMƏSİ, ŞAMPLANMASI VƏ PROFİLLƏNMƏSİ, TOZ METALLURGIYASI

2550 2591

Bu altsinfə daxildir:

- metalın döyülməsi, preslənməsi, şamplanması və yayılması;
- toz metallurgiyası: termik işləmə (yapışdırma) və ya təzyiq altında birbaşa metal tozundan məmulat istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sonradan emala ehtiyacı olmayan metal tozunun istehsalı (24-də təsnif olunur).

256 METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ, MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ

256 259

2561 METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ

2561 2592

25610 METALLARIN EMALI VƏ METALLARA ÖRTÜK ÇƏKİLMƏSİ

2561 2592

Bu altsinfə daxildir:

- metalın üzərinə örtük çəkilməsi, anodlaşdırılması və s.
- metalın yüksək istilikli emalı;
- tullantılardan təmizləmə, qumla və xüsusi barabanla emal, metalın üz hissəsinin təmizlənməsi və s.;
- metalın rənglənməsi, oyulması, şəkillərin çap edilməsi;
- metalın qeyri-metalla örtülməsi: plastifikasiya, emallama, laklama...
- metalın möhkəmləndirilməsi, pardaxlanması.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- heyvanları nallamaq üçün dəmirçilərin fəaliyyəti (01.62-də təsnif edilir);

- metal üzərinə şəkil çap edilməsi (18.12-də təsnif edilir);
- plastik kütlədən örtük çəkilməsi (22.29-da təsnif edilir);
- qiymətli metallardan azqiymətli metallara örtük çəkilməsi (24.41, 24.42, 24.43 və 24.44-də təsnif edilir).

2562 MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ **2562 2592**

25620 MAŞINQAYIRMANIN ƏSAS TEXNOLOJİ PROSESLƏRİ **2562 2592**

Bu altsinfə daxildir:

- dəlinmə, burulma, qırıqdırma, elektroeroziya emalı, yeyindirmə, bərabərləşdirmə, tıxama, naxış vurma, cilalama, itiləmə, qaynaq, birləşdirmə və metalın emalı üzrə digər əməliyyatlar;
- lazerlə metal məmulatlarının kəsilməsi və emalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- heyvanları nallamaq üçün dəmirçilərin fəaliyyəti (01.62-də təsnif edilir);
- metal məmulatların emalı üzrə fərdi istehlakçılara xidmətlərin göstərilməsi (95.25-də təsnif edilir).

257 BİÇAQ MƏMULATLARININ, ALƏTLƏRİN VƏ DƏMİR MƏMULATLARININ İSTEHSALI **257 259**

2571 BİÇAQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI **2571 2593**

25710 BİÇAQ MƏMULATLARININ İSTEHSALI **2571 2593**

Bu altsinfə daxildir:

- bıçaqlar, çəngəllər, qaşıqlar kimi yeməkdən istifadə edilən əşyaların istehsalı;
- müxtəlif kəsici məmulatların istehsalı:
 - üz qırmaq üçün ülgüclər və tiyələr;
 - saç kəsmək üçün qayçılar və maşınlar.
- qılıncların, süngülərin və s. istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- maşınlar üçün kəsici elementlərin istehsalı (2573-də təsnif olunur);
- ev təsərrüfatı, yeməkdən və mətbəx üçün ləvazimatların (boşqab, qazan, fincan, nəlbəkilər və s.) istehsalı (2599-da təsnif olunur);
- qiymətli metallardan bıçaq məmulatlarının istehsalı (3212-də təsnif olunur).

2572 QIFIL VƏ HƏNCAMA İSTEHSALI **2572 2893**

25720 QIFIL VƏ HƏNCAMA İSTEHSALI **2572 2893**

Bu altsinfə daxildir:

- binalar, mebel, nəqliyyat vasitələri üçün asma qıfılların, cəftələrin, açarların, həncamaların və digər dəmir məmulatların istehsalı.

2573 ALƏTLƏRİN İSTEHSALI **2573 2593**

25730 ALƏTLƏRİN İSTEHSALI **2573 2593**

Bu altsinfə daxildir:

- maşın və mexaniki qurğular üçün bıçaqların və kəsici elementlərin (ülgüclərin) istehsalı;
- kəlbətin, vintaçan... kimi əl alətlərinin istehsalı;

- dairəvi və zəncir mişarı daxil olmaqla, mişarların və mişarlar üçün ülgüclərin istehsalı;
- mexaniki ötürücülük və ya onsuz əl alətləri və mexaniki alətlər: burğular, deşik açanlar, yiv açanlar, frezələr... üçün növbəli dəzgahların istehsalı;
- dəmirçilik alətlərinin: dəmirçixanaların, zindanların... istehsalı;
- tutqacların, sıxacların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mexanikləşdirilmiş əl alətlərinin (əl maşınlarının) istehsalı (2824-də təsnif edilir);
- polad qəliblərin istehsalı (28914-də təsnif olunur).

259	SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARIN İSTEHSALI	259 259
2591	METAL ÇƏLLƏKLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR TUTUMLULARIN İSTEHSALI	2591 2599
25910	METAL ÇƏLLƏKLƏRİN VƏ BUNA BƏNZƏR TUTUMLULARIN İSTEHSALI	2591 2599
	Bu altsinfə daxildir: - tutumu 300 litrdən az olan metal çəlləklərin istehsalı; - vedrələrin, bidonların, bankaların, çəlləklərin, ləyənlərin istehsalı Bu altsinfə daxil deyildir: - sistern və çənlərin istehsalı (25290-da təsnif olunur).	
2592	YÜNGÜL METALLARDAN QABLAŞDIRMA MATERİALLARININ İSTEHSALI	2592 2599
25920	YÜNGÜL METALLARDAN QABLAŞDIRMA MATERİALLARININ İSTEHSALI	2592 2599
	Bu altsinfə daxildir: - yeyinti məhsulları üçün konserv bankalarının və tənəkə qutularının qatlanan tübik və yeşiklərin istehsalı; - qablamaq üçün metal qapaqların və digər məmulatların istehsalı.	
2593	MƏFTİL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2593 2599
25930	MƏFTİL MƏMULATLARININ İSTEHSALI	2593 2599

Bu altsinfə daxildir:

- metal kanatların, zəncirlərin, kabellərin, hörülmüş lentlərin və buna bənzər məmulatların istehsalı;
- məftildən məmulatlar istehsalı: tikanlı məftil, məftil hasarlar, şəbəkələr, torlar, parçalar. və s..
- mismar, ucu dişli mıx, sancaqların və s istehsalı;
- içliyi olan və ya üst qatı olan məftilin istehsalı;
- elektrik əymə qaynağı üçün üst qatı çəkilmiş elektrod istehsalı;
- yay istehsalı:
 - yastı, plastıkdən, təbəqəli, vintlili, gövdəli, resorlu və s.
 - yay üçün təbəqələr.
- ötürmə daraqları istisna edilməklə daraq istehsalı;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- saat üçün yay istehsalı (26.52-də təsnif edilir);

- elektrik enerjisinin ötürülməsi üçün kabellərin istehsalı (27.32-də təsnif edilir);
- ötürücü daraqların istehsalı (28.15-də təsnif edilir).

2594 BƏRKİDİCİ MƏMULATLARIN, ZƏNCİRLƏRİN VƏ YAYLARIN İSTEHSALI

2594 2599

25940 BƏRKİDİCİ MƏMULATLARIN, ZƏNCİRLƏRİN VƏ YAYLARIN İSTEHSALI

2594 2599

Bu altsinfə daxildir:

- pərçimlərin, altlıqların və buna bənzər qeyri-vintvari məmulatların istehsalı;
- vintvari maşın məmulatlarının, şurupların, yivlərin, qaykaların istehsalı;
- yayların istehsalı:
- qatlama linginin yayları, təbəqə yayla, spiral yaylar;
- yaylar üçün qapaqlar;
- ötürücü zəncirlərdən başqa zəncirlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ötürücü zəncirlərin istehsalı (28150-də təsnif olunur);
- saatlar üçün yayların istehsalı (26520-də təsnif olunur).

2599 SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARININ İSTEHSALI

2599 2599

25990 SAİR HAZIR METAL MƏMULATLARININ İSTEHSALI

2599 2599

Bu altsinfə daxildir:

- məişət metal-təsərrüfat təyinatlı əşyaların istehsalı;
- yeməcxana və mətbəxdə istifadə olunan qazanlar, tavalar və digər qeyri-elektrik qablar;
- az qiymətli (qeyri nəcib) metaldan dayaz qablar;
- mətbəx üçün xırda cihazlar və ləvazimatlar;
- qab yumaq üçün metal torlar;
- vannaların, novların, ləyənlərin və azqiymətli (qeyri-nəcib) metallardan bunlara bənzər məmulatın istehsalı;
- metaldan kiçik dəftərxana cihazlarının və məmulatlarının istehsalı;
- odadavamlı kassaların zirehli qapıların istehsalı;
- ov bıçaqlarının, qılıncların, süngülərin istehsalı;
- azqiymətli (qeyri nəcib) metallardan məmulatların istehsalı:
- qoruyucu dəbilqələr;
- ilgəklər, zaponkalar, qarmaqcıqlar;
- məlumat lövhəcikləri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qılınclı və süngülərin istehsalı (2571-də təsnif olunur);
- forqonların istehsalı (3099-də təsnif olunur);
- metal mebellərin istehsalı (3101, 3101, 3109-də təsnif olunur);
- idman məmulatlarının istehsalı (3230-də təsnif olunur);
- oyun və oyuncaqların istehsalı (3240-də təsnif olunur).

26	KOMPÜTER, ELEKTRON VƏ OPTİK MƏHSULLARIN İSTEHSALI	26	26
261	ELEKTRON DETALLARININ VƏ PLATALARININ İSTEHSALI	261	261
2611	ELEKTRON DETALLARININ İSTEHSALI	2611	2610
26110	ELEKTRON DETALLARININ İSTEHSALI	2611	2610
	Bu altsinfə daxil edilir: - elektron kondensatın istehsalı; - elektron müqavimətin istehsalı; - mikroprosessorların istehsalı; - elektron trubkaların istehsalı; - birləşdirici məmulatların istehsalı; - quraşdırma komponentləri olmadan çap sxemlərinin istehsalı; - quraşdırma komponentləri olmadan inteqral elektron sxemlərin istehsalı; - diod, tranzistorlar, tiristor və dimistorların istehsalı; - elektron tipli induktorların istehsalı; - quraşdırılmış elektron kristalların istehsalı; - hazır və yarıhazır keçiricilərin istehsalı; - işıqsaçan diodların, USB kabellərin, birləşdiricilərin istehsalı; - maye kristal ekranlar üçün komponentlərin istehsalı. Bu altsinfə daxil edilmir: - mikroprosessorlu kartoçkaların çapı (18.12-də təsnif edilir); - televizor və ya monitorların istehsalı (26.20, 26.40-da təsnif edilir); - daşınan modemlərin istehsalı (26.30-da təsnif edilir); - optik avadanlıqların istehsalı (26.70-də təsnif edilir); - fluoressant məmulatların istehsalı; - elektrik relelərin istehsalı (27.12-də təsnif edilir).		
2612	ELEKTRON PLATALARININ İSTEHSALI	2612	2610
26120	ELEKTRON PLATALARININ İSTEHSALI	2612	2610
	Bu altsinfə daxil edilir: - quraşdırılmış komponentlərlə inteqral plataların istehsalı; - elektron inteqral sxem komponentlərinin yığılması; - interfeys üçün kart istehsalı; Bu altsinfə daxil deyildir: - mikroprosessorlu kart çapı (18.12-də təsnif edilir); - quraşdırılmış komponentlər olmadan sxemlərin istehsalı (26.11-də təsnif edilir).		
262	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	262	262
2620	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	2620	2620
26200	KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA QURĞULARININ İSTEHSALI	2620	2620
	Bu altsinfə daxildir: - məlumatların avtomatik işlənməsi üçün maşınların, o cümlədən kompüterlərin istehsalı: • rəqəm hesablama - maşınları; • oxşar hesablama - maşınları; • hibrid hesablama - maşınları; • perforasiya qurğularının istehsalı; • çap qurğuları, terminallar və s.; • maqnit və optik sayma qurğuları; • virtual oyunlar üçün qurğuların istehsalı;		

- maqnit diskləri, fləşləri və s. oxuması üçün qurğuların istehsalı;
- lazer (optik) disklərin oxunması üçün qurğuların istehsalı;
- giriş məlumatlarını rəqəmə çevirmək və kodlaşdırmaq üçün maşınlar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hesablama texnikası vasitələri üçün elementlərin istehsalı (26400-də təsnif olunur);
- elektron oyunların istehsalı (32400-də təsnif olunur);
- hesablama sistemlərinin təmiri və onlara qulluq (95110-da təsnif olunur);
- elektron komponentlərin istehsalı (261-də təsnif olunur);
- interfeys üçün modemlərin istehsalı (2612-də təsnif olunur);
- interfeys kartlarının istehsalı (2612-də təsnif olunur);
- elektron platalarının istehsalı (2612-də təsnif olunur);
- modemlərin, daşına bilən avadanlıqların istehsalı (2630-da təsnif olunur);
- elektron məişət mallarının istehsalı (2640-da təsnif olunur);
- monitor və televizorların istehsalı (2640-da təsnif olunur);
- videooyunların istehsalı (2640-da təsnif olunur);
- kompüterlə birlikdə istifadə edilən köməkçi vasitələrin istehsalı (2680-da təsnif olunur);

263 RABİTƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

263 263

2630 RABİTƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2630 2630

26301 ELEKTRO VƏ RADİOELEMENTLƏRİN İSTEHSALI

2630 2630

Bu altsinfə daxildir:

- termoelektron kataloqlu, soyuq katodlu və ya fotokatodlu elektron lampalarının və elektron şüalandırıcı cihazların istehsalı;
- televizor kinoskopları, televiziya kameralarının borucuqları, elektron - optik çeviricilər və gücləndiricilər, mikrodalğalı borucuqlar, qəbuledici və ya gücləndirici lampalar və borucuqlar...
 - yarımkeçirici diodların, tranzistorların və oxşar yarımkeçirici cihazların istehsalı;
 - fotoelektrik elementlər daxil olmaqla fətohəssas yarımkeçirici qurğuların istehsalı;
 - montaj edilmiş pyezoelektrik kristalların istehsalı;
 - elektron integral sxemlərinin və mikroblokların istehsalı;
- müəyyən formaya salınmış modullu, mikromodullu və bu kimi modul monolit integral sxemlər, hibrid integral sxemlər və elektron mikrobloklar;
 - çap sxemlərinin istehsalı;
 - güc kondensatorları daxil olmaqla elektrik kondensatorlarının istehsalı;
 - reostatlar və potensiometrlər daxil olmaqla müqavimətlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qızdırıcı müqavimətlərin istehsalı (27511-də təsnif olunur);
- transformatorların istehsalı (2711-də təsnif olunur);
- elektrik dəyişdirici açarların istehsalı (27120-də təsnif olunur).

26302 ÖTÜRÜCÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI**2630 2630**

Bu altsinfə daxildir:

- releötürücülərin və istehsal təyinatlı televiziya ötürücülərinin istehsalı daxil olmaqla televeriliş üçün ötürücü cihazların istehsalı;
- televiziya kameralarının istehsalı;
- radio verilişləri üçün ötürücü cihazların istehsalı;
- radiotelefon rabitəsi üçün ötürücü cihazlarının istehsalı;
- stasionar ötürücülər-qəbuledicilər, nəqliyyat vasitələri üçün radiotelefon cihazları, radiotelefonlar, digər ötürücülər-qəbuledicilər;
 - telefon rabitəsi üçün qəbuledici cihazların istehsalı;
 - telefon aparatları, telefakslar, avtomatik və qeyri-avtomatik kommutatorlar, teleks aparatları

Bu altsinfə daxil deyildir:

- elektro və radioelementlərin istehsalı (26301-də təsnif olunur).

26303 SƏSİ VƏ TƏSVİRİ QƏBUL ETMƏK, YAZMAQ VƏ GÖSTƏRMƏK ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI**2630 2630**

Bu altsinfə daxildir:

- videomonitorlar və videoprojektorlar daxil olmaqla televiziya qəbuledicilərinin istehsalı;
- video kameralar daxil edilməklə təsviri yazan və göstərən cihazların istehsalı;
- radioqəbuledicilərin istehsalı;
- telefon cavabvericiləri və kaset tipli səsyazanlar... daxil olmaqla maqnitofonların və digər səsyazan cihazların istehsalı;
- yazını səsləndirənlərin, adapterlərin, maqnitofonların, kompakt diskləri səsləndirənlərin və s. istehsalı
- mikrofonların, səsucaldanların, fon şlemlərinin, qulaqlıqların, gücləndiricilərin, meqafon sistemlərinin istehsalı;
- adapterlərin, səsləndirən maqnit başlıqlarının, tonerlərin, ekulizerlərin, antenlərin, anten reflektorlarının və rotorlarının, kabel konverterlərinin, televiziya dekoderlərinin istehsalı

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- domofonlar, daxili rabitə telefonları, eyni zamanda tərcümə xidməti sistemləri, elektron səsvermə sistemləri, konfrans sistemləri və bu kimi sistemlər daxil olmaqla elektroakustika səs cihazlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yazılmış audio və ya video lentlərinin və disklərinin surətlərinin yayılması və təkrar istehsalı (1820, 59110-da təsnif olunur);
- yazılmamış hazır daşıyıcıların istehsalı.

26304 ƏMƏLİYYAT-AXTARIŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN

**QEYRİ LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ
TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN İŞLƏNİLMƏSİ, İSTEHSALI**

2630 2630

264 MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

264 264

2640 MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2640 2640

26400 MƏİŞƏT ELEKTRON AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2640 2640

Bu altsinfə daxil edilir:

- videomaqnitafon istehsalı;
- televizorlar istehsalı;
- telemonitor və displey istehsalı;
- yazı sistemi və audio təkrar istehsalı;
- stereosistem istehsalı;
- radioqəbuledicilərin istehsalı;
- səs gücləndiricilərin istehsalı;
- yığcam videokameraların istehsalı;
- saxlama üçün boksaların istehsalı;
- kütləvi çıxış və musiqi alətlərinin səsinin gücləndirilməsi üçün mikrofon və digər vasitələrin istehsalı;
- CD və DVD yoxlaması üçün qurğuların istehsalı;
- karaoke istehsalı;
- radio, stereo və kompüter sistemlərinə qulaq asmaq üçün qulaqlıq;
- elektron oyunlar üçün idarəetmə pultlarının istehsalı;
- əhalini məlumatlandırmaq üçün qurğuların istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- yazılmış məlumat daşıyıcılarının istehsalı (18.20-də təsnif edilir);
- kompüter periferiya qurğuları və monitorlarının istehsalı (26.20-də təsnif edilir);
- telefon aparatlarının istehsalı (26.30-da təsnif edilir);
- peyçer avadanlıqlarının istehsalı (26.30-da təsnif edilir);
- infraqırmızı şüalarla nəzarət qurğularının istehsalı (26.30-da təsnif edilir);
- səsi və təsviri qəbul etmək, yazmaq və göstərmək üçün cihazların istehsalı (26303-də təsnif edilir);
- anten istehsalı (26.30-da təsnif edilir);
- rəqəmli fotoaparat istehsalı (26.70-də təsnif edilir);
- müvafiq proqram təminatına malik elektron oyunların istehsalı (32.40-da təsnif edilir).

265 NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI; BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI

265 265

2651 NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI

2651 2651

26510 NƏZARƏT-ÖLÇÜ CİHAZLARININ İSTEHSALI

2651 2651

Bu altsinfə daxildir:

- laboratoriyalar üçün nəzərdə tutulmuş yüksək dəqiqlikli tərəzilərin istehsalı;
- cizgi, nişanlama və riyazi hesablama alətlərinin istehsalı: ölçü oxları və lentləri, mikrometrlər, kronsirkullar, nəzarət cihazları və s.;
- optik mikroskoplardan və diffraksion cihazlardan başqa mikroskopların istehsalı;
- elektrik kəmiyyətlərin ölçülməsi və yoxlanması üçün cihazların istehsalı: ossalloqraflar, spektro-analizatorlar, diafonometrlər, cərəyan, gərginlik və müqavimət ölçənlər və s.;
- qeyri-elektrik kəmiyyətlərin ölçülməsi və

- yoxlanması üçün cihazların istehsalı: ionlaşdırıcı şüalanma detektorları və dozimetrlər, nəqliyyat vasitələrinin mühərriklərinin yoxlanması və tənzimlənməsi üçün cihazlar;
- naviqasiya, meteorologiya, qeofizika və oxşar tədqiqatlar üçün cihazlarının və avadanlıqlarının istehsalı: geodeziya cihazlarının, okeanoqrafiya və ya hidrologiya alətləri, seysmoqraflar, uzunluq ölçənlər, avtopilotlar, sekstantlar, ultrasəs zondlaşdırıcı alətlər, avianavigasiya alətləri və sistemləri, radiolokasiya avadanlıqları, məsafədən idarəetmə cihazları, radionavigasiya avadanlıqları;
 - işlədilmiş enerji sayğaclarının və işlədilmiş su, qaz, benzin sayğaclarının istehsalı;
 - materialların mexaniki xassələrini sınaq üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
 - fiziki və kimyəvi tədqiqatlar aparmaq üçün alətlərin və cihazların istehsalı: polyarmetrlər, fotometrlər, refraktometrlər, kolorimetrlər, spektrometrlər, hidrogen ionlarının konsentrasiyasını ölçənlər, viskozimetrlər, səth gərginliyini ölçənlər və s.
 - maye və qazların işlənməsi, səviyyəsi, təzyiqi və ya digər ölçülən parametrlərini ölçmək və yoxlamaq üçün alət və cihazların istehsalı: sərfölçənlər, səviyyəölçənlər, manometrlər, qızma səviyyəsini ölçənlər...
 - ölçü, yoxlama və ya sınaq üçün müxtəlif alətlərin, cihazların və maşınların istehsalı: hidrometrlər, termometrlər, barometrlər, dövrlərin sayğacı, addımları ölçənlər, taksometrlər, taxometrlər, balanslayıcı maşınlar, sınaq stendləri və s.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- optik nəzarət-ölçü cihazlarının və avadanlıqlarının istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ölçü cihazları ilə təchiz edilmiş nasosların istehsalı (28130-də təsnif olunur);
- cərrahiyyə avadanlıqları da daxil olmaqla tibbi texnikanın istehsalı;
- binokulyarın, müşahidə borularının, tamaşa borularının və oxşar optik cihazların istehsalı (26700-də təsnif olunur);
- optik mikroskopların istehsalı (26700-də təsnif olunur).

2652 BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI

2652 2652

26520 BÜTÜN NÖVLƏRDƏN OLAN SAATLARIN İSTEHSALI

2652 2652

Bu altsinfə daxildir:

- cihaz panelləri üçün saatlar da daxil olmaqla bütün növlərdən olan qol saatlarının və sair saatların istehsalı; nəcib metallardan korpuslar daxil olmaqla qol saatların korpuslarının istehsalı; bütün növ saat mexanizmlərinin istehsalı;
- vaxtın qeydi üçün cihazların və aralıq vaxtın hesablanması, qeydi və digər göstəriciləri üçün cihazların istehsalı, məsələn, dayanacaqlar üçün sayğaclar, proseslərin taymerləri, saat dəyişdiriciləri və digər azadediciləri saat mexanizmləri və s.;
- yaylar, daşlar, siferblatlar, əqrəblər, qol saatları üçün metal lentlər və qolbağlar kimi saat hissələrinin

- istehsalı;
- saniyəölçənlərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- saatlar üçün qeyri-metal qolbağların istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- qiymətli metallardan qayış istehsalı (3212-də təsnif olunur);
- qiymətli metallardan düzəldilmiş qayışlardan başqa metal qayışların istehsalı (3212-də təsnif olunur).

266	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	266	266
2660	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	2660	2660
26600	ŞUALANDIRMA, ELEKTRİK TİBB VƏ ELEKTROTERAPİYA AVADANLIQLARI	2660	2660

Bu altsinfə daxil edilir:

- kompüterlə bağlı tomoqrafların istehsalı;
- PET - tomoqrafların istehsalı;
- nüvə maqnit rezonansına (MR) əsaslanan qurğuların istehsalı;
- ultra səsli cihazların istehsalı;
- elektrokardiograf istehsalı;
- endoskopiya üçün diaqnostika cihazlarının istehsalı;
- lazer cihazlarının istehsalı;
- ürək stimulyatorlarının istehsalı;
- eşitmə cihazlarının istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin ərzaq və içkilərdə (süddə və s.) şualanmanı müəyyən etmək üçün cihazların istehsalı da daxildir.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- günəş vannalarının qəbulu üçün xüsusi avadanlıq istehsalı (28.99-da təsnif edilir).

267	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	267	267
2670	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2670	2670
26700	OPTİK CİHAZLARIN VƏ FOTOAVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2670	2970

Bu altsinfə daxildir:

- montaj olunmuş və ya montaj olunmamış optik elementlərin istehsalı;
- şüşə elementlərdən başqa, emal olunmamış elementlər;
- şüşədən və ya digər materiallardan prizmalar, linzalar, optik güzgülər, rəngli filtrlər, qütbləşdirici elementlər;
- təsvirlərin birbaşa verilməsi üçün optik liflər və optik lifdən kabellər: endoskopiya, işıqlanma
- eynəklər üçün linzalar və kontakt linzaları;
- eynəklər üçün soğanaqlar və optik emal keçmiş və ya keçməmiş linzalı soğanaqlar: günəş eynəkləri və digər qoruyucu eynəklər, korreksiya eynəkləri;
- optik cihazların istehsalı:
- optik mikroskoplar, mikrofotoçəkiliş və mikroproyeksiya üçün aparatlar, böyüdücü şüşələr, zərrəbinlər, sap sayğacları

və başqaları;

- binokullar, nişanlama lunetləri, mənzərəyə baxmaq üçün teleskoplar, müşahidə üçün teleskoplar, astronomiya avadanlığı və başqaları;
- lazer diodlarından başqa, lazerlər və başqaları;
- fotoqrafiya və kinematoqrafiya aparatlarının istehsalı;
- kameralar və fotoaparatlar;
- proyektorlar, böyüdücülər, kiçildicilər;
- qazboşalma lampaları ("elektron") və digər elektron fotoalişmalar;
- fotolaboratoriyalar və kinolaboratoriyalar üçün cihaz və avadanlıq, işığa həssas yarımkeçirici materiallara sxemlərin konturlarının proyeksiya edilməsi üçün cihazlar, proyeksiya ekranları.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- foto məhsullarının istehsalı;
- şüşədən emal olunmamış optik elementlərin istehsalı (23190-da təsnif olunur);
- kodlaşdırılmış məlumatın verilməsi üçün optik lifdən kabel istehsalı (27310-da təsnif olunur);
- birdəfəlik foto alışımların istehsalı (27400-də təsnif olunur);
- televiziya kameralarının istehsalı (26302-də təsnif olunur);
- qeyri-optik mikroskopların istehsalı (26510-da təsnif olunur);
- ölçü və yoxlama üçün optik cihazların və alətlərin istehsalı (26510-da təsnif olunur).

268	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	268	268
2680	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	2680	2680
26800	MAQNİT VƏ OPTİK DAŞIYICILARIN İSTEHSALI	2680	2680

Bu altsinfə daxil edilir:

- səs və təsvir yazmaq üçün maqnit lentlərin istehsalı;
- səs və təsvir yazmaq üçün təmiz (yazısız) kasetlərin istehsalı;
- təmiz (yazısız) disketlərin istehsalı;
- təmiz (yazısız) optik disklərin istehsalı;
- disklərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- yazılmış məlumat daşıyıcılarının istehsalı (18.20-də təsnif edilir).

27	ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	27	27
-----------	--	-----------	-----------

Bu bölməyə elektrik enerjisinin istehsalı, paylanması və istifadə edilməsi üçün avadanlıqların istehsalı, işıqlandırıcı və signal avadanlıqların, məişət cihazlarının istehsalı daxil edilir.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- elektron avadanlıqlarının istehsalı (26-da təsnif olunur).

271	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ, TRANSFORMATORLARIN VƏ ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI	271	271
2711	ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARIN İSTEHSALI	2711	2710

27111 ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARIN İSTEHSALI

2711 2710

Bu altsinfə daxildir:

- dəyişən cərəyan elektrik mühərriklərinin istehsalı;
- dəyişən cərəyan generatorların istehsalı;
- universal elektrik motorlarının istehsalı;
- sabit cərəyanla işləyən elektrik motorlarının və ya generatorların istehsalı;
- dəyişən və sabit cərəyan generator aqreqatlarının istehsalı;
- rotasiya və ya statistik elektrik konverterlərinin istehsalı;
- elektrik transformatorlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- nəqliyyat vasitələri üçün elektrik generatorlarının və starterlərinin istehsalı (27901-də təsnif olunur);
- diod lampalarının istehsalı (26301-də təsnif olunur).

27112 ELEKTRİK MÜHƏRRİKLƏRİNİN, GENERATORLARININ VƏ TRANSFORMATORLARININ TƏMİRİ

2711 2710

2712 ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI

2712 2710

27120 ELEKTRİK PAYLAYICI VƏ TƏNZİMLƏYİCİ CİHAZLARININ İSTEHSALI

2712 2710

Bu altsinfə daxildir:

- elektrik şəbəkələrini komutasiya etmək və ya qorumaq üçün, onların qoşulması və ya bağlanması üçün elektrik cihazlarının istehsalı;
- elektrik dəyişdirici açarlar, elektrik qoruyucuları, işıqlanmanı saxlayanlar, gərginliyi məhdudlaşdırırlar, zərbə boğucuları, ştepsellər, birləşdirici qutular, relelər, lampalar üçün patronlar;
 - elektrik nəzarət və paylama lövhələrinin, panellərin, idarəetmə pultlarının, stolların, şkafların və digər qurğuların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qoruyucu məftillərin, millərin və lentlərin istehsalı (2441-də təsnif olunur);
- kömür və qrafit elektrodların istehsalı (2790-da təsnif olunur);
- rabitə sistemlərində tətbiq olunan lövhələrin, pultların, konsolların və bu kimi qurğuların istehsalı (26302-də təsnif olunur).

272 BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI

272 272

2720 BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI

2720 2720

27200 BATAREYALARIN VƏ AKKUMULYATORLARIN İSTEHSALI

2720 2720

Bu altsinfə daxildir:

- ilkin elementlərin və onların batareyalarının istehsalı;
- elektrik akkumulyatorlarının və onların hissələrinin istehsalı.

273	ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	273	273
2731	OPTİK LİFLƏRDƏN KABEL İSTEHSALI	2731	2731
27310	OPTİK LİFLƏRDƏN KABEL İSTEHSALI	2731	2731
	Bu altsinfə daxildir: - kodlaşdırılmış məlumatın ötürülməsi üçün optik lifdən kabel istehsalı Bu altsinfə daxil edilmir: - şüşə lifin istehsalı (2314-də təsnif edilir); - elektron avadanlıqları detallarının istehsalı (2611-də təsnif edilir).		
2732	DİGƏR ELEKTRON VƏ ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ KABELLƏRƏRİN İSTEHSALI	2732	2732
27320	DİGƏR ELEKTRON VƏ ELEKTRİK NAQİLLƏRİNİN VƏ KABELLƏRİN İSTEHSALI	2732	2732
	Bu altsinfə daxil edilir: - poladdan, misdən, aluminimumdan və s. izolə edilmiş naqıl, kabel istehsalı. Bu altsinfə daxil edilmir: - naqıl istehsalı (24.34, 24.41, 24.42, 24.43, 24.44, 24.45-də təsnif edilir); - elektron avadanlıq üçün naqıl istehsalı (26.11-də təsnif edilir); - birləşdirici elementlərə naqıl dəstlərinin istehsalı (27.90-da təsnif edilir); - avtomobillər üçün naqıl dəstlərinin istehsalı (29.31-də təsnif edilir).		
2733	ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	2733	2733
27330	ELEKTRİK ŞƏBƏKƏLƏRİ ÜÇÜN CİHAZLARIN İSTEHSALI	2733	2733
	Bu altsinfə daxil edilir: - kontaktorların istehsalı; - lampalar üçün patron istehsalı; - elektrik naqilləri üçün müxtəlif cür açarların istehsalı; - birləşdirici, ayıqıcı qutuların istehsalı; - elektrik naqilləri üçün vasitələrin istehsalı; - elektrik sxemlərin istehsalı; Bu altsinfə daxil edilmir: - saxsı izolyatorların istehsalı (23.43-də təsnif olunur); - elektron tipli kontaktorların istehsalı (2611-də təsnif olunur).		
274	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	274	274
2740	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2740	2740
27400	ELEKTRİK LAMPALARI VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2740	2740
	Bu altsinfə daxildir: - közərmə lampalarının və qazboşalmalı lampalarının istehsalı:		

- ultrabənövşəyi və infraqırmızı lampalar;
- qövs lampaları;
- birdəfəlik fotoışqlandırıcılar
- elektrik lampalarının və işıqlandırıcı çərçivələrin istehsalı:
- qəndillər, stolüstü lampalar, kontor lampaları, axşam lampaları, döşəmənin üstündə duran lampalar, həmçinin qeyri-elektrik lampaları;
- daşına bilən elektrik lampaları;
- ışıqlandırıcı yol nişanları, göstəriciləri, işıqlı tablolar adlı lövhələr və s.;
- xarici və yol işıqlandırması üçün işıqlandırıcı avadanlıqlar;
- yeni il yolkasını bəzəmək üçün işıqlandırıcı dəstlər.

275 MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

275 275

2751 ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

2751 2750

27511 ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

2751 2750

Bu altsinfə daxildir:

- soyuducular, buxanalar, qabyuyanlar, paltaryuyan və qurudan maşınlar, tozsoranlar, döşəməsilənlər, zibil bakları, dəyirmanlar, ət çəkənlər, mikserlər, şirəşaxanlar, elektrik ülgücləri, bıçaqitiləyənlər, elektrik diş fırçaları, mətbəx hava ventilyatorları

Bu altsinfə daxil deyildir:

- tikiş maşınlarının istehsalı (2894-də təsnif olunur).

27512 ELEKTRİK QIZDIRICI MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

2751 2750

Bu altsinfə daxildir:

- su qızdırıcıları, elektrik yorğanı, saç üçün quruducular, daraqlar, şotkalar, biquidi, elektrik ütüləri, mənzil qızdırıcıları, duxovkalar, mikrodalğalı plitələr, boşqablar üçün qızdırıcılar, tosterlər, qəhvə bişirənlər və çayniklər, tavalər, qrillər, elektrik qızdırıcı reostatları.

2752 QEYRİ-ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

2752 2750

27520 QEYRİ-ELEKTRİK MƏİŞƏT CİHAZLARININ İSTEHSALI

2752 2750

Bu altsinfə daxildir:

- yemək hazırlamaq üçün qeyri-elektrik məişət mətbəx və qızdırıcı cihazlarının istehsalı:
- qeyri-elektrik otaq qızdırıcıları, mətbəx plitələri, sobaların ocaq qəfəsləri, su qızdırıcıları, mətbəx cihazları, boşqablar üçün qızdırıcılar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- restoran və mehmanxanalarda yemək hazırlamaq üçün avadanlıq istehsalı (2893-də təsnif olunur).

279 SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

279 279

2790 SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2790 2790

27900 SAİR ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2790 2790

Bu altsinfə daxildir:

- daxili yanma mühərriklərinin işə salınması üçün

- elektrik avadanlığının istehsalı: maqneto-alışdırma, maqneto-dinamo, alışdırma çarxları, alışdırma şamları, fitil şamları, startyorlar, generatorlar (dinamo, alternatorlar), gərginlik tənzimləyiciləri...
- motosikletlər, velosipedlər və avtomobillər üçün səs və ya işıqla elektrik işıqlandırma və siqnal vermə avadanlığının istehsalı: lampalar, klaksonlar, sirenalar və s.
- elektrik naqilləri dəstlərinin istehsalı;
- şüşətemizləyənlərin və şüşənin donmasını və dumanlaşmasını xəbərdarlıq edən elektrik mexanizminin istehsalı;
- motosikletlər üçün sabit cərəyan generatorlarının istehsalı.
- avtostradalarda, şose yollarında və küçələrdə, dəmir yollarında və tramvay yollarında, daxili su nəqliyyatında, portlarda, limanlarda, aeroportlarda nəqliyyatın hərəkətini təşkil və tənzim edən (təhlükəsizliyini təmin edən) və ona nəzarət edən elektrik siqnal avadanlıqlarının istehsalı;
- səs və işıq verən müxtəlif elektrik cihazlarının istehsalı:
- zənglər, fitlər, işıq lövhələri, oğurluq/yanğın hadisələri zamanı istifadə olunan siqnal qurğuları;
 - elektromaqnit və sabit maqnit patronları, bəndləmələr, aylaclar, sıxıcılar və qaldırıcı başlıqlar daxil olmaqla elektromaqnitlərin istehsalı;
 - şüşə və keramika izolyatorlarından başqa elektroizolyatorların və izolyasiya armaturunun istehsalı;
 - keramika və plastmas izolyatorlardan başqa elektrik maşınları və avadanlıqları üçün izolyasiya armaturlarının istehsalı;
 - kömür və qrafit elektrodlarının istehsalı;
 - izolyasiya örtüklü qeyri-nəcib metallardan izolyasiya borularının və onların birləşmələrinin istehsalı;
 - müxtəlif elektrik maşınlarının və cihazlarının istehsalı: hissəcik sürətləndiricilərinin, siqnal generatorlarının, mina axtaranların və s. istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- saxsı izolyatorların istehsalı (2343-də təsnif olunur);
- kömür və qrafitdən liflərin istehsalı (2399-da təsnif olunur);
- elektron tipli düzləndürücülərin, integral sxemlərin, elektrik kondensatorların və s. istehsalı (2611-də təsnif olunur);
- transformatorların və generatorların istehsalı (271-də təsnif olunur);
- batareyaların və akkumulyatorların istehsalı (2720-də təsnif olunur);
- elektrik şəbəkələri üçün elektrik naqillərin istehsalı (273-də təsnif olunur);
- işıqlandırıcı avadanlıqların istehsalı (2740-da təsnif olunur);
- məişət cihazlarının istehsalı (275-də təsnif olunur);
- qaynaq və lehim üçün qeyri-elektrik avadanlıqlarının istehsalı (2829-da təsnif olunur);
- avtomobillər üçün elektrik avadanlıqlarının istehsalı (2931-də təsnif olunur).

28	MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	28	28
281	ÜMUMİ TƏYİNATLI AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	281	281
2811	TƏYYARƏ, AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLET MÜHƏRRİKLƏRİNDƏN BAŞQA, MÜHƏRRİKLƏRİN VƏ TURBİNLƏRİN İSTEHSALI	2811	2811
28110	TƏYYARƏ, AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLET MÜHƏRRİKLƏRİNDƏN BAŞQA, MÜHƏRRİKLƏRİN VƏ TURBİNLƏRİN İSTEHSALI	2811	2811

Bu altsinfə daxildir:

- təyyarə, avtomobil və motosiklet mühərriklərindən başqa, daxili yanma porşen mühərriklərinin və onların hissələrinin istehsalı;
- gəmi mühərrikləri;
- dəmir yolu mühərrikləri;
- turbinlərin və onların ehtiyat hissələrinin istehsalı;
- su və digər buxarla işləyən buxar turbinləri;
- hidravlik turbinlər, onların təkərləri və idarəetmə mexanizmlər (istiqamətləndirici aparat);
- qaz turbinləri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- külək turbinlərinin istehsalı (2813-də təsnif olunur);
- elektrik generatoru qurğularının istehsalı (27110-da təsnif olunur);
- daxiliyanma mühərriklərinin elektrik hissələri və elementlərinin istehsalı (27901-də təsnif olunur);
- avtonəqliyyatlar, təyyarələr, motosikletlər üçün dartıcı mühərriklərin istehsalı (2910, 3030, 3091-də təsnif olunur);
- turbo-reaktiv və turbo-vint mühərriklərinin istehsalı (30300-də təsnif olunur).

2812 HİDRAVLİK VƏ PNEVMATİK SİSTEMLƏRİN İSTEHSALI

2812 2812

28120 HİDRAVLİK VƏ PNEVMATİK SİSTEMLƏRİN İSTEHSALI

2812 2812

Bu altsinfə daxildir:

- ölçü cihazları ilə təchiz olunmuş və ya təchiz olunmamış hidravlik nasosların istehsalı;
- transmissiyanın hidravlik hissələrinin istehsalı;
- hidrostatik transmissiyanın istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- hidravlik ötürücü avadanlığın, həmçinin pnevmatik və külək mühərriklərinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hidrodinamik ötürücülərin (hidrohalqalar və hidrotransformator) istehsalı
- kompressorların istehsalı (2813-də təsnif olunur);
- qeyri-hidravlik nasosların istehsalı (2813-də təsnif olunur);
- hidravlik və pnevmotik klapanlardan başqa klapanların istehsalı (2814-də təsnif olunur);
- mexaniki transmissiyanın istehsalı (2815-də təsnif olunur).

2813 NASOS VƏ KOMPRESSORLARIN İSTEHSALI

2813 2813

28130 NASOS VƏ KOMPRESSORLARIN İSTEHSALI

2813 2813

Bu altsinfə daxildir:

- hava və ya vakuum nasoslarının, hava və ya digər qaz kompressorlarının istehsalı;

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- hidravlik ötürücü avadanlığın, həmçinin pnevmatik və külək mühərriklərinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hidrodinamik ötürücülərin (hidrohalqalar və hidrotransformator) istehsalı

2814 KRAN VƏ KLAPANLARIN İSTEHSALI	2814 2813
28140 KRAN VƏ KLAPANLARIN İSTEHSALI	2814 2813
Bu altsinfə daxildir: - qoruyucu, tənzimləyici və buraxma klapan daxil olmaqla sənaye boru kəməri kranlarının və klapanlarının istehsalı; - su kəməri kranlarının və klapanlarının istehsalı; - qızdırıcı sistemlərin kranlarının və klapanların istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - möhkəmləşdirilməmiş rezindən, şüşədən, saxsı materiallardan klapanların istehsalı (2219, 23190, 23440-da təsnif olunur); - daxiliyanma mühərrikləri üçün giriş və çıxış klapanlarının istehsalı (2811, 29100, 3030-da təsnif olunur); - hidravlik ötürücü avadanlığın istehsalı (2812-də təsnif olunur).	
2815 ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜ ELEMENTLƏRİN, DİŞLİ ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ YASTIQLARIN İSTEHSALI	2815 2814
28150 ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜ ELEMENTLƏRİN, DİŞLİ ÖTÜRÜCÜLƏRİN VƏ YASTIQLARIN İSTEHSALI	2815 2814
Bu altsinfə daxildir: - diyircəkli və təkərcikli yastıqların və onların ehtiyat hissələrinin istehsalı; - mexaniki ötürmə elementlərinin istehsalı: - transmissiya valları və dirsəkli vallar, yumurucuqlar, dirsəklər; - yastıqların gövdələri və əlavələri; - dişli təkərlərin, dişli ötürücülərin, ötürücü qutuların və sürəti dəyişən digər mexanizmlərin istehsalı; - valların istehsalı; - nazim çarxların və ötürücü qayış üçün çarxların istehsalı; - oynaq zəncirlərinin istehsalı; - hidrodinamik ötürücülərin (hidrohalqaların və hidrotransformatorların) istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - digər zəncirlərin istehsalı (25940-da təsnif olunur); - elektromaqnit halqaların istehsalı (2790-da təsnif olunur); - hidravlik ötürücü avadanlığın istehsalı (2812-də təsnif olunur); - nəqliyyat vasitələri üçün avadanlığın hissələrinin istehsalı (29 və 30-da təsnif olunur).	
282 ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞINLARIN İSTEHSALI	282 281
2821 SOBALAR VƏ SOBA ODLUQLARININ İSTEHSALI	2821 2815
28210 SOBALAR VƏ SOBA ODLUQLARININ İSTEHSALI	2821 2815
Bu altsinfə daxildir: - zibilyandırma sobaları da daxil olmaqla elektrik və digər sənaye və laboratoriya sobalarının istehsalı; - odluqların istehsalı.	

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- avtomatlaşdırılmış mexaniki külxanaların, ocaq qəfəsləli şəbəkələrin, yükboşaldanların... istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı quruducularının istehsalı (28930-da təsnif olunur);
- çörəxana üçün qeyri-elektrik sobalarının istehsalı (28930-da təsnif olunur);
- ağac, kağız kütləsi, kağız və karton üçün quruducuların istehsalı (2899-da təsnif olunur);
- məişət sobalarının istehsalı (2751-də təsnif olunur);
- tibbi-cərrahi və laboratoriya sterilizatorlarının istehsalı (2821-də təsnif olunur).

2822 QALDIRICI NƏQLİYYAT AVADANLIĞININ İSTEHSALI

2822 2816

28220 QALDIRICI NƏQLİYYAT AVADANLIĞININ İSTEHSALI

2822 2816

Bu altsinfə daxildir:

- əl ilə və ya mexaniki ötürmə ilə işlədilən yükqaldırma və yükləmə boşaltma avadanlığının istehsalı:
- bloklar, bucurqadlar, liftlər, dolamaçarxlar, domkratlar; qaldırıcı kranlar, hərəkət edən qaldırıcı qurğular, körnüclü boşaldıcılar, maili istiqamətli transportyorlar;
- qaldırıcı kranla və ya digər qaldırıcı və ya takelaj avadanlığı ilə təchiz edilmiş və ya edilməmiş, özü hərəkət edən və ya zavodlarda tətbiq olunan özü hərəkət etməyən yükləyib-boşaldan maşınlar;
- yükləmə və ya boşaltma üçün nəzərdə tutulmuş mexaniki manipulyatorlar və sənaye robotları;
- konveyerlərin, asma kanat yollarının maye qaldırıcıların istehsalı;
- liftlərin, eskalatorların və hərəkət edən yolların istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- liftlərə və eskalatorlara texniki xidmət

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yeraltı işlər üçün daimi hərəkət edən elevatorların və konveyerlərin istehsalı (28920-də təsnif olunur);
- mexaniki çalovlu və birçalovlu maşınlar da daxil olmaqla ekskavatorların istehsalı (28920-də təsnif olunur);
- geniş təyinatlı sənaye robotlarının istehsalı (28990-da təsnif olunur);
- üzən kranların, dəmir yolu kranlarının və avtomobil kranlarının istehsalı (34100, 35110, 35200-da təsnif olunur);
- liftlərin quraşdırılması (4329-da təsnif olunur).

2823 KOMPÜTER VƏ PEREFERİYA AVADANLIQLARINDAN BAŞQA OFİS AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2823 2817

28230 KOMPÜTER VƏ PEREFERİYA AVADANLIQLARINDAN BAŞQA OFİS AVADANLIQLARININ İSTEHSALI

2823 2817

Bu altsinfə daxildir:

- mexaniki və elektrik yazı makinalarının istehsalı;
- mətnlərin işlənməsi üçün makinaların istehsalı;
- çoxaldıcı maşınların, ünvanlaşdırıcı maşınların, dəftərxana tipli vərəq ofset çap maşınlarının istehsalı;

- hesablama maşınlarının, kassa qeyd maşınlarının, franko edən maşınlar, biletlərin rəsmiləşdirilməsi və bronlaşdırılması üçün xüsusi maşınların istehsalı;
- digər ofis maşınlarının və avadanlığının istehsalı: sikkələri çəşidləyən, sayan, və bükən maşınlar; bankomatlar; zərfə qoyan maşınlar; poçt bağlamalarını çəşidləyən maşınlar, karandaş yonanlar, perforasiya və ya kitabbağlama maşınları və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kompüter və periferiya avadanlıqlarının istehsalı (26.20-də təsnif edilir).

2824 MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜLÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI 2824 2818

28240 MEXANİKİ ÖTÜRÜCÜLÜ CİHAZLARIN İSTEHSALI 2824 2818

Bu altsinfə daxil edilir:

- elektrik mühərriki qoşulmuş mexaniki ötürücülərin istehsalı;
- pərgar ucunun istehsalı;
- burğu dəzgahlarının istehsalı;
- dəşici burğuların istehsalı;
- əl pardaxlama alətinin istehsalı;
- pnevmatik çəkic istehsalı;
- boğucu istehsalı;
- aralıqların istehsalı;
- əl cilalama alətinin istehsalı;
- yonma dəzgahlarının istehsalı;
- qayçı istehsalı;
- qayka açan açarların istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- əl alətləri üçün dəyişdirilən işçi hissələrinin istehsalı (25.73-də təsnif edilir);
- qaynaq və lehim üçün elektrik alətlərinin istehsalı (27.90-da təsnif edilir).

2825 QEYRİ-MƏİŞƏT SOYUDUCULARI VƏ VENTİLYASIYA AVADANLIQLARININ İSTEHSALI 2825 2819

28250 QEYRİ-MƏİŞƏT SOYUDUCULARI VƏ VENTİLYASIYA AVADANLIQLARININ İSTEHSALI 2825 2819

Bu altsinfə daxildir:

- sənaye soyuducu avadanlığının istehsalı;
- kondisionerlərin istehsalı
- istilikdəyişənlərin istehsalı;
- qeyri-məişət ventilyatorlarının istehsalı.
- çardaq ventilyatorlarının istehsalı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı quruducularının istehsalı (28930-da təsnif olunur);
- məişət ventilyasiya və soyuducu avadanlığının istehsalı (2751-də təsnif olunur);
- məişət ventilyatorlarının istehsalı (2751-də təsnif olunur).

2829 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI 2829 2819

28290 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN ÜMUMİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI 2829 2819

Bu altsinfə daxildir:

- yüksək dəqiqlikli laboratoriya çəkicilərindən başqa, çəkib ölçmək üçün avadanlıqların istehsalı;
- məişət tərəziləri və mağazalar üçün tərəzilər, stasionar və konveyer tərəziləri, çəki daşları və s.
- mayelərin filtrasiyası və təmizlənməsi üçün avadanlıqların istehsalı;
- maye və tozları səpələmək, yaymaq, tozlamaq üçün avadanlığın: tozlandırıcı cihazların, odsöndürənlərin, qum püskürənlərin, buxar təmizləyən qurğuların... istehsalı;
- qablaşdırıcı və bükən maşınların: doldurmaq, bağlamaq, plomblamaq, etiket vurmaq üçün maşınların istehsalı;
- şüşə qabların yuyulması və ya qurudulması və içkilərin qazlaşdırılması üçün maşınların istehsalı;
- neftayırma zavodları, kimya və spirt sənayesi üçün axıdılma və rektifikasiya qurğularının istehsalı;
- qaz generatorlarının istehsalı;
- kalandrların və digər yayma maşınlarının və onlar üçün silindrlərin istehsalı;
- sentrifuqaların istehsalı;
- müxtəlif materialların kombinasiyasından və ya bir materialın laylarından düzəldilmiş aralıq qatların və buna bənzər birləşmələrin istehsalı;
- ticarət avtomatlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- tozlayıcı kənd təsərrüfatı maşınlarının istehsalı (2830-da təsnif olunur);
- şüşə və rəqələrin yayılması üçün dəzgahların və onlar üçün silindrlərin istehsalı (2891, 2899-da təsnif olunur);
- süd seperatorlarının istehsalı (2893-də təsnif olunur);
- məişət ventilyatorlarının istehsalı (2751-də təsnif olunur);
- yüksək dəqiqlikli tərəzilərin istehsalı (2651-də təsnif olunur);
- məişət soyuducu qurğularının istehsalı (2751-də təsnif olunur);
- qaynaq və lehim üçün elektrik avadanlıqların istehsalı (2790-da təsnif olunur);
- quruducu kənd təsərrüfatı cihazlarının istehsalı (2893-da təsnif olunur);
- cəməşirxanalar üçün quruducu maşınların istehsalı (2894-də təsnif olunur);
- parçaların emal edilməsi üçün maşınların istehsalı (2894-də təsnif olunur).

283	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	283	282
2830	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ VƏ ONLARA HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI	2830	2821
28301	KƏND VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN İSTEHSALI	2830	2821

Bu altsinfə daxildir:

- kənd və meşə təsərrüfatı traktorlarının istehsalı;
- hərəkət edən sürücü tərəfindən idarə edilən kiçik traktorlar (motobloklar) istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yarımqoşqular üçün dartıcılarının istehsalı (29100-də təsnif olunur);
- yol qoşqularının və yarımqoşquların istehsalı

(29200-də təsnif olunur).

28302 KƏND TƏSƏRRÜFATI VƏ MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI TRAKTORLARININ TƏMİRİ

Bu altsinfə daxil edilir:

- müxtəlif növ kənd təsərrüfatı traktorlarının təmiri;
- müxtəlif növ meşə təsərrüfatı traktorlarının təmiri.

284 DƏZGAHLARIN İSTEHSALI **284 282**

2841 METALKƏSİCİ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI **2841 2822**

28410 METALKƏSİCİ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI **2841 2822**

Bu altsinfə daxil edilir:

- lazerlə materialın işlənməsi üçün dəzgahların istehsalı;
- ultraişq üsulu ilə materialın işlənməsi üçün dəzgahların istehsalı;
- elektron üsulu ilə materialın işlənməsi üçün dəzgahların istehsalı;
- xarrat, dağıdıcı, burucu və frezer metalkəsici dəzgahlarının istehsalı;
- yivəçən və qaykaaçan metalkəsici dəzgahların istehsalı;
- pardaxlayan, cilalayan, yonucu, oyucu, kəsici və digər növlər üzrə metalkəsən dəzgahların istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- əl alətləri üçün dəyişdirilən işçi hissələrinin istehsalı (25.73-də təsnif edilir);
- qaynaq və lehim üçün elektrik materiallarının istehsalı (27.90-da təsnif edilir).

2849 SAİR DƏZGAHLARIN İSTEHSALI **2849 2822**

28490 SAİR DƏZGAHLARIN İSTEHSALI **2849 2822**

Bu altsinfə daxil edilir:

- daş, ağac və analogi bərk materialların emalı üçün dəzgahların istehsalı;
- plitə və analogi məhsulların istehsalı üçün preslərin istehsalı;
- materialı lazerlə, ultrasəsə və analogi üsullarla emal etmək üçün dəzgahların istehsalı;
- alət saxlayıcılarının və avtomatik açarlı filyer istehsalı;
- işçi alət saxlayıcılarının istehsalı;
- dəzgahlar üçün xüsusi vasitələrin və bölücü disklərin istehsalı;
- ağac emalı avadanlığı üçün hissə və vasitələrin istehsalı;
- ağacyonqarından və ağaclıfından və s. plitələrin hazırlanması üçün preslərin istehsalı;
- materialın mexaniki emalı üçün hidravlik və digər preslərin istehsalı;
- elektrik tökmə emalı üçün maşınların istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- əl alətləri üçün dəyişdirilən işçi hissələrinin istehsalı (25.73-də təsnif edilir);
- lehimləmə üçün material istehsalı (27.90-da təsnif edilir);
- portativ alətlərin istehsalı (28.24-də təsnif edilir);
- metallurgiya üçün avadanlıq istehsalı (28.91-də təsnif edilir);
- təbii sərvət hasilatı üçün avadanlıq istehsalı (28.92-də təsnif edilir).

289 XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI **289 282**

2891 METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI **2891 2823**

28911	METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2891 2823
	Bu altsinfə daxildir: - maye metalların emalı üçün maşın və avadanlıq istehsalı; • konverterlər, polad qəliblər, təknələr, tökmə maşınlar; - yayma maşınlarının və bu maşınlar üçün valların istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - məftil çəkmə dəzgahlarının istehsalı (284-də təsnif olunur); - polad qəlibləri və tökmə formaları hazırlamaq üçün maşınları çıxmaqla qəlib qutularının və tökmə formaların istehsalı (-28990-da təsnif olunur).	
28912	METALLURGIYA ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ	2891 2823
2892	DAĞ-MƏDƏN ÇIXARMA, NEFTÇIXARMA SƏNAYESİ, KARXANA İŞLƏRİ VƏ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2892 2824
28920	DAĞ-MƏDƏN ÇIXARMA, NEFTÇIXARMA SƏNAYESİ, KARXANA İŞLƏRİ VƏ TİKİNTİ ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2892 2824
	Bu altsinfə daxildir: - daimi hərəkətdə olan qaldırıcılar və yeraltı işlər üçün konveyerlərin istehsalı; - qazma işləri, doqrama, tunellərin açılması, tikilməsi üçün maşınların istehsalı; - səpələmək, çeşidləmək, ayırmaq yolu ilə mineralların emalı üçün maşınların istehsalı; - betonqarışdırıcıların və məhlul qarışdırıcıların istehsalı; - torpağı qazmaq üçün maşınların istehsalı; • buldozerlər, anqledozerlər, qreyderlər, skreyperlər, çalovlu yükləyib-boşaldanlar, bir çalovlu ekskavatorlar və s. - dirəklərin vurulması və dartılıb çıxarılması üçün maşınların, tikinti qarışıqlarını bölüşdürənlərin, bitiumu bölüşdürənlərin, betonun üst qatının hazırlanması üçün maşınların istehsalı; - buldozerlər üçün sac bıçaqlarının istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - qaldırıcı nəqliyyat avadanlığının istehsalı (28220-də təsnif olunur); - təkərli traktorların istehsalı (28300, 29100-də təsnif olunur); - daşdoqrama və ya tənəşdirmə (şlixtləmə) maşınları daxil olmaqla daşın emalı üçün dəzgahların istehsalı (284-də təsnif olunur); - avtomobil betonqarışdırıcıların istehsalı (29100-də təsnif olunur).	
2893	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA QIDA MƏHSULLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2893 2825
28930	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA QIDA MƏHSULLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN	

VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI**2893 2825**

Bu altsinfə daxildir:

- kənd təsərrüfatı quruducularının istehsalı;
- süd sənayesi üçün maşın və avadanlıq istehsalı: qaymaq separatorları; süd emalı üçün maşın və avadanlıqlar (homoqenizatorlar, şüalandırıcılar), südün yenidən emalı üçün maşın və avadanlıqlar nehrələr (qəlibləmə maşınları, yağın formalaşdırılması üçün maşınlar), pendir istehsal edən maşınlar və avadanlıqlar (homoqenizatorlar, qəlibləmə maşınları, preslər);
- unüyütmə sənayesi üçün maşınların istehsalı;
- dənsovuranlar, kəpəkləmə kəmərləri, siklon separatorları, pnevmatik separatorlar, şotkalı buğdatəmizləyənər və onlara bənzərələr, doğrayanlar, doğrayan vallar və taxıldöyən dəyirmanlar, yükləyici maşınlar, ələk, kəpək və qarışıqlardan təmizləmək üçün mexanizmlər, çəltik təmizləyən maşınlar, noxud təmizləyən maşınlar;
 - şərab, sidr, meyvə şirəsi hazırlamaq üçün tətbiq olunan preslərin, şirəxanların, xırdalayanların istehsalı;
 - çörəkbişirmə sənayesi üçün, makaron, spagetti və ya bu kimi məmulatların hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
- qeyri-elektrik çörəkbişirmə sobalarının, xəmir qarışdırıcıların və ayıranlarının, xəmiri formalaşdırıcı, kəsən, kənara qoyan maşınların istehsalı;
 - müxtəlif yeyinti məhsullarının: qənnadı məmulatının, kakao, şokolad hazırlanması üçün; şəkərin istehsalı üçün; pivə zavodları üçün; ətin və quş ətinin emalı üçün; meyvələrin, qoz-fındığın və ya tərəvəzin emalı üçün; balığın və ya digər dəniz yeyinti məhsullarının emalı üçün; sair yeyinti məhsullarının və içkilərin sənaye emalı üçün maşınların və avadanlığın istehsalı;
 - heyvan və bitki, piy və yağlarının istehsalı üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
 - tütün emalı, siqaret, siqar, tənəkə çubuğu üçün tütün, çeynənən və iylənən tütünün hazırlanması üçün maşınların və avadanlıqların istehsalı;
 - mehmanxanalarda və restoranlarda yemək hazırlamaq üçün maşınların və avadanlıqların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qablamaq, bükmək, çəkmək üçün maşınların istehsalı (2829-da təsnif olunur);
- yumurtaların, meyvələrin və ya digər kənd təsərrüfatı məhsullarının təmizlənməsi, çəşidlənməsi, təsniflənməsi üçün avadanlıqların istehsalı (283-də təsnif olunur).
- süddə, yumurtada və s. qida məhsullarında və içkilərdə şüalanmanı müəyyən etmək üçün cihazların istehsalı (2660-da təsnif olunur).

2894 TOXUCULUQ, TİKİŞ, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI

2894 2826

28940 TOXUCULUQ, TİKİŞ, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI

2894 2826

Bu altsinfə daxildir:

- toxuculuq məmulatlarının hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
- kimyavi toxuculuq liflərinin, toxuculuq materiallarının və ipliynin hazırlanması, istehsalı, ştamplanması, dartılması, teksturasıyası və ya kəsilməsi üçün maşınlar;
- təbii toxuculuq liflərinin hazırlanması üçün maşınlar;

pambıq üçün cinlər, pambıq taylarının lifdidənləri, pambıqayırma maşınlar, pambığı bölüşdürənlər, yun təmizləyənlər, yunu karbonlaşdırırlar, darama və kardodarama maşınları, iplik maşınları;

- ayırmə maşınları;
- ipliğinin hazırlanması üçün maşınlar;
- yumaqlama, dartıb uzatma və bu kimi maşınlar;
- əl maşınları daxil olmaqla toxuma avadanlıqları;
- hörmə maşınları;
- hörmə zəmbillər, tüllər, çələnglər, hörmə əşyalar hazırlamaq üçün maşınlar;
- toxuculuq sənayesi üçün köməkçi maşınların və avadanlığın istehsalı;
- remizalar, jakkard mexanizmləri, avtomatik söndürmə mexanizmləri, məkiklərin, millərin, qaçağanların dəyişdirilməsi mexanizmləri və s.
- parça emalı üçün maşınların və avadanlıqların istehsalı;
- toxuculuq məmulatının yuyulması, ağardılması, bəzədilməsi, üz çəkilməsi, hopdurulması üçün maşınlar və avadanlıqlar;
- dolamaq, açmaq, hörgüsünü açmaq, büzmələmək, biçmək üçün, şəbəkəli (bəzəkli) parçaların istehsalı üçün maşınlar və avadanlıqlar;
 - camaşırxana maşınlarının və avadanlıqlarının istehsalı:
 - paltar hamarlayan preslərdə daxil olmaqla ütüləyici maşınlar;
 - camaşırxanalar üçün yuyucu və quruducu maşınlar;
 - kimyavi təmizləmə üçün maşınlar;
 - tikiş maşınları, tikiş maşınları üçün başlıqlar və iynələrin istehsalı;
 - keçənin və ya hörülməmiş materialların istehsalı və ya çəkib çıxarılması üçün maşınların istehsalı;
 - dərinin emalı üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
- yaş dərinin, gönün və dərinin hazırlanması, aşılanması və emalı üçün maşınlar və avadanlıqlar;
- dəri və ya xəzdən ayaqqabı və digər məmulatın hazırlanması və təmiri üçün maşınlar və avadanlıqlar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- jakkard maşınlarında istifadə etmək üçün kağız və ya karton təbəqələrinin istehsalı (1729-da təsnif olunur);
- kalandr tipli ütüləyici maşınların istehsalı (2829-da təsnif olunur);
- üzçəkmə emalatxanasında istifadə olunan maşınların istehsalı (2899-da təsnif olunur);
- yuyucu və quruducu məişət maşınlarının istehsalı (2751-də təsnif olunur).

2895 KAĞIZ VƏ KARTONUN HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI

2895 2829

28950 KAĞIZ VƏ KARTONUN HAZIRLANMASI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI

2895 2829

Bu altsinfə daxildir:

- kağız kütləsinin hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı;
- kağız və karton hazırlamaq üçün maşın və avadanlıqların istehsalı
- kağız və kartondan məmulat hazırlanması üçün maşın və avadanlıqların istehsalı.

2896	PLASTİK KÜTLƏ VƏ REZİNİN EMALI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2896	2829
28960	PLASTİK KÜTLƏ VƏ REZİNİN EMALI ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2896	2829
	Bu altsinfə daxil edilir: - plastik kütlə və rezindən material istehsalı üçün, plastik kütlə və rezin emalı üçün maşın və avadanlıqların istehsalı; - pnevmatik şinlərin və digər plastik kütlə və rezin emalı üçün pres-formaların və maşınların istehsalı.		
2899	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2899	2829
28991	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN XÜSUSİ TƏYİNATLI SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İSTEHSALI	2899	2829
	Bu altsinfə daxildir: - yumşaq rezin və ya plastik kütlə məhsulları üçün və ya bu materiallardan olan məmulatın istehsalı üçün maşınların istehsalı: • ştamplama presləri, formaları, pnevmatik şinlərin istehsalı üçün və üzlənməsi üçün maşınlar və rezin və ya plastik kütlədən məmulat hazırlanması üçün digər maşınlar; - mətbəə və üzçəkmə maşınlarının istehsalı; - ixtiyari materialdan olan məmulatı formalaşdırmaq üçün qəlib qutularının, formalaşdırıcı nümunələrin, şablonların istehsalı; - müxtəlif xüsusi maşın və avadanlıqların istehsalı: • elektrik və elektron lampaların, trubkaların və ya kiçik lampaların yığılması üçün maşınlar; şüşə və şüşə məmulatının, şüşə lif və ipliğin istehsalı və ya isti emalı üçün maşınlar; izotop separasiyası üçün maşınlar və aparatlar; kanatların istehsalı üçün maşınlar və s. Bu altsinfə daxil deyildir: - bərk rezin, bərk plastik kütlə məhsulları və şüşənin soyuq emalı üçün maşın və avadanlığın istehsalı (284-də təsnif olunur); - məişət cihazlarının istehsalı (2751- də təsnif olunur); - liqatura istehsalı (2891-də təsnif olunur); - sürət çıxarma avadanlıqlarının istehsalı (2823-də təsnif olunur)		
28992	YANĞINSÖNDÜRMƏ LƏVAZİMATININ, İLKİN YANĞINSÖNDÜRMƏ VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA XİDMƏT, YANĞINSÖNDÜRMƏ VASİTƏLƏRİNİN KEYFİYYƏTİNİN BƏRPASI		
29	AVTOMOBİL, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI	29	29
291	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	291	291
2910	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	2910	2910
29101	AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI	2910	2910
	Bu altsinfə daxildir: - minik avtomobillərinin istehsalı; - kommersiya avtomobillərinin istehsalı: • avtofurqonlar, açıq yük maşınları, şosse yedəkçiləri, yarım yedəkçilər, yoldan kənarda		

hərəkət etmək üçün nəzərdə tutulmuş yük
maşınları-özüboşaldanlar

- avtobusların, o cümlədən trolleybusların və şəhərlərarası avtobusların istehsalı;
- avtomobillər üçün mühərriklərin istehsalı;
- mühərriklə təhciz olunmuş avtomobil şassilərinin istehsalı;
- digər avtomobillərin istehsalı:
- qar üzərində gedənlər, qolfkartlar, amfibiyaqlar;
 - yanğınsöndürmə maşınları, zibilyığıqlar, səyyar kitabxanalar və banklar və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı və sənaye traktorlarının istehsalı (2830, 2892-də təsnif olunur);
- avtomobillər üçün elektroavadanlıqlar istehsalı (279-də təsnif edilir)
- avtomobillər üçün kuzovların istehsalı (29200-də təsnif olunur);
- avtomobil hissələrinin və ləvazimatlarının istehsalı (34300-də təsnif edilir)
- avtomobillərin texniki xidməti, təmiri və yenidən düzəldilməsi (29320-də təsnif olunur).

29102 YANĞINSÖNDÜRMƏ TEXNİKASI MƏHSULUNUN İSTEHSALI VƏ ALINMASI, SINAQLARIN KEÇİRİLMƏSİ

2910 2910

29103 AVTOMOBİL MÜHƏRRİKLƏRİNİN İSTEHSALI

2910 2910

292 AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI

292 292

2920 AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI

2920 2920

29200 AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN GÖVDƏLƏRİN (KUZOVLARIN) İSTEHSALI, QOŞQU VƏ YARIMQOŞQULARIN İSTEHSALI

2920 2920

Bu altsinfə daxildir:

- avtomobillər üçün, sürücülər üçün kabina daxil olmaqla, gövdələrin istehsalı;
- bütün növlərdən olan avtomobillərin qoşqu və yarımqoşqu ilə təhciz olunması;
- qoşqu və yarımqoşquların istehsalı:
- avtosisternlər;
- yaşayış qoşquları və s.;
- bir və ya bir neçə nəqliyyat növü ilə daşınmaq üçün yük konteynerlərinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatında istifadə etmək üçün xüsusi təyinatlı qoşqu və yarımqoşquların istehsalı (2932-də təsnif olunur);
- heyvanların dartı qüvvəsindən istifadə edilən avtomobillərin istehsalı (3099-də təsnif olunur);
- avtomobil gövdələrinin hissələrinin və avtomobillər üçün aksesuarların istehsalı (2932-də təsnif olunur).

293 AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN VƏ

	LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	293	293
2931	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN ELEKTRON VƏ ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2931	2930
29310	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN ELEKTRON VƏ ELEKTRİK AVADANLIQLARININ İSTEHSALI	2931	2930
	Bu altsinfə daxil edilir: - daxili yanma mühərrikinin işə salınması üçün elektrik avadanlıqlarının istehsalı; - elektrik naqillərinin istehsalı; - avtonəqliyyat vasitələri üçün digər elektrik avadanlıqlarının istehsalı. Bu altsinfə daxil edilmir: - avtomobillər üçün batareya istehsalı (27.20-də təsnif edilir); - avtomobillər üçün işıqlandırma avadanlıqlarının istehsalı (2740-da təsnif edilir); - avtomobillər üçün nasosların istehsalı (28.13-də təsnif edilir).		
2932	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN DİGƏR HİSSƏLƏRİN VƏ LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	2932	2930
29320	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN DİGƏR HİSSƏLƏRİN VƏ LƏVAZİMATLARIN İSTEHSALI	2932	2930
	Bu altsinfə daxildir: - avtomobillər üçün müxtəlif hissələrin və ləvazimatların istehsalı: • əyləclər, ötürücü qutular, oxlar, hərəkət təkərləri, asqı amortizatorları, radiatorlar, boğucular, işlənmiş qaz boruları, katalizatorlar, sükan təkərləri, sükan sütuncuqları, sükan qutuları; - avtomobil gövdələrinin hissələrinin və ləvazimatlarının istehsalı; • təhlükəsizlik kəmərləri, qapılar, bamperslər. Bu altsinfə həmçinin daxildir: • daxiliyanma mühərriklərinin giriş və çıxış qapaqlarının istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - avtomobillər üçün akkumulyatorların istehsalı (2720-də təsnif olunur); - avtomobillər üçün elektrik avadanlıqlarının istehsalı (279-da təsnif olunur); - avtomobillərin texniki xidməti, təmiri və yenidən düzəldilməsi (45200-də təsnif olunur); - avtomobillər üçün şin istehsalı (2211-də təsnif olunur); - avtomobillər üçün qapaq, ventil və karbüratörünün istehsalı (2811-də təsnif olunur); - rezindən kəmərlər və sair məmulatların istehsalı (2219-da təsnif olunur).		
30	SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI	30	30
301	GƏMİQAYIRMA	301	301
3011	GƏMİLƏRİN VƏ ÜZƏN QURĞULARIN QAYIRILMASI	3011	3011
30110	GƏMİLƏRİN VƏ ÜZƏN QURĞULARIN QAYIRILMASI	3011	3011
	Bu altsinfə daxildir:		

- nəqliyyat gəmilərinin qayırılması: sərnişin gəmiləri, bərələr, yük gəmiləri, tankerlər və s.;
- hərbi gəmilərin qayırılması;
- balıq gəmilərinin qayırılması.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- hava yastığında gəmilərin qayırılması
- üzən və ya sualtı qazma platformalarının qayırılması;
- digər üzən vasitələrin və qurğuların qayırılması:
- üzən doklar, pontonlar, kofferdamlar, üzən körpülər, signal üzgəcləri, üzən sisternlər, barjlar, fənərlər və s.;
- gəmilərin texniki xidməti, təmiri və yenidən düzəldilməsi;
- gəmilərin metal qırıntılarına bölünüb ayrılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- avar vintlərinin istehsalı (25990-da təsnif olunur);
- gəmilər üçün mühərriklərin istehsalı (2811-də təsnif olunur);
- gəmi naviqasiya vasitələrinin istehsalı (2651-də təsnif olunur);
- amfibiyaların istehsalı (2910-da təsnif olunur);
- hava ilə doldurulan qayıqların və salların istehsalı (30120-də təsnif olunur);
- yelkənlərin istehsalı (1392-də təsnif olunur);
- lövbərlərin istehsalı (2599-da təsnif olunur);
- işıqlandırıcı avadanlıqların istehsalı (2740-da təsnif olunur);
- gəmilərin təmiri və texniki xidməti (3315-də təsnif olunur);
- gəmilərin daxilində bəzək işləri (433-də təsnif olunur).

3012 TURİST- İDMAN GƏMİLƏRİNİN QAYIRILMASI

3012 3012

30120 TURİST- İDMAN GƏMİLƏRİNİN QAYIRILMASI

3012 3012

Bu altsinfə daxildir:

- hava ilə doldurulan qayıqların və salların istehsalı;
- köməkçi mühərrikli və mühərriksiz yelkənli gəmilərin qayırılması;
- motorlu qayıqların qayırılması;
- digər idman gəmilərinin qayırılması;
- kanoellər, avarlı qayıqlar, yalıklar və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmi mühərriklərinin istehsalı (29110-da təsnif olunur);
- lövbərlərin istehsalı (2599-da təsnif olunur);
- avar vintlərinin istehsalı (2599-da təsnif olunur);
- yelkənlərin istehsalı (1392-də təsnif olunur);
- serfer və vindserferlərin istehsalı (3230-da təsnif olunur);
- gəmilərin təmiri və texniki xidməti (3315-də təsnif olunur).

302 DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

302 302

3020 DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

3020 3020

30200 DƏMİR YOLU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİNİN İSTEHSALI

3020 3020

Bu altsinfə daxildir:

- elektrovoz və teplovoz istehsalı;
- sərnəşin və yükvaqonları daxil olmaqla dəmir yolu, o cümlədən tramvay, motorlu vaqonların istehsalı,
- yollarda təmir və xidmət üçün dəmir yolu nəqliyyatı vasitələrinin istehsalı;
- özühərəkətməyən dəmir yolu, o cümlədən tramvay nəqliyyatı vasitələrinin istehsalı;
- sərnəşin vaqonları; yük vaqonları, o cümlədən vaqon-sisternlər, özüboşaldan yük vaqonları, vaqon-əməlatxanalar, vaqon-kranlar, tenderlər və s.;
- dəmir yolu, o cümlədən tramvay nəqliyyatı vasitələrinin hissələrinin istehsalı;
- vaqonetkalar, oxlar və təkərlər, əyləclər və əyləc hissələri, qarmaqlar və sıxıcı qurğular, buferlər və bufer hissələri; amortizatorlar; vaqon və lokomotiv çərçivələri, gövdələri; tambur birləşmələri və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yığılmamış relslərin istehsalı (2410-da təsnif olunur);
- mühərrik və turbinlərin istehsalı (2811-də təsnif olunur);
- elektrik motorlarının istehsalı (2711-də təsnif olunur);
- elektro-signal və təminat avadanlığının və ya hərəkətə nəzarət etmək üçün avadanlığın istehsalı (279-da təsnif olunur).

303	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	303	303
3030	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	3030	3030
30300	KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇAN APARATLARIN İSTEHSALI	3030	3030

Bu altsinfə daxildir:

- yük və sərnəşin daşınması üçün, silahlı qüvvələrin istifadəsi üçün, idman və digər məqsədlər üçün təyyarələrin istehsalı;
- vertolyotların istehsalı;
- delta planlar da daxil olmaqla planerlərin istehsalı;
- dirijabllar da daxil olmaqla aerostatların istehsalı;
- kosmik aparatlarının və daşıyıcı-raketlərin, peyklərin, planetlərarası avtomatlaşdırılmış stansiyaların (zondların), orbital stansiyaların, çoxsaylı istifadə üçün kosmik gəmilərin istehsalı;
- uçan aparatlar üçün hissələrin və ləvazimatların istehsalı;
- füzələjlar, qanadlar, qapılar, sükan müstəviləri, yerə endirmə şassiləri, yanacaq bazaları, qondolalar kimi əsas hissələr;
- vertolyotların aparıcı vintləri və aparıcı vintlərin propeller pərləri;
- aviasiya mühərrikləri;
- turboreaktiv və turbovint uçuş aparatlarının hissələri;
 - uçuşun sürətləndirilməsi, yerə enmə şassisiləri və ildırım ötürənlər üçün mexanizmlərin istehsalı;
 - təyyarəçilər üçün yer trenajorlarının istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- paraşüt istehsalı (13921-də təsnif olunur);
- hərbi ballistik raketlərin istehsalı (25400-də təsnif olunur);
- daxiliyanma mühərriklərinin alıqdırma hissələrinin və sair elektrik hissələrinin istehsalı (279-da təsnif olunur);
- təyyarələr üçün tətbiq olunan alətlərin istehsalı (26510-da təsnif olunur);
- hava naviqasiya sistemlərinin istehsalı (26510-dədə təsnif olunur);
- karbürətorların istehsalı (2811-də təsnif olunur);
- kosmik peyklər üçün rabitə cihazlarının istehsalı (2811-də təsnif olunur);
- hava nəqliyyatını işə salmaq üçün avadanlıqların, katapultaların və bununla əlaqədar avadanlıqların istehsalı (2899-da təsnif olunur).

304 HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI 304 304

3040 HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI 3040 3040

30400 HƏRBİ AVTOMOBİLLƏRİN İSTEHSALI 3040 3040

Bu altsinfə daxil edilir:

- tankların istehsalı;
- amfibiya hərbi maşınlarının istehsalı;
- digər hərbi avtomobillərin istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- silah və hərbi sursat istehsalı (25.40-da təsnif edilir).

309 DİGƏR QRURLARA DAXİL EDİLMƏYƏN NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI 309 309

3091 MOTOSİKLETLƏRİN İSTEHSALI 3091 3091

30910 MOTOSİKLETLƏRİN İSTEHSALI 3091 3091

Bu altsinfə daxildir:

- motosikletlərin, mopedlərin, köməkçi motorla təhciz olunmuş velosipedlərin istehsalı;
- motosikletlər üçün mühərriklərin istehsalı;
- motosikletlər üçün araba istehsalı;
- motosikletlər üçün hissə və ləvazimatların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- motosikletlər üçün mühərriklərin hissələrinin istehsalı (29320-də təsnif olunur);
- velosipedlərin və ya əlil arabalarının istehsalı (30920-də təsnif olunur).

3092 VELOSİPEDLƏRİN VƏ ƏLİL ARABALARININ İSTEHSALI 3092 3092

30920 VELOSİPEDLƏRİN VƏ ƏLİL ARABALARININ, ONLARA HİSSƏLƏRİN İSTEHSALI 3092 3092

Bu altsinfə daxildir:

- motorsuz velosipedlərin və digər velosipedlərin (üçtəkərli yük velosipedləri daxil olmaqla) istehsalı;
- velosipedlər üçün hissə və ləvazimatın istehsalı.
- motorlu və ya motorsuz əlil arabalarının istehsalı;
- əlil arabaları üçün hissə və ləvazimatların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- köməkçi motorla təhciz olunmuş velosipedlərin istehsalı (30910-da təsnif olunur);
- ikitəkərlidən başqa, uşaq velosipedlərinin istehsalı (32400-də təsnif olunur).

3099 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI **3099 3099**

30990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ İSTEHSALI **3099 3099**

Bu altsinfə daxildir:

- əl arabalarının, yük arabacıqlarının, əl arabacıqlarının istehsalı;
- heyvanların dartı qüvvəsindən istifadə edilən nəqliyyat vasitələrinin istehsalı.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- adətən zavodlarda istifadə olunan qaldırıcı qurğu ilə təchiz edilən və edilməyən arabaların istehsalı (28.22-də təsnif edilir);
- dekorativ vaqon – restoranların, məhsul daşınması üçün arabaların və s. istehsalı (31.01-də təsnif edilir).

31 MEBELLƏRİN İSTEHSALI **31 31**

310 MEBELLƏRİN İSTEHSALI **310 310**

3101 OFİS VƏ TİCARƏT MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜÇÜN MEBELLƏRİN İSTEHSALI **3101 3100**

31010 OFİS VƏ TİCARƏT MÜƏSSİSƏLƏRİ ÜÇÜN MEBELLƏRİN İSTEHSALI **3101 3100**

Bu altsinfə daxildir:

- mağazalar üçün xüsusi mebellərin istehsalı: piştaxtalar, vitrinlər, rəflər
- iş otaqları, restoranlar, məktəblər, kilsələr və s. üçün mebel istehsalı;
- kontor mebellərinin istehsalı;
- ofis, emalatxana, mehmanxanalar, restoranlar və digər ictimai yerlər üçün kreslo və stulların istehsalı;
- laboratoriyalar üçün mebel istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- işıqlandırıcı cihazların və ya lampaların istehsalı (27400-də təsnif olunur);
- tibb, cərrahiyyə, stomatoloji və ya baytarlıq mebellərinin istehsalı (3250-də təsnif olunur);
- avtomobillər üçün oturmaqların istehsalı (2932-də təsnif olunur);
- vaqonlar üçün oturmaqların istehsalı (3020-də təsnif olunur);
- təyyarələr üçün oturmaqların istehsalı (3030-da təsnif olunur);
- mebellərin quraşdırılması, o cümlədən binalar və laboratoriya avadanlıqları üçün (4332-də təsnif olunur).

3102 MƏTBƏX MEBELLƏRİNİN İSTEHSALI **3102 3100**

31020 MƏTBƏX MEBELLƏRİNİN İSTEHSALI **3102 3100**

Bu sinfə daxildir:

- ixtisaslaşdırılmış mətbəx mebellərinin istehsalı.

3103 DÖŞƏKLƏRİN İSTEHSALI	3103 3100
31030 DÖŞƏKLƏRİN İSTEHSALI	3103 3100
Bu altsinfə daxildir: - döşəklər üçün əsasların istehsalı; - döşəklərin istehsalı; • yaylı və ya doldurma döşəklərin, həmçinin köməkçi materialdan daxili dayağı olan döşəklərin istehsalı; • məsaməli rezin və ya penaplastmasdan tarıma çəkilməyən döşəklərin istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - yastıqların, o cümlədən divan üçün yumşaq kəkillərin, qulaqbalıslarının, sıxılıq və pərgü yorğanların istehsalı (13921-də təsnif olunur); - hava ilə doldurulan döşəklərin istehsalı (2219-da təsnif olunur).	
3109 SAİR MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3109 3100
31090 SAİR MEBELLƏRİN İSTEHSALI	3109 3100
Bu altsinfə daxildir: - yataq və yaşayış, ümumi otaqlar, bağlar və s. üçün mebellərin istehsalı. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - pulverizasiya, rəngləmə, politura ilə örtmə, üz çəkmə kimi stullardan və digər oturmaq mebellərindən başqa mebelə bəzək vurma işləri, Bu altsinfə daxil deyildir: - işıqlandırıcı cihazların və ya lampaların istehsalı (27400-də təsnif olunur); - yastıq, yumşaq kətil və s. istehsalı (1392-də təsnif olunur); - saxsı, beton və daşdan mebel istehsalı (2342, 2369, 2370-də təsnif olunur); - avtomobillər üçün oturmaqaların istehsalı (2932-də təsnif olunur); - vaqonlar üçün oturmaqaların istehsalı (3020-də təsnif olunur); - təyyarələr üçün oturmaqaların istehsalı (3030-da təsnif olunur); - mebelin bərpa edilməsi (9524-də təsnif olunur);	
32 SAİR SƏNAYE MƏHSULLARININ İSTEHSALI	32 32
321 ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARI VƏ SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN İSTEHSALI	321 321
3211 SİKKƏLƏRİN VƏ MEDALLARIN KƏSİLMƏSİ	3211 3211
32110 SİKKƏLƏRİN VƏ MEDALLARIN KƏSİLMƏSİ	3211 3211
Bu altsinfə daxildir: - ödəniş vasitəsi kimi istifadə etmək üçün, sikkələrin, nəcib və qeyri-nəcib metallardan medal və medalyonların istehsalı.	
3212 ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ İSTEHSALI	3212 3211
32120 ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ İSTEHSALI	3212 3211

Bu altsinfə daxildir:

- emal olunmamış mirvari istehsalı;
- emal olunmamış qiymətli və yarımqiymətli daşların istehsalı, sintetik və bərpa edilmiş qiymətli və yarım qiymətli daşların emalı da daxil edilməklə daşların sənaye təyinatlı emalı,
- almazın emalı;
- qızıl, yaxud gümüş suyuna çəkilməmiş qiymətli və ya yarım qiymətli daşlarla bəzədilmiş nəcib metallarla birlikdə qiymətli və ya yarım qiymətli daşlardan düzəldilmiş və ya digər metallardan hazırlanmış nəcib metallardan və qeyri-nəcib metallardan zərgərlik məmulatlarının istehsalı;
- qızıl, yaxud gümüş suyuna çəkilməmiş nəcib metallardan və ya qeyri-nəcib metallardan zərgərlik məmulatının istehsalı;
- yemək otağı dəstləri, dayaz və dərin boşqablar, tualet əşyaları, dəftərxana və mədəniyyət təyinatlı məmulat, din təyinatlı məmulat və s.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- nəcib metallardan olan əşyaların oyulması

Bu altsinfə daxil deyildir:

- zərgərlik məmulatından başqa, qızıl, yaxud gümüş suyuna çəkilməmiş qalvanik örtüklə qeyri-nəcib metallardan məmulatın istehsalı (25-də təsnif olunur);
- saatlar üçün korpusların istehsalı (26520-də təsnif olunur);
- az qiymətli materiallardan zərgərlik məmulatının istehsalı (32130-da təsnif olunur).
- saatlar üçün qeyri-metal qolbaqların istehsalı (1512-də təsnif olunur);
- saatlar üçün qeyri-nəcib matallardan qolbaqların istehsalı (3213-də təsnif olunur);
- zərgərlik məmulatların təmiri (9525-də təsnif olunur)

3213 AZQIYMƏTLİ MATERİALLARDAN ZƏRGƏRLİK MƏMULATININ (SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN) İSTEHSALI 3213 3212

32130 AZQIYMƏTLİ MATERİALLARDAN ZƏRGƏRLİK MƏMULATININ İSTEHSALI (SÜNİ DAŞ-QAŞLARIN) İSTEHSALI 3213 3212

Bu altsinfə daxildir:

- azqiymətli materialdan zərgərlik məmulatların (süni daş-qaşların) istehsalı;
- qiymətli metallarla işlənmiş üzüklər, qolbaqlar, zəncirlər;
- qiymətli daşlara bənzədilmiş süni daş-qaşlar və ya süni yetişdirilmiş daşlar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qızıl, yaxud gümüş suyuna çəkilməmiş və ya nəcib metallardan məmulatların istehsalı (3212-də təsnif olunur);
- təbii daşlarla bəzədilmiş məmulatların istehsalı (3212-də təsnif olunur);
- saatlar üçün nəcib matallardan qolbaqların istehsalı (3212-də təsnif olunur).

322 MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI 322 322

3220 MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI 3220 3220

32200 MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN İSTEHSALI 3220 3220

Bu altsinfə daxildir:

- simli alətlərin istehsalı;
- avtomatik pianinolar da daxil olmaqla, klavişli simli alətlərin istehsalı;
- sərbəst metal dilcikli fisqarmoniyalar və oxşar klavişli alətlər də daxil olmaqla klavişli orqanların istehsalı;

- akkordeonların və oxşar alətlərin, o cümlədən dodaq qarmoniklərinin istehsalı;
- nəfəs musiqi alətlərinin istehsalı;
- zərb musiqi alətlərinin istehsalı;
- elektron səsli musiqi alətlərinin istehsalı;
- musiqi mücrülərinin, şarmankaların, kalliopların və s. istehsalı;
- musiqi alətlərinin hissə və ləvazimatlarının: metronomların, kamertonların, kamerton-düdəklərin, stupların, avtomatik mexaniki alətlər üçün disklərin və valcıqların istehsalı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- fitlərin, çağırış buynuzlarının və digər fit alətlərinin istehsalı, hansına ki, hava insan ağzı ilə üfürülür.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- səs və video yazılı lent və disklərin nəşri və reproduksiyası (5811, 1820, 5911-də təsnif olunur);
- mikrofonların, səsucaldanların, fon şlemlərinin, qulaqlıqların, gücləndiricilərin və analogi elementlərin istehsalı (26303-də təsnif olunur);
- səsləndirən və yazan səs və video aparatların və s. istehsalı (26303-də təsnif olunur);
- oyuncaq alətlərin istehsalı (32400-də təsnif olunur);
- pianonun köklənməsi (9529-də təsnif olunur).

323 İDMAN MALLARININ İSTEHSALI

323 323

3230 İDMAN MALLARININ İSTEHSALI

3230 3230

32300 İDMAN MALLARININ İSTEHSALI

3230 3230

Bu altsinfə daxildir:

- idman və açıq havada və zallarda idman oyunları üçün avadanlıq və inventarların istehsalı:
 - bərk, yumşaq və doldurulan toplar,
 - raketlər, xokkey ağacları, və toxmaqlar,
 - xizəklər, xizək bərkitmələri və çubuqlar,
 - serfinqlər və serfinq üçün lövhələr,
 - balıqçılıq saçokları daxil olmaqla, idman balıqçılığı üçün inventarlar,
 - ovçuluq, alpinizm və s. üçün inventarlar,
 - dəri idman əlcəkləri və idman dəbilqələri,
 - üzgüçülük hovuzları və avarçəkmə hovuzcuqları,
 - konkilər, rolilər də daxil edilməklə,
 - yaylar və qundaqlı ox-yay,
 - gimnastika və atletizm üçün inventarlar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qayıqlar üçün yelkənlərin istehsalı (1392-də təsnif olunur);
- idman geyimlərinin istehsalı (14-də təsnif olunur);
- sərrac-yəhər məmulatının istehsalı (15120-də təsnif olunur);
- idman ayaqqabılarının istehsalı (19301-də təsnif olunur);
- silah və döyüş sursatının istehsalı (25400-də təsnif olunur);
- tobboqanlardan və i. başqa idman nəqliyyat vasitələrinin istehsalı ;
- idman-turizm istehsalı (30120-də təsnif olunur);
- bilyard stollarının və keqli oyunu üçün avadanlığın istehsalı

- (32400-də təsnif olunur);
- at çapmaq üçün qamçı və şallaqların istehsalı
(32990-da təsnif olunur);
- idman məmulatlarının təmiri (9529-da təsnif olunur).

324 OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	324	324
3240 OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	3240	3240
32400 OYUN VƏ OYUNCAQLARIN İSTEHSALI	3240	3240

Bu altsinfə daxildir:

- kuklaların, həmçinin kukla üçün paltarların və aksesuarların istehsalı;
- oyuncaq heyvanların istehsalı;
- üçtəkərli velosipedlər daxil olmaqla, sürmək üçün nəzərdə tutulmuş təkərlər üzərində oyuncaqların istehsalı;
- oyuncaq musiqi alətlərinin istehsalı;
- karnaval, stolüstü və salon oyunları üçün məmulatların istehsalı;
- oyun kartlarının istehsalı;
- stolüstü tennis, sikkə atmaqla hərəkətə gələn oyunlar, bilyard üçün stolların, qumar üçün stolların, keqllərlər üçün avtomatik avadanlığın və s. istehsalı;
- elektron oyunların, video oyunların, şahmatın və s. istehsalı;
- kiçik miniatur modellərin və analogi məmulatın, elektrik qatarlarının, tikinti dəstlərinin və s. istehsalı;
- başsındıranların istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- velosipedlərin istehsalı (30920-də təsnif olunur);
- xalq gəzintisi, karnavallar və digər əyləncələr üçün malların istehsalı (36630-da təsnif olunur);
- videooyunların istehsalı (2640-da təsnif olunur);
- kompüter oyunlarının yazılması və nəşri (5821, 6201-də təsnif olunur).

325 TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	325	325
3250 TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	3250	3250
32500 TİBBİ VƏ STOMOTOLOGİYA PRAKTİKASINDA TƏTBİQ OLUNAN ALƏTLƏRİN İSTEHSALI	3250	3250

Bu altsinfə daxil edilir:

- stomatologiyada istifadə edilən alət və vasitələrin istehsalı;
- əməliyyat üçün sap, sterilni kompressorların və avadanlığın istehsalı;
- sümükləri bitişdirmək üçün sement istehsalı;
- stomatologiya üçün peç istehsalı;
- ultrasəsle təmizləmək üçün laboratoriya qurğularının istehsalı;
- laboratoriya sterilizatorlarının istehsalı;
- laboratoriya distilyatorlarının istehsalı;
- tibbi, cərrahi, stomatoloji və baytarlıq mebellərinin istehsalı;
- diş laboratoriyalarında düzəldilmiş süni dişlərin, körpülərin istehsalı;
- süni gözlərin istehsalı;
- tibb termometrlərinin istehsalı;
- eynəkləri, günəş eynəklərini, müdafiə eynəklərini, kontakt linzalarını, eynəklər üçün linzaları düzəldən oftalmoloji məmulatların istehsalı;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- stomatologiya üçün xüsusi yapışqan tərkiblərin hazırlanması (20.42-də təsnif edilir);
- tibb sarğılarının, pambıqların istehsalı (21.20-də təsnif edilir);
- elektrotibbi avadanlıqların istehsalı (26.60-da təsnif edilir);
- təkərli kresloların istehsalı (30.92-də təsnif edilir);
- optikaların fəaliyyəti (47.78-də təsnif edilir).

329 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN MÜXTƏLİF MƏHSULLARIN İSTEHSALI

329 329

3291 SÜPÜRGƏ VƏ ŞOTKA İSTEHSALI

3291 3290

32910 SÜPÜRGƏ VƏ ŞOTKA İSTEHSALI

3291 3290

Bu altsinfə daxildir:

- maşının tərkib hissəsi hesab edilən süpürgələrin, döşəmə üçün mexaniki əl şotkaları, pərgudan şvabr və süpürgələr, rəngsaz fırçaları, rəngsaz vərdənələri və diyircəkləri, rezin təmizləyicilər və sair süpürgələr, şotkalar, yuyucular və s. daxil olmaqla, süpürgələrin və şotkaların istehsalı;
- ayaqqabı və paltar üçün şotkaların istehsalı.

3299 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MƏHSULLARIN İSTEHSALI

3299 3290

32990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MƏHSULLARIN İSTEHSALI

3299 3290

Bu altsinfə daxildir:

- bütün növlərdən olan mexaniki və ya qeyri-mexaniki qələm və karandaşların istehsalı;
- karandaş qrifellərinin istehsalı;
- tarix qoymaq, çap etmək və ya nömrələmək üçün ştempellərin, çap etmək və ya etikətlərin relyef naxış basması üçün əl qurğularının, çap naborlarının, makinalar üçün hazır lentlərin və ştempel yastıqcıqlarının istehsalı;
- uşaq arabacıqlarının istehsalı;
- yağış və gündənpəqoruyucu çətirlərin, əl ağaclarının, əl ağacı-stulların, at çapmaq üçün qamçıların, şallaqların, düymələrin, basmadüymələrin, zaponkaların, molniyaların istehsalı;
- alışqan və kibrit istehsalı;
- şəxsi istifadə üçün əşyaların istehsalı: tütün çəkmək üçün çubuqlar, daraqlar, saç üçün sancaq, aerosol qabında ətirlər, şəxsi istifadə və ya ev təsərrüfatında istifadə etmək üçün termoslar və sair vakuum qablar, pariklər, süni saqqallar, qaşlar və s.;
- karusellərin, yelləncəklərin, tirlərin və digər attraksionların istehsalı;
- döşəmələr üçün linoleumun və sair bərk örtüklərin istehsalı;
- müxtəlif məhsulların istehsalı: şamlar, fitillər və i. a., süni güllər, meyvələr və yarpaqlar, oyuncaq-zarafatlar və oyuncaq-sürprizlər, əl ələkləri və xəlbirləri, dərzi manekenləri və i. a.;
- yanğına davamlı qoruyucu geyimlərin istehsalı;
- doldurulmuş müqəvvalar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- lampa üçün fitilin istehsalı (17540-da təsnif olunur);

- kağızdan təsərrüfat məmulatlarının istehsalı (1729-da təsnif olunur);
- formalı paltarların istehsalı (1412-də təsnif olunur).

33 MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN QURAŞDIRILMASI VƏ TƏMİRİ

33 33

331 HAZIR METAL MƏMULATLARININ, MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

331 331

3311 HAZIR METAL MƏMULATLARININ TƏMİRİ

3311 3311

33110 HAZIR METAL MƏMULATLARININ TƏMİRİ

3311 3311

Bu altsinfə 25-ci bölməyə daxil olan aşağıdakı hazır metal məmulatların təmiri və texniki xidməti daxil edilir:

- metal çən və rezervuarların təmiri;
- boru kəmərləri və neft kəmərlərinin təmiri və texniki xidməti;
- 25-ci bölmənin hazır metal məmulatlarının sürətli qaynaqla təmir edilməsi;
- nəqliyyatın metal korpuslarının təmiri;
- buxar generatoru və digər su qazanlarının təmiri və texniki xidməti;
- buxar generatorları üçün yardımçı vasitələrin təmiri və texniki xidməti;
- izotopların ayırıcıları istisna edilməklə, nüvə reaktorlarının təmiri və texniki xidməti;
- gəmilər və mərkəzi istilik sistemi üçün qazanxanaların hissələrinin təmiri və texniki xidməti;
- radiatorların və mərkəzi istilik sistemləri radiatorlarının təmiri və texniki xidməti;
- odlu silahın təmiri və texniki xidməti;
- alış veriş üçün arabaların təmiri.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- mişar və ülgüclərin itilənməsi (33.12-də təsnif edilir);
- mərkəzi istilik sisteminin təmiri (43.22-də təsnif edilir);
- mexaniki təcridetmə qurğularının, seylərin təmiri (80.20-də təsnif edilir).

3312 MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3312 3312

33120 MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3312 3312

Bu altsinfə daxil edilir:

- aviasiya, avtomobil və motosiklet mühərrikindən başqa, mühərrik və turbinlərin təmiri və texniki xidməti;
- nasos, kompressor və analoji avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- hidravlik avadanlığın təmiri və texniki xidməti;
- qapaqların təmiri;
- podşipniklərin, dişli çarxların, dişli ötürücülərin və ötürmə elementlərinin təmiri və texniki xidməti;
- sobaların, soba odluqlarının təmiri və texniki xidməti;
- qaldırıcı nəqliyyat avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- sənaye üçün soyuducu və ventilyasiya avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- ümumi təyinatlı digər avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- mühərrikli əl alətlərinin təmiri və texniki xidməti;
- metalkəsici dəzgahların və onların vasitələrinin təmiri və texniki xidməti;
- digər müxtəlif dəzgahların təmiri və texniki xidməti;
- kənd təsərrüfatı traktorlarının təmiri və texniki xidməti;
- kənd təsərrüfatı və meşə təsərrüfatı maşınlarının təmiri və texniki xidməti;
- metallurgiya üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- dağ mədən sənayesi üçün, karxanaların, tikintinin işlənməsi üçün və neft və qaz hasilatı üçün maşınların təmiri və texniki xidməti;
- yeyinti məhsullarının, içkilərin və tütünün emalı üçün avadanlıqların

- təmiri və texniki xidməti;
- toxuculuq, tekstil və dəri sənayesi üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- kağız və karton istehsalı üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- rezin və plastik kütlənin emalı üçün avadanlığın texniki xidməti və təmiri;
- 28 bölməsinin xüsusi avadanlığı üçün təmir və texniki xidmət;
- çəkmək üçün avadanlığın təmiri və texniki xidməti;
- bölüşdürücü avtomatların təmiri və texniki xidməti;
- avtomatik kassaların təmiri və texniki xidməti;
- sürətçixarma texnikasının təmiri və texniki xidməti;
- kalkulyatorların təmiri və texniki xidməti;
- yazı maşınlarının təmiri və texniki xidməti.

Bu altsinfə daxil edilmir

- soba və digər isitmə avadanlıqlarının quraşdırılması, təmiri və texniki xidməti (43.22-də təsnif edilir);
- lift və eskalatorların quraşdırılması, təmiri və texniki xidməti (43.29-da təsnif edilir);
- kompüterlərin təmiri (95.11-də təsnif edilir).

3313 ELEKTRON VƏ OPTİK AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3313 3313

33130 ELEKTRON VƏ OPTİK AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3313 3313

Bu altsinfə daxil edilir:

- avtomobillərin işlənmiş qazlarını nəzarət etmək üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- meteoroloji avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- fiziki və kimyəvi tədqiqatlar üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- geodeziya avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- şulanma detektorlarının təmiri və texniki xidməti;
- rentgen avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- ultrasəs avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- elektrostimulyatorların təmiri və texniki xidməti;
- elektrokardiografiya avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- eşitmə aparatlarının təmiri və texniki xidməti;
- endoskopik müayinələr üçün avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- radiasiyaya qarşı avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- binoklların təmiri;
- mikroskopların (elektron mikroskoplardan başqa) təmiri;
- teleskopların təmiri;
- linzaların (oftalmoloji linzalardan başqa) təmiri;
- fotoqrafiya avadanlıqlarının təmiri;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- fotokopiya texnikasının təmiri (33.12-də təsnif edilir);
- video proyektorlarının təmiri (95.11-də təsnif edilir);
- rabitə avadanlıqlarının təmiri (95.12-də təsnif edilir);
- sənaye təyinatlı videokameraların və televizorların təmiri (95.12-də təsnif edilir);
- məişət təyinatlı videokameraların təmiri (95.12-də təsnif edilir);
- saatların təmiri (95.25-də təsnif edilir).

3314 ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ

3314 3314

33140 ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ

3314 3314

Bu altsinfə daxil edilir:

- transformatorların təmiri və texniki xidməti (elektron transformatorlarından başqa – 33.12-də təsnif edilir);
- elektrik mühərriklərinin, generatorların təmiri və texniki xidməti;
- bölüşdürücü sipərlərin və elektrik açarlarının təmiri və texniki xidməti;
- rele və tənzimləyici avadanlıqların təmiri və texniki xidməti;
- akkumulyatorların, ilkin elementlərin batareyalarının təmiri və texniki xidməti;
- elektrik işıqlandırıcı avadanlıqlarının təmiri və texniki xidməti;
- elektrik şəbəkəsi üçün qurğuların təmiri və texniki xidməti.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- hesablama texnikasının və pereferiya avadanlıqlarının təmiri (95.11-də təsnif edilir);
- video proyektorlarının təmiri (95.11-də təsnif edilir);
- rabitə avadanlıqlarının təmiri (95.12-də təsnif edilir);
- məişət cihazlarının təmiri (95.21-də və 95.22-də təsnif edilir);
- saatların təmiri (95.25-də təsnif edilir).

3315 GƏMİLƏRİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3315 3315

33150 GƏMİLƏRİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3315 3315

Bu altsinfə daxil edilir:

- gəmilərin təmiri və texniki xidməti;
- gəzinti gəmilərinin təmiri və texniki xidməti;

Bu altsinfə daxil edilmir:

- su nəqliyyatının yenidən qurulması və əsaslı təmiri (30.1-də təsnif edilir);
- mühərriklərin təmiri (33.12-də təsnif edilir);
- gəmilərin sökülməsi (38.31-də təsnif edilir).

3316 KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇUŞ APARATLARININ TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3316 3315

33160 KOSMİK APARATLAR DA DAXİL OLMAQLA UÇUŞ APARATLARININ TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3316 3315

Bu altsinfə daxil edilir:

- kosmik və uçuş aparatlarının təmiri və texniki xidməti;
- kosmik və uçuş aparatları mühərriklərinin təmiri və texniki xidməti

Bu altsinfə daxil edilmir:

- zavodlarda uçuş aparatlarının yenidən qurulması (30.30-da təsnif edilir).

3317 DİGƏR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3317 3315

33170 DİGƏR NƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİNİN TƏMİRİ VƏ ONLARA TEXNİKİ XİDMƏT

3317 3315

Bu altsinfə daxil edilir:

- dəmir yol lokomotivlərinin və dəmir yol nəqliyyatı

- vasitələrinin təmiri və texniki xidməti;
 - dərzi qüvvəsindən istifadə edən nəqliyyat vasitələrinin təmiri və texniki xidməti.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- zavodda dəmir yol lokomotivlərinin və dəmir yol nəqliyyatı vasitələrinin yenidən qurulması (30.20-də təsnif edilir);
- hərbi avtomobillərin təmiri və texniki xidməti (30.40-da təsnif edilir);
- bazarlıq üçün arabaların təmiri və texniki xidməti (33.11-də təsnif edilir);
- dəmir yol nəqliyyatı üçün mühərriklərin təmiri və texniki xidməti (33.12-də təsnif edilir);
- motosikletlərin təmiri və texniki xidməti (45.40-da təsnif edilir);
- velosipedlərin təmiri və texniki xidməti (95.29-da təsnif edilir).

3319 DİGƏR AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3319 3319

33190 DİGƏR AVADANLIQLARIN TƏMİRİ

3319 3319

Bu altsinfə daxil edilir:

- balıq torlarının təmiri;
- kanatların, takelaj qayıqlarının, katanların, yelkənlərin, brezentlərin, örtüklərin, günlüklərin təmiri;
- gübrələr və digər kimyəvi məhsullar üçün kisələrin və bağlamaların təmiri;
- ağac qablama materiallarının (yeşik, boçka və oxşar məmulatların) təmiri və düzəldilməsi;
- rezintexniki və sair rezin məmulatlarının (şinlərdən başqa) təmiri və texniki xidməti;
- boruların və şüşədən, plastik kütlədən, keramikadan zavod boru sistemlərinin təmiri və texniki xidməti;
- abraziv materiallarının (itiləyici, cilayıcı daşların və s.) təmiri və texniki xidməti;
- bilyard, bouling üçün elektrik avadanlıqlarının və jeton vasitəsilə işləyən sair oyun avtomatlarının təmiri;
- orqanların və sair tarixi musiqi alətlərinin bərpa edilməsi.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- ofis və ev üçün mebellərin təmiri, mebelin bərpa edilməsi (95.24-də təsnif edilir);
- velosipedlərin təmiri (95.29-da təsnif edilir);
- geyimlərin təmiri (95.29-da təsnif edilir).

332 SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI

332 332

3320 SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI

3320 3320

33200 SƏNAYE MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI

3320 3320

Bu altsinfə daxil edilir:

- sənaye müəssisələrində sənaye avadanlıqların quraşdırılması;
- texnoloji prosesləri nəzarət etmək üçün avadanlıqların quraşdırılması;
- digər sənaye avadanlıqların quraşdırılması, o cümlədən:
 - rabitə avadanlıqlarının;
 - iri kompüter sistemlərinin;

- rentgen, elektrik tibb avadanlıqlarının;
- ümumi təyinatlı avadanlıqların quraşdırılması;
- dəyirmanların quraşdırılması;
- bouling üçün avadanlıqların quraşdırılması.

Bu altsinfə daxil edilmir:

- liftlərin və əskalatorların, elektrik şəbəkələrinin, signal sistemlərinin, havanın kondisiyalandırılması və istilik sistemlərinin, binalarda avtomatik qapıların quraşdırılması (43.2-də təsnif edilir);
- dülgərlik işləri, ağacdən və digər materiallardan qapı, pilləkən qəfəsləri, mağazalar üçün mabel və avadanlıqların quraşdırılması (43.32-də təsnif edilir);
- fərdi kompüterlərin quraşdırılması (62.09-da təsnif edilir).

D SEKSIYASI. ELEKTRİK ENERJİSİ, QAZ, BUXAR VƏ KONDİSİYALAŞDIRILMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT

Bu seksiyaya sənaye müəssisələri və yaşayış sahələrinə fasiləsiz şəbəkələr (kabel, boru və su kəmərləri) vasitəsilə elektrik enerjisi, qaz, buxar və isti suyun bölüşdürülməsi daxildir.

Bu bölməyə həmçinin elektrik enerjisi və təbii qazın istehsalı və bölüşdürülməsi üzrə fəaliyyət daxil edilir. Buraya həmçinin buxar və kondisiyalanmış hava ilə təchizat da daxil edilir.

Bu bölməyə daxil deyildir:

- çirkli suların və suların istehsalı və paylanması (36, 37-də təsnif olunur);
- qazların boru kəməri vasitəsilə böyük məsafələrə nəqli (49.50-də təsnif olunur).

35	ELEKTRİK ENERJİSİ, QAZ, BUXAR VƏ KONDİSİYALAŞDIRILMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	35	35
351	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI, ONUN ÖTÜRÜLMƏSİ VƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	351	351
3511	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI	3511	3510
35110	ELEKTRİK ENERJİSİNİN İSTEHSALI	3511	3510
	Bu altsinfə daxildir: - elektrik enerjisinin istehsalı; - mənbələrindən asılı olmayaraq, istilik enerjisi, nüvə enerjisi, hidroenerji, qaz turbinlərinin, dizellərin və i. a. köməyi ilə alınan elektrik enerjisi də daxil olmaqla, elektrik enerjisinin istehsalı.		
	Bu bölməyə daxil deyildir: - tullantıların yandırılması yolu ilə elektrik enerjisinin istehsalı (3821-də təsnif olunur).		
3512	ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÖTÜRÜLMƏSİ	3512	3510
35120	ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÖTÜRÜLMƏSİ	3512	3510
	Bu altsinfə daxildir: - elektrik enerjisinin nəqli		
3513	ELEKTRİK ENERJİSİNİN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3513	3510

35130 ELEKTRİK ENERJİSİNİN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3513 3510
Bu altsinfə daxildir: - elektrik enerjisinin bölüşdürülməsi	
3514 ELEKTRİK ENERJİSİNİN SATIŞI	3514 3510
35140 ELEKTRİK ENERJİSİNİN SATIŞI	3514 3510
Bu altsinfə daxildir: - elektrik enerjisinin istehlakçılara satışı; - elektrik enerjisinin satışı üzrə vasitəçilərin (brokerlərin və agentlərin) fəaliyyəti	
352 QAZIN İSTEHSALI, QAZABƏNZƏR YANACAĞIN BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	352 352
3521 QAZIN İSTEHSALI	3521 3520
35210 QAZIN İSTEHSALI	3521 3520
Bu altsinfə daxildir: - müxtəlif tip qazların təmizlənməsi, qarışdırılması və digər proseslər vasitəsilə ilə müəyyən istilik törətmə qabiliyyətli qazabənzər yanacağın istehsalı; - kömürün karbonlaşdırılması, kənd təsərrüfatı köməkçi məhsullarının və tullantılarının emalı yolu ilə qaz təhizəti üçün qaz istehsalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - koks sobalarının istismarı (19100-də təsnif olunur); - təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı (19200-də təsnif olunur); - sənaye qazlarının istehsalı (20110-da təsnif olunur); - təbii qazın istehsalı (0620-də təsnif olunur).	
3522 QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3522 3520
35220 QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ BÖLÜŞDÜRÜLMƏSİ	3522 3520
Bu altsinfə daxildir: - təbii və ya generasiya olunmuş qazın qaz təhizəti şəbəkələri vasitəsilə bölüşdürülməsi;	
Bu altsinfə daxil deyildir: - qazın qaz kəmərləri vasitəsilə nəqli (49501-də təsnif olunur).	
3523 QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ SATIŞI	3523 3520
35231 QAZABƏNZƏR YANACAĞIN QAZ TƏCHİZATI ŞƏBƏKƏLƏRİ VASİTƏSİLƏ SATIŞI	3523 3520
Bu altsinfə daxildir: - qazabənzər yanacağın qazın qaz təhizəti şəbəkələri vasitəsilə istifadəçilərə satışı; - qaz satışı üzrə vasitəçilərin (brokerlərin və ya agentlərin) fəaliyyəti	
Bu altsinfə daxil deyildir: - qazabənzər yanacağın satışı (46.71-də təsnif edilir); - balon qazlarının pərakəndə satışı (47.78-də təsnif edilir);	

- yanacağın vasitəsiz satışı (47.99-da təsnif edilir).

35232	QAZ MƏHSULLARININ SATIŞI	3523	3520
353	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	353	353
3530	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	3530	3530
35300	BUXAR VƏ KONDİSİYALANMIŞ HAVA İLƏ TƏCHİZAT	3530	3530

Bu altsinfə daxildir:

- qızdırmaq, enerji istehsal etmək və başqa məqsədlər üçün buxarın və isti suyun istehsalı, toplanması və bölüşdürülməsi;
- soyudulmuş havanın istehsalı və bölüşdürülməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- soyudulmuş suyun və ya soyutmaq üçün buzun istehsalı və bölüşdürülməsi.

E SEKSIYASI. SU TƏCHİZATI; ÇİRKLI SULARIN VƏ TULLANTILARIN TƏMİZLƏNMƏSİ

Bu seksiyaya bərk, maye, sənaye, məişət və həmşinin zərərli müxtəlif növ tullantıların emalı (yığılması və məhv edilməsi) daxildir. İstehsal edilən məhsul baxımından ilk məhsul istər çeşidləşdirilmiş, istərsə də çeşidləşdirilməmiş tullantı və qırıntıdan ibarətdir, lakin bu bilavasitə sonrakı istifadə üçün çox vaxt yararlı olmur, halbuki həmin fəaliyyət nəticəsində təkrar xammal sanrakı emal üçün yararlıdır və beləliklə buna aralıq məhsul kimi baxmaq lazımdır.

Bu bölməyə suyun paylanması üzrə fəaliyyət daxil edilir, belə ki bu çox vaxt çirkli suların emalı ilə əlaqəlidir.

36	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	36	36
360	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	360	360
3600	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	3600	3600
36000	SUYUN YIĞILMASI, TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ PAYLANMASI	3600	.3600

Bu sinfə daxildir:

- əsas məhsul kimi su istehsalı üçün dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması və təmizlənməsi;
- əsas məhsul kimi su istehsalı üçün çay və göl sularının təmizlənməsi;
- çay, göl, guyu və digər mənbələrdən suyun yığılması;
- yağış suyunun yığılması;
- sənaye və digər məqsədlər üçün suyun təmizlənməsi;
- suyu paylamaq məqsədi ilə onun təmizlənməsi;
- su kəməri xətti və ya yük nəqliyyat vasitələri ilə suyun paylanması;
- suvarma kanallarının istismarı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün irriqasiya sistemlərinin fəaliyyəti (016-da təsnif olunur);
- təbii mühitin çirkənməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə çirkli suların emalı (3700-da təsnif olunur);
- kənd təsərrüfatında suvarma kanallarının istismarı (0161-də təsnif olunur);
- boru kəmərləri ilə uzun məsafələrə suyun nəqli (4950-də təsnif olunur).

37 ÇİRKİLİ SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	37 37
370 ÇİRKİLİ SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	370 370
3700 ÇİRKİLİ SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	3700 3700
37000 ÇİRKİLİ SULARIN YIĞILMASI VƏ EMALI	3700 3700
Bu altsinfə daxildir: - maye tullantıların emal edilməsi; • kanalizasiya sistemi və ya başqa üsullarla çirkli məişət sularının axıdılması, onların emalı və məhv edilməsi; • çirkli suların həll etmə, filtrasiya, sedimentasiya, kimyəvi çökdürmə, aktiv lil emalı və başqa vasitələrlə emalı və məhv edilməsi; • kanalizasiya sistemlərinə texniki xidmət; • qazılmış quyuların və durulduqların boşaldılması və təmizlənməsi, tualetlərin kimyəvi dezinfeksiyası sahəsində fəaliyyət ; • üzgüçülük hovuzlarından və sənaye müəssisələrindən axan suların emalı. Bu altsinfə daxil deyildir: - suyun yığılması, təmizlənməsi və paylanması (36000-də təsnif olunur); - kanalizasiya sistemlərinin tikilməsi və təmir edilməsi (42-də təsnif olunur); - binaların sanitariya emalı və dezinfeksiya edilməsi sahəsində xidmətlər (8122-də təsnif olunur).	
38 TULLANTILARIN YIĞILMASI, EMALI VƏ MƏHV EDİLMƏSİ; İSTEHSALAT TULLANTILARINDAN TƏKRAR İSTİFADƏ EDİLMƏSİ	38 38
381 TULLANTILARIN YIĞILMASI	381 381
3811 TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN YIĞILMASI	3811 3811
38110 TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN YIĞILMASI	3811 3811
Bu altsinfə daxildir: - təhlükəsiz bərk tullantıların yığılması, məsələn, zibil qutularından, yeşiklərindən, konteynerlərdən, zibil qablarından, o cümlədən, təkrar qablardan; tullantılar qarışıq və təkrar istifadə üçün yararlı ola bilər (təkrar xammal); - təkrar istifadə üçün yararlı materialların (təkrar xammal) yığılması; - ictimai yerlərdə zibil qablarına yığılmış zibillərin daşınması; - tikinti zibillərinin daşınması; - qırıntıların yığılması və daşınması; - toxuculuq istehsalı tullantılarının daşınması; - təhlükəsiz tullantıların daşınması üçün qurğuların istismarı. Bu altsinfə daxil deyildir: - təhlükəli tullantıların yığılması (38.12-də təsnif edilir); - təhlükəsiz tullantıların məhv edilməsi üçün zibilxanaların	

istifadə edilməsi (38.21-də təsnif edilir);

- kağız, plastik kütlə və s. kimi materialların təkrar istifadə edilməsi üçün qurğuların, çeşidləşdirilməmiş materialları çeşidlərə ayırmaq üçün qurğuların istismarı (38.32-də təsnif edilir).

3812 TƏHLÜKƏLİ TULLANTILARIN YIĞILMASI

3812 3812

38120 TƏHLÜKƏLİ TULLANTILARIN YIĞILMASI

3812 3812

Bu altsinfə daxildir:

- təhlükəli tullantıların yığılı
 - gəmilərdən və ya qarajlardan işlənmiş qazlar
 - təhlükəli bioloji tullantılar
 - radioaktiv (nüvə) tullantılar
 - işlənmiş batareyalar
- təhlükəli tullantıların daşınması üçün qurğuların istismarı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- binaların, şaxtaların, zəhərli torpaqların, torpaq suların təmizlənməsi (39.00-da təsnif edilir).

382 TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ

382 382

3821 TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ

3821 3821

38210 TƏHLÜKƏSİZ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ

3821 3821

Bu altsinfə daxildir:

- təhlükəsiz tullantıların məhv edilməsi üçün zibilxanaların istifadə edilməsi;
- yandırma və ya digər üsullar ilə təhlükəsiz tullantıların məhv edilməsi, nəticədə daxili istehlak üçün və s. elektrik enerjisi və ya buxar, biometan, şlaklar və s. aralıq məhsulların istehsalı;
- məhv edilmək üçün üzvü tullantıların emalı;
- üzvü tullantılardan kompost istehsalı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təhlükəli tullantıların yandırılması (38.22-də təsnif edilir);
- kağız, plastik kütlə və s. kimi materialların təkrar istifadə edilməsi üçün çeşidləşdirilməmiş materialları çeşidlərə ayırmaq üçün qurğuların istismarı (38.32-də təsnif edilir);
- dezaktivasiya, torpağın və suyun təmizlənməsi təhlükəli maddələrin azaldılması (39.00-da təsnif edilir).

3822 TƏHLÜKƏLİ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ

3822 3822

38220 TƏHLÜKƏLİ TULLANTILARIN EMALI VƏ LƏĞV EDİLMƏSİ

3822 3822

Bu altsinfə daxildir:

- təhlükəli tullantıların emalı üçün qurğuların istismarı;
- zəhərlənmiş heyvanların emalı və məhv edilməsi;
- təhlükəli tullantıların yandırılması;
- soyuducu kimi məişət cihazlarının məhv edilməsi;
- təhlükəli tullantıların sonrakı məhv edilməsi üçün onların

dağıdılması (xırdalanması);

- radioaktiv tullantıların, o cümlədən, hospital tullantılarının emalı, məhv edilməsi, saxlanması;
- radioaktiv tullantıların qablaşdırılması, hazırlanması və sair emalı;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- nüvə yanacağının emalı (30.13-də təsnif edilir);
- təhlükəsiz tullantıların yandırılması (38.21-də təsnif edilir);
- torpağın, suyun təmizlənməsi, müxtəlif materiallardan ifraz edilən zəhərli maddələrin zəhərsizləşdirilməsi (39.00-də təsnif edilir).

383	İSTEHSALAT TULLANTILARINDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	383	383
3831	SİNİQ ƏŞYALARIN SÖKÜLMƏSİ	3831	3830
38310	SİNİQ ƏŞYALARIN SÖKÜLMƏSİ	3831	3830
	Bu altsinfə təkrar xammalın alınması məqsədilə müxtəlif qırıntı və qalıqların (avtomobillər, gəmilər, kompüterlər, televizorlar və sair avadanlıqların) bölünməsi və sökülməsi daxildir.		
	Bu altsinfə daxil deyildir:		
	- soyuducu kimi istifadə edilmiş məişət cihazlarının məhv edilməsi (38.22-də təsnif edilir);		
	- təkrar satış üçün avtomobil, gəmi, kompüter, televizor və sair avadanlıqların hissələrə bölünməsi (G seksiyası).		
3832	ÇEŞİDLƏŞDİRİLMİŞ MATERIALLARDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	3832	3830
38320	ÇEŞİDLƏŞDİRİLMİŞ MATERIALLARDAN BAŞQA MƏQSƏDLƏ İSTİFADƏ EDİLMƏSİ (TƏKRAR XAMMALIN ALINMASI)	3832	3830
39	DİGƏR TULLANTILARIN YİĞİLMƏSİ VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	39	39
390	DİGƏR TULLANTILARIN YİĞİLMƏSİ VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	390	390
3900	DİGƏR TULLANTILARIN YİĞİLMƏSİ VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	3900	3900
39001	DİGƏR TULLANTILARIN YİĞİLMƏSİ VƏ MƏHV EDİLMƏSİ	3900	3900

Bu altsinfə daxildir:

- bərk tullantıların emalı:
 - zibilin və tullantıların yığılması;
 - zibilin daşınması;
 - tikinti zibillərinin məhv edilməsi;

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- ictimai yerlərdə zibilin zibil yığıqlarına yığılması və onların daşınması;
- küçələrin, yolların, maşın dayanacaqlarının və s. süpürülməsi və sulanması;
- qar və buzdan təmizlənmə, o cümlədən aerodromların qalxıb-enmə zolaqlarına qum və duzun səpilməsi;

39002	SANİTAR, DƏRMAN VƏ OXŞAR XİDMƏTLƏR	3900	3900
--------------	---	-------------	-------------

Bu altsinfə daxildir:

- yandırmaq və başqa üsulla zibilin məhv edilməsi;
- tullantıların xırdalanması;
- suya və ya torpağa tullantıların atılması, onların basdırılması və ya şumlanması;
- zəhərli torpaqlar da daxil olmaqla emalı və ləğv edilməsi

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı ziyanvericilərinə qarşı mübarizə və bitkilərin xəstəliklərdən müdafiəsi (016-da təsnif olunur);
- binaların sanitar emalı və dezinfeksiya edilməsi sahəsində xidmətlər (81220-də təsnif olunur).

39003	RADIOAKTİV VƏ İONİZƏ ŞÜALARI VERƏN MADDƏLƏRİN TULLANTILARININ SAXLANMASI VƏ BASDIRILMASI	3900	3900
39004	TOKSİKİ İSTEHSALAT TULLANTILARININ ÜTİLİZASIYASI VƏ ZƏRƏRSİZLƏŞDİRİLMƏSİ	3900	3900
39005	ƏLVAN METAL, TƏRKİBİNDƏ QIYMƏTLİ METALLAR VƏ DAŞLAR OLAN SƏNAYE VƏ İSTEHSALAT TULLANTILARININ TƏDARÜKÜ, EMALI VƏ SATIŞI	3900	3900

F SEKSIYASI. TIKINTI

Bu bölməyə ümumi tikinti işləri, ixtisaslaşdırılmış tikinti işləri, mülkü təyinatlı yaşayış binalarının və sənaye binalarının tikintisi və binalarda bəzək işləri daxildir. Yeni tikinti, təmir, yenidənqurma, hazır konstruksiyalardan və müvəqqəti bina və tikililərdən tamamlanmış binaların yüksəldilməsi də bu seksiyaya daxil edilir.

Ümumi tikinti işlərinin istehsalına hər növ binaların: yaşayış binalarının, ofislərin, ictimai və dövlət idarələrinin, kənd təsərrüfatı binalarının, körpülərin, avtomobil yollarının, tunellərin, dəmir yollarının, uçuş-enmə zolaqlarının, limanların və sair su qurğularının, irriqasiya sistemlərinin, təmizləmə sistemlərinin, sənaye qurğularının, neft kəmərlərinin, elektrik xətlərinin və idman bina və qurğularının tikintisi daxildir. Bu işlər öz hesabına, müqavilə və ya mükafat əsasında aparıla bilər; işlərin bir hissəsi podratçı tərəfindən görülə bilər.

Bölmələr aşağıdakı hissələrə ayrılır: 41 – binaların tikintisi, 42 – mülkü inşaat işləri, 43 – bəzək işləri daxil olmaqla ixtisaslaşdırılmış tikinti işləri. Bölmə 43-ə xüsusi ixtisas və təchizat tələb edilən və müxtəlif növ bina və tikililər üçün ümumi olan bir istiqamətdə ixtisaslaşdırılmış fəaliyyət daxildir. Buraya daxil edilir: dirəklərin vurulması, özüllərin tikintisi, su quyularının qazılması, beton və dəmirbeton işləri, daş işləri, yolların salınması, istilik sistemlərinin quraşdırılması, dam örtüklərinin vurulması və s.

Buraya həmçinin daxildir: metal qurğularının quraşdırılması. İxtisaslaşdırılmış işləri adətən podratçı aparır, lakin binanın təmiri zamanı bu işlərə cəhəbkər nəzarət edir.

Quraşdırma işləri texniki avadanlığın quraşdırılmasını özündə birləşdirir. İşlər tikinti sahələrində və ya emalatxanalarda aparıla bilər. Quraşdırma işləri aşağıdakıları özündə birləşdirir:

su kəmərlərinin və qaz kəmərlərinin çəkilməsi, istilik və ventilyasiya sistemlərinin, antenlərin, signal sistemlərinin və sair elektrik sistemlərinin, yanğına qarşı signal sistemlərinin, liftlərin və ekskavatorların, soyuducu sənaye sistemlərinin, yollarda, dəmir yollarında, hava limanlarında və portlarda signal və işıqlandırma sistemlərinin quraşdırılması, izolyasiya işləri, quraşdırma sistemləri detallarının təmiri.

Binalarda bəzək işləri aşağıdakıları özündə birləşdirir: şüşə salma, suvaq, rəngləmə, xarratlıq və akustik işləri, divarlara və döşəmələrə üz çəkmə (parket və oboy kimi materiallar ilə), tikinti sahələrinin təmizlənməsi.

Bu bölməyə həmçinin layihələrin həyata keçirilməsi üçün lazım olan maliyyə, texniki vəsaitlərin və insan ehtiyatlarının birləşdirilməsini nəzərə alan yaşayış binaları və mülkü təyinatlı binalar üzrə layihələrin işlənməsi daxil edilir. Əlavə olaraq tikilmiş obyektlər yalnız satış üçün nəzərdə tutulur.

41 BİNALARIN TİKİNTİSİ

41 41

Bu bölməyə daxildir:

- yeni tikinti, bərpa və binaların, tikililərin əsaslı və cari təmiri.

411 TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ

411 410

4110 TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ

4110 4100

41100 TƏCRÜBƏ-TİKİNTİ İŞLƏRİ

4110 4100

Bu altsinfə daxildir:

- yaşayış və qeyri-yaşayış binalarının tikintisi üzrə layihələrin işlənməsi

Bu altsinfə daxil deyildir:

- binalarının tikintisi (4120-də təsnif olunur);
- memarlıq və mühəndis axtarışları sahəsində fəaliyyət (711-də təsnif olunur);
- daşınmaz əmlak ilə əlaqədar tikinti layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).

412 YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ

412 410

4120 YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ

4120 4100

41200 YAŞAYIŞ VƏ QEYRİ-YAŞAYIŞ BİNALARININ TİKİNTİSİ

4120 4100

Bu altsinfə daxildir:

- bütün tiplərdən olan yaşayış binaların tikintisi, o cümlədən:

- koteclərin;
- çoxmənzilli evlərin

- qeyri-yaşayış binalarının tikintisi, o cümlədən:

- sənaye binalarının: zavod, sex və s.;
- xəstəxana, məktəb, ofislər;
- restoran, mağaza, kommersiya mərkəzləri;
- idman zalları;
- dayanacaqlar;
- anbarlar;
- dini binalar

- hazır metal konstruksiyaların quraşdırılması və tikilməsi

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- binaların genişləndirilməsi, yenidən qurulması və bərpası üzrə işlər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- binadan kanar sənaye qurğuların tikilməsi (42.99-də təsnif edilir);
- memarlıq və mühəndis axtarışları sahəsində fəaliyyət (71.1-də təsnif edilir);
- daşınmaz əmlak ilə əlaqədar tikinti layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).

41202 MƏNZİL TİKİNTİSİ

4120 4100

42 MÜLKÜ TƏYİNATLI İNŞAAT İŞLƏRİ	42	42
421 YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI, DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	421	421
Bu altsinfə daxildir:		
- dəmir yollarının tikintisi.		
4211 AVTOMOBİL YOLLARI, YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI	4211	4210
42110 AVTOMOBİL YOLLARI, YOLLAR VƏ KÜÇƏLƏRİN SALINMASI	4211	4210
Bu altsinfə daxildir:		
- avtomobil yollarının, küçələrin, şosse, avtomobil nəqliyyatı üçün digər yolların və piyadalar üçün yolların tikintisi;		
- küçə, körpü və tunellərin bərpa edilməsi üzrə işlər:		
•küçələrin asfaltlanması;		
•uçuş-enmə zolaqlarının tikintisi;		
•yolların və avtomobil dayanacaqlarının keçid hissələrinin rənglə nişanlanması		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- torpaq işləri (43111-də təsnif olunur);		
- memarlıq və mühəndis axtarışları sahəsində fəaliyyət (711-də təsnif edilir);		
- tikinti layihələrinin idarə edilməsi (711-də təsnif edilir).		
- küçə işıqlandırıcı avadanlıqların quraşdırılması (4321-də təsnif edilir).		
4212 DƏMİR YOLLARI VƏ YERALTİ DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	4212	4210
42120 DƏMİR YOLLARI VƏ YERALTİ DƏMİR YOLLARININ TİKİNTİSİ	4212	4210
Bu altsinfə daxildir:		
- yerüstü və yeraltı dəmir yollarının tikintisi		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- küçə işıqlandırıcı avadanlıqların quraşdırılması (43.21-də təsnif edilir);		
- memarlıq və mühəndis axtarışları sahəsində fəaliyyət (71.1-də təsnif edilir);		
- tikinti layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).		
4213 KÖRPÜ VƏ TUNELLƏRİN TİKİNTİSİ	4213	4210
42131 KÖRPÜ VƏ TUNELLƏRİN TİKİNTİSİ	4213	4210
Bu altsinfə daxildir:		
- kəsişən yolların üstündən salınan körpülər də daxil olmaqla, körpülər, tunellər və yeraltı keçidlərin tikintisi		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- küçə işıqlandırıcı avadanlıqların quraşdırılması (43.21-də təsnif edilir);		
- memarlıq və mühəndis axtarışları sahəsində fəaliyyət (71.1-də təsnif edilir);		
- tikinti layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).		
42132 MAYE VƏ TƏBİİ QAZ TƏSƏRRÜFATI OBYEKLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI VƏ İSTİSMARI		

42133	ENERGETİKA OBYEKTŁƏRİNİN, AVADANLIQLARIN VƏ QURĞULARIN QURAŞDIRILMASI, SAZLANMASI VƏ TƏMİRİ		
42134	YANĞINDAN MÜHAFİZƏ BİNALARININ, QURĞULARININ, OTAQLARININ TİKİLMƏSİ, YENİDƏN QURULMASI VƏ TƏMİRİ		
422	MÜLKİ TƏYİNATLI DİGƏR OBYEKTŁƏRİN TİKİNTİSİ	422	422
4221	BORU KƏMƏRLƏRİNİN TİKİNTİSİ	2221	2220
42210	BORU KƏMƏRLƏRİNİN TİKİNTİSİ	2221	2220
	Bu altsinfə daxildir: - magistral boru kəmərlərinin tikintisi; - su kəmərlərinin tikintisi; - irriqasiya sistemlərinin tikintisi; - su üçün çənlərin tikintisi; - nasos stansiyalarının tikintisi; - təmizləyici qurğuların tikintisi. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - içməli su quyularının qazılması. Bu altsinfə daxil deyildir: - tikinti layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).		
4222	RABİTƏ VƏ ELEKTRİK XƏTLƏRİNİN ÇƏKİLMƏSİ	4222	4220
42220	RABİTƏ VƏ ELEKTRİK XƏTLƏRİNİN ÇƏKİLMƏSİ	4222	4220
	Bu altsinfə daxildir: - şəhər rabitə və elektrik xətlərinin çəkilməsi; - enerji qurğularının tikintisi. Bu altsinfə daxil deyildir: - binaların tikintisi üzrə layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).		
429	DİGƏR MÜLKİ TİKİNTİ OBYEKTŁƏRİNİN TİKİNTİSİ	429	429
4291	SU QURĞULARININ TİKİNTİSİ	4291	4290
42910	SU QURĞULARININ TİKİNTİSİ	4291	4290
	Bu altsinfə daxildir: - tikinti: • su yolları, dəniz və çay, liman qurğuları, idman-turist gəmiləri üçün dayanacaqlar, şlüzlər və i.a; • damba və bəndlər; - dibin dərinləşdirilməsi işləri; - sualtı işlər. Bu altsinfə daxil deyildir: - binaların tikintisi üzrə layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir).		
4299	DİGƏR MÜLKÜ TİKİNTİLƏR	4299	4290
42990	DİGƏR MÜLKÜ TİKİNTİLƏR	4299	4290
	Bu altsinfə daxildir: - sənaye binalarının tikintisi, o cümlədən:		

- stadionlar, üzgüçülük hovuzları, gimnastika zalları, tenis kortları, qolf meydanları və digər idman qurğuları üçün, bina tikintisindən başqa tikinti işləri.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- torpağın yaxşılaşdırılması üzrə işlərin aparılması məqsədilə onun hissələrə bölünməsi

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sənaye maşın və avadanlıqlarının quraşdırılması (3320-də təsnif edilir);
- binaların tikintisi üzrə layihələrinin idarə edilməsi (71.1-də təsnif edilir);
- torpağın yaxşılaşdırılması üzrə işlər aparılmadan onun hissələrə bölünməsi (6810-da təsnif edilir).

43 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ

43 43

431 BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ VƏ TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI

431 431

4311 BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ

4311 4311

43111 BİNALARIN SÖKÜLMƏSİ

4311 4311

Bu altsinfə daxildir:

- binaların və digər tikililərin sökülməsi və dağıdılması;
- tikinti sahələrinin təmizlənməsi;
- torpaq işləri: torpağın ekskvasiyası, tikinti sahələrinin hamarlanması və dərəcələrə bölünməsi, qazıntılar, daşların kənar edilməsi, partlayış işləri və i. a.;
- dağ-mədən çıxarma işləri üçün sahələrin hazırlanması: faydalı qazıntıların çıxarılması üçün hazırlıq işləri üzrə örtük təbəqələrin çıxarılması, tikinti sahələrinin işlənməsi və hazırlanması ilə əlaqədar işlər.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- tikinti sahəsinin qurudulması;
- kənd təsərrüfatı və meşə-təsərrüfatı torpaqlarının qurudulması.

43112 DAĞ-MƏDƏN İŞLƏRİ, DAĞ VƏ BURUQ QAZMALARININ APARILMASI

4311 4311

4312 TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI

4312 4312

43120 TİKİNTİ SAHƏSİNİN HAZIRLANMASI

4312 4312

Bu altsinfə daxildir:

- binaların və digər tikililərin sökülməsi və dağıdılması;
- tikinti sahələrinin təmizlənməsi;
- torpaq işləri: torpağın ekskvasiyası, tikinti sahələrinin hamarlanması və dərəcələrə bölünməsi, qazıntılar, daşların kənar edilməsi, partlayış işləri və i. a.;
- dağ-mədən çıxarma işləri üçün sahələrin hazırlanması: faydalı qazıntıların çıxarılması üçün hazırlıq işləri üzrə örtük təbəqələrin çıxarılması, tikinti sahələrinin işlənməsi və hazırlanması ilə əlaqədar işlər.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- tikinti sahəsinin qurudulması;
- kənd təsərrüfatı və meşə-təsərrüfatı torpaqlarının

qurudulması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- neft və qaz quyularının qazintısı (0610, 0620-də təsnif olunur);
- torpağın zəhərsizləşdirməsi (3900-da təsnif olunur);
- su quyularının qazintısı (4221-də təsnif olunur);
- şaxtanın səthdən dibə qədər olan hissəsinin qazintısı (4329-də təsnif olunur).

4313 KƏŞFİYYAT QAZINTISI

4313 4312

43130 KƏŞFİYYAT QAZINTISI

4313 4312

Bu altsinfə daxildir:

- kəşfiyyat qazintısı, həmçinin tikinti, geofizika, geologiya və oxşar tədqiqatlar üçün sükur nümunələrinin götürülməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- neft və qaz hasilatı ilə əlaqədar qazıntı (09102-də təsnif olunur);
- su quyularının qazintısı (4221-də təsnif olunur);
- şaxtanın səthdən dibə qədər olan hissəsinin qazintısı (4399-da təsnif olunur);
- neft və qaz yataqlarının tədqiqi, geofizika, geologiya və seysmik kəşfiyyat qazıntıları (7112-də təsnif olunur).

432 ELEKTRİK VƏ SU KƏMƏRİ SİSTEMLƏRİNİN VƏ SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURASHDIRILMASI

432 432

4321 ELEKTRİK QURASHDIRMA İŞLƏRİ

4321 4321

43211 ELEKTRİK QURASHDIRMA İŞLƏRİ

4321 4321

Bu altsinfə daxildir:

- binalarda və digər tikinti obyektlərində quraşdırma:
 - elektrik şəbəkəsi, elektrodlar və elektrik cihazları;
 - elektroəlaqə sistemi;
 - elektrik istilik sistemləri;
 - kompüter, radio və televiziya şəbəkələri, o cümlədən kabel televeziyası üçün
 - yanğına qarşı siqnal sistemləri;
 - oğurluğa qarşı siqnal sistemi;
 - ildırım sifərləri;
 - işıqlandırıcı sistemlər;
 - antenalar, o cümlədən peyk antenaları

Bu altsinfə daxil deyildir:

- rabitə və elektrik xətlərinin çəkilməsi (4222-də təsnif olunur);
- elektron təhlükəsizlik sistemlərinin məsafədən idarə edilməsi və onlara nəzarət (8020-də təsnif olunur).

43212 LİFT VƏ ESKALATORLARIN QURASHDIRILMASI

4321 4321

Bu altsinfə daxildir:

- binalarda və digər tikinti obyektlərində quraşdırma:
- liftlər və eskalatorlar.

43213 YANĞINDAN MÜHAFİZƏ SİSTEMLƏRİNİN VƏ VASİTƏLƏRİNİN QURASHDIRILMASI, TEXNİKİ XİDMƏTİ VƏ TƏMİRİ

4322 SANİTAR-TEXNİKİ İŞLƏRİ, İSTİLİK VƏ HAVANIN

	KONDİSİYALANDIRILMASI SİSTEMLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4322	4322
43221	SANİTAR-TEXNİKİ İŞLƏRİ, İSTİLİK VƏ HAVANIN KONDİSİYALANDIRILMASI SİSTEMLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4322	4322
	Bu altsinfə daxildir: - binalarda və digər tikinti obyektlərində quraşdırma: • su kəməri sistemi və sanitari texniki avadanlıqlar; • qaz sistemləri və avadanlıqları; • günəş kollektorları sistemləri; • qazonların suvarılması üçün avtomatik sistemləri; • istilik, ventilyasiya, soyutma təchizatı sistemləri və kanalları, havanın kondisiyalandırılması sistemlərinin avadanlıqları. Bu altsinfə daxil deyildir: - elektrik istilik sistemlərinin quraşdırılması (43211-də təsnif olunur).		
43222	AVTOMATİK YANĞINSÖNDÜRMƏ SİSTEMLƏRİ		
4329	SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI	4329	4329
43290	SAİR MÜHƏNDİS AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI	4329	4329
	Bu altsinfə daxildir: - yollar, dəmir yolları, aerodromlar və limanlar üçün işıqlandırma və siqnalizasiya sistemlərinin qurulması; - binalarda və digər tikinti obyektlərində digər qruplara daxil edilməyən cihazların və avadanlıqların quraşdırılması.		
433	BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI İŞLƏR	433	433
4331	SUVAQ İŞLƏRİ	4331	4330
43310	SUVAQ İŞLƏRİ	4331	4330
	Bu altsinfə daxildir: - suvaq üçün metal torların qoyulması daxil olmaqla, binaların və digər tikinti obyektlərinin daxilində və xaricində suvaq işləri.		
4332	XARRATLIQ VƏ DÜLGƏRLİK İŞLƏRİ	4332	4330
43320	XARRATLIQ VƏ DÜLGƏRLİK İŞLƏRİ	4332	4330
	Bu altsinfə daxildir: - öz istehsalı olmayan elementlərin quraşdırılması: taxta və ya digər materiallardan olan qapılar, pəncərələr, qapı və pəncərə çərçivələri, mətbəx avadanlıqları təchizatı, pilləkən qəfəsləri, mağaza avadanlıqları və i. a.; - binanın daxili hissəsinin bəzək işləri; tavanların, divarlara taxta üzün, hərəkət edən arakəsmələrin və i. a. quraşdırılması. Bu altsinfə daxil deyildir: - döşəməyə parketin və digər taxta örtüklərin döşənməsi (43330-da təsnif olunur).		

4333 DÖŞƏMƏ ÖRTÜYÜNÜN QURULMASI VƏ DİVARA ÖRTÜYÜN ÇƏKİLMƏSİ	4333	4330
43330 DÖŞƏMƏ ÖRTÜYÜNÜN QURULMASI VƏ DİVARA ÖRTÜYÜN ÇƏKİLMƏSİ	4333	4330
Bu altsinfə daxildir: - binalarda və digər tikinti obyektlərində döşənmə örtüyünün vurulması, divarlara üz çəkmə: • keramika, beton və ya daş tavalarla divarlara və döşəmələrə üz çəkilməsi • döşəmələrin parket və digər taxta örtükləri ilə örtülməsi; • rezin və plastmas örtüklər daxil olmaqla, döşəmələrin xalça və linoleumla örtülməsi; • döşəmə və divarların mərmər, qranit və ya şiferlə örtülməsi; • divar kağızlarının yapışdırılması.		
4334 RƏNGLƏMƏ VƏ ŞÜŞƏ SALMA İŞLƏRİ	4334	4330
43340 RƏNGLƏMƏ VƏ ŞÜŞƏ SALMA İŞLƏRİ	4334	4330
Bu altsinfə daxildir: - binaların daxildən və xaricdən rənglənməsi; - mühəndis tikililərinin rənglənməsi; - şüşələrin, güzgülərin və i. a. quraşdırılması. Bu altsinfə daxil deyildir: - pəncərə bloklarının quraşdırılması (43320-də təsnif olunur).		
4339 SAİR BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI TİKİNTİ İŞLƏRİ	4339	4330
43390 SAİR BƏZƏK VƏ TAMAMLAYICI TİKİNTİ İŞLƏRİ	4339	4330
Bu altsinfə daxildir: - şəxsi üzgüçülük hovuzlarının quraşdırılması; - binaların üz tərəfinin buxarla, qumla təmizlənməsi; - başqa qruplara daxil edilməyən sair bəzək və tamamlayıcı işlər. Bu sinfə daxil deyildir: - binaların və digər obyektlərin daxili təmizlənməsi (8122-də təsnif olunur); - binaların dizaynı (7410-da təsnif olunur); - binaların daxildən və xaricdən təmizlənməsi (8122-də təsnif olunur).		
439 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	439	439
4391 BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN ÖRTÜKLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4391	4390
43910 BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN ÖRTÜKLƏRİNİN QURAŞDIRILMASI	4391	4390
Bu altsinfə daxildir: - örtüklərin əsas elementlərinin quraşdırılması; - taxtapuşların qurulması; - hidroizolyasiyanın təmin edilməsi.		
4399 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	4399	4390
43990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TİKİNTİ İŞLƏRİ	4399	4390

Bu altsinfə daxildir:

- müxtəlif növ bina və tikililər üçün ümumi olan bir istiqamətdə ixtisaslaşdırılmış və xüsusi ixtisas tələb edən tikinti fəaliyyəti;
- dirəklərin vurulması daxil olmaqla özülün tikintisi
- su quyuların qazılması və tikintisi, şaxtanın səthdən dibə qədər olan hissəsinin qazılması;
- öz istehsalı olmayan polad konstruksiyaların quraşdırılması;
- armatur karkas elementlərinin əyilməsi;
- yollara daş döşənməsi daxil olmaqla kərpic və ya digər daşlarla hörmə işləri;
- tüstü bacaları və sənaye sobalarının tikintisi;
- binalarda rütübətliyin azaldılması üzrə işlər;
- xüsusi ixtisas və avadanlıq tələb edən hündürlükdə işlər (məsələn, sənaye alpinizm);
- açıq havada üzgüçülük hovuzlarının quraşdırılması;
- sualtı işlər;
- ixtisaslaşdırılmış tikinti işləri üçün nəzərdə tutulmayan tikinti kranlarının və digər avadanlıqlarının operatorla icarəsi (məsələn, kran ilə təchiz edilmiş yük avtomobilləri, işçi heyəti ilə yükləmə-boşaltma işləri üçün sair avadanlıqlar).

Bu sinfə daxil deyildir:

- tikinti avadanlıqlarının operatorsuz icarəsi (7732-də təsnif olunur).

G SEKSIYASI. TOPDAN VƏ PƏRAKƏNDƏ TİCARƏT; AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MOTOSİKLETLƏRİN TƏMİRİ

Bu seksiya özündə bütün növ malların topdan və pərakəndə ticarətini və malların bölüşdürülməsi ilə bağlı xidmətləri özündə birləşdirir. Bu seksiyaya həmçinin avtonəqliyyat vasitələrinin təmiri daxildir. Ticarət (emal olmadan) aşağıdakı əməliyyatları özündə birləşdirir: çeşidləmə, kalibrəmə və yığma, qarışdırma, butulkalara doldurma, çəkib qablaşdırma, bölüşdürmə və daha xırda partiyalarla təkrar qablaşdırma, saxlama (dondurma və buzlama daxil olmaqla). 45 bölməsi avtomobillərin ticarətini və təmirini əhatə edir. 46 müxtəlif mallarla topdan ticarəti, 47 isə pərakəndə ticarəti əhatə edir. Topdan ticarət – yeni və ya istismarda olmuş malların pərakəndə ticarətçilərə, sənaye, ticarət, təşkilatı və ya peşəkar istifadəçilərə və ya digər topdan ticarətçilərə satışını nəzərdə tutur; o cümlədən fərdi şəxs və kompaniyaların adından malların alınması üzrə agentlərin fəaliyyəti. Bu seksiyaya əsas kommersiya müəssisələrinin xüsusi növləri daxil edilir. Bunlardan, topdan ticarət müəssisələrini, satdıqlara mala mülkiyyət hüququ əldə etmiş topdan ticarətçiləri, birjaçıları, sənayeyə xidmət üzrə ixtisaslaşmış topdan ticarət müəssisələrini, ixracçıları, idxalçıları, tədarük – kooperativ birliklərini, filiallar və satış üzrə büroları (pərakəndə ticarət daxil edilmir) göstərmək olar. Bu seksiyaya həmçinin aşağıdakı əməliyyatlar daxil edilir: topdan ticarətlə bağlı yığım, böyük sayda malların çeşidlənməsi, onların xırda partiyalara bölünməsi (misal üçün, əczaçılıq malları), təkrar qablaşdırma, çəkib qablaşdırma və butulkalara doldurma, saxlama, soyutma, öz hesabına malların çatdırılması, etiketlərin hazırlanması. Pərakəndə ticarət şəxsi istifadə üçün və ya evdə istifadə üçün yeni və əvvəl istifadədə olmuş malların dükanlar, univerməqlər, səyyar satış, köşklər, firmalar, poçtla sifarişlər yerinə yetirənlər, küçə ticarətçiləri və ya paylama, istehlak kooperativləri, firmalar, auksiyondan satış təşkil edənlər vasitəsilə satışından ibarətdir. Bir çox pərakəndə ticarətçilər satdıqlara mallara mülkiyyət hüququnu əldə edirlər. Lakin onlardan bəziləri müqavilə və ya mukafatlandırma prinsipi ilə işləyir və satış agentləri rolunu oynayır və əsas satıcı (prinsipial) adından çıxış edir.

45 TOPDAN VƏ PƏRAKƏNDƏ TİCARƏT; AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MOTOSİKLETLƏRİN TƏMİRİ

45 45

Bu bölməyə daxildir:

- yük maşınları və təkərli dərəcələr də daxil olmaqla, avtomobil və motosikletlərlə əlaqədə olan bütün fəaliyyət növləri (istehsal, kirayədən və prokatdan başqa);
- təzə və istifadə olunmuş maşınların və motosikletlərin topdan və pərakəndə ticarəti;
- texniki xidmət və təmir;
- avtomobillər və motosikletlərin hissələrinin qovşaqları və ləvazimatın topdan və pərakəndə satışı;
- avtomobillərin və motosikletlərin topdan və pərakəndə satışında komissiya agentlərinin fəaliyyəti;
- avtomobillərin və motosikletlərin yuyulması, cilalanması və yedəyə alınması.

Bu bölməyə daxil deyildir:

- avtomobil yanacağının, sürükü və soyuducu məhsulların pərakəndə satışı (4730-da təsnif olunur);
- avtomobillərin və motosikletlərin kirayəsi və prokatı (77-də təsnif olunur);

451 AVTOMOBİLLƏRİN SATIŞI

451 451

4511 AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI

4511 4510

45111 AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI

4511 4510

Bu altsinfə daxildir:

- təzə və istifadə olunmuş avtomobillərin

topdan satışı:

- tərkibində təcili yardım və mikroavtobuslar kimi ixtisaslaşdırılmış sərnişin nəqliyyatı vasitələri də daxil edilməklə sərnişin nəqliyyatı avtomobilləri;
 - yük avtomobilləri, qoşqu və yarımqoşquları;
 - "yaylaq" tipli karvan və qoşqulardan ibarət turist avto-nəqliyyat vasitələri;

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- hər yanda hərəkət edən xizəkli-tırtıllı avtomobillərin (ciplərin) topdan satışı;
- komissiyon agentləri tərəfindən topdan satış;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- avtomobillər üçün hissələrin, qovşaqların və ləvazimatların topdan satışı (453-də təsnif olunur);
- avtomobillərin sürücü ilə icarəsi (493-də təsnif olunur);
- avtomobillərin sürücüsüz icarəsi (7711-də təsnif olunur).

45112 AVTOMOBİLLƏRİN VƏ MİNİK AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI

4511 4510

Bu altsinfə daxildir:

- təzə və istifadə olunmuş avtomobillərin pərakəndə satışı;
- tərkibində təcili yardım və mikroavtobuslar kimi ixtisaslaşdırılmış sərnişin nəqliyyatı vasitələri də daxil edilməklə sərnişin nəqliyyatı avtomobilləri;
 - yük avtomobilləri, qoşqu və yarımqoşquları;
 - "yaylaq" tipli karvan və qoşqulardan ibarət turist avto-nəqliyyat vasitələri;

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- hər yanda hərəkət edən xizəkli-tırtıllı avtomobillərin (ciplərin) pərakəndə satışı;
- komissiyon agentləri tərəfindən pərakəndə satış;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- avtomobillər üçün hissələrin, qovşaqların və ləvazimatların pərakəndə satışı (453-də təsnif olunur);
- avtomobillərin sürücü ilə icarəsi (493-də təsnif olunur);
- avtomobillərin sürücüsüz icarəsi (7711-də təsnif olunur).

4519 SAİR AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI

4519 4510

45190 SAİR AVTOMOBİL VASİTƏLƏRİNİN SATIŞI

4519 4510

452 AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ

452 452

4520 AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ

4520 4520

45200 AVTOMOBİLLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ ONLARIN TƏMİRİ

4520 4520

Bu altsinfə daxildir:

- avtomobillərə texniki xidmət və onların təmiri:
 - mexaniki təmir;
 - elektrik avadanlıqlarının təmiri;
 - cari xidmət;
 - gövdənin təmiri;
 - avtomobil hissələrinin təmiri;

- yuma, cilalama və s.;
- rəngləmə, o cümlədən boyaların püskürdülməsi;
- külək şüşələrinin və pəncərələrinin təmiri;
- avtomobil təkərlərinin və şinlərinin təmiri, onların qoyulması və əvəz edilməsi;
- korroziya əleyhinə emal;
- yedəyə alma;
- hissələrin və ləvazimatın qurulması;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- avtomobil təkərlərinin bərpa edilməsi (22110-da təsnif edilir);
- yolda texniki yardımın göstərilməsi (5221-də təsnif edilir).

453	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN SATIŞI	453	453
4531	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATIN TOPDAN SATIŞI	4531	4530
45310	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN TOPDAN SATIŞI	4531	4530
4532	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4532	4530
45320	AVTOMOBİLLƏR ÜÇÜN HİSSƏLƏRİN, QOVŞAQLARIN VƏ LƏVAZİMATLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4532	4530
Bu altsinfə daxil deyildir: - yanacağın pərakəndə satışı (47.30-da təsnif edilir).			
454	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	454	454
4540	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	4540	4540
45400	MOTOSİKLETLƏRİN, ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN, QOVŞAQLARININ VƏ LƏVAZİMATLARININ SATIŞI, MOTOSİKLETLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT VƏ TƏMİRİ	4540	4540

Bu altsinfə daxildir:

- motosikletlərin və mopedlərin topdan və pərakəndə satışı;
- motosikletlər üçün ləvazimatın, hissələrin və qovşaqların topdan və pərakəndə satışı;
- komisiyon agentlərinin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- velosipedlərin, uyğun hissə, ləvazimat və qovşaqlarının satılması (4649, 4767 –də təsnif olunur);
- velosipedlərə texniki xidmət və onların təmiri (9529 –də təsnif olunur);
- velosipedlərin icarəsi (7739 –də təsnif olunur).

46 AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLETLƏRİN SATIŞINDAN BAŞQA, TOPDAN SATIŞ

46 46

Bu bölməyə daxildir:

- təzə və ya istifadə olunmuş əmtəələrin pərakəndə satış ticarətçilərinə, istehsal kommersiya, idarə və peşəkar istifadəçilərə və yaxud digər topdansatış ticarətçilərinə yenidən satışı;
- topdansatış ticarətçilərinin, vasitəçilərin, sənaye bölgülərinin, ixracçıların, idxalçıların, kooperativ başlanğıcı əsasında yaradılmış tədarük birliyi, komissiya ticarətçiləri, agentlər və topdansatış ticarətçiləri, möhtəkirlər və kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı ilə əlaqədar yaradılan kooperativ birliklərin fəaliyyəti.

Bu bölməyə həmçinin daxildir:

- iri partiyalarla əmtəələrin satın alınması, çeşidlənməsi və növlər üzrə bölünməsi, kiçik partiyalara ayrılması, qablaşdırılması və butulkalara tökülməsi (məsələn, əczaçılıq məhsulları), saxlanması, soyudulması öz hesabına malların çatdırılması və müəyyənləşdirilməsi kimi topdansatışla bağlı adi əməliyyatlar.

Bu bölməyə daxil deyildir:

- avtomobillərin, motosikletlərin və "yaylaq" tipli qoşquların topdan satışı (45111-45400-də təsnif olunur);
- avtomobil və motosiklet üçün ləvazimatın topdan satışı (45310-da təsnif olunur);
- əmtəələrin icarəsi və kirayəsi (77-də təsnif olunur).

461 MÜKAFAT MÜQABİLİNDƏ VƏ YA MÜQAVİLƏ ƏSASINDA AGENTLƏR VASİTƏSİLƏ TOPDAN SATIŞ

461 461

Bu qrupa daxildir:

- başqa şəxslərin və firmaların adından və ya öz hesabına saziş bağlayan komissiya agentlərinin, əmtəə brokerlərinin və digər vasitəçilərin, topdan satanların fəaliyyəti;
- satıcıların alıcılar ilə əlaqədə olan məlumatından və yaxud paylaşımcı adından kommersiya sazişinin həyata keçirilməsi fəaliyyəti;
- auksionlarda və ya İnternet vasitəsi ilə satış.

Bu qrupa daxil deyildir:

- öz adından topdan satış (462-469-da təsnif olunur);
- agentlər tərəfindən pərakəndə satış (47-də təsnif olunur);
- sığorta agentlərinin fəaliyyəti (66220-də təsnif olunur);
- daşınmayan əmlakla əməliyyat aparan agentlərin fəaliyyəti (683-də təsnif olunur).

4611 KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALLARININ, DİRİ HEYVANLARIN, TOXUCULUQ XAMMALININ VƏ YARIMFABRİKATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ

4611 4610

46110 KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALLARININ, DİRİ HEYVANLARIN, TOXUCULUQ XAMMALININ VƏ YARIMFABRİKATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ

4611 4610

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir);
- mağazalardan kənar vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).

4612	YANACAQ, FİLİZ, METAL VƏ KİMYƏVİ VASİTƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4612 4610
46120	YANACAQ, FİLİZ, METAL VƏ KİMYƏVİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4612 4610
	Bu altsinfə həmçinin daxil deyildir: - gübrə satışı üzrə agentlik fəaliyyəti Bu altsinfə daxil deyildir: - yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir); - mağazalardan kənar vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).	
4613	AĞAC VƏ TİKİNTİ MATERIALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4613 4610
46130	AĞAC VƏ TİKİNTİ MATERIALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4613 4610
	Bu altsinfə daxil deyildir: - yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir); - mağazalardan kənar vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).	
4614	MAŞIN, SƏNAYE AVADANLIĞI, GƏMİ VƏ UÇAN APARATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4614 4610
46140	MAŞIN, SƏNAYE AVADANLIĞI, GƏMİ VƏ UÇAN APARATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4614 4610
	Bu altsinfə həmçinin daxildir: - kənd təsərrüfatı maşınlarının topdan satışı ilə məşğul olan agentlərin fəaliyyəti; - ofis avadanlıqlarının topdan satışı ilə məşğul olan agentlərin fəaliyyəti; Bu altsinfə daxil deyildir: - avtomobillərin satışı ilə məşğul olan vasitəçilərin fəaliyyəti (45.1-də təsnif edilir); - auksionlarda avtomobillərin satışı (45.1-də təsnif edilir); - yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir); - mağazalardan kənar vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).	
4615	MEBEL, MƏİŞƏT MALLARI, DƏMİR MƏMULATI VƏ SAİR METAL MƏMULATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4615 4610
46150	MEBEL, MƏİŞƏT MALLARI, DƏMİR MƏMULATI VƏ SAİR METAL MƏMULATLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4615 4610

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir);
- mağazalardan کنار vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).

4616 TOXUCULUQ MƏMULATLARI, PARÇA, GEYİM, AYAQQABI, XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4616 4610**

46160 PARÇA, GEYİM, AYAQQABI XƏZ VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4616 4610**

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- xəz və xəz məmulatının satışı ilə məşğul olan agentlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir);
- mağazalardan کنار vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).

4617 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4617 4610**

46171 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4617 4610**

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir);
- mağazalardan کنار vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).

46172 ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN İDXALI **4617 4610**

46173 TÜTÜN MƏMULATININ İDXALI **4617 4610**

46174 ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI **4617 4610**

46175 TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI **4617 4610**

4618 AYRI-AYRI MƏHSULLARIN VƏ YA MƏHSUL QRUPLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ İXTİSASLAŞMIŞ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4618 4610**

46180 AYRI-AYRI MƏHSULLARIN VƏ YA MƏHSUL QRUPLARININ TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ İXTİSASLAŞMIŞ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ **4618 4610**

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- velosiped satışı ilə məşğul olan agentlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdan satış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir);
- mağazalardan کنار vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).
- sığorta agentlərinin fəaliyyəti (66.22-də təsnif edilir);
- daşınmaz əmlakla aparılan əməliyyatlar üzrə agentlərin fəaliyyəti (68.31-də təsnif edilir).

4619	GENİŞ ÇEŞİDLİ MALLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4619	4610
46190	GENİŞ ÇEŞİDLİ MALLARIN TOPDAN SATIŞI ÜZRƏ AGENTLİK FƏALİYYƏTİ	4619	4610
	Bu altsinfə daxil deyildir: - yalnız öz hesabına həyata keçirilən topdansatış (46.2-dən 46.9-dək təsif edilir); - mağazalardan kənar vasitəçi vasitəsi ilə topdan satış (47.99-da təsnif edilir).		
462	KƏND TƏSƏRRÜFATI XAMMALININ VƏ DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	462	462
4621	TAXILIN, EMAL OLUNMAMIŞ TÜTÜNÜN, TOXUMLARIN VƏ HEYVANLAR ÜÇÜN YEMİN TOPDAN SATIŞI	4621	4620
46210	TAXILIN, EMAL OLUNMAMIŞ TÜTÜNÜN, TOXUMLARIN VƏ HEYVANLAR ÜÇÜN YEMİN TOPDAN SATIŞI	4621	4620
	Bu altsinfə daxildir: - taxıl və toxumların topdan satışı; - yağlı bitkilərin topdan satışı; - emal olunmuş tütünün topdan satışı. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - kartof toxumlarının topdan satışı; - zambaq soğanaqlarının topdan satışı; - kənd təsərrüfatı heyvanları üçün yemlərin topdan satışı.		
4622	GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4622	4620
46220	GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4622	4620
	Bu altsinfə güllərin və digər bitkilərin, onların şitil və soğanaqlarının topdan satışı daxildir. Bu altsinfə daxil deyildir: - toxuculuq liflərinin topdan satışı (51560-da təsnif olunur).		
4623	DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	4623	4620
46230	DİRİ HEYVANLARIN TOPDAN SATIŞI	4623	4620
4624	DƏRİ VƏ GÖNÜN TOPDAN SATIŞI	4624	4620
46240	DƏRİ VƏ GÖNÜN TOPDAN SATIŞI	4624	4620
463	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	463	463
4631	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZİN TOPDAN SATIŞI	4631	4630
46310	MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZİN TOPDAN SATIŞI	4631	4630
	Bu altsinfə daxildir: - təzə meyvə, tərəvəz və kartofun topdan satışı; - qurudulmuş və konservləşdirilmiş meyvə, tərəvəz və kartofun topdan satışı		
4632	ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4632	4630

46320	ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4632 4630
	Bu altsinfə daxildir: - ət, ev quşlarının əti, vəhşi heyvanların əti, emal edilmiş ət və ət məhsullarının topdan satışı.	
4633	SÜD MƏHSULLARI, YUMURTA, YEYİNTİ YAĞLARI VƏ PİYLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4633 4630
46330	SÜD MƏHSULLARI, YUMURTA, YEYİNTİ YAĞLARI VƏ PİYLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4633 4630
	Bu altsinfə daxildir: - süd məhsullarının topdan satışı; - yumurta və yumurta məhsullarının topdan satışı; - yeməli heyvan və bitki yağlarının və piylərin topdan satışı.	
4634	ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4634 4630
46340	ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4634 4630
	Bu altsinfə daxildir: - alkoqollu içkilərin topdan satışı; - alkoqolsuz içkilərin topdan satışı; - şərabın iri qablaşdırma halında alınması və emal edilmədən şüşə qablara süzülməsi; - şərabın iri qablarda alınması, qatışdırılması və təmizlənməsi, şüşə qablara süzülməsi və təkrar satılması.	
4635	TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4635 4630
46350	TÜTÜN MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4635 4630
4636	ŞƏKƏR, ŞOKOLAD VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4636 4630
46360	ŞƏKƏR, ŞOKOLAD VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4636 4630
	Bu altsinfə daxildir: - şəkər, şokolad və qənnadı məmulatların topdan satışı; - çörək və çörək-bulka məmulatlarının topdan satışı.	
4637	KOFE, ÇAY, KAKAO VƏ ƏDVİYYATIN TOPDAN SATIŞI	4637 4630
46370	KOFE, ÇAY, KAKAO VƏ ƏDVİYYATIN TOPDAN SATIŞI	4637 4630
4638	BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUCKALAR DA DAXİL OLMAQLA SAİR ƏRZAQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4638 4630
46380	BALIQ, XƏRÇƏNGKİMİLƏR VƏ MOLYUCKALAR DA DAXİL OLMAQLA SAİR ƏRZAQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI	4638 4630
	Bu altsinfə həmçinin daxildir: - it, pişik və digər ev heyvanları üçün yemlərin topdan satışı.	

4639 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDAN SATIŞI	4639 4630
46390 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDAN SATIŞI	4639 4630
464 İSTEHLAK TƏYİNATLI QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	464 464
4641 TOXUCULUQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4641 4641
46410 TOXUCULUQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4641 4641
Bu altsinfə daxildir: - ipliklərin topdan satışı; - parçaların topdan satışı; - yataq və yeməxana ağlarının topdan satışı; - xırdavat məmulatlarının topdan satışı; - iynə, tikiş sapı və s.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - toxuculuq liflərinin topdan satışı (4676-da təsnif olunur).	
4642 GEYİM VƏ AYAQQABININ TOPDAN SATIŞI	4642 4641
46420 GEYİM VƏ AYAQQABININ TOPDAN SATIŞI	4642 4641
Bu altsinfə daxildir: - geyimlərin və idman geyimlərinin topdan satışı; - geyimə aid olan ləvazimatın yəni əlcək, qalstuk və botinka bağlarının topdan satışı; - xəz məmulatlarının topdan satışı; - ayaqqabıların topdan satışı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - zərgərlik və dəri məmulatının topdan satışı (46480-da təsnif olunur); - dəri məmulatlarının topdan satışı (4649-da təsnif olunur); - xüsusi idman ayaqqabıların topdan satışı (4649-da təsnif olunur).	
4643 ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4643 4649
46430 ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4643 4649
Bu altsinfə həmçinin daxildir: - işıqlandırıcı avadanlıqların topdan satışı; - ev işlərində işlədilən armatura daxil edilməklə məftil və dəyişdirici açarların topdan satışı; - məişət elektrik mallarının topdan satışı; - foto və optik mallarının topdan satışı; - radioqəbuledicilər və televizorların topdan satışı; - məişət qızdırıcı cihazların topdan satışı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - tikiş maşınlarının topdan satışı (4664-də təsnif olunur).	
4644 ÇİNİ VƏ ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN VƏ TƏMİZLƏYİCİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4644 4649

46440	ÇİNİ VƏ ŞÜŞƏ MƏMULATLARIN, DİVAR KAĞIZLARININ VƏ TƏMİZLƏYİCİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4644	4649
4645	ƏTİRLƏRİN VƏ KOSMETİKA MALLARININ (SABUN DA DAXİL OLMAQLA) TOPDAN SATIŞI	4645	4649
46450	ƏTİRLƏRİN VƏ KOSMETİKA MALLARININ (SABUN DA DAXİL OLMAQLA) TOPDAN SATIŞI	4645	4649
4646	ƏCZAÇILIQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4646	4649
46460	ƏCZAÇILIQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4646	4649
	Bu altsinfə həmçinin daxildir: - alətlər də daxil olmaqla tibb texnikası məmulatlarının topdan satışı; - ortopediya mallarının topdan satışı.		
4647	MEBEL, XALÇA VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4647	4649
46470	MEBEL, XALÇA VƏ İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI	4647	4649
	Bu altsinfə daxildir: - mebel, xalça və döşəmə üçün sair örtüklərin və qeyri-elektirik məişət mallarının topdan satışı.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - ofis mebellərinin topdan satışı (4665-də təsnif edilir)		
4648	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4648	4649
46480	SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI	4648	4649
4649	İSTEHLAK TƏYİNATLI SAİR QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4649	4649
46491	İSTEHLAK TƏYİNATLI SAİR QEYRİ-ƏRZAQ MALLARININ TOPDAN SATIŞI	4649	4649
	Bu altsinfə daxildir: - döşəmə üçün sair örtüklərin və qeyri-elektirik məişət mallarının topdan satışı. - dəftərxana ləvazimatlarının, kitabların, jurnalların, qəzetlərin, fotoməhsulların və optik malların, dəri məmulatları və yol ləvazimatlarının, musiqi alətlərinin, oyunlar odun hissələrinin və ləvazimatlarının, ağacdan əmtəələrin, hörmə məmulatlarının, mantardan məmulatların və s. topdan satışı.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - ofis mebellərinin topdan satışı (4665-də təsnif edilir)		
46492	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN DÖVRİYYƏSİ (QİYMƏTLİ METALLARIN VƏ QİYMƏTLİ DAŞLARIN, ONLARDAN HAZIRLANAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ TOPDAN SATIŞI)	4649	4649

465	KOMPÜTERLƏRİN VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	465	465
4651	KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ TOPDAN SATIŞI	4651	4651
46510	KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ TOPDAN SATIŞI	4651	4651
Bu altsinfə daxildir:			
- kompüter EHM və periferiya avadanlıqlarının topdan satışı;			
Bu altsinfə daxil deyildir:			
- ofis mebellərinin topdan satışı (4665-də təsnif edilir)			
- yazı makinaları, hesablama maşınları kimi digər ofis maşınlarının topdan satışı (4666-da təsnif olunur).			
4652	ELEKTRON VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
46521	ELEKTRON VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ VƏ ONLARIN HİSSƏLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
Bu altsinfə daxildir:			
- qramofon vallarının, lentlərin, kompakt disklərin və videokassetlərin, DVD-disklərin topdan satışı;			
- elektrik mühərrikləri, transformator və digər elektrik hissələrinin daxil olduğu elektrik hissələrinin topdan satışı;			
Bu altsinfə həmçinin daxildir:			
- ölçü alətləri və avadanlığının topdan satışı.			
46522	ƏMƏLİYYAT AX TARİŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ-LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN TOPDAN SATIŞI	4652	4652
46523	ƏMƏLİYYAT AX TARİŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ-LEQAL YOLLA İNFORMASIYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN ÖLKƏYƏ GƏTİRİLMƏSİ	4652	4652
466	SAİR MAŞINLARIN, AVADANLIQLARIN VƏ YARDIMÇI MATERİALLARIN TOPDAN SATIŞI	466	465
4661	KƏND TƏSƏRRÜFATI MAŞINLARININ VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4661	4653
46610	KƏND TƏSƏRRÜFATI MAŞINLARININ VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI	4661	4653
Bu altsinfə daxildir:			
- kənd təsərrüfatı və meşə təsərrüfatı üçün traktorların topdan satışı;			
- xidmətindən asılı olmayaraq otbiçən maşınların topdan satışı;			
- peyin səpəliyən maşınları, kotan, toxum səpən maşınların topdan satışı;			
- kombayn, dərzbəğlayan maşınların topdan satışı;			
- lifdidən maşınların topdan satışı;			

- südsəğan maşınların topdan satışı;
- quşçuluq və arıçılıq üçün maşınların topdan satışı.

4662 DƏZGAHLARIN TOPDAN SATIŞI **4662 4659**

46620 DƏZGAHLARIN TOPDAN SATIŞI **4662 4659**

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- proqramla idarə olunan dəzgahların topdan satışı.

**4663 DAĞ-MƏDƏN VƏ TİKİNTİ, O CÜMLƏDƏN MÜLKİ TİKİNTİ
ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI** **4663 4659**

**46630 DAĞ-MƏDƏN VƏ TİKİNTİ, O CÜMLƏDƏN MÜLKİ TİKİNTİ
ÜÇÜN MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI** **4663 4659**

**4664 TOXUCULUQ SƏNAYESİ ÜÇÜN MAŞINLARIN, TİKİŞ VƏ
TRİKOTAJ MAŞINLARININ TOPDAN SATIŞI** **4664 4659**

**46640 TOXUCULUQ SƏNAYESİ ÜÇÜN MAŞINLARIN, TİKİŞ VƏ
TRİKOTAJ MAŞINLARININ TOPDAN SATIŞI** **4664 4659**

Bu altsinfə daxildir:

- proqramla idarə olunan toxuculuq sənayesi maşınlarının və proqramla idarə olunan tikiş və toxuculuq maşınlarının topdan satışı.

4665 OFİS MEBELLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI **4665 4659**

46650 OFİS MEBELLƏRİNİN TOPDAN SATIŞI **4665 4659**

Bu altsinfə 3101 sinifinə aid edilən mallar daxil edilir.

4666 OFİS MAŞINLARI VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI **4666 4659**

46660 OFİS MAŞINLARI VƏ AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI **4666 4659**

Bu altsinfə yazı makinaları, hesablama maşınları kimi digər ofis maşınlarının topdan satışı daxil edilir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kompüter və periferiya avadanlıqlarının topdan satışı (4651-də təsnif olunur);
- elektron və telekommunikasiya avadanlıqlarının və onların hissələrinin topdan satışı (4652-də təsnif olunur).

4669 SAİR MAŞIN AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI **4669 4659**

46690 SAİR MAŞIN AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI **4669 4659**

Bu altsinfə daxildir:

- avtomobil, motosiklet və velosipedlərdən başqa nəqliyyat vasitələrinin və avadanlıqların topdan satışı;
- sənaye robotlarının topdan satışı;
- məftil, elektrik açarları və sənayedə istifadə edilən sair elektroquraşdırma məmulatlarının topdan satışı;
- elektrik mühərrikləri, transformatorlar və onların elektro- və radioelementləri kimi sair elektrik maşınlarının topdan satışı;
- digər qruplara daxil edilməyən sair maşın və avadanlıqların topdan satışı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- ölçü cihazları, alətləri və avadanlıqlarının topdan satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- avtomobillərin, qoşquların və yaşayış avtofurqonlarının topdan satışı (451-də təsnif olunur);
- avtomobil hissələrinin topdan satışı (4531-də təsnif olunur);
- motosikletlərin topdan satışı (4540-da təsnif olunur);
- velosipedlərin topdan satışı (4549-da təsnif olunur).

467 SAİR İXTİSASLAŞDIRILMIŞ TOPDANSATIŞ

467 466

4671 YANACAĞIN TOPDAN SATIŞI

4671 4661

46711 YANACAĞIN TOPDAN SATIŞI

4671 4661

Bu altsinfə daxildir:

- mühəndis yanacağı, sürtkü materialları, texniki yağların və s. topdan satışı;
- ağac kömürünün, kömürün, koksun və s. topdan satışı;

46712 NEFT MƏHSULLARININ VƏ SƏMT QAZININ TOPDAN SATIŞI

4671 4661

Bu altsinfə daxildir:

- xam neft, benzin, mazut və ağ neftin topdan satışı.

4672 METAL VƏ METAL FİLİZİNİN TOPDAN SATIŞI

4672 4662

46720 METAL VƏ METAL FİLİZİNİN TOPDAN SATIŞI

4672 4662

Bu altsinfə daxildir:

- dəmir filizi və əlvan metal filizlərinin topdan satışı;
- ilkin formada qara və əlvan metalların xammal halında topdan satışı;
- başqa qruplara daxil edilməyən qara və əlvan metal yarımfabrikatlarının topdanskatışı;
- qızılın və digər nəcib (qiymətli), metalların topdan satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- tullantı və qırıntıların topdan satışı (46770-də təsnif olunur);
- maliyyə bazarlarında qızıl külçəsi ilə əməliyyatlar (64993-də təsnif olunur).

4673 MEŞƏ MATERİALLARININ, TİKİNTİ MATERİALLARININ VƏ SANİTAR-TEXNİKİ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI

4673 4663

46730 MEŞƏ MATERİALLARININ, TİKİNTİ MATERİALLARININ VƏ SANİTAR-TEXNİKİ AVADANLIQLARIN TOPDAN SATIŞI

4673 4663

Bu altsinfə daxildir:

- lak, boya materiallarının topdan satışı;
- emal olunmamış ağacların topdan satışı;
- ağacların ilk emalından sonra alınmış məhsulun topdan satışı;
- inşaat materiallarının topdan satışı; qum, çınqıl;
- şüşə təbəqələrinin topdan satışı;
- sanitariya-texniki avadanlıqların topdan satışı:
- vanna, əlüzuyuyan, tualet və digər çini sanitariya ləvazimatı.

**4674 DƏMİR MƏMULATLARININ, SU KƏMƏRİ VƏ İSTİLİK ŞƏBƏKƏSİ
AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI** **4674 4663**

**46740 DƏMİR MƏMULATLARININ, SU KƏMƏRİ VƏ İSTİLİK ŞƏBƏKƏSİ
AVADANLIQLARININ TOPDAN SATIŞI** **4674 4663**

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- sanitar-texniki cihazların topdan satışı;
- boru, borucuqlar, fitinqlər, kranlar, üçağızlı borular, birləşdirici elementlər, rezin şlanqlar və s.;
- əl alətlərinin topdan satışı: çəkic, mişar, vintburan və digər əl alətləri.

4675 KİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI **4675 4669**

46750 KİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI **4675 4669**

Bu altsinfə daxildir:

- kimya sənayesi məhsullarının topdan satışı: anilin, mətbəə boyası, efir yağı, sənaye qazı, kimyəvi yapışqanlar, boyayıcı maddələr, süni qatran, metanol, spirt, parafin. ətirli və tam verən məmulatlar, soda, sənaye duzu, natrium-karbonat, turşu və sulfat turşusu kraxmalları məhsulları və s.

46752 GÜBRƏ VƏ AQROKİMYƏVİ MƏHSULLARIN TOPDAN SATIŞI **4675 4669**

4676 SAİR ARA LIQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI **4676 4669**

46760 SAİR ARA LIQ MƏHSULLARININ TOPDAN SATIŞI **4676 4669**

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- toxuculuq liflərinin topdan satışı;
- kağızların böyük həcmdə topdan satışı (qablaşdırılmamış, rulonlarda və s.).
- plastik kütlə materialların ilkin halında topdan satışı;
- sintetik kauçukun və rezinin topdan satışı;
- qiymətli daşların topdan satışı.

4677 TULLANTILARIN VƏ QIRINTILARIN TOPDAN SATIŞI **4677 4669**

46770 TULLANTILARIN VƏ QIRINTILARIN TOPDAN SATIŞI **4677 4669**

Bu altsinfə daxildir:

- metal və qeyri-metal tullantıları və qırıntıları təkrar emal olunmalı olan metalların topdan satışı;
- işlənmiş avtomobil, kompüter, televizor və sair aparat və avadanlıqların sökülməsi və onların hissələrinin fərdi alıcılara satışı (o cümlədən avariya düşmüş maşın hissələrinin topdan satışı).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- sənaye və məişət tullantılarının məhv edilməsi (381-də təsnif olunur);
- məhv edilmə məqsədilə tullantıların emalı (382-də təsnif olunur);
- təkrar xammalın alınması məqsədilə tullantıların və qırıntıların emalı (383-də təsnif olunur);
- nəqliyyat vasitələrinin, kompüterlərin, televizorların və s. mexaniki xırdalanması (3831-də təsnif olunur);
- köhnə malların pərakəndə satışı (4779-da təsnif olunur).

469	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	469	469
4690	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	4690	4690
46901	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ TOPDANSATIŞ	4690	4690
	Bu altsinfə daxildir: - əvvəlki qruplara daxil edilməyən ixtisaslaşdırılmış topdansaş; - ixtisaslaşdırılmamış geniş çeşiddə olan malların topdansaşı.		
46902	PREKURSORLARIN İDXALI, İXRACI, TRANZİT NƏQL EDİLMƏSİ VƏ İSTEHSALI	4690	4690
47	AVTOMOBİL VƏ MOTOSİKLETLƏRİN SATIŞINDAN BAŞQA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	47	47
	Bu bölməyə daxildir: - şəxsi istehlak və evdə istifadə üçün təzə və işlənmiş malların dükənlər, univərmaqlar, çadırlar, poçtla sifariş yerinə yetirən firmalar, küçə ticarətçiləri və ya səyyar satışla məşğul olanlar, istehlak kooperativləri vasitəsi ilə alınıb satılması (formasını dəyişdirilmədən satılması).		
	Bu bölməyə həmçinin daxildir: - istər pərakəndə satış ilə əlaqədə, istərsə də ondan asılı olmayaraq istehsal olunan məişət və şəxsi istifadə mallarının təmiri və quraşdırılması; - komissionlar tərəfindən pərakəndə satış.		
	Bu bölməyə daxil deyildir: - avtomobil, motosiklet və onların hissələrinin, həmçinin onlara aid olan yanacağın satışı (45-də təsnif olunur); - çörək, buğda, filiz, xam neft, sənaye üçün kimyəvi preparatların, dəmir, polad, sənaye maşınları və avadanlığının satışı (46-da təsnif olunur); - satış yerində ərzaq məhsullarının və içkilərin istehlak üçün satışı və kənara satılması (7561-də təsnif olunur); - geniş kütlə üçün məişət mallarının və şəxsi əşyaların icarəsi və kirayəsi (77290-da təsnif olunur).		
471	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	471	471
4711	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏSASƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
47111	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA ƏSASƏN YEYİNTİ MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
	Bu altsinfə daxildir: - içki və bütün məmulatları da daxil olmaqla əsasən ərzaq məhsulları olan geniş çeşidli əmtəələrin pərakəndə ticarəti: • əsasən ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatı ilə bərabər paltar, mebel, məişət elektrik malları, dəmir məmulatı və kosmetik malların və s. satışı ilə məşğul olan universal mağazaların fəaliyyəti.		

47112	ETİL (YEYİNTİ) SPİRTİNİN VƏ ALKOQOLLU İÇKİLƏRİN İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
47113	TÜTÜN MƏHSULLARININ İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4711	4711
4719	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA SAİR MƏHSULLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4719	4719
47191	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA SAİR MƏHSULLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4719	4719
Bu altsinfə daxildir: - geniş çeşidli malların pərakəndə satışı, burada ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı üstünlük təşkil etmir; - ümumi çeşidli olan malların, həmçinin paltar, mebel, məişət elektrik cihazları, dəmir məmulatı, kosmetika məmulatı, oyuncaq və idman mallarının satışı ilə məşğul olan universal mağazaların fəaliyyəti.			
47192	İXTİSASLAŞDIRILMAMIŞ MAĞAZALARDA QIYMƏTLİ METALLARIN VƏ QIYMƏTLİ DAŞLARIN DÖVRİYYƏSİ (QIYMƏTLİ METALLARIN VƏ QIYMƏTLİ DAŞLARIN, ONLARDAN HAZIRLANAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏLUMATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI)	4719	4719
472	İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	472	472
4721	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4721	4721
47210	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4721	4721
Bu altsinfə daxildir: - təzə meyvə və tərəvəzin pərakəndə satışı; - qurudulmuş və konservləşdirilmiş meyvə və tərəvəzin pərakəndə satışı			
4722	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4722	4721
47220	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏT VƏ ƏT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4722	4721
Bu altsinfə daxildir: - ət və ət məhsullarının pərakəndə satışı; - ev və ov quşlarının ətinin pərakəndə satışı.			
4723	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4723	4721
47230	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA BALIĞIN, XƏRÇƏNGKİMİLƏRİN VƏ MOLYUSKLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4723	4721

Bu altsinfə ixtisaslaşdırılmış mağazalarda balığın və sair dəniz məhsullarının pərakəndə satışı daxil edilir.

4724	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ÇÖRƏK-BULKA MƏMULATLARININ , UN VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4724	4721
47240	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ÇÖRƏK-BULKA MƏMULATLARININ , UN VƏ QƏNNADI MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4724	4721
4725	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4725	4722
47250	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ALKOQOLLU VƏ DİGƏR İÇKİLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4725	4722
Bu altsinfə daxildir: - alkoqollu içkilərin pərakəndə satışı; - alkoqolsuz içkilərin pərakəndə satışı;			
4726	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TÜTÜN MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4726	4723
47260	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TÜTÜN MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4726	4723
Bu altsinfə daxildir: - tütünün pərakəndə satışı; - tütün məmulatlarının pərakəndə satışı;			
4729	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DİGƏR ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4729	4721
47290	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA DİGƏR ƏRZAQ MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4729	4721
Bu altsinfə daxildir: - süd məhsullarının pərakəndə satışı; - yumurtanın pərakəndə satışı; - yeyinti yağının və piylərinin pərakəndə satışı; - sair ərzaq məhsullarının pərakəndə satışı			
473	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	473	473
4730	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730
47301	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MOTOR YANACAĞININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730

Bu altsinfə daxildir:

- avtomobillər, motosikletlər və s. üçün yanacaq pərakəndə satışı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- avtomobillər üçün olan sürtkü materiallarının və soyuducu məhlulların pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yanacağın topdan satışı (4671-də təsnif edilir).

47302	NEFT MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4730	4730
474	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İNFÖRMASİYA VƏ TELEKOMMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	474	474
4741	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
47411	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOMPÜTERLƏRİN, KOMPÜTER PERİFERİYA AVADANLIQLARININ VƏ PROQRAM TƏMİNATININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
	Bu altsinfə daxildir: - kompüterlərin pərakəndə satışı; - kompüter pereferiya avadanlıqlarının pərakəndə satışı; - proqram təminatının pərakəndə satışı; - elektron oyunlarının pərakəndə satışı; Bu altsinfə daxil deyildir: - təmiz (yazılmamış) plyonka və disklərin pərakəndə satışı (47.63-də təsnif edilir).		
47412	ƏMƏLİYYAT AX TARİŞ FƏALİYYƏTİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİNƏ MÜVƏKKİL EDİLMƏMİŞ HÜQUQİ VƏ FİZİKİ ŞƏXSLƏR TƏRƏFİNDƏN QEYRİ LEQAL YOLLA İNFÖRMASİYA ALINMASI ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ TEXNİKİ VASİTƏLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4741	4741
4742	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TELEKOMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4742	4741
47420	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TELEKOMUNİKASIYA AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4742	4741
4743	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AUDIO VƏ VIDEO AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4743	4742
47430	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AUDIO VƏ VIDEO AVADANLIQLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4743	4742
	Bu altsinfə daxildir: - radioqəbuledicilərin və televizorların pərakəndə satışı; - audio- və videoaparətlərinin pərakəndə satışı; - CD və DVD aparaturanın (yazan və təsvir edən yaxud yalnız təsvir edən) pərakəndə satışı;		
475	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA EV ÜÇÜN SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	475	475
4751	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4751	4751
47510	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TOXUCULUQ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4751	4751

Bu altsinfə daxildir:

- parçaların pərakəndə satışı;
- toxuculuq ipliklərinin pərakəndə satışı;
- kilimlərin, dekorativ parçaların və naxışların hazırlanması üçün ilkin materialların pərakəndə satışı;
- döşəkağı, süfrə və məhrəbə kimi məişət toxuculuq məmulatlarının pərakəndə satışı;
- xırdavat məmulatının pərakəndə satışı:- iynə,tikiş sapı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- geyimlərin pərakəndə satışı (4771-də təsnif olunur).

**4752 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
DƏMİR MƏMULATLARININ, LAK-BOYA MADDƏLƏRİNİN VƏ ŞÜŞƏNİN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4752 4752

**47520 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
DƏMİR MƏMULATLARININ, LAK-BOYA MADDƏLƏRİNİN VƏ ŞÜŞƏNİN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4752 4752

Bu altsinfə daxildir:

- xırda şeylərin sərbəst hazırlanması üçün material və avadanlıqların pərakəndə satışı;
- xidmət üsulundan asılı olmayaraq otbiçən maşınların pərakəndə satışı;
- dəmir məmulatlarının pərakəndə satışı;
- boya, lak və minaların pərakəndə satışı;
- inşaat materiallarından olan kərpic, ağac, sanitariya-texniki avadanlıqların pərakəndə satışı;
- şüşə təbəqələrinin pərakəndə satışı.

**4753 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
XALÇA, DİVAR VƏ DÖŞƏMƏ ÜÇÜN ÖRTÜKLƏRİN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4753 4753

**47530 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
XALÇA, DİVAR VƏ DÖŞƏMƏ ÜÇÜN ÖRTÜKLƏRİN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4753 4753

Bu altsinfə daxildir:

- xalça, divar kağızı və döşəmə üçün örtüklərin pərakəndə satışı;
- portyer və tül pərdələrin pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- döşəmə üçün mantardan plitələr pərakəndə satışı (47.52-də təsnif edilir).

**4754 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4754 4759

**47541 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
ELEKTRİK-MƏİŞƏT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4754 4759

Bu altsinfə daxildir:

- məişət elektrik mallarının pərakəndə satışı;
- radio-televiziya cihazlarının və digər evdə istifadə olunan audio-video aparatlarının pərakəndə satışı;

- qramafon vallarının, audio-vizual lentlərin, kompakt disklərin və kasetlərin pərakəndə satışı;
- musiqi alətlərinin və partituraların pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qeyri-elektrik cihazlarının pərakəndə satışı (47590-da təsnif olunur);
- audio və videolent və valların kirayəsi

**47542 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
MOBİL TELEFONLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI VƏ TƏMİRİ** 4754 4759

**4759 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
MEBELLƏRİN, İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR
MƏİŞƏT CİHAZLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4759 4759

**47590 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
MEBELLƏRİN, İŞIQLANDIRICI AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR
MƏİŞƏT CİHAZLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4759 4759

Bu altsinfə daxildir:

- ev üçün mebellərim pərakəndə satışı;
- çıraqların və sair işıqlandırıcı cihazların pərakəndə satışı;
- məişət əşyaları, bıçaq məmulatları, qab-qacaq, saxsı məmulatları, o cümlədən çini və saxsı qablarının pərakəndə satışı;
- musiqi alətlərinin və partituraların pərakəndə satışı;
- sair məişət əşyalarının pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əntiq əşyaların pərakəndə satışı (4779-da təsnif olunur).

**476 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
İSTİRAHƏT VƏ ƏİLƏNCƏ ÜÇÜN MƏHSUL VƏ AVADANLIQLARIN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 476 476

**4761 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
KİTABLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4761 4761

**47610 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
KİTABLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4761 4761

Bu altsinfə daxil deyildir:

- bukinist kitablarının pərakəndə satışı
(47.79-da təsnif edilir).

**4762 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
QƏZETLƏRİN VƏ DƏFTƏRXANA LƏVAZİMATLARININ
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4762 4761

**47620 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
QƏZETLƏRİN VƏ DƏFTƏRXANA LƏVAZİMATLARININ
PƏRAKƏNDƏ SATIŞI** 4762 4761

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- qələm, karandaş və kağız kimi dəftərxana ləvazimatlarının pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- köhnə və əntiq kitabların pərakəndə satışı
(52500-də təsnif olunur).

4763 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MUSİQİ VƏ VİDEO YAZILARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4763 4762
47630 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA MUSİQİ VƏ VİDEO YAZILARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4763 4762
4764 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İDMAN MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4764 4763
47640 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA İDMAN MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4764 4763
Bu altsinfə ixtisaslaşdırılmış mağazalarda idman malları, balıq ovu ləvazimatları, turist ləvazimatları, qayıq və velosipedlərin pərakəndə satışı.	
4765 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA OYUN VƏ OYUNCAQLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4765 4764
47650 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA OYUN VƏ OYUNCAQLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4765 4764
Bu altsinfə daxil deyildir: - elektron oyunlarının pərakəndə satışı (47.41-də təsnif edilir).	
477 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ	477 477
4771 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GEYİMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771 4771
47711 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GEYİMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771 4771
Bu altsinfə daxildir: - geyimlərin pərakəndə satışı; - xəz məmulatının pərakəndə satışı; - geyimə aid olan ləvazimatların yəni əlcək, qalstuk və çəkmə üçün bağların pərakəndə satışı.	
Bu altsinfə daxil deyildir: - toxuculuq məmulatlarının pərakəndə satışı (4751-də təsnif olunur)	
47712 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TRİKOTAJ VƏ CORAB MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4771 4771
4772 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AYAQQABI VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4772 4771
47720 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA AYAQQABI VƏ DƏRİ MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4772 4771
Bu altsinfə daxildir: - ayaqqabıların pərakəndə satışı; - dəri məmulatlarının pərakəndə satışı;	

- dəri və dəri əvəzedicisindən hazırlanmış yol ləvazimatlarının pərakəndə satışı

Bu altsinfə daxil deyildir:

- idman ayaqqabılarının (məsələn, xizək çəkmələrinin) pərakəndə satışı (4764-də təsnif edilir).

4773	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏZCAÇILIQ MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4773 4772
47730	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA ƏZCAÇILIQ MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4773 4772
4774	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TİBB VƏ ORTOPEĐİYA MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4774 4772
47740	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA TİBB VƏ ORTOPEĐİYA MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4774 4772
4775	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOSMETİKA VƏ ƏTRİYYAT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4775 4772
47750	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA KOSMETİKA VƏ ƏTRİYYAT MALLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4775 4772
4776	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN, TOXUMLARIN, GÜBRƏLƏRİN, EV HEYVANLARININ VƏ EV HEYVANLARI ÜÇÜN YEMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4776 4773
47760	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA GÜLLƏRİN VƏ DİGƏR BİTKİLƏRİN, TOXUMLARIN, GÜBRƏLƏRİN, EV HEYVANLARININ VƏ EV HEYVANLARI ÜÇÜN YEMLƏRİN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4776 4773
4777	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4777 4773
47770	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4777 4773
4778	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR YENİ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4778 4773
47780	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA SAİR YENİ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI	4778 4773

Bu altsinfə daxildir:

- suvenir, kustar istehsalı məmulatları və dini əşyaların pərakəndə satışı;
- məişət maye yanacağı, balon qazı, kömür və ağac yanacağının pərakəndə satışı;
- silah və döyüş sursatlarının pərakəndə satışı;
- poçt markaları və sikkələrin pərakəndə satışı;
- fotoaparatura, optik və dəqiq cihazların pərakəndə satışı;
- digər qeyri-ərzaq məmulatların pərakəndə satışı.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- optikaların fəaliyyəti;
- kommersiya incəsənət qalereyalarının fəaliyyəti.

**4779 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
KÖHNƏ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4779 4774

**47790 İXTİSASLAŞDIRILMIŞ MAĞAZALARDA
KÖHNƏ MALLARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4779 4774

Bu altsinfə daxildir:

- köhnə kitabların pərakəndə satışı;
- digər köhnə malların pərakəndə satışı;
- əntiq əşyaların pərakəndə satışı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- köhnə avtomobillərin pərakəndə satışı (45112-də təsnif olunur);
- mağazalardan kənarda köhnə malların pərakəndə satışı (4782,4789-da təsnif olunur);
- o cümlədən mağazalardan kənarda keçirilən auksionlarda malların pərakəndə satışı (4791, 4799-da təsnif olunur);
- lombardların fəaliyyəti (6492-də təsnif olunur).

478 ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA PƏRAKƏNDƏ SATIŞ

478 478

**4781 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA
ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA ƏRZAQ
MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4781 4781

**47810 İÇKİ VƏ TÜTÜN MƏMULATLARI DA DAXİL OLMAQLA
ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA ƏRZAQ
MƏHSULLARININ PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4781 4781

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yerindəcə istehlak üçün ərzaq məhsullarının satışı (səyyar satıcılar tərəfindən) (5610-da təsnif olunur).

**4782 ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA
TOXUCULUQ MƏMULATLARININ, GEYİMLƏRİN VƏ
AYAQQABILARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4782 4782

**47820 ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA
TOXUCULUQ MƏMULATLARININ, GEYİMLƏRİN VƏ
AYAQQABILARIN PƏRAKƏNDƏ SATIŞI**

4782 4782

**4789 ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA SAİR MALLARIN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞ**

4789 4789

**47890 ÇADIRLARDA VƏ BAZARLARDA SAİR MALLARIN
PƏRAKƏNDƏ SATIŞ**

4789 4789

Bu altsinfə daxildir:

- xalça, kitab, oyun və oyuncaqların pərakəndə satışı;
- məişət elektrik cihazlarının pərakəndə satışı;
- videoyazıların pərakəndə satışı.

479 MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA

PƏRAKƏNDƏ SATIŞ**479 479****4791 POÇT VƏ YA İNTERNET İLƏ SİFARIŞLARI YERİNƏ YETİRƏN FİRMALAR VASİTƏSİLƏ PƏRAKƏNDƏ SATIŞ****4791 4791****47910 POÇT VƏ YA İNTERNET İLƏ SİFARIŞLARI YERİNƏ YETİRƏN FİRMALAR VASİTƏSİLƏ PƏRAKƏNDƏ SATIŞ****4791 4791**

Bu altsinfə daxildir:

- poçt və ya internet ilə sifariş vasitəsilə alınan bütün malların pərakəndə satışı.
- Mallar alıcılara göndərilir və alıcılar onları reklamlar, elanlar, əsas kataloqlar, nümunələr və yaxud digər reklam növlərinə görə seçirlər.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- televiziya, radio və telefonun köməyi ilə bilavasitə satış.

4799 MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ**4799 4799****47990 MAĞAZA, ÇADIR VƏ BAZARLARDAN KƏNARDA SAİR PƏRAKƏNDƏ SATIŞ****4799 4799**

Bu altsinfə daxildir:

- istənilən üsulla həyata keçirilən, aşağıdakı qruplara daxil edilməyən hər cür malların pərakəndə satışı:
 - səyyar mal satışı;
 - avtomatlar tərəfindən satış;
 - kommissiyajorlar tərəfindən satış.

H SEKSIYASI. NƏQLİYYAT VƏ ANBAR TƏSƏRRÜFATI

Bu seksiyaya daxildir:

- hərəkət cədvəlinə tabe olan və ya olmayan sərnişin və ya yük dəmir yolu, boru kəməri, avtomobil, su və yaxud hava nəqliyyatının xidməti ilə əlaqədar fəaliyyət;
- terminal və dayanacaq yerlərinin, yükün nəqliyyat emalı, saxlanması və s. fəaliyyətlər kimi köməkçi fəaliyyətlər;
- poçt əlaqələri və elektrorabitə fəaliyyəti;
- sürücülər və operatorlar ilə birlikdə nəqliyyat avadanlığının icarəsi.

Bu seksiyaya daxil deyildir:

- avtomobillərdən başqa, nəqliyyat avadanlıqlarının təmiri və ya yenidən düzəldilməsi (30-də təsnif olunur);
- şosse və dəmir yollarının, limanların, aerodromların tikintisi, saxlanması və təmiri (43-də təsnif olunur);
- avtomobillərə texniki xidmət və onların təmiri (45200-də təsnif olunur);
- nəqliyyat vasitələrinin və avadanlıqlarının sürücüsüz və operatorsuz icarəsi (771-də təsnif olunur).

49 YERÜSTÜ VƏ BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ**49 49****491 ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI****491 491****4910 ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI****4910 4911**

49100 ŞƏHƏRLƏRARASI DƏMİR YOLU XƏTTİ İLƏ SƏRNIŞIN DAŞINMASI	4910	4911
Bu altsinfə daxildir:		
- şəhərlərarası dəmir yolu xətti ilə sərnişin daşınması.		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- sərnişin və yük terminallarının fəaliyyəti, yüklərin nəqliyyat emalı və digər yardımçı fəaliyyətlər (52-də təsnif olunur);		
- qatarlara texniki xidmət və onların xırda təmiri (52210-da təsnif olunur).		
492 DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	492	491
4920 DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	4920	4912
49201 DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ YÜK DAŞINMASI	4920	4912
Bu altsinfə daxildir:		
- şəhərlərarası dəmir yolu xətti ilə yük daşınması.		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- sərnişin və yük terminalının fəaliyyəti, yüklərin nəqliyyat emalı və digər yardımçı fəaliyyətlər (52-də təsnif olunur);		
- qatarlara texniki xidmət və onların xırda təmiri (52210-da təsnif olunur).		
49202 TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DƏMİR YOLU VASİTƏSİ İLƏ DAŞINMASI	4920	4912
493 SAİR QURUYOL NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	493	492
4931 ŞƏHƏR VƏ ŞƏHƏRƏTRAFI SƏRNIŞIN QURUYOL NƏQLİYYATI FƏALİYYƏTİ	4931	4921
49310 ŞƏHƏR VƏ ŞƏHƏRƏTRAFI SƏRNIŞIN QURUYOL NƏQLİYYATI FƏALİYYƏTİ	4931	4921
Bu altsinfə daxildir:		
- hərəkət cədvəllərinə riayət etməklə təyin edilmiş marşrut üzrə sərnişinlərin şəhərdaxili və şəhərkanarı daşınmasını təmin etmək, sərnişinləri cədvəllərdə göstərilən dayanacaqlarda mindirmək və düşürmək fəaliyyəti. Daşıma avtobus, trolleybus, metro, dəmir yolu nəqliyyatı vasitəsi ilə həyata keçirilir.		
- təyin edilmiş marşrut üzrə dəmir yolundan başqa, sərnişinlərin şəhərlərarası daşınmasını təmin etmək, sərnişinləri cədvəllərə əsasən dayanacaqlarda mindirmək və düşürmək fəaliyyəti;		
- məktəb avtobusları ilə daşıma, aeroport-şəhər və ya şəhər-vağzal marşrutu ilə, funikolyor və hava-kanat yolları ilə daşınma.		
Bu altsinfə daxil deyildir:		
- dəmir yolu xətti ilə şəhərlərarası və beynəlxalq sərnişin daşınması (4910-da təsnif olunur).		
4932 TAKSİ FƏALİYYƏTİ	4932	4922
49320 TAKSİ FƏALİYYƏTİ	4932	4922
Bu altsinfə həmçinin daxildir:		

- şəxsi maşınların sürücü ilə icarəsi.

4939 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QURU YOL SƏRNIŞIN NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ **4939 4922**

49391 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR QURU YOL SƏRNIŞIN NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ **4939 4922**

Bu altsinfə daxildir:

- cədvələ tabe olmayan sair quru yol avtomobil sərnişin nəqliyyatı fəaliyyəti;
- nəqliyyat vasitələrinin kirayəsi (çarter daşımaları), ekskursiya məqsədilə gəzintilər və sair avtobus daşımaları.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- təcili yardım maşınları ilə daşınmalar (86900-də təsnif olunur).

49392 AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ BEYNƏLXALQ SƏRNIŞIN DAŞINMASI **4939 4922**

494 YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ **494 494**

4941 YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ **4941 4923**

49411 YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATLARININ FƏALİYYƏTİ **4941 4923**

Bu altsinfə daxildir:

- yük avtomobili nəqliyyatının fəaliyyəti;
- meşə materiallarının daşınması;
- heyvanların daşınması
- refrejiratorla daşınma;
- ağır çəkili yüklərin daşınması;
- avtomobillərin daşınması;
- qablaşdırılmamış yüklərin (qalaqla və tökmə ilə), o cümlədən avtosisternlə daşınması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yüklərin nəqliyyat emalı üzrə terminalların xidmətləri (63-də təsnif olunur);
- poçt və kuryer fəaliyyəti (5310, 5320-də təsnif olunur).

49412 TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN YÜK AVTOMOBİL NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI **4941 4923**

49413 AVTOMOBİL NƏQLİYYATI İLƏ BEYNƏLXALQ YÜK DAŞINMASI **4941 4923**

4942 YERDƏYİŞMƏ İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ **4942 4923**

49420 YERDƏYİŞMƏ İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ **4942 4923**

Bu altsinfə daxildir:

- mebellərin daşınması;
- yük avtomobillərinin sürücülərlə bir yerdə icarəsi;
- yüklərin canlı dartı qüvvəsindən istifadə etməklə daşınması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yüklərin nəqliyyat emalı üzrə terminalların xidmətləri (52-də təsnif olunur).

495 BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ **495 493**

4950	BORU KƏMƏRİ NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	4950	4930
49501	BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ QAZŞƏKİLLİ MATERIALLARIN NƏQLİ	4950	4930
Bu altsinfə daxildir: - qazların və sair materialların boru kəməri vasitəsi ilə nəqli; - bu sahədə nasos stansiyalarının fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - təbii və ya generasiya olunmuş qazın qaz təchizatı şəbəkələri vasitəsi ilə bölüşdürülməsi (35220-də təsnif olunur).			
49502	BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ MAYEŞƏKİLLİ MATERIALLARIN DAŞINMASI	4950	4930
Bu altsinfə daxildir: - mayelərin, maye qatışıqlarının və sair materiallarının boru kəməri vasitəsi ilə daşınması; - bu sahədə nasos stansiyalarının xidmətləri. Bu altsinfə daxil deyildir: - təbii və ya generasiya olunmuş qaz, su və buxarın paylanması (3521, 3530 və 3600-da təsnif olunur).			
49503	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN BORU KƏMƏRİ VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	4950	4930
50	SU NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	50	50
501	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNİŞİN DAŞINMASI	501	501
5010	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNİŞİN DAŞINMASI	5010	5011
50101	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNİŞİN DAŞINMASI	5010	5011
Bu altsinfə daxildir: - cədvələ tabe olan və ya olmayan su nəqliyyatlarında sərnışinlərin daşınması; - bərə və su taksilərinin xidməti; - gəminin heyəti ilə birgə icarəsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - gəmilərdə restoran və barların xidmətləri (561-də təsnif olunur); - yüklərin nəqliyyat emalı, yüklərin saxlanması, liman əməliyyatları və gəmilərin tərsanələrə aparılması kimi sair yardımçı fəaliyyətlər; - losman xidməti, gəmilərin lixterlər vasitəsi ilə yüklənməsi və boşaldılması, xilasetmə işləri (52-də təsnif olunur).			
50102	EKSKURSIYA, GƏZİNTİ VƏ TURİST GƏMİLƏRİNİN XİDMƏTLƏRİ	5010	5011
Bu altsinfə daxildir: - ekskursiya, gəzinti və turist gəmilərinin xidmətləri; - bərə və su taksilərinin xidmətləri; - gəminin heyəti ilə birgə icarəsi.			

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmilərdə restoran və barların xidmətləri (561-də təsnif olunur);
- yüklərin nəqliyyat emalı, yüklərin saxlanması, liman əməliyyatları və gəmilərin tərsanələrə aparılması kimi sair yardımçı fəaliyyətlər;
- losman xidməti, gəmilərin lixterlər vasitəsi ilə yüklənməsi və boşaldılması, xilasətmə işləri (52-də təsnif olunur).

502	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	502	501
5020	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5020	5012
50201	DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5020	5012

Bu altsinfə daxildir:

- cədvələ tabe olan və ya olmayan su nəqliyyatlarında yüklərin daşınması;
- bərə və su taksilərinin xidmətləri;
- yedək gəmisi və itələyici-yedək barjalarının xidmətləri;
- gəminin heyəti ilə birgə icarəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmilərdə restoran və barların xidmətləri (561-də təsnif olunur);
- yüklərin nəqliyyat emalı, yüklərin saxlanması, liman əməliyyatları və gəmilərin tərsanələrə aparılması kimi sair yardımçı fəaliyyətlər;
- bələdçi xidməti, gəmilərin lixterlər vasitəsi ilə yüklənməsi və boşaldılması, xilasətmə işləri (52-də təsnif olunur);
- gəmilərin heyətsiz icarəsi (7734-də təsnif olunur).

50202	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DƏNİZ NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	5020	5012
503	DAXİLİ SU NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ	503	503
5030	DAXİLİ SU NƏQLİYYATI VASİTƏSİ İLƏ (ÇAYLARDA) SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5030	5021
50300	DAXİLİ SU NƏQLİYYATI VASİTƏSİ İLƏ (ÇAYLARDA) SƏRNIŞIN DAŞINMASI	5030	5021

Bu altsinfə daxildir:

- sərnişinlərin çay, göl, kanal və sair daxili su yolları ilə, həmçinin limanların hüdudunda daşınması;
- gəminin heyəti ilə birgə icarəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmilərin heyətsiz icarəsi (7734-də təsnif olunur).

504	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	504	502
5040	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5040	5022
50401	ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5040	5022

Bu altsinfə daxildir:

- yüklərin çay, göl, kanal və sair daxili su yolları ilə, həmçinin limanların hüdudunda daşınması;
- gəminin heyəti ilə birgə icarəsi;
- ağac axıtma üzrə müəssisələrin və ağacları növlərə ayırma və daşıma bazalarının fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəmilərin heyətsiz icarəsi (7734-də təsnif olunur);
- yüklərin emalı (5224-də təsnif olunur).

50402 TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN ÇAY NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI

5040 5022

51 HAVA NƏQLİYYATININ FƏALİYYƏTİ

51 51

Bu bölməyə daxildir:

- yük və sərnişinlərin hava və ya kosmik fəzada daşınması.

Bu bölməyə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı bitkilərinin çılənilməsi (01610-da təsnif olunur);
- uçan aparatların və onların mühərriklərinin əsaslı təmiri (3030- da təsnif olunur);
- hava reklam xidmətləri (73110-da təsnif olunur);
- aerofotoçəkiliş (74200-də təsnif olunur).

511 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI

511 511

5110 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI

5110 5110

51100 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ SƏRNIŞINLƏRİN DAŞINMASI

5110 5110

Bu altsinfə daxildir:

- sərnişinlərin müntəzəm reys cədvəlləri ilə işləyən hava nəqliyyatı vasitəsilə müəyyənləşdirilmiş marşrutlarla daşınması;
- cədvəllə işləməyən hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşımaları;
- çarter sərnişin daşımaları;
- aeroklubların fəaliyyəti;
- pilot ilə birgə hava nəqliyyatının icarəsi

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müntəzəm fraxt uçuşları (5121-də təsnif olunur);
- pilotsuz hava nəqliyyatının icarəsi (7735-də təsnif olunur).

512 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI

512 512

5121 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI

5121 5120

51211 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ YÜKLƏRİN DAŞINMASI

5121 5120

Bu altsinfə daxildir:

- yüklərin müntəzəm reys cədvəlləri ilə işləyən hava nəqliyyatı vasitəsilə müəyyənləşdirilmiş marşrutlarla daşınması;
- cədvəllə işləməyən hava nəqliyyatı ilə yüklərin müəyyənləşdirilməmiş marşrutlarla daşınması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müntəzəm fraxt uçuşları (5121-də təsnif olunur);
- pilotsuz hava nəqliyyatının icarəsi (7735-də təsnif olunur).

51212	HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN DAŞINMASI	5121	5120
5122	KOSMİK NƏQLİYYATIN FƏALİYYƏTİ	5122	5120
51221	KOSMİK NƏQLİYYATIN FƏALİYYƏTİ	5122	5120
	Bu altsinfə daxildir: - kosmik gəmilərin və peyklərin fəzaya buraxılışı; - kosmik fəzada sərnişin və yüklərin daşınması.		
51222	TƏHLÜKƏLİ YÜKLƏRİN KOSMİK NƏQLİYYATI VASİTƏSİLƏ DAŞINMASI	5122	5120
52	ANBAR TƏSƏRRÜFATI VƏ YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	52	52
521	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	521	521
5210	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	5210	5210
52101	SAXLAMA VƏ ANBARLARA YIĞMA	5210	5210
	Bu altsinfə daxildir: - bütün malların saxlanması və anbarlara yığılması üzrə fəaliyyət: - bunkerlərin, soyuducu anbarların, ümumi təyinatlı əmtəə və buğda anbarlarının.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - avtomobil üçün dayanacaqlardan istifadə edilməsi (52210-da təsnif olunur).		
52102	GÖMRÜK ANBARLARININ, MÜVƏQQƏTİ SAXLANAN ANBARLARININ, SƏRBƏST ANBARLARIN TƏSİS EDİLMƏSİ	5210	5210
522	SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ	522	522
5221	YERÜSTÜ NƏQLİYYATLARIN YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5221	5221
52210	YERÜSTÜ NƏQLİYYATLARIN YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5221	5221
	Bu altsinfə daxildir: - sərnişinlərin, heyvanların və yüklərin quru yol daşımalarına aid olan fəaliyyəti: • dəmir yolu stansiyaları, avtobus stansiyaları və yükləmə stansiyaları kimi terminalların fəaliyyəti; • işarəvermə və rabitə distansiyaları; • avtomobil yollarının, körpülərin, tunellərin, avtomobil dayanacaqları və ya qarajlarının, velosiped dayanacaqlarının istifadə edilməsi; • qış mövsümündə yaşayış avtofırqonlarının və qoşqularının saxlanması; • manevr əməliyyatları və dispetçer fəaliyyəti.		
	Bu altsinfə həmçinin daxildir: - qazın nəqli üçün sıxılması.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - yüklərin emalı (5224-də təsnif olunur).		
5222	SU NƏQLİYYATLARININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ	5222	5222

52220 SU NƏQLİYYATLARININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ**5222 5222**

Bu altsinfə daxildir:

- sərnışinlərin və heyvanların su nəqliyyatı daşımalarına aid olan fəaliyyəti;
- liman və pirs kimi terminalların xidmətləri;
 - şlüzlərin istifadə edilməsi;
- naviqasiya, losman işləri, körpüyə yan alma ilə əlaqədar fəaliyyətlər;
- lixterin köməyi ilə gəmilərin yüklənməsi və boşaldılması, gəmilərin xilas edilməsi ilə əlaqədar fəaliyyət;
- mayakların fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yüklərin emalı (5224-də təsnif olunur);
- yelkənli qayıq idmanı (93-də təsnif olunur).

5223 HAVA NƏQLİYYATININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ**5223 5223****52230 HAVA NƏQLİYYATININ YARDIMÇI FƏALİYYƏTİ****5223 5223**

Bu altsinfə daxildir:

- sərnışinlərin, heyvanların və yüklərin hava nəqliyyatı daşımalarına aid olan fəaliyyəti;
- hava xətləri terminalları və s. kimi terminal fəaliyyətləri;
- aeroportların və hava hərəkətlərinin idarə edilməsi;
- aerodromlarda yerdən göstərilən xidmətlərlə əlaqədar fəaliyyət;
- kommersiya aviasiya xətlərinin təyyarəçiləri üçün ixtisasartırma məktəblərinin (tədris-təlim mərkəzlərinin) fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- peşə sertifikatlarının alınmasını təmin edən uçuş məktəblərinin fəaliyyəti (8553-də təsnif olunur);
- yüklərin emalı (5224-də təsnif olunur).

5224 YÜKLƏRİN NƏQLİYYAT EMALI**5224 5224****52240 YÜKLƏRİN NƏQLİYYAT EMALI****5224 5224**

Bu altsinfə daxildir:

- yük daşıyan nəqliyyat vasitəsinin növündən asılı olmayaraq yüklərin və sərnışin baqajlarının yüklənməsi və boşaldılması;
- yüklərin bağlanması da daxil edilməklə yüklənməsi və boşaldılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- terminalların fəaliyyəti (5221, 5222, 5223-də təsnif olunur).

5229 SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ**5229 5229****52290 SAİR YARDIMÇI NƏQLİYYAT FƏALİYYƏTİ****5229 5229**

Bu altsinfə daxildir:

- yüklərin göndərilməsi;
- avtomobil, su və hava nəqliyyatı vasitəsitələri ilə daşımaların təşkili;
- qrup şəklində və fərdi yüklərin qəbul edilməsi;
- nəqliyyat sənədlərinin və yol vərəqələrinin hazırlanması;
- avtomobil, dəmir yolu, su və hava nəqliyyatı vasitəsitələri ilə yüklərin

- qrup şəklində göndərilməsinin təşkili;
- gömrük agentlərinin fəaliyyəti;
- fraxt agentlərinin (su nəqliyyatında) və ekspeditorların (hava nəqliyyatında) fəaliyyəti;
- yüklərin nəqliyyat emalı üzrə əməliyyatlar, yəni tranzit daşıma zamanı yükləri qorumaq məqsədilə onların müvəqqəti bağlanması, açılması, tərəzidə çəkilməsi və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kuryer fəaliyyəti (5320-də təsnif olunur);
- yüklərin sığortası ilə əlaqəli fəaliyyət (6512-də təsnif olunur);
- səyahət agentlərinin və turoperatorların fəaliyyəti (7311, 7912-də təsnif olunur);
- turistlərə yardım göstərmə (7990-da təsnif olunur).

52292	GÖMRÜK BROKERİ, GÖMRÜK DAŞIYICISI, GÖMRÜK ƏRAZİSİNDƏ MALLARIN EMALI VƏ GÖMRÜK ƏRAZİSİNDƏN KƏNARDA MALLARIN EMALI	5229	5229
53	POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	53	53
531	POÇT FƏALİYYƏTİ	531	531
5310	POÇT FƏALİYYƏTİ	5310	5310
53101	POÇT FƏALİYYƏTİ	5310	5310

Bu altsinfə daxildir:

- poçtun və banderolların götürülməsi, daşınması və çatdırılması (daxili və ya beynəlxalq);
- ictimai poçt qutularından və poçt şöbələrindən banderollar da daxil olmaqla poçtların yığılması;
- poçt və banderolların çeşidlənməsi və çatdırılması;
- poçt qutularının icarəsi və "tələb olunanadək" korrespondensiyasının emal edilməsi və sair üzrə xidmətlərin göstərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- nəqdi olmayan poçt hesablaşmaları və əmanət kassalarının hesablarındakı əmanətlər, habelə milli poçt xidmətlərinin yerinə yetirdiyi digər maliyyə xidmətləri ilə əlaqədar fəaliyyətlər (64190-da təsnif olunur).

53102	SÜRƏTLİ POÇT XİDMƏTİ	5310	5310
532	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	532	532
5320	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	5320	5320
53200	SAİR POÇT VƏ KURYER FƏALİYYƏTİ	5320	5320

Bu altsinfə daxildir:

- özəl firmalar tərəfindən poçtun və banderolların götürülməsi, daşınması və çatdırılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yük daşımaları.

I SEKSIYASI. YAŞAYIŞIN TƏŞKİLİ VƏ İCTİMAİ İAŞƏ

Bu seksiya qısa müddətdə yaşamaq üçün yerlərin təqdim edilməsi və bilavasitə yerində qəbul etmək üçün kokteyl, içki də daxil olmaqla, hazır qidanın satışını daxil edir. Bura qısa müddətdə yaşamaq üçün xidmətlərin göstərilməsi və restoranların fəaliyyəti daxil edilir. Belə ki, çox vaxt bu iki fəaliyyət növü bir və ya eyni vahid tərəfindən həyata keçirilir.

Bu seksiyaya daxil edilmir:

- daşınmaz əmlakla əməliyyatlar (uzun müddətli yaşamaq üçün yerlərin təqdim edilməsi) (L seksiyası);
- tez istifadə üçün nəzərdə tutulmayan içki və məhsulların hazırlanması (C seksiyası);
- topdan və pərakəndə ticarət şəbəkəsi üçün nəzərdə tutulmuş içki və məhsulların hazırlanması (G seksiyası).

55	YAŞAYIŞ ÜÇÜN YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	55	55
551	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	551	551
5510	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5510	5510
55100	MEHMANXANALAR VƏ OXŞAR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5510	5510

Bu qrupa daxildir:

- qısa müddət qalmaq üçün yerin təqdim edilməsi:
 - otel, motel və şəhəryanı mehmanxanalar;
 - konfrans keçirilməsi şəraiti olan hotellər.

Bu qrupa həmçinin daxildir:

- qalmaq üçün yer təqdim etməklə əlaqədar fəaliyyət göstərən restoranların xidmətləri.

Bu qrupa daxil deyildir:

- uzun müddət qalmaq üçün yerin icarəsi (68200-də təsnif olunur);
- qarışıq xidmətlər (68200-də təsnif olunur).

552	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	552	551
5520	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5520	5510
55200	KİÇİK YAYLAQ EVLƏRİ VƏ QISA MÜDDƏT QALMAQ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5520	5510

Bu qrupa daxildir:

- qısa müddət qalmaq üçün yerlərin təqdim edilməsi:
 - turist düşərgələrində, kənd evlərində və mənzillərdə;
 - gəlmələr üçün evlər, fermalarda yaşayış evləri
- gənclik turbazaları və dağ turbazaları kimi digər qısa müddət qalmaq üçün yerlərdə.

Bu qrupa daxil deyildir:

- uzun müddət qalmaq üçün yaşayış yerlərinin icarəsi

(68200-də təsnif olunur).

553	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	553	552
5530	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5530	5520
55300	KEMPİNG, AVTO-QOŞQU EVLƏR VƏ AVTO-QOŞQU EVLƏR DAYANACAQLARI TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5530	5520

Bu qrupa daxildir:

- qısa müddət qalmaq üçün kempinq üçün meydanlarda və kempinq sahəsində olan tikililərdə yerlərin təqdim edilməsi;
- avto-qoşqu evlər üçün dayanacaqların təqdim edilməsi.

Bu qrupa daxil deyildir:

- gəlmələr üçün evlər, fermalarda yaşayış evləri
- gənclik turbazaları və dağ turbazaları kimi digər qısa müddət qalmaq üçün yerlərdə (5520-də təsnif olunur).

559	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	559	559
5590	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5590	5590
55900	YAŞAYIŞ ÜÇÜN SAİR YERLƏR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5590	5590

Bu altsinfə daxildir:

- qısa müddət qalmaq üçün təqdim edilmiş yerlər:
 - mebellə təchiz edilmiş mənzillərdə;
 - tələbələr üçün yataqxanalarda;
 - xarici fəhlələr üçün yataqxanalarda;
 - digər qruplara daxil edilməyən qalan yaşayış yerlərində;
 - dəmir yol yataqlı vaqonlarda və digər nəqliyyat vasitələrinin sair yataqlı vaqonlarında.

56	İÇKİ VƏ YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	56	56
561	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	561	561
5610	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	5610	5610
56100	RESTORANLAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN ÇATDIRILMASI ÜZRƏ XİDMƏTLƏR	5610	5610

Bu altsinfə daxildir:

- yerindəcə istehlak üçün hazır yeməklərin satışı, yeməklərlə bir yerdə içkilərin satışı və həmçinin informasiya-əyləncə fəaliyyətinin mümkün formaları:
 - restoranlar;
 - özünəxidmət restoranları və kafeterilər;
 - sosiska və kotlet bişirilən qəlyanaltılar;
 - yeməkləri evə göndərən restoranlar;
 - balıq və qızardılmış kartof olan köşklər;
 - dondurma kafeləri;

- dəmir yolu vaqon restoranları və digər nəqliyyat idarələrinin səmərəsinə xidmət edən yeyinti müəssisələri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ticarət avtomatları vasitəsilə satış (47990-da təsnif olunur);
- qalmaq yerləri təqdim edilməklə bağlı olan yuxarıda adı çəkilən fəaliyyət növləri (551-552-də təsnif olunur).

56102	ŞADLIQ EVLƏRİNİN XİDMƏTLƏRİ	5610	5610
56103	ÇAYXANALAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5610	5610
562	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ VƏ YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	562	562
5621	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ	5621	5621
56210	HAZIR YEMƏKLƏRİN GÖNDƏRİLMƏSİ	5621	5621
	Bu altsinfə daxildir: - başqa yerlərdə istehlak üçün ixtisaslaşdırılmış məntəqələrdə hazırlanan hazır yemək göndərənlərin fəaliyyəti: məsələn, hazır yeməklə təhizat; - aeroxəttləri; - evlərdə qocaları və əlilləri; - ziyafət və firma qəbullarını; - toy, qonaq qəbulu və digər şənlikləri.		
5629	YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
56290	YEMƏKLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR SAİR XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
	Bu altsinfə daxildir: - konsessiya qaydası ilə təşkil edilmiş idman və oxşar müəssisələrində restoranların fəaliyyəti; - məsələn, zavod, ofis, qəspital və məktəblər üçün yeməxanaların və kafeterilərin fəaliyyəti.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - satış üçün nəzərdə tutulmuş qida məhsullarının hazırlanması (1089-da təsnif olunur); - qida məhsullarının pərakəndə satışı (47-də təsnif olunur).		
56292	YEMƏKXANALAR TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5629	5629
563	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏFƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	563	563
5630	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏRƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5630	5630
56300	İÇKİLƏRİN SATIŞI İLƏ ƏLAQƏDAR (BARLAR TƏRƏFİNDƏN) XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	5630	5630

Bu altsinfə bəzi əyləncə fəaliyyəti formaları ilə müşayiət edilən yerlərdə istehlak üçün içkilərin satışı daxildir.

Bu altsinfə kafe, barlar, gecə barları, aşxana, pivə barları, kofe-şoplar, kokteyl-barlar, barlar yanında diskotekaların və s. fəaliyyəti daxildir

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ticarət avtomatları vasitəsilə satış (4799-da təsnif olunur);

- diskotekaların (barsız) fəaliyyəti (9329-da təsnif olunur).

J SEKSİYASI. İNFORMASIYA VƏ RABİTƏ

Bu seksiya informasiya məhsullarının istehsalını və bölüşdürülməsini, bu məhsulların ötürülməsi və ya bölüşdürülməsinə imkan verən vasitələrin yerləşdirilməsini və eləcə də hesablama vasitələri ilə bağlı, informasiya xidmətləri təqdim edilməsi, rabitə xidmətləri, məlumatların işlənməsi üzrə fəaliyyəti əhatə edir.

Bu seksiyaya daxil edilir: proqram təminatının nəşrini daxil edən nəşriyyat fəaliyyəti (58-də təsnif olunur); kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının istehsalı və səs yazma, musiqinin nəşri (59-da təsnif olunur); radioyayımı və televiziya (60-da təsnif olunur); rabitə (61-də təsnif olunur); informasiya texnologiyaları sahəsində xidmətlərin göstərilməsi (62-də təsnif olunur); digər informasiya xidmətlərinin göstərilməsi (63-də təsnif olunur).

Nəşriyyat fəaliyyəti mündəricata (informasiya məhsulu) müəllif hüquqlarının əldə edilməsini və bu məhsulun müxtəlif formalarda (çap, elektron, audio formada, İnternet vasitəsilə, CD-ROM və s.) köçürülməsini və yayılmasını təşkil etməklə əhaliyə çatdırılmasını əhatə edir.

59, 60, 61 bölmələri müxtəlif etaplarda televiziya proqramlarının istehsalı və yayılmasını əhatə edir. Film və proqramların istehsalı 59-da, amma televiziya xidmətlərinin göstərilməsi tam həcmdə 60-da təsnif olunur. 60 bölməsinə həmçinin istehsalçının özü tərəfindən proqramların yayılması daxil edilmişdir. Tərkib hissəsinə heç bir dəyişiklik etmədən televiziya proqramlarının üçüncü şəxs tərəfindən yayılması 61-də təsnif olunur. Bu bölməyə həmçinin proqramların radiotranslyasiya şəbəkəsi, kabel və sputnik rabitə sistemi vasitəsilə yayımı daxil edilmişdir.

58 NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ

581 KİTAB NƏŞRİ, DÖVRİ NƏŞRLƏRİN VƏ SAİR NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ

581 581

5811 KİTAB NƏŞRİ

5811 5811

58110 KİTAB NƏŞRİ

5811 5811

Bu altsinfə daxildir:

- kitab, kitabça, buklet və digər nəşrlərin, o cümlədən lüğət və ensiklopediyaların nəşri;
- xəritə və atlasların nəşri;
- audiokitabların nəşri;
- CD-ROM-da ensiklopediyaların və anoloji nəşrlərin nəşri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qlobusların istehsalı (3299-da təsnif olunur);
- reklam materiallarının nəşri (5819-da təsnif olunur);
- notların və musiqi partituralarının nəşri notların nəşri (5920-də təsnif olunur);
- müstəqil müəlliflərin fəaliyyəti (9003-də təsnif olunur).

5812 MƏLUMAT KİTABLARININ VƏ ÜNVAN SİYAHILARININ NƏŞRİ

5812 5812

58120 MƏLUMAT KİTABLARININ VƏ ÜNVAN SİYAHILARININ NƏŞRİ

5812 5812

Bu altsinfə daxildir:

- telefon kitabçalarının və ünvan siyahılarının nəşri;
- sair kitabçalarının (hüquq, tibb) və s. nəşri.

5813 QƏZET NƏŞRİ

5813 5813

58130 QƏZET NƏŞRİ

5813 5813

Bu altsinfə çap, elektron şəkildə və ya İnternetdə həftədə 4 dəfədən az olmayaraq çıxan qazetlərin, o cümlədən reklamların nəşri daxildir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- məlumat agentliklərinin fəaliyyəti (6391-də təsnif olunur).

5814 JURNAL VƏ DÖVRİ NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ **5814 5813**

58140 JURNAL VƏ DÖVRİ NƏŞRLƏRİN DƏRC EDİLMƏSİ **5814 5813**

Bu altsinfə daxildir:

- çap, elektron şəkildə və ya İnternetdə həftədə 4 dəfədən az olmayaraq çıxan jurnal və dövri nəşrlərin dərc edilməsi;
- televiziya və radioproqramların nəşri.

5819 SAİR NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ **5819 5819**

58190 SAİR NƏŞRİYYAT FƏALİYYƏTİ **5819 5819**

Bu altsinfə daxildir:

- fotoqrafiya, estamp və poçt açıqcalarının nəşri;
- cədvəllərin və təqvimlərin nəşri;
- blankların nəşri;
- plakat və bədii reproduksiyaaların nəşri;
- mexaniki və fotomexaniki üsulla çap edilən poçt açıqcaları, reproduksiyaalar kimi digər çap materiallarının nəşri;
- statistik materialların nəşri;
- afişaların nəşri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- reklam materiallarının nəşri (5813-də təsnif edilir);
- proqram təminatının yerləşdirilməsi (6311-də təsnif edilir).

582 PROqram TƏMİNATININ NƏŞRİ **582 582**

5821 KOMPÜTER OYUNLARININ NƏŞRİ **5821 5820**

58210 KOMPÜTER OYUNLARININ NƏŞRİ **5821 5820**

Bu altsinfə hər hansı əməliyyat sistemində kompüter oyunlarının nəşri.

5829 SAİR PROqram TƏMİNATININ NƏŞRİ **5829 5820**

58290 SAİR PROqram TƏMİNATININ NƏŞRİ **5829 5820**

Bu altsinfə (fərdi istifadəçilər üçün uyğunlaşdırılmamış) proqram təminatının nəşri, o cümlədən öz hesabına müəyyən bazar üçün proqram təminatının köçürməsi və uyğunlaşması daxildir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- proqram təminatının sürətinin çıxarılması (1820-də təsnif olunur);
- kompüterlərin pərakəndə satışı (4741-də təsnif olunur);
- (fərdi istifadəçilər üçün uyğunlaşdırılmamış) proqram təminatının nəşri, o cümlədən üçüncü tərəf hesabına müəyyən bazar üçün proqram təminatının köçürməsi və uyğunlaşması (6201-də təsnif olunur);
- proqram təminatının yerləşdirilməsi (6311-də təsnif edilir).

59 KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROqramLARININ İSTEHSALI, SƏSYAZMA VƏ MUSİQİ NƏŞİRLƏRİ İLƏ

ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT**59 59**

591	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	591 591
5911	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5911 5911
59110	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ İSTEHSALI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5911 5911

Bu altsinfə kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının (televiziya seriallarının, sənədli filmlərin) və ya televiziya reklamlarının istehsalı daxil edilir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dublikatların yaradılması, audio- və videolentlərin əslindən üzünün köçürülməsi (1820-də təsnif olunur);
- yazılmış CD, DVD videokassətlərin topdan satışı (4643-də təsnif olunur);
- yazılmamış CD, DVD videokassətlərin topdan satışı (4652-də təsnif olunur);
- DVD-disklərinin və videokassətlərinin pərakəndə satışı (4763-də təsnif olunur);
- kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının tərtib edilməsi (5912-də təsnif olunur);
- səsyazma (5920-də təsnif olunur);
- televiziya fəaliyyəti (602-də təsnif olunur);
- televiziya proqramlarının yaradılması (602-də təsnif olunur);
- impressarioların fəaliyyəti (7490-da təsnif olunur);
- DVD-disklərinin və videokassətlərinin kirayəsi (7722-də təsnif olunur);
- real vaxt rejimində dublyaj və s. kimi (8299-da təsnif olunur);
- aktyorların, multiplikatorların, direktorların, tamaşa tərtibatçılarının və digər texniki ixtisasçıların fəaliyyəti (900-da təsnif olunur).

5912	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ HAZIRLANMASINDAN SONRA FƏALİYYƏT (YİĞİLMƏSİ)	5912 5912
59120	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ HAZIRLANMASINDAN SONRA FƏALİYYƏT (YİĞİLMƏSİ)	5912 5912

Bu altsinfə kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının yaradılmasında tamamlayıcı işlər, o cümlədən: montaj, tərcümə, dublyaj, subtitrləmə, qrafika istehsalı, təsvirlərin animasiyası və xüsusi kompüter effektləri, və həmçinin kinofilmlərin yenidən işlənməsi və cizgi filmlərinin yaradılması üzrə laboratoriyaların fəaliyyəti daxildir.

Bu altsinfə həmçinin kino lentləri arxivlərinin fəaliyyəti də daxil edilir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- dublikatların yaradılması, audio və videolentlərin əslindən üzünün köçürülməsi (1820-də təsnif olunur);
- yazılmış CD, DVD videokassətlərin topdan satışı (4643-də təsnif olunur);
- yazılmamış CD, DVD videokassətlərin topdan satışı (4652-də təsnif olunur);
- DVD-disklərinin və videokassətlərinin pərakəndə satışı (4763-də təsnif olunur);
- DVD-disklərinin və videokassətlərinin kirayəsi (7722-də təsnif olunur);
- aktyorların, multiplikatorların, direktorların, tamaşa tərtibatçılarının və digər texniki ixtisasçıların fəaliyyəti (900-da təsnif olunur).

5913	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ	
-------------	--	--

	YAYIMI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5913	5913
59130	KİNOFİLMLƏRİN, VIDEO VƏ TELEVİZİYA PROQRAMLARININ YAYIMI İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5913	5913
	Bu altsinfə kinofilmlərin və videofilmlərin başqa təşkilatlar arasında yayılması, geniş tamaşaçı kütləsindən başqa buraya başqa təşkilatlara kinofilmlərin və videofilmlərin satılması və ya kirayəyə verilməsi, həmçinin kinofilmlərin və ya filmlərin kirayəsi üçün müqavilələrin bağlanması, daşınılması, saxlanması və s. kimi kinofilmlərin və ya videofilmlərin yayılması ilə bağlı fəaliyyət daxildir. Bu altsinfə həmçinin kinofilmlərin və videofilmlərin yayılması üçün hüququn alınması və satılması da daxil edilir. Bu altsinfə daxil deyildir: - dublikatların yaradılması, audio- və videolentlərin əslindən üzünün köçürülməsi (1820-də təsnif olunur); - yazılmış CD, DVD videokassetlərin topdan satışı (4643-də təsnif olunur); - yazılmamış CD, DVD videokassetlərin topdan satışı (4652-də təsnif olunur); - DVD-disklərinin və videokassetlərinin pərakəndə satışı (4763-də təsnif olunur).		
5914	KİNOFİLMLƏRİN NÜMAYİŞİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5914	5914
59140	KİNOFİLMLƏRİN NÜMAYİŞİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5914	5914
	Bu altsinfə daxildir: - kinofilmlərin və videofilmlərin kinoteatrlarda, açıq havada və filmlərə baxılması üçün nəzərdə tutulan başqa yerlərdə nümayiş etdirilməsi. Bu altsinfə həmçinin daxildir: - kino həvəskarlar klublarının fəaliyyəti.		
592	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	592	592
5920	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5920	5920
59200	SƏSYAZMA VƏ MUSIQI NƏŞRLƏRİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	5920	5920
	Bu altsinfə musiqi nəşrləri ilə əlaqədar fəaliyyət, yəni musiqi əsərləri, onların reklamı üçün və bu əsərlərin radioda, televiziya, filmlərdə, tamaşalarda və kütləvi informasiya vasitələrində səslənmək üçün müəllif hüquqlarının əldə edilməsi daxildir. Bu altsinfə həmçinin musiqi kitablarının və partituralarının nəşri də daxil edilir.		
60	PROQRAMLARIN TƏRTİB EDİLMƏSİ, RADIO VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ İLƏ ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	60	60
601	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	601	601
6010	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6010	6010
60100	RADIOVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6010	6010
	Bu altsinfə daxildir: - əhaliyə müvafiq kanallar və ya abonentlər üzrə radio proqramlarının ötürülməsi üçün taranslyasiya qurğuları və studiyalar vasitəsi ilə səs siqnallarının yayımlanması		

- üzrə fəaliyyət;
 - radiodalğalar üzrə kabel şəbəkəsi və ya sputnik vasitəsi ilə radio proqramlarını toplayan və ötürən radio yayımı şəbəkəsinin fəaliyyəti;
 - İnternet vasitəsilə radio yayımı fəaliyyəti (İnternetdə radio stansiyaları);
 - radio yayımı ilə əlaqədar məlumatların yayılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:
 - yazılmış radioverilişlərinin istehsalı (5920-də təsnif olunur).

602	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	602	602
6020	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6020	6020
60200	TELEVİZİYA PROQRAMLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİ VƏ TELEVERİLİŞLƏRİN TRANSLYASIYA EDİLMƏSİ	6020	6020

Bu altsinfə daxil deyildir:
 - televiziya ilə əlaqəsi olmayan kinofilmlərin və videoproqramlarının istehsalı (5911-də təsnif olunur);
 - məlumatların ötürülməsi (61-də təsnif olunur).

61	RABİTƏ	61	61
611	SİMLİ RABİTƏ XƏTLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	611	611
6110	SİMLİ RABİTƏ XƏTLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	6110	6110
61101	SİMLİ TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6110	6110

Bu altsinfə simli rabitə sistemləri vasitəsilə təsvirin və məlumatların öptürmə qurğularının istismarı, texniki xidməti və girişinin təmin edilməsi daxildir:
 - kabelli televiziya sistemlərinin istismarı (məsələn, məlumatların və televiziya siqnallarının ötürülməsi);
 - elektrorabitə şəbəkələrinin texniki xidməti;
 - yerüstü xətlər, radiodalğalar və ya yerüstü və peyk rabitələrinin birləşməsi vasitəsilə ardıcıl rabitəni təmin edən rabitə və ötürmə qurğularının istismarı və texniki xidməti
 Simli rabitə müxtəlif texniki vasitələrin və texnologiyaların istifadə edilməsi ilə həyata keçirilir.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:
 - simli rabitə vasitəsilə İnternet şəbəkəsinə girişin təmin edilməsi;
 - şəbəkə sahibləri və operatorlarından giriş hüquqlarının alınması və və simli rabitə xidmətlərinin göstərilməsi

Bu altsinfə daxil deyildir:
 - rabitə xidmətlərinin alınıb satılması (6190-da təsnif olunur).

61102	TELEFON RABİTƏSİ	6110	6110
--------------	-------------------------	-------------	-------------

Bu altsinfə daxildir:
 - şəhərdaxili, şəhərlərarası və beynəlxalq danışıqların simli və simsiz, telefon kanalları vasitəsilə təmin edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:
 - mobil telefon rabitəsi (61202-də təsnif olunur).

61103	TELEQRAF RABİTƏSİ	6110	6110
--------------	--------------------------	-------------	-------------

Bu altsinfə daxildir:
- teleqraf rabitəsi.

61104 TELEKS **6110 6110**

Bu altsinfə daxildir:
- teleks rabitəsi.

612 SİMSİZ RABİTƏ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **612 612**

6120 SİMSİZ RABİTƏ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **6120 6120**

61201 SİMSİZ TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ **6120 6120**

Bu altsinfə simsiz rabitə sistemləri vasitəsilə təsvir və məlumatların öptürmə qurğularının istismarı, texniki xidməti və girişinin təmin edilməsi daxildir:
- yerüstü xətlər, radiodalğalar və ya yerüstü və peyk rabitələrinin birləşməsi vasitəsilə ardıcıl rabitəni təmin edən rabitə və ötürmə qurğularının istismarı və texniki xidməti;
Simsiz rabitə müxtəlif texniki vasitələrin və texnologiyaların istifadə edilməsi ilə həyata keçirilir.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:
- simsiz rabitə vasitəsilə İnternet şəbəkəsinə girişin təmin edilməsi;
- şəbəkə sahibləri və operatorlarından giriş hüquqlarının alınması və simsiz rabitə xidmətlərinin göstərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:
- rabitə xidmətlərinin alınıb satılması (6190-da təsnif olunur).

61202 MOBİL TELEFON RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **6120 6120**

Bu altsinfə daxildir:
- mobil telefon şəbəkələrinin və sair simsiz rabitə şəbəkələrinin istismarı və texniki xidməti.

613 PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **613 613**

6130 PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **6130 6130**

61300 PEYK RABİTƏSİ XİDMƏTLƏRİNİN GÖSTƏRİLMƏSİ **6130 6130**

Bu altsinfə peyk rabitəsi sistemləri vasitəsilə təsvirin və məlumatların öptürmə qurğularının istismarı, texniki xidməti və girişinin təmin edilməsi daxildir:
- peyk antenaları vasitəsilə kabel şəbəkəsindən, yerli televiziya stansiyalarından və ya radio translyasiya şəbəkəsindən təsvir, səs və ya mətn məlumatları ilə proqramların bilavasitə istehlakçılara ötürülməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:
- peyk rabitə vasitəsilə İnternet şəbəkəsinə girişin təmin edilməsi;

Bu altsinfə daxil deyildir:
- rabitə xidmətlərinin alınıb satılması (6190-da təsnif olunur).

619 SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ **619 619**

6190 SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ **6190 6190**

61900	SAİR TELEKOMMUNİKASIYA FƏALİYYƏTİ	6190	6190
	Bu altsinfə daxildir: - peyklərin təmiri, radar stansiyalarının istismarı kimi xüsusi telekommunikasiya xidmətlərinin göstərilməsi; - yerüztü rabitə qurğuları ilə əlaqədar və peyk sistemləri ilə rabitəni təmin edən terminal peyk stansiyaları və qurğularının istismarı; - ictimai yerlərdə telefon rabitəsi və İnternet şəbəkəsinə girişin təmin edilməsi; - İnternet vasitəsilə səsli telefon rabitəsinin təmin edilməsi; - rabitə xidmətlərinin alınıb satılması. Bu altsinfə daxil deyildir: - rabitə infrastrukturuları vasitəsilə İnternet şəbəkəsinə girişin təmin edilməsi (6110, 6120, 6130-da təsnif olunur).		
61902	İNTERNET RABİTƏSİ	6190	6190
62	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ, BU SAHƏDƏ MƏSLƏHƏTLƏR VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	62	62
620	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ, BU SAHƏDƏ MƏSLƏHƏTLƏR VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	620	620
6201	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ	6201	6201
62010	PROQRAM TƏMİNATININ İŞLƏNMƏSİ	6201	6201
	Bu altsinfə proqram təminatının işlənməsi, dəyişdirilməsi və nəzarəti daxil edilir. Bu altsinfə daxildir: - sistem proqram təminatının (təkmirləşdirilməsi və dəyişikliklərin və düzəlişlərin maneəsiz daxil edilməsi də daxil olmaqla), tətbiqi proqram təminatının (təkmirləşdirilməsi və dəyişikliklərin və düzəlişlərin maneəsiz daxil edilməsi də daxil olmaqla), məlumat bazalarının, Web-səhifələrinin yaradılması və işləməsi üçün lazımi kompüter kodu strukturunun hazırlanması və (və ya) yazılması; - istifadəçinin tələbatına uyğun olaraq proqram təminatının işlənməsi (yazılması), yəni istifadəçilərin məlumat sistemlərinə uyğunlaşması məqsədilə mövcud (standart) tətbiqi proqram təminatının dəyişdirilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - standart proqram təminatının nəşri (5829-da təsnif olunur); - fərdi istifadəçilər və müəyyən bazar üçün uyğunlaşdırılmamış proqram təminatının köçürülməsi və uyğunlaşdırılması (5829-da təsnif olunur); - aparat vasitələrinin növü və konfigurasiyasına görə məsləhətlər və müvafiq proqram təminatının istifadə edilməsi (6202-də təsnif olunur).		
6202	HESABLAMA TEXNİKASI VASİTƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6202	6202
62021	HESABLAMA TEXNİKASI VASİTƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6202	6202
	Bu altsinfə daxildir: - qurğu vasitələrinin konfigurasiyasına və tipinə aid məsləhətlər və müvafiq proqram təminatından istifadə edilməsi; • istifadəçilərin məlumat tələblərinin təhlili və optimal qərarın hazırlanması. Bu altsinfə daxil deyildir: - iri kompüter sistemlərinin quraşdırılması (3320-də təsnif olunur);		

- proqram təminatının satışı (4651, 4741-də təsnif olunur);
- fərdi kompüterlərin quraşdırılması (6209-da təsnif olunur);
- proqram təminatının yüklənməsi (6209-da təsnif olunur).

62022 SAİR MƏSLƏHƏTLƏR VƏ PROQRAM TƏMİNATININ GÖNDƏRİLMƏSİ

6202 6202

Bu altsinfə daxildir:

- proqram təminatının təhlili, layihələşdirilməsi və hazırlanması;
- istifadəçilərin məlumat tələbatlarının və problemlərinin təhlili;
- optimal qərarların seçilməsi məsələləri üzrə məsləhətlər;
- konkret istifadəçilərin sifarişlərinə əsaslanaraq proqram təminatı üçün sənədlərin işlənilib hazırlanması və layihələşdirilməsi;
- ümumi istifadə üçün hazır proqram təminatının layihələşdirilməsi, işlənilib hazırlanması, yaradılması və göndərilməsi,
- istifadəçinin tapşırığı ilə proqramların yazılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ümumi istifadə üçün proqram təminatının üzünün çıxarılması (1820-də təsnif olunur);
- texniki təminat məsləhətləri ilə əlaqədar proqram təminatı sahəsində məsləhətlər (6202-də təsnif olunur).

62023 İNFORMASIYA MÜHAFİZƏ VASİTƏLƏRİNİN LAYİHƏLƏNDİRİLMƏSİ VƏ İSTEHSALI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

6202 6202

6203 HESABLAMA SİSTEMLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

6203 6202

62030 HESABLAMA SİSTEMLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Bu altsinfə saytların idarə edilməsi və müştərilərin (istifadəçilərin) hesablama sistemlərinin və (və ya) məlumatların işləmə vasitələrinin istismarının təminatı və bununla əlaqədar köməkçi texniki fəaliyyət daxildir.

6209 MƏLUMAT TEXNOLOGİYALARI VƏ HESABLAMA TEXNİKASI SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

6209 6209

62090 MƏLUMAT TEXNOLOGİYALARI VƏ HESABLAMA TEXNİKASI SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

6209 6209

Bu altsinfə digər qruplara daxil edilməyən məlumat texnologiyaları və hesablama texnikası sahəsində sair fəaliyyət daxildir, o cümlədən:

- fərdi kompüterlərin quraşdırılması;
- proqram təminatının yüklənməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- iri kompüter sistemlərinin quraşdırılması (3320-də təsnif olunur);
- proqram təminatının işlənməsi (6201-də təsnif olunur);
- hesablama sistemləri sahəsində texniki məsləhətlər (6202-də təsnif olunur);
- hesablama sistemlərinin idarə edilməsi (6203-də təsnif olunur);
- məlumatların yerləşdirilməsi və işlənməsi (6311-də təsnif olunur).

63 İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ FƏALİYYƏTİ

63 63

631 MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT; WEB-SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ

631 631

6311 MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT

6311 6311

63110 MƏLUMATLARIN İŞLƏNMƏSİ VƏ BUNUNLA BAĞLI FƏALİYYƏT

6311 6311

Bu altsinfə məlumatların yerləşdirilməsi və işlənməsi üçün lazımi texniki şərait təmin edən fəaliyyət və sair oxşar fəaliyyət daxildir, o cümlədən:

- Web-saytlarının yerləşdirilməsi;
- məlumat axınının paylaşdırılması (fəsiləsiz xidmət göstərmə);
- tətbiqi proqramların yerləşdirilməsi və onların işləməsinə təminat verilməsi;
- məlumatların işlənməsi (o cümlədən sifarişçi tərəfindən verilmiş məlumatların tam işlənməsi, sifarişçi tərəfindən verilmiş məlumatlar əsasında xüsusi hesabatların hazırlanması);
- məlumatların daxil edilməsi;
- prosessinq fəaliyyəti;
- vaxtaşırı müştərilərə xidmət göstərmə (müştərinin müəyyən vaxt məhdudiyyətində əsas hesablama sisteminə girişinin təmin edilməsi).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kompüterdən iş aləti kimi istifadə edilən zaman fəaliyyət (həyata keçirilən funksiyaya uyğun olaraq təsnifləşdirilir).

6312 WEB SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ **6312 6312**

63120 WEB SƏHİFƏLƏRİNDƏN (İNTERNET PORTALLARINDAN) İSTİFADƏ **6312 6312**

Bu altsinfə daxildir:

- asan axtarış təmin edən İnternet şəbəkəsində müəyyən formatda saxlanılan axtarış saytlarının (məsələn, “Yandex və s.) istifadə edilməsi (məlumat bazalarının yaradılması və saxlanılması üçün);
- kütləvi informasiya vasitələri saytları kimi portal funksiyalı sair Web saytlarından istifadə.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- İnternet şəbəkəsində kitab, jurnal və döri mətbuatın nəşri (58-də təsnif olunur);
- İnternet vasitəsilə televiziya (60-da təsnif olunur).

639 SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ FƏALİYYƏTİ **639 639**

6391 MƏLUMAT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ **6391 6391**

63910 MƏLUMAT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ **6391 6391**

Bu altsinfə daxildir:

- xəbərlərin, fotoqrafiya və kütləvi informasiya vasitələrinin digər materiallarının təqdim olunması sahəsində mətbuat agentliklərinin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müstəqil fotoreportyorların fəaliyyəti (7430-da təsnif olunur);
- müstəqil jurnalistlərin fəaliyyəti (90030-da təsnif olunur).

6399 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ **6399 6399**

63991 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İNFORMASIYA XİDMƏTLƏRİ **6399 6399**

Bu altsinfə daxildir:

- kompüterlərin bazası vasitəsilə telefon ilə informasiya xidmətlərinin göstərilməsi;
- üçüncü tərəf hesabına məlumatın axtarışı (mükafatlanma və ya müqavilə əsasında);
- dövrü mətbuatın xülasəsi və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- telefon məlumat mərkəzlərinin fəaliyyəti (8220-də təsnif olunur).

63992 ŞƏBƏKƏLƏRƏ TEXNİKİ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ**6399 6399****K SEKSIYASI MALİYYƏ VƏ SİĞORTA FƏALİYYƏTİ**

Bu seksiya maliyyə vasitəçiliyi üzrə fəaliyyəti, sığorta və pensiya təminatı və eləcə də yardımçı maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir. Bu seksiyaya həmçinin holding kompaniyaların, investisiya fondlarının və digər maliyyə təşkilatlarının fəaliyyəti daxil edilmişdir.

64 MALİYYƏ FƏALİYYƏTİ (SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI ÜZRƏ XİDMƏTLƏRDƏN BAŞQA)**64 64**

Bu bölməyə daxildir:

- sığorta, pensiya və məcburi sosial sığorta təminatı istisna olmaqla, maliyyə vəsaitinin alınması və bölüşdürülməsi ilə əlaqədar fəaliyyət.

Qeyd:

- bu bölmə daxilində hüquqi vahidlərin təsnifatının təyin edilməsində həmin ölkədə qəbul olunmuş institusional vahidlərin müəyyənləşdirilmiş təşkili əhəmiyyətli rol oynayır;
- kredit kartları ilə əlaqədar fəaliyyət, onların kim tərəfindən göstərilməsinə uyğun təsnifləşdirilir.

641 PUL VASİTƏÇİLİYİ**641 641**

Bu qrupa daxildir:

- maliyyə vəsaitinin köçürmə depozit şəklində alınması (tələbolunanadək depozitlər).

6411 MƏRKƏZİ BANKIN FƏALİYYƏTİ**6411 6411****64110 MƏRKƏZİ BANKIN FƏALİYYƏTİ****6411 6411**

Bu altsinfə daxildir:

- pul tədaviünün tənzimlənməsi;
- emissiya əməliyyatlarının uçotu (pulun dövrə buraxılması);
- kreditlərin verilməsi;
- maliyyə idarələri arasında hesablaşmaların aparılması üçün istifadə edilən depozitlərin cəlb edilməsi;
- məcburi rezervlərin depozitə qoyulması;
- nağd pulların qəbul edilməsi, verilməsi və saxlanması;
- valyutanın tənzimlənməsi və valyuta nəzarəti;
- büdcənin icrası üzrə əməliyyatların nəzarəti;
- ölkənin pul-kredit siyasətinin tənzim edilməsi və hökumət üçün bank sahibi vəzifəsində çıxış etməsi

6419 DİĞƏR PUL VASİTƏÇİLİYİ**6419 6419****64190 DİĞƏR PUL VASİTƏÇİLİYİ****6419 6419**

Bu altsinfə daxildir:

- mərkəzi banklar istisna olmaqla, maliyyə idarələrinin pul vasitəçiliyi, pul-kredit müəssisələrinin (kommersiya banklarının və bank əməliyyatlarını həyata keçirmək üçün lisenziyası olan sair kredit müəssisələrinin) fəaliyyəti; hesab və kassa əməliyyatları, əmanətlər üzrə əməliyyatlar, kreditlərin verilməsi; kredit kartları ilə bağlı fəaliyyət; pulların emissiyası ilə bağlı fəaliyyət, valyuta əməliyyatları;
- poçt sistemində nağdsız hesablaşmalar və poçt əmanət bankları

- (kommunal xidmətlərin ödənişi, poçt pul köçürmələri və s.) ilə bağlı fəaliyyət;
- depozitlər qəbul edən ixtisaslaşdırılmış müəssisələrə ipoteka kreditlərinin verilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- depozitlər qəbul etməyən ixtisaslaşdırılmış müəssisələrə ipoteka kreditlərinin verilməsi (6492-də təsnif olunur);
- maliyyə vasitəçiliyi məsələlərində məsləhət vermə.

642	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	642	642
6420	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	6420	6420
64200	HOLDİNG KOMPANİYALARININ FƏALİYYƏTİ	6420	6420

Bu altsinfə daxildir:

- digər kompaniyalarının giymətli kağızlarına (və ya kapital payına) sahib olma, nəzarət və saxlanma cəhətdən xolding kompaniyalarının fəaliyyəti. Lakin bu xolding kompaniyaları inzibati-idarə funksiyalarını digər kompaniyalara nisbətən yerinə yetirmir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- digər kompaniyaların idarə edilməsi üzrə xolding kompaniyalarının fəaliyyəti (7010-da təsnif olunur).

643	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSIYA FONDLARININ VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	643	643
6430	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSIYA FONDLARININ VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	6430	6430
64300	TRAST-KOMPANİYALARININ, İNVESTİSIYA FONDLARININ VƏ OXŞAR MALİYYƏ TƏŞKİLATLARININ FƏALİYYƏTİ	6430	6430

Bu altsinfə daxildir:

- aksionerlər və benefisiatorlar üçün maliyyə aktivlərinin yığılması məqsədilə yaradılmış maliyyə təşkilatlarının fəaliyyəti;
- dəyişən kapital ilə investisiya kompaniyalarının fəaliyyəti;
- əsas kapital ilə investisiya kompaniyalarının fəaliyyəti;
- kapitalın yerləşdirilməsi üzrə fondların fəaliyyəti;
- kreditorlar tərəfindən əmlakın alınması;
- əsasən digər maliyyə vasitəçiləri (məsələn, trast-kompaniyaları) tərəfindən həyata keçirilən mülkiyyətə kapital qoyuluşu.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- xolding-kompaniyalarının fəaliyyəti (6420-də təsnif olunur);
- pensiya təminatı (6530-da təsnif olunur);
- fondların idarə edilməsi (6630-da təsnif olunur).

649	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATINDAN BAŞQA DİGƏR MALİYYƏ VASİTƏÇİLİYİ	649	649
------------	---	------------	------------

Bu qrupa daxildir:

- maliyyə idarələrinin həyata keçirdiklərindən başqa maliyyə vasitəçiliyi.

6491	MALİYYƏ LİZİNQİ	6491	6491
64910	MALİYYƏ LİZİNQİ	6491	6491

Bu altsinfə daxildir:

- lizinq. Əgər bu məvhum aktivlərin fərz edilən fəaliyyət müddətini təxminən əhatə edirsə və əgər icarədar onların istifadəsindən əldə edilən bütün gəliri əsasən mənimsəyirsə və onlara sahib olmaqla əlaqədar bütün məsuliyyətini öz üzərinə götürürsə nəticədə aktivlər pozula və ya pozulmaya bilər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- icarəyə verilən əmtəənin növünə uyğun olaraq əməliyyat lizinqi (77-də təsnif olunur).

6492 KREDITİN VERİLMƏSİ

6492 6492

64920 KREDITİN VERİLMƏSİ

6492 6492

Bu altsinfə daxildir:

- müxtəlif formalarda (borc pul, evin girov götürülməsi, kredit kartları və s.) depozitlər qəbul etməyən təşkilatlar tərəfindən kreditin verilməsi;
- istehlak kreditinin verilməsi;
- beynəlxalq ticarət kreditinin verilməsi;
- sənaye bankları tərəfindən uzunmüddətli borcların verilməsi;
- pul şəklində borc vermə (bank sistemindən kanar);
- depozitlər qəbul etməyən ixtisaslaşdırılmış təşkilatlar tərəfindən (ev almaq üçün) ipoteka kreditlərinin verilməsi;
- sələmçilər tərəfindən kreditlərin verilməsi;
- kredit kartları ilə əlaqəli fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- depozitlər qəbul edən ixtisaslaşdırılmış təşkilatlar tərəfindən (ev almaq üçün) ipoteka kreditlərinin verilməsi (6419-da təsnif olunur);
- əməliyyat lizinqi (77-də təsnif olunur);
- ictimai təşkilatlar tərəfindən əvəzsiz borcların (dotasiyaların, subsidiyaların) verilməsi (9499-da təsnif olunur).

64922 LOMBARDLARIN FƏALİYYƏTİ

6492 6492

6499 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MALİYYƏ VASİTƏÇİLİYİ

6499 6499

64991 QIYMƏTLİ KAĞIZLAR BAZARININ PROFESSIONAL İŞTİRAKÇILARININ FƏALİYYƏTİ (BROKER, DİLER, QIYMƏTLİ KAĞIZLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ, QARŞILIQLI ÖHDƏLİKLƏRİN MÜƏYYƏN EDİLMƏSİ (KLİRİNG), DEPOZİTAR)

64992 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR MALİYYƏ VASİTƏÇİLİYİ

6499 6499

Bu altsinfə daxildir:

- borcların verilməsindən başqa, əsasən maliyyə vəsaitinin yerləşdirilməsi ilə əlaqədar maliyyə vasitəçiliyinin digər növləri:
- qiymətli kağızlara, məsələn, səhmlərə, istiqraz, vərəqlərinə, veksellərə, vəkalətnamə əsasında investisiya olunmuş qiymətli kağızlara və s. kapital qoyuluşu;
- dilerlərin öz hesabına həyata keçirilən qiymətli kağızlarla əməliyyatlar;
- əsasən başqa maliyyə vasitəçilərinin vəsaiti hesabına (məsələn, ümumi investisiya trest-fondları) həyata keçirilən mülkiyyətə kapital qoyuluşu;
- svop, opsiyon və digər arbitraj sazişlərin bağlanması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur);
- qiymətli kağızlarla başqalarının adından əməliyyatlar (6612-də təsnif olunur);
- daşınmaz əmlakın alqı-satqısı lizinq və icarəsi (68-də təsnif olunur);
- əməliyyat lizinqi (77-də təsnif olunur).

65 SİĞORTA, TƏKRAR SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI

65 65

651 SİĞORTA

651 651

Bu qrupa daxildir:

- sığorta risklərinin əmanət elementləri ilə və ya onsuz uzunmüddətli və qısamüddətli ödənməsi.

6511 HƏYATIN SİĞORTASI

6511 6511

65110 HƏYATIN SİĞORTASI

6511 6511

Bu altsinfə daxildir:

- kontraktların (sığorta vərəqələrinin) imzalanması dövlət rentasının sığortası, həyatın sığortası, əlillikdən sığorta, qəfil ölümdən sığorta, əmanət elementi ilə və ya onsuz həyatın sığortası.

6512 SİĞORTANIN SAİR NÖVLƏRİ (HƏYATIN SİĞORTALANMASINDAN BAŞQA)

6512 6512

65120 SİĞORTANIN SAİR NÖVLƏRİ (HƏYATIN SİĞORTALANMASINDAN BAŞQA)

6512 6512

Bu altsinfə daxildir:

- həyatın sığortasına aid edilməyən sığorta :
yangından, bədbəxt hadisədən sığorta;
- xəstəliklərdən sığorta;
- əmlakın sığortası;
- nəqliyyat, dəniz, aviasiya nəqliyyat vasitələrinin sığortası;
- pul itkisi hallarına görə sığorta və məsuliyyətin sığortası.

652 TƏKRAR SİĞORTALAR

652 652

6520 TƏKRAR SİĞORTALAR

6520 6520

65200 TƏKRAR SİĞORTALAR

6520 6520

653 PENSİYA TƏMİNATI

653 653

6530 PENSİYA TƏMİNATI

6530 6530

65300 PENSİYA TƏMİNATI

6530 6530

Bu altsinfə daxildir:

- pensiyaya çıxmaqla əlaqədar ödəmənin təmin edilməsi;
- pensiya fondlarının fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- proqramla idarə edilən əsasən dövlət mənbələrinin hesabına maliyyələşdirilən və şəxsi əmanətini nəzərdə tutmayan (84120-də təsnif olunur);
- proqramla idarə edilən məcburi sosial sığorta (84300-də təsnif olunur).

66 MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ SIĞORTA SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT

66 66

Bu bölməyə aiddir:

- maliyyə vasitəçiliyi üzrə xidmətlərin özü istisna olmaqla, maliyyə vasitəçiliyi və ya onunla sıx əlaqədar olan xidmətlərin göstərilməsi.

661 MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT

661 661

6611 MALİYYƏ BAZARLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ

6611 6611

66110 MALİYYƏ BAZARLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ

6611 6611

Bu altsinfə daxildir:

- maliyyə bazarlarının işləməsi və dövlət orqanları tərəfindən edilən nəzarət istisna olmaqla, onların fəaliyyətinə nəzarət:
- fond və əmtəə birjalarının fəaliyyəti və s.;
- maliyyə bazarlarında satışın təşkil edilməsi üzrə fəaliyyət.

6612 FOND BAZARI VƏ BİRJA ƏMƏLİYYATLARI

6612 6612

66121 FOND BAZARI VƏ BİRJA ƏMƏLİYYATLARI

6612 6612

Bu altsinfə daxildir:

- başqalarının tapşırığı ilə maliyyə bazarlarında əməliyyatların həyata keçirilməsi (məsələn, fond birjasında broker əməliyyatları) və bununla əlaqədar fəaliyyət;
- komisiyon mükafata qiymətli kağızların idarə edilməsi üzrə fəaliyyət;
- pul xırdılama kontorların, valyuta dəyişmə məntəqələrinin və s. fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyil:

- öz hesabına bazarda əməliyyatların həyata keçirilməsi. (6499-da təsnif olunur);
- fondların idarə edilməsi (6630-da təsnif edilməsi).

66122 ƏMTƏƏ BİRJASININ FƏALİYYƏTİ

6612 6612

6619 MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT

6619 6619

66190 MALİYYƏ XİDMƏTLƏRİ SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT

6619 6619

Bu altsinfə daxildir:

- başqa qruplara daxil edilməyən, maliyyə vasitəçiliyinə münasibətdə yardımçı hesab edilən bütün fəaliyyət növləri:
- brokerlərin ipoteka əməliyyatları üzrə fəaliyyət;
- məsləhət vermə üzrə məsləhətçilərin, qiymət təyin edənlərin, maklerlərin və sair maliyyə vasitəçilərinin fəaliyyəti;
- mükafatlanma və ya müqavilə əsasında himayəçilərin, gəyyumların, mühafizəçilərin fəaliyyəti
- maliyyə vasitələrinin yerləşdirilməsi məsələləri və s. maliyyə vasitəçiliyi üzrə məsləhətlər.

Bu altsinfə daxil deyil:

- siqorta agentlərinin və maklerlərinin fəaliyyəti (6622-də təsnif olunur);
- fondların idarə edilməsi (6630-da təsnif olunur).

662	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT	662	662
6621	RİSK VƏ ZƏRƏRİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ	6621	6621
66210	RİSK VƏ ZƏRƏRİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ	6621	6621
	Bu altsinfə daxildir: - maliyyə vasitəçiliyindən başqa, pensiya təminatına və sığortaya aid olan və ya onlarla sıx bağlı olan fəaliyyət: • sığorta riskini və zərərini qiymətləndirən mütəxəssislərin fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyil: - daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi (6831-də təsnif olunur); - digər məqsədlər üçün qiymətləndirilmə (7490-da təsnif olunur); - istintaqın aparılması (8030-da təsnif olunur).		
6622	SİĞORTA AGENTLƏRİNİN VƏ MAKLERLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6622	6622
66220	SİĞORTA AGENTLƏRİNİN VƏ MAKLERLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6622	6622
	Bu altsinfə daxildir: - maliyyə vasitəçiliyindən başqa, pensiya təminatına və sığortaya aid olan və ya onlarla sıx bağlı olan fəaliyyət: • sığorta agentlərinin fəaliyyəti		
6629	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT	6629	6629
	Bu altsinfə daxildir: - xilas edilmiş əmlakın idarə edilməsi; - sığorta pulunun hesablanması və sığorta riskinin müəyyən edilməsi üzrə fəaliyyət. Bu altsinfə daxil deyil: - gəmilərin xilas edilməsi üzrə fəaliyyət (5222-də təsnif olunur).		
66291	SİĞORTA VƏ PENSİYA TƏMİNATI SAHƏSİNDƏ SAİR YARDIMÇI FƏALİYYƏT	6629	6629
66292	QEYRİ-DÖVLƏT PENSİYA FONDLARININ FƏALİYYƏTİ	6629	6629
663	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	663	663
6630	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6630	6630
66300	FONDLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	6630	6630
	Bu altsinfə daxildir: - qarşılıqlı fondların, yəni investisiya kompaniyaları tərəfindən idarə edilən açıq tipli pay trastlarının (fondlarının) idarə edilməsi; - investisiya fondlarının idarə edilməsi; - pensiya fondlarının idarə edilməsi.		

L SEKSİYASI. DAŞINMAZ ƏMLAKLA ƏLAQƏDAR ƏMƏLİYYATLAR

Bu seksiyaya daşınmaz əmlakın alınıb-satılması, icarəyə verilməsi, daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi və əmlakın icarəçilər tərəfindən alınması üzrə icarəçilərin, agentliklərin və ya vasitəçilərin göstərdikləri fəaliyyətlər, borc qaytarıldıqda mülkiyyətin geri alınması kimi xidmətlər daxildir. Belə fəaliyyət fərdi və ya icarəyə verilmiş daşınmaz əmlakla əlaqədar, o cümlədən üçüncü tərəf hesabına yerinə yetirilə bilər. Buraya həmçinin daşınmaz əmlakın idarə edilməsi və mülkiyyət qaydalarının müəyyən edilməsi daxildir.

68	DAŞINMAZ ƏMLAKLA ƏLAQƏDAR ƏMƏLİYYATLAR	68	68
681	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	681	681
6810	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	6810	6810
68100	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN ALINMASI VƏ SATILMASI	6810	6810

Bu altsinfə daxildir:

- şəxsi daşınmaz əmlakın alınması və satılması:
 - çoxmənzilli binalar və digər yaşayış evləri;
 - qeyri-yasayış binaları;
 - torpaqlar;
- yaxşılaşdırma üzrə işlər aparılmadan torpaqların hissələrə bölünməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- əmlakın satılması üçün hazırlıq işləri (4110-da təsnif edilir);
- yaxşılaşdırma üzrə işlərin aparılması ilə bərabər torpaqların hissələrə bölünməsi (4299-da təsnif olunur).

682	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARAVƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	682	682
6820	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARA VƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	6820	6820
68200	ŞƏXSİ DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARA VƏ KİRAYƏYƏ VERİLMƏSİ	6820	6820

Bu altsinfə daxildir:

- aşağıdakılar kimi şəxsi daşınmaz əmlakın istismara və kirayəyə verilməsi:
 - çoxmənzilli binalar və digər yaşayış evləri;
 - sərgi zalları da daxil edilməklə qeyri-yasayış binaları;
 - torpaq;
 - əmlakın kirayəyə verilməsi üçün hazırlıq işləri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mehmanxanaların, məbelləşdirilmiş otaqların, kempinqlərin, yaşayış qoşquları üçün dayanacaqların, gəlmələr üçün ya qısamüddətli yaşayış üçün nəzərdə tutulan digər yerlərin istismarı (55-də təsnif olunur).

683	HAQQI ÖDƏNİLMƏKLƏ VƏ YA MÜQAVİLƏ ƏSASINDA DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR	683	682
6831	DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6831	6820
68310	DAŞINMAZ ƏMLAKLA APARILAN ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	6831	6820

Bu altsinfə daxildir:

- daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi, icarəsi satılması və alınmasında vasitəçilik;
- daşınmaz əmlakın girovu;
- daşınmaz əmlakla aparılan əməliyyatlar üzrə agentlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hüquq sahəsində fəaliyyət (6910-da təsnif olunur).

6832 DAŞINMAZ ƏMLAKIN İDARƏ EDİLMƏSİ

6832 6820

68320 DAŞINMAZ ƏMLAKIN İDARƏ EDİLMƏSİ

6832 6820

Bu altsinfə daxildir:

- icarə haqqının yığılması üzrə agentliklərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- hüquq sahəsində fəaliyyət (6910-da təsnif olunur);
- binaların işlək vəziyyətdə saxlanması üzrə köməkçi fəaliyyət (məsələn, təmizlik işləri və s.) (8110-da təsnif olunur);
- məsələn, hərbi bazalar, dustaqxanalar və s. kimi institusional müəssisələrin (kompleks inzibati-idarə fəaliyyətindən başqa – 8211) idarə edilməsi (8110-da təsnif olunur).

M SEKSIYASI. PEŞƏ, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT

Bu seksiyaya məhkəmələrdə və digər məhkəmə orqanlarında vəkillərin bir tərəfin digər tərəfə qarşı maraqlarının göstərilməsi, həmçinin, əmək mübahisələri ilə əlaqədar vətəndaşlıq və cinayət işlərində müvəkkillik və məsləhətin verilməsi; ümumi məsələlər üzrə məsləhətlərin və tövsiyələrin verilməsi, hüquqi sənədlərin hazırlanması; şirkətlərin qeydiyyatı haqqında şəhadətnamələrin, təşkilatların yaradılması ilə bağlı nizamnamələrin və oxşar sənədlərin, patentlərin və müəlliflik şəhadətnamələrinin verilməsi, hüquqi aktların, vəsiyyətnamələrin, etibarnamələrin və s. verilməsi; dövlət notariuslarının, məhkəmə icraçılarının, ekspertlərin və arbitrajların fəaliyyətləri daxildir.

Buraya həmçinin, mühasibat hesabı və audit sahəsində, o cümlədən, maliyyə hesabatlarının hazırlanması, həmin hesabatların yoxlanılması və dəqiqliyinin təsdiqi kimi fəaliyyətlər daxildir.

69 HÜQUQ VƏ MÜHASİBAT UÇOTU SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

69 69

691 HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

691 691

6910 HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

6910 6910

69100 HÜQUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

6910 6910

Bu altsinfə daxildir:

- məhkəmələrdə və başqa məhkəmə orqanlarında bir tərəfin əks tərəfə qarşı mənafeyinin qorunması. Bu fəaliyyət vəkillər kollegiyasının üzvü olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir və ya nəzarət olunur:
 - mülki işlərdə məsləhətlər və müvəkkillik;
 - cinayət işlərində məsləhətlər və müvəkkillik;
 - əmək mübahisələrində məsləhətlər və müvəkkillik;
- Hüquqi sənədlərin hazırlanması:
 - ümumi məsələlər üzrə tövsiyələrin və məsləhətlərin verilməsi;
 - şirkətlərin qeydiyyatı haqqında şəhadətnamələr, təşkilatların nizamnaməsi və şirkətlərin yaradılması ilə bağlı buna oxşar sənədlər;
 - müəlliflərin hüquqları və patentlər;
 - hüquqi aktların, vəsiyyətnamələrin, etibarnamələrin və s. hazırlanması.
- dövlət notariuslarının, notariusların, məhkəmə icraçılarının, ekspertlərin

və arbitrlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyil:

- arbitraj, müdiriyyət və zəhmətkeşlər arasında arbitraj bərişığı (7022-də təsnif olunur);
- məhkəmələrin fəaliyyəti (84230-da təsnif olunur).

69102 XÜSUSİ NOTARIUSLARIN FƏALİYYƏTİ	6910	6910
69103 VƏKİLLİK FƏALİYYƏYİ	6910	6910
692 MÜHASİBAT UÇOTU VƏ AUDİT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	692	692
6920 MÜHASİBAT UÇOTU VƏ AUDİT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6920	6920
69201 MÜHASİBAT UÇOTU VƏ VERGİLƏR ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	6920	6920
Bu altsinfə daxildir: - şirkət və digər müəssisələrin kommersiya əməliyyatlarının qeydiyyatı; - maliyyə hesabatlarının hazırlanması, təhlili və onların dəqiqliyinin təsdiqi; - xüsusi şəxslər və müəssisələr üçün gəlir vergisi bəyyənnamələrinin hazırlanması; - vergi idarələri qarşısında müştərilərin adından məsləhət xidmətləri və müvəkkillik (hüquq müvəkilliyindən başqa). Bu altsinfə daxil deyildir: - uçot məqsədilə məlumatların işlənməsi və cədvəllərə salınması (63110-da təsnif olunur); - uçot və hesabat sistemlərinin layihələşdirilməsi, istehsal xərclərinin uçota alınması proqramının qurulması, büdcənin yerinə yetirilməsinə nəzarət proseduraları kimi idarəetmə məsələlərinə aid məsləhətlər (7022-də təsnif olunur); - hesablar üzrə ödəmələrin alınması.		
69202 AUDİTOR FƏALİYYƏTİ	6920	6920
70 MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	70	70
701 MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	701	701
7010 MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	7010	7010
70100 MƏRKƏZİ OFİSLƏRİN FƏALİYYƏTİ	7010	7010
Bu altsinfə daxildir: - inzibati, nəzarət və idarəetmə funksiyalarını həyata keçirən və həmçinin şirkətlərin inkişafının istiqamətini müəyyən edən və planlaşdıran baş (mərkəzi) idarəetmə müəssisələrin, mərkəzi inzibati idarələrinin fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - idarəetmə məsələlərində iştirak etməyən xolding-kompaniyalarının fəaliyyəti (6420-də təsnif olunur).		
702 İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ MƏSLƏHƏTLƏR	702	702
7021 İCTİMAİ ƏLAQƏLƏRİN SAXLANILMASI VƏ MƏLUMAT MÜBADİLƏSİ	7021	7020

70210 İCTİMAİ ƏLAQƏLƏRİN SAXLANILMASI VƏ MƏLUMAT MÜBADİLƏSİ	7021	7020
7022 KOMMERSİYA FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ SAİR MƏSLƏHƏTLƏR	7022	7020
70220 KOMMERSİYA FƏALİYYƏTİ VƏ İDARƏETMƏ MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ SAİR MƏSLƏHƏTLƏR	7022	7020
Bu altsinfə daxildir: - kommersiya müəssisələri və dövlət xidmətləri üçün məsləhətlər, tövsiyələr, praktiki yardımın göstərilməsi; • ictimai əlaqələrin saxlanması və məlumat mübadiləsi; • mühasibat uçotu sisteminin, istehsal xərcləri uçotu proqramlarının, büdcənin yerinə yetirilməsinə nəzarət qaydalarının, layihələşdirilməsi; • planlaşdırma, təşkil etmə, səmərəliliyin və nəzarətin təmin edilməsi və idarəetmə üçün məlumatın təmin edilməsi, idarəetmə üzrə məlumatlar və s. sahələr üzrə kommersiya müəssisələri və dövlət xidmətləri üçün məsləhətlər və onlara yardım göstərilməsi; • idarəetmə məsələləri ilə əlaqədar məsləhətlər- bura daxildir; aqronomlar, kənd təsərrüfatı iqtisadçıları və fermerlər üçün məsləhətlər. - Arbitraj, müdiriyyət və zəhmətkeşlər arasında arbitraj barışıqı. Bu altsinfə daxil deyildir: - hesablama texnikası sahəsində xidmətlərin göstərilməsi (6201-də təsnif olunur); - hüquq sahəsində xidmətlərin göstərilməsi (6910-da təsnif olunur); - mühasibat sahəsində xidmətlərin göstərilməsi (6920-də təsnif olunur); - memarlıq, mühəndis axtarışları və bunlarla əlaqəli texniki sahələrdə məsləhətlərin verilməsi (7111, 7112-də təsnif olunur).		
71 MEMARLIQ, MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI; TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏR VERİLMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	71	71
711 MEMARLIQ, MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏLƏRDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ	711	711
7111 MEMARLIQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7111	7110
71111 MEMARLIQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7111	7110
Bu altsinfə daxildir: - memarlıq sahəsində məsləhətvermə fəaliyyəti: • tikintiyə nəzarət; • şəhərlərin planlaşdırılması və onların yaşıllaşdırılması. Bu altsinfə daxil deyildir: - kəşfiyyat və sınaq quyularının qazintısı (43130-da təsnif olunur); - tədqiqatlar və işlənmələr sahəsində fəaliyyət (72-də təsnif olunur); - texniki sınaqlar (71201-də təsnif olunur); - interyerin tərtibi (8299-da təsnif olunur).		
71112 LAYİHƏ İŞLƏRİ	7420	7421
Bu altsinfə daxildir: - Maşın və avadanlıqların yerləşdirilməsi də daxil edilməklə		

- İstehsal tikililərinin layihələşdirilməsi;
- layihələşdirmə, layihələrlə idarə mexanizmi, texniki fəaliyyət;
- Hidrotikililər, nəqliyyatların hərəkətinin layihələşdirilməsində daxil olmaqla, Mühəndis qurğularının tikintisi ilə əlaqədar layihələşdirmə
 - çertyojların tərtib edilməsi də daxil olmaqla binaların layihələşdirilməsi;
 - elektrotexnika, elektron texnikası, dağ-mədən işləri, maşınqayırma, kimya texnologiyası, tikinti sənayesi və texniki sistem, texniki təhlükəsizlik sahəsində layihələrin işlənməsi və həyata keçirilməsi.
 - havanın dəyişdirilməsi, soyuducu texnika, sanitariya texnikası, ətraf mühitin çirkləndirilməsi, tikinti akustikasına nəzarət və s. sahəsində layihələrin işlənməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kəşfiyyat və sınaq quyularının qazıntısı (4313-də təsnif olunur);
- tədqiqatlar və işlənmələr sahəsində fəaliyyət (72-də təsnif olunur);
- texniki sınaqlar(71200-də təsnif olunur);
- interyerin tərtibi(8299-da təsnif olunur).

71113 GEOLOJİ-KƏŞFİYYAT VƏ GEODEZİYA AXTARIŞ İŞLƏRİ

7420 7421

Bu altsinfə daxildir:

- geoloji kəşfiyyat fəaliyyəti:
 - faydalı qazıntılar, həmçinin yeraltı laylar və neft yataqları, təbii qazlar və digər yeraltı suların strukturu haqqında məlumatların yığılmasına yönəldilmiş müşahidələr və yerüstü ölçmələr;
 - havanın proqnozlaşdırılması
 - geodeziya axtarış işləri:
- torpağın üst qatının müayinəsi;
- hidroqrafik axtarış işləri;
- yerin təkinin üst qatlarının müayinəsi;
- sərhəddəkilərlə bağlı fəaliyyət;
- aeroçəkiliş də daxil olmaqla, kartoqrafik və kosmik məlumatların hazırlanması ilə bağlı fəaliyyət;
- sənaye və tikinti sahəsində geoloji-axtarış işləri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kəşfiyyat və sınaq quyularının qazıntısı (4313-də təsnif olunur);
- tədqiqatlar və işlənmələr sahəsində fəaliyyət (72-də təsnif olunur);
- texniki sınaqlar(7120-də təsnif olunur);
- interyerin tərtibi (8299-da təsnif olunur).

71114 KARTOQRAFIYA FƏALİYYƏTİ

7420 7421

71115 I VƏ II MƏSULİYYƏT SƏVİYYƏLİ BİNA VƏ TİKİLİLƏRİN DÖVLƏT STANDARTLARINA UYGUN OLARAQ LAYİHƏLƏNDİRİLMƏSİ VƏ MÜHƏNDİS AXTARIŞI

7420 7421

7112 MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ

7112 7110

71120 MÜHƏNDİS AXTARIŞLARI VƏ BU SAHƏDƏ TEXNİKİ MƏSLƏHƏTLƏRİN VERİLMƏSİ

7112 7110

712 TEXNİKİ SINAQ VƏ NƏZARƏT

712 712

7120	TEXNİKİ SİNAQ VƏ NƏZARƏT	7120	7120
71201	TEXNİKİ SİNAQ VƏ NƏZARƏT	7120	7120
	Bu altsinfə daxildir: - tüstü və çirkab sular kimi potensial çirkləndirmə mənbələrinin, suyun və havanın təmizliyinin və radioaktivliyin ölçülməsi və s.; - yeyinti məhsullarının keyfiyyəti sahəsində tədqiqat işləri; - məmulatların bərkliyinin, etibarlılığının və davamlığının sınağı; - tikinti elementlərinin sınağı və hesablamaları; - nüvə qurğularının təzyiqi altında işləyən gəmilərin, təyyarələrin, avtonəqliyyat vasitələrinin, germetik qabların sertifikatlaşdırılması; - avtonəqliyyat vasitələrinə dövrü olaraq texniki baxışın keçirilməsi.		
71202	TƏHLÜKƏ POTENSİALLI OBYEKTŁƏRDƏ İSTİSMAR OLUNAN AVADANLIQLARIN VƏ TEXNİKİ QURĞULARIN DİAQNOSTİKASI VƏ DİGƏR TEXNİKİ YOXLAMALARIN KEÇİRİLMƏSİ	7120	7120
72	ELMİ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	72	72
721	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	721	721
7211	BIOTEXNOLOGİYA SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	7211	7210
72110	BIOTEXNOLOGİYA SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	7211	7210
	Bu altsinfə aşağıda göstərilən istiqamətlər üzrə biotexnologiya sahəsində tədqiqat və işləmələr daxildir: - gen mühəndisliyi, farmakologiya, genetika sahələrində DNK\RNK işləmələri, DNK strukturunun öyrənilməsi, sintezi, yayılması, klonlaşdırma məqsədilə və digər qeyri-ənənəvi texnologiyalarda istifadə edilməsi; - proteinlər və s. molekulalar: DNK strukturunda onların ardıcıl birləşmələri, sintesi, protein və peptidlərin (o cümlədən, iri molyekulyar hormonların) mühəndisliyi, molyekulyar səviyədə dərman vasitələrinin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, proteinlərin ayrılması və təmizlənməsi, hüceyrə reseptorlarının eyniləşdirilməsi; - hüceyrə və toxumların yetişdirilməsi; - biotexnoloji proseslər: bioreaktorlar vasitəsilə fermentasiya, bioemal, biosulfurasiya, biofiltrasiya və oxşar proseslər; - gen daşıyıcıları və RNK : genetik terapiya, infeksiyanın virus yayıcıları; - bioinformatika: genomlar üzrə məlumat bazalarının yaradılması, proteinlərin ardıcılığı, mürəkkəb bioloji proseslərin, o cümlədən bioloji sistemlərin modellərinin yaradılması; - nanobiotexnologiyalar: dərman preparatlarını, diaqnostikanı və s. istifadə etməklə biosistemlərin öyrənilməsi üçün qurğuların yaradılması məqsədilə nano/mikroişləmə proseslərinin tətbiq edilməsi.		
7219	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ SAİR TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR (BIOTEXNOLOGİYADAN BAŞQA)	7210	7210
72190	TƏBİİ VƏ TEXNİKİ ELMLƏR SAHƏSİNDƏ SAİR TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR (BIOTEXNOLOGİYADAN BAŞQA)	7210	7210
	Bu altsinfə daxildir: - təbii və texniki elmlər (riyaziyyat, fizika, astronomiya, kimya, biologiya, təbabət, torpaqşünaslıq, kənd təsərrüfatı elmi və s.) sahəsində yuxarıda müəyyənləşdirilmiş elmi tədqiqat və		

işləmələrin üç növündə müntəzəm öyrənmə və yaradıcılıq söyləri. Onlar biliklərin artırılmasına və bu biliklərdən istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə yönəldilmişdir.

722	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	722	722
7220	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	7220	7220
72200	İCTİMAİ VƏ HUMANİTAR ELMLƏR SAHƏSİNDƏ TƏDQİQATLAR VƏ İŞLƏMƏLƏR	7220	7220
Bu altsinfə daxildir: - ictimai və humanitar elmlər (iqtisadiyyat, psixologiya, sosiologiya, hüquqşünaslıq, dilşünaslıq və dilçilik, incəsənət və s.) sahələrində yuxarıda müəyyənləşdirilmiş elmi tədqiqat və işləmələrin üç növündə müntəzəm öyrənmə və yaradıcılıq söyləri. Onlar biliklərin artırılmasına və bu biliklərdən istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə yönəldilmişdir. Bu altsinfə daxil deyildir: - bazar konyunkturasının tədqiqi (7320-də təsnif olunur).			
73	REKLAM FƏALİYYƏTİ VƏ BAZARIN ÖYRƏNİLMƏSİ	73	73
731	REKLAM FƏALİYYƏTİ	731	731
7311	REKLAM AGENLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7311	7310
73110	REKLAM AGENLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7311	7310
Bu altsinfə daxildir: - reklam tədbirlərinin işlənməsi və həyata keçirilməsi; • reklamların yaradılması və afişa sütunlarında, reklam lövhələrində, afişa və elan çərçivələrində, vitrinlərdə, nümayiş zallarında, avtomobillərdə və avtobuslarda yerləşdirilməsi; • yer və reklamlar üçün vaxtın satılması yolu ilə kütləvi informasiya vasitələrində reklamların verilməsi; • hava reklamı; - reklam materiallarının və ya nümunələrinin yayılması və çatdırılması; - reklam üçün yerin verilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - reklam materiallarının poliqrafik icrası (5819-da təsnif olunur); - bazar konyunkturasının tədqiq edilməsi (7320-də təsnif olunur); - ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə fəaliyyət (7022-də təsnif olunur); - reklam fotolarının çəkilməsi (74200-də təsnif olunur); - radio, televiziya və kino üçün reklam məlumatlarının hazırlanması (59-da təsnif olunur).			
7312	KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN REKLAM XİDMƏTİ GÖSTƏRİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİ	7312	7310
73120	KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN REKLAM XİDMƏTİ GÖSTƏRİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏTİ	7312	7310

Bu altsinfə daxildir:

- reklam yerlərinin və vaxtının satılmasının və ya alıb-satılmasının təşkil edilməsi üzrə kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyəti.

732	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN ÖYRƏNİLMƏSİ	732	732
7320	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN ÖYRƏNİLMƏSİ	7320	7320
73200	BAZAR KONYUNKTURASININ TƏDQIQI VƏ İCTİMAİ RƏYİN ÖYRƏNİLMƏSİ	7320	7320

Bu altsinfə daxildir:

- nəticələrin statistik təhlili daxil olmaqla, yeni məhsul növlərinin hazırlanması, malların hərəkətinə, satışına kömək etmək məqsədi ilə ictimai fikrin aşkarlığı və bazarın potensial imkanlarının tədqiqi;
- siyasi, iqtisadi və sosial məsələlərə aid ictimai fikrin öyrənilməsi və nəticələrin statistik təhlili.

74	DİGƏR PEŞƏKAR, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	74	74
741	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	741	741
7410	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	7410	7410
74100	İXTİSASLAŞDIRILMIŞ DİZAYN FƏALİYYƏTİ	7410	7410

Bu altsinfə daxildir:

- toxuculuq məmulatları, geyim, ayaqqabı, zərgərlik məmulatları, dəbdə olan malların və həmçinin şəxsi və məişət əşyalarının modelləşdirməsi;
- sənaye dizaynı;
- qrafika sahəsində dizaynerlərin fəaliyyəti;
- binaların daxili dizaynı (interyerin bəzənməsi).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- web-səhifələrinin işlənməsi (6201-də təsnif olunur);
- memarlıq sahəsində dizayn fəaliyyəti (7111-də təsnif olunur);
- mühəndislik işləri (7112-də təsnif olunur).

742	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	742	742
7420	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7420	7420
74200	FOTOQRAFIYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	7420	7420

Bu altsinfə daxildir:

- kommersiya məqsədləri və fərdi müştərilər üçün şəkillərin hazırlanması:
- pasportlar üçün şəkil çəkilişi, məktəb və toy fotoşəkillərinin hazırlanması,
- reklam, nəşriyyat məhsulları, moda jurnalları, daşınmaz mülkiyyətlə əməliyyat və ya turizm məqsədləri üçün fotoşəkillərin hazırlanması,
- aerofotoçəkilişlər;
- fotoplyonkaların işlənməsi:
- müştərilər tərəfindən çəkilmiş neqativ və ya kinoplyonkaların aydınlaşdırılması, çap edilməsi və fotoşəkillərin böyüdülməsi,
- diapozitivlərin haşiyəyə qoyulması,
- yenidən çəkiliş, aydınlığını itirmiş fotoşəkillərin

bərpa və ya retuş edilməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- pul salmaqla işləyən fotoavtomatların istismarı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kinematoqrafiya və televiziya ilə əlaqədar kinoplyonkaların işlənməsi (59110-da təsnif olunur).

743	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	743	749
7430	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	7430	7490
74300	TƏRCÜMƏ ÜZRƏ XİDMƏTLƏR (YAZILI VƏ ŞİFAHİ)	7430	7490

Bu altsinfə daxildir:

- stenoqrafiya və və poçt göndərişlərinin göndərilməsi sahəsində xidmətlər:
- yazı makinasında çap etmə,
- sair katiblik xidmətləri: məsələn, maqnit lentləri və disklərindən məlumatların açıqlanması və çap edilməsi,
- mətnin çoxaldılması, işığa həssas kağız üzərində surətinin hazırlanması və oxşar fəaliyyət,
 - konvertlərin üstündə ünvanların yazılması, konvertlərə qoyma, poçtun möhürlənməsi və göndərilməsi, poçt göndərişlərinin, o cümlədən reklam materiallarının siyahısının tərtib edilməsi,
 - yazılı və şifahi tərcümə.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- korrekturaların oxunması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- məlumat bazaları ilə əlaqədar fəaliyyət
- mühasibat uçotu sahəsində fəaliyyət (6920-də təsnif olunur).

749	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	749	749
7490	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	7490	7490
74900	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR PEŞƏKAR, ELMİ VƏ TEXNİKİ FƏALİYYƏT	7490	7490

Bu altsinfə daxildir:

- peşəkar təcrübə daxil olmaqla broker əməliyyatları, yəni kiçik və ya orta kommersiya müəssisələrinin alqı-satqısının təşkil edilməsi;
- qiymətləndirmə üzrə fəaliyyət (daşınmaz əmlak və ya sığorta ilə bağlı qiymətləndirmədən başqa) məsələn, əntiq əşyaların və zərgərlik məmulatlarının qiymətləndirməsi;
- patentlərin alınıb satılmasının təşkil edilməsi;
- nəqliyyat üçün tariflər haqqında məlumat vermə və hesabların yoxlanılması;
- hava proqnozunun tərtib edilməsi;
- təhlükəsizlik təminatı məsələləri üzrə məsləhətlər;
- əkinçilik və kənd təsərrüfatı, ətraf mühit sahəsində məsləhətlər;
- sair sahələrdə məsləhətlər (memar, mühəndis və menejer məsləhətləri üzrə fəaliyyətdən başqa);
- sair texniki məsələləri üzrə məsləhətlər;
- kəmiyyət müayinələri üzrə matəxəssislərin (inspektorların) fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- auksiyonlarda işlənmiş avtomobillərin topdan satışı (451-də təsnif olunur);
- auksiyonlarda işlənmiş malların pərakəndə satışı (4779-da təsnif olunur);
- auksiyonlarda pərakəndə satış (4791-də təsnif olunur);
- daşınmaz əmlakla aparılan əməliyyatlar üzrə vasitəçilərin fəaliyyəti (6831-də təsnif olunur);
- mühasibat uçotunun aparılması üzrə xidmətlərin göstərilməsi (6920-də təsnif olunur);
- idarəetmə məsələləri üzrə məsləhətlər (7022-də təsnif olunur);
- memarlıq və mühəndislik sahələləri üzrə məsləhətlər (711-də təsnif olunur);
- sənaye dizaynı (7112, 7410-da təsnif olunur);
- qida məhsullarının baytar nəzarəti və analizi (7120-də təsnif olunur);
- reklam fəaliyyəti (7311-də təsnif olunur);
- peşəkar salonların və konqresslərin keçirilməsinin təşkili (8230-da təsnif olunur);
- sərbəst qiymət qoyanların fəaliyyəti (8299-da təsnif olunur);
- müştərilərin cəlb edilməsi proqramlarının idarə edilməsi (8299-da təsnif olunur);
- istehlak krediti və borcu məsələləri üzrə məsləhətlər (8899-də təsnif olunur).

75 BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ

75 75

750 BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ

750 750

7500 BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ

7500 7500

75000 BAYTARLIQ FƏALİYYƏTİ

7500 7500

Bu altsinfə daxildir:

- kənd təsərrüfatı heyvanlarının sağlamlığına nəzarət və müalicəsi ilə əlaqədar fəaliyyət;
- ev heyvanlarının sağlamlıqlarına nəzarət və müalicəsi ilə bağlı fəaliyyət;
- karantin və xüsusi məhdudiyyət tətbiq edilən heyvan xəstəliklərindən başqa, mal-qaranın və digər heyvanların xəstəliklərinə diaqnoz qoymaq və müalicə işi aparmaq ilə əlaqədar fəaliyyət;
- mal-qarada profilaktiki peyvəndləmə aparmaq və heyvan sahiblərinə məsləhətlər verməklə bağlı fəaliyyət.

Bu fəaliyyət ixtisaslı baytarlar tərəfindən baytarlıq xəstəxanalarında, həmçinin fermalarda, it və pişik yetişdirilən yerlərdə və ya evlərdə, şəxsi müalicə kabinetlərində, əməliyyat otaqlarında və başqa yerlərdə həyata keçirilir.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- heyvanlar üçün təcili yardım xidməti.

Bu altsinfə daxil deyil:

- baytarlıq xidmətlər göstərilmədən kənd təsərrüfatı heyvanlarının saxlanılmasına dair fəaliyyət (01620-də təsnif olunur);
- qoyunların qırılması (0162-də təsnif olunur);
- süni mayalandırma (0162-də təsnif olunur);
- baytarlıq xidmətlər göstərilmədən ev heyvanlarının saxlanılmasına dair fəaliyyət (9609-də təsnif olunur);

N SEKSIYASI. İNZİBATİ VƏ YARDIMÇI XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

Bu seksiyaya müəyyən olunmuş vaxtaşırı ödəmə üçün maliyyə dəyəri olmayan əmlakın icarəyə verilməsi və lizinqi daxildir. Bunlar 4 qrupa bölünür:

- 1) avtonəqliyyat vasitələrinin icarəyə verilməsi;
- 2) istirahət və idman üçün malların və məişət mallarının kirayəyə (icarəyə) verilməsi;
- 3) xüsusilə kommersiya məqsədilə istifadə olunan maşın və avadanlıqların kirayəsi və lizinqi;
- 4) intellektual mülkiyyətçilik və oxşar qeyrimaterial məhsulların lizinqi.

Bu bölməyə yalnız əməliyyat lizinqi daxildir.

Bu sinifə daxil deyildir:

- maliyyə lizinqi (64.91-də təsnif olunur);
- daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar (L seksiyası);
- avadanlıqların operatorla birlikdə icarəsi (müəyyən avadanlıqlara uyğun olan qruplarda, məsələn, tikintidə F seksiyasında, nəqliyyatda – H seksiyasında təsnif olunur).

77	KİRAYƏ VƏ LİZİNQ FƏALİYYƏTİ	77 77
771	AVTOMOBİLLƏRİN VƏ YÜNGÜL AVTOFURQONLARIN İCARƏSİ VƏ LİZİNQİ	771 771
7711	MİNİK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQİ	7711 7710
77110	MİNİK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQİ	7711 7710
	Bu altsinfə daxildir:	
	- minik avtomobillərinin və avtofurqonların (çəkisi 3,5 tondan ağır olmayan) sürücüsüz icarəsi.	
	Bu altsinfə daxil deyildir:	
	- minik avtomobillərinin sürücü ilə icarəsi (4932, 4939-da təsnif olunur).	
7712	YÜK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQİ	7712 7710
77120	YÜK AVTOMOBİLLƏRİNİN İCARƏSİ VƏ LİZİNQİ	7712 7710
	Bu altsinfə daxildir:	
	- yük avtomobilləri, yedəkçi, qoşqu, yarımqoşqu və avtofurqonların (çəkisi 3,5 tondan ağır olan) sürücüsüz icarəsi və əməliyyat lizinqi.	
772	MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ	772 772
7721	İDMAN VƏ İSTİRAHƏT ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ MALLARIN İCARƏSİ	7721 7721
77210	İDMAN VƏ İSTİRAHƏT ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULMUŞ MALLARIN İCARƏSİ	7721 7721

Bu altsinfə daxildir:

- idman və istirahət üçün nəzərdə tutulmuş malların icarəsi və kirayəsi:
 - gəzinti gəmiləri, kanoe və yelkənli gəmilər;
 - velosipedlər;
 - şezlonq və çətirlər;
 - sair idmal malları;
 - ayaq xizəkləri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- gəzinti gəmilərinin və yelkənli gəmilərin operatorla birgə icarəsi (5010, 5030-da təsnif olunur);

- videokasetlərin icarəsi və s. (7722-də təsnif olunur);
- sair məişət əşyalarının kirayəsi (7729-da təsnif olunur);
- istirahət və əyləncə parklarında avadanlıqların kirayəsi (9329-da təsnif olunur)

7722 VİDEOLENTLƏRİN VƏ DİSKLƏRİN KİRAYƏSİ **7722 7722**

77220 VİDEOLENTLƏRİN VƏ DİSKLƏRİN KİRAYƏSİ **7722 7722**

Bu altsinfə daxildir:

- videolentlərin, disklərin, CD, DVD və s. kirayəsi

7729 SAİR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ **7729 7729**

77290 SAİR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ VƏ ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ KİRAYƏSİ **7729 7729**

Bu altsinfə daxildir:

- ev təsərrüfatları və ya müəssisələr və təşkilatlar üçün digər malların kirayəsi:
- ayaqqabı, geyim, toxunma məmulatları;
- mebellər, keramika və şüşələrdən məmulatlar, mətbəx və yeməxana qabları, elektrocihazlar və dulusçuluq məmulatları;
- gəzinti katerləri;
- velosipedlər;
- idman inventarı;
- səhnə dekorasiyaları və kostyumları, musiqi alətləri, zərgərlik məmulatları;
- kitablar, qəzetlər və jurnallar;
- videolentlər və vallar;
- müstəqil hazırlamalar üçün nəzərdə tutulan maşın və avadanlıqlar;
- güllər və digər bitkilər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- treylerlər, yaşayış avtoqoşquları, motosikletlər, avtofırqonlar, qoşqular mikroavtobuslar və minik avtomobillərinin icarəsi (771 və 772-də təsnif olunur);
- videolentlərin, valların kirayəsi, kitabxanalar tərəfindən kitab, qəzet və jurnalların verilməsi (91010-da təsnif olunur);
- iş geyimi, ağların və oxşar məmulatların kirayəsi (9601-də təsnif olunur).

773 SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN VƏ DİGƏR ƏŞYALARIN KİRAYƏSİ **773 773**

7731 KƏND TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ **7731 7730**

77310 KƏND TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ **7731 7730**

Bu altsinfə daxildir:

- kənd və meşə təsərrüfatları üçün maşın və avadanlıqların operatorsuz icarəsi və əməliyyat lizinqi;
- kənd təsərrüfatı traktorları kimi 28.3 qrupuna aid olan avadanlıqların icarəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kənd təsərrüfatı maşın və avadanlıqlarının operatorla

icarəsi;

- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur).

7732 TİKİNTİ MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7732 7730

77320 TİKİNTİ MAŞIN VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7732 7730

Bu altsinfə daxildir:

- tikinti maşın və avadanlıqlarının operatorsuz icarəsi və əməliyyat lizinqi;
- qurulma və sökülməsi daxil edilmədən tikinti ağaclarının və bəndlərinin icarəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- tikinti maşın və avadanlıqlarının operatorla icarəsi
- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur).

7733 HESABLAMA TEXNİKASINI DAXİL ETMƏKLƏ OFİS AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7733 7730

77330 HESABLAMA TEXNİKASINI DAXİL ETMƏKLƏ OFİS AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7733 7730

Bu altsinfə daxildir:

- ofis maşınlarının və avadanlıqlarının, operatorsuz icarəsi və əməliyyat lizinqi:
- kompüterlərin, hesablama maşınlarının və avadanlıqların;
- yazı makinalarının, mətnləri işləyən maşınların, surətçixarma-çoxaltma maşınlarının;
- mühasibat maşınlarının və avadanlıqlarının.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur).

7734 SU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7734 7730

77340 SU NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7734 7730

Bu altsinfə daxildir:

- ticarət gəmiləri və digər gəmilər kimi su nəqliyyatı vasitələrinin və avadanlıqlarının icarəsi və əməliyyat lizinqi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- heyətlə birlikdə su nəqliyyatı vasitələrinin və avadanlıqlarının icarəsi (50-də təsnif olunur);
- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur);
- gəzinti katerlərinin icarəsi (77290-da təsnif olunur).

7735 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7735 7730

77350 HAVA NƏQLİYYATI VASİTƏLƏRİ VƏ AVADANLIQLARININ KİRAYƏSİ

7735 7730

Bu altsinfə daxildir:

- heyətsiz hava nəqliyyatı vasitələrinin və avadanlıqlarının icarəsi və kirayəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- heyətlə birlikdə hava nəqliyyatı vasitələrinin və avadanlıqlarının icarəsi (64-də təsnif olunur);
- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur).

**7739 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN
SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İCARƏSİ**

7739 7730

**77390 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN
SAİR MAŞIN VƏ AVADANLIQLARIN İCARƏSİ**

7739 7730

Bu altsinfə daxildir:

- operatorsuz başqa qruplara daxil edilməyən maşın və avadanlıqların icarəsi və əməliyyat lizinqi:
 - dəzgah, mühərrik və turbinlərin;
 - neft hasilatı və dağ-mədən avadanlıqlarının;
 - rabitə vasitələri üçün peşəkar radio və televiziya aparatları;
 - nəzarət-ölçü aparatları;
 - elmi, ticarət və sənaye təyinatlı sair maşın və avadanlıqların;
 - dəmir yol vaqonlarının;
 - motosikletlərin, yaşayış avtofurqonlarının və qoşquların və s.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- yük konteynerlərinin icarəsi;
- yük üçün altlıqların (platformaların) icarəsi;
- mənzil və ofislər üçün konteynerlərinin icarəsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- maliyyə lizinqi (64910-da təsnif olunur);
- kənd təsərrüfatı maşınları və avadanlığının icarəsi (77310-da təsnif olunur);
- tikinti maşın və avadanlıqlarının icarəsi (77320-da təsnif olunur);
- hesablama texnikası da daxil olmaqla dəftərxana maşınları və avadanlıqlarının icarəsi (77310-da təsnif olunur);
- velosipedlərin icarəsi (7721-da təsnif olunur).

**774 MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA
İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ**

774 774

**7740 MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA
İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ**

7740 7740

**77400 MÜƏLLİFLİK HÜQUQU İLƏ MÜDAFİƏ OLUNAN ƏSƏRLƏRDƏN BAŞQA
İNTELEKTUAL MÜLKİYYƏTİN VƏ OXŞAR MƏHSULLARIN İCARƏSİ**

7740 7740

Bu altsinfə daxildir:

- intellektual mülkiyyətin lizinqi (kitablar, filmlər və proqram təminatı kimi müəlliflik hüququ ilə qorunan əsərlərdən başqa);
- istifadə hüququna görə kompensasiyanın və ya lisenziya ödənişinin alınması:
 - patentlənmiş işləmələr, yeni texnologiyalar və s. intellektual mülkiyyət;
 - ticarət nişanları;
 - firma nişanları;
 - faydalı qazıntı ehtiyatlarının qiymətləndirməsi və nəticələrin tədqiqi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müəlliflik hüququ ilə qorunan əsərlərin (kitabların, filmlərin və proqram təminatının) buraxılması, surətinin çıxarılması və yayılması (58,59-da təsnif olunur);
- nəşr edilmək üçün hüququn alınması (58, 59-da təsnif olunur);
- daşınmaz əmlakın icarəsi (6820-da təsnif olunur);
- maddi məhsulların (mülkün) icarəsi və lizinqi (4771, 772, 773-da təsnif olunur).

78	MƏŞĞULLUQ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	78	78
781	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	781	781
7810	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7810	7810
78100	İŞƏ DÜZƏLTMƏ AGENTLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ	7810	7810
	Bu altsinfə daxildir: - personalın axtarışı, namizədlərin seçilməsi və iş yerlərinə paylanması; namizədlərin sınaqdan keçirilməsi; - kasting üzrə agentlik və büroların fəaliyyəti; - personalın xaricdə yerləşdirilməsi.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - impressarioların fəaliyyəti (7490-da təsnif olunur).		
78102	AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VƏTƏNDAŞLARININ XARİCİ ÖLKƏLƏRDƏ İŞƏ DÜZƏLMƏLƏRİNDƏ VASİTƏÇİLİK FƏALİYYƏTİ	7810	7810
782	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	782	782
7820	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7820	7820
78200	MÜVƏQQƏTİ İŞÇİ QÜVVƏSİ İLƏ TƏMİNAT ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7820	7820
	Bu altsinfə daxildir: - müəssisələrin xüsusilə müvəqqəti işlərin görülməsi üçün podrat müqaviləsi əsasında müddətli iş qüvvəsi ilə təmin edilməsi və həmin müəssisə tərəfindən görülməli işlərə görə mükafatlandırılması.		
783	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	783	783
7830	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7830	7830
78300	SAİR ƏMƏK EHTİYATLARININ TƏQDİM EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT	7830	7830
	Bu altsinfə daxildir: - sifarişçilərin uzun müddətə və ya daimi əsasla əmək ehtiyatları ilə təmin edilməsi; - yerinə yetiriləcək işlərin təsvir edilməsi (məsələn, vəzifə təlimatının tərtib edilməsi); - tövsiyələrə baxılması və s. - yüksək ixtisaslı kadrların axtarılması və işlə təmin edilməsi (iş düzəltmə üzrə agentlərə).		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - müəssisələrdə əmək ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə fəaliyyət; - müvəqqəti işçi qüvvəsinin tutulması üzrə fəaliyyət (7820-də təsnif olunur).		
79	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN VƏ TUROPERATORLARIN ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞ ETMƏ XİDMƏTİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	79	79
791	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN VƏ TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	791	791
7911	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7911	7911

79110	SƏYAHƏT AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	7911	7911
	Bu altsinfə daxildir: - yaşayış və nəqliyyatın təmin edilməsi daxil olmaqla ekskursiyaların, səyahətlərin, təşkil olunmuş turların səyahət agentliklər tərəfindən topdan və pərakəndə satışı.		
7912	TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	7912	7912
79120	TUROPERATORLARIN FƏALİYYƏTİ	7912	7912
	Bu altsinfə daxildir: - səyahətlərin (ekskursiyaların, turist səfərlərinin) turopertorlar tərəfindən planlaşdırılması və təşkil edilməsi. Təşkil olunmuş səyahətlərə nəqliyyat, yaşayış və yemək ilə təmin edilmə, muzeylərə, tarixi yerlərə və s. gəzintilərin təşkil edilməsi daxildir.		
799	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	799	799
7990	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	7990	7990
79900	TURİZM SAHƏSİNDƏ ƏVVƏLCƏDƏN SİFARİŞETMƏ XİDMƏTLƏRİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR FƏALİYYƏT	7990	7990
	Bu altsinfə daxildir: - ictimai və fərdi nəqliyyatda, mehmanxanalarda, restoranlarda, mədəni-kütləvi və idman tədbirlərində yerlərin əvvəlcədən sifariş edilməsi; - mədəni-kütləvi, idman və əyləncə tamaşalarına biletlərlə təmin edilmə; - turist xidmətləri istifadəçilərinə kömək etmə: - turist səfərləri və səyahətləri barəsində tam məlumatın verilməsi, məsləhətlər; - bələdçilərin və müşayiətçilərin fəaliyyəti; - turist reklam fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - turist agentlərinin və səyahət bürolarının fəaliyyəti (7911, 7912-də təsnif olunur); - yığıncaq, konqress, konfrans və s. kimi tədbirlərin təşkili və keçirilməsi (8230-da təsnif olunur).		
80	İSTİNTAQIN APARILMASI VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİNATI	80	80
801	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	801	801
8010	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	8010	8010
80100	ŞƏXSİ MÜHAFİZƏÇİLƏRİN VƏ ŞƏXSİ MÜHAFİZƏ BÜROLARININ FƏALİYYƏTİ	8010	8010
	Bu altsinfə daxildir: - cəngüdənlərin fəaliyyəti; - müşayiət ilə zirehli avtomobillərdə qiymətli əşyaların daşınması; - yalanın müəyyən edilməsi ditektorlarının istifadə edilməsi; - daktiloskopik tədqiqatların aparılması; - gözətçilərin, növbətçilərin və qaravul xidmətlərinin fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - ictimai əsəşin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi (8424-də təsnif edilir).		

802	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	802	802
8020	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	8020	8020
80200	TƏHLÜKƏSİZLİK SİSTEMLƏRİNİN FƏALİYYƏTİNİN TƏMİN EDİLMƏSİ	8020	8020
	Bu altsinfə daxildir: - mexaniki və elektrik müdafiə qurğularının köməyi ilə həyata keçirilən nəzarət fəaliyyəti; - elektron təhlükəsizlik sistemlərinin, o cümlədən yangıdan mühafizə sistemlərinin quraşdırılması və onlara xidmət edilməsi daxil olmaqla məsafədən idarə edilməsi və nəzarəti; - mexaniki və elektron müdafiə qurğularının, dəmir qapılarının quraşdırılması və təmiri. Bu altsinfə daxil deyildir: - siqnalizasiya sisteminin qurulması (4321-də təsnif olunur); - sığorta ilə əlaqədar tədqiqat (66290-da təsnif olunur); - siqnalizasiya sistemlərinin satışı (4759-da təsnif olunur); - təhlükəsizlik məsələləri üzrə məsləhətlər (7490-da təsnif olunur); - ictimai əsəisin və təhlükəsizliyin təmin edilməsi (8424-də təsnif edilir); - açarların dublikatları ilə təmin etmə (9529-da təsnif edilir).		
80201	MÜHAFİZƏ İTLƏRİNİN ÖYRƏDİLMƏSİ	8020	8020
803	İSTİNTAQN APARILMASI	803	803
8030	İSTİNTAQN APARILMASI	8030	8030
80300	İSTİNTAQN APARILMASI	8030	8030
	Bu altsinfə daxildir: - istintaqın aparılması; - sifarişçinin və istintaqın məqsədindən aslı olmayaraq xüsusi detektivlərin fəaliyyəti.		
81	BİNALAR VƏ MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	81	81
811	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	811	811
8110	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8110	8110
81100	YARDIMÇI-TEXNİKİ XİDMƏTLƏRİN FƏALİYYƏTİ	8110	8110
	Bu altsinfə daxildir: - daxili otaqların yığışdırılması; - zibilin xaric edilməsi; - bitkilərə qulluq etmə; - isitmə və ventilyasiya sistemlərinə nəzarət; - bina daxilində ictimai əsəisin qorunması; - poçtun paylanması; - qonaqların qəbul edilməsi və görüşlərin təşkil edilməsi; - təmizlik işləri və qarderobların fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - hesablama sistemlərinin istismarı və idarə edilməsi (6203-də təsnif olunur); - mükafatlanma və ya müqavilə əsasında islahedici müəssisələrin idarə edilməsi (8423-də təsnif edilir);		

- liftlərin, restoranların, şaxtaların, xəstəxanaların və s. istismarı.

812 TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT 812 812

8121 BİNALARIN ƏSASLI TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI 8121 8121

81210 BİNALARIN ƏSASLI TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI 8121 8121

Bu altsinfə daxildir:

- bütün tipli binalarda, o cümlədən idarələrdə, ofislərdə, fabriklərdə, zavodlarda, mağazalarda, institutlarda və digər kommersiya və xüsusi təyinatlı yerlərdə və çoxmənzilli yaşayış binalarında daxili otaqların yığışdırılması;
- pəncərələrin və dəhlizlərin yuyulması.

8122 SAİR İSTEHSAL VƏ YAŞAYIŞ BİNALARININ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI 8122 8129

81220 SAİR İSTEHSAL VƏ YAŞAYIŞ BİNALARININ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ YIĞIŞDIRILMASI 8122 8129

Bu altsinfə daxildir:

- bütün tipli binaların, o cümlədən idarələrə, ofis, fabrik, zavod, mağaza, institutlar və digər kommersiya və xüsusi təyinatlı yerlərin xaricdən yığışdırılması;
- soba boruları və buxarların, sobaların, zibilyandırانların, boylerlərin, ventilyasiya şaxtalarının, sorucu ventilyatorların təmizlənməsi.

8129 TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT 8129 8129

81290 TƏMİZLİK İŞLƏRİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT 8129 8129

Bu altsinfə daxildir:

- binaların, gəmilərin, qatarların və s. dezinfeksiyası və dezinfeksiyası üzrə xidmətlər;
- qatarlar, avtobuslar və təyyarələrin yığışdırılması və s.;
- hovuzların təmizlənməsi;
- sisternlərin və tankerlərin təmizlənməsi;
- butulkaların yuyulması;
- küçələrin qardan və buzdan təmizlənməsi;
- digər qruplara daxil edilməyən sair təzlik üzrə fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyil:

- bitkilərin xəstəliklərdən və ziyanvericilərdən qorunması (01610-da təsnif olunur);
- binaların xarici tərəfinin qumvuran aparatlarla, buxarla təmizlənməsi (43390-da təsnif olunur);
- tikintidən sonra yeni binaların təmizlənməsi (43390-da təsnif olunur);
- xalça və balaca xalçaların yuyulması, pərdə və pəncərə pərdələrinin təmizlənməsi (96010-da təsnif olunur);
- ev xidmətçilərinin fəaliyyəti (9700-da təsnif olunur).

813 MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ 813 813

8130 MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ 8130 8130

81300 MƏNZƏRƏLƏRİN DƏYİŞDİRİLMƏSİ ÜZRƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ 8130 8130

Bu altsinfə daxildir:

- binaların yaşıllaşdırılması (dam üstündə bağlar, fasadlarda bitkilər);
- idman meydançalarının, oyun və əyləncə üçün yerlərin yaşıllaşdırılması;
- su mənbələri (göl, bataqlıq, sünü gol, çay, suvarma kanalları) sahillərinin yaşıllaşdırılması;
- avtomobil yolları, dəmir və su yollarının yaşıllaşdırılması;
- bağların və parkların salınması və saxlanması.

Bu altsinfə daxil deyil:

- kənd təsərrüfatı üçün ağacların və bitkilərin əkilməsi (0102-də təsnif olunur);
- meşə tingliklərinin və tingliklərin fəaliyyəti (0130, 0210-da təsnif olunur);
- kənd təsərrüfatı torpaqlarının saxlanması (0161-də təsnif olunur);
- memarlıq sahəsində fəaliyyət (7111-də təsnif olunur);
- tikinti ilə əlaqədar ərazilərdə abadlıq üzrə işlər.

82	BİZNESİN MÜHAFİZƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ İNZİBATİ VƏ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	82	82
821	BİZNESİN MÜHAFİZƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ İNZİBATİ VƏ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT	821	821
8211	MÜƏSSİSƏLƏRİN, TƏŞKİLATLARIN İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİNİN KOMPLEKS FƏALİYYƏTİ	8211	8211
82110	MÜƏSSİSƏLƏRİN, TƏŞKİLATLARIN İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİNİN KOMPLEKS FƏALİYYƏTİ	8211	8211

Bu altsinfə daxildir:

- “resepşn” xidmətləri kimi (yəni, görüşlərin təşkil edilməsi, müştərilərin qəbul edilməsi) ilə birlikdə katiblik xidmətləri, maliyyə planlaşdırması, buxalteriya jurnallarının aparılması, işçi heyəti ilə əlaqədar fəaliyyət (yəni kadrlar şöbəsinin inzibati fəaliyyəti), korrespondensiyanın işlənməsi və s.

Bu altsinfə daxil deyil:

- hər bir xidmətin ayrılıqda göstərilməsi;
- muzzdlu işçilərin fəaliyyəti (78-də təsnif olunur).

8219	FOTOSURƏT, SƏNƏDLƏRİN HAZIRLANMASI VƏ SAİR XÜSUSİ İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8219	8219
82190	FOTOSURƏT, SƏNƏDLƏRİN HAZIRLANMASI VƏ SAİR XÜSUSİ İNZİBATİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8219	8219

Bu altsinfə daxildir:

- sənədlərin hazırlanması;
- sənədlərin, məktubların və s. korrespondensiyanın düzəldilməsi, redaktə edilməsi;
- yazı makinasında çap etmə;
- sair katiblik xidmətləri:
 - mətnin çoxaldılması, işığa həssas kağız üzərində surətin hazırlanması və oxşar fəaliyyət;
 - konvertlərin üzərinə ünvanların yazılması, konvertlərə qoyma, poçtun möhürlənməsi və göndərilməsi, poçt göndərişlərinin, o cümlədən reklam materiallarının siyahısının tərtib edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyil:

- poliqrafiya məhsullarının çap edilməsi (1812-də təsnif edilir);
- çapa və tiraja hazırlıq (1813-də təsnif edilir);

- stenoqrafistlərin fəaliyyəti (8299-da təsnif edilir);
- stenoqrafiya sahəsində ixtisaslaşdırılmış fəaliyyət (8299-da təsnif edilir).

822	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	822	822
8220	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8220	8220
82200	TELEFON MƏLUMAT MƏRKƏZLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8220	8220

Bu altsinfə daxildir:

- telefon məlumat mərkəzlərinin fəaliyyəti, o cümlədən avtomatik cavablandırıcılarla cavab vermə (kompüter və telefonun əlaqələnməsi), həmçinin müştərilərlə ünsiyyət, müştərilərin sifarişlərinin yerləşdirilməsi, məlumatların verilməsi, müştərilərin şikayətlərinin baxılması;
- mal və xidmətlərin satış bazarının oyrənilməsi və potensial alıcıların cəlb edilməsi üçün telefon məlumat mərkəzlərinin istifadə edilməsi; telefon ilə ictimai fikrin sorğularının və müxtəlif problemlər üzrə səsvərmələrin aparılması və telefon məlumat mərkəzlərinin oxşar “xarici” fəaliyyəti.

823	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	823	823
8230	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	8230	8230
82300	KONQRESSLƏRİN VƏ PEŞƏKAR SALONLARIN TƏŞKİLİ	8230	8230

Bu altsinfə daxildir:

- salon, ticarət yarmarkaları, konqress, konfrans və yığıncaqların hadisə keçirilən yer və ya binanın idarə edilməsi üçün işçi heyətinin təqdim edilməsi ilə (və ya onsuz) təşkili, irəlləyişi və ya idarə edilməsi.

829	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN MÜHAFİZƏSİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	829	829
8291	ÖDƏNİŞLƏRİN YIĞILMASI VƏ KREDİT ƏMƏLİYYATLARI HAQQINDA HESABATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8291	8291
82910	ÖDƏNİŞLƏRİN YIĞILMASI VƏ KREDİT ƏMƏLİYYATLARI HAQQINDA HESABATLAR ÜZRƏ AGENTLİKLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ	8291	8291

Bu altsinfə daxildir:

- hesabatlar üzrə ödəmələrin alınması;
- fərdi şəxslərin və ya firmanın maliyyə vəziyyəti və ya kommersiya təcrübəsi ilə əlaqədar olaraq ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi.

8292	QABLAŞDIRMA	8292	8292
82920	QABLAŞDIRMA	8292	8292

Bu altsinfə daxildir:

- prosesin avtomatlaşdırılmasından asılı olmayaraq, qablaşdırma üzrə fəaliyyət:
- aerosol qablarının doldurulması;
- içki və yemək məhsulları da daxil olmaqla maye məhsulların şüşə butulka və bankalara doldurulması;
- bərk malların qablaşdırılması (folqa və şüşələrə);
- qablara etiketlərin bağlanması, möhürlərin vurulması, yazıların vurulması;

- paketlərin qablaşdırılması və hədiyyələrin qablaşdırılması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- yüklərin daşınması ilə əlaqədar qablaşdırma sahəsində fəaliyyət (5229-da təsnif olunur);
- sərirləşdirici və ya mineral suların istehsalı (1107-də təsnif olunur).

8299 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN DƏSTƏKLƏNMƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT

8299 8299

82990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN BİZNESİN DƏSTƏKLƏNMƏSİNƏ YÖNƏLDİLMİŞ SAİR ƏLAVƏ FƏALİYYƏT

8299 8299

Bu altsinfə daxildir:

- açıq və bağlı müşavirələrdə (iclaslarda) stenoqrafiya sahəsində fəaliyyət (o cümlədən stenoqrafistlərin fəaliyyəti);
- maqnit lentləri və disklərdən məlumatların oxunması;
- televiziya yığıncaqları və konfranslarının birbaşa verilişi zamanı real vaxt rejimində subtitrləmə;
- cizgi kodunun göstərilməsi;
- mükafatlanma və ya müqavilə əsasında vəsaitlərin yığılması (kapitalın toplanması);
- əmlaka sahib olunmasının bərpa edilməsi üzrə fəaliyyət;
- sərbəst qiymət qoyanların fəaliyyəti;
- müştərilərin cəlb edilməsi proqramlarının idarə edilməsi;
- avtomobil dayanacaqlarında jetonların yığılması;
- mükafatlanma və ya müqavilə əsasında sürücülük vəsiqələrinin verilməsi;
- digər qruplara daxil edilməyən sair əlavə fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının tamamlayıcı işləri (5912-də təsnif olunur);
- surət çıxarma (8219-da təsnif olunur).

O SEKSIYASI. DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ VƏ MÜDAFİƏ; İCBARİ SOSIAL TƏMİNAT

Bu seksiyaya dövlət idarəetməsi sahəsində xidmətlər daxildir. İnstitusional müəssisələrin statusu müəyyən olunmamışdır. Buraya federal səviyyədən tutmuş yerli səviyyəyə qədər olan hökumət orqanlarının fəaliyyəti daxildir.

Bu bölməyə daxildir:

- müdafiə fəaliyyəti, ictimai nizam-intizamın qorunması və təhlükəsizliyin təmin edilməsi, hüquq və məhkəmə qaydaları sahəsində fəaliyyət. Beynəlxalq fəaliyyət;
- ictimai xarakterli dövlət idarəetməsi (mərkəzi, regional və yerli hökumət orqanlarının qanunvericilik, icra və maliyyə fəaliyyəti), iqtisadi fəaliyyətin səmərəli aparılmasına kömək və tənzimləmə;
- məcburi sosial təminat.

Bu bölmədə inzibati dövlət təşkilatlarının hamısının fəaliyyəti təsnif olunmur. Məsələn təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti P seksiyasına, hərbi hospitalların fəaliyyəti Q seksiyasına daxil edilir).

84 DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ VƏ MÜDAFİƏ; İCBARİ SOSIAL TƏMİNAT	84	84
841 ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ; SOSIAL-İQTİSADI İDARƏETMƏ	841	841
8411 ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ	8411	8411
84111 ÜMUMİ XARAKTERLİ DÖVLƏT İDARƏETMƏSİ	8411	8411
Bu altsinfə daxildir: - Mərkəzi və regional idarəetmə orqanlarının qanunvericilik və icraedici fəaliyyəti; - vergi fəaliyyətinin idarə edilməsi və ona nəzarət edilməsi: - vergi qoyulması sisteminə rəhbərlik; - mallara vergilərin və rüsumların yığılması və vergi qanunvericiliyinin pozulması hallarının istintaqı; - gömrüyə rəhbərlik; - büdcənin icrası və dövlət fondlarının dövlət borcunun idarə edilməsi; - vergilərin yığılması, pulların alınması və onların xərclənməsinə nəzarət edilməsi; - dövlət idarəetməsinin müxtəlif səviyyələrində sosial-iqtisadi planlaşdırılma xidmətlərinin, statistika və sosial xidmətlərin fəaliyyəti və idarə edilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - daşınmaz əmlakın idarə edilməsi (682,683-də təsnif olunur); - sosial proqramların idarə edilməsi (8412-də təsnif olunur); - iqtisadi fəaliyyətin səmərəli aparılmasına dair kömək və tənzim etmə (8412-də təsnif olunur); - müdafiə fəaliyyəti (8422-də təsnif olunur); - dövlət arxivlərinin fəaliyyəti (9101-də təsnif olunur).		
84112 YERLİ ÖZÜNÜ İDARƏETMƏ ORQANLARININ FƏALİYYƏTİ	8411	8411
Bu altsinfə daxildir - yerli orqanların qanunvericilik və icraedici fəaliyyəti; - bələdiyyələrin fəaliyyəti.		
8412 SOSIAL PROQRAMLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	8412	8412
84120 SOSIAL PROQRAMLARIN İDARƏ EDİLMƏSİ	8412	8412
Bu altsinfə daxildir: - insanların maddi rifahının yüksəldilməsinə: sağlamlığın qorunmasına, təhsilə, mədəniyyətə, idmana, istirahətə, ətraf mühitin qorunmasına, mənzil tikintisinə, ictimai xidmətlərin göstərilməsinə və s. yönəldilmiş dövlət proqramlarının idarə edilməsi. Bu altsinfə daxil deyildir: - məcburi sosial sığorta sahəsində fəaliyyət (84300-də təsnif olunur); - təhsil sahəsində fəaliyyət (85-ci bölmədə təsnif olunur); - sağlamlıq sahəsində fəaliyyət (861-ci qrupda təsnif olunur); - çirkli suların və tullantıların ləğv edilməsi (3700-də təsnif edilir); - kitabxanaların, dövlət arxivlərinin, muzeylərin və digər mədəniyyət idarələrinin fəaliyyəti (910-ci qrupda təsnif olunur); - idman fəaliyyəti və istirahətin təşkili və əyləncə sahəsində		

digər fəaliyyət (931 və 9329-ci qruplarda təsnif olunur).

8413 İQTİSADI FƏALİYYƏTİN SƏMƏRƏLİ APARILMASINA YARDIM VƏ ONUN TƏNZİMLƏNMƏSİ **8413 8413**

84130 İQTİSADI FƏALİYYƏTİN SƏMƏRƏLİ APARILMASINA YARDIM VƏ ONUN TƏNZİMLƏNMƏSİ **8413 8413**

Bu altsinfə daxildir:

- fəaliyyətin müxtəlif növlərinə dövlət idarəetməsi və tənzimlənməsi: kənd təsərrüfatına, torpaqların istifadəsinə, yanacaq-enerji və mineral ehtiyatlara, nəqliyyata, rabitəyə, mehmanxana və turizm qurumlarına;
- işçi qüvvəsinə aid olan ümum məsələlərə rəhbərlik;
- regional inkişaf siyasəti ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- elmi tədqiqat fəaliyyəti (72-də təsnif olunur).

842 DÖVLƏT TƏRƏFİNDƏN CƏMİYYƏTƏ BÜTÖVLÜKDƏ XİDMƏT GÖSTƏRİLMƏSİ **842 842**

8421 BEYNƏLXALQ FƏALİYYƏT **8421 8421**

84210 BEYNƏLXALQ FƏALİYYƏT **8421 8421**

Bu altsinfə daxildir:

- xarici işlər nazirliyinin, xaricdə və ya beynəlxalq təşkilatların katibliklərində yerləşdirilmiş diplomatik və konsulluq missiyalarının idarə edilməsi və fəaliyyəti;
- fəaliyyət sahəsi dövlət sərhədlərindən kənara çıxan məlumat və mədəniyyət xidmətlərinin idarə edilməsi, tənzimlənməsi və dəstəklənməsi;
- xarici dövlətlərə birbaşa və beynəlxalq təşkilatlarla göndərilən köməyin göstərilməsi;
- xarici dövlətlərə hərbi köməyin göstərilməsi;
- xarici ticarətin, beynəlxalq maliyyə fəaliyyətinin və beynəlxalq texniki əməkdaşlığın idarə edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- fəvqəladə vəziyyət zamanı beynəlxalq köməyin göstərilməsi.

8422 MÜDAFİƏ FƏALİYYƏTİ **8422 8422**

84220 MÜDAFİƏ FƏALİYYƏTİ **8422 8422**

Bu altsinfə daxildir:

- aşağıdakı kimi müdafiə və quru, dəniz, hava və kosmik hərbi qüvvələrin fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlərə rəhbərlik, nəzarət edilməsi və tənzimlənməsi:
- quru qüvvələrin dəniz donanması və hərbi hava qüvvələrinin hərbi hissələri;
- mühəndis və nəqliyyat qoşunları, rabitə, kəşfiyyat, material-texniki təminat, ştabların şəxsi heyətləri və başqa qeyri döyüş birləşmələri;
- ehtiyat və köməkçi müdafiə qüvvələri;
- hərbi texnika, ərzaq və silahla, mühəndis texniki tikililərlə və s. təminat;
- səhra şəraitində ordunun şəxsi heyətinə tibbi xidmət;
 - mülki müdafiə qüvvələrinə rəhbərlik, nəzarət edilməsi və tənzimlənməsi;

- mülki idarələrin və əhalinin iştirakı ilə həyata keçirilən təlimlərin və fəvqaladə vəziyyətin ləğv edilməsi planlarının işlənməsinə köməklik.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- xarici ölkələrə hərbi köməyin göstərilməsi (84210-da təsnif olunur);
- hərbi tribunalların fəaliyyəti (84230-da təsnif olunur);
- sülh vaxtı fəvqaladə hadisələr, təbii fəlakətlər zamanı daxili ilkin istifadə üçün ehtiyatlarla təminat (84240-da təsnif olunur);
- hərbi məktəblər, institutlar və akademiya tərəfindən təhsil sahəsində həyata keçirilən fəaliyyət (85-ci bölmədə təsnif olunur);
- hərbi qospitaların fəaliyyəti (86100-da təsnif olunur);
- elmi tədqiqat fəaliyyəti (72-də təsnif olunur).

8423 ƏDLİYYƏ VƏ ƏDALƏT MƏHKƏMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8423 8423

84230 ƏDLİYYƏ VƏ ƏDALƏT MƏHKƏMƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8423 8423

Bu altsinfə daxildir:

- hərbi tribunallarının, məhkəmə sistemlərinin idarə edilməsi və fəaliyyəti;
- cəzaçəkmə müəssisələrinin, istintaq təcridxanalarının və xüsusi müəssisələrinin (penitensiar müəssisələrinin) idarə edilməsi;
- məhkəmə qərarlarının yerinə yetirilməsi və qanunların izah edilməsi;
- arbitraj mülkü məhkəmələrinin fəaliyyəti

Bu altsinfə daxil deyildir:

- vətəndaş, cinayət və başqa işlərdə məsləhətlər və müvəkilliklər (69100-da təsnif olunur);
- cəzaçəkmə müəssisələrinin nəzdində olan peşə məktəblərinin fəaliyyəti (85-ci bölmədə təsnif olunur);
- Penitensiar xidmətin müalicə müəssisələrinin fəaliyyəti (86100-da təsnif olunur).

8424 İCTİMAİ QAYDALARIN VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

8424 8423

84240 İCTİMAİ QAYDALARIN VƏ TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

8424 8423

Bu altsinfə daxildir:

- dövlət hakimiyyəti tərəfindən maliyyələşdirilən müntəzəm və köməkçi polis qüvvələrinin, həmçinin küçə hərəkətinin tənzimlənməsi, xaricilərin qeydiyyatı, polis laboratoriyalarının fəaliyyəti və həbslərin qeydiyyatı ilə məşğul olanlar da daxil edilməklə sahil, liman, sərhəd mühafizəsi qüvvələrinin və başqa xüsusi polis qüvvələrinin idarə edilməsi fəaliyyəti;
- sülh vaxtı təbii fəlakətlər zamanı daxili istifadə üçün ehtiyatlarla təmin edilmə.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- müdafiə və hərbi qüvvələrlə bağlı məsələlərə rəhbərlik və tənzimlənmə fəaliyyəti (84220-də təsnif olunur);
- məhkəmə laboratoriyalarının fəaliyyəti (7120-də təsnif olunur).

8425 FƏVQƏLADƏ HALLAR ZAMANI TƏHLÜKƏSİZLİYİN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

8425 8423

84251 FƏVQƏLADƏ HALLAR ZAMANI TƏHLÜKƏSİZLİYİN

TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT**8425 8423**

Bu altsinfə daxildir:

- yanğınların söndürülməsi və qarşısının alınması;
- dövlət hakimiyyəti tərəfindən müntəzəm və köməkçi yanğınsöndürən briqadalarının, yanğının qarşısının alınması, yanğının söndürülməsi və heyvanların xilas, sellər, yol qəzaları və s. təbii fəlakətlər, leysanlar, yol qəzaları və s. zamanı köməklik göstərən xidmətlərin fəaliyyəti və idarə edilməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- dəniz yanğınsöndürən gəmiləri tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- meşələrin yanğından mühafizəsi sahəsində xidmətlər (0220-də təsnif olunur);
- müəssisələrdə yanğının söndürülməsi və qarşısının alınması sahəsində xüsusi firmalar tərəfindən göstərilən fəaliyyət (C seksiyasında təsnif olunur);
- aerodromlarda yanğının söndürülməsi və qarşısının alınması sahəsində fəaliyyət (5223-də təsnif olunur);
- hərbi obyektlərdə yanğının söndürülməsi və qarşısının alınması sahəsində fəaliyyət (84220-də təsnif olunur).

84252 MÜƏSSİSƏLƏRİN VƏ YAŞAYIŞ MƏNTƏQƏLƏRİNİN MÜQAVİLƏ ƏSASINDA YANĞINLARDAN QORUNMASI**8425 8423****843 MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT****843 843****8430 MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT****8430 8430****84300 MƏCBURİ SOSIAL SIĞORTA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT****8430 8430**

Bu altsinfə daxildir:

- məcburi sosial sığortaya rəhbərlik;
- xəstəlikdən, iş vaxtı bədbəxt hadisədən və işsizlikdən sığorta edilmə;
- qocalığa görə və istefaya çıxılması zamanı pensiyalar.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qeyri-məcburi sosial sığorta (650-cı qrupda təsnif olunur);
- sosial təminat sahəsində və digər sosial xidmətlərin göstərilməsi (87-cü qrupda təsnif olunur).

P SEKSİYASI. TƏHSİL

Bu bölməyə dövlət, həmçinin istənilən səviyyədə fərdi təhsil, istənilən peşənin gündüz və ya qiyabi öyrədilməsi, həmçinin radio və televiziya üzrə təhsil daxildir.

Buraya həmçinin müxtəlif səviyyələrdə müntəzəm məktəb sistemi çərçivəsində realizə olunan müxtəlif müəssisələr tərəfindən verilən təhsil, həmçinin böyükölçü üçün təhsil, savadsızlığın ləğvi proqramı və s. daxildir. Bu bölməyə həmçinin hərbcilər üçün təlim müəssisələri, həbsxanalarda təlim təhsil kursları daxildir.

Təhsilin bütün səviyyələrinə fiziki və əqli cəhətdən çatışmazlığı olan şagirdlərin xüsusi öyrədilməsi daxildir.

Bu bölmənin izahlarında gətirilən istinadlar Beynəlxalq Standart Təhsil Təsnifatında (BSTT) göstərilən təhsilin səviyyəsi və dərəcəsinə uyğun olaraq əsəlandırılmışdır:

- 0-85.10 səviyyəsi
- 1-85.20 səviyyəsi
- 2-3—85.3 səviyyəsi
- 4-85.41 səviyyəsi
- 5-6-85.42 səviyyəsi

Bu bölməyə həmçinin daxildir:

- təhsilin digər növləri, məsələn, məktəblərdə nəqliyyat vasitələri üçün sürücülərin hazırlanması.
- təqdim olunan xidmətlərin xarakterinə görə bu seksiyada təqdim olunan təhsil növlərinə anoloji sayıla biləcək böyükklər üçün təhsil.

85 TƏHSİL

85 85

Bu bölməyə daxildir

- istənilən səviyyədə dövlət, həmçinin xüsusi təhsil, istənilən peşənin öyrədilməsi, əyani və ya qiyabi təhsil, həmçinin radio və televiziya ilə təhsil, Bura daxildir təhsil, müxtəlif müəssisələrin müntəzəm təhsil sistemi çərçivəsində müxtəlif səviyyədə realizə olunmuş təhsil, həmçinin böyükklər üçün təhsil, öyrədilmə proqramları və sairə, İlkin təhsilin hər bir səviyyəsinə fiziki və ya əqli çatışmazlıq olan şagirdlərin xüsusi öyrədilməsi daxildir. Bu bölmənin izahında təhsilin dərəcə və səviyyəsinə nisbi sitatın gətirilməsi Beynəlxalq Standart Təhsil Təsnifatına (BSTT) əsaslanmışdır.

Bu bölməyə həmçinin daxildir:

- öyrətmənin digər növləri, belə ki, məktəblərdə nəqliyyat vasitələri üçün sürücülərin hazırlanması

Bu bölməyə daxil deyildir :

- əyləncə və istirahətlə bağlı öyrətmə, məsələn, bridclərdə, qolflarda oyunların öyrədilməsi

851 MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİL

851 851

8510 MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİL

8510 8510

85100 MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİL

8510 8510

Bu altsinfə daxildir:

- məktəbəqədər təhsil (ibtidai təhsilə qədər təhsil).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- böyükklər üçün təhsil proqramlarının həyata keçirilməsi (8559-da təsnif olunur);
- gündüz vaxtı uşaqlara baxılması üzrə fəaliyyət (88910-da təsnif olunur).

852 İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)

852 852

8520 İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)

8520 8510

85200 İBTİDAİ TƏHSİL (BİRİNCİ DƏRƏCƏLİ)

8520 8510

Bu altsinfə daxildir:

- məktəbəqədər təhsil (ibtidai təhsilə qədər təhsil).

Bu altsinfə daxil deyildir:

- böyükələr üçün təhsil proqramlarının həyata keçirilməsi (8559-da təsnif olunur);
- gündüz vaxtı uşaqlara baxılması üzrə fəaliyyət (88910-da təsnif olunur).

853	ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	853	852
8531	ÜMUMİ ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8531	8521
85311	ÜMUMİ ORTA TƏHSİL (İKİNCİ DƏRƏCƏLİ)	8531	8521

Bu altsinfə daxildir:

- orta səviyyəli təhsilin birinci pilləsində bu və ya digər dərəcədə mütləq məktəb təhsilinə uyğun gələn ümumi məktəb təhsili.

85312	HAZIRLIQ KURSLARININ FƏALİYYƏTİ	8531	8521
--------------	--	-------------	-------------

Bu altsinfə daxildir:

- orta səviyyəli təhsilin ikinci pilləsində ali məktəbə hazırlıq üçün olan ümumi məktəb təhsili.

Təhsilin bu pilləsində ixtisaslaşma ümumi proqrama riayət edənlərin təcrübəsinə təsir edir. Bu proqramlar şagirdlərə ya texniki və peşə təhsili almağa və ya hər-hansı fəndən xüsusi hazırlıq olmadan ali məktəbə daxil olmağa hazırlaşdırır.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- böyükələrin təhsili (85590-da təsnif olunur).

8532	ORTA TEXNİKİ VƏ PEŞƏ TƏHSİLİ	8532	8522
85320	ORTA TEXNİKİ VƏ PEŞƏ TƏHSİLİ	8532	8522

Bu altsinfə daxildir:

- təsnifatın 85420 bölməsinə uyğun olaraq təsnif edilən ali təhsildən bir qədər aşağı pilləli texniki və peşə təhsili.
- Bu proqramlarda əsasən hazırkı və gələcək sənətlə əlaqədar olaraq İxtisaslaşma - nəzəri və praktiki vərdişlərin əldə edilməsinə yönəldilir. Proqramın məqsədi həm ümumi yönümlü işlərə, həm də yüksək ixtisaslı işlərə hazırlıqdır və konkret ixtisas alanadək dəyişdirilə bilər.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- peşəkar turist bələdçilərinin hazırlanması;
- aşbazarın, mehmanxana və restoranlar işçilərinin hazırlanması;
- vizajistlərin və bərbərlərin hazırlanması;
- hesablama texnikasının təmiri üzrə texniklərin hazırlanması;
- peşəkar avtobus sürücülərin və peşəkar uçuş heyyyətinin hazırlanması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- ali tədris müəssisələri və ya universitet səviyyəsində texniki və peşəkar təhsil (854-də təsnif olunur);
- peşəkar sürücülər məktəblərində təhsil (8553-də təsnif olunur);
- bədii məktəblərdə, rəqs məktəblərində, teatr dərnəklərində və s. təhsil.

854	ALİ TƏHSİL	854	853
------------	-------------------	------------	------------

8541 NATAMAM ALİ TƏHSİL	8541 8530
85410 NATAMAM ALİ TƏHSİL	8541 8530
Bu altsinfə daxildir: - universitet pilləsinin və ya ona ekvivalent təhsilin alınmasına gətirməyən, orta təhsildən yüksək təhsil Bu pillədə bir hissəsi nəzəri məsələlər, digər hissəsi isə praktiki biliklər alınmasına yönəldilmiş çox müxtəlif mövzulu proqramlar təklif edilir.	
8542 ALİ TƏHSİL	8542 8530
85420 ALİ TƏHSİL	8542 8530
Bu altsinfə daxildir: - universitet pilləsinin və ya ona ekvivalent təhsilin alınmasına gətirən, orta təhsildən yüksək təhsil. Bu pillədə bir hissəsi nəzəri məsələlər, digər hissəsi isə praktiki biliklər alınmasına yönəldilmiş çox müxtəlif mövzulu proqramlar təklif edilir.	
855 TƏHSİLİN SAİR NÖVLƏRİ	855 854
8551 BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMAN SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8551 8541
85510 BƏDƏN TƏRBIYƏSİ VƏ İDMAN SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8551 8541
Bu altsinfə idman məktəblərində və seksiyalarında (qrup şəklində və ya fərdi olaraq), və həmçinin gecə-gündüz idman məşq düşərgələrində idman sahəsində fəaliyyət daxildir. Bu altsinfə daxildir: - idman sahəsində (basketbol, voleybol, kriket, futbol və s., gimnastika yüngül atletika, at idmanı, üzgüçülük, yelkənli qayıq idmanı, yoqa, hərbi sənət, kart oyunları, şahmat, dama oyunu və s.) təhsil fəaliyyəti (peşəkar müəllimlər tərəfindən nəzəriyyənin tədrisi və praktiki bacarıqların öyrədilməsi); - müxtəlif idman növləri sahəsində təlimatçıların, müəllimlərin, məşqçilərin fəaliyyəti. Bu altsinfə daxil deyildir: - mədəniyyət sahəsində təhsil fəaliyyəti (8252-də təsnif olunur); - idman məktəblərində və ya məktəb-internatlarında ümumi təhsil fənlərinin tədrisi (822, 853-də təsnif olunur).	
8552 MƏDƏNİYYƏT SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8552 8542
85520 MƏDƏNİYYƏT SAHƏSİNDƏ TƏHSİL FƏALİYYƏTİ	8552 8542
Bu altsinfə rəssamlıq, musiqi və teatr sahəsində təhsil fəaliyyəti (peşəkar müəllimlər tərəfindən nəzəriyyənin tədrisi və praktiki bacarıqların öyrədilməsi) daxildir. Bu xidmətləri təqdim edən müəssisələrdə peşəkar təhsil haqqında diplom verilmir. Bu altsinfə daxildir: - musiqi müəllimlərinin fəaliyyəti və musiqi məktəblərində (dərnlərində, studiyalarında, siniflərində) sair musiqi təhsil; - bədii məktəblərin (dərnlərin, studiyaların, siniflərin) fəaliyyəti; - rəqs məktəblərinin (dərnlərin, studiyaların, siniflərin) fəaliyyəti; - tədris müəssisələrindən başqa rəqs məktəblərinin (dərnlərin, studiyaların, siniflərin) fəaliyyəti; - fotoqrafiya məktəblərinin (dərnlərin, studiyaların, siniflərin) fəaliyyəti.	

- Bu altsinfə daxil deyildir:
 - xarici dillər kurslarının fəaliyyəti (8559-da təsnif olunur).

8553 SÜRÜCÜ HAZIRLAYAN MƏKTƏBLƏRİN FƏALİYYƏTİ **8553 8549**

85530 SÜRÜCÜ HAZIRLAYAN MƏKTƏBLƏRİN FƏALİYYƏTİ **8553 8549**

- Bu altsinfə daxildir:
 - kurslarda və məktəblərdə (kommersiya sertifikatları və icazələrindən başqa) təyyarəçi sənətinin, gəmilərin, o cümlədən yelkənli gəmilərin idarə edilməsinin oyrədilməsi

- Bu altsinfə daxil deyildir:
 - avtomobil nəqliyyatı, su və hava nəqliyyatı üçün peşəkar sürücülərin hazırlanması (8532-də təsnif olunur).

8559 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN TƏHSİL SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT **8559 8549**

85590 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN TƏHSİL SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT **8559 8549**

- Bu altsinfə daxildir:
 - böyükələr üçün təhsil, yəni müntəzəm məktəb təhsili və ya ali təhsil sistemlərində oxumayan insanlar üçün olan təhsil. Təhsil məktəblərdə və ya böyükələr üçün nəzərdə tutulan xüsusi müəssisələrdə gündüz və ya axşam vaxtları aparıla bilər;
 - radio və ya televiziya ilə aparılan təhsilin bütün növləri, həmçinin qiyabi oxuma;
 - pillələrə bölünməyən təhsil;
 - universitetlərdə kuratorluq;
 - repetitorluq üzrə mərkəzlərdə təhsil;
 - imtahanlara hazırlıq üzrə kurslarda təhsil;
 - xarici dillər kurslarında təhsil;
 - dini kurslarda təhsil;
 - kompüter kurslarında təhsil;
 - sağ qalma kurslarında təhsil;
 - nəticəlik məharəti kurslarında təhsil;
 - sürətli oxuma kurslarında təhsil.

- Bu altsinfə daxil deyil:
 - peşəkar ali təhsil (85420-də təsnif olunur);
 - əsas tam orta təhsil (8531-də təsnif olunur);
 - peşə-texniki təhsil (8532-də təsnif olunur);
 - böyükələrin təhsili (85590-da təsnif olunur).

856 TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT **856 855**

8560 TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT **8560 8550**

85600 TƏHSİL SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT **8560 8550**

- Bu altsinfə daxildir:
 - təhsil sahəsində məsləhətlər;
 - məktəblərdə ixtisasa istiqamətləndirmə;
 - sınaq imtahanlarından keçmə;
 - sınaq nəticələrinin qiymətləndirilməsi;
 - tələbə mübadiləsi proqramlarının təşkil edilməsi.

Bu altsinfə daxil deyil:

- humanitar və sosial elmlər sahəsində elmi tədqiqatlar və işləmələr (7220-də təsnif olunur).

Q SEKSIYASI. ƏHALİYƏ SƏHİYYƏ VƏ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

Bu bölməyə səhiyyə sahəsində fəaliyyət və əhaliyə göstərilən sosial xidmətlər daxildir. Bu bölmə müalicə və diaqnoz da daxil olmaqla, xəstəxanalarda, geniş profilli xəstəxanalarda və xüsusi xəstəxanalarda, sanatoriyalarda, profilaktoriyalarda, tibbi müəssisələrdə qısamüddət və ya uzunmüddət qalma kimi kompleks xidmətləri, ruhi xəstəxanalarda, ağıldankəm xəstələr üçün olan xəstəxanalarda, reabilitasiya mərkəzlərində, cüsamli xəstələr üçün olan xəstəxanalarda və pasientlərin stasionar qalması üçün şəraiti olan digər tibbi müalicə mərkəzlərində həyata keçirilən müalicə və xidmətləri əhatə edir. Buraya tibbi məsləhətlər və ümumi və xüsusi tibb sahəsində müalicə, ümumi və xüsusi xarakterə malik olan stomatologiya sahəsində, həkim-mütəxəssislər və cərrahlar, ümumi profilli həkimlər (can həkimləri) tərəfindən göstərilən xidmətlər daxildir. Xəstəxanalardan kənar əhaliyə göstərilən sosial xidmətlər də həmçinin buraya daxil edilir.

86 SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	86 86
861 XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	861 861
8610 XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	8610 8610
86100 XƏSTƏXANALARIN FƏALİYYƏTİ	8610 8610

Bu altsinfə daxildir:

- xəstəxanaların fəaliyyəti:
 - əməliyyatların keçirilməsi və digər diaqnostik qaydalar və s. daxil olmaqla tibbi fəaliyyət: cərrahiyyə, diaqnostika, müalicə
- xəstəxanada qalmaq üçün şəraitin təmin edilməsi: qalmaq, qidalanmaq və s.

Bu altsınıf xəstə qəbulu üçün sanitar şəraiti olan geniş profilli və ixtisaslaşdırılmış xəstəxanaların, sanatoriya-ların, profilaktoriyaların, psixi xəstəxanaların, bərpa mərkəzlərinin, leprozoriyaların, stomatoloji mərkəzlərin və başqa müalicə müəssisələrinin fəaliyyətini, hərbi ba-zaların qospitaları və həbsxana xəstəxanalarının fəaliyyəti də daxil olmaqla özündə cəmləşdirir.

Bu fəaliyyət əsasən stasionar xəstələrin müalicəsinə istiqamətlənir və həkimlərin bilavasitə müşahidəsi altında həyata keçirilir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- səhra şəraitində hərbi qüvvələrin şəxsi heyətinə göstərilən tibbi xidmət (84220-də təsnif olunur);
- stasionar xəstələrə göstərilən şəxsi tibbi məsləhət xidmətləri (86210-də təsnif olunur);
- xəstələrə qeyri stasionar şəraitdə göstərilən stomatoloji xidmətlər (86230-də təsnif olunur);
- təcili yardımın xidmətləri (86900-də təsnif olunur);
- texniki və laboratoriya tədqiqatları (7120-də təsnif olunur);
- baytarlıq fəaliyyəti (7500-də təsnif olunur).

862 HƏKİM PRAKTİKASI VƏ STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	862 862
8621 ÜMUMİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8621 8620
86210 ÜMUMİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	8621 8620

Bu altsinfə daxildir:

- ümumi ixtisaslı həkimlər, ixtisaslı həkimlər və cərrahlar tərəfindən ümumi və xüsusi tibb sahəsində müalicə və məsləhət xidmətləri.

Bu fəaliyyət şəxsi təcrübə əsasında həkimlər

qrupu tərəfindən, həmçinin poliklinikalarda (klinikalarda ambulator xəstələr üçün) həyata keçirilə bilər.

Buraya xəstəxanalarda şəxsi konsultativ xidmətlər, müəssisələrin, məktəblərin, qocalar evlərinin, fəhlə təşkilat və cəmiyyətlərin və s. yanında olan ambulatoriyalarda aparılan fəaliyyət, həmçinin evdə yardım daxildir.

Xəstələr adətən ambulator xəstələr olur və ümumi ixtisaslı (müalicə) həkimlər yanına göndərilə bilər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mama həkimi, sanitar və fizioterapevt kimi paratibbi heyətin xidmətləri (86900-də təsnif olunur);
- xəstəxanaların fəaliyyəti (8610-da təsnif olunur).

8622 XÜSUSİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8622 8620

86220 XÜSUSİ HƏKİM PRAKTİKASI SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8622 8620

Bu altsinfə daxildir:

- həkim-mütəxəssislər və cərrahlar tərəfindən tibbi məsləhətlərin verilməsi və xüsusi tibb sahəsində müalicə;
- sterilizasiya və hamiləliyin dayandırılması kimi xidmətlərin göstərilməsi ilə ailə planlaşdırması mərkəzlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- xəstəxanaların fəaliyyəti (8610-da təsnif olunur);
- mama həkimi, sanitar və fizioterapevt kimi paratibbi heyətin xidmətləri (8690-də təsnif olunur).

8623 STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8623 8620

86230 STOMATOLOGİYA SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

8623 8620

Bu altsinfə daxildir:

- xüsusi və ümumi xarakterli diş həkimi xidmətləri;
- ortodontik xidmətlər.

Bu fəaliyyət ambulator xəstələr üçün şəxsi təcrübə

və ya, poliklinikalarda müəssisə, məktəb və s. yanında olan klinikalarda, həmçinin əməliyyat otaqlarında həyata keçirilə bilər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- diş texnikləri tərəfindən süni dişlərin, diş protezlərinin və protez qurğularının hazırlanması, əgər özləri bunları quraşdırmırlarsa (32500-də təsnif olunur);
- xəstəxanaların fəaliyyəti (8610-da təsnif olunur);
- mama həkimi, sanitar və fizioterapevt kimi paratibbi heyətin xidmətləri (8690-də təsnif olunur).

869 SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

869 869

8690 SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

8690 8690

86900 SƏHİYYƏ SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

8690 8690

Bu altsinfə daxildir:

- insanların sağlamlığının mühafizəsi üzrə xəstəxanalar və müalicə edən həkimlər tərəfindən deyil, xəstələrə xidmət üzrə verilmiş hüquqa uyğun olaraq orta paratibbi heyət tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyət:

Buraya optometriya, hidroterapiya, müalicə massajı, əmək terapiyası, nitq nöqsanlarının müalicəsi, əl və ayaqlara qulluq etmək, homeopatiya, akupunktura müalicəsi və s. sahəsində çalışan sanitar, akuşer, fizioterapevt və başqalarının fəaliyyəti daxildir.

Bu fəaliyyət növləri müəssisələrin, məktəblərin, qocalar evlərinin, fəhlə təşkilat və cəmiyyətlərinin və s. yanında fəaliyyət göstərən müalicə klinikalarında, xəstəxanalardan başqa stasionar müalicə kabinetlərində, həmçinin şəxsi konsultasiya kabinetlərində, xəstələrin evində və başqa yerlərdə həyata keçirilə bilər.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- məktəblərdə stomatoloji kabinetlərdə və stomatoloq-gigiyenaçıların diş-müalicə həkimləri və tibb bacıları kimi köməkçi stomatoloji heyətin fəaliyyəti;
- tibbi laboratoriyalarının fəaliyyəti;
- qan, sperma, transplontasiya orqanları və s. banklarının fəaliyyəti;
- sanitar nəqliyyatı vasitələrilə xəstələrin daşınması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- diş texnikləri tərəfindən süni dişlərin, diş protezlərinin və ortodontik qurğuların hazırlanması, əgər onlar bunları özləri quraşdırmırlarsa (32500-də təsnif olunur);
- yemək məhsullarının keyfiyyəti sahəsində tədqiqatlar (71200-də təsnif olunur);
- texniki sınaqlar və tədqiqatlar (tibb sahəsində deyil) (7120-də təsnif olunur);
- xəstəxanaların fəaliyyəti (8610-da təsnif olunur);
- həkim praktikası və diş həkimi praktikası sahəsində fəaliyyət (862-də təsnif olunur);
- orta tibb heyəti tərəfindən xəstələrə qulluq da daxil olmaqla müəssisələrin fəaliyyəti (8710-da təsnif olunur).

87 SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

87 87

871 ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

871 871

8710 ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

8710 8710

87100 ORTA TİBB HEYYƏTİ TƏRƏFİNDƏN XƏSTƏLƏRƏ QULLUQ VƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DA DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

8710 8710

Bu altsinfə daxildir:

- tibb bacılarının və s. orta və kiçik tibb heyətinin qulluğuna ehtiyacı olan şəxslər üçün müəssisələrin fəaliyyəti;
- sağalanlar üçün sanatoriyaaların fəaliyyəti;
- tibb bacıları tərəfindən qulluq da daxil olmaqla istirahət evlərinin fəaliyyəti;
- xəstələrə qulluq orta tibb heyəti tərəfindən həyata keçirilən müəssisələrinin

- fəaliyyəti;
- şəxsi müalicəxanaların fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- peşəkar həkimlərin fəaliyyəti (86-da təsnif olunur);
- yaşlılara orta tibb heyyyəti tərəfindən qulluq daxil etməyən sosial müəssisələrin fəaliyyəti (8730-da təsnif olunur);
- internat evlərində yaşayış təminatı daxil olmaqla sosial xidmətlərin göstərilməsi (8790-da təsnif olunur).

872	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏRƏ, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	872	872
8720	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏRƏ, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8720	8720
87200	ƏQLİ İNKİŞAFDAN QALAN ŞƏXSLƏR, ALKOQOL VƏ NARKOTİKLƏRDƏN SUİ-İSTİFADƏ EDƏN PSİXİKİ POZULMALARI VƏ YA FİZİKİ ÇATIŞMAZLIQLARI OLAN ŞƏXSLƏRƏ YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8720	8720

Bu altsinfə daxildir:

- narkoman və əyyaşlar üçün bərpa (müalicəsiz) müəssisələrinin fəaliyyəti;
- psixiki və emosional pozulmaları olan şəxslərin sağlması üçün evlərin fəaliyyəti;
- əqli inkişafdan qalan şəxslər üçün müəssisələrin (evlərin, internatların) fəaliyyəti;
- fiziki və ya əqli çatışmazlıqları olan şəxslər üçün evlərin, o cümlədən lal, kar və korlar üçün müəssisələrin (evlərin, internatların) fəaliyyəti;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- psixiatriya xəstəxanaların fəaliyyəti (8610-da təsnif olunur);
- yaşayışa təminatlı sosial xidmətlərin göstərilməsi (məsələn, kimsəsizlər üçün yetimxanalarda müvəqqəti yaşama) (8790-da təsnif olunur).

873	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	873	873
8730	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8730	8730
87300	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞ TƏMİNATI DAXİL OLMAQLA SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8730	8730

Bu altsinfə daxildir:

- qocalara və özünə qulluq etmək imkanı bir qədər məhdud olan şəxslərə kömək edən təşkilatların fəaliyyəti;

- istirahət evlərinin fəaliyyəti (tibbi qulluq istisna olmaqla);
- qocalara və özünə qulluq etmək imkanı bir qədər məhdud olan şəxslər üçün orta tibb heyyyətinin bəzi (minimal) qulluq daxil olmaqla müəssisələrin (evlərin, internatların) fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- qocalara və özünə qulluq etmək imkanı bir qədər məhdud olan şəxslər üçün tibb bacıları tərəfindən qulluq daxil olmaqla müəssisələrin fəaliyyəti (8710-da təsnif olunur);
- yaşayışa təminatlı sair sosial xidmətlərin göstərilməsi (8710-da təsnif olunur).

879	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSIAL TƏMİNAT	879	879
8790	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSIAL TƏMİNAT	8790	8790
87900	YAŞAYIŞI TƏMİN ETMƏKLƏ SAİR SOSIAL TƏMİNAT	8790	8790

Bu altsinfə daxildir:

- uşaqlara, qocalara və özünə qulluq etmək imkanları bir qədər məhdud olan şəxslərə sosial kömək məqsədilə sutka ərzində göstərilən xidmətlər, lakin burada müalicə və təhsil əsas elementləri təşkil etmir:
 - valideynsiz uşaqlar üçün evlərin;
 - uşaqlar üçün internat və yataqxanaların;
 - gecə-gündüz işləyən körpələr evlərinin;
 - kimsəsizlər evlərinin;
 - tənha analara və onların uşaqlarına qulluq etmək üçün olan müəssisələrin fəaliyyəti;
 - sosial və şəxsi problemləri olan şəxslər üçün sığınacaqların fəaliyyəti;
 - cinayətkarlar (o cümlədən həddi-buluğa çatmamışlar) və ilk dəfə mühakimə olunan şəxslər üçün islahedici müəssisələrin (xüsusi internatların və s.) fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- övladlığa götürmək üzrə fəaliyyət (88100-də təsnif olunur);
- təbii fəlakət qurbanlarına müvəqqəti yaşayış yerlərinin verilməsinə dair fəaliyyət (88100-də təsnif olunur).

88	YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	88	88
881	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİN İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	881	881
8810	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİN İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8810	8810
88100	QOCALAR VƏ ƏMƏK QABİLİYYƏTİNİ İTİRMİŞ ŞƏXSLƏR ÜÇÜN YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8810	8810

Bu altsinfə daxildir:

- qocalara və əmək qabiliyyətini itirmiş şəxslərə baş çekmək;
- qocalara və əmək qabiliyyətini itirmiş şəxslərə gündüz vaxtı qulluq;
- əmək qabiliyyətini itirmiş şəxslərin uyğunlaşması.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- uşaqlara gündüz vaxtı qulluq edilməsi (8891-də təsnif olunur);
- icbari sosial sığortanı proqramları ilə əhatə edilən fəaliyyət (84300-də təsnif olunur);

- yaşayışa təminatlı sosial xidmətlərin göstərilməsi (8730-da təsnif olunur).

889	YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SAİR SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	889	889
8891	UŞAQLARA GÜNDÜZ VAXTI QULLUQ ETMƏ	8891	8890
88910	UŞAQLARA GÜNDÜZ VAXTI QULLUQ ETMƏ	8891	8890

Bu altsinfə daxildir:

- uşaqlara gündüz vaxtı qulluq edilməsi (körpələr evi, bağçalar), o cümlədən fiziki və ya əqli çatışmazlığı olan uşaqlara qulluq;
- fiziki və ya əqli çatışmazlıqları olan böyüklərə gündüz vaxtı qulluq edilməsi.

8899	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SAİR SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8899	8890
88990	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN YAŞAYIŞA TƏMİNATSIZ SAİR SOSIAL XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	8899	8890

Bu altsinfə daxildir:

- sosial xarakterli xidmətlərin, məsləhətlər, himayədarlıq, maddi yardım, qaçqınlara yardım, köməkliyə dair xahişlərin yerinə yetirilməsi, ayrı-ayrı şəxslərə və ailələrə evdə və başqa yerlərdə oxşar xidmətlərin göstərilməsi. Bu xidmətlər bədbəxt hadisələr dövründə kömək göstərən dövlət idarələri və ya şəxsi təşkilatlar, xeyriyyə təşkilatları, milli və yerli bir-birinə kömək təşkilatları, həmçinin konsultativ xidmətlər göstərən ixtisasçılar tərəfindən həyata keçirilə bilər;
- övladlığa götürməyə dair xidmətlər, uşaqlar və başqa şəxslərə qarşı sərt davranışın qarşısının alınmasına dair fəaliyyət;
- sosial yardımlarının alınması, yaşayış yerlərinin icarəsi üçün subsidiyaların və ərzaq talonları üçün əlavə haqqın ödənilməsi hüquqlarının təyin edilməsi;
- qocalara və xəstələrə baş çəkmək;
- ev təsərrüfatı büdcəsinə görə və ailə və nığah məsələləri barəsində məsləhətlər;
- yerli səhiyyələrdə sosial xidmətlərin göstərilməsi üzrə (icma və müəyyən rayonların əhalisinə) fəaliyyət;
- təbii fəlakət qurbanlarına, qaçqınlara, immiqrantlara və s. yardım göstərilməsi üzrə fəaliyyət, o cümlədən uzun müddətə müvəqqəti yaşayış yerlərinin verilməsi;
- məhdud təhsillə fiziki və ya əqli çatışmazlıqdan zərər çəkən şəxslərin və ya işsizlərin işə düzəldilməsi və ya müəyyən fəaliyyət növünə hazırlaşdırılması;
- evsizlərə və başqa sosial cəhətdən zəif şəxslər qrupuna gündüz sığınacağı;
- xeyriyyə fəaliyyəti, vəsaitlərin yığılması və ya sosial xidmətlərə əlaqədar yardım göstərilməsi sahəsində başqa fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- icbari sosial sığortanı proqramları ilə əhatə edilən fəaliyyət (84300-də təsnif olunur).

R SEKSIYASI. İSTİRAHƏT, ƏYLƏNCƏ VƏ İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT

Bu bölməyə istirahətin, mədəniyyət və idman tədbirlərinin təşkili və aparılması üzrə fəaliyyətlər, o cümlədən muzeylərin, oyun zallarının, idman qurğularının istismarı və idarə edilməsi üzrə fəaliyyətlər daxildir.

90 İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ MƏDƏNİ-KÜTLƏVİ ƏYLƏNCƏLİ TƏDBİRLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ **90 90**

900 İNCƏSƏNƏT SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏTİN GÖSTƏRİLMƏSİ VƏ MƏDƏNİ-KÜTLƏVİ ƏYLƏNCƏLİ TƏDBİRLƏRİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ **900 900**

9001 SƏHNƏ SƏNƏTİ **9001 9000**

90010 SƏHNƏ SƏNƏTİ **9001 9000**

Bu altsinfə daxildir:

- teatr tamaşalarının, konsertlərin, opera tamaşalarının rəqs qruplarının çıxışlarının və digər səhnə çıxışlarının hazırlanması;
- ansambların, teatr və sirk truppalarının, orkestr və musiqi qruplarının fəaliyyəti;
- dramatik aktyorlar, dirijorlar, musiqiçilər, müəlliflər, natiqlər və ya lektorların fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- impresarioların və oxşar agentlərin və agentliklərin fəaliyyəti (7490-da təsnif olunur);
- kastinq üzrə agentlik və büroların fəaliyyəti (7810-da təsnif olunur).

90012 MUSIQİÇİLƏR **9001 9000**

9002 SƏHNƏ SƏNƏTİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT **9002 9000**

90020 SƏHNƏ SƏNƏTİ SAHƏSİNDƏ YARDIMÇI FƏALİYYƏT **9002 9000**

Bu altsinfə daxildir:

- tamaşaların, teatr və sirk tamaşalarının, konsertlərin, operaların və s. qoyulması;
- direktorların, quruluşçu-rejissorların, dekoratorların, səhnə işıqçılarının və s. fəaliyyəti;
- lazımi avadanlıq və ya aparatura malik olan prodüserlərin və teatr truppalarının antreprenörlərin fəaliyyəti;

Bu altsinfə daxil deyildir:

- impresarioların və oxşar agentlərin və agentliklərin fəaliyyəti (7490-da təsnif olunur);
- kastinq üzrə agentlik və büroların fəaliyyəti (7810-da təsnif olunur).

9003 İNCƏSƏNƏTİN SAİR SAHƏLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT **9003 9000**

90030 İNCƏSƏNƏTİN SAİR SAHƏLƏRİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT **9003 9000**

Bu altsinfə daxildir:

- heykəltaraşlar, rəssamlar, karikaturistlər, oymaçılar, ofortçular və s. və s. kimi yaradıcı sənətkarların asılı olmayan nümayəndələrinin fəaliyyəti;
- şəkil və s. kimi incəsənət əsərlərinin bərpası;
- bütün janrlar üzrə yazıçıların fəaliyyəti;
- müstəqil jurnalistlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mebellərin bərpası (muzey mebellərindən başqa)
(310-cu qrupda təsnif olunur);
- binaların bərpası (43-cü bölmədə təsnif olunur).

9004 TEATR VƏ KONSERT ZALLARININ FƏALİYYƏTİ

9004 9000

90040 TEATR VƏ KONSERT ZALLARININ FƏALİYYƏTİ

9004 9000

Bu altsinfə daxildir:

- konsert və teatr zallarının və başqa mədəniyyət idarələrinin fəaliyyəti;
- biletlərin yayılması üzrə agentliklərin fəaliyyəti;
- səs yazılışı studiyalarının fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kinoteatrların fəaliyyəti (59140-da təsnif olunur).

91 KİTABXANA, ARXİV, MUZEYLƏRİN VƏ DİGƏR MƏDƏNİYYƏT MÜƏSSİSƏLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ

91 91

910 KİTABXANA, ARXİV, MUZEYLƏRİN VƏ DİGƏR MƏDƏNİYYƏT MÜƏSSİSƏLƏRİNİN FƏALİYYƏTİ

910 910

9101 KİTABXANA VƏ ARXİVLƏRİN FƏALİYYƏTİ

9101 9101

91010 KİTABXANA VƏ ARXİVLƏRİN FƏALİYYƏTİ

9101 9101

Bu altsinfə daxildir:

- bütün növ kitabxanaların fəaliyyəti, tələbələrə, elmi işçilərə, və s. xidmət göstərən oxu zallarının, eşitmə zallarının (lingafon kabinetlərinin) nümayiş zallarının, dövlət arxivlərinin fəaliyyəti:
- ixtisaslaşdırılmış və ya ixtisaslaşdırılmamış sənədlərin seçilməsi;
- kataloqların tərtibatı;
- kitabların, xəritələrin, dövrü mətbuatın, filmlərin, yazıların, lentlərin, nəcəsənət əsərlərinin və s. təqdim edilməsi və saxlanılması və s.;
- tələb olunan məlumatın axtarılması və s..

Bu altsinfə daxil deyildir:

- videofilmlərin kirayəsi (77290-da təsnif olunur);
- məlumat bazası ilə bağlı fəaliyyət.

9102 MUZEYLƏRİN FƏALİYYƏTİ

9102 9102

91020 MUZEYLƏRİN FƏALİYYƏTİ

9102 9102

Bu altsinfə daxildir:

- bütün növ muzeylərin fəaliyyəti:
- incəsənət muzeyləri, zərgərlik məmulatları, mebel, kostyumlar, keramika, gümüş məmulatlar muzeyləri;
- təbiətşünaslıq, elm və texnika muzeyləri tarix muzeyləri, o cümlədən hərbi muzeylər və tarixi ev-muzeyləri;
 - digər ixtisaslaşdırılmış muzeylər;
 - açıq havada olan muzeylər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- kommersiya incəsənət qalereyalarının fəaliyyəti (4778-də təsnif olunur);
- incəsənət əsərlərinin bərpası (9003);
- kitabxana və arxiv fəaliyyəti (9101-də təsnif olunur).

9103	TARİXİ YERLƏRİN VƏ BİNALARIN MÜHAFİZƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏTİ	9103	9102
91030	TARİXİ YERLƏRİN VƏ BİNALARIN MÜHAFİZƏSİ SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏTİ	9103	9102
	Bu altsinfə daxildir: - tarixi yerlərin və binaların qorunması və səfər edilməsi Bu altsinfə daxil deyildir: - tarixi yerlərin və binaların rekonstruksiyası və bərpası.		
9104	NƏBATƏT BAĞLARININ, HEYVANXANALARIN VƏ QORUQLARIN FƏALİYYƏTİ	9104	9103
91040	NƏBATƏT BAĞLARININ, HEYVANXANALARIN VƏ QORUQLARIN FƏALİYYƏTİ	9104	9103
	Bu altsinfə daxildir: - nəbatət bağlarının və heyvanxanaların, o cümlədən uşaq heyvanxanalarının fəaliyyəti; - təbiət qoruqlarının fəaliyyəti, o cümlədən vəhşi təbiətin qorunması və s. Bu altsinfə daxil deyildir: - mənzərə bağçılığın yaxşılaşdırılması üzrə fəaliyyət (8130-da təsnif olunur); - idman balıq ovu və ovçuluq üçün yerlərin istifadə edilməsi (9319-da təsnif olunur).		
92	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	92	92
920	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	920	920
9200	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9200	9200
92000	QUMAR OYUNLARININ TƏŞKİLİ VƏ MƏRC ÇƏKMƏK ÜZRƏ FƏALİYYƏT	9200	9200
	Bu altsinfə həmçinin daxildir: - lotereya biletlərinin satışı; - oyun avtomatlarının istismarı; - virtual oyunlar üçün Web-saytlarının istifadə edilməsi; - mərc etmək, o cümlədən cıdır meydanlarında; - kazinoların fəaliyyəti.		
93	İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏNİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ İDMAN VƏ DİGƏR FƏALİYYƏT	93	93
931	İDMAN SAHƏSİNDƏ FƏALİYYƏT	931	931
9311	İDMAN OBYEKTlərİNİN İSTİSMARI VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ	9311	9311
93110	İDMAN OBYEKTlərİNİN İSTİSMARI VƏ İDARƏ EDİLMƏSİ	9311	9311
	Bu altsinfə daxildir: - açıq havada və ya bağlı idman zallarında idman tədbirlərinin		

keçirilməsi üzrə obyektlərin fəaliyyəti:

- futbol, xokkey, reqbi, kriket üçün stadionlarının;
- üzgüçülük hovuzlarının və stadionların;
- qolf meydançalarının;
- boks zallarının;
- qış idman növləri üçün stadion və arenaların;
- qaçış zolaqları və trekləri və s. olan stadion və meydançaların;
- yüngül atletika məşğələləri üzrə stadionlar;
- avtomobil zolaqlarının;
- it və atlar üçün qaçış zolaqlarının
- idman obyektlərinə xidmət edən heyyyətin idarə edilməsi.

Bu obyektlər hasara alına bilər və ya dam örtüklü ola bilər və tamaşaçılar üçün oturacaq yerləri ilə təmin edilə bilər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- idman ləvazimatının kirayəsi (7729-da təsnif olunur);
- funikulyorların istismarı (4939-da təsnif olunur);
- sağlamlıq klublarının və bədən tərbiyəsi mərkəzlərinin fəaliyyəti (9313-də təsnif olunur);
- park və çimərliklərin fəaliyyəti (93210,93290-da təsnif olunur).

9312 İDMAN KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ

9312 9312

93120 İDMAN KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ

9312 9312

Bu altsinfə daxildir:

- peşəkarlar və həvəskarlar üçün açıq havada və ya bağlı zallarda idman tədbirlərinin təşkili və keçirilməsi. Bu tədbirlər öz obyektləri olan və ya olmayan təşkilatlar tərəfindən həyata keçirilirlər:
- futbol klubları, keqli oyunu həvəskarları klubları, üzgüçülük klubları, qolf həvəskarları, boks, güləş, sağlamlıq və ya atletizm klubları, qış idman növləri, şahmat və dama klubları, domino həvəskarları və kart oyunu klubları, ov, yüngül atletika və atıcılıq klubları;
- dəniz həvəskarları klublarının fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- peşəkar müəllimlərin (məşqçilərin) başçılığı ilə keçirilən idman kursları (məşqlər) (8551-də təsnif olunur);
- idman obyektlərinin istismarı və idarə edilməsi (9311-də təsnif olunur).

9313 FİTNES KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ

9313 9311

93130 FİTNES KLUBLARININ FƏALİYYƏTİ

9313 9311

Bu altsinfə daxildir:

- sağlamlıq klublarının və bədən tərbiyəsi mərkəzlərinin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- peşəkar müəllimlərin (məşqçilərin) başçılığı ilə keçirilən idman kursları (məşqlər) (8551-də təsnif olunur).

9319 İDMAN SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

9319 9319

93190 İDMAN SAHƏSİNDƏ SAİR FƏALİYYƏT

9319 9319

Bu altsinfə daxildir:

- idman tədbirlərinin hazırlanması və köməklik göstərilməsi üzrə fəaliyyət;
- sərbəst idmançı və atletlərin, hakimlərin, sekundantların, təlimatçıların, pedaqoqların, məşqçilərin və s. fəaliyyəti;
- idman məktəbləri və idman oyunları məktəblərinin fəaliyyəti;
- gəzinti və qaçış atlarının saxlanması üçün fermaların, qaçış itlərinin saxlanması üçün damların və idman qaçışı maşınları üçün qarajların fəaliyyəti;
- at idmanı məktəblərinin fəaliyyəti;
- həvəskar idman ovu;
- idman, həvəskar idman və balıq ovu ilə əlaqəli köməkçi fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- idman ləvazimatının kirayəsi (7721-də təsnif olunur);
- park və çiməklərlərin fəaliyyəti (9329-da təsnif olunur);
- idman klublarının fəaliyyəti (9312-də təsnif olunur);
- idman obyektlərinin idarə edilməsi (9311-də təsnif olunur).

932 İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

932 932

9321 İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏ PARKLARININ FƏALİYYƏTİ

9321 9321

93210 İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏ PARKLARININ FƏALİYYƏTİ

9321 9321

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- əyləncəli dəmir yollarının fəaliyyəti;
- istirahət və əyləncə parklarının fəaliyyəti;
- müxtəlif attraksionların istismarı.

9329 İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT

9329 9329

93290 İSTİRAHƏT VƏ ƏYLƏNCƏLƏRİN TƏŞKİLİ ÜZRƏ SAİR FƏALİYYƏT

9329 9329

Bu altsinfə daxildir:

- bu bölmənin başqa siniflərinə daxil edilməyən istirahət və əyləncələrin təşkili ilə bağlı fəaliyyət;
- çimərliklərin fəaliyyəti, çimərliklərdə soyunmaq yerləri, açarla bağlanan şkaftıqlar, kreslolar və s. bu kimi avadanlığın kirayəsi də daxil olmaqla;
- nəqliyyat vasitələrinin əyləncə məqsədilə təqdim edilməsi, məsələn su velosipedləri də daxil edilməklə velosipedlərin, at sürmə mərkəzlərinin fəaliyyətinin kirayəyə verilməsi;
- oyun avtomatlarının istismarı;
- istirahət və əyləncə parklarında avadanlıqların kirayəsi;
- xizək yollarının istismarı;
- rəqs meydançalarının istismarı.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- funikulyorların istismarı (4939-da təsnif olunur);
- su nəqliyyatının fəaliyyəti (50-də təsnif olunur);
- kempinqlər, o cümlədən avtofurqonlar və avtoqoşqular üçün dayanacaqlar tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi (5530-da təsnif olunur);
- barlar yanında diskotekaların fəaliyyəti (5630-da təsnif olunur);
- teatr və sirk truppalarının fəaliyyəti (9001-də təsnif olunur).

S SEKSIYASI. DİGƏR SAHƏLƏRDƏ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ

Bu bölməyə digər qruplara daxil edilməyən ictimai birliklərin və təşkilatların fəaliyyəti, kompüterlərin və məişət mallarının təmiri və sair fərdi xidmətlər daxildir.

94 İCTİMAİ BİRLİKLƏRİN (TƏŞKİLATLARIN) FƏALİYYƏTİ	94	94
941 KOMMERSİYA, SAHİBKAR VƏ PEŞƏKAR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	941	941
9411 KOMMERSİYA VƏ SAHİBKAR TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9411	9411
94110 KOMMERSİYA VƏ SAHİBKAR TƏŞKİLATLARIN (CƏMİYYƏTLƏRİN, BİRLİKLƏRİN, İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9411	9411

Bu altsinfə daxildir:

- təşkilatların üzvlərinin marağı fəaliyyətin konkret sahəsinin və ya ticarət müəssisəsinin, kənd təsərrüfatında daxil olmaqla və ya kommersiya fəaliyyətinin istiqamətindən asılı olmayaraq konkret coğrafi rayonun və ya inzibati vahidin iqtisadi inkişafı və iqtisadi vəziyyətinin inkişafına və çiçəklənməsinin təmin edilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir. Həmçinin belə təşkilatların federasiyaların fəaliyyəti də daxil edilir. Göstərilən xidmətlərin əsas növləri məlumatın yayılmasını, ictimaiyyətlə əlaqələr, dövlət idarələrində nümayəndəlik və həmkarlar təşkilatları ilə danışıqlar:
- ticarət palatalarının, qıldiyaların və analoji təşkilatların fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- həmkarlar təşkilatlarının fəaliyyəti (9420-də təsnif olunur).

9412 PEŞƏKAR TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9412	9412
94120 PEŞƏKAR BİRLİKLƏRİN (İTTİFAQLARIN) FƏALİYYƏTİ	9412	9412

Bu altsinfə daxildir:

- təşkilatın üzvləri elmin konkret sahəsi və ya praktiki peşə sahəsində və ya texniki sahədə fikirlərini cəmləyən təşkilatların fəaliyyəti. Yazıçılar, rəssamlar, müxtəlif ampualı aktyorlar, jurnalistlər və s. kimi mədəniyyət və ya ali təhsil, elm sahəsində fəaliyyət göstərən ixtisasçılar assosiasiyalarının fəaliyyəti. Göstərilən xidmətlərin əsas növləri məlumatın yayılması, praktiki fəaliyyətdə normaların təyin edilməsi və onlara riayət edilməsinə nəzarət, dövlət idarələri və təmsilçilik və ictimaiyyətlə əlaqələri cəmləşdirir.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- elmi cəmiyyətlərin fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- bu təşkilatların təhsil sahəsində həyata keçirdikləri fəaliyyət (85-ci bölmədə təsnif olunur).

942 HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	942	942
9420 HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	9420	9420
94200 HƏMKARLAR BİRLİKLƏRİNİN (İTTİFAQLARININ) FƏALİYYƏTİ	9420	9420

Bu altsinfə daxildir:

- Birliyin üzvləri muzzdlu əməklə məşğul olan, maraqları başlıca olaraq əmək haqqı və əmək şəraiti ilə bağlı öz fikirlərini təqdim etmək, həmçinin öz hərəkətlərini təşkilat vasitəsilə razılaşdırmaq fəaliyyətindən ibarətdir. Bir müəssisənin işçilərinin həmkarlar təşkilatları, ittifaqların, qarışıq sahələri birləşdirən, həmçinin ixtisaslar, regionlar, struktur və başqa meyarlar əsasında birləşmiş ittifaqların fəaliyyətini birləşdirir.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- bu təşkilatların təhsil sahəsində həyata keçirdikləri fəaliyyət (85-ci bölmədə təsnif olunur);

949 SAİR İCTİMAİ BİRLİKLƏRİN FƏALİYYƏTİ

949 949

9491 DİNİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9491 9491

94910 DİNİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9491 9491

Bu altsinfə daxildir:

- dini və oxşar təşkilatların fəaliyyəti;
- kişi və qadın monastrlarının fəaliyyəti.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- bu təşkilatların təhsil sahəsində həyata keçirdikləri fəaliyyət (85-ci bölmədə təsnif olunur);
- bu təşkilatların səhiyyə sahəsində həyata keçirdikləri fəaliyyət (861-ci qrupda təsnif olunur);
- bu təşkilatlar tərəfindən sosial xidmətlərin göstərilməsi (87-ci qrupda təsnif olunur).

9492 SİYASİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9492 9492

94920 SİYASİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9492 9492

Bu altsinfə daxildir:

- siyasi təşkilatlar və siyasi partiyalarla qarşılıqlı əlaqədə olan gənclər təşkilatı kimi köməkçi təşkilatların fəaliyyəti. Bu təşkilatlar əsasən dövlət, bələdiyyə və ictimai rəhbər orqanları tərəfindən qərarların qəbul edilməsinə, partiya üzvlərinin və partiyaya rəğbət bəsləyən şəxslərin siyasi vəzifələrdə yerləşdirilməsi ilə məşğul olurlar, həmçinin məlumatın yayılması, ictimaiyyətlə əlaqənin yaradılması, vəsaitin yığılması və s. ilə məşğul olurlar.

9499 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9499 9499

94990 DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR İCTİMAİ TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

9499 9499

Bu altsinfə daxildir:

- siyasi partiyalarla bilavasitə bağlı olmayan, ictimai maarifləndirmə, siyasi təsir, vəsait yığımı və s. kimi ictimai vəzifə və problemlərin həllinə kömək göstərən təşkilatların fəaliyyəti:
- vətəndaş təşəbbüsü və protest hərəkəti;
- təbii mühit və ekologiyanın qorunması sahəsində ictimai hərəkət;
- digər qruplara daxil olmayan cəmiyyətin və təhsilin imkanını dəstəkləyənlər;

- əhalinin xüsusi qruplarını, məsələn etnik qrupları və azlıqları müdafiə edən və vəziyyətini yaxşılaşdırmaq üçün mübarizə aparanlar;
- müharibə veteranları assosiasiyaları kimi patriotik məqsədlər güdən birliklər;
 - turistlər klubu, avtomobilçilər birliyi və istehlakçılar birlikləri kimi xüsusi maraq dairəsi üzrə birləşən qruplar;
 - işgüzar adamların klubu, masson lojaları və s. kimi sosial əlaqələr yaratmaq məqsədilə yaradılan birliklər;
 - gənclər və uşaq birlikləri, tələbə təşkilatları, klubları, cəmiyyətləri və s.;
 - mədəni və əyləncəli tədbirlər keçirilməsi və ya istirahətin təşkili məqsədilə yaradılan birliklər, ümumi xobbiləri olan insanların klubları (idman və oyundan başqa), məsələn poeziya və ədəbiyyat klubları, kitabsevənlər klubu, tarix, baxçaçılıq sevənlər klubları, kino- və foto- sevənlər, musiqi və rəsm sevənlər, sənət və kolleksiya həvəskarları klubları, yoldaşlıq və karnaval klubları və s.;
 - heyvanların qorunması üzrə birliklər.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti (94200-də təsnif olunur);
- bədii fəaliyyətin inkişafına şərait yaradılması və həyata keçirilməsi üzrə təşkilatlar;
- sosial ehtiyaclar üçün vəsaitlərin yığılması (8899-da təsnif olunur);
- idman klublarının fəaliyyəti (9312-də təsnif olunur);
- peşəkar assosiasiyaların fəaliyyəti (9412-də təsnif olunur).

95 KOMPÜTERLƏRİN, ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ, MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ

95 95

951 KOMPÜTERLƏRİN VƏ RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ

951 951

9511 KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA AVADANLIQLARININ TƏMİRİ

9511 9511

95110 KOMPÜTERLƏRİN VƏ PERİFERİYA AVADANLIQLARININ TƏMİRİ

9511 9511

Bu altsinfə daxildir:

- ofis kompüterlərinin təmiri və texniki xidməti;
- noutbukların təmiri və texniki xidməti;
- maqnit disklərin hesablama qurğuları, fləşlər və digər informasiyanın qoruma sistemlərinin təmiri və texniki xidməti;
- optik disklərin hesablama qurğularının (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW) təmiri və texniki xidməti;
- printerlərin təmiri və texniki xidməti;
- monitorların təmiri və texniki xidməti;
- klaviaturanın təmiri və texniki xidməti;
- siçan və onun hissələrinin təmiri və texniki xidməti;
- modemlərin (rabitə üçün modemlərdən başqa) təmiri və texniki xidməti;
- ixtisaslaşdırılmış informasiya terminallarının təmiri və texniki xidməti;
- skannerlərin təmiri və texniki xidməti;
- videoproektorların təmiri və texniki xidməti.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- bankomatların təmiri və texniki xidməti;
- portativ (cib) kompüterlərin təmiri və texniki xidməti.

Bu altsinfə daxil deyildir:
- rabitə üçün modemlərin təmiri və texniki xidməti.

9512	RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9512	9512
95120	RABİTƏ AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9512	9512
	Bu altsinfə daxildir: - simsiz telefonların təmiri; - mobil telefonların təmiri; - rabitə üçün modemlərin təmiri; - faksların təmiri; - elektron kartlarının təmiri; - radioqəbuledicilərin (kommersiya məqsədlərində istifadə üçün) təmiri; - videokameraların, televizorların (kommersiya məqsədlərində istifadə üçün) təmiri.		
952	ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ	952	952
9521	MƏİŞƏT ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9521	9521
95210	MƏİŞƏT ELEKTRİK AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9521	9521
	Bu altsinfə daxildir: - televizorların, radioqəbuledicilərin təmiri; - maqnitafonların təmiri; - məişətdə istifadə üçün vidiokameraların təmiri.		
9522	MƏİŞƏT TEXNİKASININ VƏ BAĞ TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9522	9522
95220	MƏİŞƏT TEXNİKASININ VƏ BAĞ TƏSƏRRÜFATI AVADANLIQLARININ TƏMİRİ	9522	9522
	Bu altsinfə daxildir: - məişət elektrik cihazlarının, o cümlədən soyuducu, tava, paltar yuyan və ütüləyən maşın, kondisioner və s.cihazların təmiri; - bağ avadanlıqlarının, o cümlədən ot biçən maşın, bordyurun kəsilməsi üçün alət, qartəmizləyən maşın, tökülmüş yarpaqların yığılması üçün avadanlıq və s. avadanlıqların təmiri.		
	Bu altsinfə daxil deyildir: - daşına bilən mühərrikli əl alətlərinin təmiri (3312-də təsnif olunur); - binalarda havanın kondisiyalaşdırması sistemlərinin təmiri (4322-də təsnif olunur).		
9523	AYAQQABI VƏ DƏRİDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9523	9523
95230	AYAQQABI VƏ DƏRİDƏN DİGƏR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9523	9523
	Bu altsinfə daxildir: - ayaqqabı, çanta, çamadan və digər materiallardan buna oxşar məmulatların təmiri; - ayaqqabı dabanlarının dəyişdirilməsi.		
9524	MEBELLƏRİN VƏ EV ÜÇÜN OXŞAR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9524	9524
95240	MEBELLƏRİN VƏ EV ÜÇÜN OXŞAR MƏMULATLARIN TƏMİRİ	9524	9524

Bu altsinfə daxildir:

- mebellərə üz çəkmə, mebellərin təmiri və bərpası (ofis mebelləri daxil olmaqla).

9525 SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TƏMİRİ 9525 9529

95251 SAATLARIN VƏ ZƏRGƏRLİK MƏMULATLARININ TƏMİRİ 9525 9529

Bu altsinfə daxildir:

- bütün növ saatlar, onların korpusları və mexanizmlərinin təmiri;
- zərgərlik məmulatlarının təmiri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- saniyə ölçən cihazların təmiri (33.13-də təsnif edilir).

95252 QIYMƏTLİ METALLARDAN VƏ QIYMƏTLİ DAŞLARDAN MƏHSULLARIN, O CÜMLƏDƏN ZƏRGƏRLİK VƏ DİGƏR MƏİŞƏT MƏMULATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏMİRİ 9525 9529

9529 SAİR ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ 9529 9529

95290 SAİR ŞƏXSİ İSTİFADƏ ƏŞYALARININ VƏ MƏİŞƏT MALLARININ TƏMİRİ 9529 9529

Bu altsinfə daxildir:

- velosipedlərin təmiri;
- geyim təmiri;
- kemping üçün idman avadanlıqlarının (tir üçün tüfənglərdən başqa) təmiri;
- kitabların təmiri;
- musiqi alətlərinin təmiri;
- oyuncaqların təmiri;
 - pianonun köklənməsi;
- sair şəxsi və ev təsərrüfatı əşyalarının təmiri.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- mühərrikli əl cihazlarının təmiri (33.12-də təsnif edilir);
- tir üçün tüfənglərin təmiri (33.11-də təsnif edilir).

96 SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ 96 96

960 SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ 960 960

9601 TOXUCULUQ VƏ XƏZ MƏMULATLARININ YUYULMASI, KİMYƏVİ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ BOYANMASI 9601 9601

96010 TOXUCULUQ VƏ XƏZ MƏMULATLARININ YUYULMASI, KİMYƏVİ TƏMİZLƏNMƏSİ VƏ BOYANMASI 9601 9601

Bu altsinfə daxildir:

- bütün növ geyimlərin (xəz məmulatları da daxil edilməklə) və toxuculuq məmulatlarının mexaniki avadanlıq vasitəsilə, əl ilə və ya dəmir pul atmaqla, özünəxidmət yolu ilə geniş istifadəçi kütləsi üçün, həm də müəssisə və idarələr üçün yuyulması, kimyəvi təmizlənməsi, ütülənməsi və s.;
- ağların yuyulmaq üçün yığılması və yuyulduqdan sonra sifarişçiyə çatdırılması;

- xalçaların, bəzəklərin, pərdələrin, pəncərə örtüklərinin təmizlənməsi;
- ağların, iş geyimləri və s. oxşar məmulatların camaşırxanalar tərəfindən kirayəyə verilməsi.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- geyimlərin və başqa toxuculuq məmulatlarının təmiri və xırda düzəlişi, əgər bunlar təmizləmə ilə əlaqədar həyata keçirilirsə.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- geyimlərin və s. təmiri və düzəlişi, əgər bunlar sərbəst fəaliyyət növü kimi həyata keçirilirsə (95290-da təsnif olunur);
- iş geyimlərindən başqa geyimlərin kirayəsi, əgər hətta belə məmulatların təmizlənməsi bu fəaliyyətin ayrılmaz hissəsidir (77290-da təsnif olunur).

**9602 BƏRBƏRXANA VƏ GÖZƏLLİK SALONLARI
TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ**

9602 9602

**96020 BƏRBƏRXANA VƏ GÖZƏLLİK SALONLARI
TƏRƏFİNDƏN XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ**

9602 9602

Bu altsinfə daxildir:

- kişilər və qadınlar üçün həyata keçirilən, saçların yuyulması, düzəldilməsi və qırılması, formaya salınması, rənglənməsi, boyanması, burulması, düzəldilməsi və analoji işlər, həmçinin saqqalın qırılması və düzəldilməsi;
- uzun massajı, manikür, pedikür, makiyaj və s.

Bu altsinfə daxil deyildir:

- pariklərin hazırlanması (32990-da təsnif olunur).

**9603 DƏFN MƏRASİMLƏRİNİN TƏŞKİLİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR
XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ**

9603 9603

**96030 DƏFN MƏRASİMLƏRİNİN TƏŞKİLİ VƏ BUNUNLA ƏLAQƏDAR
XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ**

9603 9603

Bu altsinfə daxildir:

- insan və ya heyvan meyidlərinin dəfn edilməsi və kremasiyası (yandırılması) və bununla bağlı xidmətlər;
- meyidlərin dəfni üçün və kremasiya üçün hazırlanması, balzamlama və dəfn etmə ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi;
- dəfn edilmə və ya kremasiya ilə bağlı xidmətlərin göstərilməsi;
- təhciz edilmiş dəfn etmə zallarının icarəyə verilməsi;
- qəbirlərin satışı və ya kirayəyə verilməsi.

Bu altsinfə daxil deyil:

- dini mərasimlərlə bağlı xidmətlərin göstərilməsi (94910-da təsnif olunur);
- qəbiristanlıqların abadlaşdırılması (yaşıllaşdırması, yolların salınması) (8130-da təsnif olunur).

9604 FİZİKİ RAHATLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

9604 9609

96040 FİZİKİ RAHATLIĞIN TƏMİN EDİLMƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

9604 9609

Bu altsinfə daxildir:

- türk hamamlarının, sauna və buxar hamamlarının, duzluqların, mineral mənbələrin, arıqlamaq və çəki

azaltmaq üçün olan salonların, massaj kabinetlərinin, adaptasiya mərkəzlərinin və s. fəaliyyəti kimi komfortların təmin edilməsi və fiziki vəziyyətin yaxşılaşdırılması məqsədilə həyata keçirilən fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyil:

- masajistlərin fəaliyyəti (tibb sahəsində) (8690-da təsnif olunur);
- sağlamlıq klublarının və bədən tərbiyəsi mərkəzlərinin fəaliyyəti (9313-də təsnif olunur).

9609	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9609 9609
-------------	---	------------------

96090	DİGƏR QRUPLARA DAXİL EDİLMƏYƏN SAİR FƏRDİ XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9609 9609
--------------	---	------------------

Bu altsinfə daxildir:

- astroloq və spiritualistlərin fəaliyyəti;
- müşayət etmək, tanış etmə xidməti, nigah bürolarının xidmətləri kimi sosial xidmətlərin göstərilməsi;
- nəslin tarixini tədqiqatı üzrə təşkilatların fəaliyyəti;
- ayaqqabı təmizləyənlərin, yük daşıyanların, avtomobil dayanacaqlarına xidmət göstərən personalın xidmətləri və s.;
- heyvanların təlimi və onlara qulluq daxil olmaqla ev heyvanlarının saxlanması üzrə fəaliyyət.

Bu altsinfə daxil deyil:

- baytarlıq fəaliyyəti (7500-da təsnif olunur).

T SEKSIYASI. EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ; FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN EV TƏSƏRRÜFATLARININ İSTEHSAL ETDİYİ MAL VƏ XİDMƏTLƏRƏ DAİR FƏALİYYƏT

Muzdlu işçilərlə fərdi ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; fərdi ev təsərrüfatlarında müxtəlif malların istehsalı və xüsusi tələbat üçün göstərilən xidmətlər bu seksiyada təsnifləşdirilir.

97	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	97 97
-----------	---	--------------

970	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	970 970
------------	---	----------------

9700	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	9700 9700
-------------	---	------------------

97000	MUZDLU İŞÇİLƏRLƏ ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATLARININ FƏALİYYƏTİ	9700 9700
--------------	---	------------------

Bu altsinfə daxildir:

- xadimə, aşbaz, ofisiant, qulluqçu, paltar yuyan, bağban, mehtər, sürücü, gözətçi, tərbiyəçi, gələn dayə, ev müəllimi, katibələr və s. kimi xidmət göstərən işçiləri pulla tutan şəxsi ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti.

97002	MUZDLU İŞƏ GÖRƏ ƏMƏK HAQQINDAN GƏLİR VERGİSİ ÖDƏYƏN FİZİKİ ŞƏXS	9700 9700
--------------	--	------------------

98	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	98 98
-----------	--	--------------

981	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	981	981
9810	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	9810	9810
98100	ŞƏXSİ EV TƏSƏRRÜFATINDA FƏRDİ İSTEHLAK ÜÇÜN İSTEHSAL EDİLƏN MƏHSULLAR VƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTLƏR	9810	9810

Bu altsinfə daxildir:

- fərdi istehlak üçün məhsulların istehsalı, o cümlədən qida məhsulları, geyim və s. istehsalı üzrə müddətli işçilərlə şəxsi ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti. Əgər istehsal edilmiş məhsullar ticarət dövriyyəsinə cəlb edilərsə məhsulun növündən asılı olaraq onlar müvafiq sinifə daxil edilir.

982	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	982	982
9820	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9820	9820
98200	EV TƏSƏRRÜFATLARI TƏRƏFİNDƏN ŞƏXSİ İSTEHLAK ÜÇÜN MÜXTƏLİF XİDMƏTLƏRİN GÖSTƏRİLMƏSİ	9820	9820

Bu altsinfə daxildir:

- təhsil xidmətləri, qulluq etmə, yığışdırma və s. kimi fərdi istehlak üçün göstərilən xidmətlər üzrə müddətli işçilərlə şəxsi ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti. Əgər göstərilən xidmətlər ticarət dövriyyəsinə cəlb edilərsə xidmətin növündən asılı olaraq onlar müvafiq sinifə daxil edilir.

U SEKSIYASI. TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ

99	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	99	99
990	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	990	990
9900	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9900	9900
99000	TOXUNULMAZLIQ HÜQUQU OLAN TƏŞKİLATLARIN FƏALİYYƏTİ	9900	9900

Bu altsinfə daxildir:

- Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və onun ixtisaslaşdırılmış idarələri, regional orqanları və s. Avropa Birliyi, Avropa Azad Ticarət Assosiasiyası, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı, Gömrük Əməkdaşlığı Şurası, Nefti ixrac edən ölkələrin təşkilatı, Beynəlxalq Valyuta Fondu, Dünya Bankı və s. kimi beynəlxalq təşkilatların fəaliyyəti.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- diplomatik və konsulluq nümayəndəliklərinin fəaliyyəti, əgər onlar təmsil etdikləri ölkələr üzrə deyil, yerləşdikləri ərazi üzrə nəzərə alınılırsa.

Bu altsinfə həmçinin daxildir:

- xaricdə və ya beynəlxalq təşkilatların katibliklərində yerləşdirilən diplomatik konsulluqların nümayəndəliklərinin fəaliyyəti və idarə edilməsi (84210-da təsnif olunur).

MÜNDƏRİCAT

Müqəddimə.....	3
Giriş.....	4
İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının üçüncü versiyasına əlavə.....	90
A - Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq.....	134
B - Mədəncixarma sənayesi.....	148
C - Emal sənayesi.....	155
D - Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat.....	248
E - Su təchizatı; Çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi.....	250
F - Tikinti.....	254
G - Topdan və pərakəndə ticarət; Avtomobillərin və motosikletlərin təmiri.....	263
H - Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı.....	286
İ - Yaşayışın təşkili və ictimai iaşə.....	295
J - İnformasiya və rabitə.....	298
K - Maliyyə və sığorta fəaliyyəti.....	307
L - Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar.....	313
M - Peşə, elmi və texniki fəaliyyət.....	314
N - İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi.....	322
O - Dövlət idarəetməsi və müdafiə; İcbari sosial təminat.....	333
P - Təhsil.....	337
Q - Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi.....	342
R - İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət.....	348
S - Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi.....	353
T - Ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti; Fərdi istehlak üçün ev təsərrüfatlarının istehsal etdiyi mal və xidmətlərə dair fəaliyyət.....	359
U - Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti.....	360